

ОПОВІДАННЯ

Кр 68
86.22
0-61

ІЗ

СВЯТОЇ ІСТОРІЇ

86.22
0-61

ОПОВІДАННЯ ІЗ СВЯТОЇ ІСТОРІЇ

Переказ українською мовою

к.р. 63

ГЕНЕРАЦІЯ
І
СВЯТОЇ ІСТОРИЇ

First Printing 1988 – 6,500
Second Printing 1989 – 50,000

Copyright 1988
The Masters Foundation

Published by
THE MASTERS FOUNDATION
P.O. Box 490, Station "U"
Toronto, Ontario M8Z 5Y8

Printed By
HARMONY PRINTING LTD.
Toronto, Ontario, Canada M8Z 5S5

All rights reserved. This publication may not be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in whole or in part, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the Publisher.

ЧАСТИНА ПЕРША

Створення світу

Бут. 1–2

Ви, я знаю, чули любі дітки, що світ створений Богом. Чи могла людина створити світ? Ні, існуючий світ створити не могла. Людина може робити різні речі, — вона вміє робити ящики, кошики. Уявіть собі, що людину зачинили б в абсолютно порожній кімнаті, але при цьому сказали б: «Ти зможеш вийти звідси тільки в тому разі, коли зробиш ящик». Що б тоді було? Чи вдалося б цій людині вийти із цієї кімнати? Ні, але коли б їй дали матеріал, з чого робити, вона зробила б ящик. А Бог створив світ із нічого. «Бо сказав Він — і сталося» (Пс. 32:9). Робити що–небудь із нічого — означає «творити» або «споруджувати». Ніхто не може що–небудь творити, окрім Бога. «Вірою ми розуміємо, що віки словом Божим влаштовані» (Євр. 11:3). «Ти створив усе» (Об. 4:11).

Знаєте ви, чому Бог називається Творцем? Тому що Він створив усе. Існує тільки Один Творець. Ні анголи, ні люди не можуть що–небудь творити. Вони не могли б створити навіть маленької комашки.

Вам відомо, що Бог творив світ шість днів.

I

«І сказав Бог: „Хай станеться світло!“ І сталося світло». День перший.

II

На другий день Бог сказав, і утворилася вода вгорі, ця вода називається хмарами. Потім Він створив і воду внизу. Повсюди можна було бачити воду. Тоді Бог наповнив весь простір повітрям, але повітря, ви знаєте, діти, ніякого вигляду не має.

III

На третій день за словом Бога з'явилася суша з–під води; вся вода зібралася в глибокі місця, утворені для цього Богом. «Хто загородив море ворітьми... коли Я показав йому мої межі... і сказав: Аж досі ти дійдеш і не далі» (Йов. 38:8). «І назвав Бог суходіл землею, а згромадження вод назвав морями» (Бут. 1:10).

Ми ходимо по землі. По воді ми ходити не можемо, море завжди перебуває в русі, але ніколи не може перейти воно далі того місця, яким його обмежив Бог. Бог звелів і земля вродила траву. Виросли зілля, трава, дерева, квіти.

IV

На четвертий день Бог сказав і з'явилося сонце, місяць і зірки. Бог повелів сонцю сходити кожного ранку і заходити щовечора, тому що Бог не бажав, щоб завжди було видно на

землі... «Сонце знає свій захід» (Пс. 103:19). Коли ми спимо, вночі буває темно. Але за велінням Божим місяць і зорі світять вночі, так що і вночі ніколи не буває зовсім темно. Зірок на небі так багато, що ми не в змозі навіть підрахувати.

V

На п'ятий день Бог почав творити живі істоти. Він сказав і води наповнились рибою, на деревах і в повітрі з'явилися птахи.

VI

На шостий день, за словом Божим, з'явилися на землі тварини: вівці, корови, коні і всякого роду звірі повиходили із землі; з'явилися також бджоли, мурахи, черв'яки. Після цього Бог створив людину. Бог сказав: «Створимо людину за Нашим образом і подобою». До кого звернувся Бог з цими словами? До Свого Сина Господа Ісуса Христа. Син Його приймав участь при створенні світу. «Напочатку було Слово, і Слово було в Бога, і Слово було Бог. Воно було спочатку в Бога. Все через Нього почало бути» (Ів. 1:3–4). Бог створив тіло людини із пороку земного, і вдихнув в ніздрі його живе дихання. Людина отримала душу і тіло. Людині була дана таким чином здатність пізнавати Бога. Потім Бог послав чоловікові міцний сон, взяв його ребро і перетворив те ребро на жінку. Всіх створених тварин (істот) Бог віддав для піклування Адамові і Єві. Він благословив їх, поселивши в саду Едемському, і доручив Адамові стерегти рай. Коли Бог закінчив усі справи Свої, Він побачив, що все, що Він зробив, було дуже гарним. Він був задоволений тим, що Він створив. Усе було прекрасним. Світло було яскравим, повітря було наповнене пахощами, сяйво сонця і місяця переповнювало небеса, птахи і звірі, і всі живі істоти були здоровими й щасливими, але щасливішими від усіх були Адам та Єва, тому що вони могли думати про Бога і славити Його.

VII

Тиждень, як вам відомо, має сім днів. На сьомий день Бог не творив нічого, Він спочив від усіх Своїх справ у цей день. Сьомий день Він назвав Своїм днем, тому що в цей день Він заспокоївся від усіх справ Своїх. З цієї причини ізраїльський народ відпочивав і шанував цей день і назвав його «Днем Господнім». Це субота — день спокою. Ні одне із створених Богом творінь, не вмiло словами віддавати Богові хвалу і славу, окрім Адама і Єви. Славословити Бога можуть ангели на небі і люди на землі. А чи славите ви, дітки, Бога? Чи думаєте ви, що ваше славослов'я приємне Йому? Звичайно, тому що прославляючи Бога ви думаєте про Нього. Нагадаємо тепер, що саме Бог створив кожного дня:

I день — світло, II день — повітря і хмари, III день — сушу, море, рослини, IV день — сонце, місяць і зірки, V день — риб і

птахів, VI день — тварин, ссавців і людину, VII день — Бог нічого не створив, Він спочив від усіх справ Своїх. «За шість днів створив Господь небо, землю, море і все, що в них, а на сьомий день спочив» (Вих. 20:11).

З а п и т а н н я :

- 1) Чому Бог називається Творцем?
- 2) Чи можуть ангели і люди що-небудь творити?
- 3) Що Бог створив у перший день?
- 4) А що створив Бог на другий день?
- 5) Що було створено Господом на третій день?
- 6) Що саме утворив Бог на четвертий день?
- 7) Що на сьомий день створив Бог?
- 8) Яке творіння Боже може славити Бога?

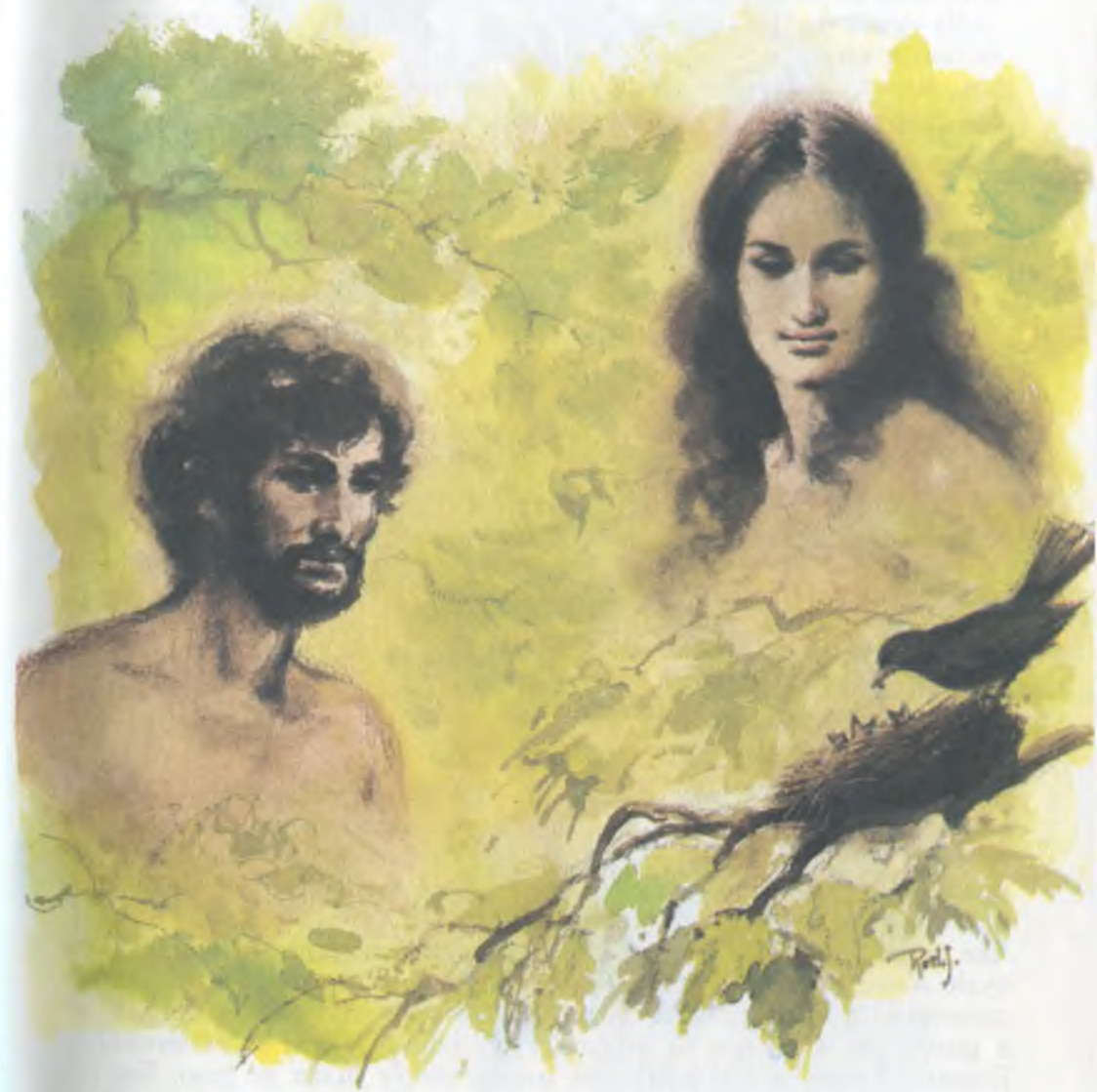
Історія перших людей

Гріхопадіння Адама

Бут. 3

Ви пригадуєте, що Бог поселив Адама і Єву в чудовому саду. Там вони жили блаженно, не знаючи ні хвороб, ні смутку. Адам обробляв гарний сад, і ця праця не стомлювала його. Йому було приємно працювати, тому що в раю не було занадто жарко, ані дуже холодно; ніякого бур'яну чи терену, ані будяків не росло на плодючій землі раю. Посередині раю знаходилося дерево, плодів якого Адам не мав права смакувати. Воно мало назву «дерево пізнання добра і зла». Бог сказав, що коли Адам скоштує плодів з цього дерева, він смертю помре. Зі всякого іншого дерева в саду Адамові і Єві було дозволено їсти. Таким чином, якщо не враховувати дерева пізнання добра і зла, у перших людей було достатньо плодів. Та вони і не хотіли їсти плоди, які Бог заборонив куштувати. Вони любили Бога. Він був їхнім другом, Він приходив до саду і розмовляв з ними. Але ви зараз дізнаєтесь, як саме Адам і Єва згрішили. Існувало багато злих ангелів; одного з них звали «сатана», і він був над ними старший. Сатана знав, що якщо Адам і Єва згрішать, вони помруть і попадуть у пекло. Сатана знав добре все це, а тому ненавидів їх і дуже бажав позбавити їх блаженства. Він почав думати так: «Я докладу всіх зусиль, щоб умовити їх скуштувати плід з дерева, який Бог заборонив їм їсти». Сатана у вигляді змія пробрався в Едемський сад. Це був стародавній змія «званий дияволом і сатаною, що зводить всесвіт» (Об. 12:9). В саду він побачив Єву, і з лукавим співчуттям звернувся до неї, запитуючи: «Чому ви не їсте плодів з дерева раю?» Єва відповіла: «Бог заборонив нам їсти плоди тільки з одного дерева раю». Тоді змія сказав: «Ні, ви не вмрете, але скуштувавши цього плоду ви самі станете як Боги».

Це була жахлива мить: щасливі дні для Адама і Єви закінчилися. Вони переступили волю Божу; вони осмислювали, що зробили погане і стали боятися Бога. Почувши в саду голос Божий, вони втікли і заховалися від обличчя Господа в гущавині раю. Їм хотілося накрити своє тіло одягом, але вони змогли тільки зшити листя і зробити з них пояси. Бог покликав Адама і сказав йому: «Де ти?» Адам відповів: «Я злякався, тому що я нагий і сховався». Тоді Бог сказав: «Хто сказав тобі, що ти голий? Чи не їв ти з дерева, з якого Я заборонив тобі їсти?» Адам відповів: «Жінка, яку Ти мені дав, вона дала мені і я їв». І сказав Бог жінці: «Що це ти зробила?» Вона відповіла: «Змія спокусив мене і я їла». Бог розгнівався на них, особливо на змія. Бог прокляв змія і сказав йому: «Ти будеш плазувати на череві твоєму, і їстимеш порох всі дні життя твого». Потім Бог сказав жінці: «Ти часто будеш хворіти. Адам буде панувати над тобою і ти будеш йому

І Бог на Свій образ людину створив, на образ Божий її Він створив, як чоловіка та жінку створив їх.

Буття 1:27.

підкорятися». Адамові Бог сказав: «Ти будеш зі смутком їсти хліб, але тобі доведеться проливати піт, заробляючи цей хліб, терен і будяки вродять тобі, коли ж скінчаться твої земні дні, праця і печаль, ти вмреш і повернешся в землю, з якої ти був взятий, бо ти порошок і порохом станеш».

Яке ж то велике лихо спіткало їх! З якими почуттями повинні були Адам і Єва слухати ці слова! Але і це ще не все, їм не дозволено було надалі залишатися в чудовому саду. Бог вигнав їх з раю і не дозволив їм більше туди повертатися; за наказом Божим, Херувим з полум'яним мечем стеріг шлях до раю. Бог зглянувся над ними і замість пошитого ними з листя одягу, зробив їм одяг шкіряний і зодягнув їх. Ось що зробив непослух Богові: «Хто робить гріх, той від диявола, тому що спочатку згрішив диявол» (Ів. 3:8).

Як ви гадаєте, куди повинні були піти душі Адама і Єви після їхньої смерті? До сатани. Саме на це сатана і розраховував. Але Бог вирішив послати на землю Свого Благословенного Сина, щоб врятувати від загибелі Адама й Єву та дітей їхніх. Господь Ісус повинен був прийти на землю з небес. Він обіцяв це Своему Отцю. Адам і Єва отримали обіцянку, що на цій землі свого часу

буде народжено Дитя, Котре врятує людей від пекла. В присутності Адама і Єви Бог сказав до змія: «Ворожнечу покладу між тобою і жінкою, і між сім'ям твоїм і між сім'ям її; воно буде вражати тебе в голову, а ти будеш жалити його в п'яту» (Бут. 3:15). Таким чином, залишаючи рай, Адам і Єва мали в серцях своїх надію і втішення. Все це трапилось набагато раніше від того дня, коли Господь Ісус став Дитиною і прийшов у світ; але врешті-решт Він дійсно прийшов і помер на хресті.

З а п и т а н н я :

- 1) З якого дерева заборонено було Адамові і Єві їсти плоди?
- 2) Хто порадив Єві з'їсти плід з цього дерева?
- 3) Чому Єва з'їла цей плід?
- 4) Кому Єва дала цей плід?
- 5) Як Бог покарав змія?
- 6) А як була покарана Єва?
- 7) Що Бог сказав Адамові за його непослух?
- 8) Чому Бог не дозволив Адамові і Єві залишатися в саду Едемському?
- 9) Що обіцяв Божий Син Своему Отцю?

І вислав його Господь Бог із еденського раю, щоб порати землю, з якої узятий він був.

Буття 3:23.

Каїн і Авель

Буття 4.

Після вигнання з раю в Адама і Єви народилися два сини — Каїн і Авель. Каїн мав недобре серце і служив сатані. Авель любив добро, хоч він і був людиною грішною, Бог дав йому в серце Духа Свого Святого, тому Авель любив Бога. Авель сумував серцем за свої гріхи і прохав у Бога прощення; Бог, побачивши його каяття, прощав йому гріхи його. «Всі згрішили і позбавлені слави Божої» (Рим. 3:23). Каїн і Авель, подібно до свого батька Адама, здобували хліб свій в поті чола свого. Каїн обробляв землю, садив дерева, жав жниво. Авель пас вівці, він був пастухом.

Тепер я розкажу вам, як відносились Каїн і Авель до Бога. Бог не приходив тепер і не розмовляв так часто з людьми, як це Він робив у раю, але інколи Він таки говорив з людьми і дозволяв їм звертатися до Нього в молитві. Ви вже знаєте, що Господь Ісус обіцяв померти за Адама і його дітей. Бог бажав, щоб люди завжди пам'ятали, що Господь Ісус обіцяв померти за них; тому Він дав їм можливість про це нагадувати. Він звелів їм зробити жертвник, а на жертвник класти ягня чи козеня, в'язали його і заколювали, а потім спалювали на жертвнику. Це означало «принести жертву». Бог хотів, щоб, приносячи жертву, люди думали про те, що прийде такий час, коли Син Його буде страждати за гріхи наші. Коли Ісус був прибитий до хреста, Він був покладеним на жертвник Агнцем (Ягням). «Ось Ягня Боже, Котре бере на себе гріх світу» (Ів. 1:29).

Авель приносив завжди ягнят, і таким чином згадував обітницю Божу; Бог прихильно відносився до Авеля і його жертвоприношень. Каїн не слухався Бога і приніс одного разу в жертву плоди замість Ягняти, тому Бог розгнівався на Каїна і не прийняв жертви його. «Вірою Авель приніс Богові жертву кращу, ніж Каїн» (Євр. 11:4). Тоді Каїн розсердився і зненавидів Авеля, тому що Авель був слухняний Богові, і заздрив братові своєму. Господь сказав Каїнові: «Чому ти засмутився? Якщо ти будеш любити Мене і служити Мені, Я буду прихильним до тебе, а якщо ти не будеш слухатися Мене, Я змушений буду покарати тебе». Але Каїн продовжував ховати злі помисли у своєму серці. І ось що, нарешті, він зробив. Одного разу, коли обидва брати були на полі, Каїн піднявся на Авеля і вбив його. Кров Авеля зачервонила землю. Авель був першою людиною померлою на землі.

Отже, Каїн почав з того, зненавидів Авеля, а потім він і вбив його, хоча той був його братом. Незабаром Каїн почув голос Божий, який кликав його. Бог промовляв: «Де Авель — твій брат?» — «Не знаю, — відповів злий Каїн, — хіба я сторож братові своєму». Але Бог сказав: «Я бачив на землі пролиту тобою

І говорив Каїн до Авеля, брата свого. І сталося, як були вони в полі, повстав Каїн на Авеля, брата свого, — і вбив його.

Буття 4:8.

кров, кров твого брата і нині ти проклятий від землі. Ти повинен залишити дім батька твого і матері твоєї і зробитися бездомним мандрівником на землі». Тоді Каїн сказав Богові: «Покарання моє більше, ніж можна понести. Не дозволяй нікому мене вбити!» Бог сказав: «Тебе ніхто не вб'є, але ти повинен піти далеко від дому свого батька». І пішов Каїн до далекого краю і збудував там хатини для себе і своїх дітей. Вони жили нечестям; вони були синами диявола і не хотіли служити Богові. «Каїн був від лукавого, і вбив брата свого».

Так зазнали горя і втратили одночасно обох синів Адам і Єва; тому що Каїн пішов далеко від них, а Авель помер. Як вони повинні були оплакувати Авеля, ховаючи його! Але ще сильніше вони повинні були плакати, роздумуючи над злобою Каїна. Навіщо вони з'їли запропонований сатаною плід? Якби вони не

з'їли його, вони ніколи не втратили б блаженства. Каїн не став би злим і не вбив би свого брата Авеля. Але Бог змилювався над Адамом і Євою, і дав їм ще сина, який під впливом Духа Святого був вірний Богові: ім'я йому Сиф. Діти Сифа боялися Бога і Бог любив їх і називав Своїми дітьми.

З а п и т а н н я :

- 1) Як називалися два старших сини Адама і Єви?
- 2) Чи мали сини Адама зло в своєму серці?
- 3) Яке було заняття Авеля?
- 4) Як люди приносили жертви? Чому Бог бажав, щоб люди приносили жертви?
- 5) Чому жертва Авеля була приємніша, ніж жертва Каїна?
- 6) Чому Каїн вбив Авеля?
- 7) Що відповів Бог Каїнові, коли Він запитав його, де його брат?
- 8) Як покарав Бог Каїна?
- 9) Як звався молодший син Адама?

Історія Еноха

Праведник, який жив до потопу

Бут. 5:21–24

В Біблії ми знаходимо дивовижні оповідання, яких неможливо зустріти в інших книгах. Вона розповідає нам також і за жалісливі події, про які також ніде ми не прочитаємо. Біблія образно описує нам картину створення світу, далі ми знаходимо в ній історію гріхопадіння Адама і Єви і опис злочинів Каїна. Та потім ми зустрічаємо там і радісні події, за які також не згадує ніяка інша книга. Що ж це означає? Зараз ви за все дізнаєтеся. Та передусім мені хочеться дати вам декілька запитань?

Чи мали Адам і Єва доброго сина по смерті Авеля? Так, вони мали сина на ім'я Сиф. Дух Святий об'явив Адамові і Єві, що, хоча Сиф і успадкує грішне єство своїх батьків, він буде благочестивим і серцем буде відданий Богові.

Сиф мав сина, котрий також мав сина. Одним з нащадків Сифа був Ной. Від Адама до Ноя були десять батьків і десять синів. Адам був першим батьком з цього родоводу, а Ной останнім сином. Імена цих людей ми знаходимо в Книзі Буття 5 розд. Всі ці люди дожили до такої сивини, якої сучасні люди вже не можуть досягнути. Ось їхні імена:

1. Адам	930 років
2. Сиф	912 років
3. Енош	905 років
4. Кенан	910 років
5. Магалал'їл	895 років
6. Яред	962 років
7. Енох	365 років
8. Метушалах	969 років
9. Ламех	777 років
10. Ной	950 років

Хто з них жив більше за інших? — Метушалах. Коли б він прожив ще 31 рік, то мав би 1000 років. Ми вже знаємо, що за людина він був. Цілком ймовірно, що він був людиною богобоязливою, тому що ні за одного з них не сказано ніякого кривого слова. Ми не без підстави гадаємо, що Адам вірив у Спасителя, так як і Сиф. Адам був першим, а Сиф другим з цього роду. Дев'ятий і десятий серед названих людей, були обидва пророками. Коли Ной був ще дитиною, то батько його Ламех передбачив, що він буде втіхою і назвав його Ноем, що означає «спокій», і, дійсно, Ной приніс людям спокій і втіху, тому що від нього походить Сам Спаситель. А хто жив на землі менше за всіх поміж цими десятьма чоловіками? Це був Енох, сьомий нащадок Адама. Зауважте, що за цих людей сказано в Біблії, крім одного, що вони «померли». Тільки за Еноха такого не сказано. За нього сказано: «Не стало його, тому, що Бог забрав його». Бог бере на небо до Себе дух віруючих людей, але в цьому випадку Бог забрав на небо і тіло Еноха. Бог забрав його живим. Велику честь і благословення проявив Бог до Еноха. Енох не переживав передсмертних мук. Енох піднімався на небо вже з переміненим славним тілом, подібним до тіла нашого Господа — чистим і світлим, як сяйво сонця. Життя Еноха було життям святим, бо він ходив з Богом. Це означає, що де б він і куди б він не ходив, його серце завжди в Бозі перебувало. Він вірив Господеві і намагався догодити Йому. І Бог показав йому, що життя його було гідним перед Богом.

Коли Енох жив на землі, йому доводилося зустрічатися з труднощами і неприємностями, йому доводилося говорити нечестивим, що Бог гнівається на них і приготував для них покарання. Слова його були значущими і суворими. Ось що, між іншим, він говорив: «Ось іде Господь із силами святих Своїх здійснити суд над всіма» (Юд. 14–15). Нечестиві люди ненавиділи Еноха за те, що він викривав їхні гріхи. Вони, мабуть, врешті-решт і вбили б його, та Бог взяв його на той час від цього світу. Скрізь шукали його, щоб умертвити: заглянули до кожного куточка, дивилися на горах, в хащі лісовій, та Еноха ніде не було. Не знайшли його злі люди, тому що Бог забрав його

до Себе. Що подумали його діти, коли не знайшли свого батька? А що подумав Метушалах? Ймовірно, що батько наперед знав, що Енох буде взятий на небо. Піднімання на небо, минаючи смертні муки, називається «взяттям на небо». Коли Христос прийде з неба, то Він візьме тих, котрі, подібно до Еноха, «ходять на землі з Богом». «Вірою Енох був перенесений на небо, щоб не бачити смерті, і його не знайшли, бо Бог переніс його» (Євр. 11:5).

Потоп

Бут. 6

Адам і Єва мали численних нащадків. Коли Адам, Єва, Каїн і Сиф померли, на землі було вже багато людей. Благочестивими чи нечестивими були ці люди? Спочатку більшість із них боялися Бога і служили Йому, але поволі всі люди стали нечестивими, всі, окрім одного, Ноя. Апостол Петро називає Ноя «проповідником правди» (2 Петра 2:5). Дух Божий панував у серці його і він любив Бога.

Господь розгнівався на нечестивих людей і вирішив покарати їх. І промовив Бог до Ноя: «Я наведу на землю потоп, щоб знищити всяку плоть, в якій перебуває дух життя: врятуєшся тільки ти з жінкою і дітьми твоїми». Потім Бог наказав Ною збудувати великий ковчег. Що таке ковчег? Ковчег — це човен або корабель. Ной збудував великого ковчегу, який повинен був плавати на поверхні вод, коли Бог послав на землю потоп. Ной зробив ковчег із дуже міцного дерева. Для цього він зрубав багато дерев, настругав багато дощок. Збоку Ной зробив у

ковчезі двері, а вгорі — вікно. Ной говорив навкололишнім людям, що Бог винищить весь світ потопом, і радив їм залишити злі справи свої і повернутися до Бога. Але ніхто не слухав його. Люди продовжували безпечно їсти і пити, не думаючи про Бога, не намагаючись догодити Йому. «Як було за днів Ноевих до потопу всі їли, пили, женилися, заміж виходили, аж до дня, „коли Ной увійшов до ковчеза“, і не знали, аж поки потоп не прийшов і всіх не забрав». «Бог не помилював першого світу, але у вісьми душах зберіг сім'ю Ноя, проповідника правди, коли навів потоп на світ нечестивих» (2 Петра 2:5). Бог не бажав, щоб всі тварини, всі птахи, всі комахи безслідно щезли на землі (тому Він наказав Ною взяти по декілька пар всякого роду тварин, птахів і комах і привести їх до ковчезу. Всіх цих тварин Ной привів до ковчезу, взявши з собою хлібні зерна, плоди і сіно, щоб годувати в ковчезі тварин. Потім увійшов до ковчеза й сам Ной із дружиною і з трьома синами з їхніми дружинами. Отже, в ковчезі їх виявилось восьмеро. Але Ной не зачиняв двері ковчезу. Сам Бог зачинив їх, і Ной знав, що він не має права відчиняти двері до того часу, коли він отримає веління Боже.

Тоді почався великий дощ, який не переставав ні вдень, ні вночі. Що сталося з нечестивими мешканцями землі? Як повинні були вони жалкувати, що не послухали умовлянь Ноя! Вони вилазили на дерева, але вода швидко досягала їх і там, вони піднімалися на вершини недоступних гір — вода й там їх досягала, тому що сорок днів і сорок ночей безперервно лив дощ. Загинули всі тварини, всі птахи, всі люди дорослі і діти, всі живі істоти, за винятком тих, що перебували в ковчезі. Нарешті нічого не можна було побачити, крім води і ковчега, який плавав на поверхні води. Коли дощ зовсім перестав, Ной захотів дізнатися, чи щезла вода. Він вибрав із птахів, які знаходилися на ковчезі, крука і випустив його у вікно. Крук — дикий птах, тому він не любив залишатися у ковчезі. І хоча дерева ще не показувалися з-під води, крук не повернувся в ковчег до Ноя, але прилітав і відлітав, допоки земля не просохла від води. Коли Ной побачив, що крук не повернувся, він вибрав із своїх птахів голубку. Голубка — покірлива пташина. Ной випустив її через вікно, але голубка не знайшла місця відпочинку для своїх ніг і повернулася до ковчегу. Ной почув, що пташина повернулася назад, він простягнув руку і взяв її до ковчегу. Ной зволікав ще сім днів і тоді знову випустив голубку із ковчегу. Тепер голубка побачила, що верхів'я дерев з'явилися з-під води, але вона не захотіла залишитися поза ковчезом, але зірвала дзьобиком свіжий маслиновий листочок і принесла його в роті до Ноя, який, певно, дуже любив свою приручену пташину. Ной чекав ще сім інших днів і тоді знову випустив голубку, але цього разу вона вже не повернулася до нього. Таким чином, Ной дізнався, що земля вже просохла. Тепер він чекав, коли Бог скаже йому вийти із ковчеза. І вийшли з ковчеза тварини, і вилетіли птахи з радістю і розташувалися на деревах. Ной знову й знову бачив перед собою зелені горби і родючі пасовиська: але, де були нечестиві мешканці землі? Вони більше не існували. Ной зрозумів усю глибину милосердя Божого, Який урятував його від потопу. Із купи каміння він склав жертовника: він узяв потім декілька тварин та птахів і приніс їх в жертву Богові. Господеві була приємна ця жертва. Потім Бог дав Ною втішну обітницю. Він сказав: «Не буде вже потопу для спустошення землі. Коли буде лити дощ, не бійся, що настане потоп. Після дощу поглянь на небо: — Я покладу райдугу (веселку) Мою в хмарині, вона буде знаком заповіту між Мною і між землею, і буде нагадувати обітницю Мою».

Нарешті Бог сказав: «Вийди із ковчеза ти і дружина твоя і сини твої і їхні жінки. Виведи з собою всіх тварин і птахів, і всіх гадів, що плазують по землі».

Ви знаєте, чому Бог дав цю милостиву обітницю? Він обіцяв це заради того, що Господь Ісус повинен був прийти Свого часу і вмерти за гріхи всіх людей. У призначений Богом час Господь

Ісус прийшов на землю і помер. І Він ще раз повернеться, і тоді земля згорить. Маю надію, що ми спасемося в цей день, як врятувався Ной, але якщо ми будемо думати не тільки про те, щоб їсти, пити і веселитися, але й думати про те, що можемо згоріти разом із землею.

«Спостерігайте за собою, щоб серця ваші не були обтяжені ненажерливістю та пияцтвом і клопотами життєвими, і щоб день той не прийшов несподівано» (Лук. 21:34).

З а п и т а н н я :

- 1) Чому Бог прийняв рішення винищити народ потопом?
- 2) Як врятувався Ной?
- 3) Чи попереджав Бог нечестивих людей, що вони загинуть?
- 4) Яких птахів Ной випускав із ковчеза, щоб дізнатися, чи висохла земля?
- 5) Яку обітницю дав Бог Ною?
- 6) Про що повинна нагадувати нам веселка?

Вавілонська башта

Грішники після потопу

Бут. 11:1–11

Ми тільки що говорили за втішний випадок, що трапився до потопу — за взяття Богом на небо Еноха.

Тепер ми прочитаємо за сумні події, які відбулися після потопу. За ці події детально розповідає Біблія. Ви знаєте, що Ной мав три сини: Сим, Хам і Яфет. Після потопу він мав багато дітей, земля знову була заселена людьми.

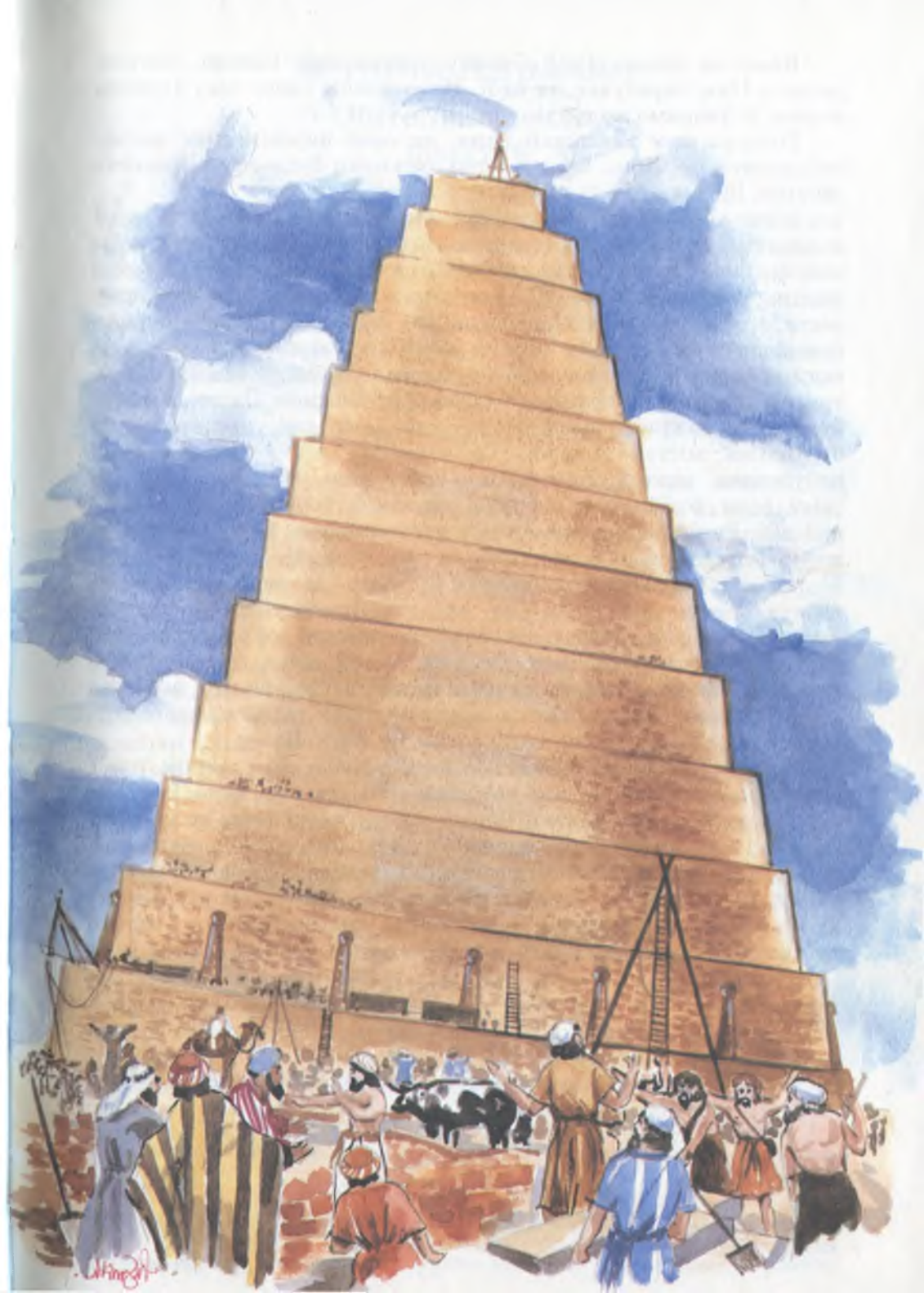
Невдовзі виявилось, що і після потопу люди не стали кращими, як до потопу. Самим відомим чоловіком на той час був Німрод. Він був внуком Хама, сина Ноя. Німрод був надзвичайно мужнім, сильним і спритним. Він дуже любив полювання. В цьому не було нічого поганого, тому що корисно і необхідно було знищувати хижих звірів. Німрода під час полювання супроводжувало багато людей і вони називали його: «Сильним звіроловом перед Господом». Але, незважаючи на таку назву, Німрод був великим ворогом Бога.

Мисливці переслідували диких звірів повсюди. Одного разу вони підійшли до широкої низини неподалік від ріки Євфрат. Ця рівнина називалася Сенаарською. Там ці люди і замешкали. Це була плодюча, чудова і тіниста сторона — тому мисливці і вибрали її. Спочатку вони мешкали в наметах, але потім почали будувати будівлі. Та на тому місці було обмаль каміння, але вони вміли випалювати цеглу з глини, якої було там вдосталь. Вони сказали один одному: «Зробимо цегли й випалимо її вогнем». Вони розім'яли глину, наповнили нею форми, а потім, склавши разом, розпалили вогонь посередині.

Яким чином вони скріплювали глину? Вони знайшли липучу речовину, званою смолою. Цю смолу вони вживали для з'єднання цеглин.

Ці люди ревно займалися будівництвом своїх домів, та в серцях вони мали горді помисли: збудувати велике місто і всім там поселитися. Вони хотіли цим прославити себе і налякати сусідів своїх. Щоб надати грізного вигляду своєму місту, вони надумали збудувати високу башту до небес.

З височини цієї башти вони мали надію побачити, коли будуть наблизитися їхні вороги. Однак самі вони не прагнули жити на тому місці, вони говорили самі собі: «Прославимо себе до того, як ми розпоршимося по всій землі». Та Бог бажав, щоб вони були розпоршеними, а те, що Бог задумав, завжди повинно здійснитися. Господь знав, що це буде недобре, якщо нечестиві зберуться разом і будуть жити, допомагаючи один одному робити зло. Тому Бог сказав: «Зійдемо з неба».

Кому це сказав Бог? Своему улюбленому Синові, Котрий разом з Ним перебуває на небі. Йому також свого часу Господь сказав: «Створимо людину».

Господь мав особливий план, як саме перешкодити людям побудувати це місто. Богові легко зупинити будь-яку діяльність людини. Що ж це був за план?

Може Бог мав на увазі послати громи і блискавки, щоб налякати будуючих? Або град, який побив би їх і зруйнував би їхні будівлі? Чи може так, щоб люди пересварилися між собою і знищили один одного? Ні. Бог вирішив припинити побудову міста, зробивши так, щоб люди забули свою рідну мову і почали промовляти слова, що їх інші не розуміли. Таким чином, вони не могли розуміти один одного і не могли допомагати один одному, так що праця їхня повинна була б припинитися. Люди змушені були відмовитися навіть від самої думки продовжувати будівництво міста і башти. Та частина міста, що вже була побудована, відома під назвою «Змішання» або «Вавилон». По тому вони розійшлися по всіх усюдах і поселилися в різних країнах. Раніше вони розмовляли однією мовою, їм було приємно жити. Тепер Господь розпорошив їх по всій землі.

Господь примушує їх робити саме те, що вони не бажали робити тому, що вони не можуть протистати Господнім вирішенням. Це добре, що вони не змогли об'єднатися для спільного проживання, бо скільки б зла вони причинили б народові Божому. Згодом, на місці недобудованої башти, виникло місто Вавилон. Там творилося багато зла. Так гадають, що башта міста була храмом поганського божка Бела або Ваала.

Врешті-решт місто Вавилон стало найбільшим містом, але і самим нечестивим містом на землі. В наш час місто Вавилон лежить зруйноване. Тільки можна побачити на тому місці купи сміття, і там, де мешкали нечестиві люди, теж тільки смітники, і там зараз можна побачити лише здичавілих собак та хижих звірів, над якими пролітають сови та ворони. Недаремно Біблія каже: «Шумлять народи, як шумлять води великі, та Господь явив силу Свою і вони повтікали далеко».

І сталося, як рушали зо Сходу вони, то в Шингарському краї рівнину знайшли, і оселилися там.

І сказали вони один одному: «Ану, нароби́мо цегли, і добре їй випалімо!» І сталася цегла для них замість каменя, а смола земляна була їм за вапно.

І сказали вони: «Тож місто збудуймо собі, та башту, а вершина її аж до неба. І вчинімо для себе ймення, щоб ми не розпорошилися по поверхні всієї землі».

Буття 11:1-4.

Історія Авраама

Обітована земля

Бут. 12:19

Сини Ноя мали багато дітей, від яких походять ще численні народи на землі. Були благочестиві і злі люди. Вони робили велике зло у відношенні до Бога. Вони рубали дерева і робили собі з них зображення богів, потім розкладали їх по різних місцях і вклонялися їм, і молилися до них, кажучи: «Це наші боги, вони створили нас, вони дають нам їжу нашу». Ці зображення називалися ідолами або бовванами. Ідолів робили і з каміння, і з срібла і золота. Більшість людей на землі були ідолопоклонниками. Вони схилялися не перед Богом, а перед ідолами.

Які щасливі ви, дітки, що мама ваша не вчила вас вклонятися ідолам! Тільки-но ви почали говорити, вам сказали, що існує єдиний справжній Бог і до Нього потрібно молитися. Бог побачив з небес, що люди вклонялися перед ідолами і Він розгнівався за це. Але Він не знищив їх, тому що Господь Ісус обіцяв померти за гріхи всього людства. «Відкривається гнів Божий з небес на всяке нечестя... Вони (люди), пізнавши Бога, не прославили Його, як Бога». «Я зроблю тебе світлом народів, щоб спасіння Моє простягнулось аж до краю землі» (Іс. 49:6). «Залишаючи нині часи невідання, Бог наказує людям усім повсюди покаятися» (Дії 17:30).

Тоді Бог сказав: «Виберу Собі одного чоловіка, навчу його любити Мене і служити Мені». «Хто пробудив зі сходу чоловіка правди, наказав йому йти за Ним» (Іс. 41:2). — За річкою жили батьки наші з давніх-давен, Фарра, батько Авраама і Махора служили іншим богам» (Іс. Нав. 24:2). «Ти Сам, Господи Боже, вибрав Авраама і вивів його із Ура Халдейського» (Неем. 9:7).

У тій країні жив чоловік іменем Авраам. Бог сказав йому: «Вийди із землі твоєї, від рідних твоїх і з дому батька твого до землі, яку Я вкажу тобі. Благословлю тебе і вшаную ім'я твоє». Авраам не знав, куди Бог наказує йому йти, але він зібрався в дорогу, тому що Бог йому так наказав. «Авраам пішов, не знаючи куди іде» (Євр. 11:8). Авраам був покірливим перед Богом. Авраам мав дружину Сарру, котру він дуже любив. Сарра також пішла з Авраамом. Авраам взяв з собою овець, корів і віслуків, які були для них їжею; також ними перевозили різні вантажі в дорозі. Але де Авраам спав вночі? На шляху їм зустрічалося мало хатин. Авраам спав у наметі або в шатрі. Він розтягував намет із шкіри тварин на довгих палицях. Авраам міг переносити намет з місця на місце, тому що йому потрібно було пройти багато кілометрів, і дорога петляла то високими горбами,

І подавався Авраам усе далі на південь.

Буття 12:9.

то через широкі річки. Нарешті він прийшов до чудового краю, зарослого деревами, квітами, травою і зіллям. Це місце Бог вибрав для Авраама: звалося воно Ханааном. Але й тут Авраам поселився в наметі. Іноді з складених до купи каменів він робив жертovníка і приносив тварин в жертву Богові. Ніколи Авраам не схилявся перед ідолами, але народ, який оточував його, служив також і бовванам. Бог часто звертався зі словами: «Благословлю тебе і буду охороняти тебе і ніхто не заподіє тобі зла». Бог був задоволений Авраамом, тому що прийнявши Слово Його Авраам залишив дім свій і Бог назвав його другом Своїм. «Авраам названий був другом Божим» (Як. 2:23).

«Ви друзі Мої, якщо виконаєте те, що Я вам заповідую» (Ів. 15:23). Маю надію, дітки, що ви захочете взяти приклад з Авраама, і що ви хочете виконувати те, що Бог каже у Своєму Слові.

З а п и т а н н я :

- 1) Кому поклонялася і служила більшість народу землі?
- 2) Кого вибрав Бог, щоб він був слугою і другом Його?
- 3) Як називали дружину Авраама?
- 4) Де спав Авраам під час мандрів?
- 5) До якого краю привів Бог Авраама?
- 6) Який народ жив у Ханаані?
- 7) Чому Бог був задоволений Авраамом?
- 8) Як назвав його Бог?
- 9) Чи можете ви стати друзями Божими?

Обіцяний син

Бут. 15,18:1–22, 21:1–6

Авраам і Сарра жили в шатрі на землі Ханаану. Вони не мали дітей. Авраам і Сарра були вже досить похилого віку. Авраамові було майже сто років, а Сарра мала майже дев'яносто років. Одного разу вночі Бог сказав Авраамові: «Поглянь на небо. Що ти бачиш?» Небо рясніло зорями, і їх було так багато, що й підрахувати несила. Бог сказав: «Ти матимеш багато дітей, так врешті–решт нащадків твоїх буде більше, аніж зірок на небі; вони будуть жити на землі ханаанській, а нечистиві народи будуть вигнані з того краю». Того часу Авраам не мав жодного сина, але він повірив, що Бог зробить те, що обіцяв. Авраам повів себе добре, повіривши всякому слову Господа, тому що Бог завжди каже правду і завжди виконує Слово Своє. Одного разу Авраам сидів у своєму наметі. Наближався полудень. Було дуже жарко, але намет стояв у тіні дерев. Авраам побачив людей, що підходили до намету. Він побіг до них назустріч, поклонився їм і сказав до одного із подорожніх: «Пане, прошу тебе зайти до намету мого, і дозволь мені принести трохи води і обмити ноги ваші, і хліба, щоб зміцнити серця ваші. Ви відпочинете в тіні дерева, і тоді продовжуватимете свою мандрівку». Тоді три мужі дали згоду відпочити в Авраама. Як ви гадаєте, що це за люди були? Це були ангели. Вони зійшли з неба, щоб принести Авраамові радість від Бога: тому що ви і самі знаєте, що Бог посилає ангелів звіщати людям Свою волю. Ангели сіли біля намету в тіні дерева. Сарра залишалася в наметі. Авраам сказав Саарі: «Візьми муки і зроби нам пошвидше прісні хліби». Тоді Авраам взяв годоване теля і сказав одному із слуг своїх: «Швидше приготуй нам його». Коли все було готове, Авраам приніс масла, молока й теля приготоване і поклав усе це перед мандрівниками під деревом. Вони стали їсти. Авраам стояв біля них. І коли вони їли, то запитали: «Де Сарра, дружина твоя?» Авраам відповів: «Вона в наметі. Тоді один із мужів сказав: «Сарра матиме сина».

Сарра чула слова ангелів і не могла повірити, що вона справді народить сина в такому віці. Вона в душі засміялася. Ангел сказав: «Чому це засміялася Сарра? Вона таки справді народить сина». Тоді Сарра сказала: «Я не сміялася», — тому що вона злякалася. Але Ангел сказав їй: «Ні, ти сміялася». Потім три мужі встали і пішли далі. Авраам трохи провів їх і повернувся до свого намету. Як на вашу думку, чи згадав Бог Свою обіцянку? Через рік Сарра народило сина. Ім'я йому — Ісаак. Він був слухняним сином і Бог любив його. Авраам і Сарра теж були задоволені ним. Отже, Бог виконав обітницю Свою. Він сказав, що в Авраама і Сарри буде син, і Він дав їм сина. Авраам добре

зробив, що повірив обітниці Божій, а Богові приємно було, що він повірив Словам Його, тому і зараховано це йому у праведність (Рим. 4:20–22). Сарра знала, що вірний Той, Хто обіцяв (Євр. 11:11). Спочатку Сарра не повірила, але потім і вона повірила Слову Божому, і Бог був задоволений нею.

І ви, дітки, теж повинні вірити всім обітницям Божим. Що ж обіцяв вам Бог? Він обіцяв дати Духа Святого, якщо ви будете про це прохати.

З а п и т а н н я :

- 1) Скільки онуків і правнуків обіцяв Бог дати Авраамові?
- 2) З якою метою три ангели у вигляді мандрівників прийшли до Авраама?
- 3) Як Авраам прийняв їх?
- 4) Що вони звістили?
- 5) Чи повірила Сарра цьому відразу?
- 6) Чи Бог виконав Свою обітницю?
- 7) Як назвали сина?
- 8) Чому Бог прихильно відносився до Авраама?

І явився до нього Господь між дубами Мамре, а він сидів при вході в намет під час денної спеки.

Буття 18:1.

Випробування Авраамової любові до Бога

Бут. 22

Нарешті Ісаак виріс. Він поселився у своєму шатрі, окремо вд батька. Всі троє вони любили Бога і любили одне одного. Це була щаслива сім'я. Ви вже знаєте, що Авраам був людиною багатою — він мав багато всякого добра. Але серце його дорожило тільки одним скарбом. Яким саме? Сином його, улюбленим сином його Ісааком. Авраам любив його понад усе. Але Бога Авраам любив сильніше.

Бог забажав випробувати, чи любить Його Авраам понад усе на світі. Ви вже знаєте, що Авраам приносив Богові в жертву ягнят. І ось Бог сказав Авраамові: «Візьми свого сина, якого ти любиш, єдинородженого твого і принеси його в жертву на одній із гір, на яку Я вкажу тобі». Важко було Авраамові зробити це. Але він хотів виконати все, що йому Бог звелів, тому що Авраам любив Бога всім серцем своїм. Ось чому Авраам нарубав дров, поклав їх на віслюка і наказав двом своїм слугам йти за ним, і Ісаакові теж. Сарра залишилася вдома. Три дні йшли вони вчотирьох, нарешті прийшли до високої гори. Тут Авраам сказав слугам своїм: «Ви залишайтеся тут з віслюком, а я і син підемо туди поклонитися Богові». Він зняв дрова з віслюка і поклав їх на плечі сина. Потім він взяв з собою вогню і ножа і пішов на гору з Ісааком. Ісаак не знав, що батько хоче його принести в жертву, він думав, що батько принесе в жертву Богові ягня. Тому він сказав: «Отче!». Авраам відповів: «Ось я, сину мій!». Ісаак продовжував: «Ось вогонь і дрова, — а де ж ягня для жертви всеспалення?» — «Сину мій, — сказав Авраам, — Бог нагледить Собі ягня». Авраам не сказав, що Бог звелів йому принести в жертву сина Ісаака. Нарешті вони піднялися на верховину. Авраам взяв каміння і зробив з нього жертовника, потім зняв дрова з плечей Ісаака і поклав на жертовник. Тепер Ісаак зрозумів, хто повинен був замінити ягня. Авраам зав'язав руки і ноги Ісаакові мотузкою, якою були зв'язані дрова, і поклав сина свого на дрова жертовника. Коли Авраам уже взяв ножа і підняв руку, щоб зарізати сина свого, він раптом почув голос: «Аврааме! Аврааме!» Це Ангел Господній кликав до нього з неба, кажучи: «Не піднімай руки твоєї на підлітка і не роби над ним нічого, тому що тепер Бог знає, що ти любиш Його, і не пошкодував сина свого єдинородженого».

О, з якою радістю розв'язав Авраам мотузку і як він радів, що йому не потрібно було приносити в жертву сина свого. Цієї ж миті Авраам побачив позаду себе барана. Він пішов, взяв барана і приніс його в жертву Богові замість Ісаака. Авраам щиросердно дякував Богові за те, що Він повернув йому сина.

Тоді ангел вдруге покликав Авраама з небес і сказав: «Бог бачить і радіє, що ти не пожалкував свого сина і тому Бог

благословить тебе і всіх нащадків твоїх, і один із нащадків твоїх буде Спасителем усіх народів землі».

Про кого говорив тут ангел? Він говорив про Ісуса, що Господь Ісус одного разу народиться на землі Дітям, принесе людям спасіння і доведе їх до Царства Небесного.

«Авраамові дані були обітниця і насінню його. Не сказано: і нащадкам, якби про багатьох, але як про одного, і насінню твоєму, Котре суть Христос» (Гал. 3:16). Довгий час по тому у Діви Марії, як ви знаєте, народився Син і Він був Сином Божим.

Коли ангел перестав говорити, Авраам і Ісаак спустилися з гори. Вони знайшли слуг і віслюка там, де вони їх залишили, і звідти пішли додому до Сарри.

Чи любите ви Бога більше за все на світі? Так, ви повинні любити Його більше від усього, тому що Бог дав вам усе, що маєте. «Хто дотримується Моїх заповідей і виконує їх, той любить Мене» (Івана 14:2).

З а п и т а н н я :

- 1) Чому Бог звелів Авраамові принести в жертву свого сина?
- 2) Чи виконав Авраам веління Боже?
- 3) Що сказав Авраам своєму синові, коли вони піднімалися на верховину?
- 4) Що зупинило Авраама принести Ісаака в жертву?
- 5) Чому діти повинні любити Бога більше від усього на світі?

Історія Агарі

Втеча з дому

Бут. 16:1–14

Агар була служницею в домі Авраама. Їй нічого не платили за її роботу, бо вона належала Авраамові, тобто, була його рабою. Господар і господиня поводитися з нею добре. Її батьківщиною був Єгипет, але від Авраама вона багато що чула про Господа і любила Його. Агар прислужувала Саррі і вважалася її прислужницею.

Ви пригадуєте, що перед виходом з землі халдейської в землю ханаанську Авраам отримав від Бога чудову обітницю про народження сина. Бог обіцяв благословити цього сина і сказав, що від нього з'явиться у світ Спаситель. Авраам дуже радів такій обітниці, тому що він так прагнув побачити Спасителя, Котрий обіцяв подарувати йому вічне блаженство.

Десять років прожили на землі ханаанській Авраам і Сарра, але сина вони ще так і не мали. Нарешті Сарра стомилася очікувати на сина. Вона сказала Авраамові, що боїться, а якщо Бог не дасть їй сина? І вона так подумала: може Бог хоче дати сина її прислужниці Агарі замість неї. Тому вона порадила Авраамові взяти Агар собі за дружину. «Але, — сказала вона, — якщо вона матиме сина, то він буде вважатися моїм сином».

Це був негарний план. Не потрібно було Авраамові брати собі ще одну дружину: Адамові Бог дав у раю лише одну дружину. Авраамові потрібно було звернутися до Бога за допомогою, а не діяти за порадою Сарри. Скільки неприємностей трапилося у зв'язку з тим, що взяв за дружину Агар Авраам.

Агар відразу запишалася. Вона перестала догоджати своїй господині Саррі. Сарра почала дорікати Авраама, тоді як їй належало саму себе дорікати. Але вона у всьому звинувачувала Авраама. Авраам відповів їй лагідно і дозволив їй всі методи, щоб змусити Агар поважати свою пані. Він і допустити не міг, що Сарра так жорстоко поведеться до Агарі. Сарра була жінкою доброю, ласкавою до своїх прислужниць, проте тепер вона була дуже роздратована поведінкою Агарі. Вона зробилася несправедливою і жорстокою до Агарі.

Відна Агар дуже страждала. Вона надумала тікати. Певно, що вона думала повернутися на батьківщину. Це було надзвичайно небезпечно для самотньої жінки. Вона мусила переходити пустелю, де бродили дикі звірі, розбійники і зустрічалися глибокі урвища. Спочатку їй довелося йти піщаними горбами, на яких зрідка росла куцувата трава. Раптом вона побачила перед собою джерело. Як втішилася вона свіжою прохолодою, відпочиваючи біля джерельця! В пустелі дуже рідко

зустрічаються джерела. Але біля води Агар ще більше втішилася, коли почула голос ангела, що кликав її. Вона вже зневірилася і гадала, що друзів немає у неї в цьому світі; і раптом її покликав Друг! До Агарі звернувся Володар всіх ангелів — Сам Господь. Він покликав її по ймені: «Агар!» Він назвав її не дружиною Авраама, а «прислужницею Сарри». Ангелові було все відомо, проте Він запитав її: «Звідки ти йдеш і куди?» Агар сказала ангелові, звідки вона прийшла, але не відповіла, куди вона йде. Можливо, що вона і сама не знала, куди вона йде. Тоді ангел сказав їй: «Вернись до своєї господині і підкорись їй». Чи це було приємно для Агарі? Певно, що наказ ангела не сподобався їй, тому що і нам буває важко визнавати свої помилки, хоч це є кращим для нас варіантом, аніж замовчувати їх. Агар щиро розкаялась і ладна була підкоритися велінню ангела.

Ангел милостиво пообіцяв їй, що її син буде сильним воїном і доброю людиною; йому доведеться часто боротися зі своїми ворогами. Він не буде лагідним, як наш Господь Ісус, Князь миру, він буде любити звитяги.

Ангел підказав Агарі, як назвати сина. Ім'я йому повинно бути «Ізмаїл», що означає «Почув Господь». І дійсно, Бог почув бідну Агар в годину нещастя її і втішив її. Цілком ймовірно, що вона молилася, відпочиваючи біля джерельця.

Агар досить своєрідно назвала джерело, поблизу якого Господь почув її. Ця назва звучала так: «Ти — Бог, прозираючий мене». Тому що ангел побачив її і втішив. Вона була вдячна Господеві за те, що Він її побачив. О, як це втішно думати нам, що Бог бачить нас, коли насамоті кличемо до Нього, сумуючи серцем.

Інкони дітей зачинають в кімнаті за їхні витівки, але і до таких дітей наш Господь ласкавий. Якщо ви заслуговуєте на покарання Боже, ставайте на коліна і скажіть в молитві до Бога: «Прости мені мій гріх, Господи!» Бог почує вас і виведе з скрутного становища. Але перед цим ми повинні сповідати наші згрішення Богові і сказати батькам, що ви будете намагатися виправитися. «Я радію, що Господь почув голос мій, благання моє», — так каже Давид (Пс. 114).

Вигнання з дому

Бут. 21:1–21

Агар повернулася до своєї пані Сарри. Вона спочатку не хотіла повертатися до неї, гордість заважала їй, але тепер Агар вирішила повернутися і визнати свою помилку.

Невдовзі Бог подарував їй обіцяного сина. Авраам знав, як назвати його, тому Агар розповіла все, що почула від Ангела.

Авраам назвав малюка Ізмаїлом. Він дуже любив його і молився за нього, кажучи: «О, Господи, збережи мого синочка!» А тим часом Ізмаїл підростав і ставав все більшим хлопчиком. Він був струнким, мужнім, гарним, та мав одну негарну рису: він не любив Бога. Він був не тим сином, котрого Бог обіцяв дати. Той син мав бути сином Сарри.

Три ангели відвідали Авраама у Хевроні і об'явили йому, що через рік Сарра народить сина. Ви вже за це чули і знаєте, що потім два ангели вирушили до Содому, щоб попередити Лота.

Сарра засміялася, почувши, що вона невдовзі матиме сина. Їй здавалося це неможливим, щоб народився син після такого довгого очікування. Але, хоч вона і засміялася першої хвилини, та потім вона повірила словам Господнім: і вона народила сина. Як раділа Сарра своєму синочкові, разом з Авраамом! Авраам знав, що в майбутньому його нащадком буде Спаситель. Він назвав його ім'ям, що вказує на радість батьків. Його назвали Ісааком. «Ісаак» — єврейською мовою означає «Сміх». Саррі подобалося це ім'я, і вона сказала: «Сміх (радість) мені послав Господь, хто б не почув за мене, звеселиться». Всі ми, почувши про народження сина Саррою, повинні радіти разом із Саррою. Чому? Тому що від нащадка Ісаака народився Спаситель, тому і ми можемо повторювати ці слова: «Звеселився дух мій про Бога Спасителя мого!»

А чи зрадив Ізмаїл народженню Ісаака? Ні. Він заздрив своєму братові. Він мав вже чотирнадцять років, коли народився Ісаак. Замість того, щоб пестити і любити маленького Ісаака, Ізмаїл заздрив йому.

Коли Ісаак перестав ссати материнське молоко, Авраам влаштував великий бенкет. Всі запрошені милувалися малюком, котрий вже сам, без допомоги батьків, намагався ходити маленькими ніжками і всіх потішав своїм дитячим лепетом.

Тільки один із присутніх не розважався зі всіма. Це був Ізмаїл. Він глузував зі свого маленького братика. Не знаю, що саме він сказав, які злісні слова на адресу Ісаака, але Бог покарав його за це. Бог записує у Свою книгу всі наші недоброчливі слова. Сарра почула, що сказав зухвалий хлопчисько, і поскаржилася Авраамові, прохаючи його вигнати Агар зі своїм сином. Важко було на душі Авраамові, бо дуже не хотів він виганяти з дому свого рідного сина, якого любив так як і Ісаака. Авраам не знав, що робити, поки Господь не об'явив йому Свою волю. Вночі Бог заговорив до нього: «Не журися заради підлітка і раби твоєї, послухайся слів Сарриних». Авраам негайно підкорився словам Божим. Він встав раненько, взяв хліба і бурдюк з водою, поклав все це на плечі Агарі і попросився з ними, хоча він їх і дуже любив. Води Авраам налив до великого козячого бурдюка, багато води, щоб вгамовувати спрагу. Бувши рабою, Агар звикла носити на плечах хліб і воду.

О, скільки сліз було пролито того дня! Одного разу Агар вже тікала з дому Авраама за власним бажанням, але тепер її виганяли, і вона не мала права повернутися назад. Що ж відчував Ізмаїл, котрий був причиною їхніх бідувань? Багато дітей є, котрі засмучують своїх батьків. Нещасні діти!

Бідні подорожні вирушили пустелею. Нарешті не стало води, спорожнів міх. Хлопчик знемагав від спраги. Хоч він і мав близько шістнадцяти – сімнадцяти років, але не був таким витривалим, як його мати. І настав час, коли він знемігся і впав, і вже не зміг більше йти. Мати заховала його в тіні великого куща. Вона, звичайно, не могла залишити його в таку страшну хвилину. Та їй несила було дивитися на його страждання і смерть. Це жахливо бачити людей, котрі помирають від спраги. Язик, який нещодавно глузував з маленького братика, тепер палав, як на вогні, почорнів від спраги. Агар сиділа неподалік на

І відкрив Бог очі її, і вона побачила криницю води. І пішла вона, і наповнила бурдюка водою, та й напоїла хлопця.

Буття 21:19.

відстані вистрілу лука. Там чекала на смерть свого синочка. Чому вона зневірилася і вже гадала, що Ізмаїл помре? Невже вона забула, що ангел прорік їй ще до народження сина, що Ізмаїл досягне повноліття? Так, вона забула. Але Бог не забув Своєї обітниці.

Коли Агар сиділа, голосячи у відчаї, вона почула голос з неба, промовляючий до неї: «Що трапилось, Агаре? Не страшися, Я почув голос підлітка з того місця, де він знаходиться». Невідомо чи молився хлопець, чи тільки стогнав, — у всякому разі Бог почув його. О, який ласкавий наш Господь, Котрий почув благання підлітка, що так недобре повівся до свого брата!

Бог звелів Агарі піднятися і піти до сина, взяти його за руку і підвести. Потім Бог розкрив очі Агарі і вона побачила криницю. Вона не була сліпою, однак Бог до певного часу не відкрив їй очей, щоб вона побачила джерело. Бог досить часто показує нам свої чуда, але іноді приховує від нас. Агар пішла до джерела, наповнила міх водою, потім підійшла до сина і напоїла його. О, яка це була материнська радість, коли вона бачила, що в неї на очах син її оживає і піднімається!

Маємо надію, що з того часу підліток навернувся до Господа, тому що далі сказано, що Бог був з ним, а з нечестивими Бог не буває. Ізмаїлові було потрібно пройти через всі страждання, котрі наближали його до смерті. Завдяки цьому він пізнав Господа. Мати його теж знала Господа. Одного разу її вже втішали ангели в пустелі. Тоді вона сказала: «Ти, Бог, прозираючий мене». Тепер вона могла знову повторити ці самі слова тому, що Бог тепер спас її і сина від смерті. Ізмаїл вже більше ніколи не повернувся до дому свого батька. Він виріс і став жити в пустелі, він став лучником. Мати його знайшла йому дружину з Єгипту і він жив разом з нею в пустелі. Перед смертю Авраама Ізмаїл відвідав його і допоміг Ісаакові поховати його в печері.

Ізмаїл мав дванадцять синів, котрі також мали дітей. Всі вони називалися ізмаїльтянами. Нащадки їхні ще й досі живуть в Аравійській пустелі, мандруючи з місця на місце, проживаючи в наметах і доглядаючи овець своїх на пасовищах. Більшість з них займається розбоєм, нападаючи на мандрівників, які переходять тими місцями.

Але найбільше зло полягає в тому, що вони не вірять Богові Авраама, тому що фальшивий пророк Магомет відвернув їх від віри в нашого Господа. Отже, вони не знають Спасителя, Котрого Бог обіцяв Авраамові послати в цей світ. «Вбогі та бідні шукають води, та її нема; язик їхній висох від спраги, Я, Господь, і їх вислухаю, Бог Ізраїлів, не лишу їх» (Іс. 41:17).

Історія Лота

Чудова країна

Бут. 12:5–13

Тривалий час потому, як розійшлися будівничі міста Вавілона повсюди, Бог покликав Авраама залишити те місце, де він мешкав. Авраам пішов до землі, яку йому вказав Господь. Відтоді Авраам вже не поклонявся ідолам, але служив живому Богу. Сарра, дружина Авраама, пішла за ним. Вони не мали дітей, та з ними жив небіж Лот. Він був безбаченком, але Авраам був йому за батька. Дядя Лота показував йому у всьому добрий приклад і навчав його Господньої науки. Авраам пішов до землі ханаанської. Лот на той час вже був дорослим. Він мав свої намети, свої гурти худоби і своїх служників. Він мав багато майна і вважався багатою людиною. Авраам теж був багатий, невідаю, хто з них був багатшим.

Багато людей мріють розбагатіти. Вони гадають, що багатство принесе їм щастя. Та з багатством пов'язано безліч турбот. Авраам і Лот невдовзі потрапили до скрутного становища завдяки своєму багатству. Як же це трапилося?

Річ в тому, що виявилось обмаль трави для такої кількості овець, корів та кіз. Пастухи шукали гарних пасовищ для овець, волів та кіз. Іноді пастухи приганяли свої гурти до якого-небудь горба, але виявлялося, що трава там вже з'їдена табунами Лота. Авраамові і Лотові пастухи сварилися поміж собою. Коли ж, навпаки, Авраамові вівці поїдали траву, тоді пастухи Лота дорікали пастухам Авраама. Так виникали постійні суперечки між ними.

Почувши за ці чвари, Авраам дуже засмутився, тому що він був людиною мирною і не любив сваритися. Що ж вони мали робити? Чи міг він заборонити своїм служникам сваритися і поступатися один перед одним? Ні, він не міг цього зробити, тому що дуже важко примусити людей жити мирно. Часто батькам ніяк не вдається помирити дітей. Один хлопчик каже: «Це моє місце, а Сашко його зайняв!» А Сашко каже: «Ні, це місце моє і я звідси не піду». Інша дитина видає іграшку в Маринки і не хоче повертати її; Маринка плаче і намагається силою забрати її назад. Такі суперечки дуже засмучують серця батьків.

З огляду на те, що Авраам не міг примусити своїх служників жити мирно, він задумав за краще розлучитися з Лотом і жити окремо.

Але куди ж йому йти? Авраам не міг знати, куди йому йти, тому він запитав Лота, куди б той хотів піти, в який бік. Дядя і племінник піднялися на верховину, щоб звідти оглянути місцевість. Ханаан був чудовою країною з зеленими горбами,

тінистими лісами, швидкими ріками і засіяними хлібом полями. Це була земля, текуча медом і молоком, рясніюча хлібом, вином і оливою. Авраам запропонував Лотові оглянути всю місцевість і вибрати собі місце зручне для пасовища. Авраам мав право першим вибрати собі місце, та він вирішив надати таку можливість своєму племінникові.

Лот довго дивився на землю, що розкинулася перед ним: чудова ріка протікала зеленою рівниною, зарослою соковитою травою. Він подумав: «Ось зручне місце для моєї худоби!» На цій рівнині розташувалися п'ять міст. Що за люди мешкали там? Там мешкали люди, котрі забули Бога. Одним з цих міст було місто Содом. Це було саме нечестиве місто. «Содомляни були надзвичайно злими і дуже грішними перед Господом». Господь бачив з небес їхнє нечестя. Він бачив їхні злі вчинки і недобрі шляхи, і одного разу Він вирішив їх покарати. Чому ж Лот вибрав для себе саме цю місцевість? Тому що там були чудові ниви, засіяні жнивом, плодючі дерева, глибокі ріки повноводні і пишні пасовища для гуртів і табунів. Він почав з того, що не поселився у самому місті, а розтягнув намети подалік від міста. Та невдовзі він сам поселився в місті разом з нечестивими мешканцями його.

Авраам поселився біля підніжжя гори в Хевроні, неподалік від дубового лісу. Ця діброва належала людині іменем Мамрій. Чоловік той був прихильним до Авраама і оберігав його від усякого зла. Ріки в тому краю не було, але там був став, що наповнювався дощовою водою. Звичайно, що вода в такому водосховищі не була такою смачною, як води ріки Йордан, біля якої замешкав Лот. Та краще було жити в мирній долині Хеврону, аніж на плодючих рівнинах содомських. «Я громаду злочинців зненавидів, і з грішниками я сидіти не буду» (Пс. 25:5).

Битва царів

Бут. 14

Тим, кому доводиться мешкати між людьми нечестивими і злими, часто випадає стикатися з різними неприємностями. Так було і з Лотом.

Лот поселився неподалік від міста Содом. Спочатку намети його були розташовані в передмісті, та невдовзі він перейшов до міста. В Содомі він не був щасливим, тому що був дуже благочестивою людиною і не міг почувати себе добре в такому місті. Щоденно йому доводилося чути і бачити злі слова і злі вчинки, що дуже засмучували його праведну душу. Чому ж він там залишався? Чому він не повернувся до свого дяді Авраама? За краще було йому втратити свої гурти худоби, аніж втратити

мир душевний. По восьми роках перебування в Содомі, зіткнувся Лот з великими труднощами. На плодючій долині, де мешкав Лот, були розташовані п'ять міст. Одне місто називалося Содом, друге — Гоморра. Інші міста були такі: Адма, Севоїм і Бела.

Несподівано велике військо напало на ці міста. На чолі цього війська стояли чотири царі. Вони прийшли здалеку, щоб покарати, за велінням Божим, мешканців цих п'яти міст за їхнє нечестя.

В кожному місті був свій цар. Ось ці п'ять царів вийшли назустріч війську об'єднаних чотирьох царів. Сталася жорстока битва. Хто ж переміг? Перемогли чотири царі, що прийшли здалеку. Цар Содомський і цар Гоморрський повтікали, але потрапили до ями і повбивалися. Інших три царі повтікали в гори і таким чином врятувалися.

Побачивши, що вони перемогли, чотири царі кинулися до міст і розграбували їх. Декілька воїнів напали на дім Лота в Содомі. Вони полонили Лота і пограбували його майно. Що ж повинен був відчувати Лот? Він тепер переконався, що це дуже зле бути в дружбі з людьми нечестивими, котрі не бажають знати Бога. Лот змушений був йти слідом за переможцями. Його чекав важкий шлях: його душа знемагала. З полоненими поводяться дуже жорстоко: руки заковують в кайдани, ноги підбиваються від ходіння по гострому камінню. Щоденно їх палило нещадне проміння сонця, а вночі доводилося спати просто на землі. Окрім Лота там були ще й інші полонені, але він був єдиною людиною праведною, котра шанувала Бога. Він покладав всю свою надію на Бога і кликав до Нього, благаючи визволити його.

Господь змилювався над Лотом і послав йому спасіння. Авраам сидів біля підніжжя гори в тінистій діброві, коли до нього прибіг вісник. Він прибіг здалеку, і сумні новини приніс. Він втік з Содому, знемагаючи в дорозі, щоб розповісти Авраамові про битву царів. Що ж зробив Авраам, коли почув, яке нещастя спіткало Лота? Він сказав: «Я піду і врятую його». Та чи міг він зробити таке? Так, бо він мав багато служників, котрі доглядали за гуртами і табунами його. Авраам ще раніше навчив їх битися, щоб вони оберігали його худобу від розбійників. Він покликав їх. Виявилось, що всього було триста вісімдесят п'ять служників, котрі вміли воювати. Всі вони народилися і вирости в домі Авраама. Вони були такими відданими йому, що готові були виконати будь-який наказ Авраама. Хоча вони і сварилися зі служниками Лота, але готові були йти рятувати його, тому що таким було бажання їхнього пана.

Авраам сам керував ними. Він знав, куди попрямували вороги і повів своїх служників землею ханаанською до їхнього табору. З ним пішли також і деякі мешканці Хеврона, а також Мамрій зі слугами. Підійшовши до ворожого табору, Авраам не відразу напав на ворога: він і його служники заховалися за

горбом. А вночі вони несподівано напали на сонного противника. Чотири царі зовсім не могли чекати нападу вночі. Вони повтікали разом зі своїми воїнами. Авраам переслідував їх з своїми рабами: багатьох він переміг і вбив, а тоді повернувся до їхнього табору, забрав їхнє майно, що було забране ними у мешканців п'яти міст і звільнив нещасних бранців — не тільки чоловіків, але і жінок.

Авраамові було приємно звільнювати полонених людей і повертати їм їхнє майно. Він боровся не задля того, щоб заволодіти самому їхнім майном, але щоб звільнити бранців і повернути їм їхнє добро. Тут він діяв подібно до нашого Господа Ісуса Викупителя, Котрий боровся з сатаною, щоб визволити від суду і пекла наші душі.

Лот перебував разом з іншими полоненими. О, як зрадив він, побачивши свого дядю! Вісім років вони не бачилися, і ось така несподівана і втішна зустріч.

Лот був людиною богобоязливою, і, звичайно, він щиро дякував Господеві за свого великодушного дядю, за своє спасіння і визволення з полону.

Авраам повернув всім полоненим втрачену волю, дозволивши їм повернутися на батьківщину. Коли він повертався додому, то зустрів царя іменем Мелхиседек. Це був добрий цар. Ім'я Мелхиседек означає «Цар правди». Він був не лише царем, але і священиком. Коли він побачив Авраама, то благословив його і подякував Богу за перемогу, подаровану Авраамові Богом. Він дав Авраамові хліба і вина, щоб підкрипити його сили. Цей цар був дуже великою людиною, та ми мало знаємо про нього. Ми навіть не знаємо, хто були його батьки, де він народився, і де він помер. Ми майже нічого не знаємо про його життя. Цей цар нагадує нам собою Господа нашого Ісуса Христа, Котрий дав нам хліб і вино, і віддав на смерть тіло Своє і пролив за нас Кров Свою.

Підійшовши до міста, Авраам зустрів нового царя содомського. Попередній цар загинув, впавши до ями. Новий цар був дуже вдячний Авраамові за те, що той умертвив чотирьох царів і звільнив з полону людей, повернув їм їхнє майно. Він сказав Авраамові: «Віддай мені лише людей, а майно візьми собі». І це було досить шляхетно з боку царя содомського. Та Авраам не взяв нічого для себе — навіть нитки чи ремінця для взуття не взяв. Чому ж він так повівся? Тому, що він знав, що цар буде пишатися і скаже: «Я збагатив Авраама». Авраам був певний того, що Господь подасть йому все необхідне і покладав надію лише на єдиного Бога. Господь був задоволений, що Авраам нічого не прийняв від нечестивих людей. Коли Авраам повернувся додому, то Бог йому сказав: «Не лякайся, Аврааме, Я твій щит; нагорода твоя дуже велика» (Бут. 15:1).

Наполегливе прохання

Бут. 18

Лот нарешті врятувався з полону, та на нього чекало ще більше нещастя. Одного разу, коли Авраам сидів при вході до намету, спека була нестерпною. Раптом він побачив трьох мужів, котрі стояли неподалік. Авраам запросив подорожніх відпочити в тіні дерева біля намету і приготував для них трапезу із м'яса, молока і хліба.

Це були ангели, котрі принесли Авраамові радісну новину: вони повідомили, що невдовзі Сарра народить сина, котрого Господь вже пообіцяв подарувати Авраамові. По тому ангели зникли. Куди ж вони попрямували? До міста Содом. Але туди пішли не всі три ангели, лише два з них. Один залишився, щоб повідомити скорбну новину Авраамові: у вигляді третього Ангела там знаходився Син Божий, Котрий і залишився з Авраамом. Що ж він повідомив Авраамові? Він сказав, що Він зруйнує місто Содом і сусіднє з ним місто Гоморру. Дуже засмутився Авраам, почувши таку звістку: Він так любив свого племінника Лота і боявся за нього, що він загине разом з нечестивими мешканцями тих міст.

Авраам почав благати Господа не руйнувати міста Содом, бо мав надію, що там можуть бути ще інші праведники. Тому він сказав Господеві: «Якщо є в цьому місті хоча б п'ятдесят праведників, чи помилуєш Ти місто?» Господь відповів: «Якщо знайду Я в цьому місті хоча б п'ятдесят праведників, то не зруйную місто». Але потім Авраамові прийшла до розуму така думка, що там може не виявитися п'ятдесяти праведників. Правда, він боявся наполягати, тому тільки сказав: «Ось я насмілюся говорити Владиці, я, порошок і попіл. Але, може бути, що там виявиться лише сорок п'ять праведників. Чи помилуєш Ти тоді місто?» Господь відповів: «Не знищу, якщо знайду сорок п'ять праведників». Тоді Авраам сказав: «Якщо ж там буде сорок праведників?» Господь сказав: «Не зроблю цього заради сорока». Нарешті Авраам сказав: «Хай не розгнівається Владика, що я скажу: А може знайдеться лише тридцять?» І знову Господь сказав: «І заради тридцяти помилую». По тому Авраам вже боявся говорити і продовжувати благати Бога не руйнувати Содом. Та він таки наважився: «Я знову вирішив благати Владика: а коли тільки там двадцять п'ять буде?» Відповів Господь тоді: «Заради двадцяти п'яти збережу місто».

Тоді Авраам почав благати востаннє: «Не розгнівайся, Владико: А коли в місті тільки десять праведників знайдеш?» І Господь відповів: «Не винищу заради десятих». Це було останнє слово Господа. Він перестав говорити з Авраамом і відійшов. Авраам повернувся до свого дому.

Чи знайшов там Господь десять праведників? Чи була благочестивою жінка Лота? А його діти? Чи вірили Господеві служники його? Ні. Ніхто з них Господа не любив.

Лот був єдиною праведною людиною в Содомі. Значна різниця була між ним і його дядьком Авраамом! Авраам мав безліч відданих Господеві служників, тому що він навчав їх ходити в страсі Божому. А Лот мав невіруючу сім'ю, хоча сам любив Господа.

«Бо цей праведник, перебуваючи між ними, день у день мучив свою душу праведну, бачачи і чуючи вчинки безбожні» (2 Петра 2:8).

Дивовижний порятунок

Бут. 19:1–18

Одного вечора, коли Лот сидів біля міських воріт, він ще здалеку побачив, що до міста наближаються два ангели. Він негайно встав, пішов до них назустріч і вклонився їм до землі. Може бути, що він і не знав, що це ангели та він був вражений світлим небесним виглядом прочан (мандрівників до святих місць), а тому зустрів їх з належною пошаною.

Він сказав: «Панове мої! Зайдіть в дім раба вашого: переночуйте, помієте ноги ваші, а вранці вирушите в дорогу».

Він сказав: «Панове мої! Зайдіть в дім мій!» Та ангели відповіли: «Ні, ми переночуємо на вулиці». Лот не бажав залишати на вулиці мандрівників. Він так довго і наполегливо умовляв їх зайти до нього, що вони нарешті погодилися. Чому вони відразу не зайшли, почувши запрошення Лота? Чи не тому, що Господь був в більшій мірі задоволений Авраамом, а не Лотом? Коли ж вони нарешті увійшли до господи Лотової, то він так, як і Авраам, привітно пригостив їх. Коли ангели відпочивали в нього, раптом спричинився великий шум на вулиці. Мешканці міста бачили, що ангели зайшли до Лота, і вони пішли слідом за ними. Однак Лот не допустив їх зробити зло мандрівникам і зачинив двері. Тоді вони стали ламати двері. Мабуть їм і вдалося б зламати двері, коли б ангел один не вчинив чудо, щоб зупинити їх. Він вразив всіх тих людей сліпотю: і дорослих, і дітей. Всі вони за одну мить осліпли. Сліпі люди ще довго і злобно гупали по стінах дому Лота, та не змогли знайти дверей і змушені були піти геть. Тепер Лот дізнався, що це ангели, він побачив чудо явлене ними.

Місто покрила пільма. Та Лот не зміг заснути тієї ночі. Вісники принесли жакливу звістку. Вони повідомили Лотові, що прийшли зруйнувати місто. Вони запитали його: «Чи ти маєш дітей? Якщо маєш, то виведи їх за місто, бо ми знищимо всіх жителів за їхнє нечестя».

Лот мав дві дочки заміжні. Лот пішов до них і сказав їм: «Виходьте звідси, бо Господь знищить місто». Чи вони були налякані цими словами? Аніскільки, вони не надали їм ніякого значення, думаючи, що Лот з ними жартує.

Ангели перебули всю ніч в Лота. Крім Лота і його сім'ї ніхто більше не повірив, що місто буде зруйноване. Та Лот не хотів, щоб загинули і його зяті. На світанку ангели почали підганяти Лота, кажучи: «Вставай, візьми дружину твою і дві дочки твої, щоб ви не загинули». Та Лот бажав ще побути в місті. Тоді ангели силою вивели його звідти. Один ангел взяв його за руку, а другий — дружину, і таким чином вони вивели їх з міста. Правда, як ласкаво повівся Господь з Лотом? Господь оточив Лота милосердям. Він знав, що Лот любив Його і тому не дав померти йому. Бог любив Лота заради Авраама. Бог знає, як визволяти благочестивих від спокуси, тому Він і «визволив праведного Лота, змученого поведженням розпусних людей» (2 Петра 2:7).

А жінка його, Лотова, озирнулася позад нього, — і стала стовпом соляним!...

Буття 19:26.

Жахлива руйнація

Бут. 19:17–30

Шестеро покvapливо виходили з міста, тому що ангели підганяли їх. Їм довелося досить довго йти рівниною. Нарешті вони зупинилися, та не мали права оглянутися назад. Ангели попередили їх, щоб вони не оглядалися на залишене місто. Один з ангелів сказав Лотові, кажучи: «Рятуй душу свою і ніде не оглядайся навколо, тікай від нещастя, щоб ти не загинув». Чи бажав Лот рятуватися? Ні. Він страшився, що не встигне добігти до гори, бо до неї досить далеко було; він почав прохати дозволити йому бігти до сусіднього міста Лелу. Було б краще для нього послухатися слів ангела, тому що Бела була населена нечестивими людьми. Це було одне серед п'яти міст долини Сеннаарської. Содом був найбільшим містом, а Бела найменшим.

Проте ангел дозволив Лотові тікати до міста Бели, і пообіцяв Лотові не палити його заради Лота. Потім ангели залишили Лота і його сім'ю. Їм належало здійснити того дня жахливу справу — зруйнувати чотири міста — Содом, Гоморру, Адму і Севоїм, довше вони не могли залишатися з Лотом.

Коли вони віддалилися, то чотири людини побігли в напрямку до міста Бели. Однак, в дорозі з ними трапилось дещо жахливе. Дружина Лота не послухала ангелів і оглянулася назад. Вона бігла слідом за Лотом і гадала, що Лот не помітить, що вона робить. Але Бог бачив все і негайно покарав її. Нікого так ще не було покарано. Вона перетворилася на соляного стовпа. За одну мить вона стала нерухомою і холодною, як лід. Кожен, хто йшов тією дорогою, міг бачити, як карається непослух. Як одного разу Бог сказав дружині Адама: «Не їж плодів цих», так Він сказав дружині Лота: «Не оглядайся назад і не дивись на місто». Але, так як і Єва, вона була дуже цікавою, і неодмінно хотіла побачити, що ж там відбувається позаду неї. Це було дуже нерозумно так чинити по відношенню до Бога, Котрий зберіг їй життя. Чоловік і дочки не могли довго над нею плакати: вони залишили померлу, а самі побігли в напрямку міста Бели. Це було маленьке містечко — коли б воно було трохи більшим, то Господь не помилював би його. Замість Бели, воно тепер стало називатися «Сігором» або «Маленьким».

Сонце піднялося високо, коли троє подорожніх увійшли до міста Сігор. Це місто стало свідком дивовижного факту. Коли Лот увійшов до Сігора, Господь здійснив свою загрозу. Він зруйнував чотири міста на рівнині, кинувши на них з неба сірку і вогонь. Таким чином, згоріли міста зі всіма нечестивими жителями. І вся трава, і худоба, що паслася, все згоріло. Що думали зяті Лота, коли запалав вогонь пекельний? Чи згадали вони тоді, як умовляв їх Лот залишити нечестиве місто? Авраам всю ніч думав про Лота, а другого дня на світанку він пішов до того місця, де напередодні благав Господа за спасіння Лотове. І що ж він побачив? Чорний дим курився на рівнині. Яке жахливе видовище! Тільки зараз Авраам зрозумів, що в Содомі не виявилось і десяти праведників, тому що, коли б там було десять праведників, то місто Господь не знищив би. Але як втішно було йому, що Господь помилював Лота заради його молитов до Нього. На підставі цього ми бачимо, як важливо мати друзів відданих Богові, котрі моляться за нас.

Даремно відокремився Лот від Авраама. Він це зробив заради своєї худоби. І що ж сталося? Він втратив все: корів, овець, кіз, він втратив навіть служників, котрі пасли гурти його худоби. Все, все поглинув вогонь, і Лот відразу зробився бідною людиною. Він змушений був поселитися в печері, без єдиного служника. В печерах живуть здебільшого звірі. О, як важко було Лотові перебувати в печері!

Намагайтесь, діти, завжди, дружити з людьми, котрі у своєму серці мають страх Божий. Не залишайте своїх хороших друзів, і не змінюйте їх на багатих, для яких розваги світу важать більше за Господа. Це принесе вам нещастя, тому що, хоч ви і любитимете Бога, ви, як і Лот, втратите благословення Господні.

Не будьте подібними до жителів міста Содом. Вони жили лише мирськими вподобаннями і всі загинули; ви також загинете, якщо не будете мислити про Господа і служити Йому.

«Так само, як було за часів Лота: їли, пили, купували, продавали, садили, будували; того ж дня, як Лот вийшов із Содому, — вогонь з сіркою з неба линув і всіх згубив» (Лук. 17:28–29).

Історія Якова

Сон Якова

Буття 23,26,27,28

Авраам і Сарра дожили до похилого віку. Нарешті Сарра померла і Авраам захотів поховати її в землі ханаанській, але йому не належало там ані шматочка землі. Тоді він дав срібло мешканцям Ханаану і купив у них поле. На цьому полі було багато дерев і була там печера. Авраам поховав померлу Сарру; потім помер Авраам і син його Ісаак поховав його в тій самій печері, де була похована Сарра. Авраам воскресне з мертвих останнього дня. Душа Авраама не померла, — вона перебуває тепер в Бога. «Що мертві воскреснуть, то й Мойсей показав — при кущі, — коли він назвав Господа „Богом Авраама, Богом Ісаака, і Богом Якова”. Бог не є Богом мертвих, а живих, бо всі в нього живуть» (Лук. 20:37–38). В день воскресіння оживе й тіло Авраамове і ви побачите його; і, якщо ви будете любити Бога так, як Його любив Авраам, ви будете з Авраамом на небі. «Багато хто прийдуть від сходу та заходу і сядуть у Царстві Небеснім з Авраамом, Ісааком і Яковом» (Матв. 8:11).

Ісаак взяв жінку іменем Ревекка. Вони поселилися в шатрі Сарри. В Ісаака і Ревекки були два сини. Їх імена: Ісав і Яків, вони були близнята, тобто були однолітками, але характером і зовнішністю вони не були схожими одне на одного. Ісав був непривітною дитиною, а Яків любив Бога і своїх батьків. Коли Ісав виріс, він став мисливцем. Він мав стріли і лук, він ходив до лісу і полював дичину й оленів. Він приносив здобич додому і нею пригощав свого батька Ісаака. В Ісаака було недобре серце: він не думав про Бога і любив їжу та напої більше за Бога. «Щоб не було поміж вами якого... нечестивця, який, як Ісав за їжу саму відмовився від свого первородства» (Євр. 12:16).

А Яків був пастухом, він довгий час залишався із своїми батьками в наметі, пас овець і баранів. Він любив Бога і часто молився до Нього.

На жаль, Ісаак любив більше Ісава, аніж доброго Якова. А було це так тому, що він любив дичину, яку приносив йому Ісав.

Але Ревекка любила більше Якова, і Бог любив його. Ісава Бог не любив. А як ви гадаєте, чи любили одне одного Ісав і Яків? Ні, вони не любили одне одного, інколи Яків погано відносився до Ісава, і ось Ісав зненавидів Якова і замислив вбити його. Одного разу Ісав сказав: «Батько мій швидко помре, тоді я вб'ю брата Якова».

Ревекка почула це; вона злякалася, покликкала до себе Якова і сказала йому: «Ось, Ісав, брат твій, хоче вбити тебе, і тепер, сину мій, послухай моїх слів: вставай і тікай до Лавана, мого брата і залишайся деякий час в нього, поки вгамується лютя брата твого. Тоді я пошлю і візьму тебе звідти».

Ісаак благословляє Якова.

Яків послухався поради своєї матері. Він попросився з батьком своїм Ісааком, Ісаак поблагословив його на прощання.

Яків не просив батька свого дати йому що-небудь з собою, навіть віслюка. Він взяв тільки палицю в руку свою і пішов у дорогу. «Я з палицею моєю перейшов цей Йордан».

Сумно було на серці Якова. Він був жалюгідним мандрівником і пішов у далеку країну, якої він ніколи не бачив. Не було ні шатра, ні домівки, де Яків міг би перепочити в дорозі, ось чому, коли надійшла ніч, він підклав каменя під голову собі і ліг спати на голій землі. В тій країні були ведмеді і вовки, але Бог оберігав Якова в дорозі. Бог знав, як важко було на душі у нього, тому Він послав йому чудесний сон. Яків побачив уві сні драбину, вершечок якої торкався неба, і ось ангели Божі піднімаються і спускаються по ній. Потім Яків почув голос. Господь сказав йому: «Я, Господь, Бог Авраама, батька твого, і Бог Ісаака. Я з тобою і Я збережу тебе всюди, куди б ти не пішов: Я поверну тебе до цієї землі; нащадки твої житимуть у цій ханаанській землі, де ти лежиш тепер». Яків прокинувся зі сну, тепер у нього було легко на серці; він знав, що Бог і ангели Його охороняли його. Він ніколи не хотів забути це місце, де він бачив такий чудовий сон; він взяв камінь, який клав собі в узголів'я. «Тепер, — думав він, — я знайду це місце, коли повернуся до землі Ханаану, так як мені обіцяв це Бог». Він вилив масла на камінь і помолвився до Бога, кажучи: «Якщо Бог буде зі мною і збереже мене на шляху, яким я йду, і дасть мені хліба їсти і одягу зодягнутися, і я з мирним серцем повернуся до дому батька, і буде Господь моїм Богом, то цей камінь буде домом Божим». Яків був певний, що Бог потурбується за нього і поверне його додому, тому що Господь обіцяв йому це.

Бог турбується за вас, дітки. Він посилає з неба ангелів своїх, щоб охороняли вас, так як Він оберігав Якова.

«Бо очі Господні — до праведних, а вуха Його — до їхніх прохань» (І Петра 3:12).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто поховав Сарру?
- 2) Де вона була похована?
- 3) Як звали жінку Ісаака?
- 4) Чим вони займалися?
- 5) Чи любили вони Бога?
- 6) Чому Яків залишив свій дім і пішов до чужого краю?
- 7) Який приснився йому сон, коли він ночував, лежачи на голій землі?
- 8) Що сказав Бог Якову?
- 9) Що зробив Яків, коли він прокинувся?

Довгі мандри

Бут. 29

Потім Яків пішов далі. Багато днів минуло в дорозі, аж нарешті він прийшов до місця, де було багато чудових пасовищ. Була там криниця, отвір якої був прикладений великим каменем. В країні тій було взагалі мало води. Навколо криниці пастухи пасли овець. Якову радісно було бачити криницю.

Він запитав пастухів: «Чи не знаєте ви чоловіка, по імені Лаван?» Бо так називали дядю Якова. «Так, — відповіли вони, — ми знаємо його». Яків запитав: «Чи здоровий він?» Пастухи відповіли: «Здоровий: а ось і Рахіль, дочка його, йде з вівцями». Яків зрадив, тому що Рахіль була його двоюрідна сестра. Він підійшов до неї і поцілував її, піднісши голос свій, заплакав. Чому плакав Яків? Він плакав, як це часто трапляється, з радості. Яків давно вже не бачив нікого із своїх рідних. І він радий був пізнати свою двоюрідну сестру. Рахіль не знала Якова, аж поки він не сказав їй: «Я родич твій, двоюрідний брат твій і прийшов до тебе здалеку». Тоді Рахіль побігла і сказала батькові своєму Лавану: «Тату, двоюрідний брат прийшов до нас: я знайшла його, він сидів біля криниці». Лаван зрадив, побіг назустріч до Якова, обняв, поцілував його і сказав: «Ти будеш жити з нами: я твій дядя».

Яків обіцяв Лаванові пасти отари його, таким чином Яків залишився служити у Лавана. Яків був вправним пастухом і стеріг овець вночі від левів і ведмедів. Він пас їх і в пекучий полудень і холодної ночі. Про себе він міг так сказати: «Бувало, що вдень знемагала мене спекота, а вночі паморозь, а мій сон мандрував від моїх очей» (Бут. 31:40).

Лаван мав дві дочки: одна звалася Лія, а друга — Рахіль. Лаван віддав їх заміж за Якова. Отже, Яків мав дві жінки. На сьогоднішній день чоловік не має права мати дві жінки, але в стародавні часи дозволялось мати дві жінки, і це вважалось навіть кращим, ніж мати одну дружину.

Яків мав багато дітей. Досить довгий час він жив із жінками і з дітьми своїми в шатрі. Спочатку він пас тільки Лаванових овець, але згодом Лаван подарував йому також овець і кіз, Яків мав багато хліба, різного одягу, тому що Господь обіцяв йому все це, а наш Господь завжди виконує Свої обіцянки. Однак Яків не міг забути свого батька і матір, які жили в Ханаані. Він знав, що Бог обіцяв дати ханаанську землю його нащадкам, і йому так хотілося туди повернутися. «Вірою Авраам... перебував на землі Обітованій, як на чужій, і проживав у наметах з Ісааком і Яковом, співспадкоємцями тієї обітниці» (Євр. 11:9).

Ось імена перших благочестивих людей, які жили в Ханаані, та імена жінок їхніх:

Авраам — Сарра — Ісаак — Ревека — Яків — Лія і Рахіль.
«Блажен кожен, хто боїться Господа, хто ходить дорогами Його!» (Пс. 127:1).

Запитання:

- 1) Хто така була Рахіль?
- 2) Де її побачив перший раз Яків?
- 3) Як звався дядя Якова?
- 4) Як звалися жінки Якова?
- 5) Чи мав Яків свої власні вівці і кози?
- 6) Що робив Яків у Лавана?
- 7) Чому Яків хотів повернутися до землі ханаанської?

І сталося, коли Яків побачив Рахіль, дочку Лавана, брата матері своєї, та отару Лавана, брата своєї матері, то підійшов Яків і відкотив каменя з отвору криниці, і напоїв отару Лавана, брата матері своєї.

Буття 29:10.

Зустріч Якова з Ісавом

Бут. 31,32,33,35:1-7

Минуло багато літ і Яків сказав Лаванові, своєму дядькові: «Я довго слугував тобі, і тепер хочу повернутися на батьківщину». Але Лаван не захотів відпустити його, і віднісся до нього неприязно; і тоді Якову ще сильніше захотілося піти до землі Ханаану.

Одного разу, коли Яків пас в полі отару овець, він заснув; і ось він бачить сон, і Бог каже йому уві сні: «Повернися в землю батьків твоїх, на батьківщину твою і Я буду з тобою».

Коли Яків пробудився, він покликав до себе Рахіль і Лію, тому що йому захотілось порадитися з ними. Він їм сказав: «Бог сказав мені уві сні: повертайся в дім твого батька». Рахіль і Лія сказали йому: «І ми підемо з тобою». Тоді Яків зібрав усі свої речі, одяг і все своє майно. Все це вони поклали на верблюдів і віслюків, і посадив Яків також жінок і дітей своїх. Його слуги погнали за ним усіх його овець, віслюків, корів, кіз і верблюдів. Отже, вони вирушили в дорогу.

Лаван не бачив, коли Яків відійшов, тому що намети Якова знаходилися далеко від його шатрів. Лаван розсердився, коли дізнався, що Яків покинув його і захотів повернути його, але Яків продовжував свою подорож до землі Ханаанської. Якову дуже хотілося швидше повернутися додому; тільки одного він боявся: він пам'ятав, що Ісав хотів одного разу вбити його. Він тепер боявся, щоб Ісав не вбив і його дітей.

Досить швидко Яків почув, що до нього назустріч іде Ісав, а з ним чотириста чоловік. І Яків уявив собі, що це Ісав іде, щоб вбити його. Тоді він почав молитися до Бога, кажучи: «О, Господи, Ти був ласкавий до мене і дав мені все для життя; не допусти, щоб Ісав прийшов і вбив мене, дітей моїх і жінок моїх. Ти, Боже, обіцяв благодіяти мені». Він взяв дещо з того, що в нього було: трохи кіз, овець, віслюків, корів та верблюдів і звелів слугам своїм подарувати Ісакові. Всю ніч Яків молився до Господа. Вранці глянув Яків і побачив: ось йде Ісав, а з ним чотириста чоловік. І не побіг Яків назад, а пішов назустріч до Ісава, вклонився аж до землі сім разів, поки підійшов до брата свого.

А що зробив Ісав? Він побіг назустріч до Якова, обняв його, впав на груди йому, поцілував його і обидва плакали; тому що Бог прихилив серце Ісава до Якова.

Як радісно було бачити Якову, що на серці в Ісава нема зла! Яків просив Бога вплинути на Ісава, і Господь почув його молитву.

Глянув Ісав і побачив Рахіль та Лію, і дітей їхніх і сказав «А хто це?». Яків відповів: «Це діти, яких Господь ласкаво подарував мені». Тоді Рахіль і Лія поклонилися Ісакові до землі; вклонилися

йому й наймички, і діти Якова. Молодший син був на ім'я Йосиф: він був сином Рахілі. Потім запитав: «Що це за гурт худоби я зустрів на дорозі, навіщо ти мені їх надіслав? Я маю всього багато, брате любий; нехай твоє буде з тобою». Але Яків прохав Ісава, кажучи: «Прийми мій дар, тому що Бог дав мені багато й є у мене все». Так Яків ублагав Ісава і він прийняв його дари. Ісав сказав Якову: «Вставай і підемо, і я піду з тобою». Але Яків відповів: «Я не можу йти швидко: мої діти маленькі, і я маю багато ягнят і козенят, якщо вони один день пройдуть, то загине вся худоба». Так і не пішов Яків з Ісавом. Тоді Ісав повернувся до свого дому, який був дуже далеко, тому що Ісав не мешкав у землі ханаанській.

Отож, ви бачите, дітки, що Господь не забув виповнити Свою обіцянку, і повернув Якова до Ханаану. А Яків не забув той чудовий сон, котрий приснився йому в дорозі. Він повернувся до того місця, де він бачив сон, і яке він позначив купою каміння. Там він збудував жертовника Господеві, Який був такий милостивий до нього. Бог дав йому й їжу, і одяг, як він і обіцяв. Бог прихилив серце брата до Якова і повенув його до землі ханаанської. Яків дуже любив свого Господа, і завжди дякував Богові за всі благодіяння Його. «Я не вартий усіх отих милостей, і всієї вірності, які Ти був учинив Своєму рабові» (Бут. 32:11).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто звелів Якову повернутися до дому батька свого?
- 2) Чому Яків боявся повернення додому?
- 3) Що зробив Яків, щоб ублагати Ісава?
- 4) Як зустрів Ісав Якова?
- 5) Чи повернувся ще раз Яків на те місце, де він бачив уві сні?
- 6) Які милостині подарував Бог Якову на протязі того часу, коли він був відсутній на землі Ханаану?

Глибока яма

Бут. 37:1–24

Яків знову побачив батька свого Ісаака; потім Ісаак вмер, і Яків і Ісав поховали його в тій самій печері, де вже були поховані Авраам і Сарра: вони всі воскреснуть разом останнього дня.

Ісав, як це ви знаєте, не жив у Ханаані; але Яків вирішив залишитися в Ханаані, і замешкав там із своїми дітьми. Всі його сини підросли: один тільки Веніамін ще був малолітком. Йосиф був старший за Веніаміна. Він уже був великим хлопчиком і самим найкращим зі всіх дітей Якова.

Десять старших синів Якова зовсім не тишили своєю поведінкою їхнього батька. Вони пасли отари кіз і овець Якова, і коли Йосиф був також з ними, дуже журився, коли бачив нечестиве відношення їхнє до свого батька. Також і до Йосифа вони відносилися неприязно, поводитися з ним брутально. Яків любив більше за інших Йосифа і це викликало в них заздрість. Вони ненавиділи Йосифа, коли бачили, як батько любить його.

Яків подарував гарну одягу своєму улюбленому синові. Це був чудовий різноколірний одяг. Йосиф часто носив цю одягу. Брати йому також заздрили.

Заздрощі навіює в наше серце сатана. Ми повинні благати Господа зберегти нас від заздрості. Зараз ви дізнаєтесь, чому вони так заздрили слухняному Йосифові.

Одного разу наснився Йосифу досить дивний сон. Приснилося йому, що він разом із своїми братами жне жниво на полі і в'яже колоски в снопи. І ось снопи, зв'язані його братами, поклонилися всі його снопові. Такий сон дуже здивував Йосифа і він розказав його своїм братам.

Невдовзі бачить Йосиф другий сон. Сонце, місяць і одинадцять зір поклонилися йому. Цей ще більше здивував його: і розказав він про цей сон батькові своєму, а також братам своїм.

Батько докоряв Йосифа, кажучи: «Невже ти думаєш, що сонце — це я, місяць — твоя мати і одинадцять зірок — брати твої, і що ми всі прийдемо і поклонимося тобі до землі?» Однак Йосиф запам'ятав цей сон і подумав, якщо він посланий Богом, то обов'язково здійсниться; братам було ще досадніше від такого сну.

Брати Йосифа пасли багато овець і кіз; і коли не виявилось більше соковитої трави поблизу шатрів батькових, вони погнали отари далеко від дому. Йосиф залишився вдома зі старими батьками своїми; залишився вдома й Веніамін, бо він був ще малолітнім.

Одного разу Якову захотілося дізнатися, чи живі-здорові його сини. Він сказав Йосифу: «Біжи, глянь, чи здорові брати твої, чи худоба на місці, і скажеш мені».

Йосиф завжди з радістю виконував доручення батька; він негайно зібрався в дорогу. З собою він не взяв ні віслюка, ні служника: він зодягнув гарний одяг і попрощався з батьком. Йому і на розум не прийшло, що він так довго не бачитиме свого батька.

Довго блукав Йосиф, аж врешті він зустрів одну людину, яка його запитала: «Що ти шукаєш?» Йосиф відповів: «Я шукаю моїх братів, чи не скажеш мені, де вони пасуть?» Тоді той чоловік сказав йому, куди пішли брати його. З великими труднощами вдалося Йосифу знайти їх. Вони здалеку побачили його і сказали кинемо до ями, а батькові скажемо, що його розтерзав хижий звір». Він прийшов до них з любов'ю, а вони зустріли його з ненавистю; він виявився мирним ягням поміж левами і тиграми. В таких обставинах він уособлював собою Господа Ісуса Христа, коли нечестиві юдеї схопили Його в саду.

Брати хотіли вбити Йосифа, але один між ними на ім'я Рувим, сказав: «Не треба його вбивати; киньте його тільки в цю яму». Цей брат був добріший за інших. Він вирішив якось звільнити брата з цієї ями і повернути його до свого батька.

Брати домовилися не вбивати Йосифа, але вони зняли з нього різноколірний одяг його. Йосиф гірко плакав, він розумів, що брати хочуть зробити з ним. Він благав їх помилувати його і відпустити до батька, але вони й слухати не хотіли, тому що серця їхні були, як креміль тверді. Трохи згодом вони говорили: «Ми караємося за гріхи проти брата нашого: ми бачили його страждання душі, коли він благав нас, але ми його не послухали».

Отже, вони кинули його в глибоку яму: там лежав він голодний і стомлений, не маючи ні краплини води, щоб вгамувати спрагу свою. О, як важко повинно було б бути на серці Йосифа при одній тільки згадці про те, що він не повернеться до коханого батька свого, і що батько вважатиме його за мертвого!

Не звертаючи уваги на його стогін і сльози, злі брати його посідали на землю і почали їсти хліб, який приніс їм Йосиф.

Бог бачив усе це з небесного престолу Свого і був дуже засмучений вчинком братів Йосифа. Нечестива людина, роблячи зло, каже у своєму серці: «Забув Господь, закрити обличчя Своє, не побачить ніколи» (Пс. 9:32).

Запитання:

- 1) Скільки синів мав Яків?
- 2) Котрий із них був добріший за інших?
- 3) Який син Якова був улюбленим?
- 4) Що подарував Яків Йосифу?

- 5) Які сни бачив Йосиф?
- 6) Чому брати розсердилися на Йосифа за ці сни?
- 7) Навіщо Яків послав Йосифа до братів, коли вони далеко від дому пасли отари його?
- 8) Куди брати вкинули Йосифа?

Неволя

Бут. 37:24–36

Під час обіду брати Йосифа побачили людей, які підходили до них. Невдовзі вони вгледіли ще й верблюдів з вершниками.

Зараз ви дізнаєтеся, хто були ці невідомі. Вони проживали в далекій країні, де на зелених горбах росли так звані прянощі (лавровий лист) та пахуче коріння. Цим пахучим зіллям ізмаїльські купці наповнювали великі мішки і ладнали їх на горби верблюдам. Вони йшли до Єгипту, щоб там продавати свій товар. І виявилось, що це недобрі люди.

Один брат Йосифа, Юда, сказав: «Продамо Йосифа ізмаїльтянам: краще продати, аніж вбити, — ми будемо мати гроші за нього. А яка користь з того, що ми його вб'ємо? Адже він наш брат».

А хіба продати Йосифа це було милосердям? Недобре вчинив Юда, порадивши таке своїм братам. Інші брати схвалили план Юди. Вони підійшли до купців і запропонували їм купити підлітка. Купці дали згоду, і це було недобре з їхнього боку.

«Скільки ж ви нам дасте за нього?» — запитали брати. «Ми дамо вам двадцять срібняків», — відповіли купці. Тоді брати витягли Йосифа з рова. Він уже надіявся, що брати відпустять його до батька. Але досить швидко Йосиф побачив, що марними були його надії. Він побачив поблизу купців і верблюдів їхніх. Купці віддали гроші, потім взяли Йосифа і повезли його до Єгипту.

Коли ж Йосифа повезли, брати почали міркувати, кажучи: «Яку відповідь ми дамо батькові нашому на його запитання, де Йосиф? Ми розкажемо, що хижий звір з'їв його, і ми знайшли тільки одяг».

Тоді брати вбили козеня і забруднили кров'ю одяг Йосифа. «Ми покажемо батькові цю одежу», — сказали вони. Таким чином вони пішли додому, несучи з собою одяг Йосифа, а гроші, які їм дали купці, вони взяли собі.

Як ви гадаєте, чи легко було у них на серці? Звичайно, ні. Зла людина ніколи не може бути щасливою. Бог записує вчинене зле діло до Своєї книги і злочинець повинен жахатися цього.

Бідний Йосиф не почувався дуже нещасливим поміж купцями, тому що Бог з любов'ю оберігав його. Під час відсутності синів Яків не раз думав про них. Як же він зрадив, коли нарешті почув бекання овець і впізнав, що це сини

Брати продають Йосифа.

наближаються до намету. Очима він, мабуть, шукав Йосифа між ними, аж ось сини поспішили до нього назустріч. Вони тримали у своїх руках заляпану кров'ю одягу Йосифа. Вони показали її Якову, кажучи: «Поглянь, що ми знайшли; може це одяг твого сина?» Батько відразу впізнав і сказав: «Це одяг мого сина: мабуть хижий звір його з'їв; горе мені, Йосиф розтерзаний!»

Як гірко вболівав Яків за своїм улюбленцем, оплакуючи його смерть! Як жалкував він, що послав його одного відвідати братів його!

Злі брати намагалися втішати Якова, кажучи: «Не плач багато так». Але Яків не міг втішитися і сказав: «Ні, я вмру і піду до Йосифа: тому що на цій землі для мене більше не існує радості».

Жалко було дивитися на бідного старого: сивий, прибитий горем, налягаючи на палицю, він оплакував сина свого, думаючи, що лев або ведмідь пошматував його. Маленький Веніамін був тепер єдиною втіхою для нього. Він вирішив нікуди не відпускати Веніаміна від себе. І ніколи не доручати його братам, хоча Яків і не знав, якими злими були його сини.

Передусім вони зненавиділи Йосифа, потім вони продали його і батькові сказали неправду, намагаючись приховати свій злочин.

Досить часто діти намагаються неправдою приховати свої вчинки, але цим вони накликають гнів Божий.

Пам'ятайте, діти, що Бог завжди бачить вас, Він ненавидить неправду і не візьме неправдомовців до Царства Своєї слави.

Ось що каже Господь про покарання людей у неправді: «Всіх неправдомовців участь в озері, що горить вогнем і сіркою» (Об. 21:8).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто проходив повз братів Йосифа?
- 2) Коли вони обідали поблизу рова?
- 3) Що порадив Юда вчинити з Йосифом?
- 4) За яку ціну продали Йосифа? Що зробили брати з одягом Йосифа? Для чого вони закривавили одяг?
- 5) Що подумав Яків, побачивши одяг?
- 6) Як злі люди намагаються приховати свої погані вчинки?

В'язниця

Бут. 39

Купці, які купили Йосифа, повезли його в далеку країну, що називалася Єгиптом. Коли вони приїхали до Єгипту, то вони намагалися продати його так, як продають коней або корів.

І Йосифа продали в рабство. Ви, мабуть, маєте надію, що він потрапив до добрих людей? Так воно і трапилось. Його купив один багатий чоловік, близька особа до царя. Ім'я йому Потіфар. Він взяв його до свого дому, він не послав його працювати на поле, але зробив його у своєму домі слугою. Таким чином, робота у Йосифа була не дуже важкою. Хоч як Йосиф хотів повернутися додому, однак він намагався бути добрим слугою, не вдаючись у розпач, він намагався догодити своєму панові. Перед тим, як робити яку-небудь роботу, Йосиф звертався за допомогою до Бога, і Потіфар знав це. «І побачив його пан, що Господь його з ним, і що у всьому, що він робить, Господь щастить в руці його» (Бут. 39:3). Це він дізнався від самого Йосифа, тому що Потіфар не знав істинного Бога і поклонявся бовванам (ідолам).

З кожним днем Потіфар все сильніше і сильніше любив Йосифа. Нарешті, він сказав Йосифові: «Я так тобі довірився, що призначаю тебе старшим над усіма моїми слугами (служницями), коли я буду відсутній, порядкуй сам в домі моєму, і всіма справами в саду і на полі». Так перебував Йосиф на чолі всього дому і решта служників повинна була підкорятися йому; коли Потіфар був відсутній, то керував домом він. Але і тоді Йосиф діяв так, неначе пан назирив за ним, тому що він добре знав, що над ним перебуває Боже око.

Багато дітей поводяться погано, варто їхнім батькам залишити їх самих: такі діти і Бога не бояться.

Хоча Йосифові доводилося охороняти багато чужих цінних речей, харчі і гарний одяг, він брав тільки те, що йому дозволяв його пан. Він був завжди зайнятий, то в господі, то на полі, він приймав участь у всіх справах Потіфара. Його пан добре знав, що Йосиф добре справиться з будь-якою працею. Таким чином, Йосиф тепер жив, як вареник у сметані, не маючи ні в чому потреби; але ніколи не залишали його думки про батька і маленького братика Веніаміна. Щодо його матері Рахілі, то на той час її вже не було серед живих.

Але Йосифа спіткало нове лихо. Жінка Потіфара була дуже недоброю. Вона намагалася випроводити Йосифа з дому свого чоловіка, тому що Йосиф бачив її недоліки, і вона його зненавиділа.

Зла жінка сказала Потіфарові: «Йосиф, раб твій, котрого ти любиш так, людина нечесна, коли ти відсутній, він погано поводить». І вона скаржилася на Йосифа перед Потіфаром за різні начебто погані вчинки його. Потіфар, на жаль, повірив їй; він наказав, сильно розгнівавшись: «Киньте його до в'язниці!» І зв'язали Йосифа, і кинули до в'язниці, яка знаходилась при домі Потіфара. «За раба продали Йосифа. Кайданами мучили ноги його» (Пс. 104,17–18).

В темниці знаходилося багато в'язнів, і більшість із них вчинили важкі злочини. А Йосиф не зробив нічого поганого. Та

Бог любив Йосифа і потішив його навіть у в'язниці.

За в'язнями наглядав начальник в'язниці, в нього ж були і ключі. Бог прихилив серце начальника в'язниці до Йосифа. Йосиф відрізнявся гарною поставою і приємним виглядом, він був ввічливим з начальником в'язниці і добросовісно виконував усі його накази. Врешті-решт начальник зняв ланцюги з ніг Йосифа і доручив порядкувати так, як він вважає за потрібне, в'язнями, яких він віддав до рук Йосифа. Начальник бачив, що Йосиф добре справляється з усім, що він йому доручає. Бог допомагав Йосифові у всякій справі, тому що в Бозі Йосиф мав Друга, Котрий постійно турбувався за нього. Йосиф мав надію, що настане такий день, коли Бог звільнить його із в'язничної темряви.

Ось обіцянка Божа щодо праведника: «Я з ним буду в неволі, врятую його і прославлю його» (Пс. 90:15).

З а п и т а н н я :

- 1) Куди повезли Йосифа купці, що купили його?
- 2) Кому вони продали Йосифа?
- 3) Як поведився Потіфар з Йосифом?
- 4) Хто звів наклеп на Йосифа?
- 5) Як покарав Потіфар Йосифа?
- 6) А як віднісся начальник в'язниці до Йосифа?

Чашник і пекар

Бут. 40

Як ви пригадуєте, в'язниця знаходилася у самому домі Потіфара. Одного разу Потіфар привів до Йосифа двох в'язнів і сказав йому: «Назираєш, щоб вони не втекли із в'язниці, доручаю їх тобі». Ви бачите, що Потіфар переконався, що Йосифові можна вірити, він, мабуть, уже давно бачив, що Йосиф невинуватий, однак не відпускав його на волю. Люди, яких привів Потіфар до Йосифа, були слугами єгипетського царя. Цар мав безліч служників. Один слуга наливав вино в чашу царя. Його називали чашником. Іншому було доручено пекти хліб і печиво для царської трапези, і все це подавали до столу. Його називали хлібодаром (пекар). Чашник та пекар, обидва, завинили перед царем. Невідомо, за що розгнівався на них цар, але він вирішив замкнути їх до в'язниці. Йосиф замкнув їх до однієї кімнати обох, приносив їм хліб та воду і всякими способами турбувався про них.

Одного разу вранці, коли Йосиф відвідав їх, то він побачив їх дуже сумними. Тоді Йосиф запитав їх: «Чому ви такі засмучені?»

Вони відповіли: «Нам обом за одну ніч наснилися сни, а розтлумачити їх нікому, ці ж сни мають особливе значення». Тоді Йосиф сказав їм: «Мій Бог може допомогти мені пояснити сни. Розкажіть мені ваші сни». Чашник першим розповів свій сон. Він сказав: «Бачив я сон, переді мною виноградна лоза. На лозі три гіллячки, але ягід на них не було. Коли я дивився на них, то бачив, що роза розвивається, викидає цвіт, і на ній вирости і дозріли ягоди. Я взяв виноградини і вижмав їх до царської чаші, і подав чашу цареві, так як я завжди робив це». Такий був сон чашника. Тлумачення Йосифа, з Божою допомогою, було таке:

«Три гілки, — сказав Йосиф, — це три дні. Через три дні цар покличе тебе і поверне тебе на місце твоє». Коли пекар почув таке гарне пояснення, то він подумав, що і його сон означає щось радісне; він негайно почав розповідати свій сон. Хлібодар сказав: «Я бачив сон, що на голові у мене три кошики плетених. У найвищому з них була всіляка їжа, і птахи дзьобали її просто з кошика, на моїй голові». Хлібодар подумав, що Йосиф скаже: «Через три дні ти повернешся на місце твоє». Але значення сна було зовсім іншим. «Три кошики, — сказав Йосиф, — три дні означають. Цар покличе тебе через три дні, і повісить на дереві тебе і птахи дзьобатимуть твоє тіло».

Радів чашник від слів Йосифа, а бідолашний пекар плакав, тому що його чекала смерть. Йосиф прохав чашника зробити для нього маленьку прислугу. «Згадай про мене, — сказав Йосиф, — коли тобі добре буде, нагадай про мене цареві, коли подаватимеш чашу з вином. Розкажи йому, що я перебуваю у в'язниці і ніяк не можу звільнитися звідси. Я мешкав далеко від цього місця, на землі євреїв, там мене вкрали, та і тут я не зробив нічого вартого ув'язнення».

Ви помітили, що Йосиф не розповів про те, як його продали злі брати?

Через три дні цар покликав чашника із в'язниці і пекаря. Це був день народження царя. Цар влаштував бенкет для всіх своїх слуг, згадав про чашника та хлібодара і сказав: «Хай чашник повертається до мене, а пекаря повісьте, я не можу простити йому його провини». Так чашник і хлібодар переконалися, що Йосиф правильно розтлумачив їхні сни.

Чи згадав про Йосифа чашник, коли повернувся до царя? Ні, він про нього забув. Йосиф знемагав у в'язниці. Чашник виявився невдячним. Йосиф зробив йому добро, а він йому заплатив за це невдячністю.

Даремно чекав помилування Йосиф. Ніхто не відмикав йому дверей в'язниці. Дні минали за днями, після літа настала зима, а Йосиф, як і раніше мучився у тюрмі. Але Бог про нього не забув. Чому ж Бог примушував його так довго чекати? Тому що Бог посилає і вам, діти, важку недугу або інше випробування. Цим Він хоче навчити нас терпінню. Кожен із нас повинен думати

І оповів начальник чашників Йосипові свій сон, і сказав йому: «Бочив я в сні своїм, — ось виноградний кущ передо мною.

А в виноградному кущі три виноградні галузки, а він сам ніби розцвів, пустив цвіт, і дозріли грона його ягід.

А в моїй руці фараонова чаша. І взяв я ті ягоди, і вичавив їх до фараонової чаші, і дав ту чашу в руку фараона».

І сказав йому Йосип: «Оце відгадка його: три виноградні галузки — це три дні.

Ще за три дні підійме фараон твою голову, і верне тебе на твоє становище, і ти даси чашу фараона до руки його за першим звичаєм, як був ти чашником його.

Буття 40:9-13.

так: «Бог зцілить мене, коли настане Його година, але може Йому до вподоби буде забрати мене до Себе на небо». «Тіштесь з того, засмучені трохи тепер, якщо треба, всілякими випробуваннями, щоб посвідчення вашої віри було дорогоцінніше за золото, вогнем випробовуваного» (І Петра 1:6). Господь Ісус «може завжди спасати тих, хто приходить через Нього до Бога, бо Він завжди Живий, щоб за них заступитися» (Євр. 7:25).

Господь прихильний до терплячої людини. «Добрий Господь до тих, хто надіється на Нього, до душі, яка шукає Його» (Плач Єремії 3:25).

З а п и т а н н я :

- 1) Яких двох в'язнів доручив Йосифові Потіфар?
- 2) Чому якогось ранку знайшов їх Йосиф збентеженими?
- 3) Який сон бачив чашник?
- 4) Що він означає?
- 5) А який сон бачив хлібодар?
- 6) Яке значення було цього сну?
- 7) Про яку послугу прохав Йосиф чашника?
- 8) Чи згадав чашник про Йосифа?
- 9) Що означає бути «невдячним»?
- 10) Хто клопочеться за нас на небі?

Звільнення

Бут. 41

Ви вже чули, що в Єгипті був цар. Його називали фараоном. Він мав багато слуг. Він сидів на престолі, одягався у розкішну одягу, носив перстень на руці, і золотий вінок на голові своїй. Він жив у чудовому палаці і їздив на колісниці. Народ падав перед ним, коли він проїжджав біля них.

Після того, як минуло два роки, фараонові приснилися два дивних сні. Зараз ви дізнаєтеся, що саме він бачив уві сні.

Бачив він сон, що стоїть він біля річки; і ось, вийшли з неї сім гладких корів пастися в очереті. Любо дивитися було на цих гарних корів. Та потім цар побачив уві сні сім корів худих, ніксли ще не бачив він таких худіщих корів. Вони також повиходили із річки і з'їли сім корів жирних, але від цього вони зовсім не погладшали. Тут фараон прокинувся.

Але ось він знову заснув, і сниться йому таке: «На одній стеблині вирости сім налитих зерном колосків, повних і гарних. Та ось біля них вирости сім колосків порожніх і засохлих від східного вітру». Оце такі два сні, які фараон бачив. Він збентежився і вирішив дізнатися, що ж вони означають. Він покликав усіх чарівників і мудреців, прохаючи їх розтлумачити

йому ці сни, та не було нікого, хто міг би розтлумачити їх фараонові. Цар був дуже засмучений і не знав, що йому робити. Тоді чашник згадав про Йосифа. Він зовсім забув про нього, і тепер жалкував, що так трапилося. Чашник сказав цареві: «Гріхи мої я згадую нині. Одного разу ти, царю, розгнівався на мене і на пекаря, і посадив нас у в'язницю в домі старшини охоронців Потіфара. І бачили ми сни однієї ночі, кожному наснився сон особливий; з нами там був молодий єврей, раб Потіфара. Ми розповіли йому наші сни, і він розтлумачив їх нам, сказавши, що пекар буде повішаний, і так трапилося. А мені він сказав, що мене повернуть на місце моє; і, дійсно, ти покликав мене і повернув знову на місце чашника, так як і сказав цей юнак». Тоді фараон послав за Йосифом до в'язниці і покликав його.

Служники пішли до в'язниці і сказали начальникові: «Ми прийшли за Йосифом, цар хоче говорити з ним». Як приємно було Йосифові чути це, бо він бачив, що Бог почув його молитву.

Йосиф був погано зодягненим і не міг в такому вигляді стати перед царем. Та слуги одягнули його в новий одяг і повели до царя.

Давно не дихав Йосиф свіжим повітрям, давно не бачив він зелених полів. Цілком вірогідно, що вигляд він мав стомлений і хворобливий. Він зайшов до чудового палацу і став перед царем. Цар сказав: «Кажуть, що ти вмєш тлумачити сни?» «Це не моє, — відповів Йосиф. — Пояснення снів від Бога, і я знаю, що Бог відповість на добро фараонові». Тоді фараон розповів зміст обох снів, про сім корів і сім колосків.

Коли він закінчив свою розповідь, то Йосиф сказав: «Це один сон. Що Бог зробить, про те повідомить фараона. Ось настануть сім літ щедрого врожаю на землі єгипетській, а після них буде сім літ голоду, під час яких вичерпається весь хліб в Єгипті. Сім корів гладких і сім колосків налитих зерном означають сім років, під час яких вродить багато хліба; сім колосків пустих і сім корів худих означають сім років, коли поле не буде родити хліба. Бог послав тобі ці сни, щоб ти заздалегідь про це знав і про все потурбувався».

Що ж зробив фараон? Перших сім років повинно було накопичитися багато хліба, а наступних сім років хліба зовсім не повинно було поповнитися. І ось Йосиф дав цареві таку пораду. Він сказав: «Збери весь хліб цих наступаючих років і збережи його для наступних семи років, коли нічого не виросте на полі. Нехай вибере фараон чоловіка розумного і мудрого, щоб зібрати увесь хліб до житниць, тому що вимре увесь люд, якщо сім років не буде врожаю».

Фараон був дуже задоволений, що Йосиф розтлумачив йому сни; і він, і всі його служники повірили йому. Тоді фараон сказав своїм слугам: «Чи знайдемо ще іншу таку мудру людину, як Йосиф? Нехай він збирає хліб врожайними роками». Потім

фараон сказав Йосифові: «Так як Бог відкрив тобі це все, то немає більш розумного і мудрого за тебе. Твого слова буде слухатись увесь народ. Я призначаю тебе старшим над всією єгипетською землею. Тільки престолом я буду вищий за тебе». Потім фараон зняв персня з руки своєї і надів на руку Йосифа; він зодягнув його в багатий одяг, такий як сам носив і повісив золотого ланцюга на шию йому. Також подарував фараон чудову колісницю, і всі зустрічні люди повинні були поклонятися йому.

Так високо був піднесений Йосиф. Але він продовжував багато трудитися. Він всюди їздив на своїй колісниці. Щоб зібрати хліб, він побудував великі засіки і на протязі перших семи років наповнював їх хлібом. Він не витрачав багато часу на їжу і пиття, але повсякчас турбувався за благо народу.

Йосиф був радий визволенню із в'язниці і палко дякував за це Богові. Він радів не тому, що носив ошатний одяг, а тому, що він зробив багато доброго людям, зберігаючи хліб. Він оженився і мав двох синів; але він часто згадував свого старезного батька і не втрачав надії коли-небудь знову побачитися з ним; згадував і Веніаміна і мав надію, що брати не вбили його і не вкинули до ями, що вони розкаялися в тому, що вони вчинили відносно до нього самого. Він не тримав на серці зла на братів. Йосиф знав, що це Бог допустив, щоб він проданий був у рабство, і що це Бог зробив, щоб він зібрав хліб для голодних років у Єгипті.

Все, що відбувається з нами, відбувається з волі Божої. Господь знає, чому він робить те чи інше. «Чи станеться в місті нещастя, що його не Господь допустив?» (Амос. 3:6). Якщо Він посилає нам хворобу, то Він робить це з певною метою. Коли-небудь ми дізнаємося, чому Бог послав нам хворобу, чому до нас непривітно відносилися люди, або чому ми зазнали тих чи інших збитків. Ви знаєте, чому Бог допустив, щоб Господь Ісус помер. Він помер за нас, щоб осудження за гріхи наші лягло не на нас, а на Нього. Все, що відбувається, трапляється у світі з волі Його. «Господь збагачує і робить нас зубожілими, принижує і підносить» (I Цар. 2:7).

З а п и т а н н я :

- 1) Які два сни бачив фараон?
- 2) Хто порадив йому покликати Йосифа?
- 3) Чому Йосиф міг тлумачити сни? Яке значення мали ці сни?
- 4) Що порадив Йосиф цареві зробити, щоб народ не загинув голодними роками?
- 5) Чому фараон призначив Йосифа управителем всієї землі єгипетської?

Ви вже чули, діти, як Йосифа піднесли в Єгипті і як він став головним помічником фараона.

Отож, сім років був багатий врожай хліба на землі єгипетській. А потім настали роки голодні. Вся єгипетська земля почала голодувати. Народ став кричати на фараона, кажучи: «Ми нічого не маємо їсти, ми вмираємо від голоду!» Тоді фараон сказав: «Ідьте до Йосифа і він вам допоможе». Люди пішли до Йосифа. І відчинив Йосиф усі житниці і почав продавати хліб єгиптянам. Зі всіх країн приходили до Єгипту купувати хліб, приносячи Йосифові повні мішки срібла. Йосиф брав гроші, а мішки наповнював хлібом. І скільки народу не приходило, всім давав Йосиф хліба з єгипетських житниць — хлібного зерна вистачало для всіх.

Поміж людьми, які прийшли купити хліба до Єгипту, можна було побачити десять чужинців. Кожен з них мав віслюка і мішок для хліба, і гроші мали вони. Хто були ці люди, як ви гадаєте? З першого погляду Йосиф пізнав їх, хоча він не бачив їх вже двадцять років. Він впізнав жорстоких братів, що продали його в рабство за двадцять срібняків. Тепер він міг покарати їх за вчинене йому зло. Чи покарає Йосиф своїх братів, чи заплатить їм добром за зло? Зараз ви про все дізнаєтесь.

Брати ж не впізнали Йосифа в особі управителя Єгипту, коли вони прийшли до нього. Тоді згадав Йосиф сни, які йому снилися.

Йосиф змужнів за цих двадцять років, він був одягнений в багату одягу, і він мав нове ім'я, яке йому дав фараон.

Підійшовши до Йосифа, брати поклонилися йому до самої землі. Йосиф готовий був простити своїм братам негайно, але він хотів спочатку переконатися, чи жалкують вони, що вчинили зло і побачити, чи люблять вони батька і брата свого Веніаміна, тому Йосиф відразу їм не об'явився. Він повівся з ними дуже суворо. Він строго запитав їх: «Звідки ви?» Вони відповіли: «Ми прийшли із ханаанської землі, щоб купити хліба». Але Йосиф зробив вигляд, що він не повірив їхнім словам. «Ви прийшли, — сказав він, — щоб видивитися вразливі місця країни, донести цареві вашої землі і напасти на Єгипет». «Ні, — відповіли брати, — ми не маємо ніяких злих намірів. Нас десятеро братів і ми прийшли купити їжі». Та Йосиф відповів, що він їм не вірить. Брати Йосифа сказали: «Ми всі сини одного чоловіка на землі ханаанській. Раніше нас було дванадцять братів. Найменший син залишився зі старим батьком нашим, а одного брата не стало». Вони всілякими способами намагалися переконати Йосифа, що слова їхні справедливі. Йосиф продовжував робити вигляд, що він їм не вірить.

Нарешті Йосиф сказав: «Ви не вийдете звідси доти, поки не прийде сюди ваш молодший брат. Пошліть одного із вас, нехай він приведе брата вашого, а ви залишитесь чекати його повернення у в'язниці». Брати дуже налякалися, почувши слова Йосифа, тому що вони знали, що батько їхній не хотів розлучатися із Веніаміном, щоб не трапилось якої біді з ним. Тому ні один із братів не пішов за Веніаміном. Тоді Йосиф наказав сторожі охороняти їх три дні.

Перебуваючи у в'язниці, вони мали час розкаятися у своїх злих вчинках. Брати були дуже налякані, не знаючи, що зробить тепер з ними Йосиф.

Аж нарешті Йосиф прийшов до них до в'язниці і сказав їм: «Ось що зробить і залишитесь живими, бо і я боюся Бога».

Як повинні були здивуватися брати Йосифа, почувши, що він боїться Бога, тому що народ єгипетський поклонявся ідолам. Йосиф сказав: «Я залишу у в'язниці тільки одного із вас, а ви

Йосип — управитель у єгипетським краю.

підіть, відвезіть хліб вашим сім'ям, а потім приведіть мені молодшого брата вашого, щоб я повірив словам вашим; коли ви приведете його до мене, я повірю вашим словам».

Брати, звичайно, зраділи, що їм дозволено повернутися додому, але їм жалко було залишати одного брата у в'язниці. Вони тепер нагадали свою жорстоку поведінку щодо Йосифа і говорили один одному: «Тепер ми караємося за гріх проти брата нашого; ми бачили страждання душі його, коли він благав нас, але ми не послушали його; за це і спіткало нас лихо».

Йосиф почув слова їхні і сльози потекли із очей його, так що він змушений був піти до іншої кімнати, щоб вони не помітили цих сліз. Йому жалко було дивитися, як вони страждають, але йому хотілося дізнатися, чи люблять вони Веніаміна, чи шкодують за вчиненим злодійством.

Повернувшись, Йосиф вибрав із десяти братів одного, Симеона, і сказав, щоб його ув'язнили поки решта братів не приведуть до нього свого молодшого брата.

Симеона зв'язали у присутності братів ланцюгами і мотузками. Тоді вони нагадали, як вони зв'язали колись Йосифа і як продали його в рабство. Симеон залишився у в'язниці, не знаючи, чи повернуться брати його, чи буде він коли-небудь звільнений.

Перед від'їздом братів додому, Йосиф наказав своїм слугам: «Коли ви наповните хлібом мішки цих людей, покладіть туди назад гроші і дайте їм їжі на дорогу». Йосиф не хотів, щоб брати його зазнали голоду по дорозі. Служники виконали наказ Йосифа, але брати Йосифа не знали про це.

Як радісно було братам піти з Єгипту і повернутися додому до батька свого, до своїх діточок, які не мали що їсти.

Повернувшись додому, вони розповіли батькові все, що трапилося.

«Управитель тієї землі, — сказали вони, — розмовляв з нами суворо і вважав нас за спостерігачів (шпигунів), тобто за таких людей, які прийшли не хліб купувати, а видивитися вразливі місця землі, а тоді привести туди воїнів і знищити весь голодуючий народ тієї землі». Він назвав нас «спостерігачами». Ми сказали йому: «Ми люди чесні, і ми не були спостерігачами, ми сказали йому: нас було дванадцятьоро, але один помер, а найменший залишився з батьком нашим на землі ханаанській. Але управитель тієї землі не повірив нам і звелів нам привести до нього молодшого брата свого. Він залишив біля себе Симеона і обіцяв дати йому волю тоді, коли ми повернемося до нього з Веніаміном».

Бідний старий Яків дуже засумував, почувши все це. Потім брати почали випорожнювати мішки свої і дуже були здивовані, знайшовши кожен свій вузол з грішми у своїх мішках. Але вони не зраділи своїй знахідці, боячись того, що це хтось поклав їм

срібло з таким наміром, щоб звинуватити їх у крадіжці і за це покарати їх. Вони не брали цих грошей, вони одного разу вкрали Йосифа і продали за двадцять срібняків. Тому вони були злодіями в очах Господніх. Більш, ніж коли-небудь вони тепер боялися повертатися до Єгипту і знову зустрітися з управителем тієї землі; але все-таки вони хотіли піти туди, щоб принести хоч трохи хліба, також вони знали, що і вірний Симеон буде у в'язниці, поки вони не повернуться до Єгипту. Але як вони могли умовити батька Якова, щоб він відпустив з ними Веніаміна? Тому що Яків сказав: «Ні, не піде Веніамін з вами, щоб не трапилось і з ним якого нещастя в дорозі. Ви забрали у мене двох дітей: Йосифа нема, і Симеона нема, і хочете взяти Веніаміна, якщо я його відпущу з вами». «Якщо трапиться з ним яке нещастя, ви зведете в могилу мою сиву голову».

Яків дуже любив Веніаміна і знав, що серце його не витримає, якщо він загине.

Таким чином, братам довелося залишитися на ханаанській землі, тому що вони знали, що йти до Єгипту даремно без Веніаміна. Як же ж важко було їм тепер: Бог покарав їх за їхні злочини!

Так спасає Господь праведного і так карає Він нечестивого: «Праведний врятується від біди, а замість нього спіткає горе нечестивого» (Пр. Сол. 11:18).

З а п и т а н н я :

- 1) До кого пішов народ за хлібом, коли в Єгипті був неврожай?
- 2) Чи пізнав Йосиф своїх братів, побачивши їх?
- 3) А вони пізнали його?
- 4) Яким чином здійснився сон Йосифа про снопи на полі?
- 5) Чому Йосиф повівся суворо з братами?
- 6) В чому він їх звинувачував?
- 7) Чому він їх ув'язнив?
- 8) Кого він наказав їм привести?
- 9) Кого із братів Йосиф залишив у в'язниці?
- 10) Чому брати налякалися, що знайшли срібло у своїх мішках?
- 11) Чому не відпустив Яків Веніаміна з братами до Єгипту?

Банкет

Бут. 43

Брати Йосифа не могли умовити старого Якова відпустити з ними Веніаміна, а тому вони змушені були залишатися в землі ханаанській.

Запас хліба вичерпався. Яків бачив це все і нарешті сказав: «Йдіть знову, купіть нам трохи їжі». Але брати відповіли: «Ми не

можемо йти без Веніаміна, тому що той чоловік, який продав нам хліба, рішуче заявив нам, щоб ми не поверталися без молодшого брата нашого».

Яків дуже зажурився, почувши це: він сказав: «Навіщо ви вчинили мені таке зло, чому ви сказали тій людині, що ви маєте ще одного брата?»

Тоді брати відповіли: «Чоловік той докладно про все нас розпитував, кажучи: „Чи живий ще батько ваш? Чи маєте ви ще брата?“ Чи ж могли ми знати, що він скаже, приведіть брата вашого?» Але Яків все ще не давав згоди, щоб відпустити Веніаміна.

Один із братів сказав, іменем Юда: «Відпусти підлітка зі мною, я буду турбуватися про нього. Я обіцяю привести його додому. Якщо я не приведу його до тебе, то залишуся винним перед тобою всі дні мого життя. Тепер усі наші діти помруть від голоду, якщо ти не відпустиш з нами Веніаміна».

Яків бачив, що не може далі відмовлятися і злякався, що всі помруть від голоду, а з ними також і Веніамін. Але Яків боявся ще того, що управитель Єгипту суворо поведеться до його синів, і звинуватить їх у крадіжці грошей.

Тому він сказав їм: «Візьміть подарунок тій людині». Але що вони могли подарувати йому? Вони мали чудовий фруктовий сад. «Візьміть плодів із собою, — сказав Яків. — Візьміть фісташок і мигдалю, а також бальзаму і меду, стираксу і ладану». Яків знав, що та людина багата і має все, що їй заманеться, але він посилав подарунок, щоб прихилити серце її. «Окрім того, — сказав Яків, — візьміть покладене вам назад срібло до ваших мішків, і ще срібла іншого для купівлі хліба, і брата вашого візьміть і йдіть знову до того чоловіка».

Серце Якова було переповнене смутком тієї миті, коли він звернувся до Бога: «Всемогутній Боже, наповни милосердям ту людину, щоб вона відпустила нам і другого брата, і Веніаміна!» Так молився Яків. «А мені, — додав він, — якщо судилося бути бездітним, нехай я буду бездітним».

Коли брати нарешті прийшли до Єгипту, то вони пішли на те місце, де Йосиф продавав хліб. Йосиф побачив їх, він шукав очима Веніаміна, і дуже зрадів, побачивши його. Хоча Веніамін був ще зовсім маленьким, коли Йосиф бачив його останній раз, але Йосиф знав, що це був Веніамін. Тільки-но він побачив своїх братів, він наказав управителю свого дому: «Веди цих людей в дім і приготуй обід, тому що ці люди їстимуть сьогодні зі мною».

Брати Йосифа не чули, що він сказав своїм слугам. Служник підійшов і запросив їх до господи Йосифа. Вони пішли за ним до розкішно прибраного дому свого брата. Але брати не раділи такому запрошенню і зі страхом очікували, що буде далі. Вони говорили один одному: «Ми будемо звинувачені у крадіжці і станемо рабами».

Скорбно думали вони про свого старого батька, і про те, що з ним буде. Вони підійшли до управителя дому Йосифа і почали говорити йому біля дверей дому брата: «Послухай нас, пане, ми приходили вже раніше купувати їжу; і трапилось, що коли ми зупинилися на нічліг і відкрили мішки наші, то побачили кожен своє срібло, яке він заплатив за хліб. Це срібло ми повертаємо тепер власноруч, а для закупівлі зерна ми принесли інше срібло. Ми не знаємо, хто поклав срібло наше до наших мішків».

Брати Йосифа добре вчинили, що принесли назад знайдені гроші, але одного разу вони вкрали гроші, отримані за Йосифа. Тепер вони говорили правду, але свого часу вони сказали жахливу неправду.

Служник відповів їм ласкаво, кажучи: «Не хвилюйтеся, ваш Бог і Бог вашого батька поклав вам скарб до ваших мішків».

Ми бачимо тут, що управитель дому Йосифа мав розуміння про Бога. Хто йому міг сказати про Бога? Єгипетський народ поклонявся ідолам. Звичайно, це Йосиф навчив слугу поклонятися Богові.

Як радісно було чути це братам Йосифа! Дуже швидко вони зрозуміли, що їх чекає не в'язниця, але що вони запрошені на обід в дім Йосифа. Що могло прихилити до них серце цієї людини? Цього вони знати не могли.

Поки вони очікували на Йосифа, слуга привів із в'язниці бідолашного Симеона. Довгенько прийшлося йому пробути там. Він, звичайно, залишаючись самотнім, мав можливість подумати, як погано він зробив, кидаючи Йосифа у яму.

Слуга сказав, що обід буде о дванадцятій годині, а передусім він приніс їм води і вони помили ноги свої, потім він нагодував стомлених і голодних віслюків. Брати казали один одному: «Приготуємо дари і дамо їх управителю землі єгипетської, коли він прийде до нас». І вони розклали бальзам, прянощі, мед, горіхи і мигдаль.

Йосиф закінчив продавати хліб і прийшов додому; тоді брати піднесли йому дари, які тримали у своїх руках. Одинадцять братів поклонилися до землі, як одинадцять снопів на полі поклонилися дванадцятому снопові уві сні Йосифа. Тепер Йосиф повівся дуже привітно і запитав їх, чи здорові вони, але особливо багато розпитував він про свого батька. Він запитав: «Чи живий-здоровий батько ваш, старенький, про якого ви говорили?» Вони відповіли: «Здоровий батько наш, він живий ще». І, кажучи це, вони ще раз до землі вклонилися йому. Тоді Йосиф підняв очі і побачив Веніаміна, брата свого, якого він би радо обняв і поцілував, але стримався і тільки запитав: «Оце і є той самий молодший брат ваш, про якого ви мені розповідали?» І вголос проказав молитву, кажучи: «Нехай милосердя Боже буде над тобою, сину мій!» При цих словах Йосиф відчув, як йому на очі навернулися сльози, так що він готовий був розплакатися; він

швидко вийшов до сусідньої кімнати, зачинився там і ридма ридав.

Коли прийшов час обідати, Йосиф вмив обличчя своє, щоб ніхто не помітив, що він плакав, взяв себе в руки і сказав до своїх слуг: «подавайте наїдки».

У кімнаті, де був приготовлений обід, стояли три столи: за одним столом сиділи слуги Йосифа, за другим сам Йосиф, він завжди їв за окремим столом, за третім столом обідали одинадцять братів його. Йосиф посадив їх згідно віку, по старшинству. Першим посадив старшого, потім другого; аж нарешті самого наймолодшого, Веніаміна, він посадив останнім. Брати Йосифа дивувалися, що він знав, хто з них старший, хто другий, тому що вони всі були вже дорослими людьми, але Йосиф знав їх краще, ніж вони собі це уявляли.

Отже, сіли вони за стіл. Давно вже вони так смачно не обідали; далека подорож стомила їх. Йосиф подав їм смачних наїдків зі свого столу, а частка Веніаміна була вп'ятеро більша за частку кожного з них.

Чи заздрили брати Веніамінові, що йому давали більше? Ні. Раніше вони заздрили Йосифові, а тепер вони були задоволені тим, що їм дали їсти і пити в домі управителя. Йосиф радів, що вони сидять в нього за столом. Був такий час, коли брати обідали, кинувши Йосифа в яму, і тоді вони не дали йому ані крихітки хліба. Але Йосиф не мстив їм, а заплатив добром за зло.

Ви пригадуєте, як ніжно поведився Господь Ісус з тими людьми, які зневажали Його. Господь милосердий до нас, хоча ми всіляко ображаємо Його. Якщо ваші друзі ображають вас, чим ви їм відповідаєте? Належить брати приклад з Йосифа, і з любов'ю відноситися до тих, хто вас ображає. «Хто має заповіді Мої і дотримується їх, той любить Мене, того полюбить Отець Мій, і Я уподобаю його і прийду до нього Сам» (Ів. 14:21). «Будьте одностайні..., і Бог любові та спокою буде з вами!» (2 Кор. 13:11). «Ти, Господи, добрий і вибачливий, і многомилостивий для всіх, хто кличе до Тебе!» (Пс. 85:5). «Як і Христос вам простив, робіть так і ви!» (Кол. 3:13).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто обіцяв Якову турбуватися про Веніаміна?
- 2) Що порадив Яків синам взяти з собою?
- 3) Коли брати прийшли до Єгипту, куди привів їх слуга Йосифа?
- 4) Хто поклав гроші до їхніх мішків?
- 5) Як брати зустріли Йосифа?
- 6) Що сказав Йосиф, побачивши Веніаміна?
- 7) Чому Йосиф заплакав?
- 8) Хто сидів за кожним із трьох столів?
- 9) А до кого Йосиф відносився особливо ніжно?
- 10) Чи заздрили брати Веніамінові?
- 11) З кого брав приклад Йосиф, виявляючи таку любов до злих братів?

Прощання братів

Бут. 44; 45:1–5

Брати перебули щасливий день у товаристві Йосифа. Вони відклали свій від'їзд до наступного дня.

Йосиф покликав управителя дому свого і сказав йому: «Наповни мішки цих одинадцяти людей хлібом і срібло кожного із них поклади до мішків їхніх. А мою срібну чашу поклади до мішка наймолодшого із них разом із сріблом його».

Управитель наповнив хлібом мішки і поклав туди срібло, а до мішка Веніаміна поклав срібну чашу.

Наступного ранку, як тільки розвиднілось, брати встали, взяли віслюків своїх і мішки свої, і пішли додому до батька свого. Вони дуже раділи, що нарешті їм пощастило всім разом вийти із Єгипту. Вони наперед вже думали, як докладніше розповісти батькові про те, як їх гарно зустріли в Єгипті. Певно, що він повинен був здивуватися, дізнавшись, як привітно повівся з ними управитель землі єгипетської, і, звичайно, зрадів з того, що знову побачить Веніаміна.

Але досить швидко радість їхня перетворилася на смуток. Неподалік від міста вони почули, що кликав їх хтось. І вони побачили слугу Йосифа, який їх доганяв. «Що ви нарobili, — сказав він, — навіщо ви заплатили злом за добро моєму панові? Ви вкрали срібну чашу, з якої він завжди п'є».

Брати дуже здивовані були, почувши, що пропала срібна чаша. «Невже ти думаєш, — сказали вони, — що ми нечисті на руку? Ні, ми не зробили такого зла. Хіба ми не повернули назад срібло, ненароком покладене до наших мішків? Хіба могли ми вкрати чашу в домі твого пана? Ніхто з нас не міг цього зробити. В кого з нас знайдеш чашу, той достоїн смерті, і всі ми тоді будемо рабами твоєму панові». Вони сказали це, маючи цілковиту впевненість, що ніхто з них не брав чаші.

«Ні, — відповів служник, — ви рабами не будете, і той, хто взяв чашу, не буде відданий на смерть: він буде рабом моєму панові, а всі ви повернетесь додому». Потім слуга звелів їм відкрити мішки. Старший брат поклав свого мішка на землі, слуга обшукав його: чаші там не виявилось. Потім настала черга другого брата, але і там не було чаші. Те саме зробив третій брат: чаші не було. Аж ось і Веніамін відкрив свого мішка. Брати були дуже вражені, коли в мішку Веніаміна знайшли срібну чашу. Ви вже знаєте, що Веніамін не брав чаші, але її поклав туди слуга Йосифа.

Слуга сказав Веніамінові: «Тобі належить повернутися зі мною до мого пана». Веніамін повинен зробитися навіки рабом в Єгипті. Братам було дозволено повернутися додому в край ханаанський. Але як же вони могли повернутися додому без Веніаміна?

«Ні, — сказали вони, — і ми повернемось до Єгипту з Веніаміном». З цього зрозуміло, що вони любили Веніаміна і не бажали залишити його одного в біді. Вони поклали знову свої мішки на своїх віслюків і пішли слідом за слугою Йосифа. Серця їх були вкрай розбиті з печалі, і вони ревно плакали.

Йосиф чекав їх у своєму домі. Він зрадив, побачивши, що вони повертаються всі разом з Веніаміном і плачуть з того, що Веніамінові належить залишитися рабом у домі Йосифа. Тепер Йосиф переконався, що брати дуже любили Веніаміна.

Побачивши Йосифа, брати впали перед ним на коліна. Йосиф зробив вигляд, що він гнівається на них, і сказав їм: «Що це ви зробили?»

Йосиф таким чином випробовував своїх братів, щоб дізнатися, чи підуть брати його додому без Веніаміна.

Тоді підійшов до нього Юда і почав ревно захищати Веніаміна: «Дозволь сказати тобі слово, пане мій, — почав він. — Не гнівайся на мене, тому що я боюся тебе так само, як і фараона! Коли ми приходили купувати хліб першого разу, ти запитував нас, чи маємо ми батька, чи є в нас ще брат. Ми відповіли, що є в нас старенький батько і брат молодший, якого дуже любить наш батько; ти сказав: „приведіть його до мене, щоб мені глянути на нього”. Коли ми прийшли до нашого батька, ми розповіли йому про все і переказали твої слова, але він не давав згоди відпустити з нами Веніаміна. „Ні, — говорив він, — один син, рідний брат Веніаміна, вже загинув, я втратив його: дикий звір пошматував його на полі. Якщо я відпущу з вами Веніаміна, з ним може трапитися те саме, а тоді я помру; тоді вже для мене прямиа дорога до могили”. Тоді я почав відповідати своєму батькові, що відповідальність за сина беру на себе. Як я піду тепер до батька мого, коли підлітка зі мною нема? Піти без Веніаміна, це означає побачити смерть батька. Краще нехай я залишуся замість Веніаміна рабом для тебе, а підліток нехай іде з братами, тому що я не хочу, щоб помер від горя наш старенький батько».

З боку Юди це було дуже добре. Тепер Йосиф був певний, що Юда таки справді любить Веніаміна і свого старенького батька. Тоді Йосиф вирішив об'явитися своїм братам, хто він, і сказав їм, що він давно простив їм за вчинене ними зло. Йосиф не міг стримати сліз, але він не пішов тепер плакати до сусідньої кімнати, як він зробив це першого разу. Він сказав слугам: «Виведіть звідси всіх!» І не залишилося біля Йосифа нікого, окрім братів його. Тоді він заривав так голосно, що цей плач почули навіть слуги його, хоча їх і не було в цій кімнаті.

Нарешті Йосиф сказав своїм братам: «Я — Йосиф! Чи живий ще мій батько?»

Чи зраділи брати, почувши таке? Ні, вони злякалися. Вони не могли відповідати йому, тому що вони збентежилися і боялися до нього підійти.

Йосиф не бажав лякати їх, він хотів обняти їх і притиснути до свого серця. Він бачив, що вони щиро жалкували за свій вчинений проступок, і він поспішив втішити їх: «Не сумуйте, — сказав він, — і не шкодуйте, що ви мене продали. Бог послав мене сюди, щоб зробити хліба і врятувати від голоду вас і дітей ваших, і я прогодою вас усіх». Тоді він припав до грудей Веніаміна, брата свого і плакав, обнімаючи його; брати збадьорилися і почали розмовляти з ним. Вони бачили, що Йосиф простив їм їхню провину, і що він щирим серцем любить їх. Вони не могли аж ніяк сподіватися на таку любов, і це змушувало їх ще сильніше шкодувати за свій проступок. Ви бачите, що Йосиф до тих пір не приголублював своїх братів, поки не переконався, що вони оплакують свій гріх і, що вони виправилися.

Як нагадує Йосиф собою Христа, Господа нашого, Який прощає всі гріхи наші, якщо ми дійсно оплакуємо їх. Він простив гріхи нещасній жінці, яка сльозами омивала ноги Його і витирала своїм волоссям. Вона розкаювалась у всіх своїх гріхах, і Христос сказав їй, що Він прощає їй всі її гріхи. Дух Святий збуджує в людях бажання каятися у всіх своїх гріхах. Ап. Петро каже: «Покайтеся і наверніться, щоб Він змилювався над вашими гріхами!» (Дії 3:19).

З а п и т а н н я :

- 1) В чому звинувачував братів слуга Йосифа?
- 2) Що мав понести той, хто вкрав чашу?
- 3) В чому мішку знайшлася чаша?
- 4) Хто поклав її до мішка Веніаміна?
- 5) Чому брати повернулися до Йосифа разом з Веніаміном?
- 6) Про що Юда благав Йосифа?
- 7) Чому Йосиф вирішив об'явитися своїм братам?
- 8) Чому брати злякалися, коли почули, що Йосиф брат їхній?
- 9) Як повів себе з ними Йосиф?

Син, який давно пропав

Бут. 45:16–28; 47:1–2, 50

Перш, ніж відкритися своїм братам, хто він, Йосиф відіслав із кімнати своїх служників, але він ридав так голосно, що вони почули плач, і незабаром уже всі знали, чому він вислав їх усіх з кімнати.

Слуги зраділи, коли почули, що Йосиф знайшов своїх братів. Йосиф не розказував єгипетському народові, як погано вчинили з ним його брати. Цар єгипетський, фараон, теж дізнався, що Йосиф знайшов своїх братів і був задоволений з того, тому що він дуже любив Йосифа. Він покликав до себе Йосифа і сказав йому: «Скажи братам твоїм: ось що зробіть! Візьміть вашу худобу і приходьте з батьком вашим і дітьми вашими до Єгипту. Тут вони отримають усе найкраще на землі єгипетській. Ми дамо дома, поля, сади, і вони житимуть усі разом. Візьміть в країні єгипетській колісниць і привезіть дітей, і жінок братів твоїх, і твого батька. Нехай не беруть з собою нічого із речей своїх, тому що я дам їм усе найкраще на землі єгипетській».

Так ласкаво повівся фараон з Йосифом і членами сім'ї його. Йосиф дав братам колісниць і коней, дав їм їжі для мандрівки. Також Йосиф дав їм подарунки, тому що він був дуже багатим. Кожному з них він дав на перемену одяг. Також і батькові своєму Йосиф послав десять віслуків, нав'ючених найкращими виробами єгипетськими, і десять ослиць, нав'ючених зерном,

хлібом і їстівними запасами, щоб не було в них нестачі в їжі під час подорожі.

Коли все було готово, Йосиф звелів братам своїм чимшвидше вирушати до землі ханаанської і негайно повертатися назад, до Єгипту. Відпускаючи їх додому, Йосиф дав їм слушну пораду: «Не сваріться, — сказав він їм, — в дорозі».

Радісно було на серці у братів Йосифа. Старенький батько нетерпляче очікував їхнього повернення і боявся за Веніаміна.

Нарешті вони повернулися додому, і він побачив, що всі вони живі—здорові. Вони поспіхом повідомили йому радісну новину: «Йосиф живий, і тепер він управляє всією землею єгипетською, і продає хліб голодуючим».

Але Яків не зрадів від такої звістки, серце його збентежилося, тому що він їм не повірив. «Ні, — сказав він, — син мій давно мертвий». «Але ми бачили його», — говорили вони йому. «Цього не може бути!» — відповідав Яків.

Тоді брати розповіли батькові все, і що Йосиф кличе їх до Єгипту, і що послав їх за ним. Але Яків усе ще не вірив цьому. «Поглянь на колісницю, які послав за тобою Йосиф, і тоді ти повіриш словам нашим».

Вони показали Якову колісницю, тоді він повірив і ожив духом. «Досить, — сказав він, — таки живий ще син Йосиф. Піду і побачу його, поки я ще не вмер».

Брати повідомили жінкам і дітям своїм, що вони тепер повинні залишити край ханаанський, і що їх чекає далека дорога. Потім вони посідали на колісницю і вирушили до Єгипту.

Яків кульгав на одну ногу і був уже похилого віку, тому він поїхав на колісницю, брати були досить сильними і пішли пішки. Вони взяли з собою корів, овець, кіз, верблюдів і віслуків, а також різні речі свої. Діти, звичайно, дуже раділи з того, бо діти взагалі радіють мандрівці.

Нарешті вони прибули до Єгипту. Коли вони наближались до місця призначення, то Йосиф запряг колісницю свою і виїхав назустріч до свого батька. Ось він зупинився і зійшов з колісницю. Старенький Яків також зійшов до нього. Волосся його було зовсім сиве, ноги кволими, він насилу ходив. Йосиф був дуже ласкавим до батька, він побіг йому назустріч, впав йому на груди і довго плакав, обнімаючи батька.

Тепер я помру, — сказав старенький Яків, — бо я побачив тебе живим.

Тоді Йосиф сказав батькові: «Я піду повідомлю фараона і скажу йому: „Брати мої і вся рідня батька мого прийшли до мене“». Отже, Йосиф пішов до царя, з ним були п'ятеро братів його. І запитав фараон: «Чим ви займаєтесь?» «Ми — пастухи, але в країні ханаанській великий голод, і там немає паші для наших овець. Дозволь нам і пастухам нашим пасти на луках твоїх».

Фараон відповів, що він дає їм великі поля і, що вони можуть поселитися всі разом на землі «Гошен», поблизу Єгипту.

Йосиф радів, що вони можуть жити всі разом, тому що народ єгипетський поклонявся ідолам. Йосиф хотів познайомити царя зі своїм стареньким батьком, тому він привів його до фараона. Цар повів себе дуже шанобливо по відношенню до Якова. Навіть царі з повагою відносяться до старих людей. Діти також повинні поважати старих людей. Коли вони зустрічаються з сивоволосими старцями, вони завжди повинні дати їм дорогу або допомогти їм. «Перед лицем сивини встань, і вшануй лице старого, і будеш боятися Бога свого!» (Лев. 19:32).

Старий Яків благословив фараона, закликаючи на нього милосердя Боже. Серце його було наповнене вдячністю до фараона за його гарне відношення до дорогого сина Йосифа. Яків усім серцем полюбив фараона. Фараон запитав його: «Скільки літ життя твого?» Яків відповів: «Мені сто двадцять років, але я ще не досяг віку батьків моїх; моє життя наповнене прикрощами». І благословив Яків фараона ще раз і вийшов від царя, і став жити на найкращій землі Єгипту, котру фараон дав їм для володіння. Там він і жив в оточенні дітей своїх.

Йосиф з ними не жив, але часто навідувався до них. Так прожив Яків сімнадцять років на землі єгипетській. Відчувши, що наближається смерть, він покликав усіх своїх синів, щоб благословити їх перед смертю. Яків накульгував на одну ногу від молодих років, а тепер він зовсім став кволий і зір погіршав. Коли його сини прийшли до нього, він зібрався з силами і сів на своїй постелі. Всі сини по черзі підходили до нього і він благословляв кожного із них. Благословивши всіх, він сказав: «Я вмираю; поховайте мене з батьками моїми в Ханаані, де похований у печері дід мій Авраам і Ісаак, батько мій».

Ще багато чого заповідав він синам своїм, простягнув ноги на ліжку і помер. Дух його відійшов до Бога і перебуває тепер з Ним на небі. Тіло його воскресне в печері в день воскресіння мертвих. Коли Яків помер, то Йосиф впав на лице батька свого, плакав над ним і цілував його. Сивина не відійшла до могили засмученою, бо Господь втішив його перед смертю.

Йосиф перевіз тіло батька до Ханаану і поховав його там в печері, де вже були поховані Авраам і Ісаак. Разом з Йосифом пішли ховати батька всі брати його і безліч служників його, і вершники фараонові. Потім вони знову повернулися до Єгипту. Страшна думка прийшла на розум братів Йосифа: «Може це тільки заради батька Йосиф такий ласкавий з нами? Зненавидить він нас тепер, і чи не захоче помститися нам за те зло, яке ми йому зробили?» Тому вони послали слугу сказати Йосифові: «Перед смертю батько наш заповів нам, кажучи: „Так скажіть Йосифові: прости братам твоїм вину і гріх їхній“. Тож прости нам вину нашу».

Йосиф плакав, коли вони це говорили йому. Чому ж він плакав? Йому було дуже жаль, що брати його могли так думати, що він буде мстити. Невдовзі і брати прийшли і впали перед Йосифом, зі страхом очікуючи на відповідь. Йосиф відповів їм: «Не бійтесь, бо і я боюся Бога. Ось ви замишляли проти мене зло, але Бог перевернув його на добро. Перебуваючи в Єгипті, я запас багато хліба і так врятував вас від голоду. І надалі я годуватиму і дітей ваших». Так ласкаво говорив Йосиф з братами, заспокоюючи їх. Дожив Йосиф до ста десяти років і помер. Це історія життя Йосифа.

Тепер він перебуває на небі з Господом Ісусом Христом. Йосиф простив братам своїм, а Христос простив Йосифові його гріхи. Тому що і Йосиф, звичайно, грішив, хоча його гріхи і не описані в Біблії.

Тепер, дітки, ви познайомилися з історією Авраама, Ісаака, і Якова. Бог любив їх. Авраам був прадідом, Ісаак дідом, а Яків батьком Йосифа.

Бог обіцяв дати землю ханаанську нащадкам Авраама, Ісаака і Якова, тобто дітям дітей його. Бог не забуває своїх обітниць. Але Він дав їм ще одну найкращу обітницю. Він обіцяв, що прийде Господь Ісус Христос на цю землю, і що Він спасе їх від гріхів їхніх. Про це написано в слові Божому: «Писання... благовістило Авраамові: благословляються в тобі всі народи» (Гал. 3:8). «Усі вони повмирали з вірою, не отримавши обітниць; а тільки здалеку бачили їх і раділи» (Євр. 11:13). «Христос став для обрізаних за служителя заради Божої правди, щоб отцям підтвердити обітницю» (Рим. 15:8).

З а п и т а н н я :

- 1) Кому фараон запропонував поселитися в Єгипті?
- 2) Чому Яків не відразу зрадів, почувши, що Йосиф живий?
- 3) Чому він не повірив цьому?
- 4) Як могли діти здійснити таку довгу подорож?
- 5) Кого зустрів Яків при в'їзді до Єгипту?
- 6) Кому об'явив Йосиф свого старенького батька?
- 7) Як поставився фараон до Якова?
- 8) Де поселилися Яків і його сини?
- 9) Де Яків заповідав поховати себе?
- 10) Чому брати боялися Йосифа після смерті батька?
- 11) Як повівся з братами своїми Йосиф після смерті батька?
- 12) Як називали батька Якова?
- 13) Як звали батька Ісаака?
- 14) Як звали дружин Авраама, Ісаака і Якова?
- 15) Скільки синів мав Яків?
- 16) Яку обітницю дав Бог Авраамові, Ісаакові і Якову?

Історія Мойсея

Кошечок з очерету

Вихід 1, 2:1–10

Ви вже знаєте, що Йосиф і брати його довгий час щасливо жили в Єгипті. Нарешті вони постаріли і вмерли, але після них залишилися численні нащадки, так що в Єгипті опинилося багато тисяч євреїв. Все це були онуки і правнуки Якова.

Ви ще не знаєте, що Яків мав два імені. Друге ім'я йому «Ізраїль». Це ім'я йому дав Бог. Всі сини Якова називалися дітьми Якова або Ізраїля, а нащадки його продовжували називатися дітьми Ізраїлевими. Всі чоловіки і жінки, і діти разом називалися «Синами Ізраїлевими».

Вони, як ви вже знаєте, не жили на землі ханаанській; вони пішли звідти, тому що там був неврожай, вони поселилися в Єгипті і там пасли своїх овець. Так було до самої смерті фараона. Але ось він помер і на престол став інший фараон. Зараз ви дізнаєтеся, що він зробив, і на яку назву він заслуговує.

Він знав, що сини Ізраїлеві прийшли здалеку до Єгипту, і він сказав: «Ось народ ізраїльський став багаточисленний, можна чекати, що він озброїться проти нас і вб'є мене і слуг моїх. Буду знемагати їх важкою працею і вони охлянуть, ці ізраїльтяни». І фараон наказав їм випалювати цеглу і будувати високі стіни. Він призначив над ними начальників, які повинні були виснажувати їх важкою працею. До того часу сини Ізраїлеві пасли отари своїх овець і вони любили свою отару. Тепер сини Ізраїлеві змушені були копати глину, робити з неї цеглу і сушити її на сонці; коли вони не могли встигати зробити належну кількість цегли, фараонові сатрапи (начальники) жорстоко били їх. Становище їхнє було вкрай важким: вони стогнали, сумували і плакали. Але чим сильніше виснажували єгиптяни народ ізраїльський, то він ще більше розмножувався. Тоді фараон придумав спосіб нищення для них. Він сказав: «Всякого новонародженого у єврея сина кидайте в річку». А дівчаток він не звелів кидати, тому що вони не могли озброїтися і знищити єгиптян. Тільки-но фараон дізнався, що народився син у єврея, він наказував кидати його в річку.

Одна благочестива жінка народила сина; вона належала до народу ізраїльського. Ця жінка знала, що Бог може врятувати її дитятко і вона в молитві доручила його Божій опіці. Вона довго ховала його, так що фараон не міг його знайти. Невідомо, де саме вона його ховала, але Бог допомагав їй в цьому.

Коли дитині сповнилося три місяці, вона побачила, що далі вона вже не може його ховати. Що вона могла зробити для його спасіння? Ви вже мабуть чули, що в Єгипті є велика ріка Ніл. На березі цієї ріки росло багато очерету, який подібний до високої

І відчинила, та й побачила дитину, — ось хлопчик плаче. І вона змілосердилася над ним, та й сказала: «Це з єврейських дітей!»

Вихід 2:6.

твердої трави. Жінка нарвала очерету і зробила з нього великого кошика. Але вона хотіла, щоб вода не могла просочитися всередину кошика, тому вона дістала асфальту й смоли, і засмолила його. Потім вона поклала туди дитя своє і понесла його до річки. Там вона поклала кошечку в очереті, біля берега, вона знала, що Бог потурбується про нього; і залишила його там, довіряючи Богові. Вона мала донечку років десяти; ця дівчинка стала неподалік і почала спостерігати, що буде з братом її. Невдовзі вона побачила, що до річки підійшла дочка фараона з прислужницями своїми. Вона прийшла до річки помитися.

З очерету почувся плач. Вона сказала своїй служниці: «Піди і поглянь, хто це?» Служниця пішла і знайшла кошечку. Вона взяла його і принесла до царівни. Царівна відкрила кошечку і побачила дуже гарного малюка.

Про це дитятко сказано так, що «воно було прегарне перед Богом» (Дії 7:20). Дитинка плакала. Бідний хлопчик! Він звик лежати на колінах у матері, а тепер ніхто не годував його і не потішав. Царська дочка пожалувала малюка. Вона знала, що батько її наказав кидати в річку всякого єврейського хлопчика, а тому вона сказала: «Це єврейське дитя». Вона не дозволила кинути його в річку.

Сестра малюка підійшла ближче і спостерігала, що робить дочка фараона. Вона бачила, що царівна із співчуттям дивиться на нього; тоді вона підійшла до неї і сказала: «Може потрібна мамка, щоб годувати дитину? Я можу покликати жінку-єврейку». Царівна відповіла: «Поклич!» Кого ж дівчинка покликала? Маму дитини. Коли мати прийшла, дочка фараонова сказала їй: «Візьми дитя і вигодуй його для мене, а я дам тобі плату». Якою ж щасливою була мати, що вона буде турбуватися про свого сина! Вона побачила, що Бог почув її молитву і спас від загибелі її сина. Тільки-но дитя почало розумнішати, вона навчила його любити Бога і молитися до Нього. Але вона не могла залишити його біля себе назавжди. Коли він виріс фараонова дочка взяла його до себе і всиновила його. Мойсей мав багато слуг, він мав гарний одяг і смачну їжу. Працювати йому не доводилося, але і часу він не марнував, старанно вчився. Дочка фараона призначила для навчання до нього вчених людей. Йому були відомі назви зірок; він вивчив назви тварин, птахів і рослин. Всього навчався він і врешті став людиною мудрою, освіченою. Одного тільки не міг навчити його вчитель — це поклонятися Богові справжньому, істинному, тому що єгиптяни поклонялися бовванам. Але Мойсей знав Бога, тому що батько і мати знали Бога і передали цю віру йому, в дитинстві, коли він ще жив з ними. Таке знання було найкращим знанням від усіх знань Мойсеєвих. Він був розумнішим за всіх мужів єгипетських, бо він знав істинного Бога.

Мужність і мудрість були характерними рисами його, і за це єгиптяни поважали і славили Мойсея. Чи був Мойсей щасливим у такому становищі? Ні, і про причину цьому ви дізнаєтеся із наступного уроку. Господь почув молитви матері і врятував сина її від смерті. «Покличу Бога і Бог спасе мене» (Пс. 54:17).

А вона назвала його «Мойсеєм», тому що вона говорила «Я витягла його з води». Ім'я «Мойсей» означає «витягнений з води».

З а п и т а н н я :

- 1) Як називались онуки і правнуки Якова?
- 2) Чому фараон виснажував важкими роботами синів Ізраїлевих?
- 3) Що фараон придумав для знищення Ізраїля?
- 4) Що зробила одна із єврейських жінок із своїм дитям?
- 5) Хто допомагав їй в цьому?
- 6) Що зробила дочка фараонова з малюком?
- 7) Що навчила мати дитину, коли та була в її домі?
- 8) Як назвала дитинку дочка фараонова?
- 9) Чого навчився Мойсей в домі фараона?

Вибір Мойсея

Вихід 2:11-22

Коли Мойсей прийшов до місця роботи ізраїльтян (сини Ізраїлеві називалися також ізраїльтянами), то він побачив сумну картину. Під палючим сонцем вони знемагали від роботи. Без відпочинку вони працювали з раннього ранку до пізнього вечора. Вони копали глину для цегли; це була важка праця. Потім вони робили із глини цеглу і сушили її на сонці. Готову цеглу вони переносили до місця, де будувались високі стіни міста. Наглядачі примушували їх робити велику кількість цегли, і жорстокий начальник бив їх, якщо вони стомлювались. Вони стогнали, але змушені були виконувати ту роботу, яку їм призначали.

Наглядач говорив їм: «До такого часу вам належить зробити ось таку кількість цегли». Скільки саме цієї цегли їм потрібно було зробити, я цього не знаю, але, у всякому разі, це була велика кількість. Якщо вони не справлялися з завданням своїм, їх жорстоко били.

Мойсей скорбно дивився на утиски, які терпіли ізраїльтяни. Одного разу він побачив, як один із наглядачів бив ізраїльтянина. Мойсей не міг байдуже дивитися, як жорстоко поводитися єгиптяни з євреями-рабами. Він подивився, чи нема поблизу інших наглядасів: нікого не було. Тоді він вбив жорстокого наглядача і закопав його у піску.

Чи був це правильний вчинок з боку Мойсея, що він убив ставленика фараона? Вбивати людей це гріх, тому що Бог дав

заповідь про те, щоб люди не вбивали один одного. Але іноді і Самому Богові доводилося давати наказ про позбавлення людського життя. Мойсеєві звелів убити цього жорстокого чоловіка, щоб нещасні ізраїльтяни побачили, що Мойсей посланий Богом, щоб визволити їх з рабства єгипетського. Мойсей думав, що «зрозуміють брати його, що Бог руками його дає їм спасіння, але вони не зрозуміли» (Дії 7:25). Один ізраїльтянин побачив це, і невдовзі про це дізнався і фараон. Фараон розгнівався і вирішив убити Мойсея. Мойсей змушений був тікати до далекої країни. Наступного разу я розповім вам, що ж трапилось з Мойсеєм в далекій країні. Бог любив Мойсея і піклувався про нього, куди б він не пішов. Мойсей міг би все життя прожити в чудовому домі, їздити на колісниці і мати багато слуг, але ви бачите, що він любив бідних синів Ізраїлевих. Таким відношенням він нагадує нам Господа Ісуса Христа, Котрий залишив небесний престол Свій заради спасіння нашого.

Мойсей захотів краще робити бажане Богові, аніж називатися сином дочки фараона. «...Мойсей захотів страждати за народом Божим...» (Євр. 11:24–26). Про нього можна було сказати: «Бажаю за краще бути біля порогу дому Божого, ніж перебувати в шатрах нечестя» (Пс. 83:11).

Мойсей знав, що Бог любить синів Ізраїлевих, і твердо вірив, що коли-небудь Бог допоможе йому вивести їх до землі ханаанської.

З а п и т а н н я :

- 1) Коли Мойсей виріс, куди він пішов?
- 2) Куди захотів повести синів Ізраїлевих Мойсей?
- 3) Що побачив Мойсей?
- 4) Хто спостерігав за роботою ізраїльтян?
- 5) Що зробив Мойсей з одним із жорстоких наглядачів єгипетських?
- 6) Чи правильно зробив Мойсей?
- 7) Чи бачив хто-небудь, як Мойсей вбив наглядача?
- 8) Чому Мойсей втік до далекої країни?
- 9) Чим користувався Мойсей в домі дочки фараонової?
- 10) Чому Мойсей вирішив прийти на допомогу синам Ізраїлевим?
- 11) Хто залишив небесний трон, щоб врятувати нас від влади сатани?

Палаючий терновий куц

Вихід 2:16–25, 3, 4

Мойсей уболівав серцем, що він був змушений залишити синів Ізраїлевих в рабстві єгипетському, але йому необхідно було сховатися від гніву фараона. Він не взяв з собою нічого: ні слуги, ні віслюка. Але з ним був Бог. Хоча Мойсей не бачив його, але він знав, що Бог перебуває з ним і це втішало його. Мойсей прийшов до місця, де були розкішні пасовища, але вівці там не паслися. Мойсей присів біля криниці; довгі мандри стомили його. Він не мав ні хатини, ні ліжка, ні друзів. Він, подібно до Господа Ісуса Христа, не мав де прихилити голову. Але ви далі побачите, що Бог потурбувався за нього.

До криниці підійшли семеро молодих дів. Це були сестри і вони пасли отари свого батька. Вони пригнали на водопій своїх овець. Вони набрали води, наповнили жолоби і вівці почали жадібно пити. На той самий час до колодязя підійшли пастухи. Дівчата намагалися відігнати їх, щоб їхні вівці могли напитися із жолобів: вони насилу наповнили ці великі корита водою. Але пастухи були сильнішими, та вони вже не раз ображали пастушок, забираючи в них воду.

Мойсей не міг допустити, щоб кривдили слабших, а сам він був людиною сильною. Він встав і заборонив пастухам відганяти овець, що їх пригнали на водопій пастушки. Бідні дівчата були дуже вдячними Мойсеєві за те, що він захистив їх, хоча він тут був чужоземцем.

Коли вони повернулися до дому батька свого, то він запитав їх: «Чому ви сьогодні прийшли так швидко додому?» Вони відповіли: «Ми зустріли біля колодязя чужоземця і він заборонив пастухам відганяти нас від колодязя, ще й сам начерпав нам води з колодязя». Тоді батько сказав: «Де цей чоловік? Покличте його і запросіть до столу поїсти з нами». Отже, дівчата покликали Мойсея в дім батька. Бог прихилив серце чоловіка цього до Мойсея. Він запропонував Мойсеєві залишитися в його домі і Мойсей погодився. Мойсей пас гурти худоби цього чоловіка, він оженився на одній із семи дочок його. Отож, цей чоловік став тестем Мойсея, бо він був батьком його жінки. Раніше Мойсей був знатним сином царським, він їздив на колісниці, а тепер він пас овець своїх на схилах зелених пагорбів.

Але журба не залишала Мойсея. Чому він сумував? Він знав, що сини Ізраїлеві продовжували страждати від важких робіт в Єгипті. Чи міг він бути щасливим, знаючи, якого гноблення вони зазнавали? І дійсно, сини Ізраїлеві знемагали від роботи. Фараон помер, а замість нього запанував інший фараон, такий жорстокий, як і він.

Аж нарешті сини Ізраїлеві почали благати Бога, щоб Він допоміг їм, і Господь почув їхню молитву. Він згадав обітницю,

І явився йому Ангел Господній у полум'ї
огняному з-посеред тернового куща. І побачив
він, що та тернина горить огнем, але не
згорає кущ.

Вихід 3:2.

яку Він дав Авраамові і вирішив спасти їх. Зараз ви побачите, що Бог зробив.

Одного разу Мойсей пас череди тестя свого на високому горбі. Він був сам-самісінький. Раптом він побачив перед собою палаючий кущ. Він довго дивився на нього, а кущ все палав і палав. Це його здивувало дуже, і він сам собі сказав: «Піду і подивлюся, чому він не згорає?»

Коли він наблизився до куща, почув голос, що виходив із середини: «Мойсей, Мойсей!» Чий це був голос? Це Господь говорив до Мойсея. Він відповів: «Ось я!» Тоді Бог сказав: «Не підходь до цього місця, бо це земля свята. Я почув стогін народу Мого і йду, щоб вивести їх із землі єгипетської на землі ханаанські. Йди до фараона і виводь ізраїльтян із Єгипту».

Важке завдання стояло перед Мойсеєм, але Бог сказав: «Я буду з тобою і допоможу тобі». Тоді Мойсей сказав: «Але, може

сини Ізраїлеві не захочуть піти з Єгипту? Вони скажуть: „Ми не підемо за тобою, Мойсею; ти кажеш неправду. Бог не давав тобі таких наказів”. Що я маю робити в такому разі?» Тоді Бог пообіцяв Мойсеєві дати йому силу здійснювати великі чуда. Бог сказав: «Що в тебе в руці?» Мойсей тримав в руках довгу палицю або жезл. Цією палицею Мойсей допомагав своїм вівцям вибиратися із ровів, а також підніматися на скелі і горби йому теж доводилося, спираючись на палицю. Тому, коли Бог запитав: «Що в тебе в руці?» Мойсей відповів: «Жезл». «Кинь його на землю», — сказав Господь. Мойсей зробив так. Жезл перетворився на змію. Мойсей злякався і побіг від неї. Але Бог сказав: «Візьми її за хвіст». Мойсей взяв і вона знову стала палицею. Бог сказав Мойсеєві: «Коли ти прийдеш до Єгипту, зроби це чудо на очах синів Ізраїлевих, щоб показати їм, що це Я послав тебе, а якщо вони не повірять тобі, зроби ще одне чудо». «Поклади в пазуху руку твою!» — сказав Господь. Мойсей поклав руку в пазуху і коли він вийняв її звідти, то вся рука була вкрита проказою у вигляді білих плям. Це було жахливо! Потім Бог сказав: «Поклади руку знову до пазухи!» Мойсей зробив це, і коли він її звідти вийняв, то вона була здоровою, як і раніше. Тоді Бог сказав Мойсеєві («Якщо сини Ізраїлеві справді не повірять тобі, що це Я послав тебе, то зроби ці чуда у них на очах»). Але Мойсей сказав: «Я недорікуватий і не зможу сказати так, як потрібно». Тоді Бог сказав, що Аарон, брат Мойсея, піде з ним і буде говорити замість нього. Ви ще нічого не знаєте про Аарона. Він був людиною красномовною, він вірив, що є Бог і любив Його. Він був рідним братом Мойсея. В псалмі 105:16 Аарон названий «Святим Господнім».

Мойсей прийшов до свого тестя і сказав йому, що він повертається до Єгипту, дружину і двох маленьких синів він взяв з собою.

Коли Мойсей ішов до Єгипту, то по дорозі зустрів Аарона, який був дуже радий бачити його і поцілував його. Потім Мойсей і Аарон разом пішли до Єгипту. Вони знайшли бідних ізраїльтян важко працюючими. Ізраїльтяни плакали від втоми. Аарон сказав їм: «Бог послав нас до фараона, щоб вблагати його відпустити нас в країну ханаанську». Потім Мойсей зробив перед ними чуда, які показав йому Бог, коли говорив з ним із куща палаючого.

Ізраїльтяни з радістю погодилися на це, дякуючи Богові за почуті молитви. Сини Ізраїлеві повірили Мойсеєві і сказали: «Ми підемо за тобою», потім вони вшанували Бога за Його милосердя до них.

Але Мойсей не міг вивести їх з Єгипту, не отримавши на те згоди фараона. Господь «пам'ятав Своє Святе Слово до Авраама, раба Свого» (Пс. 104:42).

Запитання:

- 1) Куди втік Мойсей із Єгипту?
- 2) Яку послугу зробив Мойсей сімом молодим пастушкам?
- 3) Як віддячив Мойсесеві за це їхній батько?
- 4) Що робив Мойсей в пустелі?
- 5) Яке дивне явище побачив Мойсей? Які два чуда навчив Бог робити Мойсея? Хто повинен був говорити замість Мойсея? Що сказали ізраїльтянам Мойсей і Аарон? Чи повірили ізраїльтяни, що Сам Бог говорив з Мойсеем? Чи захотіли сини Ізраїлеві йти до землі ханаанської?

Перші покарання

Вих. 5,6,7,8,9:1–2

Наступного дня Мойсей і Аарон, у супроводі декількох синів Ізраїлевих, пішли до фараона. Він був царем зарозумілим, пихатим і жорстоким. Він поклонявся ідолам. Аарон звернувся до фараона з такими словами: «Так каже Господь: відпусти синів Ізраїлевих». Ви гадаєте, що фараон дав згоду на це? Ні, він зневажливо відповів: «Хто такий Господь, щоб я слухався Його і відпустив Ізраїля? Я не знаю Господа і Ізраїля не відпускаю». Так пихато відповів фараон. І він став ще з більшою жорстокістю відноситися до синів Ізраїлевих і наказав наглядачам давати їм ще більше роботи. Ізраїльтяни знемагали від роботи.

Коли Мойсей і Аарон вийшли від фараона, вони побачили декількох ізраїльтян, які чекали на них. Ці люди звернулися з докором до Мойсея і Аарона, кажучи: «Ви тільки погіршали наше становище, прохаючи фараона відпустити нас. Він примушує нас працювати ще більше». Ізраїльтяни виявилися невдячними по відношенню до Мойсея, який намагався допомогти їм. Мойсей був людиною спокійною і терплячою; він не відповів їм гостро, а пішов насамоті помолитися до Бога, прохаючи Його навчити, що йому робити.

Бог звелів йому йти до фараона і зробити перед ним чудо: перетворити палицю на змію. Мойсей і Аарон пішли до фараона. Мойсей сказав до Аарона: «Кинь на землю свій жезл!» Аарон кинув свій жезл на землю і він перетворився на змію, потім він знову перетворив її на жезл.

Чи погодився тепер фараон відпустити народ ізраїльський? Ні, серце його було таким жорстоким, що чудо на нього не вплинуло. Тоді Бог повелів Мойсесеві вчинити нове чудо. Рано-вранці Мойсей і Аарон пішли до річки і почали чекати фараона, котрий приходив купатися на той час. Вони сказали йому: «Так як ти не виконав бажання Господа і не відпустив Ізраїля, то ти побачиш, що зробить Бог». Тоді Аарон взяв жезл і підняв його над водою, і тієї самої миті вода перетворилася на кров. Чи

погодився фараон, побачивши це чудо, відпустити народ ізраїльський? Ні, серце його стало ще більш жорстоким і він не захотів підкоритися Богові. Фараон залишив Мойсея і Аарона і повернувся додому, і не послухав Бога. Єгиптянам тепер не було що пити, тому що вода, яка була в озерах, глечиках, в криницях і чашах, перетворилася на кров. Вся риба в ріках загинула, і навіть повітря стало хворобливим. Народ копав землю біля ріки, щоб добути води. На протязі цілого тижня замість води пили кров. Та фараон не послухав Бога і Бог послав йому нову кару. Аарон простягнув жезла і жаби повиходили із річок і ставків; їх була величезна кількість. Вони заповнили вулиці, будівлі, спальні; вони вилазили на ліжка, пробиралися до кухонь, жаби заповнили і дім фараона. Тоді фараон послав за Мойсеем і Аароном, і сказав їм: «Помоліться Богові, щоб ці жаби згинули, тоді я відпущу синів Ізраїля». Тоді Мойсей помолився Богові і Бог почув його: жаби повимирали в домах і на полях. Але тоді фараон знову сказав: «Не відпущу народ». Господь послав на нього ще одну кару.

Аарон простягнув свій жезл і перетворив весь порошок на маленькі шкідливі комахи, які кусали і людей, і худобу, але фараон продовжував стояти на своєму вперто.

Тоді Бог послав на землю єгипетську безліч собачих мух, які літали і в домах, і на вулицях. Земля гинула від мух, але мухи не наближались до хатин синів Ізраїлевих. Фараон знову сказав: «Я відпущу синів Ізраїлевих, якщо Бог визволить нас від мух». Тоді Мойсей помолився Богові і Бог знищив усі мухи. Але фараон сказав: «Не відпущу Ізраїля».

І послав Бог на землю єгипетську нову кару. Всі тварини захворіли. Хвороба вражала коней, віслуків, верблюдів, корів, овець, загинуло безліч худоби. Та фараон все ще не відпускав Ізраїля.

Тоді Бог вразив запаленнями з наривами чоловіків, жінок і дітей єгиптян, але ніхто з ізраїльтян не захворів. Весь єгипетський народ страждав від наривів, та фараон не підкорявся велінню Божому, тому що серце його ще сильніше робилося жорстоким.

Таким чином, Бог вражав Єгипет шістьма карами. Запам'ятайте, які це були покарання: 1. Вода перетворилася на кров. 2. Жаби. 3. Комахи. 4. Собачі мухи. 5. Моровиця. 6. Запалення з наривами.

Зараз ви дізнаєтеся, які ще кари послав Бог на Єгипет.

Запитання:

- 1) Що відповів фараон Мойсесеві і Ааронові на їхнє прохання відпустити Ізраїля до Ханаану?
- 2) Що перш за все зробили Мойсей і Аарон, щоб довести фараонові, що їх послав Бог? Чому Бог перетворив воду на кров? Розкажіть про шість кар, які Бог послав на єгиптян.

Останні покарання

Вих. 9:13–35, 10,11,12

Одного ранку Мойсей і Аарон прийшли до фараона і сказали йому: «Завтра Бог пошле на Єгипет великий град, такий великий, якого ще не бачив ніхто. Він поб'є всіх людей і скот на вулицях. Не випускайте корів, коней і віслуків із хлівів, бо вони загинуть».

Деякі єгиптяни почули слова Мойсея і Аарона, дехто з них повірив їхнім словам. Вони зачинили в хлівах скотину свою і наказали слугам не випускати їх надвір. Але інші люди не повірили їм і залишили на полі худобу й пастухів. Наступного дня Мойсей підняв жезл до неба і Бог послав грим, град і блискавку. Знялася буря страшна, якої ще ніколи не було. Шум від граду і гуркоту грому страшив єгиптян. Безліч людей і худоби загинули, блискавка попала на луки і ниви, багато дерев буря повила з корінням.

А на землі Гошен, де жили сини Ізраїлеві, граду не було. Це нещастя налякало фараона, він покликав до себе Мойсея й Аарона і сказав: «Я згрішив; Господь праведний, а я і мій народ завинили. Помоліться Господеві, нехай перестануть громи Божі і град і я відпущу вас». Мойсей відповів: «Я вийду з міста і простягну руки мої до Бога, і перестануть громи, і граду вже не буде, але я знаю, що ти і твої раби не послухаєте Бога».

Мойсей вийшов за ворота міста, він не боявся грому і бурі. Він простягнув руки свої до неба і Бог зупинив град і грим, і дощ перестав.

Чи відпустив фараон Ізраїля? Тільки—но буря минула, він знову перемінив своє рішення. Слуги фараона були також жорстокими і радили йому не відпускати ізраїльтян. Тоді Мойсей і Аарон знову пішли до фараона і сказали: «Бог пошле сарану на землю вашу». Що таке сарана? Це такі комахи, які тисячами літають в повітрі, сідають на дерева і поля, поїдають все листя, зелень і плоди. Фараон і його наближені були дуже невдоволеними, почувши, що сарана нападе на їхню землю, вони розсердилися на Мойсея і Аарона і вигнали їх з дому фараонового.

Мойсей простягнув свого жезла до неба і Бог звелів зв'язатися сильному вітру, цей вітер нагнав безліч сарани на землю єгипетську. Величезні хмари сарани літали у повітрі; сарана покрила дерева і поїла всі плоди, що залишилися після граду. Вона вкрила поля і знищила всю траву, вона залітала навіть до домів.

Фараон і слуги його злякалися, що вони залишаться без їжі. Фараон спішно послав за Мойсеєм і Аароном: «Я згрішив, — сказав він, — перед Господом і перед вами. Простіть мені гріх мій і помоліться Господеві, щоб він вигнав сарану із Єгипту».

І сказав Господь до Мойсея: «Устань рано вранці, і стань перед лицем фараоновим та й скажи йому: Отак сказав Господь, Бог євреїв: Відпусти Мій народ, і нехай вони служать Мені!»

Вихід 9:13.

Мойсей помолився Богові. Бог послав протилежний вітер, який погнав сарану в бік моря, і звільнився Єгипет від сарани.

Та фараон сказав знову: «Не відпущу Ізраїля!» Яке сумне видовище являли собою поля після нашествия сарани! Це трапилося весною, але поля були голими, неначе взимку. На деревах не було листя, на луках не було свіжої трави. Які великі нещастя накликало на цю землю нечестя фараона!

Більше Мойсей не попереджав фараона про те, що Господь хоче зробити. Він простяг руку свою до неба і блискавично настала п'ятьма. День став темнішим за ніч. Морок панував всюди, окрім того місця, де мешкали ізраїльтяни — там було світло. Народ дуже злякався. Три дні і три ночі п'ятьма огортала Єгипет. А потім знову з'явилося світло. Чи розкається фараон від своєї жорстокості? Ні, серце його ще сильніше розлючувалося. Він сказав Мойсеєві: «Иди від мене, остерігайся більше з'являтися переді мною». «В той день, коли ти побачиш лице моє, ти помреш». На це Мойсей відповів: «Я не побачу більше твого лица».

Тоді Бог сказав Мойсеєві: «Ще одну кару Я наведу на фараона і єгиптян, помре всякий первісток на землі єгипетській, а ізраїльтяни повинні зробити таке: нехай кожен ізраїльтянин візьме ягня безвадне, нехай заколе його і їсть тієї ночі з своєю родиною; кров'ю ягняти нехай помажуть одвірки, і коли Я буду проходити, то побачу кров і пройду мимо, і не загине первісток в тому домі. Стоячи навколо стола, нехай їдять ізраїльтяни м'ясо ягняти поспіхом, нехай вони будуть зодягненими і готовими відправитися в дорогу».

Сини Ізраїлеві виконали веління Боже, — закололи ягнят, спекли м'ясо і їли його вночі, стоячи навкруг стола з подорожніми палицями в руках. Вони їли м'ясо з прісним хлібом і гіркими травами. Не забули вони також покропити кров'ю одвірок, тому що вони знали, що це врятує від кари, яку послав Бог єгиптянам.

Єгиптяни, як завжди, лягли спати того вечора, але опівночі загинули всі їхні первістки. Ніхто не бачив, як Ангел-згубник заходив до хати єгиптян, але він побував у кожній із них. Ніякі замки і засуви не могли його затримати та коли він бачив кров на одвірках, то проходив мимо.

Як гірко оплакували батьки і матері своїх старших синів! Стояв великий крик по всій землі єгипетській. Помер і старший син фараона нарівні зі всіма первістками. Фараон встав вночі і покликав до себе Мойсея і Аарона, і сказав: «Вийдіть із Єгипту ви і сини Ізраїлеві, заберіть дітей, дрібну і велику худобу заберіть». І весь народ єгипетський благав Ізраїля швидше піти з Єгипту, тому що вони боялися, що Господь усіх їх умертвить.

Ізраїльтяни говорили жінкам єгипетським: «Перш, ніж ми підемо, дайте нам срібних і золотих речей». Вони відповідали: «Ми дамо вам, що завгодно, тільки швидше йдіть». Ізраїльтяни багато трудилися в Єгипті, тому їм належало заплатити їм золотом і сріблом. Жінки єгипетські віддали ізраїльтянам багато золотих і срібних прикрас. Ізраїльтяни поспіхом вийшли з Єгипту, взявши з собою все необхідне, а була їх величезна кількість. Так нарешті визволилися вони від рабства єгипетського. Бог згадав Свою обітницю Авраамові і тепер нащадки його йшли до Ханаану. Над єгиптянами виповнилося слово: «Страшно впасти до рук Бога живого» (Євр. 10:31).

Бог сказав Мойсеєві: «Ізраїльтяни ніколи не повинні забувати, що Я вивів їх з Єгипту. Кожного року вони повинні їсти ягня, так як вони їли тієї ночі. Це поїдання ягняти буде називатися здійсненням свята «Пасхи». Слово «Пасха» означає «проходження мимо». Тієї ночі Бог пройшов мимо дверей, на яких була кров ягняти. Що це повинно нагадувати нам? Ягня, принесене в жертву кожною родиною, нагадує нам Господа Ісуса Христа! Кров ягняти захищала від смерті первістка, а кров Ісуса Христа спасає кожного, хто Його любить, від вічного осудження. Господь Ісус Христос з любові Своєї до нас пролив за нас Кров

Свою. Ми повинні завжди пам'ятати про Його любов.

Перелічимо тепер усі кари єгипетські.

1. Вода перетворилася на кров. 2. Жаби. 3. Комахи. 4. Собачі мухи. 5. Моровиця. 6. Запалення з наривами. 7. Град і грім. 8. Сарана. 9. Питьма. 10. Вигублення первістків.

О, які це жажливі кари! Але ще страшніша чекає кара тих, хто не вірить в Ісуса Христа. Бог чекає покаєння нашого. «Господь... довго терпить, не бажаючи, щоб хто загинув, але щоб всі навернулися до каяття» (2 Петра 3:9).

З а п и т а н н я :

- 1) Кому вдалося врятуватися від граду і грози?
- 2) Що таке сарана?
- 3) Коли в Єгипті була питьма, а де сяло світло?
- 4) Коли фараон прохав позбавити його від покарання, хто просив Господа про це?
- 5) Чому помазали кров'ю свої одвірки ізраїльтяни?
- 6) Що вони зробили, коли фараон підганяв їх вийти із Єгипту?
- 7) Чому Бог звелів їсти м'ясо ягнят ізраїльтянам щороку?
- 8) Як це називалося? Що таке «Пасха»?
- 9) Чому Агнец Пасхальний повинен був нагадувати Господа Ісуса Христа? Перелічіть десять кар.
- 10) Кого чекає ще страшніша кара, ніж єгиптян?

І гналися єгиптяни за ними, уся кіннота, колесниці фараонові, і комонники його та військо його, — і догнали їх, як вони отаборилися були над морем, під Пі-Гакіротом, перед Баал-Цефоном.

Вихід 14:9.

Червоне море

Вих. 13:20–22, 14, 15:1, 22

Сини Ізраїлеві пішли до землі ханаанської. Але ж довго прийшлося їм іти до цієї чудової землі! Звідки вони знали, куди їм належить іти? Бог Сам показував їм дорогу. Він Сам ішов попереду них у стовпі хмарному. І вони йшли за Ним. Але вночі хмарного стовпа не було видно, тому вночі хмарний стовп ставав вогняним. Вдень хмара захищала від спеки, а вночі освітлювала їм шлях. «Простягнув хмару для зхисту їхнього і вогонь, щоб світити вночі» (Пс. 104:3). Коли хмара зупинялася, тоді за наказом Мойсея народ розтягував намети і відпочивав. Це називалося «стати де-небудь табором». Але тільки-но хмара рухалася, Ізраїльтяни знімали з держаків шатра, нав'ючували віслюків і верблюдів, і знову вирушали в дорогу. Сини Ізраїлеві йшли дуже швидко, поки не досягли Червоного моря. Тут хмарний стовп зупинився і вони стали табором на березі моря. Море називалося Червоним.

Заледве встигли ізраїльтяни натягнути свої намети, як почувся позаду них шум і тупіт коней. Вони поглянули в той бік і побачили здалеку фараона і безліч воїнів його на колісницях і на конях. Фараон пожалкував, що відпустив Ізраїля і погнався за ними, щоб повернути їх до Єгипту.

Ізраїльтяни дуже налякалися. Що робити? Через море вони не могли перейти, вони не мали човнів. Якщо ж вони залишаться на березі, то єгиптяни переможуть їх, тому що військо фараона вміло краще воювати. Що ж робити? Вони звернулися за допомогою до Бога. І це було дуже правильно, але при всьому цьому вони повели себе негарно: вони почали дорікати Мойсеєві: «Навіщо ти привів нас вмирати в пустелі? Краще нам було б бути в рабстві єгиптян, аніж померти тут». Кажучи так, вони виявилися невдячними, бо Мойсей лагідно відповів: «Не бійтеся!» «Бог буде боротися за вас; ви повіки більше не побачите єгиптян». Тоді Мойсей став молитися, тому що він знав, що Бог врятує їх від фараона.

Тоді Бог сказав Мойсеєві: «Підніми жезл і простягни руку твою на море і пройдуть ізраїльтяни посеред моря, як по суші». Мойсей простягнув руку свою і води підкорилися йому, вони розійшлися і стали стіною. Ізраїльтяни пройшли посеред моря і худоба їхня з ними.

Увечері вони почали переходити через море, так вони йшли всю ніч, і вогняний стовп освітлював їм шлях, і ізраїльтянам не було темно. Але Бог не бажав, щоб і для фараона світило, тому Він наказав стовпові вогняному стати поміж ізраїльтянами і фараоном. Світлий бік повинен бути поверненим до ізраїльтян, а темний — до фараона. Таким чином, ізраїльтяни бачили світло, а військо фараона було в темряві і не могло швидко йти. Ізраїльтяни спокійно перейшли і вранці вийшли на протилежний берег моря.

До Ханаану було ще далеко, але Червоне море вони вже перейшли. Тепер я розповім вам, що ж сталося з фараоном і його військом. Коли вони ступили на берег моря, то побачили перед собою суходіл і воду, яка стояла стіною по обидва боки; тоді вони спустилися в море. Так вони дійшли до половини моря і вже мали надію наздогнати ізраїльтян. Бог поглянув на них із-за хмари. Фараон і його люди почули страшний шум, вони дуже налякалися. Бог навів на них цей страх. Вони вагалися йти далі, кажучи один одному: «Підемо назад!» Далєбі! Було вже пізно. Бог вирішив знищити їх. Вони стрімголов кинулися назад, щоб

вибратися із води, але було пізно. Водяні стіни впали і накрили їх так, що вони пішли на дно, як каміння. Таким був кінець фараона, і його нечестивих слуг.

Ізраїльтяни щасливо досягли протилежного берега моря. Тільки—но вони вийшли із води, Бог наказав Мойсеєві підняти жезл свій, щоб водяні стіни впали.

Мойсей виконав Божий наказ. Так потонули фараон і його воїни, які перебували посередині моря. «Та дмухнув Ти був Духом Своїм — і закрило їх море! Вони потопилися в бурхливій воді, немов те оливо» (Вих. 15:10). Вранці ізраїльтяни вже не почули шуму колісниць, що гналися за ними, але побачили на березі трупи воїнів, тому що море хвилями викинуло деяких з них на берег. Тепер ізраїльтяни побачили, що жорстокий фараон не зможе більше їм чинити зла. Бог покарав його за жорстокість і врятував бідних нащадків Авраама, так як Він і обіцяв. То був радісний ранок для ізраїльтян. Вони подякували Богові за милосердя Його і заспівали всі разом чудову пісню хвали Богові. Пісня та починалася так: «Співаю Господеві, бо Він високо піднесений; коня і вершника його кинув до моря». Жінки грали і співали цей гімн. Маріам, сестра Мойсея, котра бавила його, коли він був ще дитиною, грала на інструменті, що називався тимпаном, а всі жінки співали цю пісню.

Тепер бідні сини Ізраїлеві могли співати і радіти. Зовсім недавно вони працювали під палючим сонцем до повного знеможення, нещодавно вони стогнали і плакали під ударами жорстоких людей, тепер вони були вільними, вони були на шляху до чудової країни, де їх чекав достаток.

Однак, любі дітки, існує країна, яка набагато прекрасніша за Ханаан. Маю надію, що ми там усі коли—небудь зустрінемося. Ми повинні теж дякувати нашому Богові за те, що Він показав нам шлях до цієї країни. Господь приведе нас, хоча сатана намагається заподіяти зло нашим душам, та Бог сильніший за сатану. Бог не допустив фараона зробити зло ізраїльтянам. Він може і нас зберегти від люті і злості диявола. «А Бог миру потопче незабаром сатану під ваші ноги» (Рим. 16:20).

З а п и т а н н я :

- 1) Звідки ізраїльтяни знали, якою дорогою їм йти?
- 2) Хто гнав за ними?
- 3) Як вони перейшли Червоне море?
- 4) Чому ізраїльтянам було вночі видно так, як вдень?
- 5) Чому фараон і його вершники не мали такої можливості бачити вночі?
- 6) Що налякало фараона і його воїнів посеред моря? Що з ними сталося? Що викинуло море наступного дня на берег?
- 7) Чим показали ізраїльтяни свою вдячність Богові за спасіння?
- 8) Хто намагається заподіяти зло нашим душам?

Манна і скеля

Вих. 16,17:1-7

Сини Ізраїлеві були дуже щасливими, що нарешті вони визволилися з рабства єгипетського. Тепер ніхто не примушував їх працювати, і керував ними лагідний начальник — Мойсей. Тепер вони могли бути щасливими і спокійними. Вони знаходилися на неосяжній пустелі. Людей і домів не було ніде. Тут жили тільки леви і ведмеді, які наповнювали її диким ревом. «Це був степ сумний і дикий» (Повт. Зак. 32:10). Пустеля була наповнена зміями і скорпіонами; не було там ні річок, ні колодязів, повсюди бовваніли горби і виднілись глибокі безодні. Фруктових дерев і засіяних зерном полів там майже не було, так що там важко було здобувати собі їжу. Сіяти хліб і садити фруктові дерева вони не могли, тому що переходили з місця на місце. Де ж вони могли дістати їжу? Це була пустеля велика і страшна, де змії—василіски, і скорпіони, і місця сухі, безводні» (Повт. Зак. 8:15). «Де Господь, що нас вивів із краю єгипетського, що проводив він нас по пустині, по землі степовій, повній ям, по краю сухому та темному, по краю, що в ньому ніхто не ходив і що там не селилася людина?» (Єр. 2:6).

Ізраїльтян було багато, тому ї їжі їм потрібно було також багато. З собою із Єгипту вони взяли трохи хліба, і дуже швидко вони його з'їли. Що ж їм було робити? Потрібно було просити їжу у Бога. Бог любив їх і не міг допустити, щоб вони померли від голоду. Але невдячні ізраїльтяни стали ремствувати. Вони пішли до Мойсея і Аарона і сказали їм: «О, коли б ми померли в Єгипті. Там ми мали досить м'яса і хліба досхочу, а тут ми помираємо від голоду. Ви вивели нас до цієї пустелі, щоб заморити нас голодом». Якими ж невдячними були вони по відношенню до Бога і Мойсея! Але Мойсей не відповідав їм гостро. Він знав, що Бог почув їхні несправедливі слова.

Бог покликав Мойсея і сказав йому: «Слова ізраїльтян Я почув і Я дам їжу їм». Чи заслуговували вони на таке милосердя? Звичайно, ні. Яким чином Бог нагодував їх? Він послав їм хліба з неба. Чи не виявляє це любов з боку Бога?

Наступного ранку, коли ізраїльтяни повиходили з своїх наметів, вони побачили, що земля зовсім біла. Мойсей сказав їм: «Ось хліб, який послав Бог з неба; збирайте його і носіть до своїх наметів». Тоді ізраїльтяни почали збирати цей небесний хліб або ж манну. Вони покуштували манну: на смак вона була солодкою, як мед. «Люди розходилися і збирали її та мололи жорнами або товкли в ступі, і варили в горнятї та й робили з неї калачі. А смак її був, як смак олійного коржа» (Числа 11:8).

Це була смачна і корисна їжа. Вона була, мабуть, їжею ангелів, а не людей, бо походила з неба, а не виростала на полі. Бог посилав її рано вранці, і ізраїльтянам належало збирати її

ранесенько, тому що вона розтавала на сонці. Ось тому, якщо ізраїльтяни не збирали її вранці, то вони залишалися без їжі. «Господь зросив на них манну для їжі і хліб небесний дав їм. Хліб ангельський їла людина. Він послав їм їжі доволі» (Пс. 77:24–25).

Мойсей сказав їм: «Не збирайте манни на запас, Бог посилатиме вам її кожного дня. Якщо під вечір ви маєте ще багато манни, не залишайте її, не бійтесь, довіртеся Богові. Він пошле вам ще». Але деякі ізраїльтяни не слухали Мойсея і запасли манни назавтра. Та коли вони захотіли їсти, то побачили наступного дня, що в ній завелися черви. Вони не змогли її їсти і змушені були викинути манну. Як це безглуздо не слухатися велінь Божих!

Невдовзі після цього виявилось, що вони не мають води. В пустелі не було ні рік, ні озер, але Бог не міг допустити, щоб вони вмерли від спраги.

Невдячні ізраїльтяни прийшли до Мойсея і почали гостро дорікати йому: «Навіщо ти вивів нас із Єгипту? Ви хочете заморити в пустелі нас, дітей і худобу нашу, знемагаючи від спраги». Вони так гнівалися, кажучи таке, що Мойсей зрозумів, що вони ладні побити його камінням. Але й тут Мойсей нічого не відповів, а став молитися: «Що мені робити з народом моїм?» — казав він. Тоді Бог сказав: «Візьми жезл твій, піднімись на горба, і нехай хто-небудь із народу піде з тобою. Коли ти підійдеш до скелі, вдар по ній жезлом твоїм і потече вода звідти. В скелі нема води, але Мойсей добув з неї воду. Мойсей взяв декількох чоловіків, вдарив по скелі і з неї щедро полилася вода.

Народ, який стояв біля підніжжя горба, побачив воду, що текла по сухому степу. Як відродно було це бачити для знемагаючих від спраги людей! Їхні уста почорніли, язик і горло здерев'яніли від спраги, але тепер вони могли напитися досхочу і наповнити глечики свої. Вони також напоїли свою худобу.

Ви бачите, як Бог допоміг ізраїльтянам в їхньому нещасті. Чи не потрібно було їм завжди мати надію на Нього, завжди бути впевненими, що Він їм допоможе. І ви, дітки, оточені милосердям Божим. І ви не повинні ремствувати, як ізраїльтяни, але дякувати Богові і славити Його. Для Ізраїля Бог розітнув камінь у пустелі, і напоїв їх, як з великої безодні (Пс. 77).

Запитання:

- 1) Що являла собою пустеля?
- 2) Що зробили ізраїльтяни, коли вони побачили, що нема їжі?
- 3) Яким чином Бог наситив їх?
- 4) Чому ізраїльтяни повинні були збирати їжу кожного ранку?
- 5) Що сталося з манною, коли її залишати до наступного дня?
- 6) Що зробили ізраїльтяни, коли їх почала мучити спрага? Як Бог дав їм воду?

Гора Сінайська

Вих. 19,20, 24, 31:18

Ізраїльтяни продовжували йти по пустелі. Пустеля була дуже велика, і шлях був неблизький, щоб досягнути землі ханаанські. Невдовзі вони підійшли до Сінайської гори. Саме на цій горі Мойсей бачив палаючий кущ, коли пас отари свої. Тепер він привів ізраїльтян до того самого місця, звідки Бог говорив з ним. Ізраїльтяни розкинули намети біля підніжжя гори, тому хмарний стовп зупинився і ізраїльтяни зрозуміли, що їм належить зупинитися тут.

Бог наказав Мойсеєві піднятися на гору, Він бажав дещо об'явити йому. Мойсей піднявся на гору. Тоді Бог сказав до нього:

«Ти бачиш, що Я був милостивим до Синів Ізраїля, коли виводив їх з Єгипту; йди і запитай їх, чи хочуть вони виконувати Мої заповіді, якщо так, то вони назавжди залишаться Моїм народом». Мойсей спустився з гори і запитав ізраїльтян, чи вони будуть слухатися голосу Божого. Вони відповіли: «Так, все, що скаже Господь, виконаємо». Тоді Мойсей знову піднявся на гору і передав Богові відповідь народу: «Ізраїль каже, що він виконуватиме всі заповіді Твої». Бог сказав: «Я не буду безпосередньо говорити з народом, але з тобою говоритиму, Мойсею». «Зійди до народу і накажи їм бути готовими». Мойсей зійшов до ізраїльтян і сказав їм: «Через три дні ви почуєте голос Божий і побачите Його у хмарі на вершині гори. Приготуйтеся і виперіть одяг свій».

Тоді народ виправ одяг свій, щоб в чистому білому одязі стати перед Господом. Мойсей провів межу навколо гори, щоб ніхто не міг піднятися на гору і навіть доторкнутися до неї. Навіть вівці не повинні були пастися на цій горі, тому що це була гора Господня. Через три дні, рано вранці, народ почув гучний голос, від якого вони вжахнулися. Мойсей наказав їм вийти з намету і спрямувати свої погляди до Бога.

Страшне видовище побачили вони. Гора двигтіла і здригалась. На вершині її виднілося полум'я і темна хмара. Дим, який піднімався із полум'я, чорними хмарами закрив небо. Гуркотів грім, спалахувала блискавка, а потім почувся шум із середини хмари і вогню. Шум цей був подібний до трубного звуку і ставав все гучнішим і гучнішим. Навіть і Мойсей настрашився всього цього і сказав: «Я настрашився і тремчу» (Євр. 12:21).

Господь сказав Мойсеєві: «Зійди до Мене на вершину гори». Мойсей підкорився і на очах всього народу піднявся на гору. Йому доводилося підніматися по горі, яка здригалася і сховався в хмарі диму. Коли Мойсей піднявся на гору, Бог сказав йому: «Скажи народові, щоб він не йшов за тобою, тому що йому не слід підніматися на гору». Мойсей відповів: «Я відвів межу зі всіх боків», але Бог, однак, сказав: «Йди і скажи їм, щоб вони навіть і не наближалися до гори», тому що Бог знав, яким неслухняним був народ ізраїльський.

Мойсей спустився до ізраїльтян і сказав їм: «Не торкайтеся до гори, щоб вам не померти». Потім почувся гучний голос Божий і голос цей проникав до вух народу; народ тремтів зі страху.

Коли б ви бачили, яким страшним був вигляд гори Сінайської цієї миті, ви також злякалися б. Що ж повідомив Бог гучним глосом? Слова ці ви вже часто чули. Бог промовив слова: 1. Я Господь, Бог Твій, Який вивів тебе із землі єгипетської, з дому рабства. Нехай не буде в тебе інших богів, окрім Мене. 2. Не роби собі бовванів, не поклоняйся їм і не служи їм. 3. Не промовляй ім'я Господа твого даремно. 4. Пам'ятайте день суботній, щоб шанувати його. Шість днів працєю, і роби всякі

справи свої, а сьомий день — субота Господеві Богові твоєму. 5. Шануй батька і матір твою, щоб продовжилися дні твої на землі. 6. Не вбивай. 7. Не перелюбствуй (це означає, що чоловік не повинен забирати в другої людини дружини його, також і дружина не повинна йти від чоловіка і виходити заміж за іншого). 8. Не побажай (або не заздри, не прагни мати те, що мають інші).

Ось слова, які Бог промовив на горі Сінай. Народ зрадив, коли Бог закінчив говорити, тому що він зі страхом слухав звуки гучного голосу, поки Бог говорив, народ відступав від гори все далі і далі.

Потім народ підійшов до Мойсея і сказав йому: «Попрохай, щоб Він не говорив з нами (Бог), тому що нам дуже страшно. Нехай Бог гворить до тебе, Мойсею, а ти говори з нами». Тоді Мойсей знову заховався в темряві на верховині гори і передав Богові прохання народу. «Вони бояться почути голос Твій ще

раз». Бог сказав: «Добре, що вони бояться Мене. Я говоритиму з тобою, а ти передаватимеш їм слова Мої». «О, коли б вони мали таке серце, щоб боятися Мене і дотримуватися всіх заповідей Моїх всі дні, щоб було їм добре і синам їхнім повік!» (Повт. Зак. 5:29).

Ви бачите, що Бог бажав бачити народ слухняним і щасливим, але Він знав, що серцем своїм вони не любили Бога.

Бог наказав одному Мойсеєві піднятися на гору і залишитися там насамоті з Господом. Мойсей пробув там сорок днів і сорок ночей, і на протязі цього часу нічого не їв і не пив, але Господь зберігав його життя і говорив до нього із хмари. Потім дав Мойсеєві книгу. Книга ця не була складеною із листків паперу, подібною до інших книг. Це була книга кам'яна. Вона мала всього два листки, або дві «скрижалі» (таблиці). Бог дав Мойсеєві дві кам'яні таблиці, на яких було написано перстом Божим. Звичайно, вам хочеться дізнатися, що ж там було написано? Бог написав на них десять заповідей, проказаних Ним на горі Сінай. Бог записав їх для того, щоб Мойсей міг читати їх синам Ізраїлевим, щоб вони ніколи не могли забути їх. І нам також не слід забувати заповідей Божих. Вони написані, щоб ми їх читали. Мені хочеться, дітки, щоб ви вивчили напам'ять ці заповіді.

Перша заповідь каже: «Я, Господь Бог Твій, нехай не буде в тебе інших богів, окрім Мене». Господь хоче, щоб ізраїльтяни любили Його понад усе на світі. Але вони цього не робили. Ви чули, як вони грішили перед Богом. Ми повинні любити Господа понад усе на світі, тому що ніхто на світі не є кращий і милосердніший за Нього.

З а п и т а н н я :

- 1) Кого покликав Бог на вершину гори і що Він там говорив?
- 2) Чому була проведена межа навколо гори зі всіх боків?
- 3) Що було видно на вершині гори, коли Бог перебував там?
- 4) Які слова промовив Бог гучним голосом?
- 5) Чому народ не хотів більше чути цей голос?
- 6) Як довго залишався Мойсей на горі?
- 7) Що дав Мойсеєві Бог, коли Він закінчив говорити з ним?

Золоте теля

Вих. 32

Мойсей перебував на горі сорок днів і сорок ночей. Що ж робили на протязі цього часу ізраїльтяни? Спочатку все було добре, але врешті-врешт вони стомилися чекати Мойсея, стали нетерплячими. Їм хотілося йти швидше до ханаанської землі, але хмара стояла над вершиною гори, а поки вона не рухалася, їм не

дозволено було йти. Мойсей же продовжував залишатися на горі. Ізраїльтяни почали боятися, що він ніколи не повернеться з гори. Тоді вони пішли до Аарона і сказали йому: «Вставай і зроби нам бога, котрий ішов би попереду нас, тому що ми не знаємо, що сталося з Мойсеєм, котрий вивів нас з Єгипту».

Як погано вчинили ізраїльтяни, але вони жили в Єгипті, де народ поклонявся бовванам. Аарон злякався, що вони його вб'ють, якщо він не зробить того, що вони просили. Він сказав їм: «Принесіть до мене золоті сережки ваші». І увесь народ вийняв сережки свої з вух своїх і принесли до Аарона. Де ж вони взяли стільки золота? Жінки єгипетські дали їм, коли вони виходили з Єгипту. Аарон розплавив сережки на вогні, потім, коли золото стало м'яким, зробив із золота зображення у вигляді теляти.

Тільки-но вони побачили ідола, ізраїльтяни стали вигукувати: «Ось Бог, котрий вивів нас з Єгипту». Аарон поклав його на підвищенні і об'явив, що наступного дня в них буде велике свято. Другого дня вони піднялися рано. Весь день вони поклонялися теляті. Вони принесли йому в жертву ягнят і овець, самі їли і пили, а тоді стали грати і танцювати. Вони «забули Бога Спасителя свого, який зробив велике в Єгипті» (Пс. 105:21).

Ви пригадуєте, що незадовго перед цим вони обіцяли бути покірливими Богові у всьому, але вони не дотрималися своїх обіцянок. Одна із заповідей проголошує так: «Не зроби собі ідола». Як швидко вони порушили цю заповідь! Мойсей був на вершині гори, він не знав, що трапилося, але Бог знав, і Він сказав Мойсеєві: «Поспіши зійти: народ, виведений тобою із Єгипту, зробив собі золоте теля і поклоняються йому. Мій гнів перебуває на них і Я відтворю народ від тебе, Мойсею, і від дітей твоїх».

Мойсей зажурився, дізнавшись, що Господь розгнівався на Ізраїля: він став благати Його простити народ Свій. «Нагадай, — сказав він, — як Ти вивів їх з землі єгипетської, і як Ти обіцяв Авраамові благословити нащадків його». Господь почув молитву Мойсея і вирішив не губити Ізраїля.

Як зворушливо було з боку Мойсея молитися за народ, який згрішив перед Богом! І як милостиво поступив Бог, що не знищив народ! Тоді Мойсей поспішив зійти з гори, і кам'яна книга була в руках його. Дійшовши до підніжжя, він почув радісний спів. Ізраїльтяни славили ідола. Нарешті він підійшов до шатер і побачив золоте теля і народ, який танцював навколо нього в якомусь божевільному запалі. Мойсеєві було боляче дивитися на це все. Він дуже обурився на Ізраїля і в гніві кинув на землю кам'яні таблиці. Народ ізраїльський зі страхом зустрів Мойсея, вони зовсім не надіялися знову побачити його, і ось Мойсей побачив їхнє золото. Він взяв теля і кинув його у вогонь, потім він розтер золото на порошок і дав пити з водою синам Ізраїля.

Мойсей дуже розсердився на Аарона за те, що той зробив їм ідола. Мойсей сказав йому: «Чому ти допустив народ до такого великого гріха?» Аарон відповів: «Не гнівайся на мене, це народ буйний, вони прохали мене зробити їм теля; я боявся їм відмовити». Це було погане вибачення. Аарон зробив погано, що вилив їм ідола. Він не повинен був робити цього, якби народ його не просив.

Мойсей наказав тим ізраїльтянам, котрі розкаюлися у гріху, взяти мечі і вбивати народ. І вбили вони близько трьох тисяч чоловік. А багатьох інших ізраїльтян Бог покарав хворобами. Так покарав Господь ізраїльтян за їхнє нечестя. Вони заслуговували на повне знищення за те, що поклонялися золотому ідолу, але по молитві Мойсея Господь не вигубив їх.

Ви знаєте, що кам'яна книга була розбита. Бог не давав нових таблиць, але звелів Мойсеєві зробити їх і написати на них десять заповідей. Бог наказав Мойсеєві знову піднятися на гору і написати на скрижалях десять заповідей. І тепер Мойсей залишився наодинці з Богом сорок днів і сорок ночей. Бог говорив з ним, як друг розмовляє з другом. Він не говорив з ним гучним голосом, від якого Ізраїль тремтів, не говорив з ним посеред грому і блискавок. Мойсей втішався присутністю Бога. Чому Мойсей не боявся Бога? Тому що Дух Святий перебував з ним. Бог явив Мойсеєві славу Свою, але обличчя Свого Бог не показав Мойсеєві, бо Мойсей міг би померти, побачивши лице Бога. Незабаром я розповім вам, про що говорив Бог з Мойсеєм на горі.

Нарешті Мойсей зійшов з гори, несучи в руках кам'яні скрижалі. Цього разу ізраїльтяни вже не поклонялися ідолам. Вони підійшли до Мойсея, але коли вони на нього глянули, вони побоялися наблизитися до нього; навіть Аарон, брат його, боявся підійти до нього близько. В чому ж річ? Обличчя Мойсея світилося. І це сяйво сліпило ізраїльтян. Від чого ж воно так сяяло? Він мав бесіду з Богом, і бачив славу Його. Тому, після бесіди з Богом, Мойсей носив покривало на лиці.

«Розумні сьятимуть, як світила на тверді» (Дан. 12:3). Якщо ви тепер любите Бога, то ви обов'язково побачите Його на небі і будете сяяти; тепер сяють ангели.

З а п и т а н н я :

- 1) Що зробили ізраїльтяни, коли їм набридло чекати на Мойсея?
- 2) Хто зображення теляти із золота зробив їм?
- 3) Хто сказав Мойсеєві про вчинок ізраїльтян?
- 4) Хто прохав Бога не знищувати народ?
- 5) Чому Мойсей кинув на землю кам'яні таблиці?
- 6) Що зробив Мойсей із телям?
- 7) Що повинні були зробити за наказом Мойсея, озброєні мечами люди?
- 8) Чи покарав ще якимось інакше Бог Ізраїля?
- 9) Що показав Бог Мойсеєві на горі?
- 10) Чому ізраїльтяни боялися підходити до Мойсея?
- 11) Чому так сяяло його лице?

Скінія

Вих. 35, 36, 37

Мойсей багато днів перебував на горі з Богом. До цього часу я не розповідав вам, що об'явив на горі Господь, але зараз ви про це дізнаєтесь. Бог дав йому вказівки щодо побудови гарної будівлі. Що ж це було? — Дім Божий. Богові не потрібен дім, тому що Його престол знаходиться на небесах, але на те воля Його, щоб дозволити ізраїльтянам побудувати для Нього Дім в пустелі. Зійшовши з гори, Мойсей зібрав народ навколо себе. Він бажав говорити з ними. Перш за все він сказав: «Бог не бажає, щоб ви працювали в день суботній, цей день ви повинні присвятити Йому. Він влаштує Собі Дім, і туди ви можете ходити і поклонятися Йому. Хто із вас принесе мені все необхідне для побудови дому Божого?» Чи мали ізраїльтяни дорожочінності, які вони могли б принести? Ви пригадуєте, що перед виходом з Єгипту, жінки єгипетські дали їм багато золота і срібла, одягу і полотна. З деякої частини цього золота вони зробили ідола, але більша кількість золота залишилася ще в них.

Почувши слова Мойсея, вони поспішили до своїх шатер. Вони відкривали скрині і кошики свої і повиймали звідти сережки і персні, дістали дорогі тканини — блакитні, червоні і пурпурні; вони повиймали багато білого полотна, шкури з овець і кіз і шматки цінного дерева. Все це вони принесли до Мойсея. Багато добра принесли йому ізраїльтяни. Деякі багаті люди принесли дорожочінне каміння, запашні речовини, оливу. Все це вони принесли до Мойсея.

Мойсей радів, бо бачив, що народ з дорогою душею несе свої багатства, але найбільше його тішило, що вони з особливою радістю віддавали все це. Вони не віддавали свого майна з жалем, але раділи, що можуть що-небудь принести, як дар Господеві. Бог невдоволений нами, якщо ми з жалем віддаємо Йому те, що ми маємо. «Бог любить того, хто з радістю дає» (2 Кор. 9:7).

Хто ж повинен будувати чудовий дім Божий? Нелегка це була справа будувати дім згідно вказівок Божих. Мойсей зібрав синів Ізраїлевих і сказав їм: «Бог дав двом із вас здібність огранювати каміння, і обрізати дерево для певного діла, і робити різноманітні прикраси». Тоді Мойсей покликав цих людей і передав їм те, що сказав Бог для Ізраїля. «Розпочинайте працювати, а я буду говорити вам, що саме робити». І наказав Мойсей всім ізраїльтянам допомагати їм, і призначив двох мудрих людей, щоб керували іншими. Здібності людині дає Бог, тому, якщо який-небудь народ вміє майстерно працювати, йому не слід гордитися цим, а потрібно дякувати Богові.

Таким чином, весь люд прийняв участь в цій праці. Жінки ткали своїми руками і виготовляли пряжу блакитного,

пурпурового і темночервоного кольорів; чоловіки ткали шерстяні тканини. Вони обробляли пилками і молотками дерево, плавили золото і срібло на вогні, робили жертovníки, світильники, лопатки і щипці і т. ін. Так вони наполегливо працювали на протязі багатьох місяців, поки не закінчили всього.

Тепер я розповім вам, який саме дім звелів Бог Мойсеєві побудувати. Він мусив бути не із цегли або з каміння, тому що його потрібно було переносити. Він мав таку саму будову, як і намет, і його легко можна було перенести до іншого місця. Такого величезного намету ви ніколи не бачили. Дім той називався «Скінією». Передусім брали великі дошки, клали одна на одну і їх з'єднували разом. З цих дощок робили стіни скінії. Кришки (віка) вгорі не було; замість неї були заслони. Дверей також не було, але вхід до скінії закривала заслона. Підлоги також не було, скінія будувалася на повитій травою землі. Скінія була дуже гарною, бо дошки покривалися золотом, заслони робили із блакитної, пурпурової і темночервоної тканин. Заслона, яка була замість дверей, висіла на п'яти золотих стовпах. Всередині скінії були два відділення. Перше відділення або перша кімната була більшою. В першій кімнаті були три речі: 1) Посередині стояв золотий жертovníк, на якому спалювали не ягнят, а запашні масті, що наповнювали ароматом всю скінію. Ці масті називалися «фіміамом». 2) По одну сторону жертovníка стояв золотий стіл, на якому були дванадцять хлібів. Вони називалися показними хлібами або священними. Кожної суботи ці хліби замінювали на свіжі. З другого боку стояв світильник золотий з сімома лампадами. Вікон в скінії не було, вона освітлювалась тільки цими лампадами. Гарною була ця кімната, але друга була ще кращою за цю. Вона знаходилася по той бік заслони. У внутрішній маленькій кімнаті знаходився ящик із зображенням двох золотих ангелів зверху. Цей ящик називався «ковчегом». В ковчезі зберігалися кам'яні таблиці. Але особливою славою цю кімнату наповнювала присутність Бога, Який з'являвся сюди у хмарі і тут проявляв сяйво слави Своєї.

Хмара стояла поміж двома Херувимами зверху ковчегу. Верх ковчегу називався «вікном ковчегу». Тут з'являвся Бог любові і милосердя. І ця невеличка кімната називалася «Святеє Святих». Там не було ні вікон, ні дверей, ні свічок, але там завжди було світло. Слава Божа наповнювала її світлом, тому що Бог, як ви знаєте, ясніший за сонце.

Чудовий вигляд мала ця кімната. Вона повинна була нагадувати собою небо, де живе Бог, і сяє слава Його. Та небеса являють собою величезний простір, і на небі помістяться всі душі, що любили Бога тут, на землі, а також і всі ангели Божі.

«І ночі там не буде, і не матимуть потреби у світильникуві. Іні у світлі сонячному, бо Господь Бог освітлює їх» (Об. 22:5).

Тепер ви знаєте, що таке скінія, а я ще раз полічу всі речі її, ви намагайтесь запам'ятати їх. Перша кімната: а) золотий жертovníк; б) стіл з показними хлібами; в) золотий світильник. У другій маленькій кімнаті або в «Святому Святих» — ковчег.

З а п и т а н н я :

- 1) Коли Мойсей був на вершині гори, що Бог наказав йому побудувати?
- 2) Що принесли Мойсеєві ізраїльтяни для побудови дому Божого?
- 3) Чому двоє ізраїльтян вміли будувати цей чудовий Дім?
- 4) Чому цей Дім не будували на нерухомій основі?
- 5) Як називався цей Дім?
- 6) З чого були виготовлені стіни скінії? Що було розкинуто зверху скінії?

Назвіть три речі першої кімнати. Що спалювалося на золотому жертovníкуві? А що клали на золотий стіл? Скільки лампад мав світильник? Як називали маленьку кімнату? Що в ній знаходилося? Що було всередині ковчегу? Як називалася верхня частина ковчегу? Де в цій кімнаті з'являлася хмара слави Божої? Що освітлювало цю кімнату? Що освітлювало першу кімнату?

- 7) Хто освітлює небеса?

Священики

Вих. 38,39,40

Ви вже маєте уяву про скінію. Тепер я розповім вам, що знаходилося із зовнішньої сторони скінії. Ви вже знаєте, що часто дім оточений садом. Навкруги скінії не було саду, а був широкий двір: у дворі кругом стояли стовпи, вони були близько один від одного і на них висіли заслони. Таким чином, скінія була оточена стінами із заслон. А у дворі скінії знаходилися дві речі:

1. Мідний жертovníк. Він був дуже великим. І не був подібний до золотого жертovníка, що знаходився всередині скінії. На цьому жертovníкуві спалювалися жертovní тварини: вівці, кози, воли і телята.

Ви пригадуєте, що Бог звелів людям приносити Йому тварин в жертву, і ви пам'ятаєте чому Бог дав цей наказ. Давно, давно Бог обіцяв послати Свого Сина, щоб Він помер за гріхи людей.

2. Мідний умивальник стояв також у дворі. Він був дуже великим і був наповнений водою для обмивання. Незабаром ви дізнаєтесь, хто обмивався в цьому умивальникуві.

Хто ж приносив жертви? Аарон. Бог звелів Ааронові бути «первосвящеником». Аарон повинен був приносити жертви, спалювати запашний фіміам і запалювати лампади світильника. Бог дозволив Ааронові заходити до маленької кімнати, до «Святого Святих», туди ніхто не мав права входити окрім Аарона, але й Аарон входив туди тільки один раз на рік. Аарон міг підняти заслону і бачити хмару, що перебувала на віці ковчегу. Мойсей міг туди входити з Аароном і Бог обіцяв там

виявляти йому волю Свою. Він сказав Мойсеєві: «Там Я буду виявляти Себе і говоритиму з тобою над віком» (Вих. 25:22, Числа 7:89).

Ми можемо радіти, любі діти, що прийде той день, коли нас приймуть до себе світлі небеса, де ми будемо чути голос Божий. Бог наказав Мойсеєві зробити гарний одяг для Аарона. Приготування його також було доручено тим самим двом мудрим чоловікам.

Ось одяг, який носив Аарон: 1. Він носив білий одяг, хітон, з довгими рукавами. 2. На білий одяг одягалися зверху блакитні ризи. На подолі її навкруги висіли золоті дзвоники: при будь-якому русі Аарона вони дзвеніли. 3. На блакитну ризу зодягався ефод, із білого полотна зроблений або віссону, в яке були вплетені нитки пурпурові, темночервоні і золоті. 4. Пояс також зроблений із віссону, із вплетеними туди різнокольоровими нитками. 5. Наперсник, був також із полотна чи віссоту, обкладений дорогоцінним камінням. Він тримався на золотому ланцюжку, прикріплений на обох плечах Аарона. 6. На голові Аарон носив білий кадир, прикрашений золотом, на ньому був напис: «Святиня Господня».

Ааронові належало бути святим, тому що він приносив жертви Богові. На ногах Аарон не мав права носити черевиків, але він повинен був часто обмивати ноги і руки свої в мідному умивальнику. Вода із умивальника витікала через маленькі отвори, так як витікає вода із труб, священики тримали руки і ноги свої під струменями води.

Аарон мав четверо синів. Бог наказав їм допомагати Ааронові приносити жертви. Сини Аарона також одягалися в білий одяг, але ця одежа була вже простішою від Ааронової. Вони називалися «Священиками», а Аарон був «первосвящеником».

Багато часу минуло, поки скінія була зроблена. Хоча народ працював дуже старанно, повністю скінія була готова тільки через рік. Нарешті Бог звелів Мойсеєві поставити скінію. Мойсей зробив стіни скінії із дощок, накрив її зверху заслоною, поклав ковчег до святого святих, а золотий жертовник, світильник і золотий стіл — до великого відділення скінії. Потім він розклав стовпи, розвішав на них навколо завіси, і поклав там мідний жертовник і мідний умивальник. Потім Мойсей полив усі речі скінії оливою, інакше кажучи, він «помазав» їх оливою. Після цього Мойсей зодягнув Аарона в чудові одяжі, помазав їх оливою (елесм). Тоді Господь з'явився у хмарі, і світло присутності Його наповнило сьйвом усе це місце. Цим Бог показав, що Він вибрав скінію місцем перебування Свого. «Буду перебувати серед синів Ізраїлевих, і буду їхнім Богом» (Вих. 29:45).

Хіба не втішно було ізраїльтянам знати, що Бог перебуває в скінії серед них? Хмара випромінювала світло і всередині скінії і назовні, вночі вона мала вигляд вогню. О, яким милосердим був

Господь, являючи народові Своєму славу Свою! Бог бажав їх бачити слухняними і виконуючими заповіді Його. Бог близько і біля нас, хоча ми Його і не бачимо. Але є місце набагато краще, ніж ковчег: це небеса. Якщо ми будемо перенесені на небо, ми отримаємо там славу більшу, аніж слава Аарона, ми будемо вічно бачити Господа і насолоджуватися вічним блаженством.

Одяг первосвященика: 1. Білий хітон, з довгими рукавами. 2. Блакитні ризи. 3. Ефод. 4. Пояс. 5. Наперсник. 6. Кадир.

З а п и т а н н я :

- 1) Що знаходилося навколо скінії?
- 2) Що було всередині двору?
- 3) Що мали спалювати на мідному жертовникові?
- 4) Хто здійснював обмивання в мідному умивальнику?
- 5) Хто був первосвящеником?
- 6) Куди входив первосвященик раз на рік?
- 7) Який одяг носив Аарон? Хто допомагав Ааронові?
- 8) Який одяг носили священики?
- 9) Хто поставив скінію?
- 10) Куди Мойсей вилив оливу?
- 11) Як називалося це виливання оливи?
- 12) Що з'явилося над скінією?
- 13) Чому повинні були радіти ізраїльтяни?

Мандрівка Ізраїля

Чис. 10:29-36

Тепер ізраїльтяни могли поклонятися Богові і здійснювати жертвоприношення в скінії. Кожного ранку священики приносили в жертву ягня на мідному жертовникові (Вих. 29:38–42) і спалювали пахощі на золотому жертовникові скінії (Вих. 30:7–8). І щовечора вони знову приносили в жертву ягня і спалювали фіміам Богові. Бог посилав з неба вогонь, який поглинав жертву (Лев. 9:24). І вогонь цей завжди підтримувався священиками. На жертовнику запалювали лампади світильника скінії. Щосуботи священики клали свіжі хліби показові на золотий стіл: черствий хліб знімали і поїдали самі (Лев. 24:5–9).

Народ приходив на широке подвір'я скінії і тут поклонявся Богові, і був присутнім при приношенні в жертву ягняти на мідному жертовникові. Потім на очах народу Аарон заходив до скінії для спалювання там пахощів. Народ залишався на подвір'ї, Аарон молився за них в скінії. Потім Аарон виходив надвір і благословляв народ, піднімаючи руки догори, він казав: «Нехай благословить тебе Господь і нехай збереже тебе!» (Числа 6:24–27).

Хто молиться за нас на небі? Хто одного разу прийде з неба і благословить нас? (Дії 3:26). Господь Ісус Христос — Він наш

великий Первосвященик. Коли будувалася скінія, народ стояв неподалік від високої гори Сінай, але швидко хмара почала рухатися вперед. Священики засурмили в срібні труби. Це означало, що народ повинен вирушати. Тоді народ зняв намети свої і поклав на верблюдів і віслюків майно своє. Потім священики увійшли до скінії і загорнули всі її речі до блакитних покривал. Ніхто не повинен був бачити, як вони це робили. Потім, призначені для цього люди, понесли речі скінії на плечах своїх (Числа 4:5–15). А ковчег священики накрили чудовим покривалом і понесли його самі (Повт. Зак. 31:9). Священики ці вибиралися із нащадків Левія, сина Якова. Вони прикріпили ковчег на кінцях двох жердин, покладали собі на плечі і так понесли ковчег. Інші ізраїльтяни несли завіси і стовпи, а також і дошки скінії (Числа 4:23–33). Першими йшли священики з ковчегом, а за ними йшов народ. Бог у хмарі показував їм шлях до Ханаану. Вони могли завжди славити Бога за милосердя Його. Він дав їм манну. Він добув воду із скелі. Він обіцяв привести їх до бажаної землі. Крім цього, Він обіцяв їм послати Свого Сина, Який повинен був за них постраждати: приношення в жертву ягняти, як ви знаєте, нагадувало їм це. Я маю надію, що ви завжди пам'ятаєте, що Господь Ісус постраждав за нас на хресті. І я маю надію, що і ви, і всі ми будемо у свій час взяті до чудового небесного краю. Бог хоче взяти нас туди і Ісус Христос молився за нас: «Ось Агнець Божий, Котрий бере на Себе гріх світу» (Ів. 1:29).

З а п и т а н н я :

- 1) Яку жертву приносили щоденно рано і увечері?
- 2) Що кожної неділі робили священики?
- 3) Хто з'їдав хліби показані? Хто мав право входити до скінії? Хто наш великий Первосвященик? Що Він робить для нас на небесах? Коли сурмили священики срібними трубами? Хто переносив ковчег? Якого чудового краю ми маємо надію, що досягнемо?

Дванадцять спостерігачів

Чис. 13, 14:1–10

Нарешті ізраїльтяни наблизилися до землі ханаанської. Вони могли вже розрізнати вершини високих гір Ханаану; вони захотіли дізнатися, що це за країна і які там живуть люди. Ізраїльтяни прийшли до Мойсея і сказали йому: «Ми хочемо послати декількох чоловік на цю землю, щоб вони оглянули її і розповіли нам, яка вона» (Повт. Зак. 1:22).

І прибули вони аж до долини Ешколу, і витяли там галузку з одним гроном винограду, і вдвох понесли його на жердині; також узяли із гранатів та з фіг.

Числа 13:23.

Чи погодився на це Мойсей? Мойсей же хотів знати, чи бажає цього Бог! Невдовзі Бог сказав Мойсеєві: «Пошли дванадцять чоловік оглянути землю ханаанську». Тоді Мойсей покликав дванадцять синів Ізраїлевих і сказав їм: «Ідіть на землю ханаанську і огляньте її; подивіться, чи багато там мешкає людей і які ці люди: сильні чи слабкі; роздивіться, чи багато там дерев, хліба і трави, і принесіть плодів, щоб ми знали, які плоди ростуть на цій землі».

Дванадцять чоловік вирушили до Ханаану. Їх називали дванадцять спостерігачів. Вони обійшли горби і спустилися в долини річок. Вони знайшли на ханаанській землі чудові сади, вкриті отарами луки, поля засіяні хлібом, дерева обтяжені плодами. В дуплах дерев було багато бджіл, так що мед стікав і капав. Вони зустріли великі міста, оточені міцними стінами, а в них бачили багато сильних людей, поміж якими були навіть і велетні. Потім вони підійшли до колодязя, біля якого ріс виноград, грона винограду дозріли і кидалися у вічі дивною величиною. Спостерігачі сказали один одному: «Візьмемо гроно винограду і покажемо її синам Ізраїлевим». Але ні один із них не міг підняти його сам. Тоді вони взяли довгу палицю і закріпили на ній гроно винограду: двоє покладали на плечі її кінці і так вони понесли виноград. Інші взяли різних плодів і понесли в пустелю.

Наглядачі оглядали землю сорок днів і тоді сказали: «Земля ханаанська — чудова земля, вона тече молоком і медом, але ми не заволдіємо нею, тому що народ її живе у великих містах за

високими мурами, вони люди сильні із роду велетнів, і ми перед ними тільки сарана».

Сини Ізраїлеві дуже налякалися, почали ремствувати і плакати: «Ой, — вигукували вони, — якщо ми підемо в цю землю, нас вб'ють її мешканці». Ізраїльтяни не мали рації, кажучи так, тому що Бог обіцяв їм увійти в цю землю. Тільки два оглядачі виявилися вірними Богові, їхні імена були: Ісус Навин і Халев. Вони не хотіли лякати народ. Халев піднявся і сказав: «Підемо до землі ханаанської і переможемо її мешканців». Але десять інших оглядачів казали: «Ні, ми не здолаємо їх». Це були люди невірні, тому що вони знали, що Бог обіцяв ізраїльтянам допомогти здолати народ землі ханаанської. Ізраїльтяни плакали всю ніч, вони дорікали Мойсеєві і Ааронові за те, що вони вивели їх із землі єгипетської і говорили: «О, коли б ми померли в Єгипті або в пустелі! Народ ханаанський вб'є нас мечами; вони умертвлять і дружин, і дітей наших!» Цілісінку ніч вони завчено повторювали це, замість того, щоб прохати Бога допомогти їм. Нарешті вони сказали: «Підемо назад до Єгипту!» Та вони знали, що Мойсей не поведе їх назад, тому вони сказали так: «Оберемо собі іншого вожда, і він поведе нас назад до Єгипту». Мойсей і Аарон почули ці слова, вони зажурилися і впали на лица свої. Що їх так засмутило? Їм боляче було бачити впертість народу.

Тоді Ісус Навин і Халев сказали народові: «Ми бачили землю ханаанську — це чудова земля, якщо ми довіримося Богові, Він допоможе нам боротися з ворогами нашими, народам ханаанської землі Бог допомагати не буде, отже нам нічого боятися їх». Сини Ізраїлеві, однак, не слухали слів Ісуса Навина і Халева і хотіли побити їх камінням, але Господь показав Свою славу над скінією на знак того, що Він гнівається на них. Мойсей лежав на землі, впавши на обличчя своє. Бог заговорив з ним, кажучи: «Чи довго ще народ цей буде дратувати Мене? Покараю Я їх ранами і відтворю народ від тебе». Тоді Мойсей почав благати Бога простити їм: «Прости їх за великий гріх їхній!» Бог почув молитву Мойсея і сказав: «Я простив їх, але карою їм буде те, що вони не увійдуть до землі ханаанської, а лише діти їхні. Вони ж залишаться в пустелі сорок років і всі помруть тут, і будуть в ній поховані; коли їхні діти виростуть, вони увійдуть до землі ханаанської. Тільки двоє увійдуть до землі ханаанської — Ісус Навин і Халев».

Мойсей передав синам Ізраїлевим слова Божі, вони дуже зажурилися і знову почали ремствувати. Десять нечестивих оглядачів невдовзі померли, а Ісус Навин і Халев були сильними і здоровими.

Як сумно було ізраїльтянам навіть подумати, що вони ніколи не побачать чудової землі ханаанської, але всі загинуть у пустелі! «Погордували вони землю жаданою, не повірили Слову Його, і

ремствували по наметах своїх, неслухняні були до Господнього голосу» (Пс. 105,24–25).

Бог обіцяв вам, дітки, дати Духа Святого, якщо ми будемо Його про це прохати, Він обіцяв також взяти нас на небо. Чи вірите ви цим обітницям? Якщо так, то прохайте Господа і Він дасть вам Духа Святого.

З а п и т а н н я :

- 1) Чому Мойсей послав дванадцять оглядачів в землю ханаанську?
- 2) Що вони принесли звідти?
- 3) Що вони розповіли про землю ханаанську?
- 4) Як називали вірних Богові оглядачів?
- 5) Чому ізраїльтянам не потрібно було боятися мешканців Ханаану?
- 6) Що робив Мойсей, коли Бог заговорив з ним із скінії?
- 7) Як Бог хотів покарати ізраїльтян?
- 8) Як покарав їх Бог? Як довго народ повинен був залишитися в пустелі?

Ізраїльтяни в пустелі

Числа 20:1–13, 22–29

Багато часу провели ізраїльтяни в пустелі, переходячи з одного місця на інше. Одного разу вони прийшли до того місця, де не було води. Що ж вони зробили? Чи звернулися до Бога з молитвою, чи почали ремствувати? Вони обурилися проти Мойсея і Аарона, як це вони робили завжди, коли наставало яке-небудь випробування. Вони казали: «О, чому ми не вмерли раніше? Навіщо ви вивели нас із Єгипту, щоб померти в пустелі? Тут немає ні винограду, ні смоківниці, ніяких взагалі плодів, а тепер ще й води немає!» Вони забули, що тільки із-за невір'я свого вони залишилися ще в пустелі. Мойсей і Аарон дуже засмутилися, почувши ремство, вони пішли від народу і впали перед скінією на обличчя свої, і невдовзі Бог заговорив з ними. Він сказав Мойсеєві: «Візьми жезл твій і збери народ, потім підійди до скелі, і скажи їй, щоб вона дала воду, і вода потече із скелі і нап'ється і народ, і худоба». Мойсей взяв жезл, який був на своєму звичному місці, біля ковчегу. Потім Мойсей і Аарон скликали народ і звеліли їм дивитися, що буде. Але Мойсей і Аарон були дуже роздратовані на народ, вони сказали: «Послухайте, непокірні, може нам з цієї скелі видобути для вас воду?» Тоді Мойсей підняв руку і вдарив двічі жезлом в скелю: вода заклекотала потоком, і народ почав пити і напувати худобу. Чи правильно поступили Мойсей і Аарон? Чи наказував їм Бог вдарити у скелю? Бог сказав: «Скажи скелі і вона дасть воду». Чи мав рацію Мойсей, кажучи роздратовано народові: «Може вам із цієї скелі добути воду?» Мойсей і Аарон діяли під впливом

гніву. А Бог такого не приймає. Чи покарає їх Господь? Він любив Мойсея і Аарона, але незважаючи на це, Він вирішив покарати їх, тому що вони вчинили неправильно. Він, звичайно, простив їм їхню провину і взяв їх на небо, але Він їх покарав. Він був для них Богом «прощаючим і караючим за вчинки їхні» (Пс. 98:8).

Невдовзі після того, Бог сказав Мойсеєві і Ааронові: «За те, що ви так зробили, ви не увійдете до землі ханаанської, ви помрете в пустелі». Це було важке покарання для них. Мойсей часто мріяв про те, щоб побачити землю ханаанську, а ізраїльтян щасливими у їхніх власних домівках і садах, він прагнув побачити те місце, де Авраам побудував жертовника і поклонявся Богові, але ж ні, він помер в пустелі. Він прохав Бога помилувати його, але Бог цього не зробив. Бог сказав: «Не кажи мені більше про це» (Повт. Зак. 3:23–26). Тоді Мойсей зрозумів, що йому доведеться нести це покарання.

Мойсей був найлагіднішою людиною на землі. Ізраїльтяни часто були невдячними до нього і докоряли йому. Він ніколи не відповідав їм гостро. Тільки цього разу він роздратувався. Ви бачите, що Бог не любить бачити нас роздратованими. Бог бажає бачити нас лагідними: такими, як наш Господь Ісус. Він ніколи не відповідав нікому гостро. А ви, дітки, лагідні? Чи дозволяєте ображати себе і пригнічувати за краще, ніж самому ображати і гнітити інших? Бог може зробити вас лагідними, якщо ви будете прохати Його і діяти з волі Його, виконуючи заповіді.

Мойсей був людиною незвичайно лагідною, хоча він одного разу і роздратувався. Бог добрий, Він не може залишити непослух непокараним. Бог хотів показати ізраїльтянам, що неслухняним не має права бути ніхто, навіть Мойсей. Настав, нарешті, день смерті Аарона, тому що Бог прийняв рішення, що він помре першим. Бог сказав Мойсеєві: «Піднімись з Аароном на вершину гори і візьміть старшого сина Аарона з собою. Аарон помре на вершині гори, а в його одяг зодягни сина його». Бог вибрав старшого сина первосвященником, тому він повинен був одягнути одяг батька свого.

Аарон одягнув чудовий одяг свій, блакитні ризи із золотими дзвіночками і білий кадир із золотим написом. Після цього Аарон із Мойсеєм і старшим чином піднялися на вершину гори, а весь народ проводжав їх поглядами. Аарон знав, що ніколи більше не повернеться він з гори, але він послухався наказу і покірливо піддався покаранню Божому.

Коли вони дійшли до вершини гори, Мойсей зняв з Аарона чудовий одяг і вдягнув старшого сина. Потім Мойсей і син відійшли від Аарона і спустилися вниз з гори, а Аарон помер на її вершині. Тоді народ дізнався, що Аарон помер, а його син став первосвященником замість нього.

Блукають в пустині.

Душа Аарона перейшла на небо, тому що Бог простив йому. А коли б він не розмовляв роздратовано з Ізраїлем, то побачив би землю ханаанську.

Мойсей знав, що невдовзі і його зустріне смерть, але поки що Господеві не бажано було забирати його з цього світу.

«Поклади сторожу, Господи, на уста мої» (Пс. 140:3).

З а п и т а н н я :

- 1) Що зробив народ, коли не виявилось в них води?
- 2) Як звелів Бог Мойсеєві роздобути воду із скелі?
- 3) Що зробив Мойсей? Що сказали Мойсей і Аарон, коли вони стояли біля скелі?
- 4) Як Бог покарав їх?
- 5) Чи був Мойсей лагідним?
- 6) Що повинні робити ви, дітки, коли вас ображають?
- 7) Хто пішов з Аароном на вершину гори, де він мусив померти? Який одяг одягнув Аарон?
- 8) Кому передав Мойсей цей одяг перед смертю Аарона?
- 9) А чому саме на старшого сина?
- 10) Хто був первосвященником після смерті Аарона?

Мідний змій

Числа 21:4–9

Довго мандрував Ізраїль пустелею. Інколи, коли вони були вже зовсім недалеко від землі ханаанської, хмара рухалася в протилежний бік, і ізраїльтянам знову доводилося повертатися в пустелю. Це їх дуже засмучувало, тому що вони мріяли увійти до чудової землі ханаанської; але ж вони ремствували в пустелі, тому Бог покарав їх таким чином і не допускав їх туди.

Як ви гадаєте, як вони ставилися до покарання? Ви знаєте, що вони завжди були готові ремствувати. Вони знову повстали на Бога і Мойсея. Вони казали: «Навіщо вивели нас із Єгипту? Ми повмираємо від голоду в пустелі. Немає тут ні хліба, ні води, нам обридла манна». Манна була смачною їжею, їжею ангельською: вона була свіжою, білою і смаком подібною до меду, вона падала з неба, а не виростала, як хлібні зерна в землі. Але невдячні ізраїльтяни запевняли, що вони її ненавидять, що вона їм обридла. Ви знаєте, що в пустелі зустрічаються дикі звірі, отруйні змії і небезпечні скорпіони. Бог охороняв їх — ізраїльтян — так що до цього часу звірі їм не шкодили. Але тепер Бог послав на них змії, котрі жалили їх. Ізраїльтяни не могли захиститися від них. Якщо ізраїльтяни забиралися на високі місця або на дерева, змії досягали їх, переслідували їх всюди. Багато ізраїльтян були вжалені цими зміями. Від цього вони хворіли, важко страждали, і нарешті вмирили. Ніякі ліки їм не допомагали, — скрізь на них чекала смерть.

Ізраїльтяни прийшли до Мойсея і сказали йому: «Ми згрішили, ми повстали проти Бога і проти тебе, помолись, щоб Бог врятував нас від змії». Чи погодився Мойсей молитися, чи він їм відповів: «Ви заслуговуєте на таке покарання і я не молитимусь за вас?» Мойсей любив прощати, він мав добре серце: він помолився за Ізраїля. Бог почув молитву Мойсея і зробив більше, аніж Мойсей прохав. Він не тільки врятував їх від змії, але й навчив Мойсея, як лікувати людей, вжалених зміями.

Що ж звелів Бог Мойсеєві зробити? Він сказав: «Візьми мідь і зроби з неї зображення змія, тоді підніми його, як знамено, і скажи народові, щоб всі вжалені зміями дивилися на мідного змія, вони тоді стануть здоровими».

Люди, які були вжалені зміями, могли підповзати до входу до шатра, і вмираючим поглядом глянути на мідного змія. Тоді хвороба щезала, здоров'я і сили поверталися до них, вони могли піднятися і хвалити Бога.

Чи відомо вам, дітки, що ми всі вжалені змієм? Цей змії вжалив серце наше. Ви розумієте, про якого змія я веду мову — про стародавнього змія, про диявола. Він вжалив нашу душу і довів нас до гріха. Ви вже чули, як він зробив неслухняними в раю Адама і Єву. А ми всі діти Адама, а тому й ми не слухаємо

Бога. Хто може загоїти рани нашого серця від вічної загибелі? Хто може подарувати нам життя вічне? «І як Мойсей підніс змія в пустелі, так мусить бути піднесений і Син Людський, щоб кожен, хто вірує в Нього, мав вічне життя» (Ів. 3:14,15). Мідний змії був піднесеним на знамено — Господь Ісус був піднесеним на хресті: і тепер нам належить дивитися на Господа Ісуса. Багато нечестивих бачили, як Він помирає, і не отримали спасіння.

«Дивитися на Нього», — це означає думати про Нього і любити Його. Коли ви гадаєте, що Господь вмер за нас і за це ви любите Його, тоді ви серцем вашим дивитеся на Нього. Маю надію, дітки, що серцем ви будете підноситися до Господа Ісуса, щоб визволитися від гріха, від сатани і від пекла.

З а п и т а н н я :

- 1) Що робили ізраїльтяни, так довго залишаючись в пустелі?
- 2) Як покарав їх Бог?
- 3) Що звелів Бог Мойсеєві зробити, щоб зціляти вжалених зміями?
- 4) Хто причинив зло душам нашим?
- 5) Коли перший раз сатана довів людей до гріха?
- 6) Чи означає це, що ми повинні дивитися на Господа Ісуса очима нашими?
- 7) Що означає дивитися на Ісуса?

Смерть Мойсея

Повт. Зак. 31,32,33,34

Настав час помирати і Мойсеєві. Ізраїльтяни вже повинні були увійти до землі ханаанської, та Мойсей не міг разом з ними піти туди. В пустелі Мойсей написав багато книг, і тепер він їх закінчив. Чи хочете ви знати, що саме написав Мойсей в тих книгах? Він написав в них, як Бог створив світ, як Адам з'їв заборонений плід, як Каїн вбив Авеля. Він написав історію Ноя, Авраама, Ісаака, Якова, він змалював нам життя благочестивого Йосифа і злих братів його; розповів про себе самого, як він, будучи дитям, був врятований від води. Він написав про десять кар і будову скінії, він написав про свій власний гріх. Все це Мойсей написав у п'яти книгах і ми можемо все знайти в Біблії. Але як Мойсей знав все це? Коли Бог творив світ, його ще не було на світі? Як він міг написати про події, яких не бачив? Чи може йому хто-небудь розповів, як Бог творив світ? Тоді на землі ще нікого не було, і тільки Бог міг виявити Мойсеєві Духом Святим. І дійсно, Бог все це виявив йому. Коли Мойсей писав пером, Бог керував його думками, тому він завжди знав, що йому потрібно писати.

Мойсей писав не такі книги, які ми тепер бачимо. Папір, на якому він писав, був звитий, як сувій тканини. Він написав п'ять сувоїв або згортків, і вони називалися книгами Мойсеєвими. Написавши свої книги, Мойсей прикликав священиків і наказав їм берегти їх. Мойсей сказав їм: «Ви повинні читати народові вголос ці книги, — читайте їх ізраїльтянам, жінкам і дітям їхнім, щоб вони знали, як потрібно догоджати Богові».

Мойсей знав, що йому невдовзі потрібно буде залишити Ізраїля. Він хотів, щоб віддані Господеві люди читали Ізраїлю ці книги після його смерті. Він любив Ізраїля, хоча той часто відносився до нього недобре. Тому Мойсей прохав Бога дати йому мудрого вождя. «Нехай призначить Господь... над людом цим мужа» (Числа 24:16). Бог почув молитву Мойсея і сказав йому: «Я знайшов мужа, він буде турбуватися про Ізраїля після твоєї смерті». Хто ж це був? Це був Ісус Навин, один із відданих оглядачів: він допомагав Мойсеєві керувати Ізраїлем на протязі сорока років» (Вих. 24:13). На протязі цього часу він багато чому навчився від Мойсея. Тому Мойсей дуже зрадів, що Ісус Навин буде замість нього по смерті його. Мойсей прикликав Ісуса Навина і сказав йому: «Бог рукою твоєю веде синів Ізраїлевих до землі ханаанської; будь дуже мужнім, тому що тобі доведеться мати справу з народом неслухняним, але не лякайся і не жахайся: Бог не залишить тебе і не покине тебе». Мойсей мав бажання поговорити з народом і ще раз порадити їм, щоб вони не відходили від віри в Бога, тому він покликав народ і об'явив їм, що невдовзі помре: «Я вже старий, — мені сто двадцять років. Я не послухався Бога і не увійду до землі ханаанської, але Ісус Навин поведе вас туди. Пам'ятай Бога твого, слухайся голосу Його, і Він завжди благословлятиме тебе, але, якщо ви залишите Бога і будете поклонятися ідолам, Бог покарає вас».

Бог звелів Мойсеєві навчити народ співати одну величальну пісню, щоб вони могли співати її і по смерті Мойсея. В цій пісні оспівувалась любов Божа до синів Ізраїлевих. І ви, дітки, гарно робите, вивчаючи псалми і вислови із Слова Божого. Кожного ранку повторюйте про себе те, що ви вчили.

Навчивши народ співати цю пісню, Мойсей благословив їх і потім назавжди попрощався з ними. Бог сказав Мойсеєві: «Піднімись на вершину гори сам, Я не можу дозволити тобі увійти туди, але Я покажу тобі цю чудову землю з вершини гори». Мойсей радів з того, що хоча б здалеку він побачить землю ханаанську. Він піднявся на гору, хоча був вже похилого віку, але ще був міцний; він міг ходити не менше від юнаків і ще добре бачив, тому що зір його не погіршав, він міг читати, писати і бачити віддалені предмети. Бог давав йому силу і бадьорість. Ізраїльтяни були, мабуть, заженені, вони бачили, що Мойсей піднімається один на гору і вже звідти не повернеться. Хочеться вірити, що тепер вони жалкували, що так часто засмучували його

і дратували його біля скелі. Мойсей був їхнім надійним другом. Коли Мойсей був на вершині гори, він глянув звідти на землю ханаанську. Це була багата земля, із зеленими горбами, ріками, стиглими нивами, із деревами, вкритими соковитими плодами. Мойсей тішився, що ізраїльтяни житимуть на такій чудовій землі і там будуть поклонятися Богові. Оглянувши землю ханаанську, Мойсей помер. Так збулося слово: «Кого Я люблю, того Я викриваю і караю» (Об. 3:19). З ним не було ні друга, ні брата, хто б міг закрити йому очі і відчутти останній подих його. Що ж трапилось з тілом Мойсея? Може воно стало в їжу хижим звірам і птахам небесним? Ні, Бог сховав в землю тіло Мойсея на вершині гори, на одному із її схилів. Ніхто не знає, де лежить тіло Мойсея, тільки ангели, що відносили душу його до Бога, знають, тому що вони ховають прах чад Божих. Коли засурмить остання сурма, Мойсей підніметься із могили своєї і засяє, як світло небесне. Так помер Мойсей. Тільки з ним одним розмовляв Бог, як із своїм другом. Він говорив з ним, як з другом віч-на-віч.

Більше ви нічого не почуєте від мене про Мойсея, але на небі, якщо ви туди потрапите, ви його побачите. Ви пригадуєте, що він міг бути царським сином на землі єгипетській, але Мойсей захотів допомогти своїм братам-ізраїльтянам, і відмовився від такої пошани бути царським сином. Ви бачите, що за це Бог любив Мойсея, назвавши його другом Своїм і взяв його посмерті на небо. Маю надію, дітки, що ви будете брати приклад з Мойсея. Думаю, що і ви, коли підроснете, будете допомагати людям в їхніх нуждах і будете говорити їм про Бога. Подумайте, діти, яку любов явив нам Господь Ісус: Він залишив небеса заради спасіння нашого.

З а п и т а н н я :

- 1) Що написав Мойсей в своїх п'яти книгах?
- 2) Звідки знав Мойсей, що йому писати? Кому Мойсей наказав читати ці книги?
- 3) Чому Бог звелів Мойсеєві піднятися на вершину гори перед смертю?
- 4) Хто поховав Мойсея?
- 5) Як говорив Бог з Мойсеєм?
- 6) Хто повинен був стати вождем народу по смерті Мойсея?
- 7) Що повинні робити ви, щоб бути такими, як Мойсей?

Історія Ісуса Навина

Рахав

Іс. Навин 2

Ізраїльтяни підходили все ближче і ближче до землі ханаанської. Вони оплакували смерть Мойсея. Ісус Навин тепер повинен був стати замість Мойсея. Він повинен був керувати ними і передавати їм веління Божі. Ізраїльтянам потрібно було стати до бою з нечестивими мешканцями землі ханаанської. Бог вирішив, що вони не повинні жити за своє нечестя і, що земля їхня стане землею ізраїльтян. Велика ріка протікала між землею Ханаану і пустелею. Ізраїльтянам потрібно було спочатку перейти ріку, перш ніж потрапити до Ханаану. Здалека вони вже могли милуватися зеленими горбами по той бік Йордану. Бачили вони також, що височать перед ними укріплені стіни великого міста. Це було місто Єрихон. Воно було на землі ханаанській і мешкав там злий нечестивий народ. Ізраїльтяни знали, що їм доведеться воювати з мешканцями міста.

Ісус Навин послав двох ізраїльтян оглянути місто, щоб потім розказати, яке це місто і які його мешканці. Ці люди називалися спостерігачами (шпигунами). Ісус Навин не хотів, щоб єрихонські мешканці дізналися, що два розвідники підуть оглядати місто, він боявся, що вони їх вб'ють. Тому оглядачі увійшли до міста, коли вже сутеніло. В одному місці річка була мілкою і оглядачі перейшли її вброд. Коли настав вечір, міські ворота зачинялися. Вони попрохали одну жінку Рахав, щоб вона дозволила їм переночувати в неї. Дім її був побудований в стіні Єрихону. Оглядачі мали надію, що їх ніхто не помітив, але декілька людей помітили їх, і пішли до царя Єрихону і донесли йому, що двоє оглядачів знаходяться в домі Рахав.

Єрихонський цар знав, що ізраїльтяни мають намір воювати з ним, тому він вирішив умертвити їх і послав за ними в дім Рахави. Як могли врятуватися оглядачі? Бог потурбувався про них. Він прихилив до них серце Рахави. Передусім Рахав сховала їх на даху свого дому. Дах її дому був не такий, як ви знаєте. Він був рівний, як земля. На даху в Рахав були розкладені снопи льону. Рахав наказала оглядачам лягти на дах і вкрила їх снопами льону, так що ніхто не міг їх побачити. Люди, яких послав цар за спостерігачами, не змогли знайти їх в домі Рахав: тоді вони пішли шукати їх за містом біля річки і між зеленими горбами.

Коли служники єрихонського царя пішли, Рахав піднялася по драбині, щоб поговорити з оглядачами. Настала ніч і ніхто не бачив, як вони розмовляли на даху будинку. Рахав до цього часу була ідолопоклонницею. Вона повірила Богові і стала прохати

І вона спустила їх шнуром через вікно, бо дім її був у стіні міського муру, і в мурі вона жила.

ізраїльтян, щоб вони не вбили її і її друзів, коли ізраїльтяни перейдуть через Йордан і нападуть на Єрихон. Рахав говорила: «Я знаю, що Бог допоможе народові ізраїльському заволідати містом і жити в ньому. Всі бояться, що ви їх умертвите. Ми чули, як Бог провів вас Червоним морем. Я знаю, що ваш Бог — істинний. Пообіцяйте мені, що ви, коли увійдете до міста, не вб'єте ні мене, ні матері моєї, ні братів моїх, ні сестер. Як я зробила вам ласку, так і ви проявіть милосердя мені». Оглядачі обіцяли їй, що ні вона, ні її рідні не вмруть. Як зраділа Рахав від такої обіцянки! Одне тільки вимагали від неї оглядачі, щоб вона приховала від усіх, що вони приходили до Єрихону. Спостерігачі сказали: «Якщо ти нікому не розкажеш, що ми сюди приходили, ми обіцяємо зберегти твоє життя, життя батька, матері, братів і сестер твоїх».

Потім Рахав допомогла оглядачам вибратися з міста. Чи могли вони вийти ворітьми? Ні, була ніч, і міські ворота були зачинені. Якби оглядачі дочекалися ранку, мешканці Єрихону помітили б їх і вбили б. Але Рахав придумала, як їх вивести з міста. Дім її був побудований в стіні Єрихону: одне з вікон виходило на зелені горби, що оточували Єрихон. Вікно було високо, Рахав взяла мотузок, обв'язала ним одного оглядача і спустила його вікном на землю, потім так само і другого. Коли обидва спостерігачі опинилися на землі, вони сказали Рахав, що дивилася із вікна свого дому: «Візьми напевно червону нитку і прив'яжи її до свого вікна, і візьми до свого дому батька, матір, братів і сестер твоїх. Якщо вони будуть з тобою, ми обіцяємо, що ніхто з них не загине, коли ізраїльтяни обляжуть місто, але, якщо ти або хто-небудь з твоїх рідних опинитесь на вулиці, ви можете загинути. Не розповідай нікому, що ми були тут, бережи це в тайні».

Сказавши це, оглядачі пішли і ховалися на горі три дні, боячись, що єрихонці помітили їх і вб'ють. Три дні по тому, вони перейшли річку вброд і повернулися до Ісуса Навина і розповіли йому про все, що трапилося. Ісус Навин зрадів, що дізнавшись, що єрихонці так бояться ізраїльтян, і був цілком певний, що Бог допоможе йому перемогти всі народи ханаанські. Оглядачі розповіли Ісусові Навину про Рахав. Вони сказали: «Ти впізнаєш дім Рахав по червоній нитці, прив'язаній до вікна».

Може Рахав забула прив'язати червону нитку до вікна? Ні, вона сховала в домі своєму батька, матір, братів і сестер своїх і нікому із єрихонських мешканців не розповіла про оглядачів. Ніхто не знав, навіщо вона прив'язала до вікна червону нитку. Чи боялася Рахав нападку ізраїльтян на місто? Чи повірила вона обіцянкам оглядачів? Чи дотрималась вона свого слова? Так, як їй потрібно було славити Бога за своє спасіння, коли всі мешканці Єрихону були знищені! Дорогі дітки, винищення буде для багатьох нечестивих людей. Ви чули про день суду, який

невдовзі настане. Чи маєте ви надію, що ви будете спасеними в цей день?

«Шукайте Господа всі покірні на землі, хто виконує право Його! Шукайте правди, шукайте примирення, — може будете ви сховані в день Господнього гніву!» (Соф. 2:3).

З а п и т а н н я :

- 1) Яке місто побачили ізраїльтяни по той бік річки?
- 2) З якою метою послав Ісус Навин двох оглядачів?
- 3) До якого дому вони підійшли?
- 4) Хто шукав їх в домі Рахав? Куди сховала їх Рахав?
- 5) Що Рахав примусила їх пообіцяти їй?
- 6) Куди пішли оглядачі з міста?
- 7) Для чого вони наказали Рахав прив'язати до вікна червону нитку?
- 8) Якого дня ви маєте надію, що Господь помилує вас?

Ріка Йордан

Іс. Навин 3,4,5:1, 11,12

Народ ізраїльський підійшов тепер зовсім близько до землі ханаанської, та глибока річка відокремлювала пустелю від цієї землі. Потрібно було перейти її. Чи мали ізраїльтяни човни? Де вони могли взяти дерева, щоб виготовити велику кількість човнів для переправи всього народу? Не можна було побудувати і моста, бо єрихонці не допустили б такого. Не могли вони і переплисти Йордан, бо вони мали намети і майно своє. Але Бог допоміг їм перейти Йордан. Адже вони перейшли свого часу Червоне море. Зараз ви дізнаєтеся, що звелів Бог Ісусові Навинові зробити.

Ісус Навин, вставши рано вранці, сказав народові: «Йдіть за священниками, коли вони понесуть ковчег Господній, але не підходьте занадто близько до них». Потім Ісус Навин сказав священникам: «Підніміть ковчег і йдіть попереду». Ковчег — це золотий ящик.

Священики накрили ковчег блакитним покривалом, щоб ніхто не міг бачити його і золотих зображень ангелів на віці його. В кільця, прикріплені до ковчегу, були вставлені два довгих держакі, які священники взяли собі на плечі. За наказом Ісуса Навина священники підняли ковчег. Вони підійшли до води, не знаючи, що буде далі. Вони були в білих одягах і не мали взуття на ногах своїх. Ісус Навин наказав їм зупинитися. Тоді він звернувся до народу з такими словами: «Зараз ви побачите велике чудо Боже, тільки-но священники увійдуть до води, дно річки стане сухим».

Народ склав свої намети, приготувався до мандрівки і стежив за тим, що робили первосвященики. Потім Ісус Навин

А священники, що несли ковчега заповіту Господнього, стали міцно на сухому посередині Йордану, і увесь Ізраїль переходив по сухому, аж поки не скінчив переходити Йордан увесь народ.

Ісуса Навина 3:17.

наказав священникам заходити у воду. Лиш тільки вони увійшли, як вода стала стіною, так що вони могли йти вперед по сухому дні. В цьому випадку вода утворила стіну тільки з одного боку. На річці Йордан Бог зупинив воду, котра текла з Мертвого моря, утворивши з неї стіну і висушив русло від цього місця до Мертвого моря.

Священники йшли попереду, аж поки не дійшли до середини ріки, тоді Ісус Навин сказав народові: «Тепер ідіть через Йордан». Поки народ переходив ріку, священники стояли непорушно посередині висохлої ріки. Нарешті весь народ

перейшов до землі ханаанської, крім дванадцяти чоловік, котрих Ісус Навин залишив на тому боці річки. Навіщо він їх там залишив? Ісус Навин сказав: «Зауважте місце, де зупиняться священники: неподалік них лежать великі каміння. Виберіть дванадцять каменів і принесіть із собою їх до Ханаану».

Для чого потрібно було це каміння? Народ ізраїльський ніколи не повинен був забувати цього великого дива, що вони перейшли Йордан, як по суші. Бог знав, що згодом, багато років по тому, діти побачать дванадцять каменів і запитають батьків своїх: «Для чого лежить тут це каміння?» Тоді батьки дадуть їм відповідь: «Каміння це лежало на дні річки, але Бог відкрив нам шлях у воді, і ми поклали ці каміння на берег, на згадку про милосердя Боже до нас».

Бог хотів, щоб діти знали, що означають ці камені, та який добрий Він і які дива Він творив. Поки дванадцять ізраїльтян носили каміння на інший берег річки, священники стояли посередині річки. Нарешті Ісус Навин сказав: «Вийдіть з Йордану!» І вони вийшли на берег. Коли вони ступили на берег, води з'єдналися і ріка звично потікла, як і раніше. О, якими щасливими повинні були бути ізраїльтяни! Сорок років вони перебували в пустелі і, нарешті, ступили на землю ханаанську. Бог був незмірно милостивий до них і став допомагати їм воювати з мешканцями Ханаану. Чому Господь вирішив знищити їх? Тому, що вони поклонялися ідолам і за своє нечестя заслуговували на покарання Боже. Цар Єрихону бачив, як Ізраїль перейшов Йордан. Він спостерігав за ними з високих міських мурів. Він і його народ дуже налякалися. Не злякалася в Єрихоні тільки одна Рахав, яка знала Бога і вірила Йому. Вона знала, що Бог захистить її. Священники поклали на землю ковчег. Всі ізраїльтяни розп'яли намети свої і розташувалися табором під стінами Єрихону. Рахав прив'язала червону нитку до вікна свого помешкання, що знаходилося в стіні міській. Таким чином, ізраїльтяни знали, де вона живе, і Ісус Навин наказав помилувати всіх людей, які перебували в цьому домі.

Ворота Єрихону були зачиненими, бо жителі побоювалися, щоб ізраїльтяни не увірвалися ними до міста. Ніхто не мав права ні входити, ні виходити. Нечестивим мешканцям Єрихону ніколи більше не вдалося підійти до ріки: день їхньої загибелі наближався. Чому не звернулися до Бога, адже ще не було пізно? І нас, дітки, всіх чекає день суду Божого. Ідучи за Богом, ми повинні каятися в гріхах наших і дотримуватися заповідей Його, не відступати від них, і прохати Бога давати нам Духа Святого.

Всіх, хто каже неправду, любить протиріччя, всі неслухняні і непокірні готують своїми вчинками гнів Господній. Але я маю надію, любі діти, що ви будете любити Бога і Він врятує вас.

«Шукайте Господа, коли можна знайти Його, кличте Його, коли Він неподалік» (Іс. 55:6).

Запитання:

- 1) Яку річку належало перейти ізраїльтянам?
- 2) Що наказав Ісус Навин зробити священикам?
- 3) Що трапилось, коли священики увійшли до води?
- 4) Де зупинилися священики, поки народ переходив річку?
- 5) Чому Ісус Навин наказав взяти дванадцять каменів дванадцятьом чоловікам?
- 6) Коли з'єдналися знову води Йордану?
- 7) Як довго були в пустелі ізраїльтяни?
- 8) Кого помилував Бог в Єрихоні?
- 9) Чому Бог вирішив вигубити мешканців Єрихону?

Єрихонські стіни

Іс. Нав. 5:13–15, 6

Сини Ізраїлеві розкинули свої намети навколо міста Єрихона, але вони чекали вказівок Божих. Без допомоги Божої вони не могли увійти до міста. Ісус Навин був вождем народу ізраїльського. Він був надзвичайно мужньою людиною. Він мав надію на Господа і це додавало йому мужності. Тепер я розповім вам, що трапилось з Ісусом Навином, коли він знаходився поблизу Єрихону. Одного разу він побачив перед собою людину. Вона мала вигляд воїна і тримала меч напоготові в руці своїй. Ісус Навин знав, що це не ізраїльтянин, але не міг сказати, хто ж це. Ісус Навин підійшов до нього і запитав його: «Ти прийшов допомагати нам чи мешканцям Єрихону? Наш ти, чи ворог нам?» Той відповів: «Я — вождь воїнства Господнього». Таким чином, Ісус дізнався, Хто це був. Це був Той, Хто вищий за людей і ангелів. Це був Господь з неба — Ісус Христос.

Недовзі після того, Господь Ісус став Дітям і прийшов у цей світ. Він завжди перебував з Отцем Своїм на небі і інколи в людській подобі приходив на землю. «Четвертий був подібний до Сина Божого» (Дан. 3:25). «Той, походження якого від початку до днів вічних» (Мал. 5:2).

Як милостиво зробив Господь, що зійшов з небес і з'явився Ісусові Навинові! Дізнавшись, Хто це, Ісус Навин впав перед Ним, поклонився і сказав Йому: «Що Пан мій скаже Своему рабові?» Ісус Навин називав себе рабом Господнім. Тоді Великий Вождь воїнства Божого сказав: «Зніми взуття своє з ніг твоїх, тому що це земля свята». Ісус Навин зняв взуття і став чекати вказівок Божих. Чому земля була святою? Тому що Бог стояв на ній. Ви знаєте, що священики не носили навіть взуття, коли заходили до дому Божого.

Господь наказав Навинові, як йому слід діяти в боротьбі з Єрихоном. Ніколи ще таким чином не воювали. Коли Господь

І закричав народ, і засурмили в сурми. І сталося, як народ почув голос сурми, і закричав народ гучним криком, то впав мур на всьому місці, а народ увійшов до міста, кожен перед себе. І здобули вони те місто.

Ісуса Навина 6:20.

став невидимим, Ісус Навин покликав священиків і увесь народ ізраїльський і проголосив свої розпорядження. Священикам він наказав підняти ковчег. Потім покликав ще в сім разів більше священиків і сказав: «Візьміть кожен ювілейну трубу і йдіть перед ковчегом». Тоді Ісус Навин покликав всіх воїнів і наказав їм йти попереду священиків. Всі, хто був неозброєний мечами — жінки і діти — повинні були йти слідом за священиками. Куди ж вони пішли? Ісус Навин звелів їм обходити стіни Єрихону. Попереду йшли воїни з мечами і списами, за ними священики в білих одежах. Тоді йшли священики, котрі несли ковчег, а вже за ними йшов увесь народ. Перед тим, як вони мали обходити стіни Єрихону, Ісус Навин сказав їм: «Не вигукувати, щоб вашого голосу не було чути». Так вони обійшли один раз навколо стін Єрихону, потім Ісус Навин привів їх назад до наметів їхніх. Наступного дня Ісус Навин наказав народові і священикам знову обходити стіни Єрихону, і так повторювалося щодня. На протязі шести днів вони обходили стіни міста і не починали битви з

мешканцями Єрихону, повертаючись щораз до свого табору. Ізраїльтяни діяли правильно, виконуючи наказ Ісуса Навина, і не запитували, чому вони не починають битви, а ходять навколо стін Єрихону. Цілком вірогідно, що мешканці міста глузували з ізраїльтян і думали, що ті ніколи не наважаться увійти до міста. По шести днях Ісус Навин наказав ізраїльтянам піднятися на світанку. Вони обійшли як завжди місто, але не було звичного наказу Ісуса Навина повернутися до своїх наметів. Сім раз вони обійшли місто, і витратили на це весь день. Коли вони обходили місто сьомий раз, Ісус Навин сказав народові: «Коли священники засурмлять, вигукніть, тому що це місто Бог віддав до наших рук. Ви швидко заволодієте ним; вам належить вигубити всіх мешканців, крім Рахав і друзів її. В Єрихоні ви знайдете велике багатство, але нічого не зачіпайте: все це закляте перед Господом. І срібло, і золото, і посуд мідний і залізний, нехай буде свяतिною Господеві і належить до скарбниці Господньої».

Тільки-но народ почув звуки труб, вигукнув тоді він гучним голосом, і впала вся стіна міста, аж до підшви її, і весь народ пішов до міста, кожен зі свого боку, і взяли місто. І заклили все, що в місті; і чоловіків, і жінок, і молодих і старих, і волів, і овець, і віслуків — все знищили мечами. Рахав, яка сховала оглядачів Ісуса Навина, і всі, хто був з нею, залишилися живими. Всі дні життя Ісуса Навина Господь був з ним і слава його поширювалась по землі.

З а п и т а н н я :

- 1) Кого побачив Ісус Навин перед собою, коли він знаходився поблизу Єрихону?
- 2) Що він йому сказав?
- 3) Хто це був і що Він сказав Ісусові Навинові?
- 4) З якою метою приходив Господь Ісус до Ісуса Навина?
- 5) Що наказав народові Ісус Навин?
- 6) Скільки разів вони обійшли стіни міста?
- 7) Що наказав зробити Ісус Навин, коли народ вже сьомий раз обходив Єрихон?
- 8) Що було віддано закляттям?
- 9) Що вони взяли до скарбниці Господньої?
- 10) Хто залишився живий?

Смерть Ісуса Навина

Багато часу минуло по тому, коли Господь заспокоїв Ізраїля від усіх ворогів його зі всіх боків. Ісус Навин постарів, обтяжений роками.

Ісус Навин покликав всіх синів Ізраїлевих і уклав з ними заповіта того дня, і дав їм настанови і закон в Сихемі перед скінією Господа Бога Ізраїлева. Ісус Навин сказав: «Якщо ви

залишите Господа і будете служити чужим богам, то Він пошле на вас зло і знищить вас після того, як Він був прихильним до вас. Отож, бійтеся Бога і служіть Йому чистим серцем і щиро, відкиньте богів, яким служили батьки за рікою в Єгипті, служіть Господеві». Вони сказали: «Ми будемо служити Богові нашому». Ісус Навин сказав: «Ви пообіцяли служити одному Богові, не забувайте своєї обіцянки». Тоді Ісус Навин взяв книгу і записав в ній все, що народ відповів йому. Під дубом він поклав великого каменя і сказав: «Камінь цей буде свідком, що ви обіцяли Богові». Потім Ісус Навин відпустив народ і вони розійшлися по домівках. Невдовзі після цього Ісус Навин помер. Чи дотримувалися ізраїльтяни своєї обіцянки? Напочатку вони служили Господеві, а потім забули про свою обіцянку, стали поклонятися ідолам.

«Благослови, душе моя, Господа, і не забувай всі добродійства Його. Він прощає всі провини твої, уздоровлює всі хвороби твої, вінчає тебе милосердям і щедротами» (Пс. 102:2–4).

З а п и т а н н я :

- 1) якою метою зібрав Ісус Навин народ на схилі років своїх?
- 2) Яке запитання він дав народові?
- 3) Що пообіцяли ізраїльтяни Ісусові Навинові?
- 4) Навіщо Ісус Навин поклав камінь під дубом?
- 5) Чи виконали ізраїльтяни те, що обіцяли?

Сміливий Гедеон

Юнак Гедеон молотив зерно. Він змушений був робити це у високих виноградниках, щоб його ніхто не бачив. Гедеон боявся, бо в країні було повно ворогів, які відбирали зерно від ізраїльтян. Раптом Гедеон почув чийсь голос: «Господь допоможе тобі, сміливий юначе!» Гедеон дуже злякався, побачивши поряд з собою чоловіка. Він бачив, що це був незвичайний чоловік, але він не знав, що поряд з ним стояв ангел, котрий зійшов з неба. «О Господи! — відповів Гедеон, — Бог більше не допомагає нам. Наші вороги, мідійці, загарбали всю країну».

Що ж сталося? Чому Бог перестав допомагати Своему народові? Це трапилось з вини самих ізраїльтян. Вони забули, що треба служити своєму Богові. Люди почали робити собі ідоли із золота і каменю, щоб поклонятися їм. І Бог покарав ізраїльський народ. Вороги загарбали країну, вони почали відбирати від ізраїльтян зерно, корови та іншу худобу. Ворогами ізраїльтян були мідійці, які мали велике і сильне військо. Тепер багато хто з людей зрозуміли, що вони провинились перед Богом і перестали поклонятися ідолам. Люди почали просити Бога, щоб Він прогнав

завойовників із країни. І Бог почув благання Свого народу. «Ти повинен розбити мідійців! Бог допоможе тобі в цьому», — сказав ангел. «Це неможливо, — відповів Гедеон. — Щоб перемогти мідійців потрібне велике і сильне військо». Гедеон не знав, що це ангел говорить з ним. Тоді ангел відкрив юнакові, що він — посланець Бога. Гедеон зрозумів, що Бог не забув Свій народ і допоможе йому. Гедеон був дуже сміливим юнаком, і він вирішив ще в цю ніч що-небудь зробити для Бога. Уночі Гедеон не спав. Разом з ним не спали і десять слуг його батька. Обережно вони вийшли з дому і пішли по темних вулицях села. Один з них вів за собою корову. Вони йшли так тихо, що ніхто з жителів не помітив, як вони вийшли з села. Недалеко від села був горб, на котрому росли дерева. Між деревами стояв вівтар, побудований на честь ідола Ваала. Кожного ранку сюди приходили жителі села, щоб принести жертву ідолі. Піднявшись на горб, Гедеон разом із слугами взялися до роботи. Вони зруйнували вівтар Ваала і зрубали дерева. Потім вони збудували новий вівтар — жертвник Господеві. Зарізавши корову, вони принесли її в жертву Богові. Зробивши все це, Гедеон із слугами повернулися в село.

Вранці, коли, як звичайно, жителі прийшли до вівтаря, щоб принести жертву ідолі, вони побачили, що всі дерева зрубані, а сам вівтар зруйнований. На його місці люди побачили новий вівтар, на котрому була вже принесена в жертву корова. «Хто зруйнував вівтар?» — почали кричати жителі села. Вони швидко побігли до села. Люди зрозуміли, що це Гедеон зруйнував вівтар Ваала, і вирішили вбити його. Коли всі прибігли до дому батька Гедеона, вони почали кричати: «Виведи свого сина! Гедеон мусить умерти!» Але батько Гедеона зовсім не хотів, щоб його син загинув. Він вийшов із дому і сказав: «Не ви повинні вбивати мого сина. Це мусить зробити сам Ваал. Якщо він — Бог, то нехай сам заступиться за себе!» Слова ці сподобалися жителям села, і вони чекали, яким чином Гедеон буде покараний Ваалом. Але що це? Час йшов, а з Гедеоном нічого не сталося. Ваал — не Бог, і він не міг покарати Гедеона за те, що юнак зруйнував його жертвник.

Знову настала ніч. Гедеон піднявся на горб, біля підніжжя котрого розташувалося численне військо мідійців. З горба він міг бачити всі намети, в котрих спокійно спали вороги. Гедеон вирішив напасти на табір і розбити мідійців. Бог допоможе йому в цьому. З Гедеоном було лише триста чоловіків. Раніше їх було більше, але Гедеон, за наказом Бога, відпустив усіх решту додому. Залишивши собі лише триста найсміливіших воїнів. Кожному із своїх воїнів Гедеон дав в одну руку сурму, а в другу смолоскип, схований в глиняному горшку. Коли ізраїльтяни оточили намети ворогів, Гедеон крикнув: «За Бога і за Гедеона!» — і засурмив із всієї сили у свою сурму. Триста воїнів Гедеона

І прийшов Гедеон та сотня мужів, що з ним, до краю табору, на початку середньої сторожі, коли тільки но поставили сторожу. І засурмили вони в сурми, і побили глеки, що в їхніх руках.

І засурмили три відділи в сурми, і поторожили глеки, і тримали рукою своєї лівиці смолоскипа, а рукою своєї правиці — сурми, щоб сурмити. І кричали вони: «Меч за Господа та за Гедеона!»

Суддів 7:19-20.

також засурмили, що було сили, у свої сурми. Всі триста одночасно. Перелякані мідійці проснулись, в таборі зчинився жахливий шум. Тим часом воїни Гедеона порозбивали глиняні горшки і відкрили горючі смолоскипи. Коли мідійці повибігали із своїх наметів і побачили всюди горючі смолоскипи, вона почали говорити один одному: «Ми оточені великим військом». У темноті вони почали вбивати один одного, думаючи, що це ізраїльтяни. А ті мідійці, котрі не загинули під час паніки в таборі, почали втікати. Бог допоміг Гедеонові й ізраїльтянам. О як же народ був вдячний Богові! Але... це тривало недовго. Згодом люди знову почали забувати свого Бога, знову почали поклонятися своїм ідолам. І тоді Бог сказав: «Хіба Я забуваю вас? Я ж завжди остерігаю вас від злих вчинків». І тепер також багато людей забувають про Бога. Тому Бог остерігає нас, Він робить це для нас.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто підійшов до Гедеона?
- 2) Хто хотів допомогти Гедеонові прогнати ворогів?
- 3) Що зруйнував уночі Гедеон з своїми слугами?
- 4) Від чого проснулись мідійці?
- 5) Кого ізраїльтяни знову забули?

Сильний Самсон

В Ізраїлі жив чоловік на ім'я Маноах. Він був вже давно жонатий, але дітей в нього ще не було. Дуже сумували Маноах і його дружина. Одного разу жінка Маноаха вийшла з дому, щоб попрацювати в саду. Раптом перед нею з'явився ангел Господній і сказав: «У тебе поки нема дітей, але пройде трохи часу, і в тебе народиться син». І ангел розповів жінці, що в неї буде особливий син, що вона ніколи не повинна стригти йому волосся, а коли хлопець виросте і стане дорослим, він не повинен пити вина. Так хотів Бог: хлопчик мусить стати слугою Господа, а коли він виросте, він переможе ворогів Ізраїля. В ті часи Ізраїль був знову загарбаний ворогами. Цього разу це були філістимляни. Вони жили в країні, яка межувала з Ізраїлем, і Бог послав їх на Ізраїль, щоб покарати євреїв за їхні провини.

Коли хлопчик народився, його назвали Самсоном. Ніколи мати не стригла йому волосся, і Самсон ріс дуже сильним хлопчиком. Самсон виріс і став дорослим чоловіком. Одного разу він вирішив побачити країну, в котрій жили філістимляни. Коли він прийшов туди, він зустрів дівчину, яка йому дуже сподобалася, і він вирішив женитися з нею. Вернувшись додому, він розповів про це батькові і матері, але їм цілком не сподобалось, що їхній син задумав женитися з філістимлянкою. «Невже ти не можеш знайти собі жінку в Ізраїлі?» — питали Самсона батьки. Але Самсон настоював на своєму і просив батьків піти з ним говорити з батьками дівчини. Після довгих умовлянь батьки погодились піти з Самсоном. Не дійшовши до села, де жила його дівчина, Самсон залишив батьків і пішов сам. Раптом на нього із кущів зненацька кинувся лев. Самсон схопив розлютованого звіра за пащу і розірвав його на дві частини. Ось яким сильним зробив Бог Самсона! Розірвавши лева, Самсон залишив його лежати на дорозі, а сам повернувся до батька і матері, нічого не сказавши їм про свою пригоду. Прийшовши в село, де жила його дівчина, батьки Самсона про все договорились з батьком і матір'ю нареченої. Батькам дівчини сподобався Самсон, і вони дали згоду на весілля. Через кілька днів Самсон знову пішов разом з батьками в село до дівчини, цього разу, щоб справити весілля. Коли Самсон підійшов до місця, де кілька днів тому він убив лева, юнак побачив, що вбитий ним звір далі лежить, і що в роті лева гніздиться рій пчіл і що тут вже зібралось багато меду. Самсон взяв з собою соти з медом і відніс їх батькам, але не сказав їм, де він знайшов мед.

І ось настав день весілля. За звичаєм філістимлян, весільне святкування тривало сім днів. Під час одного бенкету Самсон, в компанії тридцятьох молодих філістимлян, загадував і розгадував загадки. Коли знову прийшла черга Самсона вигадати загадку, він сказав: «Я хочу загадати вам загадку».

І зійшов Самсон і батько його та мати його до Тімни, і прийшли аж до тімненських виноградників, — аж ось навпроти нього ричить левчук.

І зійшов на нього Дух Господній, і він розірвав того левчука, як розривають ягня, а в руці його не було нічого. І він не сказав своєму батькові та своїй матері, що зробив.

Суддів 14:5-6.

Сильний Самсон

В Ізраїлі жив чоловік на ім'я Маноах. Він був вже давно жонатий, але дітей в нього ще не було. Дуже сумували Маноах і його дружина. Одного разу жінка Маноаха вийшла з дому, щоб попрацювати в саду. Раптом перед нею з'явився ангел Господній і сказав: «У тебе поки нема дітей, але пройде трохи часу, і в тебе народиться син». І ангел розповів жінці, що в неї буде особливий син, що вона ніколи не повинна стригти йому волосся, а коли хлопець виросте і стане дорослим, він не повинен пити вина. Так хотів Бог: хлопчик мусить стати слугою Господа, а коли він виросте, він переможе ворогів Ізраїля. В ті часи Ізраїль був знову загарбаний ворогами. Цього разу це були філістимляни. Вони жили в країні, яка межувала з Ізраїлем, і Бог послав їх на Ізраїль, щоб покарати євреїв за їхні провини.

Коли хлопчик народився, його назвали Самсоном. Ніколи мати не стригла йому волосся, і Самсон ріс дуже сильним хлопчиком. Самсон виріс і став дорослим чоловіком. Одного разу він вирішив побачити країну, в котрій жили філістимляни. Коли він прийшов туди, він зустрів дівчину, яка йому дуже сподобалася, і він вирішив женитися з нею. Вернувшись додому, він розповів про це батькові і матері, але їм цілком не сподобалось, що їхній син задумав женитися з філістимлянкою. «Невже ти не можеш знайти собі жінку в Ізраїлі?» — питали Самсона батьки. Але Самсон настоював на своєму і просив батьків піти з ним говорити з батьками дівчини. Після довгих умовлянь батьки погодились піти з Самсоном. Не дійшовши до села, де жила його дівчина, Самсон залишив батьків і пішов сам. Раптом на нього із кущів зненацька кинувся лев. Самсон схопив розлютованого звіра за пащу і розірвав його на дві частини. Ось яким сильним зробив Бог Самсона! Розірвавши лева, Самсон залишив його лежати на дорозі, а сам повернувся до батька і матері, нічого не сказавши їм про свою пригоду. Прийшовши в село, де жила його дівчина, батьки Самсона про все договорились з батьком і матір'ю нареченої. Батькам дівчини сподобався Самсон, і вони дали згоду на весілля. Через кілька днів Самсон знову пішов разом з батьками в село до дівчини, цього разу, щоб справити весілля. Коли Самсон підійшов до місця, де кілька днів тому він убив лева, юнак побачив, що вбитий ним звір далі лежить, і що в роті лева гніздиться рій пчіл і що тут вже зібралось багато меду. Самсон взяв з собою соти з медом і відніс їх батькам, але не сказав їм, де він знайшов мед.

І ось настав день весілля. За звичаєм філістимлян, весільне святкування тривало сім днів. Під час одного бенкету Самсон, в компанії тридцятьох молодих філістимлян, загадував і розгадував загадки. Коли знову прийшла черга Самсона вигадати загадку, він сказав: «Я хочу загадати вам загадку.

І зійшов Самсон і батько його та мати його до Тімни, і прийшли аж до тімненських виноградників, — аж ось навпроти нього ричить левчук.

І зійшов на нього Дух Господній, і він розірвав того левчука, як розривають ягня, а в руці його не було нічого. І він не сказав своєму батькові та своїй матері, що зробив.

Суддів 14:5-6.

Якщо до скінчення весілля ви розгадаєте її, то кожний з вас одержить від мене гарну одежу. Але якщо ви не розгадаєте, то кожний з вас принесе мені одежу». Тридцятьом юнакам сподобалася така пропозиція, і вони закричали: «Загадуй, загадуй!» І Самсон загадав свою загадку: «Із їдця вийшла їда, а солодке із сильного». Це означало, що солодким був мед, і солодкий мед Самсон взяв з пащи вбитого лева, котрий раніше сам усіх їв. Три дні даремно намагались юнаки відгадати загадку Самсона. З кожним днем вони все більше і більше сердились на Самсона. Вони вважали загадку надто важкою і боялись, що не зможуть відгадати її до призначеного строку. Тоді кожному з них прийдеться подарувати Самсонові гарну одежу, а цього їм зовсім не хотілось робити. А коли настав останній день весілля, розгнівані юнаки пішли до жінки Самсона і сказали: «Умов свого чоловіка сказати тобі розгадку, а потім скажи її нам. Якщо ти цього не зробиш, ми спалимо дім твого батька, разом з вами усіма.» Перелякана жінка побігла до Самсона. «Якщо ти любиш мене, то скажи мені розгадку!» — почала вона просити Самсона. «Я цього не сказав навіть своїм батькам!» — відповів Самсон. Але жінка почала докоряти Самсонові про те, що він не любить її, і вона плакала до тих пір, поки Самсон не сказав їй розгадку. Швидко побігла вона до філістимлян і розповіла, що означає загадка. Дуже зраділи юнаки і ввечері сказали Самсонові: «Що може бути солодше від меду і хто може бути сильнішим від лева?» Самсон зрозумів, що вони довідались про розгадку від його жінки, і він дуже розгнівався. Тепер він повинен був подарувати кожному юнакові гарну одежу, а грошей, щоб купити тридцять пар гарного одягу, в Самсона не було. Тоді Самсон пішов до сусіднього села, вбив тридцять філістимлян, зняв з них одяг і приніс цей одяг юнакам. Після цього, що сталося, Самсон не хотів більше залишатися в домі своєї жінки, і пішов разом із своїми батьками додому, в Ізраїль. Дуже розгнівались філістимляни на Самсона і намагались схопити його. Але Бог охороняв Самсона: адже Самсон був слугою Господа!

З а п и т а н н я :

- 1) Як називали ворогів ізраїльтян?
- 2) Якого звіра вбив Самсон?
- 3) Чому Самсон розгнівався на філістимлян?

Самсон і філістимляни

Згодом силач Самсон знову вирядився в країну філістимлян. Ця подорож була небезпечною для нього, але цього хотів Бог. Проте Самсон поведився необережно і натворив в країні філістимлян багато всього такого, що не сподобалося Богові. Філістимляни весь час намагались захопити Самсона в полон. Одного разу вони вже вирішили, що це їм цілком вдалося. Трапилось це так. Гуляючи по вулицях міста Гази, Самсон побачив філістимлянку, яка йому дуже сподобалася. Це була недобра жінка, але Самсон пішов з нею до її дому і там залишився. Жителі Гази бачили, що Самсон прийшов до них в місто, і вони вирішили його схопити. Вони побігли до міської брами і замкнули її. «Тепер Самсон не зможе вийти з міста, і ми схопимо його», — думали філістимляни, очікуючи Самсона біля замкнутої брами. Опівночі Самсон вийшов із дому жінки і попрямував до міської брами. Підійшовши до брами, Самсон побачив, що важка міська брама замкнута. Розгніваний силач схопив важку браму і зірвав її із завіс. Потім він звалив її на спину і, обхопивши її вдома руками, пішов геть із Гази, забравши з собою браму міста. Побачивши це, філістимляни від страху не могли поворушитися. А Самсон вийшов з брамою на горб, який був недалеко від міста Гази, і з вершини горба кинув її вниз. Потім Самсон пішов додому, а розбита брама залишилась лежати біля підніжжя горба. Бог дав Самсонові силу зробити все це, але Богові дуже не сподобалося те, що Самсон побував в домі філістимлянки.

Згодом Самсон знову пішов до філістимлян. Цього разу йому дуже сподобалася жінка на ім'я Деліла. Побачивши, що вона Самсонові сподобалася, Деліла запросила силача пожити в неї. Самсон відразу погодився. Коли філістимлянські воєначальники почули про те, що Самсон живе у Делілі, вони покликали жінку до себе і сказали: «Ти одержиш дуже багато грошей, якщо визнаєш від Самсона таємницю його сили». Делілі ця пропозиція дуже сподобалася, її дуже хотілось стати багатою. А те, що філістимляни вб'ють Самсона, її зовсім не засмучувало: вона не любила його. Ти пам'ятаєш, що Бог обдарував Самсона неймовірною силою, і вся сила Самсона знаходилася у його волоссях, які ні разу не були стрижені з дитинства.

Повернувшись додому, Деліла почала просити Самсона: «Скажи мені, звідкіля в тебе сила?» «Якщо ти мене зв'яжеш сімома мотузками, то вся моя сила зникне», — схитрував Самсон. Утішена Деліла побігла до воєначальників і все їм розповіла. Потім, повернувшись додому, вона приспала Самсона і зв'язала його сімома мотузками. Після цього, Деліла крикнула: «Самсоне! Філістимляни прийшли схопити тебе!» Самсон проснувся, схопився на ноги і розірвав усі мотузки. Деліла дуже розсердилася і почала докоряти Самсона, що він її не любить.

Самсон забирає двері міської брами.

Тоді Самсон сказав: «Я ослабну лише тоді, якщо ти зв'яжеш мене мотузками, котрі ще ніколи не були вживані». На другий день, коли Самсон заснув, Деліла зв'язала його зовсім новими мотузками. Філістимлянські воїни чекали в другій кімнаті. Деліла закричала: «Самсоне, рятуйся!» Самсон схопився на ноги і розірвав мотузки, наче це були тоненькі ниточки. «Я ослабну лише тоді, коли моє волосся заплести у сім кіс, а ці коси прикріпити до ткацького верстату», — сказав Самсон у відповідь на докори Деліли. Цього разу необережний силач заговорив про своє волосся, в якому саме і знаходилася його сила. Деліла прив'язала волосся Самсона, але і цього разу він легко звільнився. Тоді жінка почала плакати і просити до тих пір, поки Самсон не сказав їй: «Уся моя сила знаходиться у моєму волосся. Якщо остригти мені волосся, я не буду сильніший від інших людей». Цього разу Самсон сказав правду.

Деліла закликала воїнів, сховала їх в сусідній кімнаті, а коли Самсон заснув, обстригла йому волосся. Потім вона крикнула: «Самсоне! Філістимляни прийшли схопити тебе!» Самсон

проснувся, схопився на ноги і кинувся на воїнів. Він думав, що він так само сильний, як і раніше, але... нема більше в нього його сили. Бог йому більше не допомагав. Ослабленого Самсона воїни схопили, зв'язали, викололи йому очі, і сліпого відвели до в'язниці. Але ще один раз дав Бог Самсонові колишню силу, щоб покарати філістимлян. Ось як це сталося.

Філістимляни святкували свою перемогу над Самсоном у великому храмі. Вони звеліли привести із в'язниці Самсона, щоб удосталь насміятися над ним. Сліпий Самсон не міг йти сам, і його привів хлопчик. Філістимляни страшенно зраділи, побачивши Самсона в такому жалюгідному стані. Почувши їхній радісний крик, Самсон почав благати Бога: «Господи, згадай про мене, дай мені ще один раз мою колишню силу!» І тут він відчув, що стає таким же сильним, як і раніше. Тоді він схватив дві колони, на котрих тримався дах храму, і рвонув їх на себе. Колони повалилися, і дах завалився на Самсона і філістимлян. Так загинув сильний Самсон, погубивши разом із собою і філістимських воєначальників.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто обдарував Самсона його силою?
- 2) Що зробив Самсон з брамою міста Гази?
- 3) Що Богові не сподобалося у вчинках Самсона?
- 4) Що розповів Самсон Делілі про своє волосся?
- 5) Що зробили філістимляни з Самсоном?
- 6) Як загинув Самсон?

Рут, жінка з країни Моав

В одному ізраїльському місті, Вифлеємі, жив чоловік на ім'я Елімелех із своєю жінкою Ноомі і двома синами, Махлоном і Кіліоном. Коли в країні настав голод, тому що мало зерна виростило на полях того року, Елімелех вирішив вирудитися разом із своєю сім'єю в сусідню країну Моав, щоб там дістати зерна. Коли сім'я прийшла в країну Моав, Елімелех захворів і помер. Згодом обидва його сини женилися з моавітянками. Махлон женився з дівчиною на ім'я Рут, а Кіліон — з дівчиною Орпа. Але невдовзі обидва брати також померли, залишивши трьох жінок самотніми. Не було більше дітей в Ноомі.

Одного разу Ноомі рішила повернутися в Ізраїль. Обидві її невістки пішли разом з нею. Але коли вони прийшли в Ізраїль, Ноомі сказала молодим жінкам: «Повертайтеся додому, в свою країну, а я буду просити Бога, щоб він вам дав других чоловіків». Спочатку обидві молоді жінки не хотіли відходити від Ноомі, але вона продовжувала їх умовляти: «У мене більше нема синів, а ви

І взяв Боаз Рут, і вона стала йому жінкою. І він увійшов до неї, а Господь дав їй вагітність, — і вона породила сина.

Рут 4:13

обидві молоді і повинні вийти заміж». Орпа і Рут заплакали, а потім Орпа поцілувала стару Ноомі і пішла назад в Моав. «Рут, чому ти не йдеш разом з Орпою?» — запитала Ноомі другу невістку. «Я хочу залишитись разом з тобою, — відповіла Рут. — Куди ти підеш, туди і я піду. Твій народ буде і моїм народом. Твій Бог буде і моїм Богом». І обидві вони попрямували до Вифлеєму. Коли Ноомі і Рут прийшли в місто, жителі Вифлеєму сказали: «Як ти постаріла, Ноомі!» «Так, — відповіла Ноомі, — я втратила чоловіка і синів. Бог провів мене через трудні випробовування!»

Ноомі і Рут були дуже бідні. В них зовсім не було грошей, і не було в домі чоловіка, котрий міг би заробляти на хліб. Саме в цей час з усіх піль збирали зерно. «Можна, я піду підбирати залишені на полі колоски?» — запитала Рут Ноомі. «Звичайно», — відповіла Ноомі. І Рут пішла на поле, яке належало багатому селянинові на ім'я Боаз. Рут дуже старанно підбирала колоски, які жінці залишали на полі. Коли Боаз прийшов на поле, щоб подивитися на роботу жінців, він побачив працювиту Рут. «Хто ця молода жінка?» — запитав Боаз. Один із жінців відповів: «Це — моавітянка Рут. Вона прийшла разом з Ноомі». Тоді Боаз підійшов до Рут і сказав їй: «Ти можеш збирати колоски на моєму полі до тих пір, поки все зерно не буде зібрано. А якщо ти захочеш пити, то ти можеш пити воду, яку приносять на поле мої слуги». Рут була дуже рада тому, що багатий Боаз так приязно поводитьсь з нею. Адже ж вона була чужинкою і прийшла з країни, де люди не шанували Бога. Боаз продовжував: «Я знаю, що ти добре піклуєшся про стару Ноомі, і думаю, що Бог не залишить тебе. Ти слушно зробила, що прийшла до країни, де люди шанують Бога». «Я дуже вдячна тобі за твої слова, адже я тут чужинка!» — відповіла Рут.

Під час обіду Боаз посадив Рут поряд себе і дав їй поїсти. Після обіду Боаз сказав своїм жінцям, щоб вони залишали якнайбільше колосків на землі. Він хотів, щоб Рут змогла набрати достатньо зерна для себе і для Ноомі. Боаз знав про те, що обидві жінки були бідні. Надвечір Рут назбирала багато колосків і пішла додому. Коли Ноомі побачила як багато зерна принесла невістка, вона дуже зраділа і запитала: «На чиєму полі ти збирала колоски сьогодні?» «На полі Боаза, — відповіла Рут, — він був дуже добрий до мене і дозволив приходити на поле кожний день до тих пір, поки весь урожай не буде зібраний.» Ще більше зраділа Ноомі, почувши це. Вона подумала про Бога. «Благословенний Господь, — сказала Ноомі. — Він допомагає нам. Адже Боаз — наш далекий родич, і він може потурбуватися про те, щоб ми не були такі бідні».

Нарешті весь урожай був зібраний. Боаз дуже радів: тепер можна було починати молотити зерно. Після скінчення молотіння було влаштовано велике свято. Ноомі сказала: «Рут, піди до

Боаз і запитай його, чи не допоможе він нам!» І Рут пішла. Боаз дуже хотів допомогти Рут і Ноомі. «Але мушу спершу поговорити з старійшинами нашого міста», — відповів він. Щаслива Рут повернулася додому, несучи великий кошіль зерна, яке дав їй Боаз.

На другий ранок Боаз пішов до брами міста, щоб поговорити про все із старійшинами. Вони погодились з пропозицією Боаза, щоб допомагати Рут і Ноомі. Але за звичаєми Ізраїля Боаз в такому випадку мусив би женитися з Рут. Боаз був щасливий, адже він полюбив Рут, жінку з країни Моав. Тепер він міг женитися з нею, і вона могла стати його любимою жінкою. Незабаром Боаз женився з Рут, і обидвоє вони були дуже щасливі, тому що і Рут полюбила Боаза. А згодом в них народився син, якого назвали Оведом. Стара Ноомі також була щаслива. Тепер вона жила разом з Рут і Боазом і няньчила маленького Оведа.

Коли Овед виріс і став дорослим чоловіком, він женився, і в нього народився син. В нього у свій час також народились сини, одного з котрих назвали Давидом. Давид став царем Ізраїля. А багато років пізніше в роді Давида народився Спаситель наш — Ісус Христос.

З а п и т а н н я :

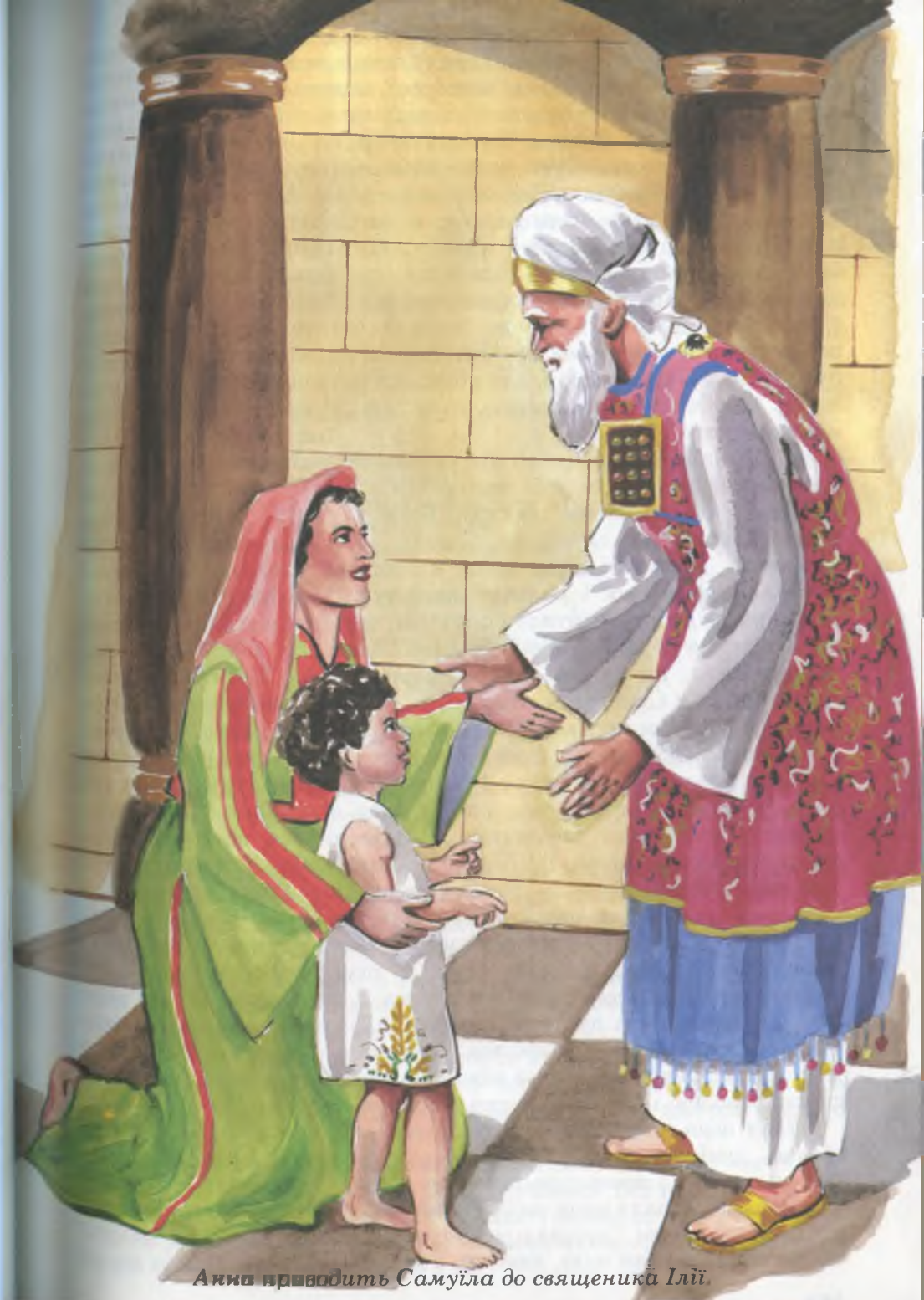
- 1) В яку країну пішла Ноомі із своїм чоловіком?
- 2) Як називались дві дівчини, з котрими поженились сини Ноомі?
- 3) Хто помер в країні Моав?
- 4) Хто пішов разом з Ноомі у Вифлеєм?
- 5) За кого вийшла заміж Рут?
- 6) Хто потім народився в роді Боаза і Рут?

Історія Самуїла

Благочестива мати

1 Цар. 1,2:1–11

Отже, ви знаєте, дітки, що ізраїльтяни увійшли до землі ханаанської. Тепер я вам розповім, що з ними відбувалося по смерті Ісуса Навина. Ви пригадуєте, що скінія була розташована в Силомі. Там жив і первосвященик, який приносив Господеві жертви. Я розповім вам про первосвященика іменем Ілля. Ілля був шанованим старцем. Безліч народу приходило поклонитися в Силом до скінії Господа. Поміж тими людьми був хтось на ім'я Елкана. Він мав дві жінки. Ви знаєте, що тепер дозволяють мати

Анна вводить Самуїла до священика Іллі.

тільки одну жінку, а раніше можна було мати дві. Одна з них, дуже благочестива жінка, звалася Анною, але вона не мала дітей. Друга жінка Пеніна, була недоброю людиною, але вона мала дітей. Вона з Анни глузувала і казала, що Бог не дає Анні дітей, тому що Він її не любить. Це була неправда, тому що Бог дуже любив Анну. Бідна жінка іноді плакала, слухаючи глузування другої жінки Елкани. Одного разу, коли Анна прийшла до Силому і Пеніна насміхалася з неї, бідна жінка пішла помолитися до скінії. Ілля був на подвір'ї скінії. Він сидів цього часу на високому сидінні біля входу до скінії. Анна молилася пошепки, а очі в неї були червоними від сліз. Коли Ілля побачив її, то він подумав, що вона випила багато вина, він гостро заговорив з нею і сказав їй: «Навіщо ти напилася вина?» Важко було Анні чути цей докір, але вона лагідно відповіла: «Вина я не пила, але я молюся Богові, тому що я почуваю себе дуже нещасливою».

Коли Ілля почув це, то він сказав їй ласкаво: «Бог виконає твоє бажання і дасть тобі те, що ти в Нього прохала». За що молилася Анна? Вона просила Бога дати їй сина і обіцяла віддати його на служіння Богові, щоб він інших навчав пізнавати Господа. Анна дуже втішилася словами Іллі, вона витерла сльози свої і радісна повернулася додому. Ви бачите, дітки, як це добре молитися Господеві, коли нещастя. Маю надію, що коли ви будете хворими або, коли до вас непривітно поставляться, ви також будете звертатися до Бога в молитві. Анна пішла з Силому до того місця, де вона мешкала на землі ханаанській і Бог послав їй сина, якого вона назвала «Самуїлом».

Поки Самуїл ще був крихітною дитинкою, Анна не ходила до Силому, але, коли він підріс і йому виповнилося три чи чотири роки, вона взяла його з собою до Силому. Звичайно, люди, котрі повинні були стати священиками, привчалися до служіння в скінії вже з трьох років. В 2 Хр. 31:16 написано: «Для мужчин від віку трьох літ і вище, всім, хто ходить до Дому Господнього».

Анна не забула своєї обітниці присвятити сина свого на служіння Господеві, вона не залишила його вдома, хоча й дуже любила його, щоб завжди бути з ним, вона бажала, щоб старенький священик Ілля виховував і вчив його. Тому вона привела свого сина до Іллі і сказала: «Я є та сама жінка, котра при тобі стояла тут і молилася Господеві: я просила Бога дати мені сина, і Господь почув моє прохання, тепер я віддаю сина свого Господеві по всі дні життя його, щоб служити Йому».

Ілля взяв хлопчика до себе. Анна вшанувала Бога чудовою піснею, дякуючи його за почуті молитви, потім вона залишила Іллі свого сина і повернулася додому з чоловіком своїм.

Чи відвідувала вона свого сина? Так, щороку вона приходила побачитися з ним і щораз приносила йому нове вбрання. Самуїл носив білий довгий одяг, лляний, з довгими рукавами. Він носив

також ефон, подібний до ефоду священиків, хоч він ще не був священиком. Бог наповнив Духом Святим серце Самуїла, так що він від усієї душі служив Господеві при скінії, був присутній при жертвоприношенні, величаючи Бога разом зі священиками і з народом. З кожним роком він все старанніше служив Господеві і догоджав Йому, і народ любив його. Як тішилося серце Анни, коли, буваючи в Силомі, вона чула добре за свого сина! Батькам вашим приємно, діти, чути за вас що-небудь добре. Ангели також радіють, коли бачать, що ви робите щось добре, і Господь Ісус теж задоволений нами. Маю надію, що ви будете брати приклад з маленького Самуїла і від юних літ віддасте серця ваші Господеві.

З а п и т а н н я :

- 1) З якою метою приходив народ до Силому?
- 2) Хто такий був Ілля?
- 3) Чому Анна була нещасною?
- 4) Чому Ілля повісив з нею гостро?
- 5) За що молилася Анна, коли Ілля докоряв їй?
- 6) Чому Анна привела Самуїла до Іллі?
- 7) Чому Самуїл був такою зразковою дитиною?

Юний пророк

1 Сам. 2:23-35

Ви вже знаєте, діти, що Самуїл жив із стареньким Іллею в Силомі. Він жив не в самій скінії, а поблизу, в наметі (1 Сам. 3:1-21). Я думаю вам цікаво знати, чи мав Ілля дітей? Вони були вже дорослими, були священиками і приносили Богові жертви. Він мав два сини.

Ви, мабуть, гадаєте, що Ілля мав добрих синів, тому що батько їхній був людиною благочестивою. Але, на жаль, повинен вам признатися, що вони не мали страху Божого в серці. Вони Бога не любили і дбали лише про те, щоб добре поїсти та повеселитися, вони зовсім не намагалися догоджати Богові. Сам Ілля був людиною богобоязливою, але він не карав нечестивих синів своїх. І це було дуже недобре з його боку. Бог звелів батькам карати своїх дітей, щоб позбавити їх від зла. Якщо батьки ваші навчають вас різочкою, коли ви сердитесь і не слухаєте або кажете неправду, пам'ятайте, що вони карають вас для вашого блага.

Ілля знав, що сини його поводяться недобре; він часто говорив їм: «Навіщо ви так погано робите? Всі кажуть про вас погано. Господь прогнівається на вас і покарає вас». Але сини Іллі не звертали уваги на слова батька свого і продовжували йти своїми шляхами своїми.

І звійшов Господь, і став, і покликав, як перед тим: «Самуїле, Самуїле!» А Самуїл відказав: «Говори, Господи, бо раб Твій слухає!»

Перша книга Самуїла 3:10

Одного разу прийшла до Іллі Божа людина і сказала, що Бог гнівається на його синів і що вони помруть обоє одного дня. Зажурився Ілля. Бог був незадоволений ними, незадоволений Іллею за те, що він не карав синів своїх.

Та сам Ілля був бажаний для Бога, і Бог любив його. Сини Іллі ставали все гіршими і гіршими. Зараз ви дізнаєтеся, що Бог вирішив зробити. Одного вечора Ілля вже відпочивав, маленький Самуїл почув, що якийсь голос кличе його і він відповів: «Ось я!» Потім він встав і побіг до Іллі, щоб спитати, для чого його кликали. Ви бачите, яким слухняним був Самуїл і як він був готовий служити Іллі. Але Ілля сказав: «Я не кликав тебе», тоді Самуїл пішов і ліг. І ось Самуїл вдруге почув, що хтось кличе його: «Самуїле!» Тоді він знову підійшов до Іллі і сказав: «Ось я, ти кликав мене». Він подумав, що і цього разу Ілля кличе його. Та Ілля сказав йому: «Я не кликав тебе, сину мій, іди назад і лягай спати». Самуїл ліг, та невдовзі він знову почув чийсь голос, що кликав його: «Самуїле!» Він подумав, що і цього разу його кличе Ілля; він підійшов до нього і сказав: «Ось я, ти кликав мене?» Аж тоді Ілля зрозумів, Хто кликав Самуїла. Чи ви знаєте, дітки, Хто це був? Це був Господь.

Тоді Ілля наказав Самуїлові знову лягти спати і коли Господь прийде і покличе його, відповісти: «Кажі, Господи, бо чує раб Твій». Самуїл повинен був вважати себе рабом Божим. Самуїл ліг знову і невдовзі прийшов Господь і покликав: «Самуїле, Самуїле!» Тоді Самуїл сказав: «Говори, Господи, бо чує раб Твій!» Досі ніколи не розмовляв Бог з Самуїлом і йому, мабуть, дуже хотілося дізнатися, що Господь йому скаже. Мова ішла про Іллю.

Він сказав Самуїлові, що Він швидко покарає синів Іллі за їхню неправду, і що Він невдоволений, що Ілля не провчав їх, не карав. Самуїл залишився в ліжку до ранку і Ілля не покликав його, тому що він хотів знати, що Бог сказав йому. Ілля прохав його нічого не приховувати, а все йому розповісти. Як засмутився Ілля, почувши, що Бог покарає синів його, що Господь і ним незадоволений, але він відповів дуже лагідно, кажучи: «Він — Господь, що Він бажає, те і творить». Ілля справді любив Бога, хоч він і не карав своїх синів. Відтоді Бог часто говорив до Самуїла. Він сказав йому, що нечестивих покарає. Самуїл передавав народові, все, що Бог йому говорив, і народ бачив, що Самуїл каже правду. Самуїл був пророком, тобто людиною, якій Бог об'являє, що має відбутися.

Народ вірив словам Самуїла, але багато було таких, що продовжували робити зло. Мешканці Силому були нечестивими, і невдовзі Бог вирішив покарати не тільки синів Іллі, але й всіх інших мешканців Силому. Та Самуїла Бог любив. Яким щасливим почувався маленький Самуїл! А ви, дітки, хочете, щоб вас любив Бог? Якщо ви Його любите, то будьте певними, що Він любить вас, тому що Він сказав: «Я кохаю всіх тих, хто кохає

Мене» (Прип. Сол. 8:17). Прохайте Бога навчити вас більше любити Його і зробити вас слухняними, такими як був слухняний Самуїл. Маю надію, що ви не будете подібними до синів Іллі.

Запитання:

- 1) Якими були сини Іллі?
- 2) Чому гнівався Бог на Іллію?
- 3) Що сказав Бог за синів Іллі?
- 4) Коли Бог перший раз говорив з Самуїлом?
- 5) Що наказав Ілля відповідати Самуїлові?
- 6) Що сказав Бог Самуїлові?
- 7) Як повів себе Ілля, коли Самуїл об'явив йому слова Божі?
- 8) Хто такий пророк?
- 9) Чи назвав я вам ще яких пророків, крім Самуїла?

Здобуття ковчегу філістимлянами

Сьогодні я вам розповім, як Бог покарав дім Іллі, але перед цим я розкажу вам за філістимлян, які мешкали на території Ханаану. Філістимляни в містах жили, вони поклонялися ідолам і ненавиділи ізраїльтян. Часто вони вели війни з ними. Бог не допускав, щоб філістимляни чинили їм яке-небудь зло, але саме на цю хвилину Бог гнівався на Ізраїля.

Одного разу безліч філістимлян напали на Ізраїля. Вони принесли з собою шатра свої і вночі спали в них. Ізраїльтяни дізналися, що філістимляни нападуть на них; вони озброїлися мечами і списами, розтягнувши намети свої і розташувалися табором проти філістимлян. Вранці відбулася битва між філістимлянами і ізраїльтянами. Хто ж переміг? Філістимляни перемогли. Цього разу Бог не допоміг ізраїльтянам, а тому вони налякані розбіглися і повернулися до наметів своїх.

Ізраїльтянам потрібно було сповідати свій гріх перед Богом, а вони, натомість, назвали один одному: «Візьмемо сюди ковчег Божий. Коли б з нами був ковчег Божий, то ми перемогли б». Ви пам'ятаєте, що ковчег був золотим ящиком, на віці (кришці) якого, іноді в хмарі з'являлася слава Господня. Чи міг ковчег спасти їх? Ні, тільки Бог може спасати їх, спасати людей.

Ізраїльтяни послали до Силому священиків, щоб принести до табору ковчег Божий. Священики були синами Іллі, як ви вже знаєте. Вони принесли ковчег Божий і поклали його поблизу наметів ізраїльських. Ізраїльтяни з радісними вигуками вітали прибуття ковчегу до табору. Їхні радісні вигуки лунали повсюди і були почутими в таборі філістимлян. Вороги їхні почали розпитувати про причину такої радості і невдовзі вони дізналися, що ковчег Бога Ізраїлева прибув до табору ізраїльтян. Філістимляни налякалися і говорили: «Якщо Бог Ізраїля

допоможе їм, то що буде з нами? Тому що їхній Бог вже одного разу покарав фараона і його вершників. Він може зробити те саме з нами. Будьмо мужніми і докладемо всіх зусиль, щоб перемогти їх». Філістимляни і ізраїльтяни стали до бою, священики несли ковчег на своїх плечах. Та Бог не допоміг ізраїльтянам. Невдовзі вони злякалися ворогів і розбіглися по наметах своїх, до того ж багато з них загинули. Обидва сини Іллі були вбитими під час битви, так як і було вирішено Господом.

А що ж сталося з ковчегом? Філістимляни заволоділи ним. Як вони раділи! Вони принесли його до того міста, де вони мешкали. Ілля не був присутнім на полі битви. Він залишався в Силомі, але дуже турбувався за долю ковчегу. Щоб швидше дізнатися, що відбувається на полі бою, він сидів на підвищенні біля воріт Силому.

Нарешті прибів до Силому вісник. Він приймав участь в бою і тепер спішив повідомити жителям Силому про те, що відбулося. Він притрусив голову попелом і роздер одяг свій на знак того, що він приніс сумну вістку. Ілля був дуже старим, до того ж він був ще й сліпим, тому він не бачив вісника і не знав, які сумні новини той приніс. Коли вісник повідомив у Силомі про те, що трапилось, всі мешканці його почали плакати і ридати, Ілля почув зойки їхні і запитав, чому вони так гірко ридують. Тоді вісник сказав йому: «Я прийшов з поля бою». Ілля запитав: «Що ж там трапилось?» Тоді чоловік той відповів: «Ізраїльтяни переможені, багато вбитих і твої два сини теж загинули, а ковчег Божий взяли до полону».

Коли почув Ілля, що ковчег Божий потрапив до рук філістимлян, він дуже засумував, він сидів на високому сидінні без спинки, впав він навznak, зламав собі хребта і помер. Тому що був вже дуже старим і важким. Він мав близько ста років.

Яка сумна смерть! Як повинен був журитися Самуїл, дізнавшись, яким чином помер Ілля! Але куди ж пішла душа Іллі? Звичайно на небо, тому що Ілля дуже любив Бога.

Чому ж так сумував Ілля, що ковчег потрапив до рук філістимлян? Тому що ковчег той був немов би престолом, на якому Господь перебував, Іллі було дуже важко на серці знати, що нечестиві погани заволоділи ним. Ви бачите з цього, що Ілля любив Бога.

Що ж трапилось з душами синів Іллі? Їх спіткала кара, тому що Бог сказав: «Тому присягнув Я домом Іллі, що не очиститься гріх дому Іллі жертвою та жертвою хлібною» (1 кн. Сам. 3:14).

Іллі Бог простив усі гріхи його, хоча Він і покарав його перед смертю. Якщо вам цікаво знати, що ж сталося з ковчегом Божим, то я розповім вам про це у наступному розділі.

З а п и т а н н я :

- 1) Де жили філістимляни?
- 2) Чому Бог допустив, щоб цього разу перемогли філістимляни?
- 3) Чому ізраїльтяни послали за ковчегом?
- 4) Хто приніс ковчег? Що трапилося з ковчегом?
- 5) Що трапилося з синами Іллі?
- 6) Що так вразило Іллю, що він впав навznak?
- 7) Чому так важко засумував Ілля, дізнавшись, що ковчег потрапив до рук ворогів?
- 8) Чи любив Ілля Бога? А чи Бог простив йому?

Бог Дагон

І кн. Сам. 5,6:1-13

Чи хочете ви знати, що філістимляни зробили з ковчегом? Вони з радістю заволоділи ним, тому що знали, що це ковчег великого Бога Ізраїлева. Вони повезли його до одного із міст і поклали його до одного із поганських храмів чи до капища. Їхнього поганського бога називали Дагоном. Філістимляни зробили зображення ідола і назвали його Дагоном. Вони побудували для нього капище і поклали ідола на високе місце, вони часто приходили і поклонялися зображенню Дагона. Вони залишили на всю ніч ковчег в капищі Дагона; наступного дня вранці вони поспішили увійти туди, але що ж вони побачили? Зображення бога Дагона лежало на підлозі, а обличчя його було оберненим в бік ковчегу Божого. Хто ж скинув статую бога Дагона? Це зробив Бог, щоб показати філістимлянам, що Він сильніший за ідолів і ненавидить їх. Але філістимляни не повірили, що це Бог скинув додолу бога Дагона. Вони його підняли і поставили на те саме місце. Наступного дня вранці вони знову пішли до поганського храму, і що ж вони бачать? Дагон знову лежав на підлозі, і цього разу статуя була розбитою, голова і руки лежали окремо від тулуба. Філістимляни дуже засмутилися, побачивши таке. Не знаю, чи вони відремонтували знову статую і поклали її на попереднє місце, але Бог послав їм ще більші нещастя. Бог послав їм важку хворобу. Вони запитували один одного: «Що ж нам робити з ковчегом? Ми не можемо залишати більше його в цьому місті». Тоді вони перенесли його до іншого міста, де жили інші філістимляни. Але що ж трапилося з ними, коли вони несли ковчег? Вони всі захворіли, а багато хто з них помер. Тоді жителі цього міста відіслали ковчег до іншого міста. Коли ж мешканці того міста побачили наближення ковчегу, то вони злякалися і говорили: «Принесли ковчег, щоб умертвити нас».

І, справді, вони стали хворіти і вмирати. Місто наповнилося стогоном і зойками. Нарешті філістимляни вирішили відіслати

ковчег назад ізраїльтянам. Але вони все ще не були певними, що Господь Бог Ізраїля гнівався на них за те, що вони тримають біля себе ковчег.

Чи справді Бог гнівався на них? Так, діти, ви знаєте, що це Бог послав на них хвороби і смерть. Філістимляни придумали яким саме чином відіслати ковчег назад до ізраїльтян. Ось, що вони вирішили: «Покладемо, — сказали вони, — ковчег на колісницю і запряжемо двох корів, яких раніше ніколи не запрягали до колісниці, а телят їхніх відведемо додому. Якщо Бог Ізраїля справді великий, то він примусить корів йти до табору ізраїльського, тоді ми впевнімося, що Бог Ізраїля накликав нам хвороби, як покарання за те, що ми залишили у себе ковчег».

Таке було рішення філістимлян. Вони чули про кару, якими одного разу Бог вразив фараона, і боялися, щоб Він не зробив те саме і з ними. Вони говорили: «Не будемо робити жорстоким серце наше, так як зробили це фараон і мешканці Єгипту».

Таким чином, філістимляни взяли двох корів, запрягли їх до колісниці, а телят забрали додому, і поклали ковчег Божий на колісницю, потім вони почали спостерігати, що ж буде.

Бог чудово керував коровами. Вони самі повезли ковчег в напрямку до табору ізраїльтян. Вони йшли і жодного разу не відхилилися від прямого шляху до табору ізраїльтян.

Декілька філістимлян йшли слідом за ними. Нарешті, колісниця наблизилася до місця, де кілька ізраїльтян жали жниво на полі. Ізраїльтяни побачили ковчег і радісно пішли йому назустріч. Корови привезли колісницю на поле і зупинилися збоку, поблизу великого каменя.

З а п и т а н н я :

- 1) Куди поклали філістимляни ковчег?
- 2) Що трапилося з Дагоном?
- 3) Як ще інакше покарав Бог філістимлян за те, що вони залишили біля себе ковчег?
- 4) Чому вони врешті вирішили повернути ковчег ізраїльтянам?
- 5) Як вони перевезли назад?
- 6) Де залишили філістимляни телят?
- 7) З якою метою вони там їх залишили?
- 8) Де зупинилися корови?

Непослух Ізраїля

І кн. Сам. 6:13–21, 7:1–4

Ізраїльтяни, що перебували на полі, зняли ковчег з колісниці і поклали його на великому камені, потім вони порубали колісницю на дрова і принесли двох корів в жертву Господеві. Цим вони показали свою вдячність Богові за те, що Він повернув їм ковчег.

Філістимляни були дуже вражені тим, що відбулося в них на очах і повернулися до своєї країни. Чи не потрібно було б їм відмовитися від поклоніння ідолам після того, як вони переконалися у великій могутності Бога Ізраїлева? Звичайно, їм потрібно було б, прийшовши додому, спалити своїх ідолів і стати поклонниками Бога істинного. Але вони не зробили цього: вони продовжували поклонятися ідолам і за це Бог гнівався на них.

Ізраїльтяни зробили теж дещо, що так сильно засмутило Бога. Вони проявили нездорову цікавість і зазирали до ковчегу Божого. Це було Господом суворо заборонено всім робити, окрім священників. «А самі вони не увійдуть, щоб ані на хвилину не бачити святині, — і щоб не повмирати» (Числа 4:20).

Ви вже знаєте, що знаходилося в ковчегу. Там лежали кам'яні таблиці з десятьма заповідями. Бог гнівається, коли люди Його не слухаються, тому Він послав ізраїльтянам хворобу, від якої багато людей повмирати. Тоді вони злякалися залишити в місті своєму ковчег і запропонували мешканцям сусіднього міста взяти його до себе. Ті прийшли до них, взяли ковчег і поклали його в домі однієї людини. Людина та мешкала на горбі і погодилася разом із сином своїм зберігати ковчег в одній із кімнат своїх.

Чому ж не перенесли ковчег знову до Силому? Мешканці Силому почали ідолам поклонятися, тому Бог розгнівався на них і не дозволив повернути до них Свого ковчегу. «Засмутили Його підвищеннями своїми і ідолами своїми... Бог... відмовився від перебування в Силомі» (Пс. 77:58–60).

З а п и т а н н я :

- 1) Що принесли Богові в жертву ізраїльтяни на знак подяки, що ковчег повернувся до них?
- 2) Чи продовжували філістимляни поклонятися ідолам і після того, як Бог в них на очах зробив чудо?
- 3) Чи прогнівили ізраїльтяни Бога?
- 4) Кому було дозволено бачити внутрішність ковчегу?
- 5) Чи перенесли ковчег назад до Силому?
- 6) Чому не поклали його в Силомі?
- 7) Де знаходився ковчег Божий?

Невдячність Ізраїля

І кн. Сам. 8

Хто був царем Ізраїля? Бог був царем Ізраїля. Коли Самуїл став дорослим, він зробився суддею Ізраїля, але він не був царем Ізраїлю. Він передавав народові те, що Господь бажав, щоб вони робили. Він і визначив покарання ізраїльтянам, які завинили. До Самуїла судьями Ізраїля були Мойсей, Ісус Навин і Ілля. Тепер їх

замінював Самуїл. Він не мав ні престолу, ні корони царської. Він завжди запитував Бога, що належить робити ізраїльтянам, а тоді переказував їм волю Божу. Ізраїльтяни мали б почувати себе щасливими, що Сам Бог був їхнім царем. Жоден народ не мав такого милосердного царя.

Вам буде сумно почути, що ізраїльтянам надоїло мати своїм царем Бога. Вони говорили: «Ми хочемо мати царя, котрий би вів нас на війну». Вони хотіли мати видимого царя. І ось вони прийшли до Самуїла і сказали йому: «Дай нам царя».

Самуїл дуже засмутився від цього. Він почав молитися Богові. Чи дав Бог царя ізраїльтянам? Так, Він зробив це. Йому не подобалося, що вони хотіли мати царя, але Він вирішив виконати бажання їхнє. Тоді Самуїл зібрав всіх ізраїльтян і сказав їм: «Бог дасть вам царя, але ось які обов'язки ваші відносно царя вашого: сини ваші повинні будуть служити йому і бігати перед колісницями його; відтепер повинні будуть робити для нього мечі і списи, інші для нього будуть жати жниво на полях його; дочки ваші повинні готувати для нього їжу і пекти для нього хліб; і він забере для себе багато полів ваших і садів, і хліб, і овець ваших забере собі або віддасть їх, кому захоче; і тоді ви пожалкуєте, що захотіли мати царя, і благатимете Бога визволити вас від нього, але Бог тоді вас не почує».

Чи продовжували і після цього ізраїльтяни вимагати царя? Так, вони не послушали слів Самуїла і продовжували говорити: «Ми хочемо мати царя». Потім народ розійшовся по своїх домівках. Хто ж взявся вирішити, кому належить бути царем? Бог повинен був обрати царя і вказати на нього Самуїлові. Наступного разу, діти, я вам розповім, кого Бог вибрав бути царем Ізраїлю.

З а п и т а н н я :

- 1) Чи був Самуїл царем ізраїльським?
- 2) Чи він був їхнім суддею?
- 3) Хто був царем ізраїльським?
- 4) Чому ізраїльтянам не слід було бажати мати царя?
- 5) Чому вони хотіли мати царя?
- 6) Про що попередив їх Самуїл?
- 7) Чи продовжували ізраїльтяни вимагати царя?
- 8) Хто повинен був обрати царя?

Цар

І кн. Сам. 9,10:1,17–27

Один юнак мав багато овець, полів, корів і віслюків. Одного разу десь поділися три віслюки; юнак пішов шукати їх на горбах і на полях. Він був на ім'я Саул. Він взяв свого служника і разом з ним довго шукав віслюків, але не знайшов їх. Так Саул підійшов

Самуїл представляє Саула як царя.

до міста, де мешкав Самуїл. Служник сказав Саулові: «В цьому місті є людина Бога, пророк. Все, що каже, все справджується. Запитаймо його, де віслюки батька твого». Саул відповів: «Добре, підемо до нього». Саул і служники його увійшли до міста, там вони зустріли Самуїла. Саул і його служники ніколи раніше не бачили Самуїла, тому вони його і не впізнали. Самуїл був вже старим. Він носив довгого плаща, і волосся мав довге; люди, котрі присвячували своє життя для служіння Богові, завжди носили таке волосся, і називалися назореями (І кн. Сам. 1,11. Числа 6).

Саул підійшов до старого і запитав його: «Скажи мені, де живе пророк?» Чи знав Самуїл, хто такий був Саул? Так, він знав, тому що Бог сказав йому, що людина, яку він зустріне, буде царем ізраїльським, хоч він і ніколи не бачив його. Самуїл знав,

хто такий Саул, і що Саул хотів дізнатися, де віслюки його батька.

Перед тим, як Саул сказав йому про запропалих віслюків, Самуїл звернувся до нього з такими словами: «Віслюки, які в тебе загубилися, вже три дні, як знайшлися». Потім Самуїл сказав Саулові, що він має багато чого йому об'явити і що він мусить залишитися в його домі до ранку наступного дня. Саул і служники його пішли в дім Самуїла. І повів Самуїл Саула на дах свого дому і довго розмовляв з ним. Наступного дня, ще й на світ не благословлялося, Самуїл провів Саула і слугу його через місто. Коли вони підходили до краю міста, Самуїл сказав Саулові: «Накажи служникові, щоб він пішов попереду нас». Служник пішов вперед, а Самуїл і Саул залишилися вдвох. Тоді Самуїл взяв посудину з оливою, що була в нього, і вилив її на голову Саула. І сказав: «Господь вибрав тебе царем ізраїльським». Навіщо Самуїл вилив на голову Саула оливу? На знак того, що його обрано царем. Виливання оливи на голову людини називалося помазанням. Потім Самуїл і Саул попрощалися. Саул пішов своєю дорогою і повернувся до своїх рідних. Але він нікому не розповів про те, що Самуїл його помазав у царі.

Невдовзі після того, Самуїл покликав ізраїльтян, щоб об'явити, хто буде царем. Передусім Самуїл сказав їм: «Як погано з їхнього боку не бажати мати царем Бога!» А потім він показав їм людину, котрий повинен був стати їхнім царем. Коли ізраїльтяни побачили Саула, то вони дуже зраділи, тому що він був на зріст вищим від усіх. Ізраїльтянам приємно було мати перед собою високого царя, щоб він керував ними під час війни. Побачивши Саула, увесь народ вигукнув: «Нехай живе цар!» Потім народ розійшовся по своїх домівках. Невдовзі ви почувете, як царював Саул, чи любив, чи не любив він Бога.

Чи заслуговували ізраїльтяни на те, щоб мати доброго царя? Ні, не заслуговували. Якими невдячними виявилися вони по відношенню до Бога, незважаючи на всі Його ласки до них! Якими невдячними були вони до Самуїла, котрий був їхнім суддею! Але Самуїл не ображався на них, а тільки журився від їхньої невдячності.

Запитання:

- 1) Що шукав Саул, коли він вперше прийшов до Самуїла?
- 2) Що запитав він у Самуїла?
- 3) Чи знав Самуїл, що Саул прийде до нього?
- 4) Де перебував Саул ніч?
- 5) Що зробив з Саулом Самуїл наступного ранку?
- 6) Як називається виливання на голову оливи на знак того, що ця людина обирається царем?
- 7) Чому ізраїльтяни зраділи, побачивши Саула? Що вони вигукували?

Історія Саула

Непослух

І кн. Сам. 15:1–11

Я розповів вам, як Бог зробив Саула царем Ізраїля. Саул займав тепер престол і царську корону; на війну він виїжджав на колісниці. Він був людиною мужньою і хоробро бився з ворогами Ізраїля. Самуїл часто відвідував Саула і умовляв його служити Богові. Самуїл бажав Саулові доброго і часто молився за нього. Бог вирішив випробувати, чи буде Саул Йому у всьому сдхняним. Ви пригадуєте, як Бог одного разу випробував спокусою Авраама. І як Авраам віддав Йому те, що він побажав, тому що він любив Бога. Що ж забажав Бог від Саула? Поблизу землі ханаанської жив один нечестивий народ — амаликитяни. Бог надумав знищити його. Одного разу Самуїл прийшов до Саула і сказав йому: «Господь наказує тобі знищити амаликитян і знищити в них все: чоловіків, жінок, волів, овець, верблюдів і віслюків». Саул зібрав велике військо, пішов на амаликитян і переміг їх. Він наказав, за велінням Божим, умертвити всіх воїнів Амаліка, але царя їхнього не умертвив, а вирішив полонити його. Він, мабуть, хотів мати в себе в Ханаані полоненого царя. Не наказав він також нищити волів і овець. Все, що було найкращого із худоби, він дозволив народові зберегти. Він хотів забагатити і мати багато худоби.

Чи послухався Саул наказу Божого? Ні, Саул не любив Бога, тому він і не виконував бажання Його. Якщо ви, діти, любите Бога, то вам захочеться слухати Його. Цієї ж ночі Бог сказав Самуїлові, що Він невдоволений Саулом. Самуїл засмутився, почувши таке і молився до самого ранку.

З а п и т а н н я :

- 1) Яким чином випробував Бог Саула, щоб знати, чи любить він Його?
- 2) Чи переміг Саул амаликитян?
- 3) Кого взяв Саул в полон?
- 4) Чи знищив він худобу?
- 5) Чому він всього цього не зробив?
- 6) Як дізнався Самуїл, що Саул не послухав наказу Божого?

Покарання

І кн. Сам. 15:11–35

Вранці Самуїл пішов до Саула, щоб переказати йому те, що Господь йому сказав. Саул не знав, що Самуїлові було вже все відомо, що він зробив, тому він намагався запевнити Самуїла, що він зробив все, що велів Бог. Побачивши Самуїла, Саул з

удаваною радістю сказав йому: «Я виконав веління Боже!» Тоді Самуїл сказав: «А що це за бекання овець чують мої вуха? І ревіння волів?» Тоді Саул зрозумів, що Самуїлові все відомо. Він бачив, що не можна приховати, що він не знищив овець, волів, тому він став виправдовувати себе, кажучи: «Це народ взяв собі кращих овець і волів».

Хіба тільки народ зберіг овець і волів? Чи не помилюв їх і Саул? Навіщо окрім того, він дозволяв народові переступати веління Божі? Хіба він не був царем? Хіба він не міг наказати народові, чинити так, як належить, згідно веління Божого? Чи хотів Бог, щоб ці воли і вівці були принесені Йому в жертву? Ні, Богові було приємніше, щоб Саул слухався Його, аніж отримувати жертвоприношення від нього. Тоді Самуїл об'явив Саулові, що Бог дуже розгнівався на нього і не бажає, щоб він був царем. Саул дуже злякався, почувши, що Бог покарає його: він сказав Самуїлові: «Йди зі мною і помолися за мене».

Насправді ж Саул не жалкував, що згрішив, він тільки боявся покарання Божого. І Самуїл знав, що Саул не жалкує за тим, що він образив Бога, Котрий був таким милосердим до нього, тому Самуїл не пішов з Саулом. Тоді Саул вчепився за одяг Самуїла, щоб затримати його і розірвав його. Самуїл зупинився і сказав: «Бог забрав в тебе царство Ізраїльське і віддав його людині, кращій за тебе. Бог це вже зробив і Він не перемінить наміру Свого». Саул почав прохати, щоб він залишився з ним і з ним помолвився для того, щоб народ не дізнався, що Бог на нього розгнівався. З цього ви бачите, що для Саула було важливішим, що подумає на нього народ, аніж доброзичливість Бога до нього. Самуїл наказав привести до нього царя амалікського, котрого Саул помилював. Це була жорстока і нечестива людина, тому Бог вирішив умертвити його. Він вже мав надію, що небезпека минула і він залишиться живим, але Самуїл взяв меч і зарубав його.

Потім Самуїл пішов від Саула і ніколи більше не бачився з ним. Він був дуже засмучений непослухом Саула.

Якщо ви, дітки, коли-небудь засмучуєте Бога своїм непослухом, маю надію, що ви усвідомлюєте вину вашу і щоразу каєтесь. Якщо ви любите Бога, ви повинні прагнути не засмучувати Його. Саул Бога не любив, він тільки боявся покарання Його.

Чи хочете ви знати, кого Бог вибрав царем? Я невдовзі розповім вам, як називали того чоловіка. Він був кращим від Саула. Чому Саул вчинив погано, не умертвивши царя Амаліка і кращу худобу? Хіба Бог наказав йому це робити? Чи хоче Бог, щоб ми карали злих людей? Ні, нам звелів Бог тільки молитися за них, бути зі всіма привітними, казати правду і передусім вірити в Господа нашого Ісуса Христа.

Запитання:

- 1) Чим виправдовував себе Саул?
- 2) Яке покарання послав Бог Саулові?
- 3) Про що просив Саул Самуїла помолитися з ним?
- 4) Чому не жалкував Саул, що він образив Бога?
- 5) Хто умирив царя Амаліка?
- 6) Чи є веління Боже для вас карати злих?
- 7) Що вам звелів Господь робити, а що Він вам заборонив?

Історія Давида

Пастушок

І кн. Сам. 16:1–13

Самуїл не знав, кого Бог обрав царем Ізраїля замість Саула. Одного разу Бог сказав: «Самуїле, наповни ріг оливою і йди до Єссея, котрий мешкає в Вифлеємі, тому що один із його синів буде царем Ізраїля».

Єсей був людиною підстаркуватою і він мав багато дорослих дітей, синів. Самуїл подумав, що Бог обрав царем старшого сина Єссея. Він був високим, струнким. І Самуїл подумав, що, мабуть, Бог накаже його помазати на царство. Але Бог об'явив Самуїлові, що Він не вибрав царем цього сина. Бог дивиться не на зовнішність, а на серце. Серце старшого сина не було повністю відданим Богові, Бог хотів обрати царем людину, яка любить Його від усієї душі. Самуїл подивився на другого сина Єссея, але і його не вибрав Бог. Підійшов Самуїл і до третього сина, та і цього Бог не уподобав бути царем. Так підходив Самуїл по черзі до кожного із семи синів Єссея, та виявилось, що ні одного із них Бог не вибрав царствувати. Самуїл тоді запитав Єссея: «Чи всі діти твої тут?» Єсей відповів: «Я маю ще одного молодшого сина: він пасе моїх овець». Тоді Самуїл сказав: «Пошли за ним і поклич його сюди; мені потрібно негайно бачити його». Єсей послав за молодшим сином своїм на ім'я Давид. Він був ще підлітком, з юним виразом обличчя і світлим поглядом. Але, чи любив він Бога серцем своїм? Так, він любив Бога. Коли він прийшов, то Бог сказав Самуїлові: «Встань і намасти його, тому що це він». Самуїл взяв ріг з оливою і помазав його в присутності семи його братів. Потім Самуїл повернувся до свого дому.

Ви багато чого дізнаєтеся за Давида. Тривалий час Давид ще не ставав на царський престол; але в призначений Богом день він повинен був зацарювати в Ізраїлі. А поки що він продовжував пасти овець свого батька. Пасучи вівці, він часто грав на арфі, прославляючи Бога співом. Його пісні називаються псалмами. А

Помазання Давида на царя.

чи хотів Давид стати царем? Не думаю, що він хотів тільки мати корону і престол, він, мабуть, мав бажання навчити народ ізраїльський славословити Бога. Коли Давид був царем, він міг прищепити народові любов до Бога, міг робити добро бідним і чинити справедливий суд серед народу. Коли Самуїл вилив оливу на голову Давида, Дух Божий зійшов на нього і наповнив його мудрістю і мужністю, тому що мудрість і мужність це дари Божі.

З а п и т а н н я :

- 1) Навіщо послав Бог Самуїла до Вифлеєму?
- 2) Чому не помазав на царя Самуїл старшого сина Єссея?
- 3) Скільки синів мав Єссея?
- 4) Де був Давид, коли Єссея послав за ним?
- 5) Що зробив Самуїл, коли Давид прийшов?
- 6) Як називаються пісні, які співав Давид?

Арфа

І кн. Сам. 16:14–23

Чи знав Саул, хто буде замість нього на престолі? Ні, Самуїл не розповів Саулові, кого він помазав на царство. Саул дуже розгнівався б, коли б знав, що Давид обраний царем, але він не знав цього. Однак Саул був дуже нещасним. Злий дух напав на нього. Він всього боявся і всіма був незадоволений, не знаходячи ніде спокою. Він жив у розкішному домі або палаці, але і це не додавало йому щастя, він мав безліч слугників, але й це його не тішило. З цього ви можете зробити висновок, діти, як погано ображати Бога своїм непослухом. Бог може зробити висновок, і зробити людину або щасливою, або ж нещасливою. Що потрібно було б зробити Саулові в нещасті своєму? Йому належало б прохати Бога простити йому його гріхи? Так. Але він не любив молитися Богові. Служники Саула бачили, що злий дух напав на нього, і сказали йому: «Дозволь нам пошукати людину, яка вправно грає на гусях. Вона, граючи, буде тебе заспокоювати». Саул відповів своїм слугам: «Знайдіть таку людину і приведіть її до мене». За ким могли піти слуги? Один слуга чув за Давида, він сказав Саулові: «Я бачив одного із синів Єссеєвих, котрий живе у Вифлеємі, він чудово грає на арфі, і крім того він хоробрий юнак і сильний воїн. Він ще й до всього мудрий чоловік з гарною зовнішністю. З ним перебуває Бог. Може нам послати за ним? Саул наказав покликати до себе цього юнака. Служники Саулові пішли до Єссея і сказали: «Цар Саул бажає бачити сина твого Давида, який пасе вівці твої». Єссея відпустив Давида до

царя і послав з ним подарунок Саулові. Що це був за подарунок? Хліб, бурдюк (міх) з вином і козеня. Давид поклав все це на віслиюка і пішов до Саула. Цар Саул дуже полюбив Давида, тому що той мав гарну зовнішність і чудово грав на арфі, але Бог любив Давида за те, що той робив Богові приємне. Саул так прихилився серцем до Давида, що забажав залишити його біля себе, щоб він завжди був з ним. Він послав сказати Єссеєві, що він залишає Давида біля себе. Давид часто грав Саулові на арфі, і коли він грав Саул ставав веселішим. Нарешті туга залишила Саула назавсім. Тоді Давид повернувся до батька свого і став, як і раніше, пасти вівці. Давидові приємніше було жити вдома і пасти вівці, аніж знаходитися біля Саула, тому що і сам Саул і його слуги були людьми жорстокими. Давид любив перебувати насамоті з Богом і думати про Нього. Чи ви читали коли-небудь псалми Давида? В одному із псалмів Давид називає Господа своїм Пастирем. Давид дуже піклувався за свої вівці. Він водив їх на соковиті зелені пасовиська, біля чистих і тихих потоків пас їх, він знаходив береги розкішні і луки, де росла соковита і м'яка трава. Якщо вже так Давид турбувався за своїх овець, то значно більше Бог піклується за нього самого, тому він і співав у псалмі «Господь — Пастир мій, я не буду бідувати!» «Він пасе на зелених пасовищах і біля тихих потоків». Що таке являє собою пасовище? Це луки із соковитою травою. Що означають тихі потоки? Водами тихими називаються води спокійні.

Чи маєте ви такого Пастиря, діти? Я маю надію, що Господь є і вашим Пастирем, що всі ви його милі овечки. Господь Ісус є Пастирем добрим, Котрий помер для вашого спасіння. Він дуже любить вас і хоче, щоб ви були щасливими. Чи хочете ви бути Його овечками? Господь Ісус буде ласкаво піклуватися про вас. Він вбереже вас від сатани, Він дасть вам Духа Свого, буде втішати вас в біді, врешті-решт, візьме вас на небо.

Якими є щасливими ті діти, котрі люблять Ісуса!

З а п и т а н н я :

- 1) Чи знав Саул, хто буде царем замість нього?
- 2) Що трапилося з Саулом?
- 3) Що порадили Саулові слуги його, щоб розвіяти тугу?
- 4) Куди пішов Давид, коли Саулові стало краще?
- 5) Що таке «псалми»?
- 6) Що означають «води тихі»?
- 7) Що зробив для вас Пастир ваш?

Велетень Голіаф

І кн. Сам. 17:1–37

Ви пам'ятаєте, хто такі були філістимляни? Це були нечестиві ідолопоклонники, які проживали в містах Ханаану. Вони часто воювали з ізраїльтянами. Одного разу велика кількість філістимлян прийшла і розтягнули намети на одному із горбів землі ханаанської. Почувши це, Саул зібрав військо і розташувався табором на протилежному горбі. Філістимляни могли бачити один одного, вони готувалися до бою, але битва ще не починалася. В таборі філістимлян був один чоловік на ім'я Голіаф. Він вважався велетнем, тому що він був дуже високим на зріст. Він мав близько десяти футів зросту (близько трьох метрів). Голіаф був дуже сміливим, сильним і був досвідченим воїном. Він був добре озброєний. Що таке озброєння? Це одяг зроблений із заліза і міді, люди носили під час війни такий одяг. Щоб мати захист від удару меча, стріл і списів. На голові у Голіафа була мідна шапка або шолом, він був зодягненим в залізний панцир, ноги його були також захищені мідними наколінниками. В руці він тримав списа, великий меч був у нього на поясі, а попереду нього йшов зброюносець, несучи мідний щит в руках своїх. Що таке «щит»? Це великий шматок заліза або міді, схожий на тацю (піднос). Щитом закриваються під час битви, щоб стріли не попали в обличчя. Велетень Голіаф був упевненим, що його ніхто не перемає. Щодня він звертався до ізраїльтян, гучно закликаючи їх: «Виберіть між собою воїна і нехай він вийде до мене, якщо він може битися зі мною і вб'є мене, то філістимляни будуть рабами вашого царя, а якщо я здолаю його і вб'ю його, то ви будете нашими рабами. Хто хоче битися зі мною?»

Чи вийшов хто-небудь із ізраїльтян проти Голіафа? Ні, ніхто не наважувався на таке. Коли Саул почув слова філістимського велетня, то він налякався, і всі ізраїльтяни налякалися. Вони були впевненими, що він вб'є кожного, хто проти нього виступить. А ви як гадаєте, що Голіаф вбив би кожного ізраїльтянина, котрий наважився б з ним битися? Чи міг Бог в цьому випадку допомогти ізраїльтянинові?

А де був Давид? Чи був він в таборі ізраїльському? Ні, він пас вівці свого батька, але три старших брати Давида перебували в війську. Одного разу старий Ессей сказав Давидові: «Йди до табору ізраїльського і відвідай братів своїх. Візьми з собою зерна, хліба і сиру і занеси все це своїм братам». Давид встав раненько, доручив вівці сторожі, взяв з собою хлібного зерна, хліба і сиру, і пішов далекою дорогою до місця, де був табір ізраїльський. Давид пішов поміж шеренгами, щоб побачити братів, розпитати їх про здоров'я. Коли він розмовляв з ними, то він почув, як хтось гучно запитував: «Пошліть мені воїна і ми будемо битися удвох!» Це був велетень Голіаф. Давид раніше ніколи не чув таких слів, але

люди, котрі стояли навколо Давида, розповіли йому про велетня. І сказали: «Коли б хто вбив цього чоловіка, то вшанував би Саул його і віддав би заміж за нього свою дочку і велике багатство». Давид здивувався, що ніхто не наважувався зійтися у двобої з велетнем. Він знав, що Бог допоможе ізраїльтянинові перемаєти його, і що боги філістимські не можуть їм допомогти, тому що вони були лише ідолами. Тому Давид і сказав: «Хто цей філістимлянин, що він так глузує з воїнства Божого?» І не мав Давид страху перед Голіафом. Один із братів його, почувши слова Давида, почав насміхатися з Давида, кажучи: «Навіщо ти прийшов сюди і для чого ти залишив у пустелі свої вівці?» Але Давид відповідав йому лагідно. Невдовзі прийшли до Саула люди і розповіли йому, що в таборі ізраїльтян знаходиться юнак, котрий хоче битися з велетнем. Саул послав за юнаком і того привели до нього. Цар і раніше знав Давида, але він забув про нього. Саул здивувався, що Давид, незважаючи на свою юність, хоче боротися з Голіафом. Він сказав йому: «Ти не можеш йти проти цього філістимлянина. Ти ще юнак, а Голіаф воїн

бувалий». Давид відповів: «Коли я пас вівці свого батька, траплялося, що нападав лев і забирав вівцю із отари. Тоді я гнався за ним і нападав на нього, і забирав вівцю із пащі його, а, якщо він кидався на мене, то я брав його за гриву і вбивав його. Одного разу напав на отару ведмідь, то я і його умертвив, так само я здолаю і цього філістимлянина. Бог, Котрий рятував мене від лева і ведмеда, врятує мене і від велетня».

Ви бачите, діти, що Давид не хвалився тільки власною силою. Він знав, що Бог допомагав йому вбивати хижих звірів і був впевнений, що Бог допоможе йому перемогти Голіафа.

З а п и т а н н я :

- 1) Де жили філістимляни?
- 2) Де розташувалися вони табором?
- 3) Хто був на протилежному горбі?
- 4) Хто такий був Голіаф?
- 5) Що він кричав до полків ізраїльських щодня?
- 6) Чому ніхто не наважувався битися з ним?
- 7) Чому Давид був впевнений, що він переможе Голіафа?
- 8) Чому залишив Давид своїх овець?
- 9) Хто покликав до себе Давида?
- 10) Що допоміг Давидові зробити Бог, коли той пас вівці свого батька?

Переможна віра

І кн. Сам. 17:38–64

Почувши слова Давида, Саул дав згоду на те, щоб він виступив для поєдинку з велетнем. Але Давид не мав ні меча, залізного панцира, тому Саул зодягнув на нього свій панцир, свій шолом і дав йому свого меча. Але Давид був незвичайний до важкої зброї. Він сказав Саулові: «Мені заважає цей одяг». І він негайно зняв і віддав зброю Саулові, не взяв він ні меча, ні списа. Він пішов до струмка і вибрав там п'ять гладеньких камінців, поклав їх до пастушої торбини. Ви зараз побачите, як саме він застосовував каміння. Другою рукою він взяв палицю і поспішив назустріч з Голіафом. Велетень почув, що якийсь ізраїльтянин хоче битися з ним, і вийшов проти Давида. Попереду нього йшов зброносець, який ніс його щит. Побачивши Давида, Голіаф був вкрай здивований, він думав зустрітись з чоловіком високим на зріст, таким, як і він сам, з чоловіком озброєним з голови до п'ят і з списом в руці. Давид був молодим і відрізнявся тільки гарним дитячим обличчям, він був зодягненим в пастушу одягу і тримав тільки палицю в руці.

Філістимський воїн розсердився і зустрів його образливими словами. Він почав насміхатися з Давида, кажучи: «Підійди до мене і я віддам тіло твоє птахам небесним і звірам польовим». Але Давид зовсім не злякався його погроз і відповів йому: «Ти йдеш проти мене зі списом і мечем, а я йду проти тебе в ім'я Господнє. Він допоможе мені вбити тебе, і я зітну з тебе голову твою, а трупи війська філістимського віддам птахам небесним і звірам польовим, і тоді кожен побачить, що Бог в Ізраїлі і що Він сильний врятувати нас».

Коли ж Голіаф наблизився до Давида, Давид підбіг до нього, опустив руку в торбину, вийняв звідти камінь і поклав його до праці, яку він мав із собою. Потім міцно тримаючи один кінець мотузка, він щосили кинув камінь, і камінь поцілів в лоба Голіафові і пробив череп. Голіаф впав на землю. Тоді Давид підбіг до нього, витягнув із піхов меча його і відтяв йому голову. Коли філістимляни побачили це, то вони дуже злякалися. Ізраїльтяни переможно вигукували, тому що вони бачили, що Бог боровся за них. Філістимляни намагалися втікати, але ізраїльтяни доганяли їх і вбили багатьох. Давид показав голову Голіафа і залишив собі його зброю. Чи подякував Давид Богові за те, що Той допоміг йому перемогти Голіафа? Так, він заспівав Богові пісню хвали, супроводжуючи її грою на арфі. Давид не бажав, щоб народ славив особисто його, але щоб кожний вшанував Бога. «Ти підніс мене над повстаючим проти мене, і від чоловіка жорстокого врятував мене. За це буду славити Тебе, Господи, поміж іншими племенами і співатиму імені Твоєму» (Пс. 17:49–50). Він хотів, щоб кожний в народі говорив: «Великий Господь. Він допоміг пастушкові перемогти велетня!»

Лише горді люди хочуть, щоб їх хвалили, але ті, хто Бога люблять, не чекають слави від людей. Якщо Бог допомагає вам робити щось добре, то ви, діти, повинні дякувати Йому і славити Його за допомогу. Якщо ви згадали що-небудь добре, чому вас навчив Господь, вам знову належить прославити Його за те, що Він вам нагадає про це. Як говориться за віддання Богові хвали в молитві Господній? Там сказано: «Нехай святиться ім'я Твоє!», а це означає: «Будемо прославляти ім'я Боже».

З а п и т а н н я :

- 1) Яку зброю дав Давидові Саул?
- 2) Як насміхався Голіаф над Давидом?
- 3) Яким чином Давид вбив Голіафа?
- 4) Що сталося з рештою філістимлян?
- 5) Чи хотів Давид, щоб його славили за перемогу над велетнем?
- 6) Кому Давид хотів віддати славу? Що означають слова: «Нехай святиться ім'я Твоє!»?

бувалий». Давид відповів: «Коли я пас вівці свого батька, траплялося, що нападав лев і забирав вівцю із отари. Тоді я гнався за ним і нападав на нього, і забирав вівцю із пащі його, а, якщо він кидався на мене, то я брав його за гриву і вбивав його. Одного разу напав на отару ведмідь, то я і його умертвив, так само я здолаю і цього філістимлянина. Бог, Котрий рятував мене від лева і ведмеда, врятує мене і від велетня».

Ви бачите, діти, що Давид не хвалився тільки власною силою. Він знав, що Бог допомагав йому вбивати хижих звірів і був впевнений, що Бог допоможе йому перемогти Голіафа.

З а п и т а н н я :

- 1) Де жили філістимляни?
- 2) Де розташувалися вони табором?
- 3) Хто був на протилежному горбі?
- 4) Хто такий був Голіаф?
- 5) Що він кричав до полків ізраїльських щодня?
- 6) Чому ніхто не наважувався битися з ним?
- 7) Чому Давид був впевнений, що він переможе Голіафа?
- 8) Чому залишив Давид своїх овець?
- 9) Хто покликав до себе Давида?
- 10) Що допоміг Давидові зробити Бог, коли той пас вівці свого батька?

Переможна віра

І кн. Сам. 17:38–64

Почувши слова Давида, Саул дав згоду на те, щоб він виступив для поєдинку з велетнем. Але Давид не мав ні меча, залізного панцира, тому Саул зодягнув на нього свій панцир, свій шолом і дав йому свого меча. Але Давид був незвичайний до важкої зброї. Він сказав Саулові: «Мені заважає цей одяг». І він негайно зняв і віддав зброю Саулові, не взяв він ні меча, ні списа. Він пішов до струмка і вибрав там п'ять гладеньких камінців, поклав їх до пастушої торбини. Ви зараз побачите, як саме він застосовував каміння. Другою рукою він взяв палицю і поспішив назустріч з Голіафом. Велетень почув, що якийсь ізраїльтянин хоче битися з ним, і вийшов проти Давида. Попереду нього йшов зброносець, який ніс його щит. Побачивши Давида, Голіаф був вкрай здивований, він думав зустрітись з чоловіком високим на зріст, таким, як і він сам, з чоловіком озброєним з голови до п'ят і з списом в руці. Давид був молодим і відрізнявся тільки гарним дитячим обличчям, він був зодягненим в пастушу одягу і тримав тільки палицю в руці.

Філістимський воїн розсердився і зустрів його образливими словами. Він почав насміхатися з Давида, кажучи: «Підійди до мене і я віддам тіло твоє птахам небесним і звірам польовим». Але Давид зовсім не злякався його погроз і відповів йому: «Ти йдеш проти мене зі списом і мечем, а я йду проти тебе в ім'я Господнє. Він допоможе мені вбити тебе, і я зітну з тебе голову твою, а трупи війська філістимського віддам птахам небесним і звірам польовим, і тоді кожен побачить, що Бог в Ізраїлі і що Він сильний врятувати нас».

Коли ж Голіаф наблизився до Давида, Давид підбіг до нього, опустив руку в торбину, вийняв звідти камінь і поклав його до праці, яку він мав із собою. Потім міцно тримаючи один кінець мотузка, він щосили кинув камінь, і камінь поцілів в лоба Голіафові і пробив череп. Голіаф впав на землю. Тоді Давид підбіг до нього, витягнув із піхов меча його і відтяв йому голову. Коли філістимляни побачили це, то вони дуже злякалися. Ізраїльтяни переможно вигукували, тому що вони бачили, що Бог боровся за них. Філістимляни намагалися втікати, але ізраїльтяни доганяли їх і вбили багатьох. Давид показав голову Голіафа і залишив собі його зброю. Чи подякував Давид Богові за те, що Той допоміг йому перемогти Голіафа? Так, він заспівав Богові пісню хвали, супроводжуючи її грою на арфі. Давид не бажав, щоб народ славив особисто його, але щоб кожний вшанував Бога. «Ти підніс мене над повстаючим проти мене, і від чоловіка жорстокого врятував мене. За це буду славити Тебе, Господи, поміж іншими племенами і співатиму імені Твоєму» (Пс. 17:49–50). Він хотів, щоб кожний в народі говорив: «Великий Господь. Він допоміг пастушкові перемогти велетня!»

Лише горді люди хочуть, щоб їх хвалили, але ті, хто Бога люблять, не чекають слави від людей. Якщо Бог допомагає вам робити щось добре, то ви, діти, повинні дякувати Йому і славити Його за допомогу. Якщо ви згадали що-небудь добре, чому вас навчив Господь, вам знову належить прославити Його за те, що Він вам нагадає про це. Як говориться за віддання Богові хвали в молитві Господній? Там сказано: «Нехай святиться ім'я Твоє!», а це означає: «Будемо прославляти ім'я Боже».

З а п и т а н н я :

- 1) Яку зброю дав Давидові Саул?
- 2) Як насміхався Голіаф над Давидом?
- 3) Яким чином Давид вбив Голіафа?
- 4) Що сталося з рештою філістимлян?
- 5) Чи хотів Давид, щоб його славили за перемогу над велетнем?
- 6) Кому Давид хотів віддати славу? Що означають слова: «Нехай святиться ім'я Твоє!»?

Саул дуже зрадів, що Давид вбив Голіафа. Давида привели до Саула і він показав голову Голіафа. Тоді Саул запитав Давида: «Чий ти син?» Давид відповів: «Мій батько Єссей. Він живе у Вифлеємі».

Коли Саул розмовляв з Давидом, під час їхньої розмови був присутнім син Саула. Він був вже дорослим і дуже мужньою людиною. Він був на ім'я Йонафан. Він був сином царя. Йонафан всім серцем полюбив Давида. Чому це він так полюбив його? Мабуть за добре серце Давида і за його хоробрість. Давид був також дуже гарним на вигляд. Та передусім Бог прихилив серце Йонафана до Давида. Йонафан розповів Давидові, що він дуже любить його. І вони пообіцяли один одному, що будуть любити завжди один одного. Йонафан подарував одяг свій Давидові, подарував йому також свого списа і меча.

Саул не дозволив Давидові повернутися до батька свого, залишивши його біля себе. Ось чому Давид і Йонафан часто бачилися. Мабуть, це було приємно їм, тому що друзі люблять бути разом. Ви, мабуть, гадаєте, що Давид тепер був цілком щасливим. Але з ним трапилася неприємність невдовзі. Зараз ви дізнаєтеся яка.

Коли велетень був вбитий у двобої, ізраїльтяни розійшлися по своїх домівках, а Саул, Йонафан і Давид стали мешкати в царському домі. Коли вони туди поверталися, назустріч їм вийшли багато жінок з арфами в руках, вони грали на арфах, співали і танцювали. Своїми піснями вони славили Давида, кажучи, що він переміг Голіафа і переміг філістимлян більше, ніж Саул. Вони співали так: «Саул переміг тисячі, а Давид десять тисяч!» Чи подобалися ці пісні Давидові? Ні. Давид не шукав слави людської. Він шукав прославлення імені Божому. Йому було б приємніше, коли б вони співали, що Бог допоміг пастушкові перемогти Голіафа. Саул, почувши ці пісні, дуже засмутився, тому що він прагнув слави і навіть подумати не міг, що Давида вшановують більше, ніж його. «Як це так, — думав Саул, — вони наважуються говорити, що Давид вбив більше філістимлян, аніж я? І що він відважніший за мене?» Саул не мав рації, бо він заздрив Давидові, і був подібним у такому разі на брата Йосифа і на Каїна. Тоді Саул подумав: «А може не Давид буде замість мене царювати?» Він згадав, що Бог вибрав царем людину, достойнішу за нього. Чи вгадав Саул? Так, все так і трапилось. І зненавидів Саул Давида, і надумав умертвити його. Ці недобрі думки не давали спокою Саулові, коли він повернувся додому. Замість того, щоб дякувати Господеві за те, що Він допоміг перемогти ізраїльтянам філістимлян, він обмірковував, яким чином умертвити Давида.

Наступного дня злий дух знову підійшов до Саула. Давид бачив, що Саул хворий і нещасливий. Що ж він надумав, щоб втішити царя? Він взяв свою арфу і став грати на ній в присутності Саула. На той час в руці царя був гострий спис. Саул сказав сам собі: «Кину списа в Давида і він помре». але Давид помітив це вчасно і відхилився вбік. Так що спис його не зачепив. Тоді Саул знову кинув списа, але і цього разу не попав: Бог оберігав Давида.

Всі однодушно любили Давида і це дуже дратувало Саула і примушувало його ненавидіти Давида. Давид чинив все так справедливо, що Саул не міг знайти ніякої провини в ньому, вартої покарання. Тоді Саул наказав Давидові взяти з собою кілька ізраїльтян і напасти на філістимлян. Чому це Саул таке придумав? Він мав певну надію, що філістимляни вб'ють Давида. Давид виконав бажання царя: він вбив багатьох філістимлян, а сам залишився неушкодженим. Всі почали ще більше славити його за відважність. І це вже вкрай розгнівало Саула. Нарешті Саул наказав своїм слугам, щоб вони при першій нагоді вбили Давида, проте вони любили його і не хотіли вбивати. Але Йонафан став побоюватися, щоб злі наближені особи до царя, бажаючи цареві догодити, не вбили Давида, ось чому Йонафан переконав Давида сховатися в надійному місці, поки він не вблагає царя не тримати на нього зла. Йонафан сказав батькові своєму: «Не гріши проти Давида. Давид йшов на небезпеку, б'ючись з Голіафом. Тоді ти був добрим до нього, чому ж ти тепер гніваєшся на нього?»

Йонафан робив добру справу, прохаючи за Давида. Ви також добре робите, діти, коли ви один за одного заступаєтеся, коли вам трапляється впасти в неласку. Саул пообіцяв Йонафанові не вбивати Давида. Тоді Йонафан покликав до себе Давида і привів його до царя. На деякий час цар заспокоївся. Але невдовзі Саул знову почав ненавидіти Давида, і злий дух знову став тривожити його. Тоді Давид знову грав на арфі, щоб розвіяти журбу його. Одного разу Саул знову кинув списа в Давида, якого він тримав у своїй руці, але Давид відхилився і спис встромився в стіну. Тоді Давид налякався ненависті Саула і вночі втік від нього. Він не пішов до свого батька, тому що Саул там його знайшов би. Він переховувався в різних місцях.

Ви будете знати, як багато лиха зазнав Давид. Але Бог любив його і захищав його. Саул мав недобре серце, був гордим і заздріливим, подібно до сатани.

Ви, діти, повинні один одного любити, і не намагатися шукати людської шани. Я маю надію, що ви не заздрите один одному, але радієте, коли хвалять інших дітей.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто такий був Йонафан?
- 2) Через що Саул почав ненавидіти Давида?
- 3) Що хотів Саул зробити з Давидом? Що Саул кинув в Давида?
- 4) З якою метою Саул послав Давида проти філістимлян?
- 5) Що наказав своїм слугам Саул зробити?
- 6) Чому вони не вбили Давида?
- 7) Хто намагався прихилити серце Саула до Давида?
- 8) Обіцяв Саул не шукати смерті Давидові?
- 9) Чи дотримав він слово своє?
- 10) Як він намагався вбити його? Куди втік Давид?

Печера

І кн. Сам. 24

Коли Давид втік від Саула, йому довелося розлучитися із своїм любим другом Йонафаном. На прощання друзі обнялися і обидва щиро плакали, та Йонафанові належало залишитися з батьком своїм Саулом. І він добре зробив, що залишився з батьком. А де переховувався Давид від гніву Саула? На ханаанській землі було багато горбів, де було чимало печер. В таких місцевостях було мало жителів, там тільки паслися на соковитих луках вівці, дикі кози гралися на вершинах скель та горбів.

Давид був не сам, разом з ним пішли брати його і безліч народу. Всі ці люди намагалися захистити Давида, знаючи, що Саул дав наказ своїм слугам вбити Давида. Це були друзі Давида, але найкращим другом його був Сам Бог.

Давид і його друзі сховалися у великій печері тому, що деякі печери були маленькими і вмщали мало людей. Де ж вони брали їжу? Добрі люди постачали їх харчами, тому що Бог прихилив їхні серця до Давида. Саул був дуже невдоволений, коли йому доводилося дізнаватися, що народ любив Давида. Він всіх намагався переконати, що Давид має зле серце і хотів його вбити. Але це була неправда. Деякі люди вірили йому і говорили погане про Давида, а при зустрічі насміхалися з нього.

Бідний Давид! Йому було боляче навіть подумати, що народ вірить, що він хотів вбити Саула. Але він втішав себе думками, що Бог знає, що він не тримав на серці такого злого наміру. Давид втішався молитвою, він прохав Бога оглянути його серце, щоб переконатися, що він не хоче вбивати Саула. «Ти випробував серце моє, відвідав мене вночі, спокусив мене, і нічого не знайшов» (Пс. 16:3). Давид взяв з собою до печери арфу. «Збадьоріться, псалтир і гусла!» — казав він у псалмі 36, віршом 9; він часто співав псалми і дякував Богові за врятування від смері, хоча за ним гналися багато людей, щоб вбити його. «Я ревно приношу Тобі жертву, славлю ім'я Твоє, Господи, бо воно добре, бо Ти врятував мене від усіх бід» (Пс. 33:8-9).

Давид переховувався по різних печерах, щоб Саул не міг його знайти. Іноді Саул шукав його в одному місці, а Давид в цей час ховався в гущавині лісу, або переходив від печери до печери.

Та ось Саул зібрав велике військо і почав розшукувати Давида поміж горбами, та Бог не дав Саулові такої можливості знайти його. Саул запитував зустрічних людей: «Чи не зустрічали ви Давида і його друзів? Скажіть мені, де він, тому, що він хоче мене вбити». Деякі люди показали йому на печеру на горбі, але, коли Саул прийшов туди, то Давида там вже не було, він почув, що Саул наближається і перейшов до іншої печери.

Саул стомився бігати за Давидом. І трапилося в цей час таке: печери, як ви знаєте, діти, бувають дуже темними. До них світло проникає тільки через вхід, тому що там немає вікон. Одного разу Давид з друзями перебували у великій печері і Саул прийшов туди. Саул не знав, що там знаходиться Давид. Саул надумав відпочити в цій печері. Він залишив своїх людей назовні, а сам зайшов всередину. Давид і його слуга бачили, що Саул туди зайшов, а Саул в темряві не помітив Давида, його друзів, тому що вони знаходилися в найтемнішому кутку глибокої печери. Як здивувався Давид, побачивши Саула?! Давид і його друзі причаїлися у глибині печери, а Саул ліг відпочити. Тоді друзі Давида сказали йому: «Тепер ти можеш легко вбити Саула». — «Ні, — відповів Давид. — Я не підніму руку на ставленця Божого». І не дозволив Давид навіть

доторкнутися до Саула, а сам тихенько підійшов до Саула і відрізав частинку верхнього одягу його. Зараз ви дізнаєтесь, навіщо він це зробив. Невдовзі Саул піднявся і вийшов із печери. Він пішов далі розшукувати Давида. Тоді Давид вийшов із печери і гучно закричав: «Пане, царю мій!» Саул оглянувся. Давид впав на землю і поклонився йому. Саул дуже здивувався, побачивши Давида. Давид заговорив до Саула: «Чому ти думаєш, що я хочу тебе вбити? Ти увійшов до печери, де я переховувався, мої люди радили мені вбити тебе, але я цього не зробив». Потім Давид показав йому шматок його одягу, який він відрізав. «Батьку мій, поглянь! — сказав Давид. — Ось частинка одягу твого, яку я відрізав. Хіба я не міг тебе тоді вбити? Але ж я цього не зробив! Чому ж ти переслідуєш мене? Господь захистить мене і не допустить моєї загибелі».

Почувши таке, Саул сказав: «Чи це твій голос, сину мій Давиде?» І заплакав Саул. Колись він любив його і тепер, побачивши, що Давид повівся так шляхетно, він усвідомив свою несправедливість, але він не жалкував, що так образив Давида. «Я бачу, — сказав Саул, — що ти кращий за мене, і не хочеш мене вбивати, і я знаю, що ти будеш свого часу царем».

І не ганявся з того дня Саул за Давидом, перестав переслідувати його, повернувшись до свого палацу зі слугами своїми. Проте Давид не повенувався до Саула, тому що він вже не довіряв йому. Саул раніше обіцяв Йонафанові не шукати смерті для Давида, однак слова свого не дотримав. Так і тепер він міг знову бажати умертвити Давида. Тому Давид знову заховався в печері. Саул не розкаявся, що він образив Бога несправедливістю своєю, він не прохав Бога простити йому, не благав Бога дати йому Святого Духа, а тому він ставав все гіршим і гіршим.

Коли ви чините, щонебудь погане, дітки, ви повинні молитися і благати Бога дати вам Святого Духа. Якщо ви не будете прохати Бога виправити вас, то сатана буде робити вас все гіршими і гіршими.

З а п и т а н н я :

- 1) Де переховувався Давид? Хто гнав за Давидом?
- 2) В чому намагався переконати народ Саул?
- 3) Чим втішався Давид?
- 4) Чому Саул не помітив Давида в печері?
- 5) Чому Давид і його люди змогли помітити Саула?
- 6) Навіщо відрізав шматок одягу у Саула Давид?
- 7) Чому Давид не вбив Саула?
- 8) Що зробив Саул, поки Давид вийшов із печери і заговорив з ним?
- 9) Чому Давид більше не повертався до Саула?

Примирення

І кн. Сам. 26

Ви пригадуєте, діти, що після зустрічі з Давидом Саул перестав його переслідувати. Однак, невдовзі, Саул знову почав ненавидіти Давида. Одного разу злі порадики знову сказали цареві: «Ми можемо показати тобі, де переховується Давид». Погано повелися ці люди, виявляючи Саулові, де був Давид, бо їм вдалося визнати це місце. Саул взяв з собою воїнів і пішов до вказаного місця. Саул не знав точного місцезнаходження Давида, він знав тільки приблизно.

Саул наказав розташуватися табором на вершині горба, а навкруги наметів вирити рова, щоб ніхто не міг підійти вночі. Вночі Саул і його люди спали, а вдень вони шукали Давида.

Давид швидко дізнався, що Саул знову шукає його. Як він знову зажурився! Він ледве повірив такому, тому він послав своїх людей, щоб переконатися, що Саул таки справді знову прийшов переслідувати його. Слуги повернулися і сказали, що вони бачили табір Саула на вершині горба. Тоді Давид вирішив піти з декількома слугами своїми до наметів Саула. Він запитав їх: «Хто піде зі мною?» Один його друг відповів: «Я піду з тобою». Тоді Давид і його друг пішли вночі і підійшли до наметів Саула. Бог послав на них міцний сон, заснула навіть сторожа, призначена самим Саулом. Бог оберігав Давида, тому Він і наслав цей міцний сон.

Давид перейшов через рів, що оточував табір Саула, і його ніхто не зупинив. Потім він увійшов до намету Саула. Саул спав на своєму ліжку. В узголів'ї був встромлений в землю спис і стояв глечик з водою. Всі воїни міцно спали.

Саул і не підозрював, що біля нього Давид. Тоді друг Давида сказав йому: «Дозволь мені взяти цього списа і я вб'ю Саула. Я приб'ю його списом до землі одним ударом». Як ви гадаєте, чи дав на це згоду Давид? «Ні, — відповів Давид, — не вбивай його, не можна беззаконно вбивати ставленника Божого. Нехай його вразить Господь, коли настане день. Візьми тільки глечика з водою і списа, і підемо звідси до свого табору». Вони взяли глечика з водою і списа і пішли звідти, і їх ніхто не бачив. Навіщо вони взяли того глечика і списа? Ви пригадуєте, з якою метою одного разу Давид відрізав шматок одягу у Саула. З такою самою метою він взяв тепер і глечика і списа. Він хотів показати Саулові, що він був біля його ліжка, коли той спав і міг його вбити, коли б він захотів.

Давид спустився з горба, де стояли намети Саула і піднявся на інший горб, що був неподалік. Потім Давид щосили закричав: «Воїни, навіщо ви пустили чужих людей до намету царя, коли він спав?» Ви знаєте, діти, чому вони спали? Тому, що Бог прислав їх. Потім Давид показав людям Сауловим списа і глечик з водою

царя. Коли Саул почув голос Давида, він згадав про нього і заплакав. Він сказав: «Чи це твій голос, сину мій Давиде?» Давид відповів: «Це мій голос, пане мій, царю. Навіщо ти переслідуєш мене? Яке зло я тобі заподіяв? Хто тебе знову підбурих проти мене?» Саул сказав: «Згрішив я. Вертайся додому, я тобі не заподію ніякої шкоди, тому що сьогодні ти міг мене вбити, але не вбив. Я був несправедливим по відношенню до тебе».

Чи справді жалкував так цар? Ні. Він не благав Бога простити йому і виправити його серце.

Потім Давид сказав: «Ось спис царя. Хай твій слуга прийде за ним». А чому Давид сам не поніс списа Саулові? Він не довіряв Саулові і боявся, що той вб'є. Саул сказав: «Благословенний ти, сину мій Давиде». Потім Саул повернувся додому. Давид пішов до того краю землі ханаанської, де жили филистимляни, щоб Саул не знайшов його. Бог прихилив їхні серця до Давида. Та Давид даремно поселився поміж філістимлянами, тому що вони поклонялися ідолам. Йому належало б більше довіритися Богові, Котрий міг зберегти його в печерах і на горбах.

Чи молився Саул, повертаючись додому, благаючи Бога захистити його від сатани і допомогти йому не тримати на серці зла на Давида? Коли б Саул робив так, то Бог йому допоміг би. Послухайте, діти, ще раз, як саме ви можете переборювати недобрі почуття у своєму серці. Цього замало говорити самому собі: «Я буду виправлятися, я вже не буду такого більше робити». Ви повинні благати Бога захистити вас від зла. Тому що сатана за вас сильніший і, якщо Бог не утримає вас, то сатана може навчити вас ще більшому злу. Отож, дітки, якщо ви не хочете бути слугами сатани, то прохайте Бога подарувати вам Свого Духа Святого. «Народжений від Бога береже себе і лукавий не торкається його» (Ів. 5:18).

З а п и т а н н я :

- 1) Чи продовжував Саул переслідувати Давида?
- 2) Вдень чи вночі пішов Давид до наметів Саула?
- 3) А чому так міцно спали воїни і Саул?
- 4) Навіщо забрав Давид списа і глечик з водою?
- 5) Чому Давид сам не поніс їх цареві?
- 6) Чому Давид поселився поміж філістимлянами?
- 7) Що тут було поганого?

Смерть Саула

І кн. Сам. 31

Ви пам'ятаєте, куди сховався нарешті Давид від Саула? На землі філістимлян. Там жили нечестиві ідолопоклонники, та Бог прихилив їхні серця до Давида і до служників його.

Коли Саул дізнався, що Давид втік до філістимлян, то він перестав його переслідувати, тому що боявся, щоб філістимляни його не вбили. Та час смерті Саула вже настав, і ви зараз будете знати, як саме він помер.

Ви знаєте, що філістимляни ненавиділи ізраїльтян і часто воювали з ними. Одного разу цар філістимський зібрав велике військо і повів його до того місця, де можна було вигідно битися з ізраїльтянами. Почувши про це, Саул зібрав своїх воїнів і виступив проти філістимлян. Покірливий батькові син його Йонафан супроводжував в поході його.

Філістимляни і ізраїльтяни зійшлися у двобої. Хто ж переміг? Бог був незадоволений ізраїльтянами і не допоміг їм здолати ворога. Ізраїльтяни почали тікати. Навіть Саул і Йонафан, хоч якими вони були мужніми, теж почали тікати. Філістимляни за ними погналися і вбили Йонафана. Що ж трапилося з Саулом? Він був поранений стрілою і не міг далі тікати. Коли Саул відчув, що не може далі тікати, то він боявся, що філістимляни, якщо спіймають його, то будуть жорстоко мучити. Він надумав швидше померти. Він покликав одного воїна і сказав йому: «Візьми свого меча і заколи мене». Чи повинен був воїн послухатися і вбити Саула? Коли б ваш брат попросив вас вбити його, хіба ви погодилися б? Ні, тому що Бог сказав: «Не вбивай!»

Зброєносець Саула відмовився вбити його. Тоді Саул взяв свого меча і впав на нього. Меч прошив його наскрізь і він помер. Чи правильно вчинив Саул, що він сам себе позбавив життя? Ні, йому потрібно було б чекати, коли Бог пошле йому смерть. Ті, хто любить Бога, чекають, коли Сам Господь покличе їх до Себе. Коли Саул помер, зброєносець, який відмовився вбити його, теж впав на свого меча і помер. Поганий приклад Саула затягнув і його в гріх.

Філістимляни цілісний день гналися за ізраїльтянами і дуже багато їх вбили. Наступного дня філістимляни піднялися на горба, де відбулася битва, щоб подивитися, чи багато вони вбили ізраїльтян. Поміж ними вони знайшли Саула і Йонафана. О, як зраділи вони, що цар і його мужній син вбиті! Вони відсікли Саулові голову, зняли з нього зброю і послали на землю філістимську. Вони дякували своїм ідолам, гадаючи, що це вони допомогли їм перемогти ізраїльтян. Потім вони поклали всю зброю Саула до одного із своїх капищ, а його тіло повісили на

стіні цього капища, на видноті для всіх. Там же вони повісили і тіло Йонафана. Так помер бідний Йонафан, та Бог любив його і дав його душі вічне спасіння.

Запитання:

- 1) Хто вистрілив стрілою із лука в Саула?
- 2) Як Саул позбавив себе життя?
- 3) Чому люди не мають права самі собі вкорочувати життя?
- 4) Що зробили філістимляни з головою Саула і з його зброєю?
- 5) Що вони зробили з тілами Саула і Йонафана?
- 6) Кому дякували філістимляни за перемогу?

Здійснення обітниці

2 кн. Сам. 1:27,2:1, 5:1–3

Деякі ізраїльтяни знали, що філістимляни повісили на стіні тіла Саула і Йонафана, тоді ці сміливі люди пішли вночі і зняли тіла, спалили їх і попіл поховали під деревом.

Що в цей час робив Давид? Він залишався на землі філістимлян. Він знав, що Саул і Йонафан билися з філістимлянами і нетерпляче чекав, хто ж переможе. Нарешті до нього прийшов чоловік, що приймав участь у битві, і розповів йому все. Чоловік той впав на землю і поклонився йому. Давид запитав його: «Звідки ти?» — Він відповів: «Я втік з табору ізраїльського». Тоді Давид сказав: «Розкажи мені все, що трапилося». Чоловік той відповів: «Ізраїльтяни побігли, і багато їх загинули, а Саул і Йонафан вбиті».

Чоловік той гадав, що Давид, почувши звістку про смерть Саула, зрадіє. Але чи радів Давид? Ні, незважаючи ні на що, він любив Саула, він сумував, що філістимляни перемогли Саула, тому що він знав, що за цю перемогу вони будуть славити своїх ідолів, а ім'я Боже будуть ганьбити. Давид щиро любив Господа і шукав слави Йому. Окрім того, Давид гірко оплакував Йонафана, свого друга. Ніколи вже не зустрінуться вони в цьому світі віч-на-віч!

Давид заспівав гімн на честь Саула і Йонафана. Він порівнював Саула і Йонафана з орлами і левами, він говорив, що вони разом жили і разом померли. Потім він співав: «Сумую за тобою, брате мій, ти був дуже любий мені». Він називав Йонафана братом за його ніжну любов до нього. Давид не тримав зла на Саула — він пам'ятав тільки його мужність, він не хотів говорити що-небудь погане на царя.

Прийшла пора ступити Давидові на престол царський. Бог збудив в серцях ізраїльтян бажання прохати Давида стати їхнім царем. Давид погодився. Бог обіцяв Давидові призначити його царем, і тепер Він виконував Свою обітницю.

Бог завжди виконує Свої обітници. Що пообіцяв одного разу Бог Авраамові? Він обіцяв подарувати йому сина і сказав, що нащадки його заволодіють землею ханаанською. Чи здійснив Бог ці обітници? Звичайно, здійснив. Що Бог обіцяв вам, діти? Він обіцяв дати вам Духа Свого, і, якщо ви будете прохати Його про це, то Він здійснить Свою обітницю. Він обіцяв, якщо ви будете мати Його Духа в душах ваших, подарувати вам вінок слави. Я маю надію, що ви прохаєте Його, дітки, дати вам Духа Святого.

Давид, граючи на арфі, вшанував Бога за те, що Той здійснив Свою обітницю. Він взяв його від отари овець і зробив його царем всієї землі ізраїльської. Давид хотів бути добрим царем, бажав творити волю Божу і навчити увесь народ любити Бога. Він знав, що Бог благословить його і захистить від зла.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто розповів Давидові про смерть Саула?
- 2) Чи зрадив Давид такій звістці?
- 3) Як він проявив свій смуток?
- 4) Кого обрали ізраїльтяни своїм царем після смерті Саула?
- 5) Чи обіцяв Бог раніше зробити Давида царем?
- 6) Що Бог одного разу пообіцяв Авраамові?
- 7) Чи здійснив Бог Свою обітницю?
- 8) Що Бог обіцяв вам?

Давид в Єрусалимі

2 кн. Сам. 5:7–11; 1 Хр. 15:13,15,16

Давид став, нарешті, царем так, як йому і обіцяв Бог. Місто, де він жив, називалося Єрусалимом. Давид народився у Вифлеємі і там він пас своїх овець, але, коли він став царем, то почав жити в Єрусалимі.

Єрусалим був надзвичайно гарним містом. Він був побудований на декількох горбах. Один з тих чудових горбів називався Сіоном.

Давид побудував собі дім на горі Сіон. Царський дім, як ви знаєте, називається палацом. Палац Давида стояв на горі Сіон. Давид дуже любив Господа і тому хотів, щоб ковчег Божий знаходився біля нього. А де на той час знаходився ковчег? Ви пригадуєте, що ковчег свого часу був у Силомі, потім його взяли філістимляни, а потім вони знову повернули його, та до Силому ковчег вже не повертався. Він тепер зберігався в домі однієї людини, туди і попрямував Давид за ковчегом. Багато священиків супроводжували Давида, а також народ йшов слідом за царем, граючи на різних музичних інструментах — і арфах, і трубах, флейтах, цимбалах і на псалтирах; ця гра супроводжувала спів похвальних гімнів Богові, жінки грали на

тамбуринах. «Попереду йшли співаки, за ними граючі на інструментах, а посередині діви з тимпанами» (Пс. 67:26).

Так перенесли ковчег із приватного дому до Єрусалиму на гору Сіон. Давид був одягненим в білий ефон, всі співаки і музиканти були в білих одягах, так само були зодягнені і священики. Давид грав на арфі і йшов поруч з граючими і співаючими, за ними йшли священики і несли ковчег Божий.

Яке це було гарне видовище, як втішно було чути, що підноситься до небес хвала Богові! Це нагадувало небесний спів ангелів. Безліч народу вийшли назустріч. Вони чули, що Давид славив Бога грою на арфі. Яким щасливим був Давид того дня!

Ковчег винесли на гору Сіон. Вершина гори Сіон була оточена стінами, в яких були зроблені ворота. Ворота відчинялися навстіж, щоб пропустити царя і ковчег, який являв собою немовби престол Божий. «Підніміть ворота, ваші верхи, і підніміться двері вічні і увійде цар слави» (Пс. 23:7). Давид наказав приготувати особливе місце, куди поклали накритий заслонами ковчег. Він переніс на гору колишньої скінії, але побудував поблизу палацу свого нову скінію (2 Хр. 3:4). Тут священики поклали ковчег, співаки співали псалми, що їх написав Давид, один псалом починався словами: «Славте Господа!» Давид приніс також багато жертв Богові на горі Сіон і благословив народ, що оточував його. Перед тим, як відпустити народ до своїх домівок, Давид дав кожному ізраїльтянинові хліба, м'яса і вина.

Давид дуже радів, що ковчег Божий тепер знаходиться поблизу його палацу. Щодня співаки співали і грали перед ковчегом. Співали вони також і вночі: одні співали вночі, інші вдень. Вони співали по черзі: «Благословіть нині Господа, всі раби Господні, що перебувають в домі Божому в годину нічну» (Пс. 133:1).

На небі ангели можуть співати хвалу Богові і вдень, і вночі, не потребуючи відпочинку, та земні співаки стомлюються. Перебуваючи у своєму палаці, Давид міг чути звідти псалми хвали навіть вночі, якщо він не спав. Він слухав гармонійний спів співаків.

Давид сам писав псалми. Цьому його навчив Бог. Це були псалми «Давида, сина Єссея, ...солодкого співака Ізраїля», в ньому говорив Дух Господній (2 кн. Сам. 23:1–2). Він сам їх співав і грав на арфі, потім він їх записував і давав співакам, котрі співали їх перед ковчегом.

Давид не завжди жив на горі Сіоні у палаці. Йому частенько доводилося воювати з філістимлянами та іншими ворогами Ізраїля, і Бог допомагав Давидові і людям його перемагати. Тоді Давид повертався на гору Сіон і співав хвалу Богові за отримані перемоги. «І прославив Давид Бога того дня, коли врятував його Господь від рук ворогів його» (2 кн. Сам. 22:1).

З а п и т а н н я :

- 1) В якому місті жив Давид, коли став царем?
- 2) Як називався в Єрусалимі горб, на якому знаходився дім Давида?
- 3) Чому Давид хотів, щоб ковчег перебував поблизу його палацу?
- 4) Де знаходився ковчег від того часу, коли філістимляни повернули його ізраїльтянам?
- 5) Хто йшов попереду ковчегу, коли його переносили на гору Сіон? Як Давид передав радість свою при цьому?
- 6) Що наказав Давид співакам?
- 7) До якої скінії поклав Давид ковчег?

Благочестиве бажання

2 кн. Сам. 17

Одного разу Давид перебував у чудовому палаці своєму. Він сказав своєму другові Нафанові: «Я маю чудовий палац, а ковчег Божий знаходиться тільки за заслонами». І надумав Давид побудувати гарний Дім для ковчегу Божого. Нафан, друг Давида, був людиною мудрою і благочестивою: він також радив Давидові побудувати Дім для ковчегу. Вночі Бог сказав Нафанові: «Йди і скажи Давидові, щоб він не будував Мені Дім. Я дуже радий, що Давид має такий намір, але Я не хочу, щоб він будував Мені Дім, тому що він багато воював і пролив багато крові. Але Я дам сина Давидові і він побудує Мені Дім. Давид і надалі воюватиме і Я буду з ним». Бог не був незадоволений, що Давид воював. Він тільки не бажав, щоб той будував для Нього Дім.

Нафан прийшов до Давида вранці і переказав йому слова Божі. Давид дуже зрадів, почувши, що Бог благословлятиме його і надалі і дасть йому сина, котрий збудує Дім Господній. Давид палкою молитвою подякував Богові: «Хто я, Господь Мій і Бог, і що таке дім мій, що Ти мене підняв? Але і цього здалося мало в Твоїх очах, Господи, почни благословляти дім Твого раба». Богові була до вподоби молитва Давида. Давид не був гордою людиною. Він дивувався, що Бог незаслужено оточував його Своїми ласками, що Він взяв його від отари овець і зробив царем ізраїльським. Він дякував Богові за те, що Той обіцяв вічно його благословляти, і благословить сина його, тому, що Давид вважав себе грішником недостойним Божих щедрот.

А хіба вас не оточує своїми ласками Бог, діти? Хіба Він не обіцяв вам взяти вас до Себе, якщо ви будете Його прохати про це? Чи не дивує вас милосердність Божа? Він ласкавий до вас не за ваші заслуги, тому що всі ви грішні. Бог є добрим до вас, тому що Він наповнений ласкою і бажає благословляти Свій народ.

З а п и т а н н я :

- 1) Яке благочестиве бажання мав Давид? Чому Бог не дозволив Давидові побудувати Дім для ковчегу?
- 2) Хто переказав Давидові бажання Боже?
- 3) Хто повинен був збудувати Дім для Бога?
- 4) Чи заслужив Давид на постійне благословення Боже?
- 5) Чому Бог завжди готовий благословляти вас?

Дружина Урія

2 кн. Сам. 11 розділ

Чи був Давид доброю людиною? Так, він любив Бога і намагався Йому догодити. Що робило Давида благочестивим? Присутність в його серці Духа Святого. Бог дав йому Духа Свого, але, звичайно,

поруч з добром перебувало в серці Давида і зло. Сатана завжди намагався нав'язати зло Давидові. Іноді Давид не дуже ревно прохав Бога захищати його від зазіхань сатани, і тоді він виконував деякі з його порад. Зараз ви про все дізнаєтесь, як Давид згрішив і зробив зло перед Богом. Ось як це трапилось!

Одного разу Давид став воювати з народом, що проживав поблизу Ханаану. Він не пішов цього разу на чолі війська, а послав свого полководця Йоава. Полководцем називається чоловік, котрий веде військо на війну і керує ним.

Отже, Давид залишився в Єрусалимі. Не знаю чому саме він не пішов воювати. Цілком вірогідно, що він лінувався, і вирішив залишитися спокійно в палаці, щоб їсти, спати і відпочивати. Лінощі — це недобра річ. Сатана завжди підбурює лінивого чоловіка до зла. Одного літнього спекотного вечора Давид вийшов подихати свіжим повітрям на даху свого дому; дахи на тій землі, як ви вже знаєте, були плоскими як стіл. Звідти він побачив жінку, яку полюбив з першого погляду. Він послав запитати, як її звати. Йому сказали, що її звать Вірсавія, і що вона дружина Урія.

Чи міг женитися на Вірсавії цар, поки був живий її чоловік Урія? Ні, він не міг забрати її в Урія, тому що сьома заповідь каже: «Не перелюбствуй». Давидові не слід було навіть і думати про Вірсавію, але він продовжував думати і хотів женитися на ній. Він думав: «От якби-то Урія помер, тоді Вірсавія була б моєю дружиною». І він почав шукати смерті для Урія. Урія був відданим і мужнім воїном, на той час він воював під командуванням Йоава. Давид бажав, щоб Урія був убитим під час битви. Це була гріхозна думка. Шоста заповідь каже: «Не вбивай», ось чому ми не повинні бажати смерті для когось-небудь. Злий намір заволодів серцем Давида. Ось що він зробив. Він написав листа Йоавові: «Коли почнеться битва, відправ Урія на саме небезпечне місце, щоб він був вбитий ворогами». Як міг написати таке Давид? Він послав листа Йоавові. Чи повинен був послухатися Йоав царя? Ні. Але Йоав бажав догодити Давидові і виконав його наказ. Невдовзі Йоав напав на вороже місто, оточене високими мурами. Він послав Урія з декількома воїнами близько до самого міста, і Урій був вбитий стрілою, що вилетіла із-за стін міста.

Тоді Йоав послав вісника до Єрусалиму, щоб повідомити Давида про смерть Урія. Чи сумував Давид, почувши таку звістку? Зовні він був сумний, а в душі радів. Тепер Вірсавія могла стати його дружиною. Він негайно послав за Вірсавією, оженився на ній і поселив її у своєму палаці. Та Бог розгнівався за це на Давида.

Запитання:

- 1) Чи завжди Давид вів на війну свої війська сам?
- 2) Хто був полководцем Давида?
- 3) Де побачив Вірсавію Давид вперше?
- 4) Який злий намір виникнув у його серці?
- 5) Чому Давид бажав смерті для Урія?
- 6) Проти якої заповіді ми грішимо, якщо бажаємо чиясь-небудь смерті?
- 7) Якого недоброго листа написав Давид?
- 8) Що наказав Давид Йоавові зробити з Урієм?
- 9) Чому Давид зрадів, почувши про смерть Урія?

Відвідини Давида Нафаном

2 кн. Сам. 12:1–1

Одного разу пророк Нафан прийшов до Давида. Бог об'явив Нафанові, що зробив Давид. Нафан почав з того, що він розповів Давидові таку історію: «В одному місті жили двоє людей. Один був багатий, а другий — бідний. Багатий мав багато овець, а бідний мав лише одну овечку, про яку піклувався від дня її народження. Він сам годував її, напував її з своєї чашки, вона в нього біля грудей спала і була для нього, як дочка. Одного разу прийшов гість до багатого. Тоді багач забрав овечку у бідного і пригостив нею свого гостя». Потім Нафан запитав Давида: «Якої кари заслуговує цей багач?» Давид дуже обурився вчинком багатого. Він сказав Нафанові: «Він заслуговує смерті і повинен повернути бідній людині чотири вівці замість тої, яку він забрав». Тоді Нафан сказав: «Людина та це ти!» Що хотів цим сказати Нафан? Хіба Давид забрав вівцю у бідняка? Ні, він не забрав вівці, але він забрав дружину Урія, а це було ще гірше. Нафан розповів йому це, щоб довести йому, яке він зробив зло. А він не заслуговував на смерть за таке?

Нафан сказав Давидові: «Бог був надзвичайно ласкавим до тебе і зробив тебе царем. Чому ти не дотримувався заповідей Його? Бог покарає тебе за зло, яке ти зробив. Діти твої будуть ворогувати між собою, будуть вбивати один одного і будуть непокірними тобі».

Давид засумував, почувши про гнів Божий. Тоді Нафан сказав: «Бог простив тебе, ти не помреш». Давид ревно і широко жалкував, що зробив таке зло. Він не тільки боявся покарання, як цього боявся і Саул, котрий думав тільки про суд Божий. Понад те Давид жалкував за тим, що він образив Бога. Давид придумав сумний псалом спокутувальний і наказав співакам заспівати його перед ковчегом Божим. Цим псалмом він благав Бога простити йому його гріх. Ось що Давид співав: «Обмий мене і я буду білішим за сніг. Серце чисте твори в мені, Боже, і дух тривалий віднови» (Пс. 50). Ви бачите, що Давид благав Бога

простити йому. Ось чому Бог йому і простив. Бог не вкинув Давида до пекла, але простив йому, тому що Господь Ісус обіцяв одного разу померти за нього на хресті. Але за життя Бог одного разу покарав Давида, щоб весь народ знав і ненавидів зло.

Я маю надію, діти, що ви часто благаєте Його захищати вас від сатани. Коли ви робите що-небудь погане, я маю надію, що ви потім жалкуєте за цим, і прохаєте Господа простити вас, і я знаю, що Він вам простить тому, що Господь Ісус помер за всіх грішників на хресті. «А коли хто згрішить, то ми маємо Заступника перед Отцем — Ісуса Христа, Праведного. Він — ублагання за наші гріхи» (1 Ів. 2:1–2).

Якщо ви сумуєте з приводу ваших гріхів, благайте Бога дати вам каяття, тому що Дух Божий може збудити у вашому серці сум за ваші згрішення.

З а п и т а н н я :

- 1) З якою метою розповів Нафан Давидові за багатого і бідного?
- 2) Чи зрозумів Давид суть цього оповідання?
- 3) Яким чином дізнався Давид про значення цього оповідання?
- 4) Як покарав Бог Давида?
- 5) Чи жалкував Давид з приводу свого гріха?
- 6) Що він сказав Нафанові?
- 7) Що він говорив Богові у псалмі?
- 8) Чи простив його Бог?
- 9) Чому Бог простив його?
- 10) Чому Бог покарав його за життя?
- 11) Хто дає людям усвідомлення своїх гріхів?

Покарання

2 кн. Сам. 15

Ви пригадуєте, діти, що, хоча Бог і простив Давида, Він обіцяв його покарати.

Давид мав багато дітей і деякі з них мали зле серце. Я не можу розповісти вам про всіх його дітей. Лише розповім про одного. Про Авессалома. Це був дуже гордий юнак, гарний на вигляд, і особливо відзначався своїм гарним довгим волоссям. Він дуже пишався своєю красою, був також неправдомовним і вбив одного свого брата, що образив його. Коли Давид почув, що Авессалом вбив брата свого, він тривалий час гнівався на нього і не бажав його бачити. Але врешті-решт він покликав його, поцілував його і простив йому. Давидові не слід було дозволяти Авессаломові повертатися до Єрусалима, але Давид зробив це, тому що занадто любив його.

Авессалом не любив Давида. Він мав на думці стати царем замість Давида. Ось чому він намагався бути ласкавим зі всіма

мешканцями Єрусалима, щоб вони любили більше його, а не батька, і зробили його царем. Він був також дуже добрим до бідних і говорив, що, коли б він був царем, то їм всім добре жилося б.

Все це прихилило їхні серця до Авессалома, тому що вони йому повірили, що він справді турбується про них. Авессалом був брехливим і лицемірним, і Бог не любив його. Коли Авессалом побачив, що багато хто полюбив його, то він відпросився в царя і поїхав з Єрусалиму. Давид дав згоду на це. Він не знав того підступного плану, що його замислив Авессалом. План був такий. Авессалом звелів народові прислухатися трубного звуку. Коли ж почують звук труби, то їм належить вигукнути: «Авессалом зацарював!» Отже, вийшовши з Єрусалиму, Авессалом прийшов до міста Хеврон. Там він наказав засурмити в сурми і народ вигукнув: «Авессалом зацарював!» І вони обіцяли йому віддано служити.

Бідний Давид був в Єрусалимі, коли Авессалом проголосив себе царем, про що доніс йому вісник. О, як сумно було Давидові чути таке! Він ніяк не міг повірити, що його син об'явить себе царем. Давид тоді згадав за своє згрішення і відчув, що він заслуговує на таке покарання. Він знав, що це Сам Бог допустив таке. Давид не міг залишатися в Єрусалимі, тому що він розумів, що Авессалом невдовзі прийде туди і вб'є його і служників його. Ось чому Давид залишив палац свій на горі Сіон і пішов у далеку дорогу. Багато мешканців Єрусалима пішли за ним. Передусім вони перейшли потік, що протікав біля міста. Народ плакав, бачачи вихід Давида. Їм було дуже важко, що улюблений їхній цар залишає свій дім, і тепер не матиме безпечного пристановища.

Потім Давид і його служники піднялися на високого горба. Давид заплакав, піднімаючись на гору, наклав голову свою і зняв своє взуття на знак скорботи. І весь народ зробив те саме. Всі плакали. Ви бачите, що народ дуже любив Давида. Коли Давид піднявся на гору, то він помолився. Він знав, що Бог тільки втішить його.

З а п и т а н н я :

- 1) Як звали злого сина Давида, котрий вбив свого брата?
- 2) Чи простив Давид його?
- 3) Чи належало дозволити йому повернутися до Єрусалиму?
- 4) З якою метою Авессалом був надзвичайно ласкавим до бідних?
- 5) Що наказав Авессалом вигукнути народові, коли сурми засурмлять?
- 6) Чому Давид залишив Єрусалим?
- 7) Чому Давид плакав і про що він молився?

Давидове терпіння

2 кн. Сам. 16:9–14, 17:26–29

Давид переходив з одного місця на інше, ховаючись від Авессалома. Невдовзі він зустрінув одну людину, яка його ненавиділа. Чоловік той вилаяв його і навіть кинув каменем на царя і його воїнів. Ця зла людина називала Давида беззаконником і сказала: «Ти вбив Саула і дітей його, тому тебе карає Господь за твій злочин!»

Хіба Давид вбив Саула і дітей його? Ні, ця людина сказала неправду. Але Давид дав наказ вбити Урія, і за це Бог карав його. Всі друзі Давида сказали йому: «Не дозволяй цій людині злорічити тебе, ми відрубаємо йому голову».

Але Давид сказав: «Ні, це Господь допустив, щоб він мене ганьбив, я не можу заборонити йому. Мій рідний син хоче мене вбити, то ж не дивно, що і ця людина проклинає мене».

Дуже дивно, як лагідно повівся Давид по відношенню до цієї людини.

Так само повівся з поганими людьми і Господь Ісус. Ви бачите, любі дітки, що вам належить робити, коли люди відносяться до вас непривітно і жорстоко. Ми не повинні в такому разі відповідати їм гостро. Ми повинні пам'ятати свої власні недоліки і лагідно поводитися зі всіма.

І продовжувала та людина ганьбити Давида і кидати на нього каміння і пісок, а також і на його воїнів.

Нарешті Давид і його люди підійшли до зручного для відпочинку місця. Давид і його воїни дуже потонули від нелегкого походу. Потім вони перейшли ріку Йордан. Подекуди ця річка неглибока. На тому боці ріки була пустеля. Неподалік від цієї пустелі жили три чоловіки. Вони почули про нещастя Давида і дізналися, що він перейшов на другий бік Йордану. Вони сказали: «Нещасні мандрівники, змучені спрагою і голодом». І принесли вони Давидові та його слугам ліжка, на яких вони могли відпочивати, посуд, в якому вони могли приготувати для себе їжу, хлібних зерен, овочів, меду, масла, сиру і м'яса. Бог прихилив серця цих багатих людей до царя, і вони зробили для Давида багато послуг.

Перебуваючи в пустелі, Давид часто молився і благав Бога підтримати його. Давид усвідомлював, що він заслуговував на покарання Боже, ось чому він залишався лагідним. Такими і ви маєте бути, діти, коли вас карають за ваші згрішення і помилки ваші. Якщо ви дійсно розкаюєтесь, ви не будете сердитися на людей, котрі карають вас. Коли вас переслідують несправедливо і ображають незаслужено, вам належить благати Бога простити вам ваші гріхи і послати вам Духа Святого для вашого виправлення.

Запитання:

- 1) Що зробила одна зла людина при зустрічі з Давидом?
- 2) Яку неправду сказав він на Давида?
- 3) Як повівся Давид, почувши несправедливе обвинувачення?
- 4) Чому він був таким терпеливим?
- 5) Що прислали Давидові і його людям троє багатих людей?
- 6) Хто прихилив їхні серця до Давида?

Дуб

2 кн. Сам. 18:1–18

Давид і його люди переховувалися в пустелі в одному місті. Це місто було оточене мурами, а посередині були ворота.

Авессалом невдовзі дізнався, де знаходиться його батько і пішов проти нього з великим військом. Він перейшов ріку Йордан і наказав своїм воїнам розташуватися табором неподалік від міста, в якому був Давид. Тоді Давид зрозумів, що злий син його надумав битися з ним. Тому вранці Давид послав своїх воїнів проти Авессалома. Він сам теж хотів іти з ними, але вони прохали його залишитися в місті, щоб він не загинув під час битви. Воїни дуже любили Давида. Давид сказав: «Я зроблю так, як ви радите». А окрім того він зовсім не хотів битися із рідним сином.

Давид наказав своїм воїнам не завдавати Авессаломові ніякого зла, тому що він продовжував любити свого сина, хоча той і був злим.

Авессалом і його воїни виступили проти війська Давидового. Битва відбулася в лісі. Це було незручне місце для бойовища і багато людей загинули в гущавині лісу. Хто ж переміг? Перемогло військо Давида, тому що Бог їм допоміг, воїни Авессалома намагалися врятуватися втечею, але їх доганяли і вбивали люди Давида. А інші самі натикалися на дерева, розбивалися об них і вмирили. А ось що трапилося з Авессаломом. Він їхав верхи на мулі (мул — це тварина, подібна до коня), проїжджаючи біля великого дуба, Авессалом зачепився головою за товсті гілки дерева, а мул побіг собі далі, залишивши Авессалома висіти на дереві, його ноги не діставали до землі.

Один воїн Давида сказав: «Я знайшов Авессалома, він висить на дереві». Тоді Йоав сказав: «Чому ж ти вбив його? Я дав би тобі в нагороду срібла і гарний одяг». Але той чоловік сказав: «Коли б ти дав мені і тисячу срібняків, я не заподіяв би ніякої шкоди Авессаломові, тому що цар заборонив робити це і я чув це». Тоді Йоав сам поспішив до того дуба, де висів Авессалом. Він взяв три стріли і прошив ними серце царського сина, котрий був ще живим на дубі. Десять юнаків, котрі були з ним, нанесли йому рани мечами і стрілами, і вбили його.

Що ж повинен був відчувати Авессалом, коли висів на дубі і не міг визволитися від густого гілля? Чи прохав він Бога простити йому за те зло, яке він заподіяв Давидові? Може він тремтів від страху бути вбитим? Як боляче йому було від стріл, але він заслужив на таке покарання, бо він стільки зла заподіяв своєму батькові.

Йоав зняв тіло Авессалома з дерева, кинув його до глибокої ями в лісі і накидав купу каміння на те місце.

Коли Авессалом був вбитий, то Йоав затрубів трубою і наказав своїм воїнам вже не переслідувати служників Авессалома, тепер битві прийшов кінець. Воїни Авессалома повернулися до своїх наметів, а воїни Давида повернулися до міста Давидового.

Але ще до повернення Йоава і війська до міста, два вісники вже донесли Давидові про все, що відбулося.

З яким нетерпінням очікував Давид звістки про Авессалома! Він хотів, щоб його військо перемогло, але не бажав смерті синові. Він краще сам помер би, ніж почути звістку, що син його мертвий.

З а п и т а н н я :

- 1) Де відбулася битва між військом Давида і військом Авессалома?
- 2) Чи приймав участь Давид у битві?
- 3) Чому його там не було?
- 4) Чому воїн не вбив Авессалома? Хто і як вбив його?
- 5) Що зробили з тілом?
- 6) Навіщо наказав Йоав засурмити сурмою після смерті Авессалома?

Два вісники

2 кн. Сам. 18:19–33, 20:1–14

Давид сидів біля воріт. На стіні, неподалік від воріт стояв сторож і спостерігав, чи не наближається хто-небудь до міста. Побачивши людину, яка бігла до міста, він закричав: «Біжить чоловік!» Давид сказав: «Звичайно, це вісник». Декілька хвилин потому сторож знову закричав: «Ось біжить ще один!» Тоді Давид сказав: «І це вісник».

Першим прибіг молодий священик. Він підбіг до Давида і сказав: «Мир». Він сказав, що все добре і настав мир, тому що військо Давида перемогло. Потім священик впав долілиць і подякував Богові за отриману перемогу. Давид запитав його: «Чи живий мій син Авессалом?» Священик знав, що Авессалом вбитий, але він не хотів засмучувати царя несподіваною тужною звісткою. Тому він відповів: «Я бачив там велике хвилювання, коли мене посилав Йоав, але я не знаю, що там було». Молодий

священик так любив Давида, що йому не хотілося сказати цареві, чому там хвилювалися.

Невдовзі прийшов і другий вісник: «Господь врятував тебе, царю, від усх ворогів твоїх», — сказав так він. Цар запитав: «Чи здоровий Авессалом?» Вісник відповів: «Нехай буде з ворогами царя те саме, що сталося з Авессаломом». Цар зрозумів, що це означало смерть сина його. О, як важко було йому чути це! Він пішов до горниці, яка була над воротами, і, плачучи, вигукував: «Сину мій, Авессаломе! Сину мій, Авессаломе! О, якби я міг померти замість тебе!»

Повернувшись до міста, воїни Давида почули, як плаче цар за своїм сином і вони теж засумували, тому що дуже любили його. Цар не вийшов до них назустріч і не подякував їм за перемогу, яку вони отримали, так як він це зробив би, коли б Авессалом був живий. Він залишився на самоті, закрити обличчя руками і вигукував, гірко плачучи: «Сину мій, Авессаломе! Сину мій, сину мій!»

І не дивно, що він так тужив за сином. Чи міг він бути впевненим, що його син взятий на небо? Батькові було дуже важко перенести смерть непокірного сина. Бог вразив Авессалома, пославши йому смерть в розквіті сил. Бог гнівається на дітей, котрі непокірні своїм батькам, і вони часто вмирають маленькими. Тому і сказано: «Хто злорічить батька свого і свою матір, того світильник погасне темної ночі» (Прип. Сол. 20:20).

Правда, Йонафан теж помер молодим, хоча він був слухняним сином, але душа його потрапила до раю.

Маю надію, дітки, що ніхто із вас не помре за непокірність своїм батькам, так як вмер Авессалом. Прохайте Господа наповнити ваші серця любов'ю і послухом, і Бог обов'язково почує вас. Чому Він вас почує? Тому, що Господь Ісус помер за нас.

З а п и т а н н я :

- 1) Де сидів Давид під час битви?
- 2) Чому перший вісник не повідомив Давида про смерть його сина?
- 3) Що він сказав Давидові?
- 4) А що сказав йому другий вісник?
- 5) Що сказав Давид, сумуючи за сином?
- 6) Чому особливо сумував Давид від смерті Авессалома?
- 7) Яким чином Бог карає дітей, котрі непокірні своїм батькам?

Повернення до Єрусалиму

2 кн. Сам. 19

Яким жахливим був кінець Авессалома, чи не так? Він повстав проти батька свого. Бог гнівається на дітей, котрі невдячні своїм батькам. А як любив Давид невдячного Авессалома! Він довго

оплакував його. Давид знав, чому Бог дав йому такого злого сина. Як ви гадаєте, чому? Давид вбив Урія. Однак Бог простив йому цей гріх. Після смерті Авессалома Давид міг повернутися до Єрусалима. Народ, що проголосив був Авессалома царем, знову визнав своїм царем Давида. Таким чином, Давид знову перейшов річку Йордан і повернувся до Єрусалиму.

На другому березі річки Давида зустрів чоловік, котрий кинувся до нього, впав перед ним на коліна і просив Давида простити йому. Хто ж це був? Це був той чоловік, що кидав каміння і пісок на Давида, коли Давид бідував. Чи простив Давид його? Так, він його простив. Це було дуже гарно з боку Давида. Цей чоловік заслуговував на смерть, але цар сказав йому: «Ти не помреш!» Але той чоловік не покаявся щиро. Він боявся йти проти Давида, тому що Він знову став царем. Хоч Давид і простив його, той чоловік був покараний Богом. Маю надію, діти, що ви прощасте людей, котрі вас ображають. Бог сказав, що, коли ми не прощаємо іншим, то і він не прощає нам.

Задовго до того, як Давид перейшов Йордан, зустрів він ще одну людину. Це був той багатий чоловік, який днями сутужними для Давида послав для нього і його людей вина, хліба і плодів. Він був вже літньою людиною. Давид запросив його поселитися в Єрусалимі. Багач відповів Давидові, що він вже старий, щоб піти за царем, але прохав Давида взяти до Єрусалиму свого сина. Давид взяв з собою його сина, поцілував і благословив старенького. Давид був шляхетною людиною і завжди пам'ятав добро, яке йому вчинили люди. Давид був дуже радий, що знову повертається до Єрусалиму. Чи знаєте ви, що для Давида було приємнішим понад усе? Він радів можливості знову поклонитися Господеві перед ковчегом Його і почути пісні хвали, що неслися до небес. Коли Давидові доводилося бути за межами Єрусалима, то він часто зітхав і плакав від однієї думки про те, що він не міг йти до Дому Божого, тому що Давид дуже любив Бога. «Сльози мої були для мене хлібом і вдень і вночі... згадуючи це, виливаю душу мою, тому що я ходив з багатьма людьми до Дому Божого» (Пс. 41:4–5).

Давидові було відрадно дивитися, як священники приносили Богові жертви, він хотів оспівувати ласку Божу, граючи на арфі. «І підійду я до жертovníка Божого, до Бога радощів і втіхи моєї, і на гусях славитиму Тебе, Боже, Господи мій!» (Пс. 42:4).

З а п и т а н н я :

- 1) Куди повернувся Давид після смерті Авессалома?
- 2) Хто просив Давида простити його, коли Давид наближався до Єрусалиму? Чому Давид простив йому?
- 3) Як повів себе Давид зі стареньким, котрий зробив йому послугу?
- 4) Чому якось особливо радів Давид, повертаючись до Єрусалима?

Прощання з народом

І Цар. 11:38-39; І Хр. 28,29

и пригадуєте ласкаву обіцянку, яку дав Бог Давидові? Він обіцяв Давидові, що той матиме одного доброго сина, котрий буде царювати після нього, і збудує Дім Господеві.

Один син Давида був справді добрим. Ім'я йому було Соломон. Бог сказав Давидові, що той царюватиме замість нього. Давид врешті вже дуже змарнів роками і ослаб. Він знав, що невдовзі помре. Він хотів, щоб Соломон царював ще до смерті його. Він звелів первосвященникові вилити оливу йому на голову. Так Соломон був помазаний на царство.

Давид покликав народ, щоб поговорити з ним перед своєю смертю. Коли всі зібралися, тоді цар піднявся і сказав: «Я хотів побудувати Дім для ковчега Божого, але Бог цього не захотів, тому що я пролив багато крові на війні. Він сказав, що мій син збудує Дім для Нього». Потім Давид звернувся до Соломона з такими словами: «Соломоне, сину мій, служи Господеві і Він благословить тебе». Тоді Давид показав Соломонові все, що він приготував для побудови Дому Божого: золото, срібло, залізо, каміння, дерево. Він запитав ще, чи не принесе народ яких дарів для побудови Дому Божого.

Народ негайно приніс дуже багато пожертвувань: люди принесли золото, срібло, мідь, залізо, чудове дорогоцінне каміння. Ізраїль з радістю віддав все це для оздоблення Дому Божого. Давид радів, що народ так охоче приносив дари, тому що цим вони виявляли свою любов до Бога.

Якщо ви, діти, будете любити Бога, вам буде приємно віддавати ваші гроші бідним, купувати і роздавати Біблії, будувати церкви і допомагати місіонерам, їздити для проповіді до поганських країн.

Більше не маю що розповісти вам про Давида. Я знаю, що ви дуже полюбите його. Він любив Бога змалку, коли він ще пас вівці батька свого. Як це втішно все життя любити Бога! Цього я бажаю всім вам, діти, від усього серця. Я бажаю вам любити Бога, поки ви ще не вирости і любити Його, коли ви підроснете. Коли Давид був ще пастушком, він став оспівувати Бога в псалмах, і він співав Богові до самої смерті своєї. За те Бог був добрим до Давида всі дні життя його. І вас Він буде благословляти, коли ви постарієте і посивієте, а потім Він забере вас до Себе, в свої житла, де перебуває тепер з ним Давид.

Потім Давид помолився Богові і подякував за те, що Соломон побудує Йому Дім і за те, що весь народ так охоче жертвував для Дому Господнього. Давид прохав Бога наповнити Соломона любов'ю до Нього, щоб він був для Бога слухняним. І приніс Давид багато жертвоприношень Богові. Потому народ знову розійшовся по своїх домівках. Невдовзі Давид помер.

Куди пішов його дух? До Бога, Котрого він так любив. Багато гімнів хвали співав Давид Богові, поки перебував тут на цій землі, але ще краще прославляє він Бога тепер. Давида називали «солодким співаком Ізраїля» (2 кн. Сам. 23:1–2). Чому його так називали, як ви гадаєте? Тепер я багатього розповім вам про Соломона.

З а п и т а н н я :

- 1) Яку обітницю дав Бог Давидові?
- 2) Якого сина Давида помазали на царство до першої смертю батька його?
- 3) Що дав Давид для побудови Дому Божого?
- 4) Чи були ще якісь пожертвування для побудови Дому Божого?
- 5) Чому Давид радів, що народ так охоче приймає пожертвування?
- 6) Яку пораду дав Соломонові Давид?
- 7) Як називали Давида за те, що він співав хвали Богові?
- 8) Коли краще всього починати любити Бога?

Історія Соломона

Мудрий вибір

II Хр. 1:1–3; 1 Царств. 3–16

Майже найпершим, що зробив Соломон, це було приношення Богові жертви. Це був чудовий початок, бо він не приніс ці жертви на горі Сіон, де знаходився ковчег Господній. Він пішов до того місця, де була колишня скінія, побудована Мойсеєм, де був мідний жертвник. Там приніс він Богові багато жертв. Він приніс їх для того, щоб виявити цим своїм любов до Бога, а також своє бажання служити Йому.

Наступної ночі Бог з'явився уві сні Соломонові і сказав: «Прохай, що тобі дати?» Ви бачите, як Бог дав Соломонові можливість просити, що він хоче. Що він попросив Соломон у Бога? А що ви прохали б у Бога, діти? Соломон тільки-но став на престол царський. Він бачив, що це не так легко бути добрим царем. Йому доводилося бути і суддею для народу. Люди, котрі сварилися, приходили за порадою і зі скаргами до Соломона, а коли люди сваряться, то дуже важко бути справедливим, яка сторона завинила, хто ж заслуговує на покарання?

Соломонові так хотілося бути справедливим суддею, ось чому він благав Бога, дати йому для цього мудрості. Соломон відповів Богові тієї ночі: «Ти призначив мене царем над великим народом, а я ще такий молодий і неосвідчений. Дай мені мудрості, щоб я міг справедливо судити над народом».

Чи добрим був вибір Соломона? Так, Соломон зробив правильно, що благав Бога навчитися його справедливості. Бог був

задоволений Соломоном і сказав: «Ти не просив Мене зробити тебе ні дуже багатим, не прохав у Мене довгих років і перемоги над ворогами, але ти прохав для себе тільки мудрості, тому Я зроблю тебе наймудрішим серед людей. Зроблю тебе також і найбагатшим, так що не буде на землі царя багатшого і кращого за тебе, а коли ти будеш любити Мене і служити Мені, так як Давид, то Я подарую тобі довголіття».

Потім Соломон проснувся. Напевно, він дуже радів, маючи спілкування з Богом. Він повернувся до Єрусалима і приніс ще багато жертв на горі Сіон.

З а п и т а н н я :

- 1) Де передусім Соломон приніс жертви Богові?
- 2) Що сказав Бог Соломонові, виявивши йому Себе першого разу?
- 3) Що прохав Соломон?
- 4) Для чого Соломонові потрібна була мудрість?
- 5) Чи був Бог задоволений таким проханням?
- 6) Що обіцяв йому дати Бог окрім мудрості?

Мудрий суд

1 Цар. 3:16–28

Тепер я розповім вам про один випадок, в якому було показано, що Бог дійсно дав Соломонові мудрість. Одного разу прийшли до Соломона дві жінки. Вони посварилися між собою. Тепер вони прийшли до Соломона, прохаючи справедливого суду. Одна жінка тримала мертву дитину на своїх руках, а друга тримала живу дитину. Обидві дитини були ще дуже маленькими, так що живе дитя ще не вмело сміятися, ні сидіти. Жінка, яка тримала на руках мертву дитину, була зчорнілою від горя, вона сказала цареві: «Ця мертва дитина чужа, а моя — жива. Я і ця жінка мешкали в одному домі, і крім нас двох в домі не було нікого. Вночі, коли ця жінка спала, вона ненароком уві сні задушила свою дитину. Тоді вона тихенько піднялася, замінила мою дитину своєю, і коли я вранці прокинулася, і хотіла нагодувати своє дитя, я побачила біля себе цю мертву дитину, але я негайно переконалася, що це чужа дитина». Друга жінка сказала: «Ти брешеш! Жива дитина — моя, а мертва — твоя». На що перша жінка відповіла: «Ні, живе дитя моє! Твоє мертво». Хто ж із цих двох жінок говорив правду? А хто казав неправду? Як Соломон міг про це знати? Кому належало віддати живу дитину?

Та Бог дав Соломонові справжню мудрість і він зрозумів, яка з цих двох жінок говорила правду. Соломон наказав слугі: «Подай мені меч!» І принесли йому меч. Потім Соломон сказав: «Розрубайте живе дитя і дайте половину одній, а

половину другій, так як обидві вважають його своїм дитям, то нехай кожній буде половина». Тоді одна жінка закричала: «О, не вбивайте дитину, віддайте його краще цій жінці, тільки не вбивайте його!» А друга жінка сказала, рубайте дитину, нехай не буде ні тобі, ні мені. Яка з цих жінок була матір'ю дитини, як ви гадаєте? Я бачу, що ви правильно вгадали. Чому була це та жінка, котра сказала: «Не вбивайте його!»? Чому ви гадаєте, що це вона була матір'ю дитини? Тому що вона його любила. Матері швидше віддадуть своїх дітей іншим, тільки б вони були живими. Соломон дізнався, хто був справжньою матою, і сказав своєму слугі: «Віддай їй живу дитину і не вбивай її, бо це рідна мати його».

Для чого Соломон звелів розрубати дитину надвоє? Хіба справді думав він вбивати його? Ні, він тільки хотів випробувати, що скажуть на це жінки і таким чином дізнатися, хто справжня мати. Чи мудрим було рішення Соломона? Справді, Бог зробив його наймудрішим серед людей. Всі ізраїльтяни дізналися, як Соломон справедливо розсудив жінок. Вони дивувалися з його мудрості і боялися його ошукати, тому що бачили, що Бог наповнив його Своєю мудрістю.

А ви хочете бути мудрими, діти? Ви ходите до школи, щоб навчитися, що добре, а що погане, але ви ніколи не будете такими мудрими, як Соломон, тому що Бог обіцяв зробити його наймудрішим серед людей.

Але є мудрість вища від мудрості Соломона і цю мудрість ви можете мати, якщо ви будете її прохати в Бога. Що це за мудрість? Мудрість Духа Святого. Якщо Дух Святий буде у вашому серці, ви будете знати Бога і любити Його. Бог обіцяв вам це подарувати. «Прохайте і дасться вам». Серце моє радіє, коли я бачу, що ви правильно відповідаєте на запитання і гарно поводитесь, але понад усе бажаю, щоб ви любили Бога і намагалися Йому догодити. Це ще краще, ніж мудрість Соломона.

Запитання:

- 1) Яким чином дізнався Соломон, хто справжня мати живої дитини?
- 2) Що сказала мати живої дитини?
- 3) Чому її слова виявили, що це саме вона мати живої дитини?
- 4) Чи хотів Соломон справді розрубати дитину?
- 5) Чому він дав такий наказ слугі своєму?
- 6) Яка мудрість вища за мудрість Соломона?
- 7) Як ви, діти, можете мати таку мудрість?

Храм

1 Цар. 5:15:17, II Хр. 3,4-5; 6,7:1-12

Ви пригадуєте, що Бог сказав, що Соломон побудує Дім Господній. Цей дім повинен відрізнятися пишністю і називатися храмом.

Соломон приготував багато чого необхідного для його побудови: золота, срібла, заліза, міді, каміння і дерева. Він мав багато слуг, котрі вміли будувати. Але як знав Давид, що саме будувати? Бог виявив це Давидові, і він все це записав.

Соломон побудував храм не на горі Сіон, а на іншому високому горбі Єрусалиму. На початку побудови Соломон наказав приготувати великі купи каміння, потім його слуги нарубали багато дерев. Певна кількість дерева вже була заготовлена Давидом. Потім Соломон побудував дерев'яні стіни храму і покрити його верх також деревом, внутрішність храму була покрита золотом. Як це гарно мало бути! Як сяяли всі ці стіни при світлі лампад світильників! Світильник, що проминився, також був зроблений із золота. Соломон розташував у храмі десять столів для хліба, а посередині знаходився золотий жертвник, де курився фіміам. Навкруги храму Соломон зробив двір, оточений кам'яною стіною, надворі стояли десять великих мідних умивальників, де обмивалися тварини, яких приносили в жертву. Один умивальник був найбільшим серед інших; також Соломон зробив дванадцять мідних зображень волів, на яких знаходився умивальник. Цей умивальник був наповнений водою, якою обмивалися священники. Там же був ще один великий жертвник, зроблений за наказом Соломона, на якому можна було приносити в жертву одночасно декілька ягнят, волів або козенят.

Нарешті храм закінчили. Такої гарної будівлі світ ще не бачив. Його неможливо було переносити з місця на місце, як це переносилася скінія, і Соломон так і бажав, щоб храм завжди залишався в Єрусалимі. Звичайно, його не можна було порівняти із скінією, він був багато більшим.

Коли храм збудували, Соломон зібрав в ньому весь народ. Священники принесли ковчег, котрий поклали до невеличкої кімнати, названої «Свята святих». Великі двері святилища відчинялися до святого святих, вони були завішані великою заслоною (1 Цар. 6:31, II Хр. 3:14), у святого святих також знаходилися два великих ангели дерев'яних, позолочених. Розкриті крила їхні торкалися стін, і священники поклали ковчег в тіні крил серафимів, до святого святих ніхто не мав права заходити. Великі двері і заслона зачиняли туди вхід.

Друга частина храму була наповнена священниками і співаками, одягненими в білі одяжі, з арфами та іншими

музичними інструментами в руках, деякі священники сурмили в сурми і співали: «Славте Господа, бо Він добрий, бо ласка Його навіки!» (Пс. 106:1).

Тільки-но священники внесли ковчег до свята святих, на той час співаючі славили Господа в храмі Його, Сам Господь з'явився в храмі і наповнив храм славою Господньою так, що священники і співаки змушені були вийти надвір з храму.

Як радів Соломон, що Господь увійшов до храму, який побудував для Нього він! Соломонові було втішно бачити сяйво слави Господньої, що наповнив храм.

Соломон тоді стояв на високому мідному підвищенні, що знаходилося біля мідного жертовника надворі, весь люд його бачив. Тоді Соломон став на коліна і простяг свої руки в молитві до Господа. Довго він так молився. Я розповім вам, за що він молився.

Він прохав Бога бути поблажливим до молитов ізраїльтян, котрі будуть кликати до Нього в храмі, сумуючи або спокутуючи свої гріхи, і прощати їм гріхи їхні. Коли Соломон закінчив молитися, з неба зійшов вогонь, і спалив жертви, розкладені на жертовникові, але людей вогонь не торкнувся. Бог послав вогонь з неба, щоб показати народові, що жертвоприношення і молитви їхні приємні Богові. Коли народ побачив вогонь, то почав вигукувати, впавши ницьма перед славою Божою: «О, який Він добрий, бо навіки ласка Його!» Потім народ розійшовся по домівках, але відтоді вони часто приходили до храму, щоб помолитися Господеві і принести Йому жертви. І вночі, і вдень лунав чудовий спів і звуки музичних інструментів в храмі.

Храм був взагалі благословенним місцем, тому що тут народ славив Бога і бачив славу Його.

Але є ще гарніше місце, де всі ми, з надією думаємо, будемо. Там сяйво Божої слави буде яскравішим від сонця, там лунає вічна хвала Богові. Чи хочете ви туди потрапити, дітки? А що для цього потрібно зробити? Ви повинні прохати Бога простити вам ваші гріхи і подарувати вам Святого Духа. Чому Господь чує молитви наші? Тому що Господь Ісус Христос помер за нас на хресті. Бог обіцяв Синові Своєму, що Він здійснить молитви, які до Нього будуть підноситися. Бог не може порушити Своєї обіцянки. Моліться, діти, так, кажучи: «Виконай, Боже, обітницю Свою, подаровану Тобою Твоєму Синові. Прости мені гріхи заради імені Його і подаруй мені Духа Святого».

З а п и т а н н я :

- 1) З чого Соломон будував Храм?
- 2) Що він розташував в храмі?
- 3) Що було надворі для обмивання тварин?
- 4) Що він поклав до свята святих?
- 5) Чому священники змушені були вийти, коли вони принесли ковчег до свята святих?

- 6) Хто молився голосно на очах у всього народу?
- 7) Що прохав Соломон в Бога?
- 8) Яким чином Бог виявив Соломонові, що жертви його Йому приємні?
- 9) Що лунало в храмі і вдень, і вночі?
- 10) Про що ви повинні молитися, якщо ви бажаєте потрапити на небо?
- 11) Чому Бог чує молитви наші?

Відвідини Соломона царицею Шеви

II Хр. 7:11–22; 1 Цар. 10

Ви пригадуєте, що Бог з'явився Соломонові одного разу вночі і дозволив йому прохати в Нього, що він бажає.

Багато часу по тому Бог знову з'явився Соломонові вночі і сказав йому: «Я почув молитву твою, Я сприйму молитви народу, коли вони придуть молитися до храму, і якщо ти будеш слухатися Мене так, як слухався Давид, Я буду благословляти тебе, але якщо ти будеш чинити Мені зло і поклонятися ідолам, то Я розгніваюся на тебе, і тоді Дім Мій чудовий буде зруйнованим...».

Яким добрим був Бог для Соломона. Він здійснив всі його бажання. Соломон був багатим і мудрим, таким як і обіцяв йому Бог. Він збудував багато кораблів, розкішний палац, багато міст, він збудував величного трона з шістьма позолоченими сходишками, на кожній сходиці було зображення двох левів, по одному з обох боків, а сам трон знаходився на горі.

Всі слова Соломона буди мудрими, такими мудрими, що до нього приходили здалеку, щоб послухати його і принести для нього подарунки: золотий і срібний посуд, гарний одяг, слонову кістку, мавп і павичів. Соломон був самою багатою людиною на землі.

Я вже розповів вам, що до Соломона приходили зі всіх країв землі, щоб послухати його. Він був дуже розумним, він розумівся на рослинах: починаючи від величезного дерева до самої маленької рослини ісопу, яка росла із стіни, він знав різні види тварин, птахів, риб, черв'яків і комах, але він знав дещо найкраще, — він знав Бога і робив все приємне Йому, окрім того він давав надзвичайно слушні поради своєму народові.

В одній країні жила цариця, яка багато чула за Соломона, і вона дуже хотіла послухати його і побачити храм, який він збудував.

Вона хотіла багато про що запитати його, і дізнатися все про Бога. В її царстві в Бога не вірили, тому вона бажала про все розпитати. Це дуже добре, що цариця Шеви хотіла знати істину про Бога. Вона була дуже багатою і привезла з собою багато служників, а в подарунок Соломонові безліч верблюдів, нав'ючених пахучими мазями, золотом і іншими подарунками

Цариця Шеви відвідує царя Соломона.

для Соломона. Соломон прийняв її дуже люб'язно і мудро відповів їй на всі запитання, що вона йому задала. Цар показав також їй всі будівлі свої. Цариця була дуже всім здивована, і вона сказала Соломонові: «Блаженні люди твої і слуги твої, котрі чують твою мудрість. Благословенний Господь, Бог твій, Котрий призначив тебе царем».

Потім вона подарувала Соломонові багато золота і срібла, і він також подарував їй все, що їй сподобалося. Потім цариця Шеви поїхала додому на верблюдах із слугами своїми.

Цариця Шеви повезла з собою дещо краще від подарунків Соломонових, вона багато дечому навчилася від Соломона. Я думаю, що відтоді вона залишила ідолопоклонство і навернулася до справжнього Бога.

Багато мудрих висловів Соломона записані в Біблії під назвою «Приповідки Соломона». Коли ви підроснете, то ви будете читати їх і навчатися мудрості. Цариця Шеви вважала б

вас дуже щасливими, коли б вона бачила вас. Хіба ви не щасливіші за слуг Соломонових? Ви можете не тільки мудрі слова Соломона читати, але ще більш глибокі вислови Господа Ісуса Христа. Всі вони знаходяться в Біблії.

Запитання:

- 1) Що Бог сказав Соломонові, з'явившись йому вдруге?
- 2) Чому приходили до Соломона люди здалеку?
- 3) Яким чином збільшувалося багатство Соломона?
- 4) Яка цариця прийшла послухати Соломона?
- 5) Чому вона називала «блаженними» слуг і людей Соломона?
- 6) Як називаються мудрі вислови Соломона? Де вони записані?
- 7) Чому ви щасливіші за слуг Соломонових?

Ідоли

1 Цар. 11:1–13

Скільки разів Бог з'являвся Соломонові? Двічі. Першого разу Він обіцяв дати йому мудрість, а другого разу — обіцяв благословити його, якщо він буде Йому служити.

Чи дійсно Соломон був таким відданим Богові? Я вам розповім, яке зло зробив Соломон, коли постарів. Він взяв собі за жінок багато поганок. Це було недобре. Тоді дозволялося мати дві жінки чи декілька, але не багато. Та краще за все було мати одну жінку. Ви пригадуєте, що Яків мав дві жінки — Лію і Рахиль. В наш час, коли хто має дві жінки, то його карають, але тоді дозволяли мати дві жінки. Соломон мав багато жінок. Їх було сімсот. Він взагалі запишався і почав шукати слави людської, і йому здавалося, що для його слави це добре мати жінок дуже багато. Жінки ці були нечестивими — ідолопоклонницями. Це було дуже погано, бо він оженився на поганках. Врешті-решт ці жінки підмовили Соломона до ідолопоклонства, і він збудував жертovníки для поганських божків на горбах навколо Єрусалиму. Він навіть сам поклонявся ідолам. Це здається неправдоподібним! Хіба це не божевілля поклонятися ідолам з дерева або каміння? Соломон знав істину, але не служив їй. Як жадливо було бачити, всі ці жінки приносять жертви і курять фіміам поганським ідолам, і сам Соломон з ними! Бог розгнівався на Соломона і сказав йому: «За те, що ти зробив це, один з твоїх підлеглих зробиться царем, а по твоїй смерті забере частину землі ханаанської у твого сина». Варто надіятися, що перед смертю Соломон розкається перед Богом за свою віроломність і жалкував, що Господь змушений був покарати його після всього, що Він зробив для нього.

Ви знаєте, що коли помирає цар, то по закону син його стає на престол. Так і по смерті Соломона зацарював його син, але невдовзі проти нього повстав один із підлеглих йому. Ім'я йому було Єровоам. Він заволодів невдовзі великою територією Ханаану, але син Соломона залишився, однак, царем більшої частини Ханаану.

Все, передбачене Богом, здійснилося, тому що всі слова Божі збуваються. Бог сказав Соломонові, що син утримає тільки частину царства. Це було покарання Боже. Бог завжди карає непослух. Маю надію, дітки, що в цьому ви не будете подібними до царя Соломона, і що ви любитимете Бога не лише в юності, але до кінця життя свого, на схилі літ, якщо Бог дасть вам довголіття.

З а п и т а н н я :

- 1) Яких жінок взяв собі Соломон?
- 2) Скільки він мав їх?
- 3) Чому на старість Соломон став ідолопоклонником?
- 4) Що він робив для ідолів?
- 5) Як Бог покарав Соломона?
- 6) Чи залишився син Соломона царем над певною частиною Ханаану?
- 7) А хто був царем над другою частиною землі ханаанської?

Історія Єровоама

Кара Господня

1 Цар. 12:25–33, 13:1–7, 33,34

Ви вже чули, дітки, як один з підлеглих Соломона, Єровоам, проголосив себе царем частини землі ханаанської, а цар Ровоам, син Соломона, володів рештою Ханаану. Єрусалим залишався володінням Ровоама, сина Соломона. Це було добре, що Єрусалим належав синові Соломона, тому що в Єрусалимі знаходився храм, а в храмі з'являлася в хмарі слава Господня.

Ви знаєте, що Бог звелів, щоб всі меншканці землі Ханаану часто приходили до Єрусалиму для поклоніння Богові. Єровоам також повинен був ходити для поклоніння Богові. Але він не робив цього. Він сам був людиною нечестивою і утримував народ свій від поклоніння Богові в Єрусалимі.

Але чому він не любив туди ходити? Тому що там царював інший. Він не хотів, щоб народ туди ходив, боячись, що вони полюблять царя сильніше аніж його. Ви бачите, яким пихатим був Єровоам. Потім він зробив велике зло перед Богом: він зробив зображення двох телят і розмістив по одному зображенню у двох містах землі Ханаану, які належали йому. Народ приходив сюди

і поклонявся їм замість Бога. Він наказав народові поклонятися. Єровоам говорив: «Не ходіть до Єрусалиму — це шлях неблизький, поклоняйтесь цим золотим телятам». Велике зло робив Єровоам, вчиняючи так! Це велике зло давати людям погані поради. Бог буде незадоволений вами, якщо ви чините так, бо цим ви будете служити сатані, а він навчас людей грішити проти Бога.

Єровоам і сам поклонявся ідолам. Певного разу Бог послав до нього пророка, щоб виказати йому його гріхи. Єровоам перебував на той час біля жертовника і курих на ньому запашний фіміам перед золотим телям. Пророк підійшов до нього і сказав йому, що Бог гнівається на тих, хто служить золотим ідолам, і що Він таких карає. Пророк додав: «І ось на знак того, що це рішення Господнє, жертовник цей зруйнується, а попіл, що на ньому, розвіється».

Цар Єровоам розгнівався, почувши таке, і вирішив покарати пророка за такі слова, він простяг руку свою і сказав служникам своїм: «Візьміть його!» Тоді Господь зробив чудо: рука Єровоама закам'яніла і стала нерухомою так, що він був неспроможний повернути її до себе. А жертовник розсипався за словом чоловіка Божого.

Єровоам страшенно налякався. Він знав, що ніхто, окрім Бога, не зможе зцілити йому руку, тому він сказав пророкові: «Допоможи мені, щоб моя рука стала здоровою». Чи погодився пророк помолитися за Єровоама, незважаючи на його жорстокість? Так, він вблагав Господа простити Єровоама, і рука Єровоама стала такою ж, як і раніше.

По тому вже не ображав Єровоам пророка, тому що він боявся гніву Господнього. Але Єровоам продовжував поклонятися ідолам, він не звертався до Господа і навчав народ служити ідолам, поклонятися золотим зображенням. І гнів Господній перебував на Єровоамові. Хіба він не боявся Бога? Він бачив, що Бог міг зробити його руку неживою, та й чи не міг Він вразити його смертю? Так, дітки, ми повинні мати страх, щоб нам нічим не образити нашого великого Бога. Чи не доводилось вам робити зле вашою рукою? Чи не піднімали ви її, щоб вдарити нею когось? Бог може позбавити вас руки, але Він Бог милосердий і не зробив цього. Однак кара Його досягне вас, якщо ми не любимо Його і не прагнемо Йому догодити.

З а п и т а н н я :

- 1) Чи був Єровоам царем всієї землі ханаанської?
- 2) Хто був царем решти землі Ханаану?
- 3) Чи був Єровоам царем Єрусалиму?
- 4) Чому Єровоамові належало часто приходити до Єрусалима?
- 5) Чому він утримував свій народ від відвідування Єрусалима?
- 6) На яке зло підбурював Єровоам свій народ?
- 7) Чому Бог послав пророка до Єровоама?

- 8) Хто молився за його зцілення?
- 9) Чи шкодував Єровоам, що вчинив зло?
- 10) Чи завжди Бог карає людей всиханням руки, простягнутої для здійснення злої справи?

Історія Іллі

Круки

1 Цар. 16:29–34; 17:1–7

Як ви пригадуєте, діти, Єровоам був царем тільки однієї частини ханаанської землі. Соломон був царем всієї землі. Тепер син Соломона був царем тільки певної частини, а Єровоам царем іншої території.

Єровоам називався царем Ізраїльським, а син Соломона — царем Юдейським. Подбайте, щоб запам'ятати це.

Нарешті Єровоам помер, а по ньому зацарював інший, по смерті його — третій, і так царювали один за одним багато ізраїльських царів. На жаль, всі ці царі були нечестивими і поклонялися золотим ідолам, що їх зробив Єровоам. Я не буду називати вам імена всіх царів, тому що ви їх не запам'ятаєте. Та я розповім вам тільки про одного.

Він був самим недобрим поміж всіма царями, котрі будь-коли проживали на землі. Дуже поганим вчинком його було одруження з ідолопоклонницею. Та жінка була дочкою царя землі Сидону. Вона ще з дитинства поклонялася ідолам. Ім'я їй — Єзавель. Вона називалася царицею Ізраїльською, тому що вийшла заміж за царя Ахава, царя Ізраїльського.

Ваал був самим шанованим богом Єзавелі, і вона підмовила Ахава поклонятися Ваалові нарівні із золотим телям. Ахав збудував храм Ваалові в місті Самарії, де він мешкав. При царському дворі було багато людей, які підмовляли народ поклонятися Ваалові. Вони називалися пророками Вааловими. Єзавель дуже любила їх. Взагалі Єзавель була прихильною до людей, котрі служили ідолам і намагалися знищити прихильників справжнього Бога. На ізраїльській землі знаходилися люди, які Ваалові не поклонялися, тому вони змушені були переховуватися в печерах, щоб уникнути переслідувань з боку Єзавелі. Бог був прихильником до таких людей, котрі шанували Його.

Тепер я розповім вам про одного відданого пророка Божого, що мешкав на той час на землі ізраїльській. Ім'я йому — Ілля. Він не поклонявся ідолам і намагався переконати народ повернутися до справжнього Бога. Бог часто з'являвся йому і показував йому наперед, що має відбутися. Ілля багато молився.

*І станеться, — будеш ти пити з потоку, а крукам наказав Я
адувати тебе там.
І він пішов, і зробив за Господнім словом: і пішов, й осівся при потоці
Керіті, що навпроти Йордану.
А круки приносили йому хліба та м'яса вранці, і хліба та м'яса
ввечері, а з потоку він пив.*

Перша Книга Царів 17:4,5,6.

Ахав і Єзавель зненавиділи Ілля, тому що той був людиною благочестивою. Вони залюбки умертвили б його. Іллі було дуже важко на серці бачити схиляння ізраїльського народу перед мертвими божками і він всіляко намагався викликати в їхніх серцях каяття перед Богом. Нарешті Бог вразив народ покаранням.

На протязі багатьох місяців не було ні дощу, ні роси вранішньої на траві, палаюче сонце знищило всю рослинність, хліб на полях зів'яв, дерева не вродили ніякого плоду. Народ ізраїльський страждав від посухи. Бог хотів таким чином зупинити їхнє нечестя.

А де брав Ілля їжу під час цієї посухи? Бог звелів йому розташуватися біля потоку в безлюдному місці, там, де Ахав не міг його знайти, але Бог обіцяв йому, що круки годуватимуть його.

Таким чином, Ілля поселився біля струмка і вгамовував спрагу водою з нього, щоранку прилітали до нього круки і приносили йому хліба і м'яса; щодня вранці і увечері прилітали вони і приносили йому їжу, так що він мав вдосталь їжі.

Хто змусив птахів робити таке? Хто дав їм таку мудрість? Нашому Господеві все можливо. Круки — птахи хижі, та Бог зробив їх покірливими. Як радів Ілля, коли вони приносили йому їжу! Як повинен був він дякувати Господеві за те, що круки щодня гамували його голод! Бог обіцяв щоденно насичувати кожну людину, яка буде кликати до Нього. Бог не посилає тепер їжу круками, але Він збуджує почуття жалю і співчуття в серцях інших людей, навіюючи їм думки допомогти голодуючим.

Ілля жив самотнім біля потоку, та він знав, що Бог був з ним. Вода з потоку стала висихати, сонце висушило потік і він не наповнювався дощем. Щодня води ставало все менше і менше, нарешті він зовсім висох. Що ж тепер мав робити Ілля?

Бог міг легенько знову наповнити потічок, та Він не побажав зробити цього. Бог звелів Іллі залишити струмок і йти до іншого місця. Невдовзі ви дізнаєтеся, куди пішов Ілля. Ви бачите, як ніжно піклувався про Ілля Господь. Якщо ви любите Господа і молитесь до Нього, Він оточить вас такою ніжною ласкою.

З а п и т а н н я :

- 1) Єровоам був царем Ізраїльським чи царем Юдейським?
- 2) Як називався цар Юдейський?
- 3) Хто називався царем Юдейським?
- 4) Коли помер Єровоам, чи був другий цар замість нього в Ізраїлі?
- 5) Чи багато було царів Ізраїльських? Якими вони були?

Куди ж Бог звелів йти Іллі, коли струмок висох? Він звелів йому йти до міста Сарепти, де мешкала бідна вдова і сказав, що ця жінка буде годувати його. Як ви знаєте, вдовою називається жінка, котра залишилася без чоловіка свого. Здебільшого вдови бувають бідними, тому що вони не мають чоловіків, котрі б для них працювали і допомагали їм, та ця вдова була особливо бідною, тому що по всій країні була посуха і всім не вистачало хліба.

Та за велінням Божим Ілля пішов до тієї вдови. Він пройшов багато міст і сіл, аж нарешті прийшов до Сарепту, що знаходилося на межі країни. Народ, котрий там мешкав, не знав Бога і поклонявся ідолам.

Підійшовши до міських воріт, Ілля побачив бідну жінку, яка збирала хмиз. Ілля покликав її, тому що він знав від Бога, що вона і була тією вдовою, котрій Бог звелів годувати його. Він сказав їй: «Дай мені трохи води напиться з глечика». Не дивно, що після таких мандрів, Ілля захотів пити, води в тій країні було зовсім мало цієї посушливої пори. Вдова пішла по воду, та Ілля закричав їй навздогін і сказав: «Принеси мені кусень хліба!» Тоді жінка відповіла: «Я не маю хліба, а є тільки жменька муки в діжі та трохи масла в глечикові; ось, я назбираю дровенят і піду, і приготую це для себе і для сина мого, з'їмо це все, а тоді помремо».

Невже Ілля забере у бідної вдови останні крихти їжі? Бог навчив Ілля, що йому відповідати вдові. Він сказав: «Не вдавайся у розпач, йди і спечи маленьке хлібень для мене і принеси мені, а для себе і для сина спечеш потім. Бо так сказав Господь: мука в діжі не вичерпається, і масло в глечикові не зменшиться, аж до того часу, поки Бог пошле на землю дощ.

О, яка чудова обіцянка! Чи повірила вдова? Так, вона йому повірила. Вона пішла додому, замісила тісто, спекла спочатку невеличке хлібень для Іллі, а тоді вже для себе і для свого сина. Так харчувалась вона, Ілля і її син. І справді, муки в діжі не меншало і глечик був завжди наповнений маслом. Вони ніколи не голодували.

Ілля поселився в домі тієї вдови, зайнявши верхню кімнату. Вдова раділа, що в її домі мешкав Ілля. Що було причиною її радощів? Тому що Бог посилав їй муку і масло щоденно. Окрім того, Ілля розповів їй про Бога, бо досі вдова поклонялася ідолам.

Ілля любив Бога і намагався прищепити цю любов народів. Та страшне горе спіткало її. Синочок її захворів і помер. Нещасна жінка була у відчаї. Вона знала, що ця смерть була допущена Богом і подумала, що Бог розгнівався на неї. Вона вже почала шкодувати, що в її домі жив Ілля. Вона звернулася до

*І покликав він Гехазі та й сказав: «Поклич ту шунамітянку!» І той покликав її. І прийшла вона до нього, і він сказав: «Забери свого сина!»
І ввійшла вона, і впала до його ніг, і вклонилася до землі І взяла вона сина свого та й вийшла...*

Друга Книга Царів 4:36,37

нього з гіркими докорами. Це було дуже несправедливо з її боку. Тоді Ілля сказав їй: «Дай мені свого сина!» Жінка принесла до нього померле дитя. Ілля взяв його на руки, заніс до своєї кімнати і поклав його там на свою постіль. Потому Ілля почав молитися до Бога, кажучи: «Господи, Боже мій! Невже Ти зробиш зло вдові, де я живу, невже Ти умертвиш її сина?» Після того Ілля простягнувся над підлітком і зробив це три рази, закликаючи Бога: «Господи, Боже мій! Поверни душу підлітка назад!»

Господь почув молитву Іллі, душа дитини знову повернулася до неї, і дитя ожило. Тепло і дихання повернулися до нього. Як зрадів Господнюю ласкою Ілля! Господь милосердий почув його молитву! Бог показав цій вдові, що Господь Іллі був справжнім Богом, здатним відживлювати мертвих. Ілля приніс хлопчика і віддав його матері, сказавши такі слова: «Поглянь, син твій живий!»

Чи продовжувала вдова гніватися на Іллю? «Тепер, — сказала вона, — я бачу, що ти людина Божа і що твій Бог — Бог істинний». Від того дня вдова повірила всім словам Іллі і всім серцем полюбила Бога, Котрий виявив таку любов до неї, що послав їй щедро хліба і оживив її сина.

Бог завжди чує наші молитви, але Він не завжди воскрешає померлих діток. Та Бог воскресить всіх вас, діти, коли засурмить остання сурма. Коли тіло ваше покладуть в землю, душа буде віднесена до Бога. Коли Христос прийде в хмарному сяйві, коли засурмлять сурми, коли тіла вийдуть із могил, то душі повернуться до своїх тіл. Який то буде блаженний день!

З а п и т а н н я :

- 1) Вдова, яка годувала Іллю, була язичницею чи ізраїльтянкою?
- 2) Яку їжу вона мала в своєму домі?
- 3) Чи повірила жінка обіцяному Іллею?
- 4) Чому вдова розсердилася на Іллю?
- 5) Як показав Ілля вдові, що Бог його є справжнім Богом?
- 6) Коли піднімуться і оживуть мертві?

Дивовижна зустріч

1 Цар. 18:1–20

Ілля довгий час мешкав у бідної вдови. Ахав і Єзавель, нечестивий цар і нечестива цариця, не знали, де він переховувався. Звичайно, вони бажали знайти його і умертвити. Ахав шукав його повсюди, але не знаходив. Чому Ахав ненавидів Ілля? Тому що Ілля йому сказав, що Бог гнівається на нього за його поклоніння ідолам. Ви знаєте, що злі люди не любили Іллі, тому що він викривав їхні гріхи. Ізраїльтяни бідували тому, що

голод в країні не припинявся, навіть цар Ахав не мав паші на пасовищах для своїх коней, так що почався падіж худоби.

Ілля дуже сумував, що таке нещастя спіткало народ, він почав благати Бога послати дощ, щоб зросити поля і луки. Бог почув молитву і обіцяв Іллі невдовзі послати дощ, але перед цим Бог звелів піти до Ахава, щоб Ілля «помолився і небо зронило дощ, а земля зростила свій плід» (Як. 5:18).

Чи боявся Ілля попадатися Ахавові на очі? Незважаючи ні на що, він виконав Божий наказ, тому що він знав, що Бог збереже його від усякого зла. Ілля залишив бідну вдову і сина її і пішов до міста, де жив Ахав. Це була неблизька дорога. Вдова дуже сумувала, що він пішов, тому що Ілля вчив її поклонінню Богові істини. Бог обіцяв їй, що мука в діжці не вичерпається і масло в глечикові не спаде до того дня, коли Господь пошле дощ на землю.

Прямуючи до Ахава, Ілля зустрів по дорозі управителя палацу іменем Авдій. Авдій шукав на ту пору трави для царських коней. Він знав Іллю і дуже здивувався такій зустрічі, тому що дуже довго його ніхто не бачив на землі Ханаану. Він впав перед Іллею на землю і сказав: «Чи тебе я бачу, пане мій, Ілля? І Ілля відповів: «Так, це я. Скажи панові твоєму Ахавові: „Ілля тут”». Авдій злякався, що поки він піде сказати Ахавові, що Ілля тут, то Дух Господній може перенести пророка до іншого місця, а тоді Ахав, котрий повсюди шукав Іллю, розгнівається на Авдія і вб'є його. Ахав був людиною жорстокою і Авдій боявся розгнівати його. Але Ілля обіцяв Авдію нікуди не йти до приходу Ахава. Царський управитель повірив Іллі і пішов до царя Ахава. Ахав знаходився неподалік від того місця, бо він також шукав трави для коней. Авдій сказав йому, що Ілля чекає його, і цар спішно попрямував до того місця, де був пророк Божий. Побачивши Іллю, Ахав гостро сказав йому: «Чи це ти, що бентежиш Ізраїль?»

Ахав звинувачував Іллю в тому, що Бог так довго не посилав дощу. Ілля відповів Ахавові: «Не я бентежу Ізраїля, але ти і дім твій є причиною нещастя, тому що ви не слухаєте наказів Божих і служите Ваалові». Тоді Ілля сказав Ахавові: «Збери на гору Кармел народ і всіх пророків Ваалових». Чи виконав Ахав це бажання Іллі? Так, він зробив це, тому що дуже необхідний був дощ землі ханаанській, і він мав надію, що Ілля вблагає Бога послати дощ. Він боявся вбити Іллю, побоюючись, що Бог в такому разі не пошле ще довго на землю дощу.

Запитання:

- 1) Чому Ілля пішов з дому бідної вдови?
- 2) Кого зустрів Ілля на шляху до Ахава?
- 3) Що Ілля наказав зробити Авдію?
- 4) Чому Авдій боявся розповідати Ахавові, що він зустрів Іллю?

- 5) Що зробив Ахав, коли Авдій прийшов за ним?
- 6) Чи вбив Ахав Іллю, коли зустрів його?
- 7) Що він сказав Іллі?
- 8) Що попросив Ілля в Ахава?

Два жертovníки

1 Цар. 18:20–40

Одного ранку Ілля перебував на горі Кармел. Пророки Ваалові і народ оточували його. Був там і Ахав, але Єзавелі там не було.

Що ж хотів Ілля сказати народові? Він хотів показати їм, що його Бог є Богом справжнім. Тому він сказав їм: «Нехай пророки Ваалові візьмуть собі одне теля і розрубують його, і покладуть його на дрова, і нехай закличуть ім'я Ваала і вблагають його послати вогонь з неба. Якщо Ваал пошле вогонь, тоді він таки справжній Бог, а я покладу на другий жертovníк друге теля, і якщо мій Бог пошле вогонь з неба на жертву, то ви змушені будете визнати, що Він є Бог істинний».

Народові сподобалася пропозиція Іллі і вони відповіли: «Згода!» Першими покладали своє теля на дрова жертovníка пророки Ваала, та вогонь не запалювався. Потім вони почали благати свого бога послати вогонь. Вони вигукували: «Ваале, почуй нас!» Ілля сказав їм: «Волайте голосніше, може Ваал замислився, або чим зайнятий, може кудись помандрував, або, може він спить?» Чи Ілля говорив всерйоз? Ні. Він знав, що Ваал взагалі безсилий, тільки легкодумні люди могли вірити в Ваала і шанувати його зображення. Пророки Ваалові довго кричали, молилися, навіть штрикали себе ножами і списами, думаючи цим догодити Ваалові, вони гадали, що йому, як жорстокому богові, було приємно, щоб з ран лилася кров. Так вони шаліли від самого ранку до трьох годин дня, але не було ні відповіді, ні вогню.

Тоді Ілля попросив Бога послати вогню з неба на його жертву. Він зробив жертovníка з дванадцяти каменів, поклав на нього дрова, а на дрова — теля. Потім він наказав вилити на жертву дванадцять відер води, яка наповнила рів навколо жертovníка. Біля підшви гори Кармел був струмок, звідки можна було набрати води. Вода заповнила рів, жертovníк і дрова були мокрими від надміру води. Навіщо Ілля наказав полити водою жертву і дрова? Цим він хотів показати народові, що він не сховав вогню в жертovníку, ні поблизу нього, коли б десь жеврів вогонь, то вода безперечно загасила б його.

Тоді Ілля став молитися: «Господи, Боже Авраамів, Якова і Ізраїля! Нехай пізнають цього дня, що Ти єдиний Бог в Ізраїлі і що я — раб Твій. Почуй мене, Господи, почуй мене!» Чи почув Бог Іллю? Так, вогонь злетів з неба і спалив і жертву, і дрова, і навіть каміння, а вода в рові висохла.

Як здивувалися люди, побачивши все це! Вони впали долілиць і сказали: «Господь - це Бог! Господь - це Бог!» Тепер вони побачили, що Ваал не був справжнім Богом. Пророк Ілля наказав схопити пророків Ваалових, відвести їх до потоку і там їх заколоти, щоб кров їхня змішалася з водою потоку. Ці пророки навчали народ поклонятися Ваалові, а тому Бог засудив їх до страти.

Чи перестав народ поклонятися ідолам? Чи послушали вони слів Іллі? Чи пройнялися вони силою молитви його? Незабаром ми дізнаємося, що вони зробили.

Як вони мріяли, щоб Бог послав на землю дощ. Вони, звичайно, тепер усвідомлювали, що коли Бог послав на землю вогонь, то Він може послати і дощ.

Ви знаєте, дітки, що Господь посилає на землю дощ так необхідний для дозрівання хліба. О, який величний наш Господь, Бог наш!

Він міг би спалити нас вогнем, але Він вінчає нас ласкою Своєю.

Запитання:

- 1) Для чого Ілля наказав народові зібратися на верховині гори Кармел?
- 2) Хто почав молитися раніше — Ілля чи народ?
- 3) Що говорив народ Ваалові? А що говорив їм глузливо Ілля?
- 4) Чому Ілля вилив на жертвник воду?
- 5) Про що молився Ілля?
- 6) Що вигукував народ, коли вогонь впав з неба?
- 7) Чому Ілля наказав умертвити пророків Ваала?

Дощ

1 Цар. 18:44–49; 19:1–3

Ви вже чули, діти, як загинули пророки Ваала. Тепер Ілля знав, що Бог пошле невдовзі дощ, тому він порадив Ахавові піти поїсти і попити, щоб потім вирушити в дорогу. Сам Ілля нічого не пив і не їв, він піднявся на верховину гори Кармел, щоб помолитися Богові. Він схилювався до землі, поклавши голову свою між колінами своїми.

Ілля мав слугу-підлітка. Про нього ми ще досі нічого не розповіли. Ілля наказав своєму служникові спостерігати чи не з'являться хмари на небі. Сам став молитися. Слуга стояв і дивився, чи не з'являться над морем хмари. Ці хмари мали принести з собою дощ. Слуга довго дивився на небо, а потім сказав Іллі: «Немає нічого». Тоді Ілля наказав йому дивитися на небо сім разів. На сьомий раз підліток прийшов і сказав до Іллі: «Ось, піднімається з моря невеличка хмаринка, завбільшки з людську долоню».

Ілля знав, що Бог почув його молитву, що хмара збільшиться і почне йти великий дощ. Тому він наказав слугі своєму, щоб той передав Ахавові: «Запряжи колісницю і вирушай, щоб не застав тебе дощ». Їхати Ахавові потрібно було далеко.

Ахав сів у колісницю і поїхав, а Бог зробив Іллю таким сильним, що він біг швидше за коней Ахавових і раніше, ніж Ахав прибіг до міста. Поки Ахав їхав, а Ілля біг, небо все більше і більше затягувалося хмарами, і невдовзі пішов zalivний дощ.

Як радів народ цим дощем! Він наповнив висохлі ставки, освіжив зів'ялу траву і напоїв спечені сонцем ниви. З ласки своєї послав Бог їм цей дощ. Чи не належало народові любити Бога, Котрий послав їм дощ? Чи не повинні і ми любити Бога, діти, Котрий так часто посилає дощ, що зрошує поля наші? Ми не віддані Богові і не заслуговуємо на Його ласку.

Повернувшись до міста, де він мешкав, цар розповів своїй дружині Єзавелі про все, що трапилося. Він розказав, що Ваал не послав з неба вогню, а Бог Ізраїлів кинув вогонь на жертву. Також розповів, що Ілля наказав вбити всіх пророків Ваалових.

Єзавелі тепер належало схилитися перед силою Бога, Котрий послав вогонь з неба, але вона цього не зробила. Вона розгнівалася на Іллю і переказала через посланця йому, що завтра вона позбавить його життя.

Єзавель боялася вбити його того ж дня, щоб із-за цього Бог Іллі не зупинив дощу. Почувши, що Єзавель хоче загубити його, Ілля вже не міг надалі залишатися в місті. Він швидко пройшов через всю землю і зупинився в пустелі. Служника він не взяв з собою, але залишив його в безпечному місці. В пустелі багато дерев і горбів, але людей майже не зустрінеш.

Ілля жив самотньо в пустелі. Якимось стомившись, він присів під кущем і став прохати Бога послати йому швидку смерть. Чому Ілля почував себе таким нещасливим? Може тому, що він боявся переслідувань Єзавелі? Ні, він сумував тому, що Єзавель продовжувала робити зло. Ілля бачив, що вона вчить народ недоброму і примушує їх поклонятися ідолам. Помолився Ілля і ліг під кущем. Уві сні ангел доторкнувся до нього і сказав: «Вставай, поїж!» Ілля прокинувся і побачив коржа та глечик з водою біля себе. Хто приготував йому цей хліб та воду? Це ангел приніс їх для Іллі. Господь посилає Своїх ангелів, люблячим Його. Ангели люблять служити людям, серця яких віддані Богові. За наказом Божим вони поспішають на допомогу людині. Так, дітки, ангели Божі турбуються і про нас.

Ілля з'їв хліб і випив воду. Потім він знову ліг і заснув. Та невдовзі ангел розбудив його, кажучи йому: «Вставай і поїж, тому що далека дорога чекає тебе». Ілля знову поїв і напився, потім він вирушив в дорогу, в пустелю. Їжа, принесена ангелами, підживила його. Сорок днів він не мав потреби в їжі. Хіба це не було дивним? Бог може зробити так, що людина буде перебувати

без їжі, якщо Йому це необхідно. Адже і Господь Ісус Христос залишався без їжі на протязі сорока днів, чи не так?

Ви бачите, дітки, яким ласкавим був Бог до Іллі всі дні його бідувань. Я вже часто радив вам звертатися до Бога в молитві, тому що Він, безперечно, втішить вас. Якщо ви хворі, діточки, благайте Його, Він допоможе вам виздоровити. Коли нещастя спіткало вас, моліться, Він допоможе. Якщо що-небудь страшить вас, і тоді моліться, Він спроможний зберегти вас від усякого зла.

З а п и т а н н я :

- 1) Чому Ілля пішов на вершину гори, поки Ахав їв і пив?
- 2) Що наказав зробити своєму служникові Ілля?
- 3) Що побачив його слуга?
- 4) Куди порадив їхати Ілля Ахавові, поки ще не було дощу?
- 5) Хто біг перед колісницею Ахава?
- 6) Хто розповів Єзавелі про все, що трапилося?
- 7) Що належало б зробити Єзавелі, коли вона почула, що Бог Іллі послав вогонь з небес?
- 8) Що вона переказала Іллі? Де він заховався?
- 9) Чому він почував себе таким нещасливим?
- 10) Кому Бог звелів годувати його?
- 11) Чи турбуються ангели за тих людей, котрі віддані Богові?
- 12) Скільки днів не мав Ілля потреби в їжі?

Покликання Єлисея

1 Цар. 19

Ілля прожив у пустелі сорок днів насамоті, аж поки він не підійшов до гори. Там він знайшов печеру, увійшов до неї, ліг та заснув. Коли він перебував в печері, то йому з'явився Бог і запитав його: «Чому ти тут, Ілля?»

Ви вже знаєте, діти, що Ілля втік сюди від злої Єзавелі; звичайно, Бог знав про все це, але Він бажав, щоб Ілля сам Йому про це розповів.

Ілля розповів: «Народ ізраїльський зруйнував жертovníки Божі і вбив пророків Господніх, залишився я один, та і моєї душі шукають».

Бог наказав йому вийти з печери. Ілля вийшов з печери на гору. Тоді Бог спричинив великий і сильний вітер, гора затремтіла, як під час землетрусу, потому з'явився вогонь. Яке жахливе видовище! Та Бог бажав таким чином явити Іллі Свою могутність, щоб Ілля знав, що Господь сильний захистити його від небезпеки, і може покарати всіх тих, хто його переслідує. Після всього Бог заговорив до Іллі тихим голосом. Почувши цей голос тихий, Ілля закрив своє обличчя, пішов і став біля входу до печери.

Іллі було втішно чути тихий голос Божий. Бог любив Іллю і хотів потішити його. Але Ілля пам'ятав, що він має справу з великим Богом, тому він заховав обличчя своє. Ангели, що перебувають довкола престолу Божого, закривають крилами лиця свої. «Довкола стояли серафими: кожен з них мав шестеро крил: двома закривали обличчя своє» (Іс. 6:2). Хіба не так належить кожному боятися Бога? Коли ви молитесь, дітки, чи завжди ви пам'ятаєте, яким величним є наш Бог? Під час молитви потрібно думати тільки про Бога і забувати за все інше. Бог ще раз запитав Іллю, чому він заховався до печери. Ілля знову відповів, що нечестиві люди хочуть умертвити його. Тоді Бог об'явив Іллі, що невдовзі Він покарає нечестивих людей за їхнє поклоніння ідолам, але не увесь народ поклонявся ідолам, було багато ізраїльтян, які не схилялися перед Ваалом.

Ілля гадав, що тільки він один любив Бога. Йому було дуже приємно дізнатися, що окрім нього були ще ізраїльтяни, віддані Господеві. Господь знає, хто любить Його, а хто Його не любить. Він знає, скільки є душ, шукаючих Його, і Він завжди пам'ятає про них. Бог наказав Іллі вийти на поле, де він повинен був зустрітися з людиною іменем Єлисей. Його повинен був Ілля помазати на пророка Божого.

Ілля зрадів, дізнавшись, що Ізраїль матиме ще одного пророка Божого. Він вийшов з печери пішов шукати Єлисея. Він підійшов до поля, де орав один чоловік. Двадцять чотири воли, запряжені по двоє, орали землю. До шиї обох волів був припасований великий шматок дерева; його називали «ярмом». За останньою парою волів йшов чоловік іменем Єлисей. Ілля підійшов до того чоловіка, зняв свого плаща і накинув його на плечі йому. Навіщо він це зробив? Він хотів таким чином подати йому знак, що він кличе його за собою. Єлисей зрозумів це, залишив волів, і сказав Іллі: «Я піду за тобою, дозволь мені тільки попрощатися з батьком моїм та матір'ю моєю».

Єлисей добре зробив, що негайно пішов за Іллею, тому що Ілля був пророком Божим. Але Єлисей хотів попрощатися з своїми рідними і друзями.

Якби вам довелось куди-небудь виїжджати, то ви, звичайно, захотіли б попрощатися з батьками та вашими друзями. Ілля відпустив Єлисея. Повернувшись додому, Єлисей влаштував бенкет для всіх своїх друзів. Він заколов два воли і пригостив ними своїх гостей. Потому він пішов з дому свого. Пішов до Іллі і став його служителем. Йому було добре жити в іллі. Пророк Божий говорив йому про Бога, проповідував народові за великого Бога і молився. Та ви знаєте, що нечестиві ненавиділи Іллю, тому йому доводилося частенько переховуватися від них. Коли б Єлисей не любив Бога, він волів би за краще залишитися вдома, аніж ходити слідом за Іллею. Та він любив Бога і Бог любив і благословляв його. Як це відродно слухатися Господа! Догоджати

Богові — це приємніше для нашої душі, аніж залишатися з батьками і друзями не з волі Господньої.

З а п и т а н н я :

- 1) Куди прийшов Ілля через сорок днів мандрів?
- 2) Що він почув і побачив, перебуваючи в печері?
- 3) Що зробив Ілля, почувши тихий голос Божий?
- 4) Чому Ілля залишив землю ханаанську?
- 5) Чи були ще на землі Ханаану ізраїльтяни, які не поклонялися Ваалові?
- 6) Кого повинен був помазати на пророка Ілля?
- 7) Де він знайшов Єлисея?
- 8) Навіщо Ілля накинув свого плаща на Єлисея?
- 9) Що побажав Єлисей зробити раніше, ніж він мав йти слідом за Іллею?
- 10) Коли б Єлисей не любив Бога, чи пішов би він за Іллею?

Виноградник Навота

1 Цар. 21

Сьогодні я розповім вам ще про один злий вчинок Ахава. Народ, котрий не поклоняється ідолам, а любить Бога, ненавидить неправду, злодійство і взагалі будь-яке зло, а ті, хто вшановує божків, часто поводить себе недобре.

Ахав був дуже багатим. Він мав два будинки. Ці доми були віддалені один від одного, знаходилися в різних містах. Біля одного з цих палаців знаходився виноградник. В південних країнах росте багато винограду. Цей виноградник належав одній людині на ім'я Навот. Ахавові дуже хотілося мати цей виноградник, що знаходився біля його дому. Він сказав Навоту: «Віддай мені свій виноградник, а я тобі дам інший виноградник, або дам тобі багато срібла». Та Навот відповів: «Я не віддам тобі спадщину своїх батьків».

Чи погано повівся Навот, відмовляючись продати цареві виноградник? Ні, бо він мав на це право. Та Ахав розгнівався на нього за те, що йому не вдалося придбати цей виноградник; він повернувся до свого палацу, знемігся в печалі і відмовився від їжі. Даремно так жалкував за виноградником Ахав. Він і без того мав безліч садів і різного багатства, та йому хотілося все більше і більше.

Єзавель побачила Ахава дуже засмученим. Вона підійшла до нього і запитала його: «Чому ти такий сумний?» Ахав відповів: «Я прохав Навота продати мені свого виноградника, та він не дає на це згоди». Єзавель відповіла: «Хіба ти не цар? Не сумуй, встань, їж хліб і будь спокійним, а я здобуду для тебе виноградник».

Яким чином Єзавель думала здобути виноградник? Вона лелеяла в душі злочинний план — умертвити Навота. Вона

підмовила декількох суддів, котрі жили поруч з Навотом, щоб ті підмовили неправдивих свідків, щоб ті розповіли, що вони начебто чули, як Навот лихословив Бога і царя. А за це належить вбити його.

Потім Єзавель надіслала листи суддям, котрі мешкали поруч з Навотом. Вони виконали її бажання. Вони знайшли двох неправдивих свідків, котрі погодилися засвідчити, що вони чули, як Навот лихословив Бога і царя. Судді засудили його за це до страти. Народ вивів його за місто і побив камінням. Кров нещасного Навота червонила землю і собаки лизали її. Бог бачив, яке зло зроблено було по відношенню до Навота: Він розгнівався на нечестиву Єзавель, яка була причиною смерті невинного чоловіка. Розгнівався Він і на Ахава, котрий допустив, щоб Єзавель написала і надіслала ці листи.

Судді, умертвивши Навота, послали сказати Єзавелі: «Навот побитий камінням, помер». Тоді Ахав поїхав до міста, щоб заволодіти виноградником.

Чи покарає Бог Ахава за це, діти? Бог об'явив Іллі все, що зробив Ахав. Він сказав: «Йди до Ахава, ти знайдеш його у винограднику і скажи йому, що собаки лизатимуть його кров на тому самому місці, де вони лизали кров Навота».

Ілля пішов до Ахава. Побачивши Іллю, Ахав злякався, тому що пророк Божий викривав його гріхи. Ахав сказав Іллі: «Ти знайшов мене, вороже мій!» Він назвав Іллю своїм ворогом. Ілля об'явив йому, що за словом Божим пси лизатимуть його кров і шматуватимуть труп Єзавелі, а трупи його дітей дзьобатимуть птахи небесні.

Коли б вони не повірили цим словам, які сказав Ілля від Господа, то Бог ще більше розгнівався б на них. Але враховуючи каяття Ахава, Бог полегшив покарання. Отже, діти його були позбавлені життя тільки по смерті Ахава; тільки тоді їхні тіла були з'їдені собаками і хижими птахами, але Бог не скасував того, що собаки лизатимуть кров Ахава. З ласки Своєї Бог не позбавив негайно життя дітей Ахава: Бог терпляче відноситься до злих, хоча і не залишає їх без покарання.

Та Ахав продовжував займатися нечестями. Він зовсім не сумував з того, що він образив Бога, а лише боявся покарання. Всім цим він зовсім не був подібним до Давида.

З а п и т а н н я :

- 1) Як називається місце, де росте виноградник?
- 2) Чий виноградник хотів купити Ахав?
- 3) Що зробив Ахав, коли Навот відмовився продати йому виноградник?
- 4) Як Єзавель здобула виноградник для Ахава?
- 5) Хто зустрів Ахава у винограднику?
- 6) Чому Ахав назвав Іллю своїм ворогом?
- 7) Що повинно було статися з Ахавом, його дружиною і їхніми дітьми? Чому Бог пом'якшав покарання?

Смерть царя і цариці

1 Цар. 22:32–36, 2 Цар. 9:30–37

Тепер я розповім вам, діти, про смерть Ахава.

Багато часу по тому пішов Ахав війною проти народу, що знаходився неподалік землі ханаанської. Ахав став до бою на колісниці, запряженій кінями. Один воїн з ворожого табору вистрілив з лука, стріла попала в Ахава, прошила його тіло і з рани потікла кров. Візник повіз Ахава назад до землі ханаанської, але в дорозі Ахав помер на колісниці. Вся колісниця була залита кров'ю його. Служники почали змивати її біля ставка і собаки лизали його кров.

Ви пригадуєте, що Бог об'явив Іллі, що пси лизатимуть кров Ахава за те, що він допустив смерть невинного Навота. Все, що каже Бог, здійснюється. Тіло Ахава поховали, але душу його, ймовірно, очікує покарання за непослух Богові. Що ж трапилось з нечестивою Єзавеллю? Згодом вона була вбита. Сгу, військовий начальник, наказав слугам своїм викинути її з вікна, і це було здійснено. Кров її полилася на стіни і на коней, і вони потоптали її. Начальник наказав поховати її, але поки він обідав, собаки з'їли тіло Єзавелі, так що з неї нічого не залишилося. Залишилися тільки кістки голови (череп) і кістки рук та ніг. Таким був кінець цієї злої жінки, що умертвила стільки пророків Божих і захочувала Ахава робити зло.

Страшна кара спіткає всіх нечестивих.

Скажіть мені, діти, що належало зробити Ахаву, коли Навот відмовився продати йому виноградник? Чи потрібно було йому наполягати на цьому? Ні, бо це тільки доводило його жадібність. Бог каже: «Не побажай, тобто не позаздри».

Ми не повинні домагатися отримати те, що Бог не бажає нам дати. Якщо ви бачите що-небудь гарне в крамниці, вам не слід сумувати від того, що ви не маєте можливості купити ту річ. Якщо в садку вашого батька доспіли соковиті яблука, які вам не дозволяють зірвати, ви не повинні поглядати на них заздро. Відійти краще від них. Коли татусь ваш буде вважати за потрібне, він сам дасть вам тих яблук. Коли ваша матуся залишить на столі смачні пиріжки, то ви не кажіть самі собі: «Якби хотілося чимшвидше з'їсти ці пиріжки!» Мабуть вам тоді захочеться взяти їх без дозволу. Заздрісливість і жадібність навіює вам сатана. Як вам позбутися цих недоліків? Ви повинні благати Бога позбавити вас від цих думок і дати вам помисли небесні. Замість того, щоб думати повсякчас за смачні речі: за фрукти, іграшки, гарні платтячка — ви можете за допомогою Духа Святого думати про небесне, кажучи собі: «Як гарно буде побачити ангелів Божих, вшанувати Господа гімнами хвали і побачити Господа Ісуса на престолі Його слави!»

Запитання:

- 1) Якою смертю помер Ахав? Де він помер?
- 2) Де лизали собаки його кров?
- 3) Чи було поховане його тіло?
- 4) Як померла Єзавель?
- 5) Що зробили з її тілом?
- 6) Що це означає: «Не побажай»?
- 7) Як ми можемо позбутися заздрості?

Три військових начальники

2 Цар. 1

Після Ахава зацарював інший цар. Він був царським сином, ім'я йому Ахазія. Він теж був нечестивим, подібно до свого батька Ахава і його матері Єзавелі. Він поклонявся і служив ідолам.

Невдовзі, коли він сів на престол, з ним трапилось нещастя. Перебуваючи у своїй горішній кімнаті, він впав з вікна і дуже забився. Він забажав дізнатися, чи помре він від цього.

Коли ви хворієте, діти, хто знає про те, чи ви будете здоровими? Лише Бог Єдиний знає про те. Ахазія нерозважливо думав, що ідол спроможний відповісти йому: вмере він чи видужає? Служники його вирушили в далеку мандрівку, щоб запитати в поганського божка за здоров'я царя. Під час мандрів вони зустріли людину. Вони не знали, хто це такий. Чоловік той був зодягнений у звірячі шкури і підперезаний шкіряним паском. Як ви гадаєте, хто це був? Це був Ілля. Бог звелів йому вийти назустріч служникам і порозмовляти з ними. Ілля сказав посланцям царським, що Бог гнівається на них за те, що вони йдуть запитувати поганського ідола, чи цар одужає. За це цар повинен померти, не піднімаючись з ліжка.

Служники царські були дуже здивовані, що цей чоловік знає, куди вони йдуть і яке доручення дав їм цар. Вони не пішли після цього до поганського капища, але повернулися до Ахазії, щоб передати йому слова пророка. Цар зрозумів, що вони зустріли пророка Іллю, тому що Ахазія частенько чував про нього. А певно, що раніше і бачив. Він сказав служникам: «Який вигляд мала ця людина?» Слуга відповів: «Він був весь оброслий волоссям і підперезаний шкіряним поясом». Тоді Ахазія вигукнув: «Це Ілля!» Ахазія дуже розгнівався на Іллю за те, що той передбачив, що він помре. Він захотів побачити його, бо знав, що Ілля може творити чуда. Тому він послав багато людей і наказав їм привести Іллю. Він наказав військовим своїм взяти п'ятдесят воїнів і піти за Іллею.

Військовий начальник знайшов Іллю на вершині гори і владно сказав йому: «Чоловік Божий, цар наказує тобі зійти!» Та

І сталося, як вони все йшли та говорили, аж ось появився огняний віз та огняні коні, і розлучили їх одного від одного. І вознісся Ілля в вихрі на небо...

Друга Книга Царів 2:11.

theSamille

Ілля відповів: «Якщо я людина Божа, то нехай зійде вогонь небесний і спалить тебе і твоїх воїнів». І впав вогонь з небес і знищив військового начальника і його воїнів. Як жахливо було бачити, що всі люди були поглинуті небесним вогнем за якусь мить! Бог може послати людині покарання будь-коли. Він міг би і нас знищити вогнем за наші гріхи, але Він з ласки Своєї огортає нас милосердям.

Даремно чекав Ахазія повернення військового начальника і п'ятидесяти воїнів. Тоді він послав другого п'ятидесятника з воїнами. І цей начальник знайшов Ілля на вершині гори і сказав йому: «Чоловіче Божий! Так сказав цар: зійди чимшвидше з гори!» Ви бачите, що цей військовий говорив з пророком ще різкіше, вимагаючи, щоб той чимшвидше йшов до царя. Ілля відповів: «Якщо я чоловік Божий, то нехай вогонь з небес спалить тебе і твоїх воїнів!» І на цей раз вогонь небесний знищив посланців. Таким чином і ці воїни не повернулися до царя. Нарешті Ахазія послав і третього п'ятидесятника на чолі воїнів. Цей начальник вже знав, що трапилося з попередніми посланцями. Він дуже налякався, коли Ахазія послав його до Іллі. Що він мав робити? Цар, напевно, що розгнівався б на нього, якби він відмовився йти за пророком. Ось що зробив цей військовий. Він прийшов до Іллі і покірливо впав перед ним на коліна, бажаючи помилувати його і воїнів, щоб їм не загинути подібно до інших. Чи допомогла йому така дія? Звичайно, допомогла. Бог з ласки Своєї не знищив цього військового. Ангел Господній з'явився Іллі і сказав йому: «Іди з ним, не бійся його». Ілля вирушив з ним до царя. Він знайшов Ахазію в ліжку і сказав йому: «За те, що ти послав запитувати поганського божка чи ти видужаєш, Бог тебе не зцілить і ти помреш, не піднімаючись вже з ліжка свого». Невдовзі Ахазія справді помер і замість нього зацарював інший, такий самий нечестивий, як Ахав і Ахазія. Дивним є те, що Ахазія не наказав умертвити Ілля, чи не так? Він, мабуть, боявся доторкнутися до нього, тому що Бог оберігав Свого пророка. Якщо ви, діти, боїтеся покарання Господнього, вам належить чинити так, як це робив останній військовий. Вам належить благати Господа помилувати вас і Він вас почує безперечно, тому що Христос помер за вас.

Запитання:

- 1) Хто зацарював після Ахава?
- 2) Як саме забився Ахазія?
- 3) З якою метою послав він своїх служників запитати поганського божка?
- 4) Кого зустріли посланці?
- 5) Як саме довідався Ілля, куди прямували царські слуги?
- 6) Чи знали посланці Ілля?
- 7) Як дізнався Ахазія, що його слуги зустріли Ілля?
- 8) Чому Бог спалив двох військових з воїнами, котрих послав Ахазія з Іллею?

- 9) Чому Бог помилував третього п'ятидесятника?
- 10) Яким шляхом можемо ми уникнути покарання і гніву Божого?

Вогняна колісниця

2 Цар. 2:1–15

Ви пригадуєте, діти, що одного разу Ілля бажав померти. Бог вирішив інакше, що Ілля ніколи не помре, але живим попаде на небо. О, як повинен був радіти Ілля! Як це чудово піднятися на небо живим, побачити там Бога і заспівати для Нього пісні хвали з ангелами! Та з волі Бога ми маємо померти, і наші тіла погребуть в землі. Якщо Господь Ісус Христос прийде, коли ми ще будемо на землі, то ми потрапимо на небеса, проминувши смерть, якщо ми, звичайно, любимо Господа. Бо невідомо, коли саме прийде Ісус Господь. Коли Ілля дізнався, що йому належить невдовзі попасти на небо живим, то він відвідав міста, де мешкали його друзі. Це були всі молоді пророки, які проповідували людям Господа.

Був такий час, коли Ілля не мав друзів. Він гадав, що окрім нього ніхто не любив Господа. Але тепер він мав багато друзів. Всі ці молоді пророки знали, що незабаром Ілля буде забраний на небо. Вони сумували з приводу такої розлуки, але знали, що Ілля очікує вічне блаженство.

Єлисей дуже прагнув побачити, як саме Ілля буде підніматися на небо. Заради цього він скрізь ходив слідом за Іллею, ні на одну хвилину не залишаючи його на самоті. Одного разу Ілля сказав йому: «Залишайся тут, тому що Господь посилав мене до Вефілу». Та Єлисей відповів: «Ні, не залишу тебе».

Невдовзі Ілля знову сказав Єлисеєві: «Побудь тут, бо Господь посилав мене до Єрихону». — «Ні, — знову відповів Єлисей, — не залишу тебе». Тоді Ілля та Єлисей пішли разом, переходячи від одного міста до другого. Так вони дійшли до річки Йордан. Ілля зняв плащ, скрутив його і вдарив ним по воді: вода розійшлася обабіч, і перейшли вони обидва по сухому.

Перейшовши на другий берег, Ілля сказав до Єлисея: «Прохай, що для тебе маю зробити, перед тим як я маю піднятися на небо?» Що ж попрохав Єлисей? Він прагнув бути таким пророком, як і Ілля, а тому він просив, щоб ряснота Духа Божого була на ньому. Це було чудове бажання. Єлисей прагнув бути великим пророком, щоб навчати людей Божої науки. Він не шукав для себе слави людської. Єлисей хотів, щоб народ шанував тільки одного Бога.

Ілля сказав: «Ти прохаєш нелегкого. Якщо ти побачиш, як я буду взятий від тебе, то матимеш те, що прохаєш, а коли не

побачиш, то ні». О, як бажав тепер Єлисей побачити, як саме Ілля буде підніматися на небо!

Так розмовляючи, вони проходили далі. Про що вони вели мову? Ймовірно, що це була розмова не про які-небудь дрібниці, але про Бога, небеса, що втішало Бога в їхньому житті. Ілля повинен був почувати себе дуже щасливим, бо він знав, що невдовзі він побачить Бога, Котрого так любив.

Коли вони йшли так, розмовляючи, раптом з'явилася колісниця вогняна і коні вогненні, тобто ангели. «Котрі сяють, немов вогонь і Ілля піднявся на небо. Єлисей бачив все це і вигукнув: „Батьку мій, батьку мій!“».

Єлисей любив Іллю, як батька, бо Ілля навчив його вірити Господеві. Єлисею було сумно втратити свого відданого друга. Коли Ілля піднявся на небо, то з нього впав плащ. Єлисей підібрав його. Підійшовши до ріки Йордан, Єлисей вдарив ним по воді, так як це робив раніше Ілля; вода розійшлася обабіч того місця і Єлисей перейшов по сухому. Отже, тепер Єлисей побачив, що Бог зробив і його таким великим пророком, як Ілля. Декілька друзів Іллі стояли на другому березі річки Йордан. Вони бачили чудо, яке вчинив Єлисей і сказали: »Дух Іллі спочив на Єлисеєві. І вони вийшли до нього назустріч і поклонилися йому до самої землі.

Ці молоді пророки до цього часу приходили до Іллі вчитися Божої науки, а тепер вони вирішили йти до Єлисея. Єлисеєві потрібно було переходити з одного місця до іншого, як це робив Ілля, навчаючи людей науки Господньої, здійснюючи чуда і доводячи людям, що його Бог є Богом справжнім.

Ви бачите, діти, яким ласкавим був Господь до Іллі. Був такий час, коли він переховувався тому, що злі люди посягали на його душу. Часто він почував себе нещасливим, тому що народ не хотів повернутися до Господа. Та Бог витер всі його сльози і взяв на вогняній колісниці до Себе на небо. Починайте ще в дитинстві думати про Бога і молитися до Нього. Це буде запорукою вашого щастя наприкінці життя.

Запитання:

- 1) Чому Єлисей не залишав Іллю?
- 2) Що прохав Єлисей в Іллі?
- 3) Чому Єлисей хотів бути пророком?
- 4) Якою повинна була бути ознака того, що його бажання здійснилося?
- 5) Яким чином Ілля піднявся на небо?
- 6) Що уособлювали собою вогняна колісниця і вогненні коні?
- 7) Яке чудо вчинив Єлисей після вознесення Іллі на небо?

Історія Єлисея

Ведмеді

2 Цар. 2:23–25; 4:1–7

Чи любив народ Єлисея? Благочестиві люди дуже любили Єлисея, а нечестиві його ненавиділи. Багато хто навіть глузував з нього, навіть діти насмішкувато поводитися і теж глузували з нього. Я вам розповім за таких дітей.

Ви знаєте, що люди, які не мають волосся на голові, або воно є, тільки трохи його, називаються лисими. Єлисей був лисий. Одного разу Єлисей прийшов до міста, населення якого поклонялося ідолам. В цьому місті знаходилося споруджене Єровоамом золоте теля. Гурт дітей вибіг з міста і зустрів Єлисея. Діти почали глузувати з пророка, кажучи: «Йди звідси, лисий!» Вони хотіли, щоб він, так як Ілля, піднявся на небо, щоб вже їм нічого не чути про нього.

Як наважилися ці діти так зневажливо говорити з пророком Божим? І, як не дивно, деякі діти наважуються зневажливо вживати ім'я Бога. Єлисей озирнувся, гнівно глянув на них і промовив: «Бог пошле вам страшну кару!» Невдовзі діти переконалися, що слова Єлисея були справедливими: з лісу вибігли два ведмеді і пошматували сорок дві дитини. Даремно плакали і кричали діти. Даремно намагалися втікти від ведмедів, це їм не вдалося. Ведмеді доганяли і шматували їх. Що сталося з їхніми батьками, коли вони дізналися, яке лихо спіткало дітей їхніх? Ви знаєте, що мама кожного хлопчика або дівчинки дуже була б нещасною, дитки, коли б хто серед вас потрапив до лап ведмедя. В місті (місці), де ми живемо, немає ні ведмедів, ні левів, але Господь зможе покарати вас по-іншому, якщо ви будете неслухняними. Маю надію, що ви ніколи не глузуватимете з людей, які люблять Господа. Ви вже знаєте, що зробив Бог з дітьми, котрі посміялися з Єлисея; тепер ви почувте, яким є добрим Бог, за Його ласку до бідної благочестивої жінки. Чоловік тієї жінки помер, вона була вдовою. Її чоловік був пророком Божим, але він був бідною людиною і не зміг перед смертю розрахуватися за свої борги. Не потрібно взагалі до такого стану доходити, щоб бути боржником, але, можливо, що цей пророк взагалі не мав хліба, тому і змушений був заборгувати. Бідна жінка прийшла до Єлисея і сказала: «Чоловік мій помер, тепер прийшов позикодавець, якому він заборгував, і хоче взяти обох моїх синів за рабів». Бідна вдова ніяк не хотіла розлучитися зі своїми синами, її жахала сама думка про таке. Ваша мама також нізащо не захотіла б, щоб вас розлучити з нею. Єлисей дуже співчутливо віднісся до неї і сказав, вбачаючи її важке становище: «Що можу я зробити для тебе? Скажи мені, що ти

маєш в домі?» Жінка відповіла: «Я не маю нічого, окрім посудини з маслом (оливою)». Масло або і олива вживається для приготування їжі, Єлисей сказав до жінки: «Попрохай собі посудин у сусідів, зачини двері за собою і за синами своїми, а тоді наливай оливу до всіх посудин, наливай їх вщерть».

Чи могла невеличка кількість оливи наповнити безліч посудин і чаш? Та жінка знала, що Єлисей міг творити чудеса, тому що Бог був з ним. Ось чому вона відразу виконала наказ Єлисея. Вона позичила в сусідів різноманітного посуду, чаш, глечиків, зачинила свій дім і в присутності синів своїх, почала наповнювати оливою посудини. Вона вже наповнила багато посудин оливою, але масло з її глечика не вичерпувалося. Вона сказала своєму синові: «Подай мені ще одну посудину». Син відповів: «Посуди більше вже немає». Тоді вона побачила, що і в її глечики оливи вже нема. Вона пішла до Єлисея, щоб запитати його, що вона має робити. Він відповів: «Іди і продай це масло, віддай борги позикодавцеві, а на решту грошей купи хліба для себе і для своїх синів».

Як зраділа ця жінка! Якими радісними були її сини! Вони мали бути рабами, а тепер знову з матір'ю.

Маю надію, що вони теж були побожними, як і їхній батько покійний. Але жахає навіть сама думка за пошматованих ведмедями дітей і можливо, що їхні батьки нічого не розповідали їм про Бога. Але ви, дітки, знаєте заповіді Божі і чуєте про Господа. Ніколи не глузуйте з калік: сліпих, горбатих і кривих, а особливо ніколи не насміхайтесь з людей, люблячих Господа. Ніколи не глузуйте з служителів Господніх та проповідників слова Божого.

З а п и т а н н я :

- 1) Що говорили пророкові Єлисею діти і з чого вони глузували?
- 2) Чому вони хотіли, щоб він покинув їх?
- 3) Чи Єлисей розгнівався на них, сказавши їм, що Господь їх покарає?
- 4) Скільки було пошматовано дітей?
- 5) Що зробив Єлисей для бідної вдови, що не спроможна була розрахуватися з боргами?
- 6) Що Єлисей наказав їй зробити?
- 7) До якого моменту олива у посудині не вичерпувалася?
- 8) Що зробила вдова з оливою?

Горішня кімната

2 Цар. 4:8–38

Єлисей переходив з місця на місце, навчаючи людей Божої науки. Люди, котрі любили Бога, прихильно відносилися до Єлисея і охоче допомагали йому, годували його. Одна багата

жінка часто запрошувала Єлисея до себе. Ця жінка мала добре серце і замислила відокремити особливу кімнату в своєму домі, де Єлисей міг би відпочивати. Вона сказала своєму чоловікові: «Зладнаємо кімнату для Єлисея, розмістимо там ліжку, стіл, стілець і світильник, щоб Єлисей мав місце для відпочинку». Чоловік цієї жінки погодився, щоб влаштувати таку кімнату для пророка. Невдовзі Єлисей проходив знову біля цього дому. Він зайшов туди і переночував. Єлисеєві було приємно мати таку кімнату, — він міг там відпочивати насамоті, думаючи про Бога. Він мав можливість там писати, тому що там був столик. Якщо сутеніло, він запалював світильника, щоб читати і писати. Я знаю напевно, що Єлисей часто молився до Господа в цій кімнаті. Маю надію, що і ви, дітки, молитесь в своїх спальних кімнатках.

Єлисей був дуже зворушений ласкою господині цього дому і всіляко намагався довести це ділом, бо Єлисей мав вдячне серце. Він був щиро вдячним до людей, котрі виявили свою любов до нього. Єлисей мав слугу Гехазію. Єлисей послав Гехазію до доброї господині дому, бажаючи зустрітися з нею. Вона відразу ж прийшла до нього. Пророк щиросеречно подякував їй за кімнату, що вона влаштувала для нього і запитав її, чи не бажає вона, щоб він переговорив з царем за неї. Та вона відповіла, що всім задоволена і хоче надалі жити так, як і раніше.

Тоді Єлисей сказав Гехазію: «Що ж зробити для неї?» Гехазій відповів: «Вона не має сина». Він гадав, що їм було б втішно мати сина. І дійсно, ця жінка і її чоловік дуже хотіли мати дитину. Тоді Єлисей знову послав за нею Гехазію. Вона прийшла до Єлисея і зупинилася на дверях. Єлисей сказав жінці: «І року не пройде, як ти триматимеш на руках сина». Жінка здивувалась, почувши ці слова і не хотіла йняти віри. І справді, невдовзі вона народила сина. Вона палко дякувала Богові за таку ласку. Вона дуже любила свого синочка, і ще більше вона поважала Єлисея, котрий вимолвив сина для неї.

Коли дитя піросло, батько взяв його одного разу на поле під час жнив, бо його батько мав багато поля, де працювало багато хліборобів. Хоча ще був ранок, але сонце пекло нестерпно. Раптом дитина закричала: «Голова моя, голова!» Хлопчиківі страшенно заболіла голова. Служник поніс його додому; мама взяла його на руки, синочок полежав у неї на колінах до обіду і помер.

Як знемогла з горя мати його! Я частенько чую про раптову смерть дітей, тому потрібно самих себе запитувати: «Чи готовий ти (я) до смерті, якщо смерть з'явиться сьогодні?»

Тоді нещасна мати пішла до кімнати Єлисея, поклала мертве дитя на його ліжку, зачинила його кімнатку і вийшла. На той час Єлисей був далеко від дому. Жінка надумала поїхати до Єлисея. Ви, звичайно, вже здогадалися, чому вона вирішила побачитися з Єлисеєм. Вона попрохала свого чоловіка, щоб той дав їй

служницю, сіла на віслюка і поїхала до чоловіка Божого, пообіцявши, що невдовзі повернеться. Чоловік запитав її: «Чому ти хочеш їхати до Єлисея? Хіба сьогодні субота?» Юлисей навчав народ суботніми днями.

Але жінка відповіла: «Все буде гаразд». Вона не пояснила чоловікові, чому саме вона повинна їхати до пророка Божого, вона, мабуть, не бажала засмучувати свого чоловіка і приховала від нього смерть сина. Потім вона сказала своїй служниці: «Візьми віслюка і йди, допоки я не покличу тебе і не скажу тобі». Нарешті вони приїхали до гори Кармел, де мешкав Єлисей. Побачивши здалеку, що жінка прямує до нього, Єлисей сказав своєму служникові: «Побіжи до неї назустріч і запитай її: чи здорова вона? Чи здоровий чоловік її? Чи здоровий синочок її?»

Гехазій побіг до неї назустріч і запитав її, чи здорові всі її рідні. Вона відповіла: «Все гаразд». Чому вона так відповіла? Хіба її синочок не помер? Так, але ця жінка думала, що це Бог допустив, щоб хлопчик помер. Вона знала, що все, що робить Бог, то є добрим. Але, натомість, вона дуже вболівала серцем за дітям. Підійшовши до Єлисея, вона зійшла з віслюка і обняла його ноги. Гехазій підійшов до неї, щоб відвести її від пророка. Він повівся байдуже до неї. Та Єлисей не дозволив зачіпати її. Він сказав: «Душа її засмучена, але Бог не об'явив мені, що з нею трапилося». Єлисей знав тільки те, що йому виявляв Бог. Жінка сказала Єлисеєві: «Чи прохала я тебе за сина?» Тоді Єлисей зрозумів, що син її помер. Він наказав Гехазієві взяти його палицю і негайно вирушити в дорогу, але на шляху не зупинятися та, прийшовши до господи, покласти палицю на обличчя хлопчикові. Але жінка не пішла з Гехазієм і сказала Єлисеєві, що вона буде з ним. Вона боялася піти з непривітним Гехазієм, тому що знала, що Гехазій Бога не любив на противагу Єлисеєві. Гехазій не любив Бога, хоча і приховував це від інших.

Гехазій пішов один попереду і поклав палицю на обличчя дитині. Та хлопчик не повернувся і не почув голосу Гехазія. Він лежав мертвий. Тоді Гехазій пішов назустріч Єлисею і матері дитини, і сказав їм: «Хлопчик не прокидається». Та ось прийшов Єлисей, піднявся до горішньої кімнати і побачив на своєму ліжкові померле дитя. Він зачинив двері кімнати і залишився наодинці з дитям. Потім він помолився Господеві, благаючи оживити дитя. Потім він ліг на хлопчика, припавши своїми устами до його уст і свої очі приклав до його очей, та свої долоні до його долонь. Тіло хлопчика почало зігріватися. Єлисей тоді піднявся, а потім знову простягнувся над ним, аж нарешті хлопчик пчихнув сім разів і відкрив оченята.

Єлисей поклав Гехазію і послав його за матір'ю дитини. Коли вона увійшла до горниці, Юлисей сказав до неї: «Візьми свого синочка!» Її син лежав на ліжку живий! О, як втішилася серцем бідна жінка! Якою вдячністю була вона наповнена до

Господа і Його пророка Єлисея! Вона впала до ніг Єлисея і поклонилася до землі, тоді вона взяла свого синочка і пішла.

Таке чудо зробив Єлисей.

Одного разу пророк Ілля воскресив померле дитя і те саме зробив тепер і Єлисей, тому що Єлисей міг тепер робити такі самі чуда, як і пророк Ілля. Бог обіцяв зробити його таким самим великим, як і Ілля, якщо він побачить піднесення Іллі на небо. І Бог виконав Свою обіцянку.

З а п и т а н н я :

- 1) Що влаштувала багата жінка для Єлисея?
- 2) Чим хотів подякувати він її за кімнату?
- 3) Що зробив Єлисей?
- 4) Що трапилося з хлопчиком, коли він підріс?
- 5) Куди поклала мати мертве дитя?
- 6) Чому вона вирушила до Єлисея, хоч він і був далеко від її господи?
- 7) Кого послав Єлисей покласти палицю на обличчя хлопчика, щоб той віджив?
- 8) Чому він не міг воскреснути?
- 9) Як Єлисей воскресив дитя?

Дівчатко

2 Цар. 5

Ви пам'ятаєте, діти, що ведмеді пошматували сорок дві дитини, тому що вони не любили Господа і глузували з пророка Єлисея.

А сьогодні я вам розповім про одну маленьку дівчинку, котра потрапила в полон до Неємана, військового начальника сірійського. Ця дівчинка була з народу ізраїльського, вона була служницею в домі Неємана, допомагаючи у всьому жінці його. Неєман був добрим, але хворим. Він був хворий на проказу. Він був поганином і поклонявся ідолам, тому що не знав Бога істини. Напевно, що дівчатко розповідало про те, що є справжній Бог в Ізраїлі, що коли б Неєман та пішов до Єлисея, до пророка Господнього в Самарії, то він зцілювся би!

Неєман порадився з царем, котрий любив його і вирушив до ізраїльського царя, котрий не зрозумів, що хоче від нього Неєман, роздер свій одяг і сказав: «Хіба є Бог?»

Ви знаєте, діти, що тільки Бог може вилікувати людину від прокази. Проказа — це така хвороба, яка спричиняє загнивання тіла до кісток.

Тоді Єлисей послав служника, щоб передати Неєманові; нехай Неєман прийде до нього і дізнаються, що є пророк в Ізраїлі.

Неєман прийшов до Єлисея і зупинився при вході до дому. І Єлисей послав слугу, передати Неєманові, щоб той пішов до

І зійшов він, і занурився в Йордані сім раз, за словом Божого чоловіка.
І сталося тіло його, як тіло малого хлопця, — і став він чистий!...

Друга Книга Царів 5:14

Йордану і обмився у воді сім разів і тоді його тіло відновиться. Та Неєман не повірив словам слуги Єлисея. Він розгнівався і пішов звідти кажучи: «Хіба води Дамаску гірші за ріку Йордан?» Та слуга Неємана вблагав його зробити так, як сказав служник Неємана.

Неєман послухався, обмився сім разів в річці Йордан і очистився. Ви бачите, діти, яку слушну раду дало дівчатко Неєманові. Воно знало не тільки живого Бога, але і Його пророка. А як ви гадаєте, дітки, чому вона знала Бога і Його пророка? А

тому, напевно, що її батьки поклонялися Богові істинному, любили Його і Його пророка Єлисея. Вони часто молилися до Господа, зустрічалися з пророком Єлисеєм і розповідали своїй маленькій донечці про Бога. І дівчатко полюбило Господа всім серцем. Воно знало також і Єлисея, котрий повернув до життя сина однієї жінки, тому вона не сумнівалася, що пророк може очистити Неємана від прокази.

Коли Неєман очистився, то він повернувся до Єлисея, бажаючи заплатити тому за uzдоровлення, але Єлисей відмовився і нічого не взяв, вважаючи, що вся слава належить Господеві. Ви знаєте, діти, що Єлисей мав служка, котрий не любив Бога, і він чув, що Неєман запропонував пророкові. Він надумав розбагатіти неправдою. Як ви гадаєте, що він зробив? Він побіг за Неєманом і взяв плату, яку той пропонував раніше: один талант срібла, дві переміни одягу і все це заховав від Єлисея.

Та Єлисей дізнався, яке недобре діло вчинив слуга його Гехазій, і сказав: «Нехай проказа Неємана перейде на тебе і на твоїх нащадків повіки». І пішов той від Єлисея білий від прокази, як сніг. Певно, що Гехазій думав, що Єлисей не буде знати про його вчинок.

Але хто ж сказав про це Єлисеєві? Бог. Бог, Котрий знає не тільки справи людські, але й думки.

А ви, дітки, чи хочете бути подібними до тієї маленької дівчинки? Вона вказала Неєманові на справжнього Бога і той, без всяких сумнівів, перестав поклонятися ідолам.

Ви можете також, як і маленьке дівча, багатьом людям показати шлях до Христа, особливо своєю поведінкою. Ніколи нікого не обманюйте, як Гехазій, щоб вас не покрила гріхозна проказа.

З а п и т а н н я :

- 1) Як попала маленька дівчинка в полон до Неємана?
- 2) Що вона порадила зробити Неєманові прокаженому?
- 3) До кого звернувся Неєман спочатку?
- 4) Що відповів йому цар?
- 5) Як він потрапив до Єлисея?
- 6) Що сказав Єлисей Неєманові і через кого?
- 7) Чи послухався Неєман Гехазія?
- 8) Хто вблагав Неємана обмитися у водах Йордану?
- 9) Що хотів Неєман зробити Єлисеєві?
- 10) Як повівся Єлисей?
- 11) Що зробив Гехазій, слуга Єлисея?
- 12) Як Бог покарав Гехазія?

Останній цар ізраїльський, доля його народу

2 Цар. 17:1–6

Я розповім вам за ізраїльського царя і до чого він довів свій народ. Цього царя називали Осія, він був сином Іли. Осія царював в Самарії над Ізраїлем і царював він дев'ять років. Він поводився недостойно перед Господом. Господь покарав його за це. Проти нього пішов війною Салманассар, цар ассирійський і переміг його, і зробився Осія підвладним йому, і давав йому податі.

Цар ассирійський помітив, що Осія зраджує йому, посліла послів до царя єгипетського Сигора, не платить данини ассирійському цареві щороку. Цар Ассирії запроторив його за це до в'язниці.

Потому пішов цар ассирійський зі своїм військом на землю ізраїльську і оточив місто Самарію і тримав облогу три роки.

На дев'ятий рік царювання Осії, взяв цар ассирійський Самарію і переселив ізраїльтян до Ассирії, розмістивши їх в містах Халасі та Хаборі, біля ріки Газан, в містах мідійських.

Так вчинив Бог з народом і царем його, з тим, хто не бажав прислухатися до голосу Господнього.

Ця історія, діти, є повчальною і для нас. Якщо ми не будемо слухати голосу Господнього, Слова Його записаного у Євангелії, нами також заволодіє гріх, і ми попадемо в полон до гріха, а звідтіля ми не зможемо визволитися без Господа, Котрий переміг гріх і смерть.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто був останнім царем ізраїльським? Скільки років царював він?
- 2) Що трапалося на дев'ятому році царювання?
- 3) Чому цар ассирійський ув'язнив Осію?
- 4) Що зробив цар ассирійський з народом ізраїльським після ув'язнення Осії?
- 5) Чому Бог так вчинив зі Своім народом?
- 6) Як ми повинні поводитися перед нашим Господом, читаючи жалюгідну історію неслухняного народу?

Історія Єзекії

Цар, котрий покладав надію на Господа

2 Цар. 18:19

Тепер я розповім вам про іншого царя, царя народу юдейського, котрого називали Єзекією.

Ви пам'ятаєте, що після царя Соломона, сина Давида, в Ізраїлі були два царі: цар Ізраїльський і цар Юдейський; отже, ми сьогодні розмовлятимемо про царя Юдейського.

Єзекія мав двадцять п'ять років, коли він зацарював в Єрусалимі, і царював там двадцять років. Він робив бажане для Господа, боровся з ідолопоклонством, руйнував всіх ідолів і покладав надію на Бога, і такого, як він, не було поміж царями юдейськими.

І прихилився Єзекія до Господа і не відступав від Нього, і виконував заповіді Його, котрі Господь дав Мойсеєві, і Бог був з ним, всі справи робив Єзекія розсудливо. І не став підкорюватися цареві ассирійському і перестав служити йому.

На чотирнадцятому році царювання Єзекії, цар ассирійський Санхерів повстав війною проти всіх міст юдейських і всі міста завоював. І сказав Єзекія, цар юдейський, цареві ассирійському, кажучи: «Завинив я перед тобою, відійди від мене, і як покараєш мене, так я і понесу». І сказав Санхерів Єзекії заплатити данину триста талантів срібла і тридцять — золота. І віддав Єзекія все срібло, що було в Домі Господньому і з дверних стовпів, які свого часу золотив Єзекія, і віддав його цареві ассирійському. Та цар Ассирії не заспокоївся, він підійшов до Єрусалиму, вимагаючи, щоб місто здалося в полон, незважаючи на те, що Єзекія заплатив сріблом і золотом. Цар ассирійський вказував на переможених царів, кажучи, що Єзекію і народ юдейський ніхто не зможе врятувати від руки царя Ассирії.

Цар Єзекія, котрий покладав надію на Господа, послав своїх слуг до пророка Ісаї. Ісаї сказав їм: «Так скажіть (Єзекії) панові вашому: так каже Господь: „Не лякайся слів, які ти чув, якими лихословили Мене слуги царя ассирійського. Ось Я пошлю на нього Духа, він почує звістку і повернеться до своєї землі. І Я покараю його мечем на землі його”». Та цар ассирійський пихато відносився до того, що Єзекія покладав надію на Господа. І сказав Ісаї, син Амосів, Єзекії, кажучи: «Так каже Господь Бог Ізраїлів: те, що ти молився до Мене, проти царя Санхеріва, Я почув. Я оберігатиму це місто, щоб врятувати його, заради Себе і заради Давида, раба Мого».

І трапилося тієї ночі: пройшов ангел Господній і вразив в таборі ассирійському сто вісімдесят п'ять тисяч. І ті, хто вранці піднявся, побачили мертві тіла. І повернувся цар Санхерів і

Останній цар юдейський, доля його народу

2 Цар. 24:18–20, 25

Седекії виповнилося двадцять один рік, коли він зацарював в Єрусалимі на одинадцять років. Він поведився негідно перед Господом. І перебував гнів Господній над народом юдейським та його царем.

З цієї причини, що Седекія і народ не покладали надії на Господа, так як цар Єзекія, Бог віддав їх до рук царя Навуходоносора, царя вавілонського. І прийшов цар Навуходоносор з військом до Єрусалиму і оточив його, і стояв облогою, так що в місті настав голод, не стало хліба. І взяв він місто Єрусалим, і царя Седекію полонив і забрав його до Вавілону, і судив його, синів його умертвив перед ним мечем, а Седекію воїни осліпили і закували в кайдани.

Після всього слуга царя вавілонського прийшов до Єрусалиму і спалив вогнем Дім Господній, а стіни навколо Єрусалиму зруйнував. Всі скарби вивіз з Єрусалиму, а з Дому Господнього забрав всі золоті та срібні посудини, і все відіслав до Вавілону. Також і народ юдейський був переселений до Вавілону, до поганської країни, за свій непослух перед Господом.

Так було спустошене царство Юдейське за те, що залишили істинного Бога, Котрий вивів їх з землі єгипетської, з дому рабства, і почали вони поклонятися чужим богам, тобто ідолам.

З а п и т а н н я :

- 1) Як називали останнього царя юдейського?
- 2) Як він ходив перед Богом?
- 3) Як був покараний Седекія за свій непослух?
- 4) Що зробив слуга царя вавілонського з Єрусалимом?
- 5) Куди він відіслав дорогоцінні речі і посуд, забраний з Дому Господнього?

Цариця Естер

Одного разу перський цар Артаксеркс дуже розгнівався на свою жінку за непослух і вигнав її геть із палацу. Незабаром цар наказав відібрати із усієї країни найгарніших дівчат і доставити їх до палацу. Цар хотів вибрати собі нову жінку. Серед дівчат, котрих привезли до палацу, була одна єврейка. Її звали Естер. По черзі дівчата входили до царя, і цар розмовляв з кожною з них. Прийшла черга й Естер. Коли вона увійшла до царя, він побачив, що Естер набагато гарніша від інших дівчат, а порозмовлявши з нею, він зрозумів, що вона і дуже розумна. І Артаксеркс женився з Естерою.

Цар Єзекія молиться перед Богом.

поселився в Ниневії, і коли він поклонявся ідолам у своєму домі, то два сини його вбили його мечем, а самі втікли до землі араратської.

Так Господь покарав пихатого царя ассірійського, котрий покладав надію на свою силу та зброю.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто був царем юдейським?
- 2) Як ходив Єзекія перед Господом Богом?
- 3) Що хотів зробити цар Ассирії з народом юдейським?
- 4) На кого покладав надію Єзекія?
- 5) Чи почув Господь молитву Єзекії?
- 6) Як відповів Бог на молитву Єзекії?
- 7) Хто умертвив царя Санхеріва?
- 8) Чи впевнився Єзекія, що він чинить правильно, покладаючи надію на Господа?

Батьки Естери давно померли, і вона з раннього дитинства виховувалась у свого дядька Мордехая. Кожного ранку приходив тепер Мордехай до палацу, щоб дізнатися, як поживає цариця Естер. Одного разу, наближаючись до палацу, він побачив, що біля дверей палацу шепчуться двоє царських слуг. Приблизившись до них ближче, Мордехай почув, що цих двоє чоловіків домовляються убити царя. Мордехай негайно розповів про це Естері, і вона попередила свого чоловіка про небезпеку. Змовників стратили, а Мордехай за це, що він врятував життя цареві, був записаний у пам'ятну книгу.

У царя Артаксеркса був друг, на ім'я Гаман. Кожного дня приходив Гаман до палацу, і всі люди низько кланялися, коли Гаман проходив мимо. Один тільки Мордехай не зустрічав Гамана поклоном. «Чому цей єврей не кланяється мені? — злився Гаман. — Усіх цих євреїв треба знищити!» Прийшовши якимось до царя, Гаман сказав: «Євреї не коряться тобі і не уважають тебе. Цей народ треба знищити. Доручи це мені!» Повіривши словам Гамана, Артаксеркс видав наказ, в якому було сказано, що всі євреї в країні мусять бути вбиті. Жах охопив євреїв, коли вони довідалися про наказ царя, і вони почали молитися до Господа. Мордехай також дізнався про підступний задум Гамана. В розпачі пішов він до палацу. «Естер повинна дізнатися про це», — думав він. Естер, побачивши із вікон палацу йдучого Мордехая, запитала слугу: «Чому Мордехай такий сумний? Піди і приведи його до мене». Коли Мордехай прийшов, він все розповів цариці. «Естер, піди до царя! Можливо він врятує євреїв від смерті». «Це неможливо, — відповіла Естер. — До царя можна входити тільки тоді, коли він сам покличе тебе». «І все ж таки ти повинна піти, — настоював Мордехай. — Адже як будуть убивати євреїв по всій країні, то уб'ють і тебе. Адже ти також єврейка». «Добре, я піду, — погодилась Естер. — Помолися за мене!» Потім, одівши свій найгарніший наряд і помолившись Господеві, Естер пішла до царя.

Увійшовши в зал, де сидів цар, Естер зупинилась. Артаксеркс побачив її, але не розгнівався на неї за те, що вона прийшла до нього сама. Він дуже любив Естер. «Про що ти прийшла просити мене?» — запитав він свою жінку. «Приходь до мене сьогодні на бенкет із своїм другом Гаманом», — попросила жінка. Під час їди Артаксеркс знову запитав Естеру: «Хіба ти не хочеш мене про що-небудь запитати?» «Приходь до мене і завтра разом із своїм другом Гаманом. Завтра я скажу тобі своє прохання». Гаман був дуже радий: цариця у другий раз запрошувала його до себе. На другий день, прийшовши до палацу, Гаман побачив Мордехая. І єврей знову не вклонився Гаману. Ще більше розсердився Гаман. Тим часом вночі цар ніяк не міг заснути. «Почитай мені що-небудь», — попросив він слугу. Слуга взяв пам'ятну книгу і прочитав запис про те, як Мордехай

Цариця Естер перед царем.

врятував Артаксерксу життя. «Як я винагородив за це Мордехая?» — запитав цар. «Ніяк», — відповів слуга. Тепер Артаксеркс знав, що йому робити.

Коли на другий день Гаман прийшов до царя, щоб затвердити наказ про страту Мордехая і всіх євреїв, Артаксеркс запитав: «Як потрібно поводитися з чоловіком, який вірно і віддано служить цареві?» Гаман подумав, що цар говорить про нього, і він відповів: «Цей чоловік повинен проїхатися по всьому місті на царському коні, на голові у нього мусить бути царська корона, а сам він має бути одитий в царський одяг. Коня ж нехай веде один із царських помічників, і нехай кричить під час усієї дороги: „Так поводитьсь цар з тим, хто вірно служить йому!“» «Тоді піди і приведи до мене єврея Мордехая!» — наказав Артаксеркс. Жах охопив Гамана, коли він зрозумів, що не його цар хоче віддячити за службу, а єврея Мордехая. Але наказу царя не можна було не виконати.

Мордехай сів на царського коня, на голові його була царська корона, а сам він був одитий в царський одяг. Гаман же вів коня за вуздечки по всьому місті і кричав: «Так поводитьсь цар з тим, хто вірно йому служить».

Тоді Естер розказала цареві, що вона також єврейка. «Покарай чоловіка, який хотів погубити весь мій народ!» —

попросила вона чоловіка. Тепер Артаксеркс зрозумів увесь підступний задум Гамана: Гаман хотів убити царицю також. Тому, коли Гаман повернувся до палацу, Артаксеркс наказав схопити його і вбити. Євреїв же ніхто не торкав. Так Бог попіклувався про Свій народ, зробивши Естеру царицею. А Мордехай став добрим другом царя.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто став новою царицею?
- 2) Хто не хотів кланятися Гаманові?
- 3) Що хотів Гаман зробити з євреями?
- 4) Хто був покараний?
- 5) Хто став добрим другом царя?

Історія Йова

Духовний ворог

Йов. 1:1–13

Йов був одним з кращих людей, котрі будь-коли жили на землі. Ми не знаємо, коли саме він жив, але ми майже впевнені, що він жив до Мойсея, а, можливо, що і до Авраама.

Ми не знаємо точно, де він жив. Знаємо тільки, що на землі Уц, неподалік від ріки Євфрат, далеко від землі ханаанської.

Він був найбагатшою людиною цієї країни. Як і Авраам, він мав гурти худоби, табуни верблюдів. Він мав сім тисяч овець, три тисячі верблюдів, тисячу волів і п'ять тисяч віслуків. Воли його обробляли землю. Для цього запрягали їх попарно — таких волів він мав п'ятсот.

Також і велику родину він мав: сім синів і три дочки. Сини мали свої господи і кожного дня влаштовували банкети кожний у своєму домі, запрошуючи своїх сестер з ними їсти і пити. Братам і сестрам завжди приємно було зібратися разом за одним столом. Але, коли люди розважаються, то вони займаються зайвою балаканиною; навіть, якщо вони і нічого поганого не кажуть, вони досить часто можуть невірно помислити про Господа у своєму серці.

Йов страшився, що сини його можуть згрішити і погудити ім'я Господа під час банкетування. Тому при закінченні семиденних веселощів, він запрошував всіх дітей до себе і приносив за них жертви Богові. «Тому що, — казав він, — може сини мої згрішили і гудили в серцях своїх ім'я Господа». На цьому прикладі ви бачите, яким батьком був Йов. Він піклувався про душі своїх дітей. Як гарно, діти, коли батьки моляться за ваше спасіння! Це набагато краще, аніж такі батьки, котрі

можуть виконати всі ваші бажання. Йов був цілком щасливою людиною. Бог всім задовольнив його, але окрім всього Він дав Йову влячне серце. Проте врешті-решт Йова спіткали нещастя, але великі скорботи не трапилися ні з ким, лише з нашим Господом Ісусом Христом. А передусім я розповім, що трапилося з Йовом.

Одного разу Сини Божі прийшли до Господа. Ким були ці сини Божі? Це були ангели, котрих часто називають «Синами Божими». Так в книзі Йова сказано, що при творенні світу «Всі Сини Божі вигукували з радощів». Але ви здивуєтесь, дізнавшись, що поміж синами Божими знаходиться сатана.

Як він відважився стати перед Господом? Цей зухвалий і бунтівний дух ніколи ще не розкаювався у своїй злобі, мабуть, що ніколи і не розкається.

Господь запитав сатану: «Звідкіля ти прийшов?» Сатана відповів: «Я обійшов землю, я ходив по землі». Чи знаєте ви, що сатана завжди ходить по землі? Він робить це з певною метою: так леви виходять вночі із своїх лігвищ — щоб напасти і вбити. Сатана хоче зробити людину такою самою недоброю, як він сам, щоб люди були теж нещасливими, такими, як і він. Тоді Господь спитав сатану: «Чи ти звернув увагу на Мого раба Йова? Нема такого, як він, на землі: людина справедлива, богобоязлива, невинна, така що уникає зла».

Яка пошана для Йова! Бог назвав його найкращим серед людей на землі. Лише Богові відомо, хто серед людей найкращий. Лише Бог знає людські серця. Він бачив, що Йов насправді боїться Його і ненавидить зло.

Сатані не сподобалося, що Бог похвалив Йова. Він завжди ганьбить благочестивих людей і намагається підмовити Бога проти них. «Скинений той, хто на братів наших зводив клепа, хто оскаржував їх і вдень, і вночі перед нашим Богом». (Об. 12:10).

Він насмілювався знущатися над словами Божими. Сатана відповів: «Йов служить Тобі лише тому, що Ти дав йому всі земні блага, але, коли б Ти їх забрав від Йова, то він не благословляв би ім'я Боже». Ось таке насмілювався сказати сатана за Йова. Невже Бог забере від Йова все майно його, хоч він такий благочестивий? Так, Бог хотів довести сатані, що серце Його віддане Йому, що Йов буде любити Його навіть тоді, коли все втратить. Тому Бог сказав сатані: «Все, що має Йов, в твоїх руках, лише душу його не зачіпай». Сатана дуже зрадив, отримавши від Господа такий дозвіл, забрати все майно від Йова. Він вирішив докласти всіх зусиль, щоб вчинити зло йому (Йову). Диявол «був душолюб споконвіку, і в правді не встояв, бо правди нема в ньому. Коли говорить неправду, то говорить від себе, бо він неправдомовець і батько неправди» (Ів. 8:44).

Чотири несподіваних нещастя

Йов. 1:13–22

Як радісно зводив сатана Йову, отримавши на це дозвіл від Самого Бога! Тому що без дозволу Божого він не міг йому шкодити. Перший удар сатана вирішив нанести Йову в один із найщасливіших днів життя його. Ми особливо відчуваємо горе, коли воно трапляється в години нашого блаженства. Сатана знав це і вибрав такий день, коли всі діти Йова банкетували разом. Банкет відбувався цього разу в домі старшого брата. Йов не був присутнім на цьому святкуванні. Він залишався у своєму домі. Та Йов розмишляв за своїх дітей, радіючи, що вони не грішать проти Бога.

Раптом прийшов до Йова вісник; він був дуже схвильованим і наляканим, тому що він був свідком жахливого нещастя. Побачивши Йова, він закричав: «Воли орали і ослиці паслися біля них, і раптом напали савеяни і полонили їх, а підлітків умертвили мечами, і врятувався лише я один, щоб звістити тобі».

Яку жахливу звістку почув Йов! Відразу загинули тисяча волів і п'ять тисяч віслюків; це був великий збиток для Йова. Та самим жахливим було те, що разом з ними загинули всі пастухи, окрім одного — цього вісника. Савеяни були розбійниками. Вони нападали на жителів цієї країни, викрадали рогату худобу і вбивали людей. Ледве встиг поговорити Йов з вісником за це нещастя, що спіткало його, аж несподівано з'явився другий служник. Це був пастух, котрий пас вівці, він також був схвильованим і сумним. Він вигукнув: «З неба впав вогонь Божий і обпалив чабанів, і вівців, а потім поглинув їх, врятувався лише я один і прийшов, щоб розповісти тобі». Ця звістка була гіршою за першу: бідні вівці були не то що викраденими, вони згоріли: сім тисяч овець і всі пастухи, що наглядали за ними, лежали мертвими на зелених горбах, обпалені блискавками і зчорнілі від вогню.

Є особлива блискавка, що нагадує формою кулю. Сатана мав дозвіл для того, щоб спалити вівці і пастухів, котрі належали Йову. Тепер вся худоба Йова загинула: воли, віслюки, вівці — всі, окрім верблюдів. Залишилося у Йова лише три тисячі верблюдів. Тільки-но відійшов другий вісник, як раптом прибіг погонник верблюдів, кажучи: «Халдеї розташувалися трьома загонами: накиннулися на верблюдів і забрали їх, а всіх погоничів умертвили мечами, лише я один врятувався, і прибіг тобі повідомити».

Які почуття наповнювали Йова тієї хвилини? Три загопи розбійників викрали в нього решту худоби. Проте, хоч Йов втратив все своє багатство, втіхою для нього були його сини і дочки. Такі слова потішення Йов говорив сам собі. Але! Тільки-

но закінчив свою оповідь погонич верблюдів, коли прибіг ще один вісник. Це був служник його синів (Йова). Він тремтів від страху і хвилювання. Його звістка була найжахливішою за всі попередні. «Сини твої, — сказав він, — і дочки твої їли і пили вино в господі свого перворідного барата; і ось налетів сильний вітер з пустелі, захопивши дім зі всіх боків. І дім зруйнувався, і впав на підлітків, і вони померли, лише я один врятувався, щоб тобі розповісти про все».

Хто і коли вислуховував стільки жахливих новин? Десятеро дітей загинули за одну мить. Що мав робити Йов? Чи погудив він Бога своїми вустами, як на це розраховував сатана? Ні. Замість того, щоб гудити, він славив ім'я Господа. Він висловив своє горе так: розірвав одяг свій, постриг волосся і сів на землю. Потім він сказав: «Голим я з'явився на світ, і голим повернуся в землю. Господь дав — Господь і взяв; благослови, душе моя, Господа».

Чудові слова довготерпіння і покірливості! О, яким розчаруванням були для сатани ці слова! Цей злий дух не спиняється проклинати Бога за те покарання, яке Господь йому присудив. Він гадав, що і Йов зробить так само в розпуці. Але Йов любив Господа. Незважаючи на всі нещастя, він продовжував любити Його. Йов знав, що Бог — це любов, і що Бог не міг вчинити йому ніякого зла.

Пам'ятайте діти, що, коли з вами трапляється якесь нещастя, ви не повинні думати, що Бог вас не любить. Він завжди з певною метою посилає нам скорботу, хоч ми не завжди розуміємо це. Йов не знав, чому Бог допустив для нього ці нещастя. Він і гадки не мав, що сатана хоче примусити його лихословити ім'я Господне. Добрі ангели оберігали Йова, маючи надію, що Йов не перестане благословляти Господа. «Як жаліє батько дітей, так Господь зглянеться над тими, хто боїться Його, бо знає Він створення наше, пам'ятаєчи, що ми — порох» (Пс. 103:13).

Жахлива хвороба

Йов. 2:1–10

Ви вже чули, як терпляче переносив Йов всі нещастя, що спіткали його. Він і не проклинав, а благословляв Бога. Що ж тепер зробить сатана? Чи буде він запевняти Бога, що Йов тому любив Його, що він був дуже багатий? Зараз ви дізнаєтесь, що зробив сатана.

Певного разу знову прийшли до Господа Сини Божі. Сатана знову був поміж ними. Чи визнав він свою помилку? Ні. Сатана ніколи не зізнається в тому, що він робить недобре, — він дуже гордий, щоб зробити таке визнання. Бог знову запитав його:

«Звідки ти прийшов?» І відповів сатана: «Я проходив землю і пройшов всю». Тоді Бог сказав: «Чи звернув ти увагу на Йова?» «Такого, як він, на землі немає; він залишається відданим Мені, хоч на твоє прохання Я послав йому багато нещастя». Сатана відповів: «Більше всього людина береже життя і здоров'я. Але, якщо вразити хворобою плоть і кістки, Ти побачиш, що він буде лихословити Тебе».

Тоді Господь дозволив сатані вразити хворобою тіло Йова. Сатана тоді щасливий, якщо він може якимсь чином мучити людину. І він був дуже радий, отримавши дозвіл вразити хворобою Йова. Він був причиною жахливих страждань Йова, які, правда, не були небезпечними для його життя. Все тіло Йова було вкрите болючими виразками. Жодного живого місця не залишилося на тілі Йова; навіть голова і підшви ніг гноїлися. Нариви завдавали йому страшного болю; вражене наривами місце розпухає і пече, як на вогні, потім нарив прориває. Що ж зробив Йов? Він зодягнувся у лахміття («Рам'я пошив для шкіри моєї» — Йов 16:15), сів на попіл і взяв черепицю, щоб скребти себе нею, хоч, коли він так робив, то лише збільшував болячки.

Коли він так сидів, підійшла до нього його жінка. Вона, звичайно, була не в меншій мірі нещасною, ніж чоловік, тому що і вона втратила всіх своїх дітей. Проте вона могла б якимсь чином розрадити Йова. Ба ні, вона лише доповнила чашу страждань. Вона дала йому жахливу пораду: «Ти все ще мужній і відданий Богові? Зневаж Господа і помри». Злочинні слова! Невже вона бажала смерті для Йова? Так, вона вже не любила його, тому що хвороба спотворила його. «Подих мій, — каже Йов, — огидний для дружини моєї. Зневажають мною всі найближчі друзі мої, і ті, кого я любив, цураються мене».

І Йов дав своїй дружині чудову відповідь. Він сказав так: «Ти кажеш, як одна з нерозумних. Невже ми будемо сприймати від Бога лише добре, а злого не будемо?»

Які справедливі слова! Йов і в своїх нещастях не забув, що Бог був свого часу ласкавим до Нього. Звичайно, Йов розумів, що він нічого не заслужив в Бога, бо він був грішником, а тому відчував, що Бог справедливо випробував його.

Що ж скаже тепер сатана? Чи не доведеться йому тепер визнати, що Йов такі справді любив Бога?

«Невже добре ми будемо сприймати від Бога, а злого не будемо?» (Йов. 2:10).

Тиждень мовчання

Йов. 2:11–13

Йов мав троє давніх друзів. Вони були людьми мудрими і богобоязливими, їх всі шанували. Вони дуже здивувалися, почувши, які нещастя спіткали Йова. Тому що вони знали його благочестиве життя і гадали, що благословення Боже незмінно перебуває з ним. Вони вирішили, що їм необхідно відвідати свого друга. Вони жили один від одного далеченько, а тому домовилися заздалегідь, щоб їм разом вирушити до Йова. Коли ж вони, не попередивши Йова, наблизилися до нього, то знайшли його перебуваючим на попелі у лахмітті, на землі; вони ревно заплакали, побачивши таку разючу перемену, що вони не змогли впізнати свого старого друга. Вони бачили перед собою нещасного страдника: шкіра його зчорніла від постійного внутрішнього жару («Моя шкіра почорніла, і кістки мої обвуглені з гарячки» — Йов. 30:30). Тіло його вкрите черв'яками і струпами — Йов. 7:5. Запалені очі його виражали невимовне страждання. («Лице моє запеклося від плачу і на моїх повіках тінь смерті» — Йов. 16:16). Запалі щоки («Ти вкрив мене зморшками, як свідчення проти мене» — Йов. 1:16–18) були змочені слізьми, шкіра його тріснула і загноїлася, і рама його прилипло до гнойових болячок, якими вкрите все тіло його. Важко було впізнати в цьому, колись відомому всім своїм життям щасливим чоловікові, а нині жалігідному страдникові, колишню подобу людини знаменитої.

Йов був дуже розчулений, почувши плач своїх друзів старих. Господь звелів нам «плакати з тими, хто плаче», тому що Йому відомо, що ніщо нас не втішить так, як сльози співчуття наших друзів. Друзі Йова не лише щиро і ревно плакали, співчуючи Йову; вони на ознаку суму і печалі розірвали свої одяги, і розсипали порошок над головою. І вони зробили ще більше того: вони не залишили його під час його нещастя, але сіли поблизу нього і перебували з ним сім днів і сім ночей. На протязі цього часу вони сиділи мовчки, бачачи, що Йов не хоче розмовляти. Вони зажурені прислухалися до його скарг, ловили його зітхання і стогін. Важко було їм сидіти біля Йова і бути свідками його страждань. Мало знайдеться таких, хто залишався б з друзями в нещасті. Здебільшого всі намагаються триматися подалі від них.

Звичайно, друзі Йова не залишалися невідлучно з ним на протязі семи днів. Та навіть і сам Йов не завжди був на одному і тому самому місці: іноді і він намагався знайти потішення на ліжку своєму. («Подумаю: може втішить мене постіль моя...» — Йов. 7:13), але і постіль не заспокоювала його. Друзі Йова відходили від нього, щоб їсти і пити, або відпочити на постелях своїх. Щодо самого Йова, то він не міг їсти. Коли він торкався до їжі, то плач душі його робив їжу неприємною. («Зітхання мої

попереджають хліб мій, і стогін мій п'ється, немов вода» — Йов. 3:24).

Особливо болісними були для нього ночі. Всю ніч він перевертався з боку на бік, мріючи, коли почне розвиднятися. («Коли я лягаю, то кажу: коли ж вже вставати? А вечір довгий, і я перевертаюся досхочу аж до світанку» — Йов. 7:4). Коли ж настає ранок, він не приносить з собою полегшення, тому що біль і страждання не залишають мене ні на мить. («Вночі ниють кістки мої, і жили мої весь час дають знати про себе» — Йов. 30:17).

Так продовжувалося весь тиждень таке спільне мовчання друзів, але Йов залишався в одному положенні, як і до їхнього приходу. Тільки один Ісус Христос переніс Свого часу такі страждання, що перевищують муки Йова. Він переніс муки незмірно більші, тому що Він взяв на Себе гріхи всього людства, і цей тягар був причиною кривавого поту на його чолі. Лице Його було спотворене в більшій мірі, ніж обличчя Йова, і тіло Його було поранене і вкрите виразками більше, ніж тіло Йова. За страждання Христа пророк Ісаїа каже так: «Він був спотворений страшніше кожної людини, і вигляд Його був зневажений сильніше за синів людських» (Іс. 52:14).

Нерозважливі друзі

Йов. 2:13

Весь тиждень Йов мовчав зі своїми друзями. Нарешті, він відкрив свої уста і промовив. Що ж він сказав? Може, лихословив Бога? Ні, — він лише прокляв день свого народження.

Цього не слід було йому робити, але ніхто з нас не зможе відчувати страждання Йова. Він щиросеречно жалкував, що народився і не помер на колінах своєї матері.

Чи поспішили його друзі, щоб втішити його у жалобі сердечній? Ні, замість того, щоб втішити його, вони почали вишукувати, в чому полягає його вина і намагалися звинуватити його.

Ось імена трьох друзів: Еліфаз, Білдад і Цофар. Першим заговорив Еліфаз і Йов відповідав йому; потім промовляв Білдад, котрому також відповідав Йов; нарешті свої думки висловив Цофар, Йов теж відповідав йому.

Всі троє друзів говорили, що кожен з них на місці Йова з таким благочестивим життям, ніколи не зазнав би таких нещастя, як він. Вони говорили: «Згадай но, чи гинув хто-небудь безвинно?» (Йов. 4:7), і «Справді, злоба твоя велика і беззаконням твоїм нема числа» (Йов. 22:5). Та ми знаємо, що Йов залишався відданим Богові, і знаємо, чому його спіткали такі нещастя.

Один з друзів сказав Йову: «Мабуть, ти брав заставу у братів своїх ні за що, і з напівроздягнених знімав одяг. Змученому спрагою ти не подавав води напиться, і голодуючому пожалкував хліба, а сильній людині ти давав землю... Вдів ти ображав і сиріт відпускав з порожніми руками» (Йов. 22:6–9). Якими несправедливими були ці докори! Йов був особливо добрим і жалісливим до бідних, тому він впевнено відповів своєму другові, кажучи: «Я не сам з'їдав свій хліб, але і сироти їли його. Якщо я бачив кого гинучим, роздягненим і бідуючого, бездомного, я зігрівав його шерстю своїх овець. Благословення гинучого перебувало зі мною і серце вдови я наповнював радістю. Я був очима сліпому і ногами кульгавому, був батьком для жебраків. Я рятував страдника волаючого і сироту безпомічного» (Йов. 29:31).

Це була правда, але Йов вчинив би за краще, не відповідаючи своєму другові. Господь Ісус мовчав, ні слова не кажучи у відповідь на обвинувачення, нечестивого люду. Але і Йов довів своє терпіння — він був терпеливішим за інших людей. Під час його розмови з друзями багато людей слухали їх. Чому ж ні один з них не підійшов і не сказав: «Йов — людина доброї душі, він допоміг мені в моїй нужді». Всі виявилися невдячними по відношенню до Йова. Дехто глузував з нього, інші його лихословили. Навіть діти говорили за нього зневажливо. («А тепер я став піснею їм, і зробився для них поговором. Вони обридрили мене, віддалилися від мене» — Йов. 30:9–10). Рідні його жахалися від його вигляду і служники відносилися до нього зневажливо. Він покликав одного слугу, але той навіть не відгукнувся. («Залишили мене близькі мої і знайомі мої забули мене. Захожі в домі моєму і служниці мої вважають мене за чужого; я став для них стороннім. Кличу я служника, та він не відгукується» — Йов. 19:14–16). Важко було Йову бачити, що всі були проти нього. Глибоко засмучений він вигукнув: «Пожалійте мене, друзі мої, тому що рука Господня вразила мене!»

Та ніхто не хотів втішити його, окрім Господа, Котрий з ніжною любов'ю спостерігав за ним. Ось чому Йов міг сказати: «А я знаю, що Викупитель мій живий, і Він останнього дня відновить з попелу зітлілу шкіру мою, і я в моєму тілі побачу Бога» (Йов. 19:25:26).

Щасливий порятунок

Йов. 32:22

Поміж людьми, слухаючими слова Йова, знаходився молодий чоловік на ім'я Елігу.

Коли троє друзів перестали говорити, тоді заговорив Елігу. Передусім він звернувся до друзів Йова, кажучи їм: «Я прожив мало на світі, а ви старці: тому я ніяковів і боявся об'явити вам свою думку, допоки я не побачив, що ви нічого не можете відповісти Йову». Почувши слова Елігу, троє друзів замовчали.

Цілком можливо, що книга «Йова» була написана Елігом, на це вказують слова: «Злякалися і не відповідають більше». Елігу продовжував свою мову, але тепер вже він звертався до Йова, і казав: «Слухай, Йове, слово моє. Навіщо ти сказав: „Чистий я і нема в мені неправди“?» Дійсно, Йов сказав такі слова, бо хоча він і вважав себе грішником, але занадто вже робив наголос на своїх чеснотах. Елігу говорив дуже довго. Він викривав Йова, кажучи: «Йов говорить не дуже розумно і слова його позбавлені рації».

Він не дуже співчував Йову, правда несвідомо, і він дуже засмучував Йова своїми словами, не розуміючи всієї глибини страждання Йова.

Далі Елігу віддав шану Господеві, кажучи: «Ось великий Бог збирає краплини води. Слушайте грім, що виходить з вуст Його. До краю неба гуркіт грому Його і блиск Його до краю землі».

При цих словах Елігу почувся наростаючий гуркіт далекої бурі, і серед грому почувся голос. То був голос Самого Господа. Гуркіт грому справив сильне враження на слухачів, але що ж вони відчули, почувши голос Самого Господа? Господь заговорив до Йова. Він дав йому запитання, на які важко було дати певну відповідь.

Першим запитанням було таке: «Де ти був, коли Я закладав основи землі..., при спільному радінні ранкових зірок, коли всі Сини Божі вигукували, тріумфуючи?» Чи міг Йов відповісти на таке запитання? Його ще й на світі не було, коли Бог створив світ. Потім Бог запитав Йова: «Хто зачинив море ворітьми, щоб воно перебувало на одному місці?» «Де житло світла, і де місце п'тьми?» «Чи входив ти до сховищ снігу і граду?» «Чи знаєш ти, де народжуються краплини роси і дощу?» «Чи можеш ти виводити зорі?» «Чи можеш посилати блискавки?» «Чи можеш порохувати хмарини?» «Можеш наситити левів у їхніх лігвищах?» «Хто готує їжу для крука?» «Чи можеш спостерігати за дикими козами на скелях?» «Хто випустив дикого віслюка на волю?» «Чи захоче єдиноріг служити тобі, чи буде він боронувати поле твоє?» «Ти дав гарні крила павичеві?» «А силу коням?» «За твоїм словом літає орел?»

Всі ці запитання дав Бог Йову, але на жодне з них він не зміг відповісти. Тепер він зрозумів, що він був неправий, надаючи особливого значення своїй мудрості. Він сказав: «Ось я нікчемний; що я відповідатиму Тобі? Руку кладу на уста свої. Одного разу я говорив — і вже не буду». То були мудрі і покірливі слова, тому що Бог продовжував говорити з Йовом. Він нагадав Йову за тварину, звану бегемотом. Бог сказав: «Ось бегемот, якого Я створив». Він їсть траву, як віл. Кістки він має, немов металеві лозини. В горах він знаходить їжу. Спочиває під тінистими деревами. Воду п'є з річки, не кваплячись. Далі Бог вказав на страхітливую тварину, яка плаває у воді і має назву «левіафан». Бог сказав: «Чи можеш ти спіймати на гачок і витягнути левіафана?» Чи всилиш ти кільце в його ніздрі? Чи зможеш розважатися з ним, як з пташкою, або зв'яжеш його, як дівчаток своїх? Можеш відкрити його рот? Коло зубів його жахливе. Складки його луски переплітаються щільно. З його пащі вилітають вогняні іскри. Ніздрями виходить дим. Його подих, немов розжарене вугілля. Серце тверде, як камінь. Він не боїться ні меча, ні списа, стріли, ні каміння з праці, ні дротика. Він запінює безодню, немов казан». Можливо, що тут подається опис кита або крокодила, але відомо одне, що мова йде за тварину, котра вже не існує на землі на даний час. Коли Бог закінчив говорити, Йов став промовляти, але вже без похвали самому собі. Він вважав себе вже не людиною, а черв'яком, позбавленим права що-небудь відповідати Богові. Він вигукнув: «Знаю, що Ти все можеш. Я зрікаюсь і розкаюся в поросі і попелі».

Потім Бог звернувся до Еліфаза, кажучи: «Палає гнів Мій на тебе і на твоїх друзів за те, що ви говорили не так справедливо за Мене, як Мій відданий раб Йов. Отже, візьміть собі сім телят і сім баранів, йдіть до раба Мого Йова і принесіть за себе жертви, а раб Мій Йов помолиться за вас». Як ви гадаєте, чи готовий був Йов молитися за своїх нерозважних друзів? Так, у цьому відношенні він прямував слідами Господа Ісуса і завжди був готовий прощати. Друзі Йова принесли жертвоприношення, Йов помолився за своїх друзів і Бог простив їм, тому що Він сприйняв молитву Йова. Тепер закінчилися всі нещастя Йова і зцілилося його тіло, вкрите ранами.

Йов залишався бідним, як ви гадаєте? Ні, всі його друзі і рідні відвідали його, і кожен приніс йому гроші і цінні подарунки. Таким чином, Йов знову розбагатів. Він знову купив собі гурти худоби і став багатшим вдвоє від того, як був.

А що ж трапилося з його дітьми? Діти його померли. Але Бог втішив Йова: Він дав йому стільки ж дітей, скільки він і мав — сім синів і три дочки.

Ми не знаємо, як називалися його сини, але імена дочок нам відомі: Еміма, Кеція і Керен-Гаппух.

Це були найкращі жінки на всю країну і Йов дав кожній різного майна.

Йов ще довго жив після всіх нещасть, що спіткали його: він жив ще сто сорок років і помер близько двохсот чи трьохсот років.

Тепер він жив щасливий в оточенні своїх дітей, онуків і правнуків. Будемо покладати надію на Бога в дні нещастя, тому що Він добрий і може визволити нас так, як Він колись врятував Йова. Бог визволив від ще більших страждань Господа Ісуса і посадив Його праворуч Свого престолу.

В посланні апостола Якова сказано: «Отже, за блаженних ми маємо тих, хто витерпів. Ви чули про терпіння Йова та бачили Господній кінець його, що вельми милостивий Господь та щедрий» (Як. 5:11).

Історія Даниїла

Золотий ідол

Дан.3

Цар Навуходоносор не знав Бога істинного, тому що він був поганином, та душа його прагнула поклонитися справжньому Богові, тому він помилявся і, не знаючи Бога, зробив золотого ідола заввишки в шістьдесят ліктів і завширшки в шість ліктів, якого розмістив на полі поблизу Вавілона.

І послав цар вавілонський Навуходоносор своїх служників, щоб зібрати всіх людей для врочистого відкриття цього ідола. Коли народ зібрався, то було об'явлено, що, коли зазвучать різні музичні інструменти, потрібно впасти ницьма і поклонитися золотому ідолові, що не бачив і не чув, і не мав подиху своїми устами. І звелів цар, що хто не поклониться золотому виробу, того кинути до розжареної печі. У Вавілоні на той час знаходилися юдейські мужі, котрі перебували при царському дворі: Седрах, Мисах і Авденаго. Ці мужі не підкорилися царському велінню і не поклонилися золотому істуканові, тому що вони служили живому Богові. На них відразу донесли цареві, і їх привели до Навуходоносора, котрий запитав їх, чому вони не виконують те, що він наказав, і сказав їм, яка кара призначена для них. Та Седрах, Мисах і Авденаго відповіли Навуходоносорові: «Немаємо потреби відповідати тобі. Наш Бог, Котрому ми служимо, зможе врятувати нас і з печі розжареної вогнем, і від твоєї руки, царю. Та, якщо і не збудеться так, то знай, царю, що ми своїм божкам служити не будемо, і золотому істуканові не поклонимося».

Тоді цар розлютувався, лице його перекошилося, і він наказав розжарити піч всемеро сильніше, зв'язати Седраха, Мисаха і Авденаго і кинути їх в піч, та люте полум'я спалило тих людей, котрі кидали в піч служителів Божих. Цар спостерігав за ними через отвір в печі, і раптом побачив, що в печі їх не троє, а четверо, і четвертий був подібний до Сина Божого, Котрий захищав трьох мужів, щоб вогонь не спричинив їм ніякої шкоди, не торкався їхньої одежі, ані тіла, і навіть запаху смаленого не відчувалося. Цар наказав їм вийти з печі, оглянувши їх, ще раз пересвідчився, що вогонь навіть не торкнувся до них. Тоді цар Навуходоносор сказав: «Благословенний Бог Седраха, Мисаха і Авденага, Котрий послав Свого ангела і врятував своїх рабів, тому що вони поклали всю надію на Нього і не послушалися царського наказу, воліючи за краще віддати свої тіла до вогню пекельного, тільки б не служити і не поклонитися іншим божкам, крім Бога свого! По тому цар Навуходоносор звелів всім своїм

*Седрах, Мисах і Авденаго
не вклоняються бовванові.*

підданим, щоб ніхто не сказав хули на Бога Всевишнього, Котрому служили Седрах, Мисах і Авденаго.

Так Бог показав цареві Навуходоносорові хибність віри його і високо підняв в особі царя трьох мужів, котрі були віддані йому до смерті.

З а п и т а н н я :

- 1) Що розмістив цар Навуходоносор поблизу Вавілона?
- 2) Для чого зібрав цар народ?
- 3) Що звелів цар?
- 4) Хто не підкорився такому наказові?
- 5) Що відповіли Седрах, Мисах і Авденаго?
- 6) Що наказав зробити з ними розлютований цар?
- 7) Чому вогонь не зміг причинити їм ніякої шкоди?
- 8) Яке веління царя Навуходоносора було до підданих йому?

Валтасар: напис на стіні

Дан. 5:1–30

Після царя Навуходоносора зацарював його син Валтасар у Вавілоні. Зайнявши престол, Валтасар влаштував бенкет для тисячі вельможних своїх і пив з ними вино. Валтасар наказав принести золотий і срібний посуд, що його загарбав у храмі Єрусалимському батько його Навуходоносор для того, щоб пити вино з нього вельможним і їхнім жінкам. І пили всі — і цар, і вельможі, і їхні жінки, — пили із священного посуду вино і поклонялися кожен своїм божкам: золотим, срібним, мідним, дерев'яним і кам'яним.

За це розгнівався Бог на Валтасара, що не вшанував Бога справжнього, та ще й пив вино із посудин, що належали храмові Єрусалимському для служіння Господеві. Тієї ж миті з'явилися пальці руки людської і писали напроти світильника палацу, і цар бачив руку, яка писала. Цар перемінився на обличчі, думки збентежили його, м'язи стегон розслабилися, а коліна затремтіли від страху. Закричав тут цар голосно, щоб привели до нього вавілонських мудреців, для розтлумачення написаного. Того, хто розтлумачить напис, цар пообіцяв зробити третім володарем царства свого. Та ніхто між вавілонськими мудрецами не зміг пояснити того таємничого напису, і тут цар дуже розгнівався на них. На той час прийшла до бенкетуючих цариця і розповіла за Даниїла, котрий попав у полон до вавілонян з народу юдейського. Тоді привели Даниїла до царя і цар запитав його: «Чи ти Даниїл, один з полонених синів юдейських, котрих мій батько, цар, привів з Юдеї? Я чув за тебе, що в тобі перебуває Дух Божий і світло, і розум, і глибока мудрість. Кажуть, що ти можеш тлумачити значення снів і розв'язувати загадки. Отже, якщо ти

можеш прочитати написане і пояснити його значення, то будеш зодягнений в багряницю і на твоїй шиї буде золотий ланцюг, ти будеш третім володарем царства». Даниїл відповів цареві, щоб той залишив для себе свої дари «мені не потрібно нічого». «Я прочитаю напис і поясню тобі його значення», — сказав Даниїл. Потім Даниїл сказав Валтасарові, що Бог на нього гнівається за те, що він гордий, і що він взяв священний посуд, з якого пив вино, вшановуючи ідолів. Даниїл пояснив, що слова, написані на стіні, означають, що його царство невдовзі буде забране, що воно перейде до іншого народу. Тоді за наказом Валтасара зодягли Даниїла в пурпуровий одяг, дали золотого ланцюга на його шию і проголосили третім володарем царства. Тієї ж ночі повстав проти Валтасара цар мідійський з великим військом. Він вбив Валтасара і заволодів царством його. Так здійснилося те, що написав Бог на стіні. Що написав Бог у Своїй книзі за тих, хто не любить Його і проявляють непослух? Хіба Він не сказав, що вони будуть покарані? Чи страшить вас думка про день суду і покарання Боже? Ось чому ми повинні часто і багато молитися.

З а п и т а н н я :

- 1) Як називали царя вавілонського, котрий влаштував гучний бенкет для своїх вельможних?
- 2) З яких посудин золотих пили на бенкеті?
- 3) Кого славили під час бенкетування?
- 4) Що побачив Валтасар і що його налякало?
- 5) За ким послав цар, щоб в'яasnити значення написаного?
- 6) Що йому порадила цариця?
- 7) Що означали слова, написані на стіні?
- 8) Що дав в нагороду Валтасар Даниїлові?
- 9) Коли здійснилися ці слова?
- 10) Що це за день, про який згадує Книга Божа?

Лев'ячий рів

Дан. 6

Царя, котрий підкорив Валтасара, називали Дарієм. Він був людиною розумілою і поклонявся ідолам, однак він дуже любив Даниїла і призначив його старшим над усім своїм царством. Багато вельможних не любили Даниїла. Вони йому заздрили і намагалися причинити яке-небудь зло, щоб цар розгнівався на нього. Та це їм ніяк не вдавалося тому, що Даниїл не зробив нічого поганого. Нарешті вони придумали, як звести наклеп на Даниїла перед царем Дарієм. Вони знали, що він часто молився Богові. Тоді вельможні прийшли до царя і попрохали його об'явити таке силою закону: на протязі тридцяти днів ніхто не має права звертатися ні до якого бога чи людини, окрім царя

Дарія, а коли хто порушить закон цей, то буде вкинений до лев'ячого рова. Цар не здогадався з якою метою його прохали об'явити такий закон, а тому погодився на цю пропозицію.

Невдовзі Даниїл дізнався, що з'явився такий наказ царський, і, звичайно, не міг погодитися з ним, щоб не молитися Господеві тридцять днів. Він завжди бажав славити Бога і прохати в Нього благословінь. Він завжди молився в кімнаті, вікна якої були розташовані навпроти будівель Єрусалиму. Він не міг бачити Єрусалиму, бо той знаходився далеко, але Даниїл знав, що слава Божа з'являлася в Єрусалимському храмі, допоки він не був спалений, тому Даниїл любив дивитися в той бік, коли молився до Господа.

Люди, котрі ненавиділи Даниїла, знали, що він продовжує молитися Богові і донесли цареві на нього. Вони так сказали Дарію: «Хіба не ти підписував наказ про те, що кожную людину, котра на протязі тридцяти днів буде прохати якого-небудь бога або людину, окрім тебе, кидати до лев'ячого рову?» Цар відповів: «Слово моє тверде і я не можу перемінити його».

Даниїла кинули до лев'ячої ями.

Тоді ці люди сказали: «Даниїл, полонений юдей, не звертає уваги на твої слова, царю, і тричі на день молиться своїми молитвами». Почувши таке, цар дуже зажурився, роздумуючи, як врятувати Даниїла, але так нічого і не надумав. Увечері того самого дня ті люди знову звернулися до царя, кажучи: «Знай, царю, що за нашими законами ніякий царський наказ не може бути перемінений!» Тоді Дарій наказав покликати Даниїла і кинути його до лев'ячого рову, бо леви перебували в глибокому підземному рові. Вечорами леви завжди голодні і шукають собі здобич. Та чи з'їдять вони Даниїла, коли його туди вкинуть? Та Дарій знав, що Бог Даниїла є великим Богом, тому він сказав Даниїлові: «Бог твій, котрому ти служиш віддано, врятує тебе!» Вхід до рову зачинили великим каменем і цар наклав на нього печатку свою, а також печатки своїх вельмож, щоб ніхто не міг доторкнутися до каменя. Потім цар повернувся додому і ліг спати, не повечерявши; та сон все не йшов до нього.

На світанку, коли ще й на світ не благословлялося, поспішив цар до лев'ячого рову і жалібним голосом погукав Даниїла: «Даниїле! Бог, Котрому ти служиш, чи зміг врятувати тебе від левів?» Даниїл відповів: «Царю, повіки живи! Бог послав Свого ангела, котрий не дав відкритися пащам левиним і леви не причинили мені ніякої шкоди, тому що я ні перед Богом, ні перед тобою нічим не завинив». Цар дуже зрадив, що Даниїл живий і неушкоджений. Він наказав витягнути його з рову і впевнився, що леви не зробили ніякого зла йому. Тоді цар дуже розгнівався на тих людей, які переконали його кинути Даниїла до лев'ячого рову; тепер він наказав кинути їх туди з жінками і дітьми. Леви негайно пошматували їх. Ви бачите, що леви були дуже зголоднілими, однак вони не зачепили Даниїла. Тоді цар Дарій написав листа і послав його по всіх місцевостях свого царства. Там він писав, що за новим законом всі повинні шанувати Бога, Котрому поклоняється Даниїл, тому що Він Бог справжній і Він врятував Даниїла від пащі лева.

Отже, дітки, ви бачите, що Даниїл дуже любив Бога, тому він волів краще померти, аніж не молитися до свого Господа. Чи не доведеться і вам потрапити до лев'ячого рову, якщо ви не будете молитися до Господа? Та я знаю, що ви молитесь нашому Господеві.

Запитання:

- 1) Як називали царя, котрий заволодів царством Валтасара?
- 2) Чому Даниїла ненавиділи деякі вельможі?
- 3) На об'явлення якого закону вони підмовили Дарія?
- 4) Скільки разів на день молився Даниїл?
- 5) Чому він відкривав вікно з боку Єрусалиму?
- 6) Хто зрадив Даниїла за те, що він молився?
- 7) Чому Дарій не міг порушити закону?

- 8) Чому Дарій не спав і не їв тієї ночі?
- 9) Кого послав Бог захистити Даниїла від левів в рові?
- 10) Кого вкинули до лев'ячого рова після того, як витягли звідти Даниїла?
- 11) Що наказував Дарій робити своєму народові у листі, що він розіслав його?

Бог посилає Йону в Ніневію

Йона був слугою Господа, і Бог доручив йому дуже трудне завдання. Але Йона не зразу виконав його. Слухай, як це було.

Одного разу Бог сказав: «Йона, вставай, іди в Ніневію і скажи жителям цього міста, що їхні злі вчинки дійшли до мене. Якщо вони не розкаються в своїх гріхах, то всі вони загинуть». Ця подорож була дуже небезпечна, тому що жителі Ніневії були давніми ворогами ізраїльтян. Йона знав, що Бог дуже гнівається на жителів Ніневії за їхні гріхи. Але він думав: «Я не піду в Ніневію. Адже ж її жителі можуть убити мене за такі слова, а я ще хочу жити». І... він утік. Йона попрямував до великого міста на березі моря, прийшов у порт, де стояло багато кораблів, і почав шукати корабля, на якому він міг би відплисти від Бога. Побачивши, що один корабель готовий до відпливу, він підійшов до його капітана і попросив: «Візьміть мене, будь ласка, з собою». Капітан погодився. Йона заплатив за проїзд, і корабель відплив. Після цього Йона спустився в трюм і заснув.

Бог побачив, що Йона не виконав його наказу, і послав на море страшний шторм. Корабель шпурляло на високих хвилях, як тріску. Хвилі з гуркітом ударялися об борт судна, і вода захльостувала палубу. Капітан і його моряки дуже перелякалися: вода все більше заливала корабель, і вони не встигали її відкачувати. Люди почали молитися до своїх богів і просили, щоб вони припинили шторм. Але вони поклонялися ідолам, а ідоли не могли цього зробити.

Йона міцно спав у трюмі і нічого не знав про шторм. Капітан розбудив його і запитав: «Як ти можеш спати? Вставай скоріше і молись до свого Бога! Може Він нам допоможе». Але Йона не молився. Він добре знав, що винуватий перед Богом, і що Господь не буде слухати його молитви. «Хтось з нас згрішив, — говорили люди на кораблі один одному. — І тепер нам за кару посланий шторм». Але ні капітан, ні моряки не почували за собою будь-якої вини. Тоді вони вирішили знайти винуватого за допомогою жеребка. Бог указав їм, що згрішив Йона. «Що ж нам робити з тобою?» — запитали люди Йону. «Викиньте мене за борт, — відповів він, — і шторм припиниться». Але ніхто не хотів цього зробити. Моряки спробували спрямувати корабель до берега. Вони веслували щосили, але це не помагало: вітер був дуже сильний. Тоді люди почали молитися до Господа, Бога Йони, щоб

Господь не покарав їх, якщо вони кинуть Йону в море. Потім матроси взяли Йону за руки і за ноги і кинули в море. І сталося чудо: вітер стихнув, і море знову стало тихим і спокійним. Це вчинив Господь. Вдячні матроси і капітан пообіцяли Господеві, що вони у майбутньому будуть поклонятися тільки Йому. Коли Йона опинився у воді, він побачив, що до нього пливе дуже велика риба. Це Господь послав її. Риба розкрила свій великий рот і проковтнула Йону цілком. В одну мить Йона опинився в

І Господь звелів рибі, — і вона викинула Йону на суходіл.

Книга пророка Йони 2:11.

животі риби, в цілковитій темноті. Йона залишився живий, адже ж йому ще треба було побувати в Ніневії!

Розгублений Йона тільки тепер зрозумів, до якої міри він провинився перед Богом. І він почав молитися. Він просив Бога простити його за неслухняність і врятувати. Бог простив Йоні. Три дні знаходився Йона в животі риби, а потім вона підпливла до берега і виплюнула його на пісок. Тепер Йона вирішив виконати доручення Бога і пішов в Ніневію. Це була дуже довга подорож. Нарешті Йона побачив велике місто. Увійшовши в місто, Йона ходив по вулицях і кричав: «Ще сорок днів — і Ніневія буде зруйнована!» Йона кричав про те, що в місті будуть зруйновані всі доми і палаци царя, що всі люди і тварини загинуть. Жителі Ніневії дуже налякалися і не знали, що ж їм тепер робити. Але цар цієї країни знав, як уникнути кари і наказав, щоб всі люди, і навіть маленькі діти, скинули з себе свій одяг і наділи одяг із грубої тканини. Це мало бути доказом того, що люди розкаються в своїх гріхах і хочуть виправитися. Цар першим скинув з себе свій гарний одяг і надів на себе таку одягу. За його прикладом зробили це і всі інші люди. Крім цього, ніхто не повинен був їсти і пити: ні дорослі, ні діти, ні тварини. Всі люди почали молитися Богові. «Хто знає, може Господь помилує нас?» — говорив цар. І Бог почув молитви жителів Ніневії і помилував їх.

Йона дуже розгнівався, побачивши це. Він став розмовляти з Богом і сказав Йому: «Я знав, що Ти не знищиш цих людей, пожалієш їх. Я знав, що Ти не зруйнуєш це місто, тому я не хотів сюди йти. Адже ж я даремно мучився, добираючись сюди». Він до такої міри був прикро вражений, що просив в Бога собі смерті. Скінчивши свою молитву, Йона пішов на горб, котрий знаходився недалеко від міста, сів там і чекав, що ж буде з містом. Світило гаряче сонце, і Йона наклав свою голову хусткою. Господь потурбувався про Йону. Вночі, коли він спав, над ним виросло велике, гарне дерево. На другий день, проснувшись, Йона побачив дерево і дуже зрадів. Тепер він міг ховатися від промінів пекучого сонця.

На другий день Господь зробив так, що в дереві з'явився черв'як. Він підточив дерево, і дерево засохло. А ранком Йона проснувся від гарячих променів сонця і побачив, що чудове дерево загинуло. Цілий день Йона знемагав від спеки. Він вважав, що йому легше вмерти, ніж переносити такі муки. І тоді Бог сказав Йоні: «Ти дуже зажурився тим, що чудове дерево загинуло. Адже ти його не посадив тут». «Так», — відповів Йона. «Ти засумував із-за дерева, — продовжував Господь. — А хіба тобі не шкода людей, жителів Ніневії, котрі повинні умирати?» І тільки тепер Йона все збагнув. Господь набагато добріше його! Йона розкався в цьому, що був таким жорстоким і подякував

Господеві за те, що Він помилував жителів Ніневії. Тепер Йона міг спокійно повернутися додому.

З а п и т а н н я :

- 1) Що сказав Йона, щоб не відправлятися в Ніневію?
- 2) Хто послав шторм?
- 3) Що зробили матроси з Йоною?
- 4) Про що кричав Йона на вулицях Ніневії?
- 5) Що виросло над Йоною?
- 6) Хто не хотів, щоб люди і тварини Ніневії не загинули?

Повернення до Єрусалиму

Цар Кір

Єздри 1:3, 6:14–22

Я вже розповів вам, як важко було ізраїльтянам в полоні вавилонському. Вони дуже прагнули повернутися на батьківщину, на землю ханаанську, та царі вавилонські їх не відпускали. Проте Бог обіцяв їм, що вони повернуться на батьківщину. Він сказав: «По семидесяти роках Вавилонського полону, Я до вас завітаю, і здійснию Своє добре Слово про вас, щоб повернути вас до цього місця» (Єр. 29:10). Тепер окрім Дарія у Вавілоні був ще інший цар. Його називали Кіром. Бог дав на розум Кіру відпустити ізраїльтян додому, тому що Бог згадав Свою обіцянку. Отже, Кір об'являє ізраїльтянам, що він дозволяє їм повернутися до рідних місць і дозволяє відновити храм Єрусалимський. Кір повернув їм всі золоті речі і посуд, який взяв з храму цар Навуходоносор: тарілки, чаші, золотий і срібний посуд — все він їм повернув. О, як раділи ізраїльтяни поверненню з полону вавилонського! Та коли вони повернулися до Єрусалиму, то вони побачили, що стіни його були зруйновані і будинки спалені. Ви пригадуєте, що та частина народу ізраїльського, на чолі якої стояв цар ізраїльський, не повернулася з полону до Ханаану. Та ізраїльтян, на чолі з царем юдейським, Бог повернув з полону вавилонського. Повернувшись до Єрусалиму, вони відновили жертвоприношення і принесли безліч жертв Господеві, щоб гідно вшанувати Його за визволення з полону. Вони розпочали відновлення храму. Священики були в білому одязі, сурмили сурмами, співаки співали і грали на музичних інструментах; вони співали псалми, кажучи: «Вшановуйте Господа, бо Він добрий і ласка Його навіки!» Коли заклали першого каменя, то священики засурмили, а співаки знову заспівали й народ вигукував в захваті. Народ ізраїльський

будував храм багато років, нарешті будівля була закінчена і народ повсюди радів тріумфально. Цей храм не був таким пишним, як храм Соломона і слава Божа не з'являлася в хмарі і не наповнила його. Ізраїльтяни довгий час пробули на землі Ханаану, замість того, щоб їх називати ізраїльтянами, їх тепер стали називати євреями. Бог послав їм час від часу пророків, котрі вчили їх і нагадували обіцяне Богом Авраамові, що свого часу народиться Спас, Котрий буде царем Ізраїля. Таку саму обіцянку Бог дав і Давидові, сказавши йому, що Спаситель з'явиться від одного з його нащадків. Всі знали від пророків, що Спаситель народився у Вифлеємі: «І ти, Вифлеєме-Єфрату... із тебе мені вийде той, що Владика в Ізраїлі» (Мих. 5:1).

Нарешті, Він дійсно прийшов на землю і помер, і воскрес, і Він знову прийде. До Нього придуть всі, хто вірив обіцянці Божій і в надії очікували на Нього. Невдовзі ви дізнаєтеся за Спасителя світу дуже багато чого.

З а п и т а н н я :

- 1) Ким був Кір? Що втісного зробив Кір для ізраїльтян?
- 2) Що Кір віддав ізраїльтянам?
- 3) Що робили священники, коли поклали перший камінь для відновлення храму?
- 4) Яку обітницю Божу нагадували пророки ізраїльтянам?
- 5) Де за передбаченням пророків належало народитися Спасителю світу?
- 6) Чи справді прийшов в цей світ Спаситель?
- 7) Чи прийде Він знову?
- 8) Хто прийде до Нього?

ГОЛОВНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ПОВТОРЕННЯ ПРОЧИТАНОГО

- 1) Що обіцяв Господь Отцеві Своєму ще до гріхопадіння Адама і Єви?
- 2) Як приносили жертви Богові?
- 3) Чому Бог звелів людям приносити жертви?
- 4) Чому Каїн убив Авеля?
- 5) Чому Бог послав на землю потоп?
- 6) Кого Бог врятував від потопу?
- 7) Кому Бог звелів залишити дім батька і матері своєї і йти до землі, яку Він вкаже?
- 8) Яку землю обіцяв Бог дати нащадкам Авраама?
- 9) Як називали сина Авраама?
- 10) Як називали двох синів Ісаака?
- 11) Скільки синів мав Яків?
- 12) Що зробили злі брати Йосифа?
- 13) Чому фараон призначив Йосифа управителем землі єгипетської?

- 14) Як Йосиф врятував від голоду мешканців Єгипту, коли були неврожайні роки?
- 15) Куди покликав Йосиф братів своїх?
- 16) Як називали ще інакше Якова?
- 17) Хто такі були ізраїльтяни?
- 18) Хто наказав кидати в річку єврейських хлопчиків?
- 19) Хто знайшов Мойсея на річці і всиновив його?
- 20) Коли Мойсей виріс, куди він захотів повести ізраїльтян?
- 21) Куди Бог звелів йти Мойсеєві, коли Він говорив з ним із палаючого куща?
- 22) Чому Бог вражав фараона десятьма карами?
- 23) Тієї ночі, коли були загублені всі первістки в Єгипті, що їли ізраїльтяни і чим покропили свої одвірки?
- 24) Як називалася така трапеза?
- 25) Якою смертю померли фараон і його слуги?
- 26) Хто показав ізраїльтянам дорогу до Ханаану?
- 27) Що вони їли в пустелі?
- 28) Які слова промовив Господь гучним голосом на вершині гори Сінай?
- 29) Коли Мойсей був на вершині гори наодинці з Богом, що Бог наказав йому зробити?
- 30) Що таке ковчег Божий?
- 31) Чому ізраїльтяни послали дванадцять оглядачів до землі ханаанської?
- 32) Чому ізраїльтяни захотіли повернутися до Єгипту?
- 33) Як покарав Бог ізраїльтян за те, що вони ремствували, коли повернулися оглядачі?
- 34) Чому не повинні були боятися ізраїльтяни мешканців землі ханаанської?
- 35) Як образили Бога Мойсей і Аарон?
- 36) Кого призначив Бог вождем ізраїльським по смерті Мойсея?
- 37) Яким першим містом заволоділи ізраїльтяни?
- 38) Чому Бог привів ізраїльтян до землі ханаанської?
- 39) Чому Бог вирішив знищити мешканців Ханаану?
- 40) Чому Бог був невдоволений Ілієм?
- 41) Що сказав Бог маленькому Самуїлові?
- 42) Хто полонив ковчег?
- 43) Чому філістимляни повернули його до землі Ханаану?
- 44) Ким був Ілля: царем чи суддею?
- 45) Хто був царем Ізраїля на той час?
- 46) Хто був суддею по смерті Іллі?
- 47) Чому ізраїльтяни прагнули мати царя?
- 48) Кого Бог обрав першим царем?
- 49) В чому Саул проявив непослух перед Богом?
- 50) Як Бог покарав його?
- 51) Що робив Давид до свого обрання царем?
- 52) Як називаються пісні Давида?
- 53) З ким бився Давид?
- 54) Чому Саул намагався вбити Давида?
- 55) Як помер Саул?
- 56) Чому Бог дав на розум ізраїльтянам обрати царем Давида?

- 57) На якій горі Давид розмістив ковчег?
- 58) Чому Бог не дозволив Давидові будувати Дім для ковчегу?
- 59) Що зробив Давид поганого, будучи царем?
- 60) Хто був царем після Давида?
- 61) Як Господь покарав Давида?
- 62) Що прохав для себе Соломон в Господа?
- 63) Який гріх він вчинив, коли постарів?
- 64) Як Бог покарав його?
- 65) Хто був Єровоам?
- 66) Чому він навчив свій народ поклонятися двом золотим ідолам?
- 67) Хто такий був Ахав?
- 68) Якого пророка він хотів умертвити?
- 69) Чому Бог не давав дощу на протязі трьох років?
- 70) Яким чином Бог підтримував свого пророка Ілля на той час?
- 71) Чому Бог сказав, що пси лизатимуть кров Ахава?
- 72) Хто бачив, як Ілля піднімався на небо?
- 73) Як Бог покарав Ізраїля?
- 74) Як називалася та частина землі Ханаану, якою керував син Соломона?
- 75) Яке велике місто було в Юдеї?
- 76) Як називалася друга частина країни?
- 77) Чиїм царем був Єзекія: Юдейським чи Ізраїльським?
- 78) Від нашествия якого царя Бог позбавив Єзекію?
- 79) Як Бог покарав народ юдейський?
- 80) Чому цар Навуходоносор вкинув трьох юнаків до печі вогняної?
- 81) Хто розтлумачив Валтасарові значення написаних слів на стіні?
- 82) Що трапилося тієї ночі з Валтасаром?
- 83) Чому Дарій вкинув Даниїла до лев'ячого рову?
- 84) Який цар знову дозволив ізраїльтянам повернутися до землі Ханаану?
- 85) Що побудували ізраїльтяни, коли повернулися до своєї землі?
- 86) Хто народився у Вифлеємі багато часу після того?

ЧАСТИНА ДРУГА

1. Старенький священик

Луки 1:5–23

«*Майте віру Божу*» — Мар. 11:23.

В цій книзі, діти, ви дізнаєтеся про все, що стосується нашого Господа Ісуса Христа.

Передусім я розповім вам про одну благочестиву людину іменем Захарій. Він був священиком і служив Богу в Його храмі. Інколи він куриє запашний фіміам на золотому жертovníкові. Фіміам готували з ароматних смол, дрібно потовчених.

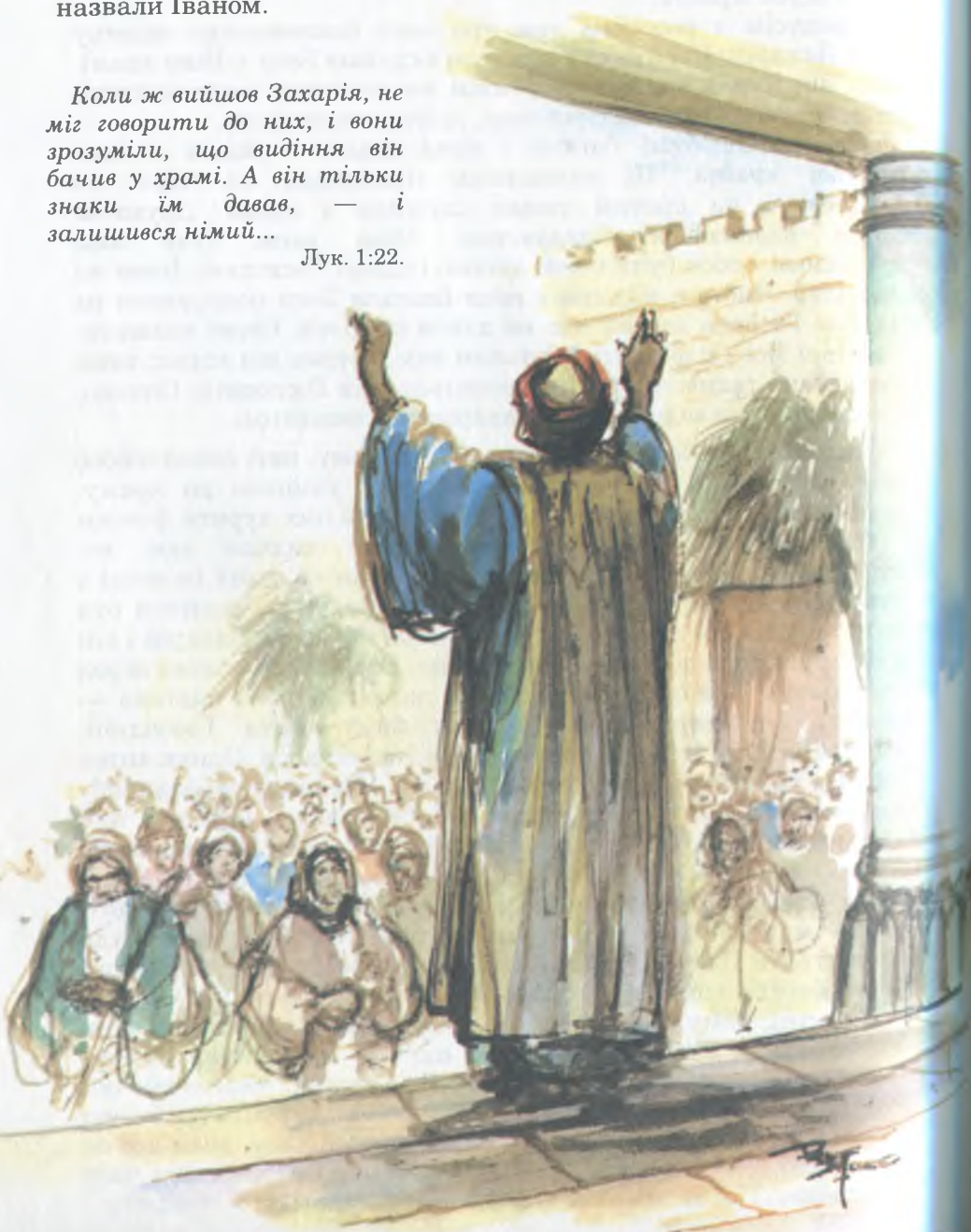
Священиків було багато і вони жили в різних місцях юдейської країни. Ці священики приходили по черзі до Єрусалиму і на протязі тижня служили в храмі. Дружина Захарія називалася Єлизаветою. Обоє вони були вже старенькими і обоє були всією душею віддані Господеві. Вони не мали дітей. Часто в молитвах вони благали Бога подарувати їм сина, але Господь довгий час не давав їм дітей. Євреї вважали, що взагалі Бог не дає дітей батькам тим, котрих він карає; вони вважали, що таким чином проявляється гнів Господній. Однак, Господь був дуже задоволений Захарієм і Єлизаветою.

Певного разу Захарій пішов до Єрусалиму, щоб визначеного тижня служити в храмі. Ранесенько він увійшов до храму. Щоранку священики кидали жеребок, кому з них курити фіміам на жертovníкові. Жеребок, здебільшого, кидали так: всі священики, що перебували в храмі, витягали по одній паличці з купки; той, хто витягав саму найдовшу паличку, повинен був курити фіміам Богу. Цього ранку жеребок витягнув Захарій і він сам один увійшов до храму для кадіння. Впавши на коліна перед жертovníком, Захарій побачив щось дивне: це було видіння — праворуч від жертovníка з'явився йому ангел Господній. Побачивши його, Захарій збентежився і налякався. Однак ангел звернувся до нього з привітними словами: «Не лякайся, Захаріє!» «Твоя молитва почута, дружина твоя, Єлизавета, народить тобі сина іменем Іван. І він напевне багатьох синів Ізраїлевих до Господа». Вимовляючи ім'я Господа Бога, ангел мав на увазі Господа Ісуса, Котрому невдовзі належало прийти в цей світ. Захарій мав обіцянку, що він матиме сина, котрий буде проповідувати Царство Боже і котрий за допомогою Духа Божого напевне багато людей до Господа Ісуса. Захарій зовсім не зрадів такій звістці, тому що він не зміг повірити, що його дружина може народити сина. Це недобре, що він не повірив словам ангела. І тоді ангел сказав йому: «Я, Гавриїл, перебуваючий перед Богом і посланий говорити з тобою. А тому ти будеш мовчати і не зможеш вимовити і слова до того часу, поки все не здійсниться, тому що ти не повірив словам моїм, які свого часу стовняться». Тієї ж миті Захарій втратив здатність говорити і

разом з тим став недочувати. Ангел піднявся на небо до Господа, а Захарій вийшов з храму. Народ дивувався з того, що він так довго перебував в храмі. Коли він вийшов, то не міг говорити до них і звертався знаками. Тоді народ зрозумів, що Захарію було видіння і що він онімів. Коли настав час його, повернувся Захарій додому. Потому його дружина народила сина, котрого назвали Іваном.

Коли ж вийшов Захарія, не міг говорити до них, і вони зрозуміли, що видіння він бачив у храмі. А він тільки знаки їм давав, — і залишився німий...

Лук. 1:22.

Різдво Спаса

Лук. 1:26–80

«І вона вродить Сина, ти ж дасиш Йому ім'я Ісус»

— Матв. 1:21.

Шостого місяця послав Бог ангела Гавриїла до міста Галілейського, званого Назаретом, до діви Марії, котра була заручена з Йосифом, чоловіком її. Ви пригадуєте, діти, цього ангела, котрий звістив Захарія про народження сина, названого Іваном. Тепер він прийшов повідомити Марію про народження Сина, Котрий буде великим і буде називатися Сином Всевишнього, і дасть йому Господь Бог престол Давида, батька його.

Ангел, прийшовши до неї, сказав їй: «Радій, благодатна! Господь з тобою, благословенна ти поміж жонами». Вона, побачивши його, збентежилася і міркувала собі, що це за привітання. І сказав їй ангел: «Не бійся, Маріє, бо ти знайшла благодать в Бога. Ти народиш Сина і дасиш Йому ймення Ісус». Ангел розповів їй про Єлисавету, котра була родичкою Марії, що вона теж народить сина. Тоді Марія сказала ангелові: «Ось, раба Господня; нехай буде за словами твоїми». І відійшов від неї ангел.

Потому Марія пішла до Верхньої країни до міста Юдиного, де жили Захарій і Єлисавета. Увійшовши в дім, вона привітала Єлисавету. Почувши привітання Марії, Єлисавета наповнилася Духом Святим і вигукнула голосно, кажучи: «І звідкіля мені це, що прийшла до мене матір мого Господа!?» І Єлисавета благословила Бога. Діва Марія довго розмовляла з Єлисаветою. Хоч вона була юною, а Єлисавета похилого віку, вони любили бути разом. Єлисавета знала, що її син не буде таким великим, як Син діви Марії. Син її Іван буде вшанованим і благочестивим, а Ісус буде Сином Божим. Іван хоч і буде сповнений Духом Святим, але він буде залишатися звичайною людиною, доступною гріху. Ісус буде безгрішною людиною — невинним Ягням Божим.

Пробувши там три місяці, діва Марія повернулася до свого дому в Назареті. Невдовзі по тому народила Єлисавета сина. Всі друзі і її рідні раділи, почувши звістку про його народження. На восьмий день життя малюка в її дім прийшли сусіди і родичі. На восьмий день за законом Божим євреї обрізали всякого новонародженого хлопчика, тобто, священник робив знак на тілі, щоб було явно, що він єврей. Того ж дня дитині давали ім'я.

Друзі казали: «Назвемо його іменем його батька, Захарією». «Ні, — відповідала Єлисавета, — він буде називатися Іваном». Вона знала, що таке було веління ангела. Захарій все ще не міг говорити; друзі почали запитувати його знаками, як би він бажав назвати сина. Тоді Захарій попрохав дощечку: на той час

вживалися дощечки, поверхня яких була вкрита вощиною, по якій і писали залізним пером. Захарій написав: «Ім'я моєму синові — Іван». Всі були вкрай здивовані, що він запропонував таке саме ім'я, як і Єлизавета. Та здивування їхнє було не меншим, коли Захарій заговорив знову. Все, те що передбачив ангел, все здійснилося, ось чому Захарій вже не міг бути німим. Яке слово він вимовив самим найперше? Він почав славити Бога. Він віддав шану Господеві за прийдешнього в цей світ Спасителя. Дух Святий був при вустах його. Поглянувши на свого сина, він сказав: «І ти, дитино, будеш названа пророком Всевишнього». Всі побачили, що Іван був незвичайною дитиною: так воно і було, тому що Дух Святий був з ним і Господь бажав благословити його і навчити його мудрості. Коли Іван змужнів, він любив ходити в пустелю і там залишатися насамоті з Богом та, роздумуючи за небесне, благословляти Творця.

І прийшли, поспішаючи, і знайшли там Марію та Йосипа, та Дитинку, що в яслах лежала.

Лук. 2:16

Дитя в яслах

Лук. 2:1–20

«Дитя народилося вам: Син дарований вам... і названий буде Він Дивний, Порадник, Бог, Могутній Отець Вічності, Князь світу» — Іс. 9:6.

Діва Марія повернулася до Назарету. Але невдовзі їй довелося знову вирушати в далеку дорогу. Однак, тепер вона вирушала не сама, а разом з Йосифом, з яким була заручена. Їм потрібно було йти до міста Вифлеєм, записати там свої імена, тому що цар, званий кесарем Августом, наказав зробити перепис всіх людей на землі. Це робили для того, щоб всі платили подушне (подать). Йосиф і Марія пішли до Вифлеєму, тому що колись це місто належало царю Давиду, вони були його нащадками. Прийшовши до Вифлеєму, вони хотіли знайти собі місце на заїжджому дворі, але там не знайшлося жодного вільного місця. Тоді вони зупинилися в печері, де пастухи ховалися разом з вівцями вночі і під час негоди. В цій печері і народився обіцяний Богом Син. Діва Марія сповила його, але не мала вона колиски, тому поклала Дитя в ясла. Ніхто з навколишніх не здогадувався, що за дивне Дитя лежало в яслах. Однак, невдовзі це стало відомо пастухам, котрі стерегли свої гурти худоби на полі. Перед ними постав ангел Господній і повідомив їм, що Дитя сповите шелюшками в яслах — Спаситель світу. Ангел об'явив їм себе в такому сяйві, що все поле освітілося яскравим світлом. Світло все збільшувалося і збільшувалося, і, раптом, разом з ангелом з'явилося багаточисленне воїнство небесне, прославляючи Бога і вигукуючи: «Слава у вишній Богу, і на землі мир, а в людях добра воля». Слова «добра воля» означають добрі почуття або бажання Бога подарувати нам дещо сердечно добре. Господь виявив Свою ласку до нас тим, що послав у цей світ Свого Сина. Як чудово звучав спів ангелів про ласку Божу до людей! Аж ось спів затих. Ангели повернулися на небо і навколо знову все огорнула п'тьма.

Пастухи сказали один одному: «Підемо до Вифлеєму, там народився Спаситель, Дитя, за яке нам звістив Господь». Вони покvapливо пішли і, справді, знайшли там Марію, Йосифа і Дитя в сповиточку, в яслах. Пастухи з завмиранням серця підійшли до Дитини, знаючи, що це Син Божий, а потім розповіли батькам про все, що повідомили їм ангели.

Вийшовши з печери, вони розповідали всім зустрічним людям про те, що трапилося тієї ночі. Почувши такі новини, всі дивувалися розповідям пастухів, але були такі, що слухали не уважно і все забували. Однак, діва Марія заховала ці слова в рабині свого серця, з ніжною любов'ю пригортаючи Дитя своє.

Дитина в храмі

Лук. 2:21–40

«Спаситель світу» — Івана 4:42.

Божественне Дитя ще довго залишалося у Вифлеємі. Як минуло вісім днів, священник вифлеємський виконав обряд обрізання і Дитя назвали Ісусом, іменем понад всіма іменами: чудове ім'я це означає «Спаситель». Коли Дитині сповнилося шість тижнів, її перевезли до Єрусалиму, що знаходився на відстані семи миль від Вифлеєму. Мати Дитини мала принести жертву в чудовому Єрусалимському храмі.

Вона принесла в жертву дві горлиці. Коли б вона була багатшою, то принесла б в жертву двоє ягнят; проте Марія була бідною, тому принесла лише дві голубки, це було набагато дешевше. На руках вона тримала чисте і невинне Дитя. Воно було первородженим, тобто народженим першим сином її, тому за законом Господнім Син повинен був присвячуватися Богу. Коли Марія і Йосиф перебували на подвір'ї храму і передавали принесених горлиць священникам, до них підійшов старенький Семен. Він з нетерпінням очікував на пришествя Спасителя. Бог обіцяв йому, що він лише тоді помре, коли побачить Месію.

Дух Святий виявив йому, що Дитя Ісус знаходиться в храмі. З радісним серцем він зустрів Дитятко. Семен взяв його на руки, благословив Бога, кажучи: «Нині звільняєш раба Твого, Владико, за словом Твоїм, з миром, бо бачили очі мої Спасителя». Потім він благословив батьків Його. Матері Ісуса він провістив, що скорбота, немов меч, вразить її душу. Пізніше, коли вона стояла біля хреста, на якому висів її коханий син, вона мусила нагадати ці слова. На той час до храму увійшли ще декілька чоловік, щоб і собі глянути на Дитятко. Між ними була одна вдова, котра дожила до сніжної сивини, іменем Анна. Вона була віщункою, тому знала, що Дитя Ісус було Спасителем світу. Анна була вдовою на протязі вісімдесяти чотирьох років, отже, на той час їй вже було близько ста років. Вона віддала належну шану Богові за Спасителя і, прославляючи Бога, всім розповідала про Його пришествя.

Мудреці

Матв. 2:1–11

«Величним буде Твоє ім'я поміж народами» — Мал. 1:11.

У віддаленій від Єрусалима країні жили декілька мудреців. Вони не були євреями, — це були погани. В тій країні, де всі поклонялися ідолам, ці мудреці пізнали справжнього Бога і шанували Його.

Мудреці спостерігали рух зірок на небі і знали імена. Певного разу вони побачили на небі дивовижну зорю: такої вони ще досі не бачили. Це трапилося саме тієї ночі, коли народився в яслах Ісус Дитя, але вони нічого не знали про Божественного Хлопчика. Бог відкрив їм очі, що в країні юдейській народився Цар, і саме в тому місці, над яким сяяла зоря. Тоді мудреці вирушили в неблизьку дорогу. Вони були дуже багатими, тому їхали на верблюдах; вони везли для новонародженого Дитятка дорожочинні подарунки. Мудреці їхали дуже довго і нарешті приїхали до Єрусалиму. Не відаючи, де знаходиться Дитя, вони запитували всіх зустрічних перехожих: «Де народжений Цар Юдейський? Бо ми бачили на сході зорю Його і прийшли поклонитися Йому».

На той час в Єрусалимі жив старий цар. Це був гордий, жорстокий, дратівливий і нечестивий чоловік. Ім'я його було Ірод. Дізнавшись про народження нового царя, Ірод стривожився;

Коли ж народився Ісус у Вифлеємі Юдейським, за днів царя Ірода, то ось мудреці прибули до Єрусалиму зо сходу, і питали: «Де народжений Цар Юдейський? Бо на сході ми бачили зорю Його, і прибули поклонитись Йому».

злякалися і всі його наближені. Вони замислили умертвити Дитя. Однак, вони не знали, де Його шукати. Тому Ірод послав за священниками і вченими, котрих називали книжниками. Ці люди багато разів читали Біблію і добре знали Святе Письмо. Ірод сказав їм: «Де повинен народитися Цар, Син Божий, Котрого Бог обіцяв послати в цей світ?» Священики і книжники відповіли: «В Біблії сказано пророками, що Він народиться у Вифлеємі». Тоді Ірод послав за мудрецами; він покликав їх таємно, щоб запитати, коли вони побачили зорю.

Мудреці відповіли, що вони бачили таку зорю дивовижну близько року тому. Ірод подумав: «Отже, Дитині вже близько року». Потім він розповів мудрецам, що Дитя повинно було народитися у Вифлеємі. Він звернувся до них з удавано щирим проханням: «Сходіть до Вифлеєму і розпитайте, де знаходиться Дитя, а коли знайдете Його, повідомте мені, щоб і я міг піти і поклонитися Йому». Мудреці гадали, що Ірод прихильно відносився до новонародженого Царя, а тому вирішили, що вони все розкажуть йому, коли дізнаються. Вони не знали, що Ірод сказав неправду і задумав в душі своїй вбивство.

Мудреці вирушили до Вифлеєму, гадаючи, що їм нелегко буде знайти Дитятко. Однак, поглянувши на небо, вони побачили ту саму зорю. Зоря рухалася попереду них, вказуючи їм шлях; нарешті вони прийшли і зупинилася зоря над хатиною, де знаходився маленький Ісус. Побачивши, що зоря зупинилася, мудреці зраділи невимовною радістю. Та радість їхня була ще сильнішою, коли вони побачили Дитя на руках у матері Марії. Впавши ниць, вони поклонилися Йому, і, вийнявши свої дорогоцінності, поклали до ніг Дитини: золото, ладан і смирну. Так вони показали свою любов до Дитини. Серця їхні палали любов'ю до Ісуса.

Жорстокий цар

Матв. 2:12–23

«Він врятував мене від ворога мого могутнього і від ненависників моїх» — Пс. 17:18.

Мудреці мали намір повернутися до Єрусалиму і розповісти Іродові, що вони знайшли Дитя. Вони залишилися у Вифлеємі. І ось, до кожного з них промовляв голос уві сні, кажучи: «Не повертайтеся до Єрусалиму, щоб навідатися до Ірода, не розповідайте йому про Ісуса».

Сприймавши таке уві сні, волхви зовсім іншим шляхом поверталися на батьківщину. Вони залишали Вифлеєм з вічною

радістю у своїх серцях, тому що вони бачили Спасителя. Ірод нетерпляче очікував на повернення мудреців до Єрусалиму. Довго він чекав, аж нарешті почув, що вони іншим шляхом повернулися на батьківщину, але там він вже не міг їх відшукати. Цар сильно розгнівався, бо тепер він вже не знав, де йому шукати Дитину—Царя, і як дізнатися, що це саме те чи інше Дитя. Тоді він наказав повбивати всіх малюків у Вифлеємі, маючи надію, що таким чином поміж ними буде вбитий і Ісус, Дитя, Котре він шукав. Однак, Господь не допустив, щоб був вбитий Його Син. Ангел Господній з'явився Йосифові уві сні і сказав йому: «Вставай, бери Дитя і матір Його, і тікай до Єгипту; і перебувай там, поки я тобі скажу: Ірод шукає Дитину, щоб умертвити її». Йосиф негайно піднявся, хоч надворі була ще ніч, взяв Дитя і матір Його, посадив їх на віслюка і вони поїхали до Єгипту. На світанку їх не міг побачити ще ніхто; Йосиф тихо, непомітно виїхав з Вифлеєму, так що потім так і не дізналися, куди він повіз Дитя.

Невдовзі воїни прийшли до Вифлеєму, забрали дітей у матерів і повбивали їх мечами. Місто наповнилося дитячим плачем і голосінням їхніх матерів. Дитя Ісус був на той час в безпеці в Єгипті.

Невдовзі потому жорстокий цар, котрий знищив стільки невинних дітей, помер в агонії від жахливої хвороби: він був живим з'їдений черв'яками. Тоді ангел Господній з'явився уві сні Йосифові і сказав йому: «Піднімайся, бери Дитя і Його матір і повертайся на землю ізраїльську, тому що Ірод і ті, що шукали Дитя, чатували на його життя, вже померли».

Йосиф встав, взяв Дитя і матір Його і вирушив до Ізраїлю. Він з радістю залишив землю поганську, бо йому так хотілося жити поблизу Єрусалима, тому що там знаходився храм Господній; але, почувши, що там в Юдеї царює син Ірода Архелай, страшився йти туди. Він не знав, що йому робити, допоки ангел не сказав йому уві сні, що йому потрібно йти до міста Назарета, де жила до заміжжя діва Марія. В цьому місті жив і виховувався Божественний Хлопчик. Йосиф заробляв собі на хліб, працюючи теслею. Син Божий частенько був разом з ним, спостерігаючи за його роботою, допомагав йому різати дошки і забивати цвяхи. Із такого ж подібного дерева пізніше був зроблений хрест, на якому розіп'яли Його; і цвяхи пробивали тоді благословенні руки і ноги Спасителя.

Книжники в храмі

Лук. 2:40–52

«Оце Слуга Мій, Котрого полюбила душа моя» — Іс. 42:1.

Ми дуже мало знаємо про Ісуса—підлітка. У Євангелії розповідається лише одна подія, що трапилася з ним, коли Йому було дванадцять років.

За велінням Божим всі євреї повинні були щорічно навесні приходити до Єрусалиму. Вони приходили туди святкувати Пасху. Лише маленькі діти не ходили на це свято. Коли Ісусові сповнилося дванадцять років, він пішов до Єрусалиму зі Своїми батьками. Це була стомлююча мандрівка, тому що до Єрусалиму було близько вісімдесяти миль. Багато сусідів і родичів Ісуса пішли на це свято. Приємно було йти ранньою весною покритими яскраво-зеленою травою луками і схилами; дерева і квіти цвіли і пахнули, птахи весело співали, горлиці туркотали. Але Ісуса насамперед тишила думка, що Він йде до Дому Отця Свого Небесного, що в Єрусалимі. Деякі мешканці міста гостинно відчиняли двері своїх господ, запрошуючи переночувати стомлених подорожніх.

Під час свята в Єрусалимі завжди з'їдали жертвне ягня. Напевно, що Ісус порівняв Себе з цим ягням, тому що Йому істинному, непорочному Ягнятї належало страждати заради спасіння нашого. Коли минуло сім днів свята, подорожні вирушили у зворотню путь. Йосиф і мати Ісуса також пішли додому, але Ісуса з ними не виявилось. Вони подумали, що Він був з сусідами, або знайомими, котрі поверталися до Назарету, а тому і не злякалися, не помічаючи Його біля себе. Коли ж звечоріло, батьки в тривозі почали запитувати один одного: «Де ж Він?»

Вони довго шукали Його поміж друзями, запитуючи їх: «Чи не бачили ви нашого Сина?», але у відповідь чули: «Ні, сьогодні ми Його ще не бачили?» О, дуже стривожилися батьки і вже не могли спокійно подорожувати. Вони злякалися втратити свій дорогоцінний скарб — Дитя Ісуса. Вони повернулися назад до Єрусалиму, шукаючи Його. Їм знову довелося пройти двадцять миль. Але Ісуса не було ніде. Нарешті вони пригадали, що при храмі було велике приміщення, де священники вчили дітей. Вони прийшли до храму і тут побачили свого Сина, котрий сидів разом із іншими дітьми з вчителями. Він слухав їх і відповідав їм. Всі присутні дивувалися з Його розумних і мудрих відповідей.

Мати Ісуса здивувалася, що Він залишився в храмі, не попередивши їх, тому що Він був слухняним Сином і ніколи нічого не робив без дозволу. Вона сказала Йому: «Дитино! Що ти наробив? Ось я і батько Твій шукали Тебе в такій зажурі». Ісус

відповів: «Для чого вам було шукати Мене? Хіба ви не знаєте, що Я змушений бути там, де власність Отця Мого?» Ісус знав, що Йосиф не був Його рідним батьком. Тоді чому ж Він залишився в храмі, не попередивши їх? Він хотів цим об'явити, що Йому доручив Отець Небесний велику справу на землі. Батьки Ісуса не зрозуміли Його слів, однак мати Його ніколи їх не забула. Ісус повернувся з батьками до Назарету, не виявляючи ніякого непослуху.

Ісус був привітним і добрим для всіх навколишніх людей, тому Його всі любили. Ніхто не міг знайти в Ньому ніякого зла, тому що Він був без гріха. Підростаючи, Він набував знання, хоч як Бог, Він знав все.

Йосиф і мати Його ніжно кохали свого Сина і прихильність Отця Небесного була з ними.

І сталося, що третього дня відшукали у храмі Його, як сидів серед учителів, і вислухував їх, і запитував їх.

Лук. 2:46.

Провідник в пустелі

Мтв. 3:1–6, 13:17; Івана 1:31–34

«Був чоловік — посланець від Бога, іменем Іван» — Ів. 1:6.

Іван був шість місяців старший від Ісуса. Ви пригадуєте, що він був сином священника Захарія.

Іван почав проповідувати раніше за Ісуса. Він поселився в пустелі і почав проповідувати, коли йому сповнилося тридцять років. Він не був схожим на інших людей і одягався не так, як інші. Він носив одяг з верблюжого волосся і шкіряний пояс. Їжа його також відрізнялася від їжі інших людей: він харчувався

Іван Хреститель

тим, що знаходив у пустелі. Там було багато комах завбільшки з дитячий палець, називалися вони сараною або акридами. Іван знаходив їх і на деревах, і в траві; певно, що він збирав хмиз, розпалював багаття і на жаринах готував собі їжу. В дуплах старих дерев він знаходив мед, що його зносили туди бджоли; бджоли збирали мед з диких пустельних квітів.

Багато хто говорив про дивний одяг Івана і його незвичну їжу. Народ хотів бачити Івана і чути, що він проповідує в пустелі. Тисячі людей ішли до нього. Іван проповідував за покаяння: він закликав людей спокутувати свої гріхи. Першим словом його було: «Покайтеся!» Потім Іван говорив людям про пришестя Спасителя. Багато людей спокутували свої гріхи і наворачалися до Бога. Іван приводив їх до річки Йордан і там їх хрестив. Він обмивав їх водою на знак того, що Бог простив їм гріхи. Бог об'явив йому, що Його Син прийде до нього, і що, коли він буде хрестити Його, то Дух Святий злине на Нього.

Нарешті Ісус прийшов до нього. Іван здивувався, що Ісус прийшов хреститися, тому що він знав, що Ісус був безгрішним і не мав потреби в хрещенні для спокутування гріхів. Увійшовши в річку, Ісус підніс молитву до Отця Небесного Свого. Тоді голуб злинув на Ісуса. І пролунав голос з неба, промовляючи: «Це Син Мій Улюблений, Котрого Я сподобав».

Тоді Іван нагадав провіщене йому Богом і з того часу був цілком впевненим, що Ісус є Син Божий.

Спокуса

Матв. 4:1–11

«Протистаньте дияволу і втече від вас» — Як. 4:7.

Після хрещення Ісус пішов у пустелю. Він пішов до такого краю, що знаходився далеко від того місця, де проповідував Іван, і там залишився на самоті. Тільки дикі звірі наповнювали пустелю: вночі лунали рев та гарчання голодних тварин. Але ні леви, ні ведмеді, ні вовки не могли підійти до Ісуса, щоб вчинити йому яке-небудь зло. Ісус не їв нічого: ані меду, ані сарани. Бог — Отець Небесний — беріг Його життя, незважаючи на те, що Він нічого не їв. Богові досить вимовити лише єдине слово: «Живи!», і це слово підтримувало подих життя Його Сина на протязі сорока днів. Господь Ісус пішов у пустелю, тому що там Його мав спокушувати диявол. Ви знаєте, що Він прийшов у цей світ, щоб виконати Божу волю і щоб померти за гріхи наші. Адам і Єва проявили непослух до Бога і підкорилися дияволу. Ісус же вибрав для Себе послух Богові і опір дияволу. Коли минуло

сорок днів утримування від їжі, Ісус зголоднів. І підійшов до Нього диявол і сказав йому: «Якщо Ти Син Божий, накажи цьому каменю зробитися хлібом». Однак, Ісус відповів дияволу, що в Біблії написано, що людина може обійтися і без хліба, якщо Господь відживить її словом Своїм. Потім диявол повів Ісуса на високе місце, на шпиль храму. Храм був побудований на дуже високому місці, на стрімкому горбі, з якого було навіть страшно вниз поглянути. Диявол сказав Ісусові: «Якщо ти Син Божий, кинься додолу, бо ж написано: „Ангелам Своїм заповів про Тебе і на руках понесуть Тебе”. Це справді було так, але Ісус знав, що кидатися додолу з високого горба означало б спокушати Господа, Отця Небесного. Христос відповів: «Написано також: не спокушай Господа Бога Твого».

Диявол намагався ще раз схилити Ісуса до гріха. З такою метою він підняв Його на високу гору і показав Йому всі царства світу і їхню славу. Все, що є в світі чудового, диявол показав Ісусові: престоли, вінки, кораблі і військо, палаци і храми, врочисті святкування, розкішний одяг — все з'явилося на очах Ісуса, все це показав Йому диявол за одну мить. Але спокусник сказав так: «Все це я віддам Тобі, якщо Ти впадеш ниць переді мною, — все буде належати Тобі». Однак диявол сказав неправду, тому що все належить лише одному Богові. Сатана — брехун. Ісус відповів: «Відійди від Мене, сатана, бо написано: „Господеві Твоєму Богу вклоняйся і служи лише Йому Єдиному”».

Побачивши, що йому не вдалося примусити Ісуса згрішити, диявол залишив Його. Коли він відійшов, то ангели принесли Ісусові їжу і служили Йому. З великою радістю вони принесли Ісусові те, що передав ними їхній Владар, Отець Ісуса. Ці ж самі ангели служили раніше Ісусові на небі, коли Він сидів на престолі слави Свого Отця; тепер вони служили Йому на землі, де вони бачили Його ослабленим, стомленим і зажуреним.

Послідовники Агнця

Ів. 1:35–42

*«Будемо любити Його, тому що Він полюбив нас раніше»
— Ів. 4:19.*

Іван продовжував проповідувати в пустелі. Дехто так думав, що він і є обіцяний Спаситель. Одного разу вони прийшли до нього і запитали: «Скажи нам, ти Христос?» Іван відповів: «Ні. Я недостойний зав'язати ремінець Його взуття». Потім Іван розповів їм про справжнього Спасителя і про Духа Святого, що у вигляді голуба злинув на Нього.

Деякі люди весь час перебували з Іваном, слухаючи його проповіді. Цих людей стали називати його учнями. Певного разу був в пустелі з двома учнями Іван, вдалині він побачив Ісуса. Вказавши на нього своїм учням, він сказав: «Ось Агнець Божий, Котрий бере на Себе гріхи всього людства». Іван назвав Ісуса Ягням, тому що Він мав постраждати за наші гріхи, і Він повинен був принести Себе в жертву, як приносили в жертву ягнят. Тільки Його повинні були розіп'яти, а не спалити.

Двоє учнів Івана пішли за Ісусом, почувши такі слова. Ісус оглянувся і побачив їх, і сказав їм: «Що ви бажаєте?» Вони відповіли Йому: «Учителю! Де ти живеш?» Ісус відповів: «Ідіть і побачите». Люди радісно пішли слідом за Ісусом. Одного учня називали Андрієм, а ім'я другого невідоме. Можливо, що це був Іван, улюблений учень Ісуса пізніше. Свого дому Ісус не мав. Він взагалі не мав нічого, окрім одягу. Два учні пішли за Ісусом і зайшли до одного дому, де пробули разом з Ним вечірню годину. Як втішно було для них бесідувати з Ісусом. Люди ті ніколи не могли забути того пам'ятного вечора.

Андрій мав брата, що звався Симоном. Андрій і Симон були рибалками і жили неподалік Галілейського моря. Андрій негайно пішов до свого брата і розповів йому про Ісуса. Він сказав так: «Ми знайшли Месію, що означає Христос». Андрій запропонував братові своєму піти до Ісуса і Симон охоче погодився. Побачивши Симона, Ісус сказав йому: «Ти Симон, будеш називатися Кифом або Петром». Симон дуже здивувався, що Ісус, Котрий бачить вперше, вже знає його ім'я. Ісус дав йому нове ім'я «Петро», що означає «камінь», тому що з того часу Симон повинен був стати духовно міцним і твердим, немов камінь. Ви ще багато дізнаєтеся згодом про Симона Петра, відданого і люблячого учня Ісуса Христа.

Добродушна людина

Ів. 1:43–51

*«Блаженна людина..., що нема в її душі лукавства»
— Пс. 31:2.*

Два брати, Андрій і Симон, прийшли до Ісуса з Галілеї. Озеро, в якому вони ловили рибу, знаходилося в Галілеї. Із цієї країни прийшов один чоловік, що звався Пилипом. Його ніхто не привів до Ісуса: Господь Сам його знайшов. На другий день покликання Симона Петра, Ісус знайшов Пилипа і сказав йому: «Іди за Мною». Цього було досить для Пилипа: він негайно пішов слідом за Ісусом, разом з Симоном, Андрієм і Іваном. І він став учнем Ісуса.

Пилип мав друга на ім'я Нафанаїл. Пилип прийшов і сказав йому: «Ми знайшли Того, за Кого писали Мойсей і пророки. Це Ісус з Назарету. Він син Йосифа». Нафанаїл знав, що Назарет був населений нечестивими людьми, тому і здивувався, що звідти прийшов великий пророк. Він сказав: «Хіба з Назарету може бути що-небудь добре? І Пилип відповів: «Йди і дивись». Двоє друзів пішли до Ісуса, так як свого часу прийшли до Нього два брати. Ісус побачив Нафанаїла, що наближався до Нього і сказав: «Ось справжній ізраїльтянин, в котрому нема лукавства». Це була велика похвала. Дух Святий об'явив Ісусові, що Нафанаїл був людиною прямодушною, тобто щирою. Нафанаїл ніколи раніше не бачив Ісуса, тому він вигукнув здивовано: «Звідки Ти мене знаєш?» Ісус відповів: «Задовго до того, коли тебе покликав Пилип, Я бачив тебе під фіговим деревом». Пилип справді стояв до того під смоковницею; він, мабуть, молився до

*Говорить Йому Нафанаїл:
«Звідки знаєш мене?» Ісус
відповів і до нього сказав: «Я
бачив тебе ще давніш, ніж
Пилип тебе кликав, як під
фіговим деревом був ти».*

Єв. від Св. Івана 1:48.

Господа, зовсім не думаючи, що хто-небудь, окрім Бога, може побачити його. Тоді Нафанаїл відразу зрозумів, що перед ним Ісус Бог, — інакше хто б міг знати його думки під фіговим деревом? Нафанаїл вигукнув: «Равві (тобто «Учителю!»), Ти Син Божий! Ти Цар Ізраїлів!» Як бачите, діти, Нафанаїл мислив проникливіше, аніж Пилип: Пилип назвав його Сином Йосифа, а Нафанаїл вважав Його Сином Божим.

Ісус сказав тоді Нафанаїлові, що невдовзі побачить небо розкритим і ангелів Божих, котрі піднімаються і сходять до Сина Людського. І справді, Нафанаїл бачив ангелів Божих, коли Ісус піднімався на небо.

Так з'явилося п'ять учнів Ісуса: Андрій, Симон, Іван, Пилип і Нафанаїл. Вони всі разом пішли в Галілею, де й перебували. Вони були бідними людьми: учні займалися риболовлюю і були щасливі, що з ними разом перебував їхній Друг і Вчитель Ісус.

Нічний відвідувач

Ів. 2:1–11; 3:1–20

«Хто Духа Христового немає, той не Його» — Рим. 8:9.

Іван Хреститель не творив чудес. Ісус покищо теж не творив ніяких чудес, хоча Він міг творити завжди чудеса. Та ось настала година, коли Ісус почав творити чудеса: передусім Він перетворив воду на вино. Це чудо Ісус зробив відразу, тільки-но повернувся до Галілеї. Нафанаїл жив у місті Кани. Тут і перетворив Ісус воду на вино, на весіллі. П'ять учнів Ісуса теж були там, туди ж прийшла і мати Ісуса з Назарету, що знаходилося від Кани на відстані п'яти миль (близько 8 км.). Це чудо ще раз переконало п'ятьох учнів Ісуса, що Він Син Божий. З Кани Галілейської Ісус пішов до Єрусалиму, тому що наближалася свято Пасхи. В Єрусалимі Ісус творив багато чудес і багато людей повірили в Нього. Вірили здебільшого люди бідні, а багаті лише глузували з них. Однак, поміж знатними знайшовся чоловік, котрий побажав побесідувати з Ісусом. Він був начальником юдейським, звали його Никодим. Цей чоловік не бажав, щоб його бачили люди, коли він йде до Ісуса; ось чому він прийшов до Нього вночі. Никодим сподівався, що ніхто не побачить його, коли він буде стукати в двері дому, де перебував Ісус. Увійшовши, він знайшов Ісуса самого. Никодим сказав: «Равві! Ми знаємо, що Ти Вчитель, посланець від Бога, бо таких чудес, які Ти творив, ніхто не може творити, якщо з ним не буде Бога». Никодим гадав, що Ісус — великий Учитель, він і гадки не мав, що Ісус — це Син Божий. Ісус відповів: «Хто не народиться знову, не зможе увійти до Царства Божого». Никодим дуже здивувався, почувши такі слова і сказав: «Як це людина може

народитися знову? Хіба вона зможе знову стати дитиною?» Тоді Ісус відповів йому, що людина повинна народитися зверху, від Духа. Однак, Никодим не зрозумів цих слів, тому що ніхто не може бачити Духа Святого. Ісус пояснив значення слів Накодимові так: вітер ми також не можемо бачити, але ж ми можемо його чути. Та Никодимові все ще не були зрозумілими ці слова, сказані Ісусом і він вигукнув: «Як же це може бути?» Ісус сказав йому і ще дещо інше. Він сказав йому, що Бог віддасть Свого Сина на смерть за гріхи людей. «Так полюбив Бог світ, — сказав Він, — що віддав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто повірить в Нього, не загинув, але мав життя вічне».

Невдовзі Никодим повірив в Господа Ісуса і народився зверху від Духа Святого. Тоді він вже більше не соромився і не ховався від людей, а виявив свою віру в Господа. Коли ж народ повставав проти Ісуса, то він захищав Його.

Був один чоловік із фарисеїв, Никодим на ім'я, начальник юдейський.

Він до Нього прийшов уночі, та й промовив: «Учителю, знаємо ми, що прийшов Ти від Бога, як Учитель, — бо не може ніхто таких чуд учинити, які чиниш Ти, коли Бог із ним не буде».

Ісус відповів і до нього сказав: «Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства».

Никодим Йому каже: «Як може людина родитися буди старою? Хіба може вона ввійти до утроби матері знову й родитись?»

Ісус відповів: «Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не родиться з води й Духа, той не може ввійти в Царство Боже.

Що вродилося з тіла — є тіло, що ж уродиться з Духа — є дух.

Не дивуйся тому, що сказав Я тобі: Вам необхідно родитись згори.

Дух дихає, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений».

Відповів Никодим і до Нього сказав: «Як це статися може?»

Ісус відповів і до нього сказав: «Ти — учитель ізраїльський, — то чи ж цього не знаєш?»

І, як Мойсей підніс змія в пустині, так мусить піднесений бути й Син Людський,

Щоб кожен, хто вірує в Нього, мав вічне життя.

Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне.

Бо Бог не послав Свого Сина на світ, щоб Він світ засудив, але щоб через Нього світ спасся.

Івана 3:1-10, 14-17.

Жінка з містечка Сіхар

Ів. 4:3-42

«Отець послав Сина Спасителем світу» — І Ів. 4:14.

Невдовзі Ісус залишив Єрусалим. Він знову вирушив зі Своїми учнями до Галілеї. Шлях до Галілеї пролягав через Самарію.

Одного разу Він дуже натовився. Був полудень, сонце пекло нещадно. Так як не було їжі, то учні Ісуса пішли до самарійського міста Сіхар, щоб купити дещо. Коли вони пішли, то Ісус присів відпочити біля криниці. Він любив залишатися насамоті: тоді Він молився. Він захотів напитися води, та не було чим зачерпнути з криниці. Невдовзі прийшла по воду одна самарійська жінка з глечиком. Самаряни, котрі проживали в цій країні, не належали до народу Божого і мало що знали про істинного Бога. Вони ненавиділи юдеїв, а юдеї ненавиділи їх. І це було дуже недобре. Жінці-самарянці не сподобалося, що Ісус сидів біля криниці, тому що Він був юдей. Однак, Ісус повівся з любов'ю до цієї жінки і вирішив спасти її душу.

Він почав з того, що попрохав в неї напитися води. Вона здивовано відповіла: «Як це Ти, будучи юдеєм, просиш в мене, самарянки, напитися води?» Ісус не розгнівався на неї, а лише лагідно сказав: «Коли б ти прохала Мене, то Я дав би тобі воду живу». Жінка не зрозуміла, звідки це Він міг дати їй води. «Пане! — сказала вона, — Ти навіть не маєш чим зачерпнути, а криниця глибока; де ж Ти візьмеш живу воду?» Ісус не сказав їй, про яку воду Він говорив, а звелів їй покликати свого чоловіка. Жінка відповіла: «Я не маю чоловіка». Ісус сказав їй: «Ти сказала правду, бо ти вже мала п'ять чоловіків». Дійсно, це була жінка негарної поведінки. Коли вона вийшла заміж першого разу, то вона залишила свого чоловіка і вийшла заміж за другого. Так вона зробила п'ять разів. Вона була здивована, що Ісусові було все відомо. Та ще більше вона була здивована, що Ісус сказав, що Він це Месія, тобто Христос, Котрого Бог послав у світ. Жінка кинула свого глечика і побігла розповісти всім мешканцям міста Сіхар цю подію.

Аж ось надійшли з міста учні і принесли із собою їжу: хліб, плоти, рибу і мед. Жінка залишила біля кринички свого глечика, так що тепер учні Христа могли легко зачерпнути води, але, замість того, щоб їсти разом з ними, Ісус відмовився від їжі. Учні наполегливо прохали Його, кажучи: «Равві, їж!» Тоді Він сказав їм: «Я маю їжу, якої ви не знаєте». Учні подумали, що може хто-небудь приніс Йому щось поїсти, проте Христос розтлумачив їм, що Він живе тим, щоб творити волю Небесного Отця Свого — спасати грішних людей. Жінка розповіла мешканцям міста Сіхар, що Христос, Котрого Бог послав у цей світ, сидів біля криниці. Тоді вони пішли до Ісуса і прохали Його прийти до них.

Ісус пішов до Сіхаря і був там два дні, навчаючи самарян. Багато там з'явилося віруючих за словом Його, і тоді говорили жінці: «Вже не твоїм словам віримо, бо самі ми чули і дізналися, що Він таки справді Спаситель світу, Христос».

Ісус Назорей

Луки 4:16–22, 28–30

«До своїх прийшов та свої відцуралися» — Ів. 1:11.

Ви вже чули, як привітно зустріли Ісуса в Сіхарі, самарянському місті. Проте зовсім інакше поставилися до Нього в Його рідному місті Назареті. Здолавши неблизький шлях, Він знову увійшов до Назарету.

Суботнього дня Він прийшов до синагоги; погляди всіх присутніх були звернені до Нього. Мешканці міста Назарету знали Його ще хлопчиком, вони чули про чудеса, які Він творив і покладали надію, що і для них Він явить чудо. В синагозі було підвищене місце, на яке сідали ті, котрі вголос читали і тлумачили Святе Письмо. Ісуса попрохали прочитати що-небудь вголос. Служителі синагоги подали Йому одну з книг Біблії. Це була Книга пророка Ісаї, написана на паперовому сувої або на пергаменті.

Ісус піднявся і розкрив книгу, знайшов місце, де було написано: «Дух Господній на Мені, бо Він помазав Мене благовістити вбогим, і послав Мене уздоровляти засмучених серцями, проповідувати свободу для полонених, сліпим прозріння, відпустити стомлених на волю, проповідувати літо Господнє сприятливе» (Іс. 61:1–2).

Потім Ісус закрив книгу, віддав її служителю синагоги, котрий був хоронителем книг Святого Письма і почав проповідувати. Очі всіх присутніх були звернені на Нього: всі з нетерпінням очікували, що Він скаже. Він почав їм цим, що Бог помазав Його Духом Святим, щоб звіщати Євангелію, тобто добру вістку вбогим, щоб втішати засмучених і нещасних і визволяти грішників від гріхів. Всі слухачі дивувалися Його словам, наповненим ласкою і добром; деякі запитували один одного: «Хіба це не син Йосифа?» Вони це запитували з недовірою, що Він Син Божий.

Потім Ісус сказав, що в стародавні часи Бог інколи посилав пророків, котрі творили чудеса в народі, що не належав до народу ізраїльського. Так пророка Іллю Бог послав до міста Сарепти, до бідної вдови. Пророк Єлисей вздоровив від прокази поганського військового начальника сирійського царя, Неємана. Почувши ці слова, вибухнув гнівом весь присутній люд. Присутні

в синагозі юдеї повставали із своїх місць і вигнали Ісуса геть з міста і повели Його на верховину, щоб кинути додолу, маючи надію, що таким чином вони Його умертвлять. О, якими жорстокими були ці пихаті люди!

Проте Бог врятував Свого Сина від злоби людей: Ісус пройшов поміж Своїми ворогами і відійшов до іншого міста. Жорстоким мешканцям Назарету не вдалося Його схопити. Далеко їм було до мешканців міста Сіхаря! Вони ненавиділи Ісуса, хоч знали Його з дитинства. Мешканці Сіхаря бачили Його лише два дні і відразу повірили в Нього.

Рибальські сіті

Лук. 5:1–11

«Добрий і праведний Господь, тому грішних навчає перед дорогою» — Пс. 24:8.

Ісус пішов з міста Назарету і поселився в місті Капернаумі. Це місто знаходилося біля великого Галілейського або Генісаретського озера. Тут жило багато риболовів. Жив там і учень Ісуса Симон Петро; Ісус жив у його господі. Петро і Андрій мали човна, з якого вони ловили на озері рибу. Яків і Іван також мали човни. Всі четверо ловили рибу і розподіляли її між собою. Ісус часто вчив народ на березі озера. Іноді Він проповідував з човна, а народ слухав на березі озера. Певного разу людський натовп тіснив Його так, що Йому важко було говорити. Біля берега були два човни; човни були прив'язані риболовами; самі риболови зійшли на берег, щоб просушити сіті. Ісус увійшов до одного човна, що належав Симонові; Симон, побачивши Учителя в човні, негайно увійшов і сам туди. Господь наказав йому відпливти від берега, а потім сів і почав навчати народ.

Закінчивши навчати, Ісус сказав Симонові: «Відпливи туди, де глибше, і закинь сіті свої». Симонові не хотілося робити це, тому що він вважав таку справу безнадійною. І він відповів: «Учителю, Котрий навчає нас! Ми всю ніч ловили і нічого не зловили, але, за словом Твоїм, закину».

Добре, що Симон зробив так. Разом з Андрієм закинули вони сіть; коли ж вони почали тягнути її, виявилось, що риби стільки, така сила-силенна, що сіті прорвалися. Вони подали знак Якову і Іванові, щоб ті допомогли їм; Іван і Яків ловили поруч з ними на іншому човні. Нарешті вони вчотирьох витягнули сіті і заповнили рибою два човни вщерть так, що почали аж потопати. Побачивши таке чудо, Симон Петро припав до ніг Ісуса і вигукнув: «Залиши мого човна, Господи, бо я грішна людина!» Звичайно, Петро був щасливим, що з ним був Ісус, говорив він це

тому, що настрашився. Він відчував, що недостойн Ісусової любові. Петро часто дорікав Господа, що Той не сприяє його праці. Тепер він визнавав, що був неправий, а думаючи так, Петро відчув і свою гріховність. Проте Господь не пішов від Симона, бо Він любив Свого учня. Він звелів Симонові йти слідом за Ним, пообіцявши йому таке: «Не лякайся, — сказав Ісус, — відтепер ти ловитимеш людей». Це означало, що проповідуючи, Петро повинен навертати серця людей до Господа і таким чином спасати їх. Євангеліє повинно бути сіттю. Всі чотири риболови були вражені побаченим чудом і, витягнувши човни на берег, вони залишили все і пішли слідом за Ісусом.

А зробивши оце, вони безліч риби набрали — і їхній невід почав прориватись...

І кивали вони до товаришів, що були в другім човні, щоб прийшли допомогти їм. Ті прийшли, та й наповнили обидва човни, — аж стали вони потопати.

Лук. 5:6-7.

Уздоровлення хворої дитини

Дуже багатолюдно на дорогах країни. Чоловіки, жінки, діти йдуть по дорогах і говорять про Ісуса. Ісус із Своїми учнями також іде між людьми. Він був на святі Пасхи в Єрусалимі і тепер повертається знову в Галілею.

За деякий час Ісус разом з учнями наблизився до міста Кани. Ти пригадуєш, що в цьому місті Ісус вчинив Своє перше чудо. Люди надіялись, що Ісус може бути вчинить ще одне чудо в цьому місті. Вони бачили як Ісус в Єрусалимі вигнав із храму торговців корів, овець, продавців голубів, а стіл, за яким сиділи мінняйли, перевернув. Зараз люди чекали, що буде робити Ісус.

У цей час до Ісуса підійшов один чоловік, котрий був дуже сумний. Він прийшов з далекого Капернаума. Він був одитий в дуже гарний одяг: це був дуже багатий чоловік. Він служив при дворі царя Ірода. «Господи, — попросив цей чоловік Ісуса, — ходи, будь ласка, зі мною. Мій син дуже хворий і лежить при смерті. Вилічи мого сина, не дозволяй умерти моїй дитині». Ісус уважно слухав, як чоловік із Капернаума благав Його піти разом з ним. Але Ісус не хотів іти з цим чоловіком. Для того, щоб вилічити дитину, Йому не треба було йти до Капернаума. Ісус — Син Бога, і Він Сам — також Бог, Він може робити все!

«Йди додому, — відповів Ісус, — твій син здоровий». Чи добре почув батько? Невже його син здоровий? Але Ісус так сказав, а царедворець вірив Ісусові. «Невже його син виздоровів? — запитували люди один одного. — Невже це правда?»

Батько дитини скоро поспішив назад, додому в Капернаум. Щасливий, він йшов додому: аджеж скоро він обніме свого сина, котрий нарешті виздоровів. Чоловік ніяк не міг збагнути, як Ісус зміг вилічити дитину. Але Ісус — Бог. Він — Спаситель наш.

Протягом всієї далекої дороги царедворець ні разу не зупинився відпочити. Він поспішав додому. Раптом він побачив людей, які бігли до нього. Він їх пізнав: це були його слуги. Побачивши його, вони радісно закричали: «Твій син живий і здоровий!» «Коли йому стало краще, коли він виздоровів?» — запитав царедворець у своїх слуг. «Учора вдень», відповіли вони. І це був якраз той час, коли царедворець розмовляв з Ісусом. Тепер він ще більше повірив в Ісуса.

Разом з своїми слугами щасливий батько поспішив додому. Яке чудо, що його улюблений син виздоровів! Біля дому він побачив свою дитину. Хлопчик підбіг до батька і обійняв його. Дитина була цілком здорова, він виглядав таким міцним і рум'яним, що можна було подумати, що він взагалі ніколи не хворів.

Вдома царедворець розповів своїй жінці і всім своїм друзям, як він ходив до Ісуса, і як Ісус не пішов з ним у Капернаум, а лише сказав: «Йди додому, твій син здоровий!» Царедворець

Зрозумів тоді батько, що була то година, о котрій до нього промовив: «Син твій живе». І вірував сам і весь його дім.

Єв. від Св. Івана 4:53.

розказав, що це було якраз учора вдень, в той саме час, коли хлопчик виздоровів. «Ісус – Син Бога, – сказав царедворець своїм жінці, дітям і слугам, – Він – Спаситель наш, ми повині любити Його і вірити в Нього, Він зробить нас всіх щасливими. Вірте! Він вилічив мого сина». І всі повірили в Ісуса.

- 1) З якого свята повертався Ісус з Єрусалима?
- 2) Про що просив царедворець в Ісуса?
- 3) Що відповів йому Ісус?
- 4) Що розповів царедворець про Ісуса?
- 5) У кого повірили царедворець, його жінка і всі інші?
- 6) І чому всі вони були щасливими?

Суботній день

Луки 4:33–42, Марка 1:21–35

«Я повинен виконувати справу Того, Хто послав Мене, поки ще день» — Ів. 9:4.

Тепер я розповім вам, як саме Ісус поведився суботнього дня. Як ви знаєте, Він жив на березі озера в Капернаумі. Він завжди заходив до синагоги, сідав разом з учителями і книжниками, і читав народові Слово Боже. Одного разу сидів в синагозі чоловік, полонений нечистим духом або бісом. Нечистий дух увійшов не до серця його, а в тіло. Коли нечистий дух полонить людину, то вона стає дуже злою, особливо, коли панує в його серці; коли ж біс володіє тілом людським, то той чоловік стає дуже нещасним. Біс завдає дуже великих страждань людині.

Коли всі слухачі дивувалися Ісусовій науці і всім словам Його, то чоловік, пройнятий бісом, вигукнув: «Що Тобі потрібно від нас, Ісусе Назарянине, залиш нас!? Ти прийшов для згуби нашої, знаємо, що Ти Святий Божий». Та Господь Ісус не звернув уваги на похвалу, сказану бісом. Христос заборонив йому кажучи: «Замовчи і залиши його». Бісові не хотілося залишати чоловіка, але він змушений був покоритися Ісусові. Виходячи з чоловіка, він доклав всіх зусиль, щоб причинити йому щонайбільше страждань — біс кинув щосили чоловіка посередині синагоги. Але, тільки-но злий дух вийшов, чоловік зразу зцілювався від своєї важкої хвороби. Всі були вражені цим чудом і говорили: «Навіть і нечисті духи підкоряються йому!»

Вийшовши з синагоги, Ісус повернувся до хатини, де Він тимчасово мешкав. Цей дім належав Симонові і Андрію. З Ним пішли також Яків і Іван. Вони вирішили пообідати. Але передусім вони розповіли Ісусові, що в домі є важко хвора жінка. Це була мати Петрової дружини. Вона була хвора на гарячку, Ісус негайно пішов до кімнати, де хвора лежала і марила в забутті. Ісус підійшов до неї і звелів гарячці залишити жінку. Жар перестав і жінка відразу виздоровіла. Вона піднялася і прислужувала Ісусові за столом. Всі присутні здивувалися, тому що здебільшого хворі на гарячку не зразу видужують, але ще довго почуваються слабкими.

Непомітно звечоріло; день суботній наближався до кінця, тому що єврейська субота починалася увечері в п'ятницю і закінчувалася при заході сонця в суботу. При заході сонця безліч людей прийшли до Ісуса: хворі, сліпі, глухі, біснுவаті. Біси кричали: «Ти, Христос, Син Божий!» Але Ісус виганяв їх, забороняючи їм говорити, що Він Христос. Ісус з раннього ранку до пізньої ніченьки творив добро і справедливість. Йому належало відпочивати вже, але Він не дозволяв Сам Собої

спочинку після такого напруженого дня. Він йшов до безлюдного місця, туди, де ніхто не заважав би Йому, і там молився насамоті.

Розслаблений і четверо його друзів

Луки 4:42–43; 5:17–21

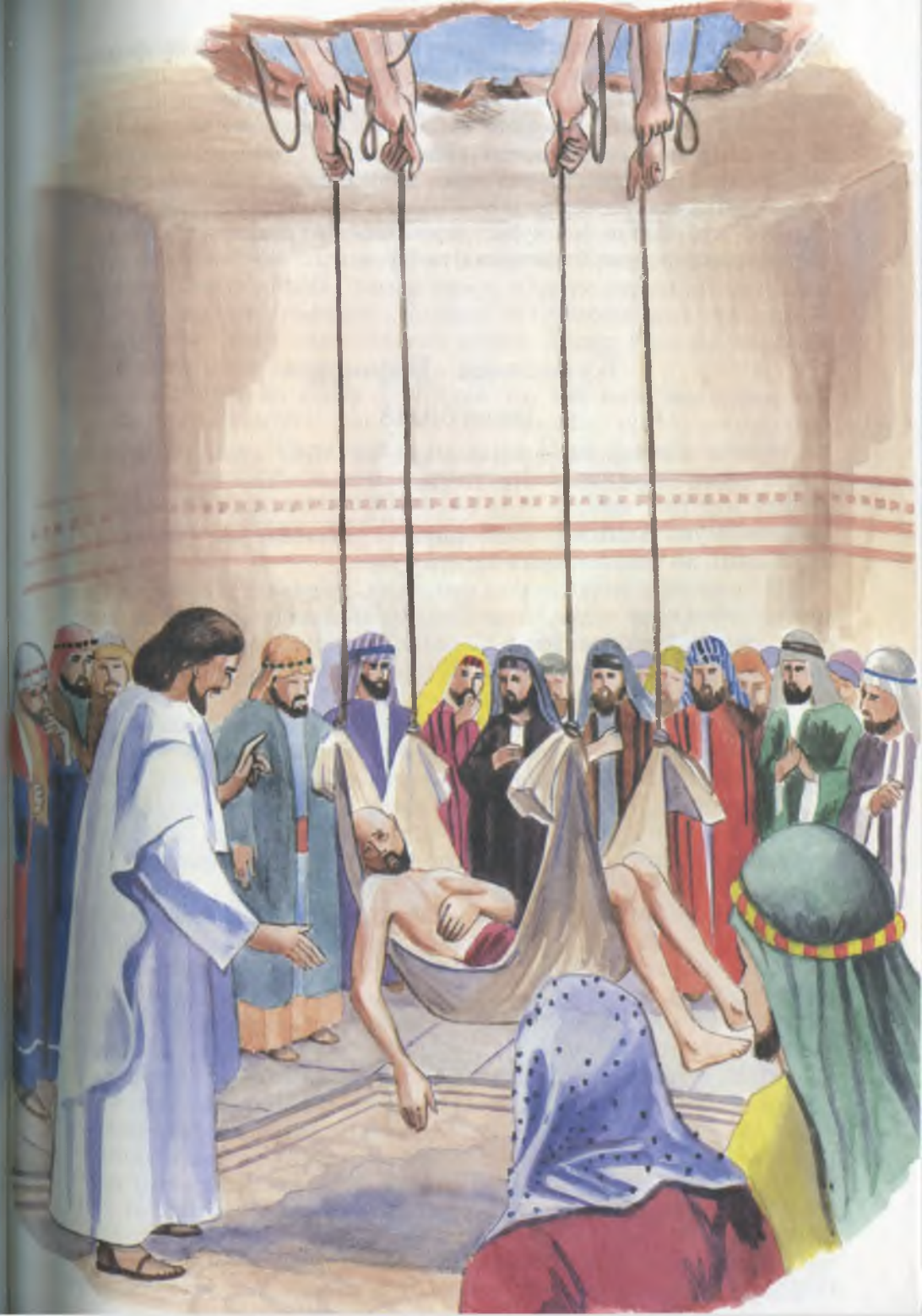
«Блаженний, кому прощені злочини, кого гріхи забуті».
— Пс. 31:1.

На світанку Петро не знайшов Ісуса в господі, тому він вирішив піти шукати Його. Разом з ним пішли ще декілька чоловіків. Вони знайшли Ісуса в безлюдному місці: Він молився. Вони сказали Йому: «Всі Тебе шукають». Вони мали надію, що Ісус повернеться разом з ними до Капернаума, та Ісус сказав, що Він мусить благовістити Царство Боже і серед інших народів. При зустрічі з Ним Йому виносили хворих — дорослих і дітей — і Він всіх uzдоровлював.

Невдовзі Він повернувся до Капернаума, де мешкав в Петра; здебільшого Він зупинявся в його домі. Почувши, що Ісус повернувся, всі надзвичайно зраділи. Всі бажали почути Ісуса, тому відразу невеличка господа Петра була заповнена людьми; ті, хто не зміг потрапити всередину хатини, слухали біля дверей, на вулиці. Разом з простими людьми прийшли і пихаті, зарозумілі, котрих називали фарисеями. Вони були впевнені, що являються людьми добрими, тому що вони знали Святе Письмо і довго молилися. Проте вони ненавиділи Ісуса і повставали проти Нього. Ці люди також були в домі Петра, де Ісус навчав народ.

Невдовзі до Петрової хатини підійшли чотири чоловіки, але вони ніяк не могли потрапити всередину, щоб і собі послухати Ісуса. Вони принесли нещасного розслабленого; той лежав нерухомий і безпомічний. Його друзі принесли до Ісуса. Переконавшись, що увійти неможливо, вони винайшли спосіб, як показати хворого Ісусові. На стіну була сперта драбина, по якій вони і піднялися на покрівлю хатини: покрівля була плоскою. Насилу вони витягнули на покрівлю і рядно з хворим. Потім вони зробили отвір в покрівлі хатини і, прив'язавши мотузки до кінців рядна, спустили розслабленого всередину. Таким чином розслаблений опинився посередині кімнати, де проповідував Ісус. Господь, побачивши їхню віру, втішився духом; четверо друзів не сумнівалися ані на йоту, що Христос може зцілити їхнього друга, такого нещасного.

Глянувши на розслабленого, Ісус сказав йому: «Я прощаю тобі гріхи твої». Він знав, що це найбільше гнітило хворого. Горді фарисеї почали говорити поміж собою так: «Як цей Ісус може

прощати гріхи? Він лихословить ім'я Господнє!» Хоча фарисеї своїх думок вголос не виказували, проте Ісус відразу прочитав їхні помисли і сказав: «Що легше сказати: прощаються тобі гріхи твої чи „Вставай та ходи“?» Потім звернувся до хворого: «Вставай, візьми свою постіль і йди додому». Той чоловік негайно піднявся за словом Його, взяв рядно своє і пішов додому, дякуючи Богові.

Всі, хто бачив це чудо, дивувалися і славили Господа, а фарисеї продовжували ненавидіти Ісуса.

Купальня «Віфезда»

Івана 5:1-18

«Бо мої вороги порозкривали на Мене вуста нечестиві, роти злорадні» — Пс. 108:2.

Інколи Ісус залишав Капернаум і певний час мешкав в Єрусалимі, де також творив багато чудес.

В Єрусалимі знаходилася купальня, де раз на рік можна було спостерігати таке чудо: Ангел Господній відвідував її і хвилював воду; хто заходив першим у воду після того, як ангел порушував дзеркало води, той обов'язково ставав здоровим, незалежно від того, яка хвороба мучила його.

Ніхто не знав наперед, коли ангел зайде до купальні, тому туди приходили всі в надії і довго чекали на вшестя ангела. Всім цим людям необхідно було мати який-небудь притулок, де вони могли б ховатися від холоду і від спеки в полудень; тому поруч з купальнею знаходилися п'ять наметів, де хворі знаходили тимчасовий притулок. Це місце називалося «Віфездою», що означало «Дім ласки».

Якоїсь суботи Ісус побачив чоловіка, такого немічного, що він насилу міг рухатися. Деякі хворі були зі своїми друзями, котрі за ними доглядали. Цей чоловік був сам-самісінький, він не мав надії, що йому хтось допоможе. Він не мав таких чотирьох друзів, як у того розслабленого в Капернаумі. Ісус зглянувся на цього бідного хворого. Він знав, що той хворіє вже тридцять вісім років. Ісус підійшов до нього і лагідно запитав: «Хочеш бути здоровим?» Страждальник відповів: «Так, Господи, але не маю людини, котра спустила б мене в купальню, коли хвилюється вода; коли я приходжу, то вже знаходиться хтось інший, котрий увійшов першим». Ісус сказав йому: «Вставай, бери постіль твою і йди». Хворий одужав негайно, взяв постіль свою і пішов. А Ісус залишив те місце.

Народ, котрий стояв навколо, побачив, що хворий несе свою постіль, то людському здивуванню не було меж, тому що всі добре

знали цього хворого, котрий стільки років пролежав біля купальні нерухомо. Але і тут знайшлися ненависники Ісуса, фарисеї: побачивши, що хворий несе свою постіль, вони почали дорікати йому, кажучи: «Сьогодні субота; не можна тобі брати постіль». А той відповідав їм: «Той, Хто мене зцілив, наказав мені, щоб я взяв свою постіль і ходив». Злі люди запитували його: «Що це за чоловік, Котрий тобі так сказав?» Зцілений не знав, Хто його уздоровив, тому що раніше він ніколи не зустрічався з Ісусом. Проте невдовзі він пізнав Його в храмі. Христос, побачивши зціленого Ним чоловіка, сказав йому: «Ось ти видужав: не гріши надалі, бо можеш померти». Раніше той чоловік жив гріховним життям, тому він і захворів так важко. Тепер Господь наказав йому розкаятися в своїх гріхах.

Зцілений пішов до юдеїв і об'явив їм, що його визволив від хвороби Ісус. Мабуть він і не підозрював, що ті люди так ненавиділи Ісуса. Вони чигали на душу Його, щоб умертвити за те, що Він творить чудеса в суботу; так вони говорили всім. Насправді ж вони хотіли вбити Ісуса за те, що Той був таким добрим, таким святим, що був подібним до Свого Отця Небесного.

Одужання сухорукого

Лук. 6:6–11, Марк. 3:1–12

«Гнав чоловіка нещасного і вбогого, і засмученого серцем» — Пс. 108:16.

Ісус невдовзі залишив Єрусалим, наперед злі наміри фарисеїв знаючи. Він повернувся в край галілейський, до великого озера, яке називали Галілейським морем.

Ісус пішов, як завжди, в суботу до синагоги. Там було багато фарисеїв, котрі дуже ненавиділи Його і намагалися звинуватити Ісуса за те, що Він зціляв в суботу. Ісус знав всі їхні плани, але це не зупинило Його показати ще одне чудо. В синагозі Ісус побачив чоловіка з сухою рукою: права рука його всохла і була такою тоненькою і слабкою, що він не міг нічого робити нею.

Ісус сказав нещасному: «Підійди сюди, на середину, щоб тебе всі могли побачити». Чоловік той встав і вийшов на середину. Потім Ісус деякий час мовчав, а фарисеї висловлювали своє невдоволення. Нарешті Він сказав: «Ви запитуєте, чи можна в суботу зціляти? Я ж запитаю вас таке: Що можна робити в суботу? Добро чи зло? Спасати душу чи згубити?» Запитуючи так, Ісус хотів в суботу відживити всохлу руку хворого, фарисеї ж шукали нагоди, щоб умертвити Ісуса. Ніхто не міг відповісти Ісусові. Тоді Ісус запитав їх ще раз впевнено: «Хто, маючи одну вівцю, не витягне її з ями, якщо вона впаде туди в суботу? А людина набагато значніша за вівцю! Отож, в суботу можна робити добро». Ісус повернувся і поглянув на пихатих фарисеїв. Погляд Його палав справедливим гнівом, але в Ньому відображалася і глибока скорбота: Ісус так журився, що жорстокі серцями фарисеї не вірили Йому, незважаючи на всі бачені ними чудеса.

Чоловік з сухою рукою стояв посередині синагоги. Нарешті Ісус звернувся до нього: «Простягни твою руку!» Чоловік той попробував виконати веління Господа і виявилось, що він спроможний зробити це: рука була здоровою. Фарисеї, побачивши це чудо, ще сильніше зненавиділи Його. Вони були розлючені до краю і почали радитися поміж собою, як умертвити Ісуса. Ісус, знаючи їхні наміри, знову пішов до моря. Його учні пішли слідом за Ним. Великий натовп людей з віддалених і близьких місць пішов теж за Ним. Хворі тіснили Його, намагаючись хоча б доторкнутися до Нього і одужати. І багато страдників одужували.

Проповідь на горі

Мтв. 5:1–48

«Слухайте, тому що Я говоритиму важливе» — Прип. 8:6.

Був такий час, коли Його оточував великий натовп. Ісус піднявся на гору, сів на підвищенні, і почав навчати, кажучи: «Блаженні вбогі духом, бо їм належить Царство Боже. Блаженні засмучені, бо вони будуть втішені. Блаженні лагідні, бо вони впадкують землю. Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагодовані будуть».

Блаженні милостиві, бо вони будуть помилувані.
Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога.
Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть.
Блаженні вигнані за правду, бо їхнє Царство Небесне.
Блаженні ви, як ганьбити та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати та лихословитимуть вас заради Мене.

Радійте та веселіться, бо велика ваша нагорода на небесах! Бо так гнали і пророків, що були до вас».

Вбогих духом Господь назвав тих, котрі настільки принижують себе, що вважають себе грішнішими за інших і знають, що вони мають багато недоліків. Тут сказано про тих, котрі терпляче зносять і зажуру, і скорботи, а головне про тих, котрі оплакують свої гріхи і намагаються виправитися.

Лагідними називаються люди, котрі переборюють свій гнів, не люблять сперечатися, живуть мирно і покірливі перед своїми начальниками.

Хто любить правду і шукає її, той вгамує свою спрагу.

Тільки тоді, коли людина очищає своє серце каяттям, лише тоді, коли вона бореться зі своїми гріховними почуттями, лише тоді вона може відчутти присутність Божу.

Тим, хто співчуває страдникам і допомагає їм, допоможе і Господь.

Ті, хто намагаються жити мирно, мирити між собою людей, достойні назви Синів Божих.

Хто заради правди жертвує своїми земними благами і побажаннями, той отримає нагороду в Царстві Небеснім.

Продовжуючи свою проповідь, Ісус назвав Своїх учнів «сіллю землі» і «світлом світу». Як свічка освітлює темну кімнату, так учні Христові повинні повсюди нести світло Боже. Ісус сказав: «Ви — світло світу. Не може заховатися місто, яке стоїть на горі. І коли запалюють свічку, то не кладуть її під посудину, але на свічнику і світить всім в домі. Тож так нехай світить світло ваше людям, щоб вони бачили ваші добрі справи і прославили Отця

Вашого Небесного». Потім Ісус розтлумачив учням Своїм, як їм належить виконувати старозаповітні заповіді: «Ви чули, що сказано було колись: „Не вбивай; хто ж вб'є, підлягає суду“. А Я кажу вам, що кожний, хто гнівається на брата свого даремно, підлягає суду; хто скаже на свого брата „рака“, тобто „нерозумний чоловік“, той мусить постати перед верховним судом або синедріоном». Отже, діти, ви бачите, що ми повинні бути дуже обережними по відношенню до всіх, хто нас оточує, як нам потрібно бути чемними, щоб не сказати що-небудь образливе і неприємне.

А ще Ісус так сказав: «Якщо ти принесеш свій дар до жертовника, і там згадаєш, що твій брат ображений тобою, то залиши твій дар перед жертовником і сходи раніше помирись зі своїм братом, а вже тоді принеси твій дар». А ще ви чули, що було сказано колись: «Не порушуй присяги, але виконуй їх перед Господом». Так Бог через Мойсея заповів людям, що хто дав обіцянку і затвердив її присягою, то повинен був виконувати свою присягу. Господь Ісус сказав Своїм учням: «Я вам кажу: не присягайте зовсім: ні небом, бо воно престол Божий, ні землею, тому що вона підніжжя Його ніг, ані Єрусалимом, тому що це місто великого Царя, ні головою твоєю не присягай, тому що не можеш ні одну волосинку зробити білою або чорною. Хай слово твоє буде „так-так, ні-ні“. А що понад того, то це від лукавого». «Ви чули, що сказано: „око за око і зуб за зуб“. Тоді в Старому Заповіті було дозволено мстити за зло. Господь сказав нам: «Кажу вам: не ставайте проти зла. Але хто вдарить тебе по лівій щоці, ти поверни до нього і другу (праву)... Від того, хто просить щось в тебе або хоче позичити, ти не відхиляйся».

Звелів також Ісус не лише не мстити ворогам, але ще й робити їм добро. «Ви чули, що сказано: кохай ближнього твого і ненавидь ворога твого. А Я вам кажу: кохайте ворогів ваших, благословляйте проклинаючих вас і моліться за тих, хто вас ображає і жене геть, тоді ви будете синами Отця вашого Небесного, бо Він наказує сонцю Своєму сходити і над злими і над праведними, і посилає дощ на добрих і лихих. Отже, якщо ви любитимете люблячих вас, якої ж ви чекаєте нагороди?... Отже, будьте доскональними, тому що і Отець ваш небесний є доскональним».

Продовжуючи наставляти учнів, Ісус Христос сказав: «Не судіть, то й не будете засуджені; тому що яким судом судите, таким і ви будете засуджені; якою мірою міряєте, так і вам буде відміряно».

«І що ж ти бачиш сучок в оці твого брата, а поліна у своєму оці не відчуваєш? Або як ти скажеш своєму братові: давай я витягну сучок з ока твого, а в твоєму оці колода? Двоєдушний! Витягни насамперед колоду з свого ока, а тоді вже будеш знати, як витягти сучок із ока твого брата». Кажучи це,

Господь хотів сказати, що це дуже недобре осуджувати інших, маючи такі самі недоліки. Замість того, щоб осуджувати інших і вчити інших, ми повинні помічати і виправляти свої власні помилки.

«Прохайте і дасться вам; шукайте і знайдете; стукайте і відчинять вам, бо кожен благаючий — отримає, шукаючий — знайде і стукаючому відчинять. Чи буде поміж вами така людина, котра, коли її син попрохає в неї риби, то дасть йому гадюку? Або, коли її син проситиме хліба, то подасть йому камінь? Отже, якщо ви, будучи лихими, можете робити добро своїм дітям, то і Отець наш Небесний пошле благословення Своє благаючим Його. Отже, у всьому, як ви хочете, щоб люди поводитися з вами, таким мусить бути і ваше відношення до них: в цьому весь закон і пророки». Такими словами Господь бажав навчити учнів Своїх приходити до Нього зі своїми бідами і нуждами в молитві. Щодо інших людей, то Господь підказує нам, що ми повинні вести себе так, як би ми бажали, щоб вони ставилися до нас, виявляючи ласку нам, поблажливість, любов і участь в наших незгодах.

«Входьте тісними ворітьми, тому що широкі ворота і шлях вільний, пролягає до загибелі і ним йдуть більшість, а тісні ворота і шлях тернистий, простують до життя. І багато йдуть цим шляхом». Краще нам відмовитися від того, що складає приємність для нас, але Господь вважає це гріховним і небажаним; Господь обов'язково благословить нас за таку відданість Йому.

«Не всякий, хто каже Мені: „Господи, Господи!“ увійде до Царства Небесного, але виконуючий волю Отця Мого Небесного». «Отже, кожного, хто слухає слова Мої, уподіблю до мужа розумного, котрий збудував свій дім на камені. І злинув дощ, і розлилися ріки, і подули вітри, і натиснули на той дім; і не впав той дім, тому що був на кам'яному фундаменті. А кожного, хто слухає Мої слова і не виконує, подібний той до людини безтямної, котра будує свій дім на піску. І гримнув грим, і почалася злива, ріки повиходили зі своїх берегів, засвистали вітри і налягли на той дім: і з гуркотом зруйнувався він». Коли Господь закінчив проповідувати, то народ дивувався тому, що Він навчав. Він не намагався говорити красномовно, проте кожне слово Його було натхненним і віяло від нього силою і величчю.

Уздоровлення слуги римського воєначальника

Всі люди, які бачили як Ісус воскресив юнака, пішли за ним в місто Капернаум. У цей час в Капернаумі жив один римський воєначальник. Він командував сотнею воїнів римської армії. У цього воєначальника був один слуга, якого римлянин дуже любив. Але раптом цей слуга захворів, і воєначальник дуже боявся, що його слуга помре. Дізнавшись, що Ісус прибув до Капернаума, римлянин пішов до своїх єврейських друзів і попросив їх: «Чи не могли б ви піти до Ісуса і привести Його до мене в дім, щоб Він зцілив мого слугу?» Євреї дуже любили і поважали цього римлянина: адже він побудував в місті нову синагогу, так називають євреї свою церкву. Тому вони негайно пішли до Ісуса і стали просити його: «Зціли, будь ласка, слугу римського воєначальника! Він гідний цього: він любить наш народ і побудував нам синагогу».

Ісус погодився і пішов з людьми до дому римлянина. Але недалеко від дому римлянина Ісус зустрів людей, котрих той послав назустріч Йому. Ці люди сказали Ісусові: «Наш пан велів сказати Тобі: „Не турбуйся, Господи! Я не достойний того, щоб Ти увійшов в мій дім, і вважаю себе недостойним самому прийти до Тебе. Але скажи слово, і слуга мій виздоровіє!“» Ісус здивувався, почувши такі слова. Римський воєначальник вірив в Нього. Він вірив в то, що Ісус – Син Господа. Ісус сказав оточуючим Його людям: «Такої великої віри Я не зустрічав навіть в Ізраїлі».

Коли послані воєначальником люди повернулися додому, вони побачили, що улюблений слуга римлянина став цілком здоровим: Ісусвилічив його. Він зробив це тому, що римлянин вірив в Нього, вірив в те, що Ісус – Син Господа.

- 1) Про що римлянин попросив своїх друзів?
- 2) У що вірив римлянин?
- 3) Що сталося з його хворим слугою?

А коли Він до Капернауму ввійшов, то до Нього наблизився сотник, та й благати зачав Його, кажучи: «Господи, мій слуга лежить удома розслаблений, і тяжко страждає».

Він говорить йому: «Я прийду й уздоровлю його».

А сотник йому відповів: «Недостойний я, Господи, щоб зайшов Ти під стріху мою... Та промов тільки слово, — і видужає мій слуга!

Бо й я — людина підвладна, і вояків під собою я маю; і одному кажу: піди — то йде він, а тому: приходи — і приходять, або рабові своєму: зроби те — і він зробить».

Почувши таке, Ісус здивувався, і промовив до тих, хто йшов услід за Ним: «Поправді кажу вам: навіть серед Ізраїля Я не знайшов був такої великої віри!»

Єв. від Св. Матвія 8:5-10

Воскресіння сина вдови в Наїні

У Наїні жила одна жінка. Чоловік у неї давно помер, а вдова жила разом із своїм єдиним сином. Але нове горе звалилося на бідну жінку: син її захворів і помер. Юнака мали бути поховати недалеко від міста. Багато людей прийшли на похорон єдиного сина вдови. Чоловіки положили мертвого юнака на носилки, підняли їх і понесли на своїх плечах. А коли процесія виходила із міста, всі побачили, що їм назустріч іде товпа народу. Серед людей, які йшли в місто, був і Ісус з Своїми учнями. Інші люди йшли за Ісусом і слухали, що Він говорить.

Ісус, побачивши похоронну процесію, підійшов ближче. Він подивився на мертвого юнака, на мати, яка плакала, і сказав жінці: «Не плач!» Потім Ісус підійшов до носилок, на котрих лежав юнак, і сказав: «Юначе, тобі кажу: встань!» І... юнак тут же ожив. Ісус повернув матері сина. Щаслива жінка не могла прийти до себе від радості: її любий син був живий! Усі люди бачили це чудо, але багато з них налякалися і збентежилися. Вони стали говорити один одному: «Ісус — великий пророк! Він — слуга Господа. Бог послав нам Свого пророка». Люди ще не знали, що Ісус — Спаситель наш, що Він — Син Бога.

Багато ще різних діл належало Ісусові вчинити на землі; багатьох людей зробить Він щасливими. Він взяв на Себе гріхи всіх тих, хто вірить в Нього і любить Його.

Запитання:

- 1) Хто помер в Наїні?
- 2) Хто прийшов в місто під час похорону?
- 3) Що сказав Ісус мертвому юнакові?
- 4) Хто був щасливий?

Воскресіння дочки Яїра

Ісус разом із своїми учнями прийшов до Капернауму. Багато народу стояло на березі моря і чекало Його. Всі хотіли знати, що буде робити Ісус, що Він їм скаже.

Ісус вийшов на берег, і люди оточили Його. Серед цих людей був чоловік на ім'я Яїр. Він був начальником синагоги. Синагога — це єврейська церква, і Яїр був найголовнішим чоловіком в ній. Але тепер його вигляд був дуже розгублений і переляканий. Справа в тому, що у Яїра була дванадцятилітня дочка, яка тяжко захворіла. Тому, підійшовши до Ісуса, Яїр упав перед Ним на коліна і став просити: «Господи, увійди в дім мій! Моя дочка дуже хвора, я боюся, що вона помре. Вилікуй мою дочку!» Ісус погодився. Але навколо Нього було так багато народу, що Він ледве пробрався крізь натовп. Раптом Ісус зупинився і запитав:

І ось, як до брами міської наблизився Він, виносили вмерлого, одинака в своїй матері, що вдовою була. І з нею був натовп великий із міста.

Як Господь же побачив її, то змілосердивсь над нею, і до неї промовив: «Не плач!»

І Він підійшов, і доторкнувся до мар, носії ж зупинились. Тоді Він сказав: «Юначе, кажу тобі: встань!»

І мертвий устав, і почав говорити. І його Він віддав його матері.

Лук. 7:12-15.

«Хто доторкнувся до Мене?» Ніхто не відповів. Але Ісус знав, хто підійшов і доторкнувся до Нього.

Справа в тому, що серед людей, які товпилися навколо Нього, була жінка, яка вже дуже давно хворіла. Лікарі не могли їй допомогти, тому, коли Ісус вийшов на берег, вона підійшла до Нього і доторкнулася до поли Його плаща. Жінка вірила, що це їй допоможе. І сталося чудо: жінка видужала. Це сталося тому, що вона вірила в Ісуса. Але коли Ісус запитав: «Хто доторкнувся до Мене?», жінка промовчала і не відповіла. «Учителю! — відповів тоді один із учнів Ісуса, Петро. — Тут так багато народу, всі штовхаються. Хіба можна в такому штовханню знати, хто доторкнувся до Тебе?» Але Ісус відповів: «Я знаю, що хтось доторкнувся до Мене. Я відчув силу, яка вийшла із Мене». Це була та сила, яка вилікувала жінку. Почувши слова Ісуса, перелякана жінка підійшла до Ісуса і розповіла Йому все. Вона розповіла, що вже давно хворіє, і що лікарі не могли їй допомогти, тому вона вирішила підійти до Ісуса і доторкнутися до Його плаща. Жінка розповіла про те, що як тільки вона доторкнулась до плаща, вона відразу ж видужала. Вислухавши її, Ісус сказав: «Віра твоя спасла тебе. Іди з миром!»

Поки Ісус розмовляв із жінкою, до Яіра підійшов слуга і сказав: «Дочка твоя померла. Не турбуй Ісуса, Він вже не може допомогти їй». Але Ісус почув це, сказав Яіру: «Не бійся! Віруй, і станеться чудо». Потім разом із Своїми учнями Він пішов до дому Яіра. Люди чули всю розмову і також пішли за Ісусом, щоб подивитися, що Він буде робити. Підійшовши до дому Яіра, Ісус разом з Петром, Іваном і Яковом увійшли в дім, залишивши інших чекати на вулиці. В домі навколо ліжка дівчинки стояли родичі і слуги, всі плакали. Ісус сказав: «Не плачте! Дівчинка не вмерла, вона просто спить». Але ніхто не повірив Йому. Тоді Він сказав усім вийти з кімнати, дозволив лишитись тільки Своїм учням, батькові і матері дівчинки. Разом з ними Він підійшов до ліжечка, на якому лежала дитина, і сказав: «Встань!» І сталося чудо. Відкривши очі, дівчинка потягнулась і встала. Ісус звелів матері принести їжу для дитини, і дівчинка з'їла все, що їй дали. Тепер всі зрозуміли, що вона цілком видужала. Яір і його жінка були дуже щасливі, але вони ніяк не могли збагнути, як же Ісус зміг воскресити їхню дочку. Ти, певно, також не можеш зрозуміти цього, але цього і не треба розуміти. В це треба вірити.

З а п и т а н н я :

- 1) Про що Яір просив Ісуса?
- 2) Хто доторкнувся до плаща Ісуса?
- 3) Що сталося з жінкою?
- 4) Хто ввійшов в дім Яіра разом з Ісусом?
- 5) Що сказав Ісус дівчинці?
- 6) Коли всі зрозуміли, що дівчинка цілком видужала?

Як Він ще промовляв, приходив ось від старшини синагоги один та й говорить: «Дочка твоя вмерла, — не турбуй же Вчителя!»

Ісус же, почувши, йому відповів: «Не лякайся, тільки віруй, — і буде спасена вона».

Прийшовши ж до дому, не пустив Він нікого з Собою увійти, крім Петра, та Івана, та Якова, та батька дівчати, та матері.

А всі плакали та голосили за нею... Він же промовив: «Не плачте, — не вмерла вона, але спить!»

І насміхалися з Нього, бо знали, що вмерла вона.

А Він узяв за руку її та й скрикнув, говорячи: «Дівчатко, вставай!»

І вернувся їй дух, — і хвилі тієї вона ожила... І звелів дати їй їсти.

І здивувались батьки її. А Він наказав їм нікому не розповідати, що сталося.

Лук. 8:49-56.

Дванадцять апостолів

Луки 6:12–19

«Блаженні очі ваші, котрі бачать і вуха ваші, котрі чують» — Матв. 13:16.

Ісус мав багато учнів. Всі, хто любив слухати Його, а також всі віддані Йому люди, називалися Його учнями. Однак, не всі ці люди постійно перебували з Христом.

Господь забажав мати при Собі дванадцять учнів, щоб постійно навчати їх. Ісус вибрав їх Сам. До обрання Він всю ніч молився Своему Господеві — Отцю Небесному. Цілісіньку ніч Він залишався на самоті. На світанку Він покликав на гору Своїх учнів. Коли вони прийшли, то Він вибрав серед них лише дванадцять, котрих і назвав «Апостолами». Слово «апостол» означає «посланий». Вони повинні були знаходитися повсякчас з Ним, доки Він їх не пошле проповідувати.

Ось їхні імена: передусім я назву імена Андрія і брата його Симона. Симон мав ще одне ім'я — Петро, що означає «камінь». Це ім'я йому дав Ісус, коли Симон і Андрій були ще риболовами. Далі я вам назву двох інших братів — Якова і Івана, синів Заведесвих. Вони також були риболовами, і рибалили разом з Симоном і Андрієм.

Також були ще два брати — Яків і Юда; згодом вони написали два листи, які ви можете в Біблії знайти: вони називаються «Листами святих апостолів Якова і Юди».

Отже, я назвав вам вже шість апостолів. Інші шість не були братами. Один Апостол називався Матвієм, званий Левієм. Одного разу, коли він сидів на березі озера, збираючи з подорожніх мито, він почув голос Ісуса: «Іди за Мною». Той залишив все і пішов слідом за Ісусом. Господь вибрав його апостолом. Пізніше він написав історію земного життя Ісуса, звану Євангелією або ж благовістям згідно Матвія.

І Фома Господь вибрав апостолом. Коли згодом Господь Ісус помер і потім воскрес, Фома довго ще не міг повірити цьому.

Пилип, дев'ятий апостол, теж сумнівався, що Ісус може нагодувати силу-силенну народу п'ятьма хлібами. Був ще апостол Варфоломій, його також називали Нафанаїлом, його бачив Ісус на молитві під фіговим деревом; це був друг Пилипа.

Одинадцятого апостола звали Симоном, так як і Петра, брата Андрія. Але цього Симона називали ще Кананітом, тому що він був родом з Канів, де Ісус перетворив воду на вино.

Дванадцятого апостола називали Юдою Іскаріотом, котрий згодом зрадив Ісуса і видав Його ворогам. Він служив сатані, виконуючи його бажання і Ісус про це знав. Однак і його Господь вибрав апостолом. Краще для нього було б ніколи не народжуватися на світ.

Ось імена всіх дванадцять апостолів:
Симон–Петро і Андрій — брати рибалки,
Яків і Іван — брати риболови,
Яків і Юда — брати, котрі написали два Послання.
Матвій — митник, збирач мита,
Фома — неквапливий на віру,

Пилип — привів до Господа Нафанаїла,
Варфоломій або Нафанаїл — Господь бачив його під фіговим деревом,
Симон Кананіт — походженням з Кани Галілейської,
Юда Іскаріот — зрадник і запроданець.

З цими дванадцятьма апостолами Ісус зійшов з гори і зупинився на рівнині, і безліч хворих зцілив, котрі приходили до Нього з усіх-усюд з проханням виявити ласку до них і уздоровити.

Ув'язнення Івана

Марк. 6:17

*«Якщо ви і страждаєте за правду, то ви блаженні» —
1 Петра 3:14.*

Тоді, коли Ісус творив чудеса в Галілеї, Іван Хреститель був ув'язненим. Ірод, син того Ірода, котрий наказав винищити в Єрусалимі й околицях його всіх маленьких діточок, наказав зачинити Івана в в'язницю. Незважаючи на жорстоке серце, Ірод любив слухати Івана і виконував деякі його прохання. Та один гріх був йому особливо любий, він ніяк не бажав залишити його. Ірод забрав дружину в брата свого Пилипа. Вона називалася Іродіадою. Вона, звичайно, вчинила погано, залишивши свого чоловіка Пилипа, щоб жити в палаці Ірода. Іван Хреститель говорив Іродові, що тому належить відіслати її назад, додому, і не жити з нею, бо вона дружина його брата.

Ірод не бажав з нею розлучатися, тому що він дуже її любив. Він розповів їй за цю вимогу Івана. Іродіада дуже розгнівалася і сказала Іродові: «Умертви Івана». Проте Ірод не погоджувався, тому що він знав, що народ любив Івана і буде повстання, та й сам Ірод радо слухав завжди Івана. Небажаючи вбивати Івана, Ірод наказав схопити його і зачинити у в'язницю.

В'язниця знаходилася в просторій будівлі поблизу Мертвого моря. Івана закували в кайдани і позбавили волі. З того часу вже не лунав голос в пустелі, промовляючий: «Ось Ягня Боже, Котре на Себе бере гріх світу».

Учні Івана

Луки 7:16–34

«Хто згори приходить, Той понад всіма» — Ів. 3:31.

Учні Івана часто відвідували його в в'язниці. Одного разу вони прийшли до Івана і розповіли йому, що Господь відживив сина вдови, котрого вже несли ховати.

Самі учні не бачили тих чудес, вони лише чули про них. Тому Іван порадив їм піти і подивитися, як саме Ісус творить чудеса: для того, щоб це примусило їх визнати Ісуса Сином Божим. Проте Іван послав лише двох учнів в Галілею, туди, де перебував Ісус, щоб вони запитали Його, чи справді Він є Спасителем, Котрого Бог послав в цей світ. В'язниця знаходилася поблизу Мертвого моря; звідти було далеко до Галілейського моря.

Два посланці прийшли нарешті до Ісуса. Вони знайшли Його поміж хворими, кривими і сліпими. Підійшовши до Нього, вони

сказали: «Іван Хреститель послав нас до Тебе запитати, чи Ти є Той, Котрому належить прийти, чи нам чекати на іншого?»

А саме тоді багатьох уздоровив був Він від недугів і мук, і від духів злих, і сліпим багатьом вернув зір.

Ісус сказав їм: «Ідіть і скажіть Івану, що ви бачили і чули: сліпі починають бачити, криві випростовуються, прокажені очищені, глухі чують, мертві воскресають і вбогі благовістять».

Учні Івана повернулися у в'язницю до Івана. Вони розповіли йому про все, що бачили і чули. Іван не здивувався цим новинам, тому що він знав і знав напевно, що Ісус це Син Божий, Котрий міг творити все, що бажав; він хотів, щоб його учні повірили в Ісуса.

Коли учні Івана пішли, то Ісус почав звеличувати Івана, кажучи: «Ніколи ще на землі не було чоловіка величнішого за Івана Хрестителя. Проте, незважаючи на це, фарисеї говорили, що в Іванові знаходиться біс, а за нашого Господа Ісуса говорили, що це такий чоловік, котрий любить їсти і пити з грішниками. Ця остання думка була вірною: Ісус ненавидів гріх, але Він був Другом грішних, за яких віддав Своє життя, Друг, завжди спасаючий».

Ірод — вбивця

Марка 6:21–29

«Кваплятьса проливати невинну кров» — Іс. 59:7.

Іван Хреститель так і не вийшов з в'язниці: він там помер. Причиною його смерті була Іродіада. Це було так: певного часу, в день свого народження, Ірод влаштував банкет. Запрошених там було дуже багато.

Іродіада не була присутня на банкеті, тому що жінки на той час в таких святах участі не приймали, але була в домі під час тих гульбищ. Коли Ірод бенкетував зі своїми гостями, до зали увійшла дочка Іродіади, племінниця Ірода.

Вона почала танцювати перед бенкетуючими, розв'язно і впевнено, тому що її мати виховала дочку так, що та аніскільки не бентежилася і любила, щоб її всі хвалили. Гості були захоплені юною танцюристкою, а особливо ж втішався нею Ірод. Він вирішив нагородити її і запитав її, що вона хоче. «Прохай у мене, — сказав Ірод, — все, що ти хочеш і я тобі дам, навіть половину свого царства». Звичайно, що Ірод і не думав давати їй половину царства: він просто так це говорив.

Дівчинка не знала, що ж їй попрохати в Ірода, тому вона побігла порадитися з мамою Іродіадою. Звичайно, що вона добре зробила, що пішла запитатися маму, але бідна дівчинка мала погану маму. Дівчинка все розповіла своїй матері. «Дитино моя, — сказала Іродіада, — попрохай Ірода зараз же дати тобі на тарелі голову Івана Хрестителя». Хоча дочка Іродіади була ще дитиною, але вона повинна була пам'ятати, що це гріх вбивати святого пророка, але вона послухала свою маму, покvapливо повернулася до зали і сказала Іродові: «Хочу, щоб ти зараз же дав мені на тарелі голову Івана Хрестителя». Ірод зажурився, почувши таке прохання, він аж ніяк не міг передбачити, що дівчинка попрохає таке. Він спочатку вирішив відмовити їй, але не наважився, тому що налякався, щоб гості його не осудили за те, що він порушив свою обіцянку. Ірод боявся глузувань своїх вельмож більше, аніж Господа.

Ірод послав за своїм зброєносцем, з таким дорученням, щоб той відрубав голову Івану Хрестителю і негайно приніс йому на тарелі; ось яке жахливе діло повинен був робити зброєносець. Посланець пішов і відсік мечем голову Івану Хрестителю у в'язниці. Голова Івана Хрестителя ще й не встигла покритися сивим волоссям, тому що життя його обірвалося в розквіті сил. Він тепер полинув на небо до Бога, щоб там очікувати Святого Агнця Божого, Котрому належало невдовзі постраждати на хресті за гріхи всього людства. Зброєносець поклав залиту кров'ю голову Івана Хрестителя на тарелі і віддав її дівчинці, дочці Іродіади. Бідна дівчинка віднесла цей страшний подарунок своїй жорстокій матері. Лиха жінка зраділа, що замовк голос чоловіка, котрий говорив Іродові: «Відпусти її додому». Учні Івана дуже засумували, дізнавшись про смерть Вчителя свого. Вони попрохали дозволу в Ірода поховати тіло коханого наставника свого і самі погребали його. Зробивши все, вони вирішили піти до Галілеї, щоб там про все розповісти Ісусові. Нещодавно двоє з них здійснили виснажливу мандрівку, бажаючи побачити чудеса Ісуса. Тепер же вони прийшли до Ісуса, щоб Той потішив їх, тому що, хто може нас втішити так, як втішає Ісус?

Ісус знав про все, що вони говорили Йому, наперед, але Його втішило те, що вони так ніжно і з любов'ю згадували Івана. Христос дуже любив Івана, як відданого Свого Предтечу (попередника), котрий прийшов сповістити людям про пришествя Ісуса в цей світ, і як Свого Друга.

Розлютовані злі люди

Марка 4:36–41; 5:1–21

«Супротивник ваш диявол ходить, як лев ревучий, шукаючи кого б це поглинути» — 1 Петра 5:8.

Певного вечора Ісус увійшов до човна з учнями Своїми і сказав їм: «Попливемо на той бік». Ісус бажав відпустити народ, що тіснив Його зі всіх боків; Ісус повчав народ цілісінський день.

Коли Ісус перепливав вночі озером з учнями, зірвалася буря і човен почала заливати вода. Ісус спав на кормі човна. Учні збудили Його, кажучи: «Вчителю, зглянься над нами, бо ми гинемо, невже Тобі байдуже?!» Ісус встав, заборонив вітру буяти і наказав морю: «Замовчи, перестань!», і негайно вітер вщух, море заспокоїлося і настала велика тиша.

Учні, побачивши таке чудо, настрашилися неймовірно, промовляючи один до одного: «Хто ж Він такий, що і вітер, і море підкоряються Йому?» Лише на світанку вони досягли протилежного берега моря. Берег був стрімкий. Тут вони зустріли самотнього чоловіка, полоненого нечистим духом, котрий зробив цю людину дикою і лютою. Він не мешкав в домі, але блукав в горах і по печерах, там де ховали мертвих. Побачивши Ісуса, здичавілий чоловік вклонився Йому до землі і заволав несамовито: «Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Божий?! Не муч мене». Ісус відповів: «Скажи своє ім'я і чоловік той відповів: «Моє ім'я — легіон». Слово «легіон» означало «багато». Ця людина була вмістилищем багатьох бісів, хоча один поміж ними був старшим. Коли ж Ісус наказав бісам залишити нещасного чоловіка, то вони попрохали в Нього дозволу увійти в свиней, що паслися на стрімких схилах. Ісус дозволив їм це, сказавши: «Увійдіть!» Біси люблять кого-небудь мордувати, і, коли їм не вдається причинити зло людям, то вони намагаються чимось пошкодити тваринам. Вийшовши з чоловіка, біси увійшли в свиней.

Свиней було близько двох тисяч, стільки ж було і нечистих духів, тому всі свині оскаженіли і кинулися з кручі в море, де всі разом і потонули. Свинопаси дуже налякалися, побачивши загибель свиней. Вони побігли до міста і розповіли мешканцям його про все, що трапилося. Великий натовп оточив Ісуса. Вони знайшли Його спочиваючим і бесідуючим з колишнім біснுவатим, вже переодягненим друзями своїми в пристойний одяг, і при здоровому розумі.

Народ зовсім не зрадів, що нещасний чоловік, біснуватий, став здоровий: це лише налякало їх. Можливо, що вони боялися, щоб з гуртами їхньої худоби не трапилося подібного такого, як зі свиньми(у всякому разі вони почали прохати Ісуса залишити їх. Ісус завжди покірливо йшов, коли хто-небудь гнав Його, тому і тепер Він пішов до човна. Колишній біснуватий пішов слідом за

Ним, благаючи дозволу залишитися з Ним. Однак, Ісус не дозволив, сказавши йому: «Іди додому, до своїх, і розкажи їм, що зробив тобі Господь, як Він тебе помилував». Ісус робив це, жалюючи жителів тієї країни, щоб вони навернулися до Господа і врятували свої душі. Тоді біснுவатий пішов і почав проповідувати всім зустрічним, що зробив йому Ісус. Всі дивувалися оповідям зціленого і, можливо, що ті, хто не бажав, щоб Ісус залшався в їхній країні, тепер відкрили свої серця і повірили в Нього.

Поява апостольського благовістя

Матв. 9:35, Марка 6:7–16, 30–45

«Ви Мої друзі, якщо ви виконуєте те, що Я вам заповів» —
Ів. 15:14.

Перейшовши на другий бік озера, Ісус зустрів натовп людей, який з радістю очікував на Нього. Хоча деякі люди гнали Його і переслідували, інші бажали бачити Ісуса і чути Його. Проте Ісус не залишався довго на одному місці. Він йшов містами і селами, навчаючи в синагогах, проповідуючи Євангелію Царства і уздоровлюючи будь-яку хворобу та недугу людську.

Ірод мав чудовий палац на березі озера. Його прислужники прийшли до нього і розповіли йому про всі чудеса, які творив Ісус. Тоді Ірод згадав за Івана Хрестителя, котрому він відтяв голову; він почав побоюватися, чи не воскрес Іван з мертвих і чи не взяв він собі нове ім'я — Ісус. Хоч Іван не творив ніяких чудес, Ірод запевняв себе, що той почав творити їх, коли воскрес з мертвих. У зв'язку з цим Ірод відповів своїм прислужникам: «Це Іван, котрому я відрубав голову, він воскрес з мертвих».

Іродові хотілося бачити Ісуса, щоб переконатися, чи це Іван. Проте гордість заважала йому зробити це, щоб піти до Ісуса. Важко було в нього на серці, коли він згадував про свій злочин, та справжнього каяття в його серці не відбулося.

Ісус покликав до Себе апостолів і послав їх проповідувати жителям різних міст і сіл. Він посилав їх не по одному, а по два. Ісус знав добре, що це дуже втішно мати друга, йдучи до незнайомого міста, до чужих людей. Ми не знаємо, як саме були паровані апостоли, котрих Ісус послав на проповідь. Можливо, що Петро пішов зі своїм братом Андрієм, може із своїм другом Іваном. Пилип, можливо, із своїм другом Нафанаїлом, відомим під іменем Варфоломія. Кому ж довелося піти з Юдою Іскаріотом? Ніхто з Апостолів тоді ще не знав, що Юда зрадить Ісуса.

Посилаючи Апостолів проповідувати, Ісус дав їм владу над нечистими духами, силу чудотворення і навіть силу воскрешати

мертвих. Вони не брали з собою нічого, крім палиці, не мали вони ні мішків з хлібом, ні гаманців з грішми, тому що Ісус обіцяв їм, що Він прихилить серця багатьох людей до них, котрі дадуть їм необхідну їжу і одяг під час подорожі.

І пішли апостоли, проповідуючи каяття і виявляючи чудеса. Так вони пройшли багато міст і повернулися до Ісуса, розповідаючи Йому, що вони зробили.

Як Ісус нагодував п'ять тисяч людей

Ісус і Його учні дуже стомилися ходити по містах і селах. Тому одного разу, сівши в човни, вони попливли в безлюдне місце, щоб там трохи відпочити. Але люди, дізнавшись, де знаходиться Ісус, пішли до Нього пішком. Вони знали, що Він може зціляти хвороби, тому вони прийшли до Нього разом з хворими. Цілий день ходив Ісус від хворого до хворого і зціляв їх. Але настав вечір. Сонце сіло, незабаром мусило стати цілком темно. Люди, які прийшли до Ісуса, не збиралися йти додому, і це дуже турбувало учнів Ісуса. Тому вони пішли до Ісуса і сказали: «Учителю! Місце тут безлюдне, а час уже пізній. Відпусти людей! Нехай вони підуть в найближче селище і куплять собі їди». Ісус відповів їм: «Людям непотрібно нікуди йти, ви дайте їм їсти». «У нас тільки п'ять хлібин і дві риби, — заперечили учні. — А цього зовсім мало, не вистачить на всіх». «Принесіть Мені хліб і рибу», — звелів Ісус. Коли учні принесли Ісусові п'ять хлібин і дві риби, Ісус звелів усім людям, які прийшли до Нього, сідати групами на траву, п'ятдесят чоловік в кожній групі. Люди посідали. Учні Ісуса полічили їх і побачили, що до Ісуса прийшло п'ять тисяч чоловік, нерахуючи жінок і дітей. І всіх їх треба було нагодувати. Учні ніяк не могли збагнути, як можна нагодувати п'ятьма хлібинами і двома рибами таку масу народу.

Взявши хліб і рибу, Ісус помолився, а потім, розламавши хліб і рибу на малі шматочки, дав ці шматочки своїм учням, щоб вони їх роздали людям. Учні роздали шматочки риби і хліба, і всі почали їсти. І що ж? Усі їли, і всі наїлися. Хліба було так багато, що навіть залишилось. Коли всі наїлися, учні Ісуса стали збирати залишки хліба і набрали ще дванадцять повних кошиків. Так Ісус, Син Божий, нагодував п'ять тисяч людей п'ятьма хлібинами і двома рибами.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто повинен був роздати їду людям?
- 2) Що учні не могли збагнути?
- 3) Скільки риби і хліба було в учнів?
- 4) Що зробив Ісус спочатку?
- 5) Скільки людей їло хліб і рибу?
- 6) Що зробили учні з хлібом, який залишився?

А коли настав вечір, підійшли Його учні до Нього й сказали: «Тут місце пустинне, і година вже пізня; відпусти народ, — хай по селах розійдуться, і куплять поживи собі».

А Ісус їм сказав: «Непотрібно відходити їм, — нагодуйте їх ви!»

Вони ж кажуть Йому: «Не маємо чим тут, — тільки п'ятеро хліба й дві риби».

А Він відказав: «Принесіть Мені їх сюди».

І, звелівши натовпові посідати на траві, Він узяв п'ятеро хліба й дві риби, споглянув на небо, поблагословив й поламав ті хліби, і дав учням, а учні народові.

І всі їли й наситились, а з кусків позostalих назбирали дванадцять повних кошів...

Ідців же було мужа тисяч із п'ять, крім жінок і дітей.

Єв. від Св. Матвія 14:15-21.

Ходіння по воді

Матв. 14:22-26

«Ти пануєш над розлютованим морем, коли здійснюються хвилі, Ти їх вгамовуєш» — Пс. 88:10.

Відправивши Своїх учнів в човні, Ісус почав відпускати людей, які окружали Його. Деякі змушені були заночувати поміж зеленими горбами, інші в сусідніх селах, тому що всі поприходили здалеку.

Ісус так і не приліг тієї ночі, але пішов на гору помолитися Своему Отцеві Небесному. Апостоли пропливли вже половину дороги і змушені були спустити вітрила, тому що здійнявся зустрічний вітер, такий сильний, що неможливо було рухатися вперед. Хвилі били об човен і вітер був такий рвучкий, що вони налякалися і вже думали, що потонуть. О, як вони бажали тепер, щоб з ними був їхній Вчитель!

Хоча учні не бачили свого Наставника, Ісус бачив, як вони змагались в боротьбі з хвилями: ні морок ночі, ні чимала відстань не були перешкодою для Нього, ніщо не заважало Йому бачити їх. Коли буря вночі розлютувалася особливо, Ісус, не маючи човна, пішов просто по воді. Три чи чотири милі Він йшов через бурхливі і грізні запінені хвилі. Підійшовши до човна, Ісус не увійшов до нього, але зробив вигляд, що хоче проминути його. Учні помітили, що хтось йде по воді, але не могли розпізнати в темряві, хто ж це був; вони злякано вигукнули: «Це привид!» Вони мислили так тому, що людина не може йти по воді, вона обов'язково потоне.

Невдовзі, вони почули голос, знайомий голос, котрий промовляв: «Збадьоріться і не лякайтеся, бо це Я!» Учні пізнали цей голос і апостол Петро вигукнув: «Господи! Якщо це Ти, дозволь мені прийти до Тебе по воді!» Ісус відповів йому: «Іди!» Петро наважився вистрибнути з човна і зробив декілька кроків по розлютованих хвилях, але, побачивши жахливе розбурхане озеро, налякався і почав потопати. «Господи! Врятуй мене!» — закричав Петро. Ісус негайно простяг руку, підтримав його і ніжно сказав: «Маловірний, чому ти засумнівався?»

Потім Ісус і Петро, обидва увійшли до човна. Тієї ж миті вітер вщух. Учні підійшли і поклонилися Йому, сказавши: «Ти справді Син Божий».

Петро ж відповів і сказав: «Коли, Господи, Ти це, то звели, щоб прийшов я до Тебе по воді».

А Він відказав йому: «Іди». І, вилізши з човна, Петро став іти по воді, і пішов до Ісуса.

Але, бачачи велику бурю, злякався, і зачав потопати, і скричав: «Рятуй мене, Господи!»...

І зараз Ісус простяг руку й схопив його, і каже до нього: «Маловірний, чого усумнився?»

Єв. від Св. Матвія 14:28-31.

Хліб життя

Матв. 14:34–36, Ів. 6:22–71

«Того, хто прийде до Мене, Я не прожену ніколи»

— Ів. 6:37.

Вранці Ісус і Його учні пристали до берега. Народ з радістю зустрів Його. Капернаум знаходився поблизу хатини Петрової, де мешкав Ісус і всі знали Його. Люди, котрі побачили, що причалює човен, в якому був Ісус, передали це іншим і невдовзі великий натовп людей, котрі походилися з навколишніх міст і сіл, оточили Ісуса. Діти привели своїх сліпих батьків, матері принесли сюди своїх хворих дітей. Всі, хто лише торкався до краю одягу Ісуса, ставали здоровими. Люди, нагодовані напередодні Ісусом, проснулися на світанку, і ніде не могли знайти Його. Вони й гадки не мали, що Він переправився на той бік озера, тому що добре знали, що ніякого човна не було, окрім того, в якому відпливли Його учні. Вони не могли знати, що Ісус пішов по воді і наздогнав човна, в якому знаходилися Його учні.

Народ прагнув бачити Ісуса. Всі зрозуміли, що Він якимось чином переправився через озеро. Невдовзі до цього місця підійшли ще інші люди. Впевнившись, що ні Ісуса, ні Його учнів там не було, вони знову посідали до човнів і попливли до Капернаума: там знайшли Ісуса поміж хворими, котрих Він уздоровлював. Вони підійшли до Ісуса, запитуючи Його: «Равві! Коли Ти прийшов сюди?» Ісус не пояснював їм, як саме Він прийшов сюди, але сказав так: «Ви шукаєте Мене не тому, що бачите чудеса, а тому, що ви їли хліб і наситилися». Дійсно, заради цього і шукав Його народ. Вони з радістю погодилися б не працювати, кожного дня отримуючи безплатну їжу. Ісус обурився на них, що за свої тілесні потреби вони дбали більше, аніж за свої душі. Ісус міг врятувати душу від смерті, даруючи їм хліб небесний. Певного разу, коли Він був в синагозі, то Він сказав так: «Я хліб, що злинув з небес». Почувши таке, книжники почали ремствувати, кажучи один одному: «Він не зійшов з небес, тому що ми знаємо Його батька і матір». Справді, вони знали Його матір, але Його батька вони не знали, тому що Йосиф — тесля, не був Його батьком. Його Отцем був Бог, Котрий послав в цей світ Ісуса. Господь знав їхню суперечку, а тому Він їм сказав: «Хліб, котрий Я даю, це плоть Моя, яку Я віддам за людство світу; вживаючий цей хліб, житиме повік». Проте юдеї не зрозуміли Його слів і сказали: «Як це Він може дати нам їсти свою плоть?» З того часу багато Його учнів залишили Його і вже більше не ходили з Ним. Тоді Ісус сказав Своїм апостолам: «Може і ви хочете піти?» На це Петро відповів: «Господи! До кого ж нам йти? Ти маєш глаголи (слова) вічного життя, і ми повірили, і пізнали, що Ти — Христос, Син Бога живого».

Ісус сказав їм: «Чи не дванадцятьох вибрав Я? Та один з вас — диявол». Це Він говорив про Юду Іскаріота, тому що Він знав, що той хоче зрадити Його. Страшно навіть помислити, що людина може бути такою ж злою, як і диявол. Господь бажає спасати всіх, хто до Нього приходить, тому що Він сказав: «Того, хто прийде до Мене, Я не прожену ніколи».

Ідіть до Нього, любі діти, щоб і вам врятувати душі ваші.

Жінка — язичниця

Марка 7:24–30

«І хай злинуть на мене, о Господи, милості Твої»

— Пс. 118:41.

Ісус продовжував навчати по містах галілейських. Таким чином, Він прийшов до землі юдейської; неподалік вже жили погани. Тут знаходилися поганські міста Тир і Сидон. Місто Тир знаходилося на березі моря, звідки везли товари до різних держав.

В цьому поганському місті мешкала одна вбога жінка, котра теж почула про чудеса, які творив Ісус. Її донечка була одержима бісом. Нещасна жінка пішла шукати Ісуса. Насилу їй вдалося розшукати Господа. На той час Ісус знаходився в одному домі і не бажав, щоб хто-небудь знав, де Він перебуває; проте жінка продовжувала розпитувати всіх зустрічних, де Ісус, поки нарешті не дізналася, де Він.

Вона припала до Ніг Ісуса, благаючи Його уздоровити її донечку. Але Господь нічого їй не відповів, і жінка не вгавала, благаючи виявити ласку до неї. Вона так голосно ридала, що учні Ісуса сказали Йому: «Відпусти її, тому що вона ходить за нами і кричить». Ісус відповів на те: «Я посланий лише до овець дому Ізраїлевого». А ця жінка не належала до народу Ізраїлевого. Вона повинна була зажуритися, почувши, що Ісус посланий лише до овець дому Ізраїлевого; вона добре знала, що вона загинута вівця народу поганського, проте вона продовжувала ходити за Христом, благаючи: «Господи! Допоможи мені!» Це була коротка, але палка молитва віри.

Ісус сказав їй: «Це не добре забрати хліб у дітей і кинути собакам». Господь таким чином порівняв поганів із псами, а народ єврейський — з дітьми, котрі обідають за столом. Та жінка не вдалася в розпач, благаючи Ісуса допомогти їй, вона відповіла: «Так, Господи! Але і пси поїдають крихти хліба, що падають зі столів їхніх господарів». Жінка ця була впевнена, що Ісус виявить до неї ласку, хоча вона була поганкою.

І бідна жінка отримала більше, аніж крихти хліба, тому що Ісус був дуже втішений її вірою і любов'ю, і сказав: «О, жінко! Велична віра твоя, нехай буде тобі за твоїм бажанням». І тієї ж

Дивне змінення

Матв. 16:21–23; 17:1–9

«Бо Він честь та славу прийняв від Бога Отця» —
2 Петра 1:17.

Одного разу Ісус почав говорити учням Своїм про те, що Йому належало померти і що смерть чигає на Нього в Єрусалимі. Учням важко було це сприймати, тому що вони мріяли проголосити Його в Єрусалимі царем. Смуток заповнив їхні серця, коли Господь Ісус сказав, що Йому належить йти до Єрусалиму і там постраждати від старійшин, первосвящеників і книжників, там Його повинні вбити, а на третій день Він має воскреснути. Учні зовсім не втішила така думка, що Христос повинен воскреснути, тому що вони ще не розуміли значення всього, що має відбутися.

На тижні потому трапилася дивна подія. Одного разу Ісус піднявся з учнями на гору з трьома Своїми улюбленими учнями: Петром, Іваном і Яковом. Гора та знаходилася в Галілеї. На верховині Ісус став молитися, і під час молитви Його обличчя раптово перемінилося і засяяло, як сонце, а одяг Його побілів, як сніг.

З небес зійшли два великих пророки старовини — Мойсей і Ілля. Мойсей помер вже давно і був похований, але для того, щоб з'явитися Ісусові, він піднявся з мертвих. А Ілля в старовину був взятий живим на небо. Обидва пророки говорили з Ісусом за смерть, що чекала на Нього в Єрусалимі. Троє учнів були вражені тим, що вони бачили і чули; Петро сказав: «Господи! Як добре нам тут бути; зробимо тут три намети: один Тобі, один Мойсею і один для Іллі». Але Ісус не міг залишатися на горі. Йому належало постраждати за гріхи всього людства в Єрусалимі. Петро забув, що тільки що Ісус об'явив їм про це: від страху він сам не знав, що говорить. Тієї ж миті з'явилася сяюча хмарина і отінила Ісуса з пророками, котрі вели бесіду на горі. І почувся голос з хмарини, промовляючий: «Оцей є Сином Моїм Улюбленим, Його слухайте!» То був голос Бога Отця, Котрий вже прозвучав одного разу під час хрещення Ісуса Іваном.

Цей голос ще більше настрахав учнів. Вони впали долілиць, поки Ісус не доторкнувся до них, кажучи такі слова: «Вставайте і не лякайтеся». Глянувши на Ісуса, учні побачили, що Ісус стоїть один, а пророки, котрі зійшли з небес, зникли.

На світанку Ісус із Своїми учнями зійшли з гори. Ісус сказав їм: «Нікому не говоріть за це змінення, аж поки Син людський не воскресне з мертвих». Хоч учні і не розуміли, що це таке

А ця жінка грекиня була, родом сиропінікіянка. Вона стала благатою Його, щоб із дочки її демона вигнав.

Єв. від Св. Марка 7:26.

миті стала здоровою її дочка. Коли бідна жінка повернулася додому, то вона знайшла свою донечку на постелі. Нечистий дух залишив її, але вона була ще слабкою тілом, та радісна духом. Таким чином, в цієї поганки виявилось віри більше, аніж в Ізраїля, котрий так багато знав про Бога.

І ви, діти, можливо багато чули про Ісуса. Проте, чи ви приносите до Нього свої печалі і турботи в молитвах, довіряючи Йому в надії, що Він почує і допоможе вам!? Пам'ятайте коротеньку молитву цієї жінки: «Господи! Допоможи мені!»

воскресіння з мертвих, вони послухалися Свого Учителя і нікому не говорили про те, що бачили, поки Христос не воскрес. Господь знову повторив Своїм учням, що в Єрусалимі Його чекають важкі страждання і смерть.

Апостолам дуже відрадно було згадувати після про це чудове змінення, свідками якого вони були на горі. Прийде час, коли Господь Ісус знову з'явиться у славі, в якій Він тоді з'явився Своїм учням, а з Ним придуть всі викуплені Ним. Чи будете і ви в тому числі, любі діти?

Злість сатани

Матв. 17:14–20

«А диявол... буде мучитися і вдень, і вночі повіки віків» — Об. 20:10.

Зійшовши з апостолами з гори, на якій Він перемінився у них на очах, Ісус знайшов там ще дев'ять Своїх учнів. Вони про щось емоційно розмовляли: вони мали дуже збентежений вигляд обличчя. Побачивши Ісуса, деякі кинулися до Нього назустріч, радіючи Його поверненню.

Якийсь чоловік, схиливши перед Ним коліна, вигукував болісно: «Господи, помилуй сина мого, єдиного мого сина. Його полонив злий дух і кидає у вогонь і воду. Я приводив його до Твоїх учнів, але вони не мають сили зцілити його!» Ісус, відповідаючи, сказав: «О роде невірний і розбещений, доки Я буду з вами? Скільки Я терпітиму вас!? Приведіть його до мене сюди!» І заборонив йому Ісус, і біс залишив його, і підліток негайно зцілювався. Всі, хто бачив це чудо, здивувалися, і натовп все збільшувався; Ісус пішов із Своїми учнями в пустельне місце. Там учні запитали Його, чому вони не змогли вигнати злого духа. Ісус відповів, що вони недостатньо молилися і недосить вірили в силу Божу, тому що для того, щоб виганяти бісів, потрібна віра. Настане такий час, коли сатана і всі його слуги будуть вигнані і кинуті в озеро вогняне.

Покора Господа Ісуса

Марка 9:30–36

«Всі зодягніться в мудру покірливість» — 1 Петра 5:5.

Ісус йшов селами і містечками, являючи чудеса; скрізь народ ходив за Ним, бажаючи бачити і чути. Залишаючись наодинці із Своїми учнями, Він продовжував запевняти їх, що невдовзі Він

«Пустіть діток до Мене приходити, і не бороніть їм, — бо таких Царство Боже!»

«Поправді кажу вам: Хто Божого Царства не прийме, немов те дитя, той у нього не ввійде».

Єв. від Св. Марка 10:14, 15.

має постраждати і третього дня воскреснути. Учні були дуже засмучені, дізнавшись, що Господеві належить померти, проте вони таки поклали надію на те, що Ісус буде царем в Єрусалимі. Одного разу вони почали сперечатися між собою, не бажаючи, щоб Ісус чув їхні незгоди. Але Ісус знав все, про що вони сперечалися і знав навіть їхні думки. Невдовзі вони навідалися до Капернаума, де мешкав Ісус в домі Петра. Коли вони увійшли, то Ісус запитав їх, про що вони бесідували в дорозі. І учні зніяковіло призналися, що вони сперечалися про те, хто з них буде більшим і хто з них буде ближче до Ісуса, коли Він проголосить Себе царем. Вони добре знали, що це було недобре бажання, хотіти першого місця.

Тоді Ісус присів і сказав їм («Хто хоче бути першим, нехай буде самим останнім і всім прислужником»). Потім покликав дитину, поставив її посередині, обняв і сказав: «Хто прийме одне з таких діточок заради Мого імені, той приймає Мене, а хто Мене приймає, той не Мене приймає, а Того, Хто послав Мене».

Цей приклад показав нам, що Ісус любив дітей. Він хоче, щоб всі люди були подібними до дітей, тому що діти не намагаються підноситися один над другим. Підростаючи, діти стають вже не такими покірливими, якщо Дух Святий не наповнює їхні серця покірою.

Однак, ніхто на землі не був таким покірливим, як Ісус. Він залишив небесний престол слави, щоб стати вбогою людиною у цьому світі. Він — Пастир ніжний, а покірні діти — це Його овечки.

Вороги і друзі Ісуса

Ів. 7:31–46; 8:49–59; Лук. 10:38–42

«Коли б вашим Батьком був Бог, то ви Мене любили б» — Ів. 8:42.

Мешканці Єрусалима дуже бажали знову бачити Ісуса. Деякі хотіли бачити нові чудеса, а книжники і фарисеї чатували на Його душу, щоб згубити. Прийшовши у Єрусалим, Ісус увійшов до храму і почав навчати народ. Народ славив Його, а обурені фарисеї послали служителів, щоб схопити Його. Підійшовши до Ісуса, служителі почули такі слова: «Кого мучить спрага, приходь до Мене і пий». Іншими словами Ісус хотів сказати, що кожному благаючому в Нього Духа Святого, Він дасть. Служителі, котрих послали фарисеї, не наважилися схопити Його. Первосвященики і фарисеї докоряли їм за це, кажучи: «Чому ви не привели Його?». І ті відповідали: «Ще ні одна людина не говорила так, як ця».

Іншим разом, коли Ісус навчав, фарисеї сказали Йому: «В Тобі диявол». Ісус відповів покірно і лагідно: «В Мені немає диявола». І потім додав: «Хто дотримуватиме слово Моє, той не помре повік». Цими словами Ісус хотів сказати, що віруючий в Нього вічно перебуватиме в славі. Тоді юдеї взяли каміння, щоб кинути в Нього, але Ісус вийшов з храму, пройшов поміж ними і пішов далі, тому що Його година страждання і смерть ще не настала. Однак, маючи багато ворогів, Ісус мав і багато друзів, які гаряче і щиро любили Його. Поблизу Єрусалима знаходилося містечко, що називалося Віфанією. Це було чудове місце, розташоване навпроти гори Оливної; там росло багато розкішних крилатих пальм, в тіні яких було приємно відпочивати.

В цьому невеличкому поселенні мешкали дві сестри: Марта і Марія, так звали їх. Їхній брат звався Лазар. Всі троє вони дуже любили Ісуса і часто запрошували Його до себе. Туди і пішов наш Господь. Коли Ісус прийшов до них, то Марія негайно сіла біля ніг Христа, слухаючи Його слова. Марта пішла приготувати обід для Ісуса. Їй не подобалося, що Марія залишила її одну клопотатися за обід і вона висловила своє незадоволення сестрою, сказавши Ісусові: «Господи! Хіба Ти не бачиш, що сестра залишила мене одну прислужувати? Скажи їй, щоб вона мені допомагала». Даремно повчала Марта Господа, що Йому говорити, але вона була сердита на сестру і тому сказала такі слова Господу. Вона думала, що Ісус її похвалить, але Він, навпаки, похвалив її сестру. Він дорікнув Марті за те, що вона надає дуже великого значення земному, а про сестру Ісус сказав: «Марія вибрала кращу частку, яка не забереться в неї». Що ж Марія вибрала? Марія сиділа біля ніг Ісуса і так уважно слухала Його слова, що Марта не змогла її вмовити відійти від Нього. Ісусові було байдуже, що покладуть на стіл, Йому було важливіше показати людям шлях спасіння. Коли б Марта знала, що до вподоби Ісусові, то вона принесла б просту їжу — кусень хліба, рибу, молоко або меду, і, сівши біля ніг Ісуса з Марією, слухала б слова Його.

І зараз, дітки, Господь схвалює, якщо ви уважно слухаєте те, що вам кажуть про Його любов ваші рідні і вчителі.

Молитва Господня

Луки 11:1–4; Матв. 6:9–13

«Господи! Навчи нас молитися» — Луки 11:1.

Будучи на землі, Ісус любив думати про Свого Небесного Отця. Часто Він цілісеньку ніч перебував в молитві, не раз і плакав. Інколи Він молився в присутності Своїх учнів або разом з ними. Одного разу, коли Він молився, учні сказали Йому: «Господи! Навчи нас молитися!» Ісус сказав їм: «Коли ви молитесь, кажіть так: Отче наш, сутній на небесах! Нехай святиться ім'я Твоє, нехай буде воля Твоя і на землі, як на небі; хліба нашого щоденного дай нам сьогодні і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим, і не введи нас в спокусу, але визволи нас від лукавого. Бо Твоє є царство, і сила, і слава повіки. Амінь».

Ця молитва, діти, відома вам; її дав Сам Господь, тому вона називається «Господньою молитвою». Цією молитвою ми звертаємося до Бога, називаючи Його Своїм Батьком; якщо ми віримо в Господа нашого Сина Божого, ми також називаємося

дітьми Божими і маємо право називати Бога Своїм Батьком. Далі ми прохаємо в цій молитві дати нам все необхідне для духовного і для повсякденного життя нашого.

При цьому Ісус сказав також Своїм учням, як їм належить молитися і яким чином вони повинні допомагати іншим. Він сказав: «Коли молитесь, то не будьте як ті фарисеї, котрі люблять в синагогах або на розі вулиць зупинятися і молитися, щоб показатися всім людям. По правді кажу вам, що вони вже отримали нагороду свою. Ти, коли молишся, увійди до своєї кімнати, зачини двері свої і молись Отцеві твоєму таємно, Бог, Котрий виявляє таємне, дасть тобі неприховано. А коли молитесь, то не кажіть зайвого, як погани, бо знає ваш Батько Небесний ваші потреби наперед, до того, як ви благатимете».

А про милосердність Ісус навчав так: «Дивіться, коли даєте милостиню вашу, не творіть її перед людьми, щоб вони бачили вас, тому що не бачити вам нагороди від вашого Отця Небесного. Коли подаєш милостиню, нехай твоя ліва рука не знає, що творить права». Ісус також навчав, що наші справи і турботи ми повинні доручати Йому. Він говорив так: «Не піклуйтеся для душі вашої, що вам їсти і пити, і для тіла вашого, у що одягнутися. Чи душа не вища за їжу і тіло — за одягу? Погляньте на птахів небесних, котрі не сіють, не жнуть, не збирають в засіки, але Отець Небесний годує їх. Хіба ж ви не кращі за них? І хто з вас, піклуючись, зможе додати собі росту? А що ви турбуєтесь за одяг? Придивіться до польових лілій, як вони ростуть: не працюють, не прядуть, але, кажу вам, що і Соломон у всій своїй славі не зодягався так, як кожна з них». «Отже, не турбуйтеся і не кажіть: „Що вам їсти? або що пити? чи що одягнути?“ Тому що Отець ваш Небесний знає, що ви потребуєте. Шукайте насамперед Царства Божого і правди Його і все це вам Господь дасть. Не журіться завтрашнім днем, нехай завтрашній день сам за себе піклується; досить для кожного своїх турбот».

Прозріння сліпого в Єрусалимі

Ів. 9:1–38

«Всякого, хто визнає Мене перед людьми, того і Я признаю перед Отцем Моїм Небесним» — Матв. 10:32.

Однієї суботи Ісус побачив сліпого в Єрусалимі. Це був жебрак, ще досить молодий чоловік. Він народився сліпим і, сидячі на дорозі, просив милостиню. Його батьки були ще живі, але вони допускали, щоб він жебрачив.

Сліпий прохач.

Ісус змилосердився над нещасним сліпим і зцілив його. Для цього Він плюнув на землю, зробив мазь з порохи і слини і помастив нею очі сліпого. Сліпого були відомі вулиці міста, а тому він навпомацки дійшов до купальні Сілоамської, обмився там і прозрів. Невдовзі всі сусіди здивовано помітили, що сліпий бачить. І говорили між собою: «Невже це той сліпий, котрий сидів край дороги і жебрачив?» Інші відповідали: «Може це тільки схожий на нього?» Проте сам жебрак казав: «Це — я, я був сліпим, а тепер бачу».

Сусіди запитували його: «Як відкрилися твої очі?» Він відповідав: «Чоловік, званий Ісусом, зробив мазь, помастив очі мої і звелів піти до купальні Сілоамської і вмитися». Тоді його запитували: «Де ж Він?» Він відповідав: «Не знаю». Сусіди знали, що це гріх робити в суботу мазь і зціляти сліпого, і вони повели зціленого чоловіка до фарисеїв. Фарисеї запитали його, як

він прозрів. І тоді він відповів: «Мої очі помастив Ісус мазью, і я вмився, а тепер бачу». Деякі фарисеї говорили: «Це не від Бога, тому що той Чоловік не дотримується суботи». Інші так казали: «Хіба може грішна людина творити такі чудеса?». Вони запитали зціленого: «А що ти скажеш про Ісуса?» І відповів жебрак: «Він пророк. Бо коли б не був пророком, як би Він зумів відкрити очі сліпонародженому?» Зцілений чоловік мав рацію, прославляючи Ісуса, проте фарисеї розгнівалися на нього за такі слова і прогнали його геть з синагоги і заборонили йому заходити туди.

Ісус почув, що вигнали того чоловіка геть з синагоги, знайшов його і сказав йому: «Чи віриш ти в Сина Божого?» Чоловік той не знав Ісуса, тому що ніколи не бачив Його і був сліпим, коли Ісус вперше промовив до нього. Тому на запитання Ісуса, жебрак відповів так: «Хто ж Він, Господи, щоб я міг вірити в Нього?»

Ісус відповів: «Ти Його бачив, і зараз Він говорить з тобою». Чоловік той вигукнув: «Вірю, Господи!» і вклонився Йому, так він зрадів, що зустрів Ісуса. За те, що він скрізь говорив лише добре про Ісуса, певного разу і Господь признає його Своїм дітям перед Святими ангелами Своїми.

Пастир добрий

Ів. 10:1–29, Лук. 5:21–30, 15:1–7

«Бо Син Людський прийшов, щоб знайти і спасти загинуле» — Лук. 19:10.

У здоровивши сліпого, Ісус сказав оточуючим Його фарисеям: «Я є Пастир добрий, пастух добрий віддає життя своє за овець. Я є Пастир добрий і знаю Моїх, і Мої знають Мене».

Зцілений сліпий був овечкою доброго Пастиря. Ісус пізнав його, а тепер вже і він пізнав ласку Ісуса. Йому було втішно чути ці слова Господа Ісуса про доброго Пастиря і Його вівці. Але фарисеї розгнівалися на Ісуса за такі слова і знову почали говорити, що Він одержимий бісом. Інші ж говорили: «Ні, це не слова біснுவатого; хіба може біснуватий відкривати очі сліпим?». Народоначальники так сильно ненавиділи Ісуса, що взяли знову каміння, щоб побити ним Господа; напевно, що вони так і зробили б, коли б Він не вислизнув з їхніх рук. Приходили до Ісуса і митники: так називалися люди, котрі збирали податі для Римського кесаря. Один з них став апостолом: його називали Матвієм. Одного разу Ісус знайшов його сидячим біля озера і збираючим податі. Ісус сказав Матвієві: «Иди за Мною!» І той пішов за Ісусом.

Я — Пастир Добрий! Пастир добрий кладе життя власне за вівці.

Єв. від Св. Івана 10:11.

Матвій мав багато друзів-митників, і він бажав привести їх до Ісуса. З такою метою він влаштував великий бенкет у своєму домі і запросив всіх митників; також він попрохав Ісуса прийти до нього і поговорити з ними. Побачивши, що Ісус п'є і їсть з митниками і грішниками, фарисеї обурилися на Нього і називали Його «другом грішників». Фарисеям не подобалося, що Ісус прихилив до Себе негідних людей, але ми можемо радіти, що маємо Спасителя, Котрий любить нас. Одного разу Він розповів приповідку, що доводила Його любов до грішників. Ось вона ця приповідка:

«Син Людський прийшов, щоб знайти і врятувати загинуле. Хто з вас, маючи сто овець і загубивши одну з них, не залишить дев'яносто дев'ять в пустелі і не піде шукати загублену, аж поки не знайде її? А знайшовши, візьме її на плечі, радіючи, і принесе

додому, і покличе друзів і сусідів, і скаже їм: радійте і ви зі мною, я знайшов мою загублену вівцю. Отже, кажу вам, що на небі радитимуть більше за одного грішника, котрий кається, аніж за дев'яносто дев'ять праведників, котрі не мають нужди в каятті».

Діти, чи ви розумієте зміст цієї приповідки? Це означає, що Ісус шукає грішні душі і повертає їх до дому Отця Небесного, і тоді ангели радіють їхнім спасінням.

Пихаті фарисеї не вважали себе загубленими овечками, проте більшість митників знали, що вони загинули грішники. Отже, дітки, якщо ви усвідомлюєте свої гріхи і хочете прийти до Господа, пам'ятайте, що Ісус любить і шукає вас, щоб врятувати.

Ласка Господа Ісуса

Марка 10:13–16, Лук. 9:52–56

*«Ягнят буде брати на руки і носити на лоні Своім» —
Іс. 40:11.*

Діти — ягнята Ісуса. Певного разу декілька матерів принесли до Ісуса своїх дітей. Учні не допускали до Нього, але Ісус розгнівався на них і сказав: «Пустіть дітей приходити до Мене і не забороняйте їм, бо таких, як вони, Царство Боже». І обняв їх, і поклав на них руки Свої і благословив їх.

Одного разу Він йшов до Єрусалиму Самарією, разом із Своїми учнями. Самаряни не любили юдеїв. Ісус вирішив заночувати в одному самарянському місті. Для цього Він послав вісників, щоб запитали, чи не знайдеться місце для Нього. Невдовзі вісники повернулися і сказали, що ніхто не бажає прийняти Його у свій дім. Апостоли Яків і Іван були невдоволені таким становищем і сказали Ісусові: «Господи, якщо Ти хочеш, ми скажемо, щоб злинув вогонь з неба і знищив їх». Ісус відповів: «Не знаєте, якого ви духа. Бо Син Людський прийшов не губити душі, а спасати». Таким ласкавим був Господь Ісус до всіх. Його апостоли стали пізніше лагідними, як вівці, або як голуби, коли їх наповнила сила Духа Святого. Це недобре чинити зло тим, хто нас ображає. Ісус спокійно пішов до іншого поселення, мешканці якого виявилися прихильними і там Ісус з учнями знайшли притулок для себе.

Невдячні прокажені

Луки 17:11–18

«Благослови, душе моя, Господа. Він уздоровлює всі недуги мої» — Пс. 102:1-3.

Ідучи в Єрусалим, Ісус проходив Самарією і Галілеєю, і увійшов в одне поселення. Тут Його зустріли десять прокажених, котрі благали Господа, волаючи: «Ісусе Наставнику! Помилуй нас!» Проказа була жакливою хворобою: тіло прокажених покривається білими плямами, і ця хвороба повільно руйнує тіло людини. Господь послав цю хворобу людям, караючи їх за гріхи: ні ліки, ні лікарі не спроможні були її вилікувати.

І, коли входив до одного села, перестріли Його десять мужів, слабих на проказу, що стали здалека.

Єв. від Св. Луки 17:12.

Прокаженим був заборонений вхід до храму; вони не мали права ні до чого торкатися — вони вважалися нечистими. Вони не могли заходити до міст чи сіл, а тому вони ховалися в горах або печерах. Десять прокажених, не наважуючись підійти ближче до Ісуса, здалеку кричали: «Ісусе Наставнику, помилуй нас!» Ісус сказав їм: «Сходіть, покажіться священикам». Прокажені пішли до священиків, котрі були в найближчому місті, і, коли вони йшли, то відчули, що вони очистилися від прокази. Тіло їхнє стало чистим і вони здивовано дивилися один на одного, їхні лица стали здоровими і свіжими. Із десяти прокажених і зцілених від прокази людей, лише один повернувся до Ісуса. Інші продовжували свій шлях до міста. Цей, що повернувся, голосно славив Бога, і, впавши ницьма до ніг Ісуса, дякував Йому. Це був самарянин. Інші ж були юдеями; той чоловік, котрий не був навченим з дитинства шанувати Бога, виявився вдячним, а всі інші виявилися невдячними перед Богом.

Ісус сказав йому: «А хіба не десять очистилися!? Де ж дев'ять?» Як же ж так, що вони не повернулися вшанувати Господа, окрім цього чужинця? Ісус назвав його чужинцем, тому що самаряни були відчуженими від справжнього Бога. Ісус був задоволений вчинком цього нещасного чужинця і, глянувши на нього, сказав: «Встань і йди: твоя віра врятувала тебе».

Чи дякуєте ви Господеві за Його ласку до вас, любі діти? Чи може і за вас Христос каже: «Де ж ті діти, котрих Я помилував? Вони були хворими і Я їх зцілив, але вони не прийшли до Мене, щоб подякувати за ласку».

Багатий юнак

Матв. 19:16–20

«Коли ми кажемо, що не маємо гріха, то себе обманюємо» — 1 Ів. 1:8.

Ісус продовжував простувати до Єрусалиму. До Нього підійшов один юнак, впав перед Ним ницьма і запитав: «Вчителю ласкавий, що я маю зробити добре, щоб мати життя вічне?»

Цей юнак був багатим і знаменитим. Він не прохав у Христа яких-небудь благ земних, — він бажав спасти душу свою. Ісус відповів йому: «Якщо ти хочеш мати вічне життя, виконуй заповіді Господні». Юнак запитав: «А які заповіді?» Ісус сказав: «Не вбивай, не перелюбствуй, не кради, не свідкуй неправдиво, шануй батька і матір свою, люби ближнього, як самого себе». І юнак відповів: «Все це зберіг я з юних літ». Цьому юнакові здавалося, що він завжди виконував заповіді Божі, однак кожна

людина багатократно порушує їх і ніхто не може заслужити спасіння своїми вчинками. Один Христос помер за наші гріхи, так що ми самі себе не можемо врятувати. Цей юнак не усвідомлював себе грішником. Ісус глянув на нього і полюбив його. І Він приймає рішення випробувувати цього молодого чоловіка: чи зможе той виконати ще одне веління Його. Він йому сказав так: «Іди і продай маєток свій і роздай жебракам; і матимеш скарб небесний, тоді приходи і ходи зі Мною».

Засумував юнак: не бажав він позбутися свого гарного будинку, свого саду і поля, і свого майна, щоб статися жебраком заради Ісуса. Він відійшов від Нього зажуреним, сумуючи за тим, що неможливо мати вічне життя і водночас користуватися всіма благами цього світу. Правда, що Ісус всім багатим людям не наказував продавати всі свої поживи і віддавати гроші бідним, однак Він наказував їм співчутливо придивлятися до потреб нужденних і допомагати їм у всьому. Коли юнак зажурений відійшов, тоді Ісус поглянув на Своїх учнів і промовив: «Важко багачам увійти до Царства Небесного». Учні були здивовані, почувши таке, тому що вони гадали, що багатим легко увійти до Царства Небесного.

Петро сказав: «Ось ми залишили все і пішли за Тобою. Що ж буде нам?» Петро, як ми знаємо, залишив свого човна рибальського, свої сіті, своїх друзів. Ісус відповів: «Кожний, хто залишив хатину, чи братів, або сестер, або батька, матір, чи дружину з дітьми, чи землю заради імені Мого, отримає в стократ більше і успадкує вічне життя».

Є люди, котрих називають місіонерами; вони залишають свою батьківщину, щоб проповідувати Євангелію поганам; інші люди, звані мучениками, перебували у в'язницях і йшли на смерть заради Ісуса.

Всі ці люди отримають вінки слави, коли Ісус знову повернеться на землю.

Прохання матері

Марка 10:32–34; Матв. 20:20–28

«Не будьмо чванливі, не дратуймо один одного, не задріть один одному» — Гал. 5:26.

Ісус продовжував свій шлях до Єрусалиму. Учні дивувалися, чому Він поспішає туди йти, що там Його чекають непримиренні вороги, але вони дуже любили свого Учителя і йшли слідом за Ним, по суті справи, учні боялися йти. Ісус попереджав їх, що може трапитися. І передусім Він говорив їм про страждання, які Він мав перенести: і тепер Він особливо часто говорив про це.

Перебуваючи наодинці з ними, Ісус сказав їм: «Ось ми наближаємося до Єрусалиму, і Син Людський буде відданий в руки первосвящеників і книжників, і засудять Його до смерті, і візьмуть Його погани; і зневажать Його і битимуть, і на третій день воскресне». Ісус не сказав їм, хто має зрадити Його, та ніхто з учнів і не підозрював, що це буде Юда. Сам Юда ще не наважувався на той час зрадити Ісуса.

Зажурилися учні, почувши слова Ісуса, проте все ще покладали надію на те, що невдовзі Ісус проголосить Себе Царем, і що вони розділять разом з Ним Його земну славу. Троє з них вже бачили Його славу на горі і мали надію знову її побачити. Двоє з них — Яків і Іван — були синами Заведея. Їхня мати Соломія однією з перших пішла слідом за Ісусом. Ця жінка вірила, що Ісус — Син Божий. Підійшовши до Ісуса, разом з синами своїми — Яковом і Іваном, — вона впала долілиць перед Ним, благаючи Господа виконати її прохання. Він запитав її: «Що ти хочеш?» Вона відповіла: «Скажи, щоб сини мої сіли біля Тебе на престолі: один праворуч, а другий ліворуч в Твоєму Царстві». І відповів Ісус: «Не знаєте, що ви прохаєте; хіба ви можете пити чашу, яку Я питиму, чи хреститися хрещенням, яким Я буду хреститися?!» І вони сказали: «Можемо».

Що мав на увазі Ісус, кажучи за чашу Свою і хрещення Своє? Він говорив тут про Свої страждання і смерть Свою. Ісусові належало перенести страждання і печалі. Чи були учні Його здатними розділити з Ним Його скорботу? Вони вважали себе готовими, проте вони не знали свого власного серця, тому що, коли злі люди схопили Ісуса, всі Його учні повтікали, залишивши Його Самого. Правда, потім, пізніше, вони дійсно виявилися готовими навіть померти за Нього. Ісус сказав Якову і Івану: «Мою чашу ви будете пити і хрещення, яким Я буду хреститися, і ви будете хрещені, але дати вам сісти біля Мене праворуч і ліворуч на престолі — це залежить не від Мене, але кого вподобає Отець Мій Небесний».

Нікому не відомо, хто сяде праворуч або ліворуч Ісуса в славі Його. Почувши, що прохали ці два учні, інші обурилися на них, тому що всі бажали бути першими. Тоді Ісус покликав всіх, дванадцять Своїх учнів і почав навчати їх покорі: «Хто бажає бути поміж вами більшим, нехай буде всім слугою; і хто хоче бути поміж вами першим, нехай буде всім рабом, тому що Син Людський прийшов не для того, щоб Йому служили, але щоб послужити і душу Свою віддати для викуплення всього людства».

Ті діти, котрі бажать догодити Ісусові, повинні бути завжди готовими служити іншим людям. Вони не повинні очікувати, що їхні послуги будуть помічені і оцінені, не повинні бажати, щоб їх вважали добрими і приємними для власних гордоців. Не повинні також бути діти непокірливими і норовливими (примхливими),

Ісуса, завжди готові жертвувати собою, повинні допомагати вбогим, доглядати за хворими і слухатися своїх батьків.

Прозріння сліпого в Єрихоні

Марк. 10:46–52; Матв. 20:29–34

«Господь відкриває очі сліпим» — Пс. 145:8.

Ідучи до Єрусалиму, Ісус проходив великим містом, що звалось Єрихоном. Воно знаходилося на березі річки Йордан, в тіні крислатих пальм. Великий натовп супроводжував Його. Гамір, галас і людський гомін заповнили вулиці Єрихона. При вході до міста, край дороги, сидів сліпий, жебраючи милостиню. Його увагу привернув гамір людський. Хтось з натовпу повідомив йому, що неподалік проходить Ісус Назорей.

Сліпий Вартимей вже не раз чув про Ісуса і про Його дивні чудеса. Він почав голосно вигукувати, перемагаючи людський голос: «Ісусе, Сину Давидів! Помилуй мене!» І багато разів кричав він благаючи Господа. Але це благання залишалось без відповіді, тому що нікому було підвести його до Ісуса. Поблизу ще один сліпий, але що він йому міг допомогти, хіба що тільки кричати разом з ним. Людям, що йшли попереду Ісуса, набридли крики сліпих, і вони примушували їх замовчати, проте нещасні почали волати з великого жалю ще голосніше: «Господи, помилуй нас!» Вони так боялися, що Ісус не почує їх.

Так ніхто і не розповів Ісусові про сліпих, поки Він Сам не зупинився і не звелів привести їх до Себе. Кілька чоловік підійшли до сліпого Вартимея, кажучи: «Не лякайся, вставай, Він тебе кличе». Сліпі дуже зраділи і покvapливо попрямували до Ісуса, покидавши свій верхній одяг, що заважав їм бігти. Якись жалісливі люди допомогли їм підійти до Ісуса, Котрий чекав їх. Навколишні мовчки дивилися, що ж буде робити Ісус.

Коли сліпі підійшли до Нього, Він запитав: «Що ви хочете від Мене?» Вартимей відповів: «Господи! Щоб прозріти нам!» Глянувши на нещасних сліпих і пожалівши їх, Ісус доторкнувся до їхніх очей і сказав їм: «Ідіть, ваша віра врятувала вас». Сліпі прозріли тієї ж миті і пішли слідом за Ісусом, прославляючи Бога. Багато людей, котрі були свідками цього чуда, щиро вшанували Господа, разом з колишніми невидючими.

Господь ласкаво приймає всі молитви віри і виконує їх також і тепер, перебуваючи на небі. Щоб не трапилося нещастя з вами, діти, припадайте до Нього, і Він обов'язково потішить вас і допоможе. Прохайте Його відкрити вам очі сердець ваших, щоб вам вірити в Господа Ісуса і мати спасіння Його.

Приповідки

Матв. 13:3–43; Луки 14–35

«Нехай я відкрию уста свої приказкою, нехай я стародавні прислів'я висловлю!» — Пс. 77:2.

Навчаючи народ, Ісус Христос часто говорив приповідками, щоб виразніше і зрозуміліше показати Свої слова, в яких небесні істини пояснюються обставинами земного життя. Ось деякі приповідки:

1

«Ось вийшов сіяти сіяч; і коли він сіяв, одне зерно впало край дороги і прилетіли птахи, і подзьобали його. Інше впало на ґрунт кам'яний, де було трохи землі, і невдовзі проросло воно, тому що рілля була мілкою, і зійшло сонце, а паросток зів'яв, бо не мав коріння, і всох; інше зерно впало в терен, і виріс терен та й заглушив його; ще одне зерно впало на ґрунт добрий і викинуло колос: в одному сто зерен, в іншому шістдесят, а в другому тридцять. Хто має чутливі вуха, нехай почує!»

Пояснення Ісуса було таке: насіння означає Слово Боже; те, що впало край дороги, означає почуте людьми, котрі його не розуміють і недооцінюють, тому сатана легенько викрадає його з серця людського. Сім'я, що впало в посушливе ґрунтя — це Слово Боже сказане до серця, яке з радістю сприйняло його, але не дало йому вкорінитися; і тільки-но приходять часи випробувань або утисків, такі люди негайно втрачають віру. Зерна, які падали в колючий терен, означають Слово Боже, яке увібрали своїми серцями люди обтяжені земними клопотами і турботами, і останні глушать засіяне насіння. Добрий ґрунт — це люди, котрі і слухають, і виконують Слово Боже і Слово це проростає в них добрим насінням в багатократ.

«Царство Небесне подібне до людини, котра засіяла поле своє гарним налитим зерном; коли люди спали, то прийшов ворог і посіяв поміж пшеницею пажитницю, а сам пішов. Коли проросло зерно і викинуло колос, тоді з'явився і бур'ян. До господаря прийшли раби і сказали йому: «Пане! Хіба погане зерно ти сіяв? Звідки ж на полі бур'ян?» І він їм відповів: «Це зробила людина-вражина». Тоді сказали йому раби його: «Якщо ти бажаєш, то ми підемо і повисмикаємо бур'ян». Та господар сказав рабам: «Ні, тому що висмикуючи пажитницю, ви можете повисмикувати разом з нею і пшеницю; залишіть так, як є, нехай все росте до жнив; а в жнива я накажу женцям: спочатку позбирайте пажитницю і позв'яжуть її в пучки, щоб потім спалити, а пшеницю зберіть до засіків моїх». Господь так розтлумачив цю приповідку: «Засіваючий добре зерно — це Син Людський, поле — це світ, пшениця означає, що це сини царства, а пажитниця —

Ось сіяч вийшов, щоб сіяти.

сини лукавого. Ворог, котрий насіяв бур'яну, є диявол, женці — ангели, а жнива — кінець світу. Як збирають і спалюють вогнем бур'ян, так буде і наприкінці світу. Син Людський пошле Своїх ангелів, і позбирають зі всього царства тих, хто творив неправду. І вкинуть їх до вогняної печі: там буде скрегіт зубів і ридання. Ось тоді-то праведні засядуть, немов сонце, в Царстві Отця їхнього. Хто має чутливі вуха, нехай слухає!»

«Хто не несе свого хреста і не йде за Мною, той не може бути Моїм учнем!» — так сказав іншого разу Ісус, звертаючись до натовпу, який супроводжував Його. Або хто з вас, бажаючи вимурувати башту, не сяде спочатку і обчислить всі витрати, та чи має він все необхідне для збудування; бо коли вимурує фундамент, а потім буде не в змозі мурувати далі, щоб не почали гдузувати з нього навколишні, кажучи так: «Цей чоловік почав будувати і не може закінчити». Чи який-небудь цар, ідучи війною проти іншого царя, не покличе спочатку мудреців і не порадиться з ними, чи зможе він з десятьма тисячами

протистояти двадцятьом тисячам? Бо поки ще неблизько ворог, то пошле до нього посланців, прохаючи мирно залагодити справу. Так кожен, хто не зречеться всього, що має, не може бути Моїм учнем. Сіль то корисна речовина, але, якщо вона втратить свою силу, чим виправити її? Ні в землю, ні для добрива, вона непридатна: її викидають геть. Хто має чутливі вуха, нехай слухає».

2

Матв. 13:31–34, 44–51

«Царство Небесне, — сказав Ісус, — подібне до зерна гірчичного, яке посіяв на своєму полі чоловік; і хоч воно саме найменше від всіх зерен, коли виростає, то буває більшим за всі злакові, і робиться деревом, та таким, що прилітають небесні птахи і ховаються поміж гіллям». Інакше кажучи, добре насіння обов'язково розвивається в серці: добро закріплюється в людині, і проростає щедрими плодами.

«Ще подібне Царство Небесне до скарбу, захованого на полі: і знайшов чоловік його і затаїв та з великої радості йде, продає всі пожитки, щоб купити те поле». Це означає, що ми повинні жертвувати всім, щоб бути відданими Христовій науці і вважати наше служіння Богу кращим, аніж наші скарби.

«Царство Небесне подібне до розчини, в яку поклала жінка три мірки муки, допоки все не зійшло». Зміст цієї приповідки такий: невеличка кількість розчини, тобто дріждів, спричинює бродіння муки, з якої випікають смачний хліб. Так і Слово Боже повинно проникнути в нашу душу, розбудити в ній почуття і думки, бажані Господеві, переіменити все наше життя.

«Царство Небесне, — продовжував Ісус, — подібне до купця, котрий шукає гарні перлини, а знайшовши, дорогоцінну перлину, пішов, все продав і купив її».

«А ще Царство Небесне подібне до невода, закинутого в море; і коли витягали невода, то захопили найрізноманітніших риб, і все витягнули на берег; потім перебрали всю рибу — смачну і поживну забрали, а погану викинули геть. Так і наприкінці світу буде: злинуть ангели з неба і відокремлять злих від праведних, та й вкинуть їх до печі вогняної: там ридання і скрегіт зубів».

3

Луки 10:25–38

Один вчитель закону, спокушаючи Господа, запитав Його: «Що я повинен робити, щоб успадкувати життя вічне?» Ісус відповів запитанням на запитання: «Що написано в законі?» І той відповів йому: «Полюби Господа Бога твого всім серцем і всією душею і ближнього твого, як самого себе». Ісус сказав йому:

«Ти правильно відповів: роби так і житимеш». Тоді законник запитав: «А хто ж такий мій ближній?» І відповів Ісус приповідкою:

«Один чоловік йшов з Єрусалиму до Єрихону, і напали на нього розбійники, зняли з нього одяг, поранили його та й залишили непритомного. Тим шляхом йшов на служіння в храм один священик, побачив і проминув. Також і левіт, прислужник в храмі, теж проходив біля того місця, підійшов до пораненого, поглянув і пішов собі далі. Після них їхав самарянин, та й вгледів нещасного і пожалів його. І, підійшовши до нього і помастив рани оливою і вином, перев'язав страдникові рани; потім, посадивши того на віслюка, завіз його до постоялого двору, де потурбувався за нього. Наступного дня, від'їжджаючи, витяг два динарії та й віддав господареві заїжджого двору, сказавши так: „Потурбуйся про цього нещасного, а коли витрати будуть більшими, то я поверну тобі іншим разом”. Як ти гадаєш, хто серед цих трьох був ближнім чоловікові, пораненому розбійниками?» — запитав Ісус вчителя закону, закінчуючи приповідку. Той відповів: «Той, хто виявив йому свою ласку». І тоді Ісус сказав йому: «Йди і ти роби те саме».

Матв. 6:22-24, 7-6, Луки 15:8-32

Іншим разом Ісус розповів ще такі приповідки:

«Світильник для тіла це око. Отже, якщо око твоє буде чистим, то і все тіло буде світлим; якщо ж око твоє буде недобрим, то все тіло буде заплямоване». Це означає, що, коли наше серце любить веління Божі і перебуває у світлі Божому, тоді душа і світла, і примирлива.

«Не розсипайте ваших перлин перед свиньми, щоб вони не потоптали їх ратицями, а потім не пошматували і вас». Або, іншими словами кажучи, не виявляйте ваші святі почуття людям

розбещеним, вони їх не зрозуміють, поглузують над вами і пошкодять вашій душі.

«Яка жінка маючи десять драхм, якщо загубить одну драхму, не запалить свічку і не буде підмітати кімнату і не буде ретельно шукати її, поки не знайде? Та коли ж знайде, покличе всіх подруг і сусідок, і скаже: порадійте зі мною, я знайшла загублену драхму». Така, кажу вам, буває радість ангелів Божих за одного грішника, котрий кається».

«Якийсь чоловік мав два сини; і сказав молодший своєму батькові: „Отче! Віддай мені належну частину маєтку”. І батько розділив маєток. Невдовзі забрав молодший син всі свої гроші та й поїхав на чужину, де розтринькав все, що дав йому батько, бо

жив там дуже розбещеним життям. Коли ж все витратив, почався саме на той час в тій країні голод, і стало йому дуже важко жити. І пішов він та й став наймитом в одного чоловіка тієї країни, а той послав його пасти свині на полі. І він так хотів їсти, що був ладний їсти свинячі висівки, але навіть тих висівок йому ніхто не давав. Аж одного разу він опам'ятався і сказав сам собі: «Скільки наймитів має мій батько, і всі вони їдять хліба доскоchu, а я помираю від голоду. Встану, піду до мого батька і скажу йому так: Батьку любий! Згрішив я проти неба і проти тебе, і вже недостойн я називатися твоїм сином: прийми мене до себе наймитом». Встав і пішов до свого батька. Та коли він був ще далеченько, батько побачив його і зласкавився над ним: сам побіг до нього, пригорнув його до грудей своїх, і поцілував його. Та син сказав йому: „Отче милосердий! Я згрішив проти неба і проти тебе, і вже недостойн називатися твоїм сином”. А батько сказав своїм рабам: „Принесіть найкращий одяг і зодягніть його, і дайте перстень на руку його і взуття на ноги його; виберіть відгодованого бичка та й заколіть; будемо їсти і радіти. Бо цей мій син був мертвим, але віджив, гинув і врятований”. І радість була великою там».

З цієї приповідки ми дізнаємося, з якою радістю Отець Небесний пригортає всякого грішника, котрий приходив до Нього в час каюття.

5

Лук. 16:19–31, 17:7–11

Був собі чоловік дуже багатий, котрий зодягався в порфіру (золото) і віссон (тонке полотно), і щоденно бенкетував розкішно. Був також один жебрак на ім'я Лазар, котрий лежав біля його воріт, покритий струпами, бажаючи насититися хоча б крихтами хліба, що падали зі столу багача; і приходили до нього пси і лизали струпи його. Помер той жебрак і занесли ангели його на лоно Авраамове, також і багач помер, та й поховали його. В пеклі, в страшних муках, він підняв очі свої та й побачив в далечині Авраама і Лазаря на лоні його. І заволав багач: «Отче Аврааме! Будь ласкавим до мене, пошли Лазаря, нехай намочить пальця свого у воді і прохолодить мого язика, бо невимовно страждаю я в цьому полум'ї!» Проте Авраам відповів: «Сину! Згадай, що ти вже все добре твоє отримав за життя, а Лазар — тільки зле, тому він тепер і втішається, а ти страждаєш. Та, окрім того, між вами і нами установа глибока безодня, так що бажаючи перейти звідси до вас не можуть, також і звідти до нас не переходять. Тоді він сказав: то благаю тебе, отче, пошли його в дім батька мого, бо я маю п'ять братів, нехай він їм засвідкує, щоб і вони не потрапили до цього страшного місця мук. Тоді

Авраам сказав: «Вони мають пророків і Мойсея: нехай і слухають їх». Багач сказав: «Ні, отче Аврааме! Якщо прийде хто-небудь з померлих до них, то вони покаються». І відповів Авраам: «Якщо не слухають Мойсея і пророків, то не послухають і того, хто воскресне з мертвих». Ця приповідка виразно показує нам, як це важливо і корисно для душі своєї читати Слово Боже і намагатися служити Господеві, доки ще Він залишає нас на цій землі.

І ще таку приповідку сказав Ісус Своїм учням:

«Якщо хто-небудь з вас має раба, котрий пасе худобу або оре на полі, то чи скаже він тому після повернення з поля: „Йди та швидше сідай за столом”. Навпаки, ви кажете йому: „Приготуй мені вечерю, підпережися та прислужувуй мені, поки я буду пити та їсти, а вже потім їж та пий сам”. Чи станете ви дякувати рабові за те, що він виконав розпорядження ваше? Мабуть, ні. Так і ви, коли виконаєте повністю веління, кажете: «Ми нічого не варті раби, тому зробили те, що повинні були зробити».

6

Лук. 18:1–14, 19:12–27

Ісус сказав приповідку про те, що повинні ми завжди молитися і не тужити, кажучи: «В одному місті був суддя, котрий і Бога не страшився, і людей мав ні за що. В тому ж самому місті мешкала одна вдова, котра приходила до нього і казала: «захисти мене від мого противника!». Однак, той довгий час не бажав. Але, потім сказав сам собі: «Хоча я і Бога не боюся, і людей не соромлюсь, але так, як ця вдова докучає мені, то я захищу її, щоб вона вже не тривожила мене». І сказав Господь: «Ви чуєте, що каже суддя неправедний? То ж чи Бог не захистить вибраних Своїх, знемагаючих в молитвах і вдень, і вночі, хоча і не поспішає захищати їх? Слухайте, що кажу вам: захистить їх невдовзі. Проте, коли Син Людський прийде, то навряд чи знайде віру на землі. До тих, хто вважає себе праведним і принижує інших, Ісус сказав таку приповідку!

Два чоловіки зайшли до храму помолитися: один був фарисеєм, а другий — митником. Фарисей став і почав молитися так: «Боже! Дякую Тобі, що я не такий, як інші люди — грабіжники, перелюбники, кривдники, або такі, як цей митник: пошу два рази на тиждень, даю десятину зі всього, що здобуваю. Митар, котрий стояв неподалік, не наважувався навіть очі підняти до неба, але б'ючи себе в груди, говорив: «Боже, будь ласкавим до мене, грішника!» То ж кажу вам, що цей пішов більше виправданим до свого дому, аніж той, тому що кожний, хто сам себе підносить, буде принижений, а хто принижує себе — підніметься».

Сказав ще таку приповідку Ісус:

«Якийсь чоловік шляхетного походження вираушив до чужого краю, щоб отримати собі царство і повернутися. Він покликав своїх десять рабів, дав їм десять мін і сказав їм: «Використовуйте їх для справи, поки я повернуся». Отримавши царство, він повернувся і відразу наказав покликати рабів, котрим дав срібло, щоб дізнатися, хто що придбав. Прийшов перший і сказав: «Пане! Твоя міна принесла десять мін». І сказав йому: «Добре! Відданий рабе! За те, що в незначному був відданим, будеш керувати десятьма містами».

Прийшов і другий, кажучи: «Міна твоя принесла п'ять мін, пане!». І цьому сказав: «І ти будеш головою над п'ятьма містами».

Прийшов третій: «Пане! Ось твоя міна, котру я зберіг, загорнувши її в хустину, бо я боявся тебе, знаючи, що ти людина жорстока: береш там, де не клав, і жнеш там, де не сів».

Пан той сказав йому: «Твоїми вустами судитиму тебе, лукавий рабе! Ти знав, що я людина жорстока, беру те що не клав, і жну те, що й не сів; чому ж ти не використав моє срібло для справи, щоб я, повернувшись, забрав його з прибутком?!».

І сказав присутнім: «Заберіть його міну і віддайте тому, хто має десять мін».

І сказали йому: «Пане! Та ж він має десять мін».

«Кажу ж бо вам, що тому, хто має, буде ще додано від того, хто не має, забереться і те, що має».

Господь Ісус хотів сказати цією приповідкою, що як це важливо, щоб всі свої здібності і сили, котрі дав нам Бог, ми вживали для служіння Йому. Господні благословення перебувають над людиною, котра віддана Господеві в тій справі, що доручив їй Бог.

7

Луки 20:9–16, Матв. 20:1–16, 21:23–31

Юдеї пишалися тим, що вони вибраний народ і гадали, що Месія або обіцяний Богом Спаситель прийде тільки для них одних. Вони не вірили, що прийде Викупитель, Котрий принесе спасіння і поганам.

Ісус розповідав ці приповідки для того, щоб показати, що погани теж будуть спасенні, а народ єврейський заслуговує лише на гнів Господній, тому що не повірив в Нього. Ось ця приповідка про поган.

«Один чоловік насадив виноградник і доручив його виноградарям, а сам на певний час кудись поїхав. Але, коли настала пора врожаю, він послав у виноградник свого раба, щоб той приніс винограду; однак, виноградарі—наймити набили його та вигнали геть. Тоді послав він іншого раба, але і цього вони

побили, зневажили, а потім прогнади. І третього послав він, та виноградарі поранили його і насміялися над ним. Що ж йому залишалося робити? Сказав тоді господар виноградника: «що діяти маю? Пошлю свого улюбленого сина, може, побачивши його, засоромляться. Та виноградарі, вгледівши його, роздумували так собі: це спадкоємець, в'ємо його, а спадщина буде нашою».

І вивели сина за межі виноградника, та й умертвили. І що ж в такому разі вчинить власник виноградника? Прийде і вигубить всіх наймитів, а виноградник доручить іншим». Приповідка ця стосувалася єврейського народу, до якого Бог послала багатьох пророків, закликав їх до покаяння, але вони не слухали слів їхніх, і часто переслідували і вбивали пророків. Коди ж то Господь послав до них Улюбленого Сина Свого, то вони засудили Його на смерть, чим і викликали гнів Господній».

«Царство Небесне, – сказав іншим разом Ісус, – подібне до господаря садиби, котрий вийшов рано вранці, щоб найняти працівників для свого виноградника і домовився з бажаними по динарію за день, а потім послав їх обробляти свій виноградник. Близько третьої години, він побачив інших бездіяльних. І їм також сказав: ідіть і ви працювати на мій виноградник, і я вам заплачу. Вони пішли. Нарешті він вийшов близько шостої і дев'ятої години і зробив те саме. В одинадцятій годині, господар знайшов ще одних, знемагаючих в пустих розмовах, і запитав їх: чому ж ви не працюєте? І ті відповіли йому: нас ніхто не найняв. Він сказав їм: то і ви йдіть до праці, а я належне вам віддам. Коли вже посутеніло, покликав господар виноградника свого управителя і так сказав йому: поклич всіх найнятих трударів і кожному віддай його плату. Почни від останніх і закінчи першими. І найняті близько одинадцятої години, отримали по динарію за день. Ті, що були першими, так собі гадали, що отримають більше; проте, і їм дали по динарію. І почали вони ремствувати на господаря садиби, кажучи так: ці останні працювали лише одну годину, а ти зрівняв їх з нами, весь день знемагаючи від спеки та втоми. Той же у відповідь звернувся до одного з них: «Друже! Я не ображаю тебе; хіба ти не домовлявся зі мною по динарію за день? Ось, бери своє та йди; а я бажаю і цьому останньому дати стільки само; хіба я не вільний у своїй садибі робити так, як мені хочеться? Невже твоє око задріслить від того, що я добрий? Так будуть останні першими, а перші останніми, бо покликаних багато, а вибраних мало».

Цією приповідкою Ісус бажає навчити нас, що коли б ми не прийшли до Господа, Він завжди прийме нас і дасть Своє спасіння.

«Один чоловік мав два сини; він підійшов до першого і сказав: Сину! Біжи і сьогодні попрацюй у моєму винограднику. Той сказав у відповідь: „Не хочу“, але потім розкався і пішов. Також підійшов до другого і тому сказав те саме. І у відповідь

почув: „Я йду негайно, батьку”, проте не пішов. „Хто з них виконав волю батька?” — запитав Ісус фарисеїв. Вони відповіли: „Звичайно перший”. Ісус сказав: „Поправді кажу вам, що гинучі грішники підуть попереду вас до Царства Небесного”. Цю приповідку Ісус сказав для фарисеїв, котрі вважали себе праведними і не усвідомлювали своєї вини перед Богом, тоді як багато грішних очищали свої серця каяттям і отримали спасіння.

8

Матв. 22:1-14, 24:35-39, 43-51, 25:1-14

Ісус продовжував говорити приповідками.

«Царство Небесне подібне до одного чоловіка, котрий влаштував шлюбний бенкет своєму синові. І послав своїх рабів покликати вибраних на бенкет, але вони не захотіли прийти. Тоді він знову послав інших рабів і сказав їм передати покликаним так: „Бенкетний стіл вже готовий; і телята, і все що відгодоване, вже закололи і приготували, то ж приходьте святкувати”. Проте всі повелися зневажливо: хто пішов на поле, а хто торгувати;

Цар влаштував бенкет.

були такі, що образили і навіть вбили деяких рабів. Почувши таке, цар розгнівався, послав свої війська, умертвив вбивць, а місто спалив. І знову звернувся до своїх рабів: „Шлюбний бенкет готовий, але покликані не були гідними його. Йдіть на перехрестя шляхів і всіх, кого побачите, кличте бенкетувати”. І пішли ті раби, та й запросили всіх, кого знайшли: як добрих, так і злих; і наповнилася зала бенкетуючими. Цар оглянув всіх, хто возліг, і побачив там одного чоловіка, одягненого не у весільному одязі. (Цей одяг давали кожному, хто був присутній на весіллі). І сказав йому так цар: „Друже! Як ти увійшов сюди без весільного одягу?” Той мовчав. Тоді наказав цар своїм слугам: „Зв'яжіть йому руки і ноги, візьміть його та й викиньте до зовнішньої пітьми: там буде плач та скрегіт зубів, бо багато покликаних, та мало вибраних”».

Ще розповів Ісус про десять дів. Щоб зрозуміти цю приповідку, вам потрібно знати, що, коли було весілля в тій країні, то світилки нареченої чекали молодого; той приходив за звичаєм вночі і тоді світилки із запаленими світильниками зустрічали його і проводили молодого в дім, де вже був готовий бенкетний зал. Ось зміст приповідки про десять дів:

«Царство Небесне подібне десятьом дівам, котрі взяли свої світильники і вийшли назустріч молодому. Там було п'ять мудрих та п'ять нерозумних. Нерозумні взяли свої світильники, але не взяли оливи; мудрі разом із світильниками взяли і оливу. Трапилося так, що молодий затримався, і всі задрімали і поснули. Але, десь опівночі, почувся крик: „Ось йде молодий, виходьте зустрічати його!” І всі діви піднялися, та й поправили гнотики в світильниках. Нерозумні звернулися до мудрих: дайте нам вашої оливи, бо світильники наші ледь тліють і гаснуть. І мудрі відповіли їм так: щоб не було нестачі і в нас, і у вас, йдіть та купіть собі в тих, хто продає оливу. Коли ж вони пішли кувати, то прийшов молодий, і всі присутні потрапили на бенкет, а двері потім зачинилися. Пізніше прийшли й інші діви та кажуть: Господи, Господи! Відчини нам! Він сказав їм у відповідь: по правді кажу вам, Я вас не знаю. Отже, будьте на сторожі, тому що не знаєте ні дня, ні години, коли прийде Син Людський».

Іншим разом Христос сказав так: «Небо та земля проминуть, та слова Мої не зникнуть. За той день (тобто, день другого пришестя нашого Господа Ісуса Христа на землю) і про ту годину не може знати ніхто, навіть ангели небесні, лише Батько Мій Небесний: але, як було за днів Ноя, так буде в пришестя Сина Людського; як за днів Ноя їли, пили, женилися та виходили заміж аж до того часу, коли Ной увійшов до ковчегу, і не мислили, поки не настав потоп та й не знищив всіх — так буде в годину пришестя Сина Людського».

Потім ці слова Свої Господь розтлумачив ще іншою приповідкою:

«Ви знаєте, що, коли б знав господар дому, в яку годину ночі прийде злодій, то пильнував би, щоб ніхто не зробив підкопу. Тому і ви будьте напоготові, тому що Син Людський прийде о тій годині, коли ви і не гадаєте. І той буде відданим та розсудливим рабом, якщо його пан побачить, що він робить саме так. По правді кажу вам, що я призначу його управителем маєтку. Якщо ж той раб, будучи злим, скаже до себе так: не швидко прийде мій господар. І почне бити своїх товаришів та й пиячити, то надійде пан того раба того дня, коли він зовсім не очікує, та о тій годині, коли і гадки не має. І розрубає його надвоє, і зазнає він такої самої кари, як і двоєдушні, там буде плач та скрегіт зубів».

Якось апостол Петро запитав Ісуса: «Господи! Скільки разів я мушу прощати своєму братові, согрішаючому проти мене? Сім разів?» Ісус відповів: «Не кажу тобі до семи разів, але до сорока разів по сім». Потім Господь розтлумачив цю приповідку, кажучи:

«Царство Небесне подібне до одного царя, котрий забажав розрахуватися із своїми рабами. І привели до нього боржника, котрий завинив йому десять тисяч талантів. Але той не мав чим заплатити, от цар і наказав продати і його, і його жінку з дітьми, і все, що він мав, щоб повернути борг. Тоді раб впав долілиць і кланявся цареві, кажучи: „Ласкавий царю! Потерпи ще трохи і я все поверну”. Цар змилосердився над тим рабом, відпустив його, а борг простив. Раб пішов від нього, знайшов одного свого товариша, схопив його та почав душити, кажучи: „Віддай мені те, що винен!” Тоді той впав перед ним ниць, благаючи: „Потерпи ще трохи і я все поверну”. Проте той не погодився, а запроторив свого товариша до в'язниці, до того часу, поки він не поверне боргу. Його друзі, котрі все це бачили, дуже зажурилися, а потім пішли та все розповіли цареві. Цар наказав покликати раба, кажучи йому: „Злобний рабе! Я простив тобі весь борг, тому що ти прохав мене; чому ж ти не помилував свого товариша?” І розгнівався цар, та й віддав раба мучителям до того часу, поки не віддасть всього боргу. Так і Отець Мій Небесний вчинить з вами, якщо ви не простите своєму братові його згрішень від щирого серця».

А ще Ісус якось сказав так:

«Коли прийде Син Людський в славі Своїй разом із Своїми ангелами, тоді Він сяде на престолі Своєї слави. І зберуться перед Ним всі народи: і відокремить перших від других так, як пастир ділить овець і цапків. І будуть вівці праворуч Нього, а цапки — ліворуч. Тоді скаже цар тим, що праворуч Нього: „Прийдіть, благословенні Мого Батька небесного, впадкуйте Царство, готове для вас споконвіків; бо Мене мучила спрага, і ви напоїли Мене, голодував і ви Мене нагодували, бездомним був і ви дали Мені притулок, ви зодягнули Мене, коли Я мерз; коли Я хворів, ви Мене відвідали, і навіть у в'язниці ви Мене потішали”. Тоді праведні скажуть: „Господи! Та коли ж ми Тебе бачили голодним і нагодували? Чи спрагненим та й напоїли? Коли ж ми бачили Тебе бездомним і дали притулок Тобі? Або роздягненим, щоб одягнути? Коли ж Ти хворів чи був ув'язненим?” І Цар скаже їм: „По правді кажу вам: так як ви все це робили одному з найменших Моїх братів, то ви зробили це і Мені”. А тоді скаже тим, що ліворуч: „Геть від Мене, для вас, проклятих — вічний вогонь, і для диявола та його ангелів: бо Я голодував, але їсти ви

не дали, знемагав від спраги і ви не напоїли Мене, був блукальцем, але ви Мене не прийняли, Я хворів, Мене стомлювала в'язниця, але ви не відвідали Мене". Тоді вони скажуть Йому: „Господи! Коли ж це ми бачили Тебе голодним, спрагненим, бездомним чи роздягненим, хворим або ув'язненим, і не прислужили Тобі?" І почують у відповідь: „По правді кажу вам: так як ви не зробили одному з найменших братів Моїх цього, то ви не зробили того самого і Мені". І будуть ці вічно катовані, а праведні — успадкують вічне життя».

10

Луки 11:5-11; 12:16-22; 13:6-9; Ів. 10:1-12, 15:1-9

Для того, щоб показати Своїм учням, яким терплячим є наш Господь та що Він завжди готовий слухати наші молитви, Ісус розповів ще такі приповідки:

«Припустимо, що хто-небудь з вас, маючи друга, прийде до нього опівночі та й скаже: „Друже любий! Позич мені три хлібини, бо до мене зайшов мій друг, а я не маю чим його пригостити". А той скаже йому із-за дверей: „Не тривож мене, бо вже і двері зачинені, і діти мої вже поснули; ніяк я не можу дати тобі хліба". І я вам кажу, що якщо він не підніметься і не дасть йому, завдяки дружби з ним, хліба, однак змушений буде все-таки дати, якщо той буде невідступно прохати».

«Якийсь чоловік посадив у свіму винограднику фігове дерево; і одного разу прийшов він до цього дерева, щоб нарвати плодів; однак, так і не знайшов нічого. І сказав він виноградарю: „Я приходжу сюди вже третій рік, але ще й не смакував плодів з фігового дерева, зрубай його; навіщо воно росте та місце займає?" Виноградар відповів: „Пане! Залиш його ще на один рік, я обкопаю деревце, угною — може вродить; якщо ж ні, то нарік я його зрубав"».

А якось Ісус сказав оточуючому Його люду: «Дивіться, стережіться корисливості, бо життя людини не залежить від її достатку». І доповнив ці слова приповідкою:

«Один багатий чоловік зібрав щедрий врожай на своєму полі. І він так собі роздумував: „Ось що зроблю я: зламаю старі засіки, а збудую великі; визбираю туди весь хліб, та все зерно моє. І скажу своїй душі: Душе моя! Всього в достатку в тебе на багато років, споживай, їж, пий, бенкетуй!" Та Бог сказав йому: „Нерозумний! Цієї ночі душа твоя залишить твоє тіло: для кого ж ти приготував все, що накопичив?" Так буває з тими, хто збирає скарби для себе, а в Бога не бажає збагачуватися».

Закликаючи до Себе грішників, Господь Ісус називав Себе Пастирем Добрим, кажучи: «По правді, по правді кажу вам... той, хто заходить дверима, це пастир овець. Йому відчиняє воротар, вівці поспішають на поклик Його, Він кличе всіх поіменно та й

виводить їх на пасовище. Коли виведе всіх овець, то йде попереду, а вівці за ним йдуть, тому що вони впізнають його голос. За чужим вони не йдуть, а тікають, тому що страшаться чужого голосу. — Я є двері: хто увійде Мною, той спасеться, і увійде, і пашу знайде... Я прийшов для того, щоб ви мали життя, і мали вдосталь. Я є Пастир Добрий: Пастир Добрий віддасть Своє життя за овець».

Іншого разу Ісус порівняв Себе з виноградною лозою, а Бога — з виноградарем. «Я є істинна виноградна лоза, а Мій Батько — виноградар. Всяку гілочку, яка не родить плоду, Він відтинає, а всяку родючу очищає, щоб плодоносила рясніше... Як гілочка не може плодоносити сама по собі, якщо не буде на лозі, так і ви, якщо не будете в Мені... Хто перебуває в Мені, а Я в ньому, той приносить щедрий плід, бо без Мене не можете робити нічого.

Покута митника

Лук. 19:1–10

«Буває, що радіють ангели Божі і за одного грішника, котрий спокутує свої гріхи» — Лук. 15:10.

Великий натовп супроводжував Ісуса, коли Він проходив Єрихоном. Здебільшого це були прості, вбогі люди, такі як Вартимей і другий сліпий, котрий сидів поруч.

Старший над митниками або ж збирачами податі був багатий чоловік іменем Закхей, котрий також шукав можливості побачити Ісуса. Як ви пригадуєте, що митником був також і апостол Матвій.

Закхееві було важко побачити Ісуса, коли той виходив з Єрихону, тому що він був невисоким на зріст, і ті, що були високими на зріст, закривали від нього Ісуса. Закхей придумав вилізти на дерево: він побіг наперед, щоб мати змогу побачити Ісуса. Він виліз на фігове дерево і заховався в крилатому листі, гадаючи, що таким чином його ніхто не побачить там. І був дуже здивований, почувши такі слова; сказані Ісусом, коли Той проходив попід деревом: «Закхею! Зійди донизу, тому що Я сьогодні буду в твоєму домі». Закхей знову здивувався, що Ісус знав його ім'я, знав хто він і де він мешкає. Він відразу зрозумів і впевнився, що Ісус — Син Божий, тому що ніхто, окрім Бога, не може цього знати. Закхей покvapливо залишив дерево, побіг додому і з радістю прийняв Ісуса. Пихаті фарисеї стежили за всіма діями Ісуса; звичайно, що вони побачили, куди зайшов Ісус. Вони почали ремствувати, тому що вважали всіх митників особливо грішними. Вони говорили: «Він гостює в грішного чоловіка!» Фарисеї навіть і не підозрювали, що самі вони були

більшими грішниками, тому що гордість Господь ненавидить понад усе. Закхей усвідомлював свої гріхи і дуже журився з цього приводу. Він так бажав покаятися у своїх гріхах і вже не грішити, а догоджати лише Богові. Коли ж фарисеї висловили своє невдоволення, тоді Закхей сказав: «Господи! Половину свого добра я віддаю жебракам, а якщо кого чим образив, то заплачу вчетверо». Закхей не відкладав на пізніше рішення: він вирішив негайно заплатити добром за те зло, яке він свого часу вчинив, коли збирав податі. Ісус дуже втішився цим його рішенням і сказав: «Сьогодні прийшло спасіння для цього дому». Потім Ісус додав: «Син Людський прийшов, щоб знайти і спасти гинуче». Закхей був пропавшим грішником, загубленою вівцею, котру Ісус знайшов і приніс в дім Батька; ангели Божі раділи за нього, фарисеї ремствували, бачачи ласку Господа до Закхея.

Вечеря у Віфанії

Ів. 11:45–57, 12:1–9

*«Будемо любити Його, тому що Він полюбив нас раніше»
— 1 Ів. 4:19.*

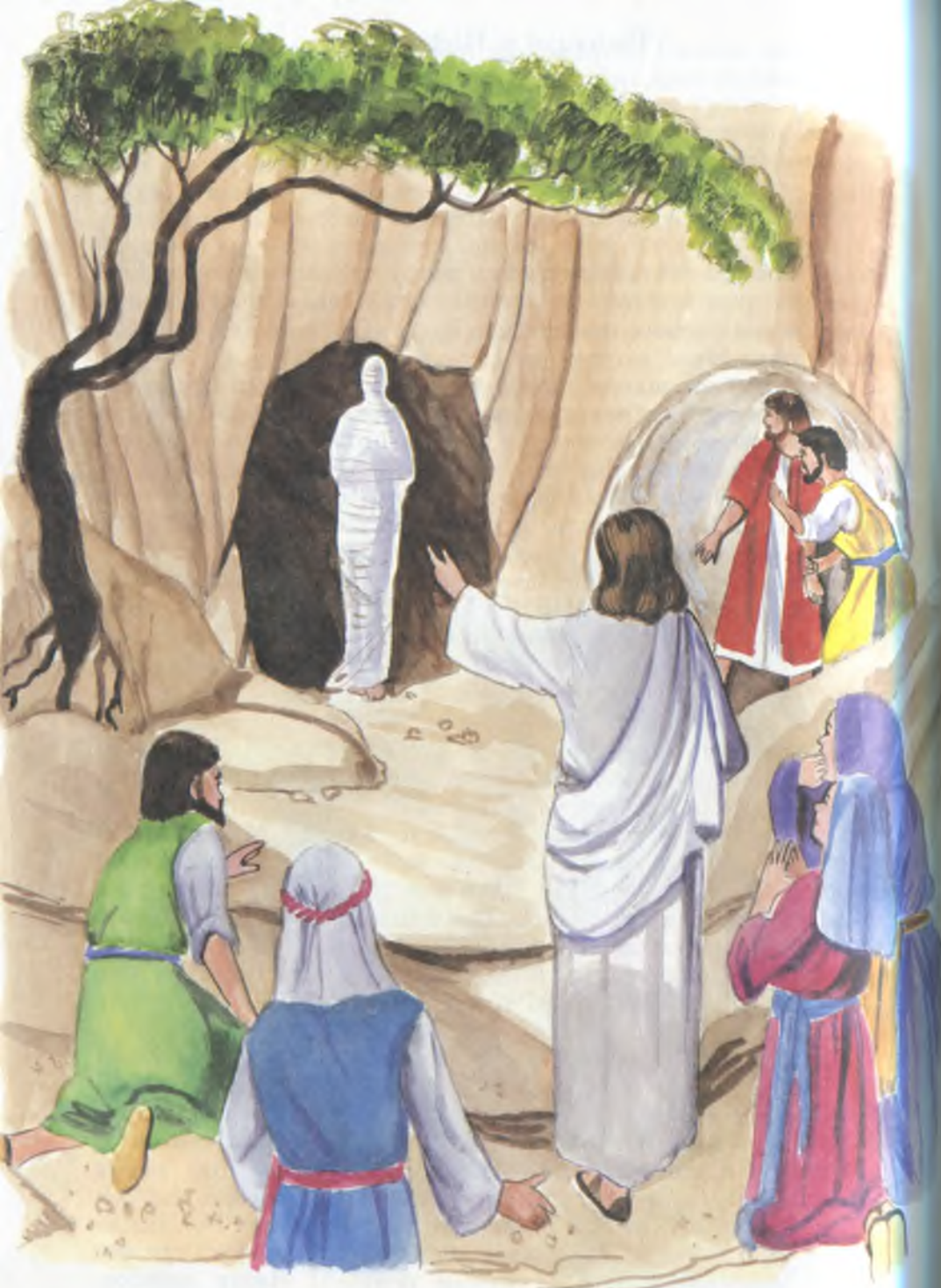
Перебуваючи в безлюдному місці, разом із Своїми учнями, Ісус почув там сумну вістку про одного чоловіка, котрий вірив в Нього. Сестри хворого повідомили Ісуса: «Господи! Той, кого Ти любиш, захворів».

Ісус знав, що захворів їхній брат Лазар, котрого Ісус дуже любив. За два дні потому Ісус пішов у Віфанію. Учні боялися йти з Ним в Юдею, тому що там було дуже багато ненависників Ісуса. Проте Хома сказав: «Підемо і помremo з Ним». Прибувши до Віфанії, Ісус почув, що Лазар вже чотири дні як помер, і його вже поховали. Ісус і це знав, а тому не поспішав йти у Віфанію, маючи на меті воскресити померлого Лазаря.

Марта почула, що йде Ісус, побігла до Нього назустріч, а Марія залишилася вдома. Марта сказала Ісусові: «Господи! Коли б Ти був тут, то мій брат не помер би. Але я і тепер знаю, що все, що Ти прохатимеш в Бога, Бог Тобі дасть». Ісус відповів: «Воскресне твій брат». А потім додав: «Я є воскресіння і життя; віруючий в Мене, якщо і помре, оживе; та і кожний із живих на землі, якщо віритиме в Мене, не помре повіки. Чи ти віриш цьому?» Марта сказала: «Так, Господи! Я вірю, що Ти Христос, Син Божий, Котрий ступає в цей світ!»

Тим часом Марта покликала до Ісуса і сестру Марію, котра, побачивши Ісуса, впала на коліна перед Ним і теж сказала: «Господи! Коли б Ти був, брат жив би!» Ісус, побачивши заплакану Марію, а з нею і своїх юдеїв засмучених, Сам заплакав і сказав: «Де ви поклали брата?» Йому відповіли: «Господи! Йди та поглянь». Бачачи, що Ісус заплакав, юдеї говорили: «Дивіться, як Він любив Лазаря». Деякі говорили так: «Хіба не міг Цей, відкриваючий очі сліпим, зробити так, щоб Лазар не вмер?»

Ісус підійшов до печери, де був похований Лазар; в тій країні погребали мертвих в печерах, а вхід зачиняли великим каменем. Марта ще раз нагадала Ісусові, що Лазар вже чотири дні лежить в могилі. Але Ісус відповів їй: «Хіба Я не говорив тобі, що, якщо ти віритимеш, то побачиш славу Божу?» Потім Він звелів відкотити камінь від входу, і, піднявши очі догори, сказав: «Отче, дякую Тобі, що Ти Мене почув; Я знав, що Ти завжди чуєш Мене». А потім повернувся обличчям до печери і гучним голосом покликав: «Лазарю! Вийди сюди!» І Лазар вийшов, сповитий погребальними покривалами. Ісус сказав: «Розв'яжіть його, нехай іде».

Воскрешення Лазаря було самим величним чудом Ісуса: багато юдеїв, котрі бачили його, що Ісус зробив, повірили в Нього. Але були такі, що негайно донесли на Нього фарисеям. Тоді фарисеї і первосвященики скликали раду, щоб обміркувати, як їм умертвити Ісуса. Але, з огляду на те, що ще не настала година Його смерті, Він пішов до невеличкого поселення поблизу річки Йордан.

Наближалася Пасха і безліч люду стікалося до Єрусалиму. Вони мали надію зустріти там Ісуса, а тому мова скрізь йшла лише про те, чи буде Ісус присутнім на святі. І побоювалися, що Він не прийде, тому що знали наміри фарисеїв, котрі хотіли вбити Його. Ісус на той час знаходився на відстані двох миль від Єрусалима, в селі Віфанія. Тут знову була сім'я в повному складі: Лазар, Марія і Марта. Але того вечора Він був не з ними.

У Віфанії мешкав один чоловік, що звався Симеоном. Господь двічі зцілив його від прокази. Він приготував вечерю і запросив Ісуса та Його учнів, а також і воскреслого Лазаря. Деякі юдеї дізналися, що там Ісус і прийшли поглянути на Лазаря, котрого Ісус підняв з могили до життя. Серед запрошених була і Марта, котра прислужувала Ісусові під час вечері. Марія принесла алабастровий глечик, наповнений дорогоцінним миром. Глечик був запечатаний і Марія не могла відкрити його; тоді вона розбила його і вилила частину Ісусові на голову, потім стала перед Ним на коліна і помастила миром Його ноги та й витерла своїм волоссям. Весь дім наповнили пахощі мира. Ісусові було втішно бачити цей вияв любові до Нього. Але одному з присутніх дуже не сподобався такий вчинок Марії: Юді Іскаріотові. Він сказав: «Хіба не можна було продати це миро, а гроші роздати жебракам?» Як він міг так кощунно помислити, що миро це дуже дорога річ, щоб його витрачати на Ісуса? Яким би дорогоцінним не було це миро, але воно було мізерною часткою гідного вшанування Сина Божого. Проте Юда бажав мати побільше грошей, тому що йому доручили зберігати скриньку з грішми, куди всі учні клали своє срібло; Юда був злодієм і частенько брав гроші із скриньки. Ісус знав, чому Юда обурився проти Марії, а тому захистив її, кажучи: «Втіштеся цим, бо вона приготувала тіло Моє для поховання: вбогих ви завжди маєте, а Мене — не завжди. Вона зробила все, що могла. Де б не проповідувалося Євангеліє по світі, скрізь буде згадуватися її вчинок».

Так воно і справді сталося: всякий, хто читає оповідання земного життя Ісуса, знає, що Марія помазала ноги Його пахучим миром. Тиждень потому Ісус був похований в печері.

Марія знала і вірила, що невдовзі Ісусові належить померти і бути похованим, тому що вона часто сиділа біля ніг Ісусових, жадібно слухаючи слова Його.

В'їзд Ісуса в Єрусалим

Матв. 21:1–10, Лук. 19:30–40

«Ось Цар твій до тебе врочисто йде, справедливий і наповнений спасінням, покірливий, і йде на віслюкові, і на осляті, сині ослиці» — Зах. 9:9.

Ви вже чули, що Ісус був запрошений на вечерю у Віфанії Симоном прокаженим. Наступного дня Ісуса чекала дорога до Єрусалиму. Він легенько міг піти туди пішки, тому що йти було всього дві милі, але Він вважав за краще в'їхати туди на віслюкові. Власного віслюка не мав, тому що був дуже вбогим, але Він знав тих людей, котрі залюбки могли позичити Йому свого.

Коли настав перший день тижня, Ісус послав двох учнів в сусіднє поселення, наказавши їм: «Йдіть до села, що знаходиться неподалік, там ви знайдете прив'язану ослицю і осля разом з нею; відв'яжіть їх і приведіть до Мене. А якщо вам хтось почне суперечити, то відповідайте, що вони потрібні Господу, і він негайно відпустить їх». Учні пішли та й вчинили так, як звелів їм Ісус. Вони привели до Ісуса ослицю і осля і постелили на них свої одежі. Ісус сів на осля, на яке ще ніхто ніколи не сідав, тому що воно було ще не об'їджене.

Великий натовп супроводжував Ісуса, розстеляючи на дорозі свої одежі та гіллячки з пальмових дерев. Тисячоголосий натовп вигукував: «Осанна! (тобто спасіння), Осанна синові Давида! Благословенний, Ступаючий в ім'я Господнє!» Дуже рідко лунають такі вигуки на землі. Але декому не подобалися ці хвалебні гімни: їм було неприємно чути, як прославляють Христа. Це були фарисеї. Вони замислили чим швидше умертвити Ісуса, хоч ще й не знали, як це зробити. Коли б це можливо, то вони охоче вбили б і Лазаря, тому що бачили, що його воскресення стало причиною віри багатьох юдеїв в Ісуса. Сатана постійно навіював їм цю думку, щоб вбити Ісуса, тому що сам був вбивцею споконвіку.

Христос в храмі Єрусалимському

Луки 19:41–46, Матв. 21:10–11

«Він зневажений був, Його люди покинули, страдник, знайомий з хворобами» — Іс. 53:3.

Ісус наближався до гори Оливної, з якої відкривався чудовий краєвид та було видно весь Єрусалим. Він зупинився тут, милуючись містом, і, дивлячись на нього, заплакав. Він плакав не тому, що там на Нього очікувала смерть, ні. Він журився за людей, котрі будуть розпинати Його. Він думав про гнів Божий, який проллється на Його ворогів. І, звертаючись до міста, Він сказав: «Настануть дні, коли твої вороги стануть облогою, і оточать тебе звідусіль, і зруйнують тебе вщерть, і повбивають твоїх дітей; лише звалище каміння нагадуватиме про твою колишню славу». Ці слова Христа виявляють Його любов до тих людей, котрі замислили умертвити Його.

Потім Ісус пішов до Єрусалиму, оточений радісно вигукуючими людьми. Мешканці міста, чуючи захоплені вигукування, розпитували: «Хто це?» І народ відповідав: «Це Ісус, пророк з Назарету Галілейського». Вони не сказали, що Він Син Божий, тому що лише деякі вірили в Нього, як в Сина Божого. Передусім Ісус зайшов у дім свого Батька Небесного — в

храм. Тут Він побачив продавців, торгуючих жертвними тваринами і птахами, а також мінял, котрі розмінювали великі гроші на дрібні. Ісус вигнав цих людей з храму разом з тваринами, яких вони продавали; поперекидав столи мінял, так що їхні гроші розсипалися по підлозі, і наказав винести з храму клітки з голубами. Ісус знав, що ці птахи продавалися для приношення в жертву Богу, але Він знав, що в храмі не повинно бути продаючих і торгуючих. Він сказав: «Дім Мій — Домом Молитви наречеться для всіх народів, а ви перетворили його на розбійничий вертеп». Продавці, звичайно, обманювали, коли продавали, а тому Ісус зрівняв їх з розбійниками і злодіями. Дивно те, що продавці і міняли за наказом Ісуса, негайно і без заперечення залишили храм, можливо, що вони чули про Його чудеса і боялися Ісуса. Тоді підійшли до Ісуса сліпі і криві, і Ісус всіх уздоровив. А навколо лунали дзвінки дитячі голоси: «Осанна Синові Давида!» (тобто, «спаси нас, Сину Давидів!»). Ці діти вірили в Ісуса, як в свого Спаси.

Первосвященики докоряли Ісусові: «Чи Ти чуєш, що вони кажуть?» Ісус відповідав: «Так! Хіба ви ніколи не читали, що написано в псалмі: вустами дітей Ти будеш прославлений?» Маленькі діточки можуть втішатися, що їхня хвала бажана Господеві.

Поволі сутеніло; Ісус залишив місто і перебув цей вечір з учнями у Віфанії. Невідомо в чьому домі Він був: чи в домі Лазаря, чи в домі Симона прокаженого, а може в якомусь іншому домі; можливо, що Він взагалі не спав цієї ночі, а всю ніч перебував у молитві.

Останній день в храмі

Лук. 19:47, 21:1–5, Матв. 23:37–39

«Послухайте, мої брати любі: чи ж не вибрав Бог нужденних світу цього бути багатими вірою та спадкоємцями Царства, яке Він і обіцяв люблячим Його?» — Як. 2:5.

Настав останній тиждень земного життя Ісуса. Вдень Він, як завжди, навчав в храмі, а вночі перебував на горі Оливній. Перебуваючи в храмі останній день, Він попередив книжників і фарисеїв, що їх спіткає кара за те, що вони замислили вбити Його. І додав: «Єрусаліме, Єрусаліме! Скільки разів Я хотів зібрати твоїх дітей, як пташина збирає своїх пташенят під крилами своїми, але ви не захотіли». Господь часто закликав юдеїв покаятися, бажаючи їх врятувати, але вони не побажали прийти до Нього. В майбутньому місто мало бути спаленим, а всі люди забрані в полон.

Вийшовши з храму, Ісус сів навпроти карнавки (грошового кухля), куди опускали, хто бажав, грошові дари. За ці гроші священники купували жертвні тварини, оливу і фіміам для куріння в храмі. Багаті фарисеї опускали в карнавку великі суми грошей, але Ісус бачив їхні серця і знав, що вони пишалися тим, що багато жертвували для храму, і, звичайно, наперед очікували, що їх хвалитимуть. Підійшла також і одна бідна вдова, котра поклала в карнавку дві лепти (лепта — 1/4 копійки). Проте Ісус побачив, що вона поклала в карнавку все, що мала. Опускаючи ці гроші, вона залишалася цілий день без їжі; але вона не думала про це, а віддавала Богові все з любов'ю. Ісус покликвав учнів і сказав їм: «Ця бідна вдова поклала більше за всіх, тому що всі інші поклали з надміру свого багатства і в них залишилося ще дуже багато, а ця жінка поклала все, що мала, не залишивши собі нічого». Після цього Ісус вийшов з храму.

Вечір на горі Оливній

Марк. 13:1–4, 32, 33; Луки 21:20,34,36

«Син Людський прийде на ту пору, коли ви і не думаєте» — Матв. 24:44.

Коли Ісус проходив пишними дворами Єрусалимського храму, один учень сказав Йому: »Наставнику! Поглянь, яке каміння і будівля яка!» І справді, деякі шматки мармуру були завбільшки, як маленька кімнатка. Однак, Ісус сумно сказав: «По правді кажу вам: все це буде зруйноване вщерт, так що залишиться лише сам горб, на якому знаходився Єрусалим». Перед Ним височіло чудове громаддя білого храму, золоті прикраси якого вирізьблювалися на загальному фоні міських будівель. Тоді підійшли до Ісуса Його учні і стали запитувати, коли буде зруйнований Єрусалимський храм і коли Ісус знову повернеться на землю.

Ісус розповів їм, що декілька років потому, почнеться війна, вороги захоплять Єрусалим, а храм зруйнують. Він сказав, що гнів Божий проллється на юдеїв, багато людей загинуть від меча, а інших заберуть до полону, Єрусалим буде загарбаний поганями. Всі Ісусові передбачення справдилися. І в наш час в Єрусалимі перебувають погани. Євреї розпорошені по всьому світу, далеко від свого рідного міста. Щодо Свого другого приходу, то Ісус сказав: «Побачите Сина Божого, Котрий гряде на хмарі в силі і славі великій». Проте Ісус нічого не сказав щодо дня Свого приходу: «Ні того дня, ні часу, ніхто не знає, ні ангели небесні, лише Батько Мій». А тому Ісус напучував Своїх учнів не обтяжувати свої серця переїданням, пияцтвом та клопотами життєвими, щоб той день не захопив їх зненацька.

«А що вам кажу, — закінчив Свою мову Ісус, — то кажу всім: будьте на сторожі!»

План вбивці

Матв. 26:3–5, 14–16, Марк. 14:12–16

«Вони віддають Мені злом за добро, і ненавистю — за любов мою!» — Пс. 108:5.

Всі останні ночі земного життя Ісус проводив на горі Оливній. Якоїсь ночі первосвященники і книжники зібралися на нараду, щоб занапастити Його. Розкішний дім первосвященника був розташований між зеленими полями і пагорбами поблизу Єрусалима, але далеко від гори Оливної. Всі ці первосвященники і книжники були багатими і знаменитими людьми своєї країни.

Вони так гадали, що нападати на Ісуса в храмі, коли Він там буде навчати людей, неможливо, тому що народ Його любить і повстане на захист свого Вчителя. Тому вони дійшли згоди, що краще понад усе напасти несподівано вночі; потрібно було лише дізнатися, де саме Він перебуватиме, тому вони пообіцяли нагороду тому, хто вкаже місцезнаходження Ісуса.

Юда Іскаріот знав про це. Він любив гроші і частенько запускав нечисту руку до грошового ящика, довіреного йому апостолами. За кілька днів до того він невдоволено дорікнув Марії за те, що вона купила дорогоцінне миро, щоб помазати ним Ісуса, а не опустила гроші в ящик. Проте, як ви пригадуєте, Ісус похвалив Марію. Це ще більше роздратувало Юду. Сатана навів йому страшну думку: повідомити первосвященників, де Ісус перебуватиме вночі, а за зраду отримати гроші. Він пішов до первосвященників і сказав їм це. Вони надзвичайно зраділи і пообіцяли Юді тридцять срібних монет. Юда пообіцяв їм повідомити, коли Ісус залишиться насамоті. І справді, все трапилося так, як замислив Юда. Наступного дня, в четвер, Ісус перебував у Віфанії. Учні знали, що Господь того дня мав їсти Пасху в Єрусалимі, але не знали, де саме. Коли вони запитали про це Ісуса, то Він послав Петра і Івана до міста, попередивши їх, що вони зустрінуть по дорозі чоловіка, котрий буде нести глечика з водою; вони повинні піти слідом за ним і запитати його, де кімната для Ісуса. Вони повинні сказати так господареві дому: «Вчитель каже: де знаходиться кімната, в якій Я буду їсти Пасху з Моїми учнями?» Ісус наперед знав, що той чоловік віддасть їм в розпорядження кімнату.

І справді, все так і відбулося, як сказав Ісус. Петро і Іван приготували все необхідне для Пасхи: найважливішою частиною трапези було запечене м'ясо ягняти, яке потрібно було їсти з гіркими травами та з прісним хлібом або опрісноками. Все це приготували для вечері Петро і Іван, і до цього додали ще виноградний сік або вино, яке налили в глечик. Приготувавши все, вони повернулися до Віфанії.

Обмивання ніг

Ів. 13:1–10, Луки 22:24–27

«Бо Христос постраждав за нас, і нам залишив приклад, щоб пішли Його слідами» — 1 Петра 2:21.

Увечері в четвер Ісус останній раз пішов до Єрусалиму. Ніколи вже потім Він не пройшов зеленими схилами гори Оливної, де Він так часто перебував до Своїх страждань.

Петро і Іван показали й іншим апостолам той дім, в якому вони приготували пасхальну вечерю. Туди і піднялися вони по сходах разом з Ісусом, Котрий знав, що це була Його остання вечеря з учнями. Їм потрібно було споживати запечене м'ясо ягняти, котре уособлювало собою Ісуса, Агнця Божого, Якому належало постраждати на хресті. За звичаями тієї країни, навколо столу були розкладені ослони, на яких можна було не лише сидіти, але й напівлежати. Іван зайняв місце біля Ісуса, поклавши свою голову Йому на груди. Він знав, що Ісус з особливою ніжністю любив його. І почали сперечатися апостоли між собою, хто з них буде найбільшим в Царстві Божому, тому що вони все ще покладали надію на те, що Ісус невдовзі зацарює в Єрусалимі у славі, котра оточувала Його на горі Перетворення. Тоді Ісус знову почав роз'яснювати їм, що це нерозумно бажати першості, коли потрібно служити один одному. До того, як почати вечерю, наш Господь піднявся, зняв верхній одяг Свій, і підперезався рушничком; налив води до вмивальниці і почав обмивати ноги учням, витираючи їх рушничком. Учні цьому не перечили, але, коли Ісус підійшов до Петра, той сказав: «Господи! Чи Ти маєш обмивати ноги мої?» Петро вважав себе недостойним, щоб Ісус обмивав йому ноги. Ісус відповідав йому так: «Що Я тепер творю, ти не знаєш, але зрозумієш пізніше». Однак Петро продовжував заперечувати обмивання ніг Ісусом. Він сказав: «Повіки не обмиєш моїх ніг». Тоді Ісус сказав: «Якщо Я тебе не обмию, ти не будеш мати частки зі Мною». Петро налякався і вигукнув: «Господи, та обмий не лише ноги мої, але і руки, і голову». Та Ісус відповідав, що Петро вже чистий, що йому потрібно лише ноги обмити. Цими словами Ісус хотів сказати, що Петро покався, гріхи йому прощені і він очищений від гріхів вірою в Нього, а тому саме на той час потребує лише прощення тих гріхів, які тяжіють над ним тієї хвилини, подібно до того, як людина, котра виходить з води, мусить лише сполоснути ноги. Потім, звертаючись до Своїх учнів, Ісус сказав: «Ви чисті, але не всі».

Нечистим був Юда Іскаріот. Він не вірив в Ісуса, як в Сина Божого, а тому і не був очищений від гріхів своїх. Але Ісус обмив і йому ноги так, як і всім учням: Зробивши це, Ісус зняв рушничок, знову одягнув верхню одягу, а потім сів і почав тлумачити Своїм учням, чому це Він так зробив. Адже Він обіцяв Петрові, що все вияснить. Господь цими Своїми діями хотів показати приклад любові і покори. Він сказав їм так: «Якщо Я, Господь і Вчитель, обмив ноги вам, то і вам належить обмивати один одному ноги, бо Я показав вам приклад для того, щоб і ви робили те саме».

В нашій країні не мийте ноги тим, хто заходить в дім, тому що люди не ходять босими ногами: ми можемо інакше послужити хворим і вбогим, щоб це було приємно нашому Господеві. Я знаю

таких дітей, котрі шийуть для вбогих плаття, і в'яжуть для них хусточки; знаю ще дітей, котрі відкладають гроші, щоб потім купити що-небудь бідним. А ще є такі дітки, що віддають свої подарунки та іграшки сиріткам, — все це дуже приємно нашому Богу. Проте найважливішим для нас є каяття в гріхах наших та сповідання перед Ісусом, щоб Він нас простив.

Як викрилися злі помисли Юди

Матв. 26:20–25; Луки 22:17–18; Івана 13:13–30

«Навіть приятель мій, на якого надіявся я, котрий їв хліб мій, підняв проти мене п'яту!» — Пс. 40:10.

Обмивши ноги Своїм учням, Ісус розпочав трапезу. Подякувавши Господеві, Він благословив, переломив хліб і роздав учням, кажучи: «Це тіло Моє, котре за вас зраджується». Також взяв і чашу з вином, і подав її учням: «Розділіть поміж собою; ця чаша є Новий Заповіт Моєї крові, котра за вас проливається».

Ісус глянув зажурено на Юду: Його страшила не сама смерть, а думка про зраду Юди. Він сказав: «По правді кажу вам, що один серед вас зрадить Мене». Всі учні дуже засмутилися та почали перепитувати: «Може це я, Господи?» Ісус відповів: «Опускаючий разом зі Мною руку з хлібом в миску, зрадить Мене». Але на той час опускали руки декілька учнів, так що ніхто й не дізнався, котрий з них зрадник. Потім Ісус сказав: «Лихо тій людині, котра зраджує Сина Людського; краще б їй і не народжуватися».

Тоді учням Ісуса захотілося все-таки дізнатися, хто ж це такий і вони розгублено дивилися один на одного. Симон, Петро, побачивши, що Іван лежить біля грудей Ісуса, знаком попрохав того, щоб він запитав Господа, за кого Той говорить. Іван припав до грудей Ісуса і запитав Його: «Господи! Хто ж це?» Ісус відповів: «Той, кому Я подам, вмочивши хліба». І вмочив кусень хліба і подав його Юді, і Юда з'їв той шматочок хліба; сатана вже увійшов до його серця і він остаточно вирішив донести первосвященикам і книжникам, де Ісус буде тієї ночі.

Юда, передбачаючи відповідь Ісуса, все ж таки запитав Його: «Може я?» Ісус відповів: «Так, це ти. Те що робиш, роби швидше». Інші учні, котрі почули ці слова, не зрозуміли їх, гадаючи, що Ісус посилає Юду купити дещо чи роздати вбогим що-небудь, тому що Юда займався всіма грошовими справами всіх учнів. Проте сам Юда добре зрозумів слова Ісуса і відразу пішов до первосвященика. Він не пішов до його палацу, що знаходився поза містом, але вирушив прямо до чудового дому в Єрусалимі.

Первосвященики і старійшини зустріли Юду з великою радістю, особливо ж коли він повідомив їм, що тієї ночі покаже місце знаходження Ісуса. Він знав, що Вчитель буде поблизу гори Оливної, куди він і надумав повести ворогів Ісуса та зрадити Його поцілунком.

Первосвященики зібрали велику кількість служителів і роздали їм мечі та списи, щоб вчасно оточити Ісуса і не дати Йому ніякої можливості уникнути арешту. Але цього і не могло трапитися, тому що прийшла Його пора.

Попередження Ісусом Петра

Ів. 13:31–38, Луки 22:31–34, Марка 14:30–31

«А коли хто згрішить, то маємо Заступника перед Отцем — Ісуса Христа, Праведного» — 1 Ів. 2:1.

Коли Юда вийшов з кімнати, то Ісус почав бесіду з Своїми учнями, ніжно, з любов'ю втішаючи їх. Він сказав їм: «Туди, куди Я йду, ви не можете йти». Симон Петро був впевнений, що він може піти за своїм Вчителем куди завгодно, а тому дуже здивувався, почувши такі слова. Ніхто з учнів так і не зрозумів глибокого змісту тих слів, а тому Петро звернувся до Ісуса, прохаючи Його розтлумачити їхнє значення: «Господи! Куди ж Ти йдеш?» Ісус відповів: «Куди Я йду, туди ти не можеш тепер йти зі Мною, а потім підеш за Мною». Петро сказав: «Господи! Чому я не можу йти за Тобою тепер? Я душу свою віддам за Тебе!»

Те, що Петро був готовий померти за Ісуса, це, звичайно, було дуже зворушливо; проте, він, кажучи такі слова, не знав свого власного серця. Він вважав себе сильнішим, ніж це було насправді. Зважаючи на це, Господь попередив Петра, що той помиляється: «Душу свою віддасиш за Мене? По правді, по правді кажу тобі, ще й півень не заспіває, як ти вже тричі відречешся від Мене». Петро навіть уявити собі не міг, що він може зректися свого Господа. І він ще впевніше почав говорити: «Господи! З тобою я готовий і на смерть, і в в'язницю». Те саме говорили і інші учні. Тоді Ісус попередив учнів Своїх, що сатана буде намагатися настрахати їх та розхитати їхню віру, а потім додав: «Симоне! Симоне! Я молюся за тебе, щоб не ослабла віра твоя».

Хоч Ісус і Сам знемагав від думки про наступаючі страждання, але Він турбувався і молився за Своїх учнів; Він ніколи не залишає овець Своїх, а постійно клопочеться про них, бо знає, що вовки намагаються пошматувати стадо Його. Петро

так і не повірив, що він зможе відректися від свого Господа: він був впевнений, що навіть якщо всі відречуться, то і тоді він не залишить свого Господа.

Нова Заповідь Ісуса Христа

Луки 22:19, Ів. 14:12,14,17,26; 17:1–26

«Це творить..., згадуючи Мене» — 1 Кор. 11:25.

Невесела бесіда Ісуса з учнями продовжувалася. Наприкінці вечері Господь взяв хлібину, переломив її і подякував, а потім подав Своїм учням, кажучи: «Візьміть і їжте, це Тіло Моє, котре за вас віддається». Ще раніше учні чули, як Він порівнював Себе з хлібом, кажучи: «Я є хліб, що зійшов з неба». Тепер же вони зрозуміли, що Тіло Ісуса буде піднесено на хрест. Потім Ісус додав: «Це творить, згадуючи Мене». Потім подав учням чашу після вечері і сказав: «Візьміть і розділіть її поміж собою, бо ця чаша є Новий Заповіт Моєї Крові, котра за вас проливається».

Бачачи, що серця учнів зажурені, Ісус сказав: «Хай не бентежить вас серце ваше: вірте в Мене і в Бога вірте. В домі Мого Батька жител багато. Я йду приготувати вам місце». Дуже втішно це знати, що для кожного віруючого Ісус приготував місце в домі Небесного Отця. Знаючи, що учні дуже любили Його, але їм не вистачало любові поміж ними і вони сперечалися за першість в Царстві Божому, Ісус сказав їм таке: «Як полюбив Мене Отець, так і Я полюбив вас». Такою самою великою і ніжною любов'ю, якою Батько полюбив Сина Свого, такою ж любить нас Ісус. Цю любов Він виявив нам на хресті. Потім Господь сказав: «Любіть один одного, так як Я полюбив вас». Цю заповідь Ісус назвав «Новою Заповіддю». Якщо ми хочемо догодити Ісусові, ми повинні любити один одного. Далі Ісус дав Своїм учням чудову обітницю. Перебуваючи з ними, Він втішав їх і підбадьорював їх. Тепер Він йшов від них, а тому Ісус сказав: «Вблагаю Отця, і Він дасть вам іншого Втішника». Втішаючий нас — це Дух Святий. Він спроможний перемінити серця людей. Він може наповнити серця бажанням любити святість і людина, котра вірить в Ісуса, стає щасливою. Коли Ісус промовив таку обітницю, тоді Він встав і пішов разом з учнями на подвір'я. Потім вони всі йшли містом, мирно бесідуючи; під час бесіди Ісус підвів очі до неба і востаннє помолився разом із Своїми учнями. Він прохав Отця Небесного зберегти їх від зла і дати їм можливість побачити Його славу. Після того вони перейшли мостом потік Кедрон і підійшли до Гефсиманського саду: тут Ісус часто молився вночі. Про це місце Юда знав, тому надумав привести сюди ворогів Ісуса.

Страждання Ісуса в Гефсиманському саду

Матв. 26:36–50, Ів. 18:2–8

«Муж скорбот...» — Іс. 53:3.

Увечері Ісус пішов до Гефсиманського саду. В цьому саду було багато маслин або оливкових дерев. Ісус сказав Своїм одинадцятьом учням: «Побудьте тут, поки Я піду і там помолюся». Він взяв з собою лише трьох учнів: Петра і двох братів — Якова та Івана. З цими трьома Він пішов до саду. Вони були колись свідками Його слави, тепер вони мали бути свідками Його страждань.

Важко було Ісусові тієї миті: тягар гріхів наших гнув Його і пригнічував. Він сказав Своїм трьом учням: «Душа Моя тужить до смерті, побудьте тут і помоліться зі Мною». І, відійшовши від них на декілька кроків, впав на коліна, а тоді простягся ницьма і

молився, кажучи: «Отче Мій! Якщо це можливо, то нехай проміне ця чаша Мене; а втім, не так як Я хочу, але як Ти». Про яку чашу говорив наш Господь?

То чаша гіркоти, випита Ним за наші гріхи, і ніхто поміж нас не зможе навіть уявити собі всю гіркоту її; проте Отець не міг позбавити Ісуса цієї чаші, тому що Він давно вирішив, що Син її вип'є, і Син Його обіцяв її випити і не міг порушити слово Своє. Коли б Він не випив цієї чаші страждань, то гріхи світу так і залишилися б невикупленими. Коли Ісус так тужив і молився, то з'явився Йому ангел з небес, котрий підтримав Його. Ангели бачили в небесній славі Його ще до приходу на землю; тепер один з тих ангелів спустився на землю, бачачи скорботу і тугу Ісуса, таку, що навіть краплини поту, як краплини крові, падали на землю. Але чим важче ставало на серці в Ісуса, тим палкішою була Його молитва. Невдовзі ангела не стало.

Ісус піднявся і пішов до Своїх учнів, котрих Він прохав молитися разом з Ним. Але вони не молилися, вони спали. Він збудив їх і звернувся передусім до Петра: «Симоне! Ти спиш? Не зміг ти поборотися зі Мною хоча б одну годину?» Цими словами Ісус хотів нагадати йому те, що він обіцяв навіть померти за Нього і ніколи не відречеться від Нього. Знову звелів Ісус їм не спати, але молитися, і Сам заглибився в молитву. Та, коли Він повернувся, то знову знайшов їх сонними, і вони не знали, що відповідати Ісусові. Він сказав учням: «Будьте на сторожі і молитесь, щоб не зазнати спокуси; дух бадьорий, а тіло немічне». Та коли повернувся втретє, то і цього разу знайшов їх сонними: «Ви все ще спите і відпочиваєте? Настає година: ось віддається Син Людський в руки грішні. Вставайте, підемо: наближається той, що зрадив Мене».

І справді, Юда підійшов до Ісуса і поцілував Його, начебто радіючи зустрічі з Ісусом, а насправді лише для того, щоб показати ворогам Його. Ісус, знаючи про все наперед, запитав Юду: «Юдо, чи поцілунком зраджуєш Сина Людського?» Велика кількість людей оточила Ісуса, вони мали в руках ліхтарі, мечі та коли. Ці люди були послані первосвящениками і фарисеями, щоб схопити Ісуса. Вони знали, яку Він мав силу, а тому і зібралось їх так багато. Та їм ніколи не вдалося б взяти Його, коли б Він Сам добровільно не віддав Себе їм в руки. Ісус пішов назустріч до своїх ворогів, запитуючи: «Кого ви шукаєте?» Вони відповіли: «Ісуса Назорея». Тоді Він їм сказав: «Це Я». Почувши це, вони відійшли назад і всі впали долілиць. Ісус знову запитав їх: «Кого ви шукаєте?» Вони знову відповіли: «Ісуса Назорея». Він сказав їм: «Я кажу вам, що це Я, якщо ви мене шукаєте, а цих не зачіпайте». Це Він говорив про Своїх учнів, котрі були з Ним. Навіть у таку сумну хвилину Він турбувався про них. Вороги раділи від того, що схопили Ісуса, а тому охоче відпустили Його учнів. Солдати, служителі і начальник їхній негайно зв'язали Ісуса, побоюючись, щоб Він не втік.

Ісус серед ворогів

Івана 18:10–12, 14–18

«Як ягня ведений Він був для заколення» — Іс. 53:7.

Петро мав можливість заховатися від тих людей, котрі взяли Ісуса, але він хотів довести свою спроможність постраждати разом з Ісусом, тому і залишився разом з Ним.

Ісус дозволив апостолам взяти з собою мечі. Вони взяли два мечі, і одного меча мав Петро. Він вихопив свого меча і вдарило ним Малха, раба первосвященика, відтявши йому праве вухо.

Таким чином, Петро накликав би на себе біду, коли б Вчитель негайно не зцілив того чоловіка. Остання добра справа, яку зробив Ісус, це було уздоровлення людини, настроєної вороже по відношенню до Нього. Петрові Ісус сказав: «Вклади меча твого в піхви: невже Я не буду пити чаші, яку дав Мені Мій Отець? Невже ти думаєш, що Я не можу тепер вблагати Отця Мого, щоб Він послав на допомогу воїнство ангелів?» А своїм ворогам Ісус сказав так: «Як на розбійника ви прийшли з колами та мечами, щоб взяти Мене; щодня сидів Я з вами, навчаючи в храмі, і ви не брали Мене». Вороги Ісуса зав'язали благословенні руки, котрі зцілили раба первосвященика, і повели Агнця Божого для заколення. Сад Гефсиманський знаходився далеко від палацу первосвященика. Це було місце суду, а не помешкання для житла. Первосвященики і фарисеї не спали всю ніч, очікуючи, коли ж приведуть Христа. Як голодні вовки вони прагнули крові Праведника.

Гамірний натовп супроводжував Ісуса, коли Його вели до судового приміщення. Петро бачив все, як повели Ісуса до палацу первосвященика, чув крики людей і він теж забажав піти слідом за Ним. Він побачив, що Іван теж попрямував до двору первосвященика; рабиня на воротах впустила його, бо вона бачила раніше Івана з Ісусом. Петро не знав, як йому потрапити на подвір'я. Та ось Іван вийшов і сказав, що він попрохав рабиню, щоб вона впустила також і Петра. Вони пройшли до заповненої прислужниками кімнати: Ісуса там не було. Він був у другій кімнаті разом із злими суддями — первосвящениками і фарисеями.

Надворі стало холодно і служителі розпалили багаття, і грілися біля нього. Петро і собі підійшов до багаття погрітися. Він дуже хотів дізнатися, що ж трапилось з Господом, маючи надію, що його ніхто не впізнає, тому що побоювався, щоб його не затримали, як учня Ісуса. Про те, що він був готовий померти за свого Вчителя, він навіть і не думав вже.

Ісус, осміяний юдейськими служителями

Марка 14:55–56, Івана 18:19–23

«Обличчя Свого не ховав від ганьби та плювання»
— Іс. 50:6.

Тим часом, коли Петро грівся біля багаття, Ісус стояв перед своїми суддями: на чолі цього судилища був первосвященик Кайяфа. Тіло Ісуса було пораненим, коліна підгиналися від втоми, обличчя мало страдницький вигляд, очі заливали сльози. Ніколи і нікому ще не завдавали таких страшних страждань, але

ні в кого не було і краплини жалю до Нього. Первосвященик запитав Його: «Про що Ти навчав?» Ісус відповів: «Я завжди, не ховаючись, навчав в синагогах і в храмі, і ніде не вчив таємно. Що ж ти запитуєш Мене? Розпитай слухачів, котрі чули, що Я говорив; вони скажуть, що Я навчав». Ісус сказав так тому, що знав наперед, що первосвященик не повірить Його словам. Один служитель, котрий стояв неподалік, вдарив Його в обличчя, кажучи: «То це Ти так відповідаєш первосвященикові?» Первосвященик, котрий повинен був зупинити свого прислужника, похвалив того за цей жорстокий вчинок.

Ісус лагідно відповів: «Якщо Я сказав погане, то ти покажи, що погане, а ти б'єш. Чому?» На той час прийшли до суду кривоприсяжники і почали лихословити Христа, кажучи неправду, що Ісус начебто повставав проти Бога і проти Його храму. Це була брехня, явна неправда, тому що свідки протирічили один одному. Згідно єврейських законів належало вірити тим свідкам, слова яких співпадали. Первосвященик запитав Ісуса: «Чому Ти нічого не відповідаєш тим, хто свідчить проти Тебе?» Ісус мовчав. Тоді первосвященик сказав: «Заклинаю Тебе Богом Живим: скажи нам, чи Ти Христос, Син Божий?» Ісус відповів: «Я».

Відповідь Ісуса викликала хвилю обурення всіх оточуючих: первосвященик розірвав свій одяг на знак обурення, вигукуючи: «Навіщо нам свідки? Ви чули зневаження Бога, чи як вам здається?» Всі навколо бажали смерті Ісуса. Вони б охоче побили Його негайно камінням, але юдеям це було заборонено. Юдея була загарбана римлянами і була залежна від управителя, котрий знаходився в Єрусалимі. Його звали Понтієм Пилатом і лише він один мав право засуджувати на смерть. Чекаючи, коли розвидніється, служителі, яким доручено стерегти Ісуса, глузували з Нього, називаючи Його пророком, або ж закривали обличчя покривалом і били Ісуса, запитуючи: «Скажи нам, Христос, хто вдарив Тебе?» Знущання, сміх і крики оточували Ісуса. Деякі служителі навіть наважувалися плювати Йому в лице і бити Його палицею. Але Ісус ні поглядом, ні словом не відповідав на образи. Він терпляче переносив всі глузування, щоб позбавити нас глузування, котрі обов'язково ми чули б від сатани, якби Христос не помер за наші гріхи. Давайте ж всім серцем любити нашого Господа Ісуса Христа, Котрий переніс таку наругу за нас, і не будемо боятися глузувань людей, що не люблять Ісуса і зневажають тих, хто вірить в Нього. Будемо наслідувати нашому Господеві, Котрий був лагідний і терплячий до всіх людей.

Зречення Петра

Ів. 18:17,18,25,26,27; Лук. 22:56–62

«Хто думає, що він стоїть, нехай стережеться, щоб не впасти» — 1 Кор. 10:12.

Що ж робив Петро тоді? Спочатку він стояв біля багаття і грівся, а потім сів біля челяді первосвященика. Одна служниця підійшла до нього і, уважно придивившись, сказала: «Ти теж був з Ісусом Галілеянином!» Але Петро зрікся перед всіма, кажучи: «Не знаю, що ти й кажеш». І друга служниця теж сказала Петрові: «Таки дійсно ти був з Ісусом». Та Петро зрікся з клятвою, що не знає такого. Один раб первосвященика, родич тому рабові, котрому Петро відтяв вухо в саду мечем, сказав: «Хіба не ти був з Ним в саду?» І знову Петро відрікся, і тієї ж миті заспівав півень. Тоді Господь повернувся і поглянув на Петра, і згадав Петро слово Господа, яке Він сказав йому, що до того, як заспіває півень, він вже тричі зречеться від Ісуса. І пішов Петро, жалібно плачучи.

Петро боявся потрапити до рук служителів, роблячи вигляд, що він зовсім не знає Ісуса, хоч в душі він дуже любив Його. Погляд Ісуса, такий скорбний і ніжний, проник, немов промінь сонця в душу Петра. Він не зміг витримати цього погляду, тому вийшов і гірко плакав, усвідомлюючи, яким невдячним він виявився до Ісуса, коли відрікався від Нього. Коли б він молився в саду Гефсиманському, так як це звелів Ісус, цього не трапилося б. Так і нам, дітки, потрібно повсякчас перебувати в молитві до Господа, щоб і з нами не трапилося подібного.

Засудження Ісуса на смерть

Луки 22:66–67, Матв. 27:1–2, Марка 15:1

«Збираються проти душі справедливого і чисту кров засуджують» — Пс. 93:21.

В домі первосвященика Ісус перебув ніч, страждаючи від тілесних мук. Коли ж настав день, зібралися старійшини народу, первосвященики і книжники, і повели Його на раду до синедріону. Рада, що складалася із семидесяти двох чоловік, судила народ за єврейськими законами, але не мала права засуджувати на смерть. На чолі цих поважних суддів стояв первосвященик. Між цими знатними людьми знаходилися і прихильники Ісуса: по-перше Никодим, котрий приходив до Ісуса вночі, по-друге Йосиф із міста Аримафеї, людина добра і справедлива, він запропонував потім пізніше поховати Ісуса в

погребельній печері у своєму саду. Ці двоє зовсім не поділяли думок з тими, хто осуджував Ісуса.

На світанку члени синедріону зібралися, щоб судити Ісуса в приміщенні, що знаходилося навпроти храму. Йому довелося йти по двір'ям храму.

Блідий, стомлений стояв Ісус перед своїми жорстокими суддями; там був і Кайяфа, Його запеклий ворог. Руки Ісуса були розв'язані. Члени синедріону запитували лише одне: «Чи Ти Син Божий?» Він знову відповів їм: «Я». Вони знову розлютувалися, почувши таку відповідь і всі кричали: «Яке нам потрібно ще свідчення? Досить того, що ми почули з Його вуст!» І вони засудили Його на смерть. Таким чином, Ісус був двічі засуджений на смерть: в домі Кайяфи і в синедріоні. Тепер євреї змушені були вести Його до римського управителя Понтія Пилата, щоб і того примусити засудити Ісуса на смерть. Вони вирішили переконати Пилата, що Ісус називав Себе Царем, відмовляючись підкорятися римському кесарю. Це вони видумали для того, щоб підбурити Пилата, тому що той був поганином, і для нього було б байдуже, якби вони сказали, що Він називає себе Сином Божим. Ісусові знову зав'язали руки і повели до Пилата, Це був ранок і безліч служителів, разом з членами синедріону, йшли слідом за Ісусом до будинку римського суду — преторії.

Це був останній день земного життя Ісуса Христа.

Смерть Юди

Матв. 27:3–11, Дії 1:18–19

«Він копав рова і викопав, і впав сам до ями, яку приготував» — Пс. 7:16.

Юда почув, що єврейський синедріон засудив Ісуса на смерть. Однак, він на таке і не сподівався; він і гадки не мав, що Ісуса засудять на смерть. Він зрадив свого Вчителя, щоб отримати гроші; жадібність до грошей змушує часто людей творити жорстокі вчинки.

Юда отримав гроші, але тепер вони вже пекли його і він був би радий позбутися їх. Він залюбки викинув би ці гроші, але ніхто не дізнався б про те, і в першу чергу первосвященики. Юда вирішив повернути гроші назад первосвященикам і старійшинам. Він знав, де їх знайти: деякі ще знаходилися в приміщенні, де збиралася судова рада. І справді, Юда ще застав декого з них. Повертаючи їм гроші назад, Юда сказав: «Згрішив я, продав кров невинну». Та первосвященики і старійшини не

брали тих грошей, кажучи: «Що нам до того, це твоя справа!» Вони не жалкували за вчинком Юдиним і не розкаялися у своїй злобі. Також вони не могли використати ці гроші для потреб храму, тому що за них було куплене життя людини, це була ціна крові.

Тому Юда кинув срібняки в храмі та й пішов; священики почали роздумувати, що ж їм робити з ними. Вони прийшли до такої думки, що ці гроші не можна покласти до церковних. Порадившись, вони вирішили купити за ці гроші землю, щоб на ній ховати мандрівників невідомих, окремо від євреїв. Саме тоді продавалася земля, де брали глину для виготовлення посуду.

Старійшини вирішили купити цю землю в гончарів, назвавши її тепер «Землею крові», тому що вона була куплена за гроші, що складали ціну крові. Але ця назва мала ще одну причину: Юда позбавив себе життя.

Він пішов на поле і там повісився. Юда прив'язав мотузок до гілки, зробив петлю, затуляв її у себе на шиї і завис: мотузок обірвався і Юда впав на землю так, що аж нутроці його повипадали назовні.

Звістка про смерть Юди розійшлася по Єрусалиму, і земля ця так називається і в наш час «Землею крові». До якого жахливого кінця довів Юду сатана: спочатку лише примусив його згрішити, а тоді довів до розпачу і смерті. Юді потрібно було покаятися і благати Бога, щоб Той простив йому цей страшний злочин, але в нього не вистачило віри.

Пилат та Ірод

Ів. 18:28–36, Луки 23:1–11

«Як овечка перед стрижучим мовчить, так і Він не відкривав Своїх вуст» — Іс. 53:7.

Ісуса повели на суд до Пилата. Вже два рази Він стояв перед судом: в домі первосвященика і в синедріоні. Але в обох випадках суддями були юдеї, тепер же мав відбутися ще суд поганський. Пилат був призначений кесарем управляти Юдеєю, а тому мав право судити. Юдеї знову зв'язали Його і повели до Пилата у супроводі священиків і старійших народних. В преторію, до судового приміщення вони не увійшли, тому що воно належало поганам: юдеї боялися опоганитися, тому що в такому разі вони вже не мали б права їсти єврейську пасху. Цей приклад показує нам, що юдеї, боячись опоганити тіло, не боялися сквернити душу, віддаючи Ісуса до рук Пилата. Їхні душі були отруєні почуттям злоби і ненависті, але це їх не тривожило.

Побачивши, що народ не йде до преторії, Пилат сам вийшов надвір. Він відразу побачив Ісуса і був вражений Його спокійним виглядом. Такого в'язня він ще не бачив. Пилат запитав їх: «В чому ви звинувачуєте цю Людину?» І вони відповіли так: «Якби він не був злочинцем, то ми не привели б його до тебе». Проте вигляд Ісуса викликав таке співчуття, що Пилат почав міркувати над тим, як уникнути необхідності суду. Він сказав їм: «Заберіть Його та й судіть за вашими законами». І священники відповіли: «Нам не дозволено засуджувати на смерть нікого».

Потім вони почали обвинувачувати Ісуса, кажучи, що Ісус підбурює народ не платити податі, що Він називає Себе царем. Почувши це, Пилат наказав привести Ісуса до преторії і сам зайшов туди, щоб допитати Його насамоті. Він запитав Ісуса: «Ти цар Юдейський?» Ісус відповів йому, що Він справді цар, але царство Його не є земним, що Його служителі не стають на боротьбу за Нього, що Він звіщає народові Своєму істину. Пилат був здивований, почувши такі слова, і, вийшовши з преторії, звернувся до юдеїв: «Я не знайшов в Ньому ніякої провини». Це ще більше обурило юдеїв і вони почали знову злісно обвинувачувати Його, обмовляючи Ісуса, начебто Він підбурював в Галілеї народ проти кесаря. Почувши слово «Галілея», Пилат нагадав, що управитель цієї області Ірод саме на той час перебував в Єрусалимі. Пилат не бажав засуджувати Ісуса, а тому дуже зрадів, що можна передати цю справу Іродові, до якого і відправив Христа.

Ісуса повели вулицями Єрусалима до маєтку, де знаходився Ірод. Ірод давно бажав бачити Ісуса, а тому дуже зрадів, коли Того привели до нього. Він багато чув про чудеса Христові і навіть побоювався, чи не був той воскреслим Іваном Хрестителем; Ірод, певно, що мав надію побачити яке-небудь чудо, та, окрім того ще й давав Тому різні запитання. Ісус мовчав і нічого не відповідав і це дуже розлютувало Ірода.

Священики і книжники обвинувачували Ісуса, приписуючи нашому Господеві різні злочини, але Ісус мовчав. Тоді Ірод відіслав Ісуса назад до Пилата. Разом з своїми солдатами Ірод глузував з Ісуса, одягнувши Того в білу одягу. Пилат дуже засмутився поверненням Ісуса, бо гадав, що Ірод сам засудить Його. І Пилат, і Ірод тяжко згрішили, що не відпустили Ісуса на волю, тому що вони обидва бачили, що Він ні в чому не винен.

Ісус чи Варавва?

Матв. 27:11–26

«Ненавистників Моїх більше, ніж волосся на голові Моїй» —
Пс. 39:13.

Пилат був здивований покірливістю і спокоєм Ісуса, та ще більше його здивувала ненависть і злоба юдеїв до Нього. Зважаючи на це становище, він не наважувався відпустити Ісуса на волю, але вирішив запропонувати юдеям таке: вони мали такий звичай, що одного в'язня римський управитель відпускав на волю; того, якого вибрав народ. Він знав, що фарисеї і книжники ненавиділи Ісуса, але мав надію, що народ любив Його за всі ті чудеса, які Він творив. Зібравши весь люд, Пилат сказав: «Кого ви хочете, щоб я вам відпустив: Варавву чи Ісуса, званого Христом?» Варавва був розбійником і вбивцею, котрий підбурював народ проти кесаря. Пилат намагався вмовити народ відпустити Ісуса, кажучи так: «Якщо ви хочете, то я помилую Царя Юдейського?» Але первосвященики намовили народ прохати звільнити Варавву, а не Ісуса. Пилат сидів на підвищенні, чекаючи на відповідь народу. Раптом прийшов служник з такими словами від його дружини: «Не роби ніякого зла цьому праведникові тому, що я уві сні дуже постраждала за Нього». Це ще більше змусило Пилата шукати можливості звільнення Ісуса.

Зібравши всіх первосвящеників і весь народ, Пилат знову запитав їх: «Кого відпустити вам?» І тисячі голосів закричали: «Варавву!» Пилат зробив ще одну спробу звільнити Ісуса, запитуючи народ: «Що ж зробити з Ісусом, названим Христом?» І натовп заволав несамовито: «Розіпни, розіпни Його!» І ще раз намагався Пилат викликати хоча б крихту співчуття у ворогів Ісуса словами: «Яке ж зло зробив Він вам? Я не бачу в Ньому ніякої вини; отже, покараємо Його і відпустимо». Та священники і народ закричали розлютовано: «Розіпни Його!»

Пилат розумів, що він творить суд несправедливо над Чоловіком—Праведником, Котрий не вчинив ніякого зла. Тому він взяв води, обмив руки перед народом і сказав: «Чистий я від крові цього Праведника; робіть, що хочете». Даремно вважав Пилат себе чистим від цього злочину: вода не змогла змити цей гріх з його душі. Народ продовжував кричати: «Кров Його на нас і на дітях наших!» І справді, євреї були покарані за те, що вони розп'яли Ісуса; вони були вигнані із своєї країни і до цього часу розпороршені по всій землі.

Пилат відпустив Варавву, а Ісуса віддав на розп'яття.

Івана 19:1–15

«Ранами Його ми зцілилися» — Іс. 53:5.

Ісус був засуджений на розп'яття. Але, перед тим, як Його мали розп'яти, Його відшмагали батогами. Ісуса прив'язали мотузками до стовпа і римські солдати били Його по спині батогами, сплетеними з мотузків і прив'язаними до них шматочками кісток. Удар за ударом падали на знемагаючого від болю невинного Страдника. Удари, на які заслуговували ми з вами, впали на Нього, щоб ми мали прощення заради сприйнятих Ним мук і страждань.

Потім Ісуса повели знову в преторію і зібрали весь полк, що складався з шестисот чоловіків. Почувши, що Його називають Царем Юдейським, воїни насмішкувато говорили до Нього: «Радій, царю Юдейський!» І ставали на коліна, і глузували з Нього, вклоняючись перед Ним. Потім з Нього зняли закривавлений одяг і зодягнули Його в багряницю, котру носили лише царі, і сплели Йому вінок терновий, та й поклали на голову, а в другу поклали замість царського скипетра — палицю. Бачачи, що Ісус покірливо і безмовно переносить всі образи, Пилат вирішив показати Його людям, гадаючи, що таким чином пробудиться в них почуття жалю. В багряниці і в терновому вінку Ісус стояв перед народом. І Пилат звернувся до них із словами: «Це людина!» Можливо, що народ пожалів би Ісуса, але первосвященики і книжники разом з служителями почали кричати, захлинаючись від злоби: «Розіпни Його!» Пилат відповів: «Візьміть Його і розіпніть, тому що я не знайшов у Ньому ніякої вини». Юдеї відповідали: «Ми маємо свої закони і за нашим законом Він помре, тому що об'явив Себе Сином Божим!» Пилат, почувши таке звинувачення, ще більше впевнився, що Ісус невинний. Він сказав юдеям: «Це ваш цар!» Та натовп кричав: «Розіпни Його!» І знову запитав Пилат: «Розіп'яти вашого царя?» Первосвященики відповіли: «Ми не маємо іншого царя, окрім кесаря!»

Впевнившись, що нічого не допомагає, Пилат наказав повести Ісуса до преторії. Там солдати зняли з Нього багряницю і зодягнули Його в той самий закривавлений одяг. І повели Ісуса на розп'яття.

Важкий тягар наліг на душу Пилата: він не послухав ні внутрішнього голосу своєї совісті, ні поради своєї дружини, але, боячись повстання юдеїв, віддав їм Ісуса на смерть.

Матв. 27:31–36, Луки 23:26–33

«Прокололи руки Мої і ноги Мої» — Пс. 21:17.

Останній раз йшов Ісус вулицями Єрусалима. Його тіло було покрите кров'ю і ранами. Він не спав всю ніч. Після довгого виснажливого переходу вулицями міста, після трикратного судилища, Він страждав від тілесних мук, знемагаючи водночас під тягарем гріхів всього світу.

А зараз Він падав ще й від важкого хреста, якого жорстокі солдати поклали Йому на спину. Ісус дуже ослаб і не міг донести хреста до вказаного місця, ще трохи і Він впав би; Його вороги знайшли чоловіка, котрого змусили нести хреста Христового. Самі солдати не захотіли нести хреста, але вони зустріли по дорозі одного чоловіка, званого Симоном, походженням з Кірінеї, прямуючого до Єрусалиму. Його примусили нести хреста. Тоді Симон ще не розумів, яка це була для нього честь. Всі ангели Божі з радістю підставили б свої крила під тягар хреста. Учні Господа теж допомогли б своєму Вчителю, але вони всі налякалися і розбіглися, лише здалеку йдучи слідом за Ісусом.

Кілька жінок, гірко плачучи, теж йшли слідом за Ним. Побачивши їхні сльози, Ісус ніжно втішав їх: «Дщері Єрусалимські! Не плачте за Мною, але плачте за себе і за дітей ваших. Бо настають дні, коли будете казати горам: покрийте нас! і горбам: заховайте нас!» Настануть дні, коли євреї будуть бажати, щоб гори впали на них, бо несила буде їм переносити жорстоку наругу своїх ворогів.

Разом з Ісусом вели і двох розбійників на розп'яття, котрі вчинили багато зла. Гамірливий натовп пройшов воротами Єрусалимськими, розташованими навпроти Оливної гори і Гефсиманії. Неповдалік знаходилося місце, зване Голгофою, що означає «Череповище». Це було місце покарання злочинців. Тут Ісус зупинився, щоб перепочити, і солдати подали Йому оцту, змішаного з жовчею. Ісус попробував цього п'яного напою, але пити не захотів (оцет, «уксус» латинською мовою означає прокисле виноградне вино). Потім зняли з Ісуса одяг Його і розіп'яли Його на хресті, проколовши цвяхами руки і ноги Його. Потім підняли важкий хрест і закопали глибоко в землю. Так піднесений був на хресті невинний Агнець Божий заради наших гріхів.

Поруч з Ісусом розіп'яли і двох розбійників, але над ними не тяжіло громаддя гріхів всього світу; це сприйняв на себе лише Христос. Хрест Ісуса Христа був розташований посередині між двома розіп'ятими разом з Ним розбійниками. Над головою Ісуса Пилат написав напис: «Це є Ісус Цар Юдейський». Проминаючи хрест, юдеї читали ці слова. Первосвященикам ці слова не

подобалися і вони сказали Пилатові: «Не пиши „Цар Юдейський“, а напиши так, як Він Сам сказав: „Я — Цар Юдейський“». Пилат відповів так на їхні домагання: «Що я написав, те я написав!»

Можливо, що Пилатові не хотілося змінювати цього написа тому, що він сам вважав Ісуса царем, але не мав мужності сповідати віру в Ісуса перед юдеями і не був готовий краще померти, аніж засудити на смерть невинного. Пилат мав би вічне спасіння, коли б він обстоював невинність Ісуса та ще й наважився б краще померти, ніж проголосити несправедливий вирок непорочному Агнцю Божому.

Обмовлення розп'ятого Христа

Матв. 27:35–44, Ів. 19:23–24, Луки 23:34–43

«Будучи обмовленим, Він не лихословив взаємно»
— 1 Петра 2:23.

Солдати, котрі розп'яли Ісуса, ділили поміж собою Його одягу; нижню одягу поділили на чотири рівних частини. Верхній хітон не був пошитий, але витканий, так що він не мав швів. Солдатам стало жалко дерти його на частини і вони вирішили зробити так: «Не будемо роздирати цей хітон, а кинемо жеребок, чий він буде». Нічого не залишилося в Господа, окрім цих одяжків, тому що Він жив вбогим життям.

Була дев'ята година, коли розп'яли Ісуса. Першими словами Його була молитва на хресті за Своїх катів: «Отче! Прсти їм, бо вони не знають, що творять». Так з любов'ю молився Він за тих, котрі розп'яли Його на хресті і безжалісно осміювали Його.

Голгофа була розташована поблизу Єрусалима і багато людей проходило тим місцем. Всі глузували з Ісуса, знущалися над Ним і солдати, і начальники, і священники, котрі проходили поблизу хреста. Навіть розбійник, розп'ятий разом з Ним, і той лихословив Його, кажучи: «Якщо Ти Син Божий, спаси Сам Себе і зійди з хреста».

Однак, Господь наш не зійшов з хреста, хоч Він і міг зробити це. Він вирішив померти на хресті, щоб врятувати нас. Ні слова Він не промовив у відповідь на глузування і образи перехожих. Один розп'ятий розбійник став благати Ісуса; звичайно, він не міг впасти перед Ним на коліна, чи навіть повернутися до Ісуса, чи підняти руки до неба; він міг лише говорити, знемагаючи від болю голосом: «Згадай мене, Господи, коли прийдеш в Царство Твоє!» Цей розбійник повірив, що Ісус — Цар, і свого часу буде царювати в славі. Ісус відповів йому: «По правді кажу тобі, сьогодні будеш зі Мною в раю». Господь простив розкаяного

розбійника. Він завжди готовий прощати і слухати молитви, звернені до Нього. Христос не примусив розбійника чекати на другий Свій прихід, а пообіцяв йому негайно подарувати блаженство і взяти його до раю.

Смерть Ісуса

Івана 19:25–30, Луки 23:44–46

«Він гріхи наші Сам підніс тілом Своїм на дерево»
— 1 Петра 2:24.

Біля хреста, на якому був розп'ятий Ісус, стояли Його друзі. Поміж ними були і деякі жінки: три жінки мали однакове ім'я — Марія. Це були, по-перше, Марія, мати Ісуса, потім Марія, мати апостолів Якова і Юди і Марія із міста Магдали, тобто Марія Магдалина, з якої Ісус свого часу вигнав сім демонів.

Всі жінки були щиро відданими Ісусові. Особливо любила Його Марія — мати Його, котрій меч тепер прошив душу, як це і передбачив свого часу старенький Симеон. Біля матері Ісуса стояв улюблений Його учень Іван.

Ісус побачив Свою матір і уявив лише на одну мить, якою самотньою тепер вона буде на цій землі, тому що, цілком ймовірно, що Йосифа вже не було живого. Ісус звернувся до Своєї матері, кажучи: «Жоно, ось син твій!» А Іванові сказав так: «Це мати твоя». Іван зрозумів, що Ісус доручає йому турботу про матір Свою, а тому пізніше забрав її до свого дому, де вона знайшла надійний притулок.

Настав полудень: сонце завмерло ген у височині. Та раптом настала п'ятьма, що огорнула всю землю: зробилося так темно, що вороги Ісуса на протязі трьох годин не могли побачити навіть Його обличчя. Потім пролунав голос з хреста: «Боже Мій! Боже Мій! Навіщо Ти Мене залишив? І Це кликав Ісус у своїх передсмертних муках до Отця Свого. Отець завжди перебував із Своїм улюбленим Сином, але тієї миті, коли на Ісусові тяжіли гріхи всього людства, Отець Небесний змушений був допустити, щоб Син Його був осуджений. Господь Ісус взяв на Себе прокляття всього людства за гріх, був покараний за гріхи людей, так неначе Він Сам згрішив, щоб вони мали благословення за все те добро, яке творив Ісус

Незабаром Ісус сказав: «Спрагну!» Тілесні страждання викликають спрагу і Ісус знемагав від неї. Поблизу хреста була пляшка з оцтом. Один воїн підійшов, вмочив губку в оцет, причепив її на палицю та підніс до вуст Спасителя. Ісус гучним голосом скрикнув: «Сталося!» і віддав духа.

Так здійснив Ісус на землі все, передбачене пророками. В Псалмах було сказано раніше, що будуть кидати жеребок за одяг Його і що запропонують Йому оцет вгамувати спрагу, — все так і сталося.

Останніми словами Ісуса були слова: «Отче, в руки Твої віддаю духа Мого!» І, схиливши голову, віддав духа. Була третя година дня; шість годин перебував Ісус в невимовних муках на хресті. Тепер страждання Його перетворилися на радість: радість ця полягає в можливості спасати грішників. Всі грішники мають право приходити до Ісуса і отримувати від Нього спасіння.

Ісус дуже любить вас, діти: приходьте до Нього з молитвами і подяками за те, що Він помер за нас на хресті. Він почує молитви ваші і ви матимете спасіння.

СІМ ВИСЛОВІВ ГОСПОДА ІСУСА ХРИСТА НА ХРЕСТІ

- 1) Ісус молився за своїх катів: «Отче! Прости їм, бо вони не знають, що роблять».
- 2) Він врятував розкаяного розбійника: «По правді кажу тобі, сьогодні ти будеш зі Мною в раю».
- 3) Він доручив Іванові Свою матір: «Жоно! Це син твій!», — «Це мати твоя».
- 4) Страждаючи, Він кликав до Бога: «Боже Мій! Боже Мій! навіщо Ти залишив Мене?»
- 5) Знемагаючи від спраги, Ісус сказав: «Спрагну!»
- 6) Він передав Отцеві Своему закінчену справу: «Сталося!»
- 7) Він віддав в руки Батька Свого духа: «Отче, в руки Твої віддаю духа Свого».

Тіло на хресті

Матв. 27:51–56, Ів. 19:31–35

«І дивитимуться на Того, Кого прибили» — Зах. 12:10.

Солдати, котрі стояли біля хреста, звичайно почули вигук, з яким Ісус звернувся до Свого Отця, бачили, як Він схилив голову, і настав морок. Деякі з них вигукували: «Це справді Син Божий!»

Начальника цих воїнів називали сотником. Він був приголомшений всім побаченим і раніше від усіх закричав: «Ця Людина була праведною!» І ті, які глузували з Ісуса, поверталися додому, б'ючи себе в груди. Вони тужили, пригадуючи всі ті образи, яких вони не жаліли для Ісуса.

Жінки, які так любили Господа, чули промовлені на хресті слова: гірко плачучи, з невимовним тужінням, дивилися вони на Його передсмертні муки. Там були Марія Магдалина і інша Марія — мати Якова та Юди, і Соломія, мати Якова і Івана. Були ще деякі жінки, що йшли слідом за Ним з Галілеї і ділилися з Ним крихтою хліба.

Тим часом первосвященик, книжники і фарисеї клопоталися передусім про те, щоб зняти тіло з хреста, тому що за їхніми законами їм не варто було залишати Його, померлого на хресті. Юдеї прийшли до Пилата за дозволом зняти тіла розп'ятих з хрестів, а також перебити їм коліна. Все це Пилат дозволив їм зробити. Вони мали намір перебити коліна у розп'ятих, побоюючись, що вони ще не померли і бажаючи прискорити їхню смерть та пошвидше зняти з хрестів. Це був жорстокий задум, але вони й були людьми жорстокими та безсердечними. Проте Бог не допустив, щоб вони перебили коліна Ісусові. Пихаті юдеї

навіть самі не пішли до хрестів, а попрохали Пилата, щоб той послав солдатів зняти тіла і перебити їх коліна.

Підійшовши до розбійників, солдати перебили їм коліна і ті відразу померли. Але, коли приступили до Ісуса, то побачили, що Він вже помер. Солдати не зачепили Його, бо в Слові Своєму Бог наперед передбачив, що ні одна кістка Його не буде зламана; тому Він утримав тепер воїнів і ті не перебили Ісусові коліна. Один воїн вирішив пробити Йому ребра списом, якого тримав в руці. І негайно стекла кров і вода, що означало, що Ісус вже мертвий. Це бачив Іван, котрий стояв неподалік хреста і все це він описав в Євангелії.

Поховання

Матв. 27:55–61, Ів. 19:38–42

«*Ти звів Мене до смертного пороху*» — Пс. 21:16.

Знявши тіло Ісуса з хреста, солдати віддали Його Йосифові з міста Аримафеї. Це була багата людина, один з семидесяти членів синадріону.

Ви пригадуєте, що він не розподіляв думки з членами синадріону і не приймав участі в засудженні Ісуса до смерті. Йосиф тужив, що Ісуса засудили на розп'яття. Він вирішив поховати Його тіло в печері свого саду, яка була висічена в скелі; він приготував цю печеру на випадок своєї смерті. Йосиф Аримафейський пішов до Пилата і той дозволив взяти тіло Хреста.

Пилат здивувався, почувши, що Ісус вже помер, тому що розп'яті на хресті залишаються живими декілька діб. Та, мабуть, він і забув, що сам дозволив юдеям перебити чашечки колін розп'ятим, якщо вони ще не померли. Пилат покликав сотника, котрий командував солдатами, які розпинали Ісуса. Сотник доповів йому, що Ісус вже давно помер, що навіть один солдат пробив Йому списом ребра. Тоді Пилат наказав віддати тіло Ісуса Йосифові.

Йосиф загорнув тіло в тоненьку плащаницю, разом з Никодимом, таємним учнем Господа. Никодим також був членом синадріону, але й він не приймав участі в засудженні Ісуса на смерть. Колись він соромився Ісуса і приходив до Нього вночі. Та тепер він відкрито прийшов з Йосифом забрати тіло Ісуса, приніс пахучі мазі. Вони розлили пахучий бальзам на тонке полотно, в яке і загорнули тіло Господа. Потім вони перенесли і поховали тіло Ісуса в печері Йосифа. Ця печера була висічена в скелі, кілька сходинок якої вели вниз. Тут і поклали друзі страдницьке

тіло Господа; цілком ймовірно, що їм ще хтось допомагав, тому що вхід до печери вони приклали великим каменем, щоб ніхто не міг увійти туди.

Жінки, котрі так віддано любили Господа, стояли неподалік і дивилися, як ховали тіло Ісуса. Їм відродно було бачити, з якою любов'ю і ніжністю ховали тіло Господа ці два відомих і багатих чоловіки. Вже тоді вони вирішили, що повернуться невдовзі, щоб намастити тіло Ісуса дорогоцінними пахучими мазями.

Варта біля гробу. Печать

Матв. 27:62–66, Марка 16:1, Луки 23:54–56

«*Буває увечері плач, а радість вранці*» — Пс. 29:6.

Жінки, котрі дивилися на поховання Ісуса в печері, повернулися додому, щоб суботній день перебути в спокої, згідно єврейських законів. Субота починалася в євреїв з шостої години вечора в п'ятницю. До цього часу жінки і повернулися додому. Весь вечір в п'ятницю і наступного дня в суботу вони тужили і гірко плакали. Разом з ними ділили смуток втрати і апостоли Петро та Іван; вони щиро оплакували смерть Свого улюбленого Вчителя, тому що забули, що Він обіцяв воскреснути. Тим часом, як друзі Ісуса сумували і ридали, вороги ж тішилися; вони пішли до храму в суботу, щоб дотриматися зовнішньої сторони закону, їхні серця були переповнені люттю та ненавистю. Вони побоювалися, що учні Ісуса винесуть тіло з гробу, а потім скажуть, що він воскрес. Злобні юдеї пам'ятали Його слова, що Він воскресне, а учні забули про це. Цілісінький день юдеї радилися. Первосвященики, книжники і фарисеї придумували різні плани для того, щоб не дати можливості учням Ісуса винести Його тіло, хоч ті навіть і не мислили про те. Тільки-но субота минула, як о шостій годині вечора юдеї прибігли до Пилата, кажучи йому: «Пане! Ми згадали, що той ошуканець (обманщик) (так вони називали Ісуса), будучи живим, говорив, що по трьох днях воскресне. Отже, накажи, щоб варта охороняла могилу до третього дня, бо можуть прийти Його учні та й викрасти тіло, а потім народові скажуть: „Воскрес Він з мертвих!“».

Пилат не бажав бути учасником цієї справи, тому що й сам він сумнівався, а може таки справді Ісус Син Божий. Тому Пилат відповів так їм: «Ви маєте храмову сторожу, от нехай вона і стереже печеру».

Фарисеї і книжники пішли та й призначили вартових стерегти гріб та ні на мить не відлучатися. Для того, щоб вже

бути цілком певними, юдеї навіть приклали печатку до каменя, котрий закривав вхід до гробу. Печатку вони приклали так: взяли шкіряного пояса, кінець якого поклали на камінь, а другий кінець на скалу та й закріпили цих два кінці мокрою глиною, а вже до глини приклали печатку. Таким чином, вже ніхто не міг непомітно відвалити каменя і проникнути всередину. Потім фарисеї та книжники пішли, зловтішаючись думкою, що тепер вже ніколи не пощастить винести тіло Людини, Котру вони так люто ненавиділи.

Звичайно, що жінки, які оплакували смерть Ісуса, навіть і гадки не мали, що Його вороги поставили сторожу біля гробу і вирішили наступного дня ранесенько принести пахучі мазі, щоб намастити ними тіло Господа. Мазі вже були готові суботнього дня, але увечері, тому що вдень вони не мали права будь-що-небудь робити, дотримуючись суботи згідно законів. О, скільки гірких сліз впали на ці мазі, коли їх готували! Бог бачив ці сльози і знав, що Він невдовзі витре їх і посвітлює очі жінок, котрі так тужили за Ним.

Перше відвідання гробу Господнього

Матв. 28:1–8, Марка 16:3–5

«Буває увечері плач, а радість вранці» — Пс. 29:6.

На світанку першого дня тижня, тобто в неділю, до саду Йосифа прийшли кілька жінок. В їхніх руках були посудини з пахучими мазями, які вони приготували ще звечора. Вони увійшли до печери, щоб оглянути її і намастити тіло Ісуса. Це були: Соломія, мати улюбленого учня Ісуса, Івана і брата його Якова, потім Марія, мати апостолів Якова та Юди і ще одна жінка, котру звали Марією Магдалиною. Колись її мучили сім демонів, а Ісус зцілив цю жінку. Відтоді вона щиро полюбила свого Господа.

Коли дві Марії і Соломія наближалися до печери, вони зажурено запитували одна одну: «Хто ж нам відвалить того величезного каменя від входу до гробу?» Навіть спільними зусиллями не змогли б вони зсунути його зі свого місця. Ця думка про важкого каменя не давала їм спокою. Якби вони знали, що там ще й сторожа охороняє, то ще сильніше збентежилися б; проте, що фарисеї призначили варту, жінки не знали нічого.

Підійшовши до гробу, жінки закам'яніли від здивування, побачивши, що камінь відвалений, а той камінь був дуже великим. Храмових вартових там вже не було. До приходу жінок стався землетрус і ангел, котрий злинув з неба, відвалив того

валуна. Господ Ісус воскрес і встав з могили! Налякані воїни попадали долілиць і стали, як мертві, втративши всяке відчуття; потім, коли поприходили до пам'яті, побігли до Єрусалиму, щоб повідомити служителям про все. Жінки, котрі прийшли до гробу, звичайно нічого не знали про ці події. Вони здригнулися від жаху, побачивши камінь відваленим, тому що подумали, що це фарисеї винесли тіло Господа. Жінки увійшли до гробу і там побачили ангела в білосніжому одязі, котрий відвалив каменя, але Ісуса там не було. Обличчя ангела було, як блискавка, а одяг блискучим, немов сніг. Побачивши його, жінки дуже настрашилися, і ангел сказав їм: «Не лякайтеся, бо я знаю, що ви шукаєте Ісуса Назорея розіп'ятого. Його тут немає — Він воскрес, так як і обіцяв; погляньте на те місце, де лежав Господь. І біжіть чимшвидше до учнів Його і скажуть їм, що Господь воскрес із мертвих і незабаром з'явиться в Галілеї, де і ви Його побачите». Жінки слухали слова ангела налякано, але потім їхні серця наповнилися радістю і вони побігли звіщати воскресіння Христове учням Ісуса, ні з ким не розмовляючи по дорозі.

Перше з'явлення Христа

Марка 16:9–11, Івана 20:1–18

*«Я побачу вас знову і втішиться серце ваше»
— Івана 16:22.*

Ви знаєте, що жінки, котрі почули слова ангела про воскресіння Христа, побігли звіщати про це Його учням. Ви пригадуєте, що жінок було троє — Марія, мати Якова та Юди, Соломія — мати Якова та Івана, і Марія Магдалина.

Одна з них, Марія Магдалина, не увійшла до гробу разом зі всіма; побачивши, що камінь відвалений, вона злякалася і побігла назад до міста, до апостолів Петра та Івана, кажучи їм: «Забрали Господа і я не знаю, де Його поклали!» Так вона гадала, але, насправді, це було не так. Петро і Іван негайно побігли до гробу. Іван біг шодуху і прибіг самий найперший. Заглянувши всередину, він побачив, що гріб пустий, але сам не увійшов всередину. Ангела там вже не було і жінок поблизу не було, він побачив там лише покривало. Невдовзі туди увійшов Петро, але і він вже не побачив ангела, лише покривало лежало в домовині та хустина, якою була накрита голова Ісуса, лежала осторонь.

Побачивши, що Петро увійшов до гробу, Іван теж пішов слідом за ним і побачив плащаницю, в яку було загорнене тіло Ісуса, і повірив, що Господь воскрес. Потім Іван та Петро повернулися додому. По дорозі вони все згадували Свого Вчителя, лише тепер зрозумівши значення слів Його: «Воскресну третього дня».

Марія Магдалина не пішла з ними додому. Вона залишилася в саду, стояла біля гробу і гірко плакала; і коли вона плакала, то нахилилася і заглянула ще раз всередину. Там вона побачила ангелів в білих одежах, котрі сиділи один в голові, а другий в ногах того місця, де лежало тіло Ісуса. Побачивши її, вони запитали Марію Магдалину: «Жоно! Чому ти плачеш?» Вона відповіла: «Забрали Мого Господа і я не знаю, де Його поклали». Сказавши ці слова, Марія повернулася назад і побачила Ісуса, Котрий стояв неподалік, але не впізнала Його. Ісус запитав її: «Жоно! Чому ти плачеш? Кого шукаєш?»

Марія подумала, що це садівник звертається до неї, і сказала Ісусові: «Паночку! Якщо ти виніс Його, то скажи мені, де ти Його поклав, і я візьму Його». Ісус сказав їй лише одне слово: «Марія!» І вона тоді впізнала Його і вигукнула радісно: «Раввуні!», що означає «Вчитель». Як ніжно вимовляла вона це ім'я! Ісус пояснив, що Він не може довго розмовляти з нею, тому що Він мусить бути в Отця Свого. Потім Він звелів їй: «Іди до Моїх братів та й скажи їм: „Піднімаюся Я до Отця Мого і до Отця вашого, і до Бога Мого і до Бога вашого“». Марія Магдалина пішла до учнів і розповіла їм, що вона бачила і що чула від

самого Господа. Вона першою побачила Господа після воскресіння, першою почула голос Його.

Першими словами, котрі Ісус вимовив по воскресінні, були такі слова: «Чому ти плачеш?» Ці слова показують нам, що серце нашого Господа було переповнене любов'ю. І в наш час Господь Ісус співчуває всякому, хто страждає, тому, коли душа наша тужить, ми можемо завжди прийти до Нього за потіхою. Першим вимовленим ім'ям, яке Ісус промовив по воскресінні, було ім'я «Марія!». Йому відомі імена всіх людей, котрі вірять в Нього, і не лише відомі, але й записані в книзі життя. Любі дітки, будемо прагнути того, щоб і наші імена були записані в цій дивній книзі.

Друге з'явлення Ісуса

Матв. 28:9–10

*«Сам Отець любить вас, тому що ви полюбили Мене» —
Ів. 16:27.*

Марія Магдалина була першою жінкою, котрій з'явився Ісус по воскресінні. Потім Він з'явився і жінкам, котрі прийшли до гробу. Вони не повернулися назад з Марією Магдалиною додому, але, увійшовши до печери, побачили там ангела, який сказав їм, що Ісус Христос воскрес; тієї миті вони побачили Ісуса, але Він з'явився їм по дорозі до Єрусалиму, коли жінки йшли повідомити учням, сказане ангелами.

Вони відразу впізнали Ісуса. Він заговорив до них, кажучи: «Радійте!» І справді, вони тепер могли радіти, тому що побачили Його воскреслим. Вони впали долілиць, щоб поклонитися Йому і схопили за ноги Його, щоб утримати Христа. Незважаючи на радість, яка переповнювала їхні серця, вони тремтіли від страху. Ісус сказав їм: «Не бійтеся: йдіть до Моїх братів і скажіть їм, щоб вони вирушали до Галілеї і там вони Мене побачать». Галілея знаходилася неподалік, там звично свого часу перебував Ісус. Ці жінки прийшли з Галілеї і їм знову потрібно було повертатися назад. Та жінки тішилися з того, що там вони знову побачать Христа!

Жінки покvapливо повернулися до Єрусалиму і повідомили учням, що вони бачили воскреслого Господа. Петро та Іван повірили їхнім словам, хоча самі вони Ісуса не бачили, але решта апостолів і друзів Ісуса не повірили їхнім розповідям. Та жінки були впевнені, що вони бачили Господа і щиро раділи, тоді як учні Його плакали і тужили; лише Петро та Іван повірили, що Ісус віджив і встав з могили.

Після Марії і Соломії до гробу прийшли ще деякі жінки, зокрема, що це були Іванна і Сузанна. І вони принесли з собою

пахучі масті, щоб намастити ними тіло Ісуса. Проте увійшовши до гробу, не знайшли тіла Христа. Коли вони так стояли зачудовано, перед ними постали два ангели в блискучих одежах. І коли вони від страху нахилили свої обличчя до землі, ангели сказали їм: «Чому ви шукаєте живого поміж мертвими? Його тут немає, Він воскрес; пригадайте, що Він говорив вам, коли був в Галілеї, обіцяючи, що Син Людський буде зраджений і відданий до рук грішних людей, і буде розіп'ятий та на третій день воскресне». Лише тоді жінки нагадали все, що їм говорив Ісус. Вони звістили про воскресіння одинадцятьом апостолам та іншим учням Христа. Однак, вони не бачили самого Господа, лише говорили з ангелами. Тоді деякі учні також пішли до гробу, але Ісуса там не зустріли.

Цього ж дня апостол Петро теж побачив Ісуса, Котрий з'явився і йому. В Євангелії не сказано, де саме Петро зустрів Господа, але ми знаємо, що Він з'явився Петрові раніше від усіх апостолів. Трапилося так не тому, що Ісус любив Петра сильніше, ніж всіх інших апостолів (ми знаємо, що улюбленим учнем був Іван), а тому, що Господь знав, як сумував і тужив Петро, бо він зрікся Свого Господа. В зв'язку з цим ангели, котрі з'явилися жінкам, згадали також і про Петра, а тепер і Сам Ісус прийшов втішити його. О, яким добрим та милосердим є наш Господь Ісус! Щоразу, коли усвідомлення гріха робить нас нещасними, ми можемо прийти в молитві до Господа Ісуса і сповідатися перед Ним. І, як ми бачимо, Він завжди готовий прощати нам.

Непростима неправда

Матв. 28:11–16

«Хто неправдомовець, як не той, хто відкидає, що Ісус це Христос» — 1 Ів. 2:22.

Ви пригадуєте, діти, що коли стався великий землетрус і ангел Господень відвалив каменя від гробу Ісуса, то вартові, котрі стерегли Його тіло, попадали, як мертві від страху. Але, прийшовши до пам'яті, вони побігли до міста і об'явили первосвященникам, що відбулося. Ці вартові охороняли храм Єрусалимський, тому добре знали всіх первосвящеників.

Та, навіть почувши за землетрус та з'явлення ангелів, первосвященики не повірили, що Ісус це Син Божий. Вони почали гарячково придумувати, як обманути народ, що Ісус Христос воскрес. З такою метою вони зібрали всіх старійшин та й провели засідання синедріону, щоб вирішити, як їм бути. Засідання походило у великому приміщенні неподалік від

храму, де свого часу судили Ісуса. Обміркувавши повідомлення вартових, вони прийшли до такої думки: потрібно підкупити вартових, щоб ті сказали народові так: «Вночі, коли ми заснули, Його учні прийшли і викрали тіло». Звичайно, що ця брехня була зовсім не схожою на правду, тому що, якщо вартові спали, то як вони могли бачити і знати, що трапилося? Проте, отримавши гроші, вартові погодилися сказати неправду. За гроші люди часто готові на будь-які злі справи.

Ці воїни були поганями і не знали, що Бог осуджує всяку неправду. Та первосвященики чудово знали Біблію, а тому заслуговували на особливе осудження за те, що навчили вартових сказати неправду. Правда, вони боялися сказати, що вони вночі спали, тому що за римськими законами такий вчинок карався смертю. Передбачаючи це, первосвященики сказали їм: «Не бійтеся нічого, якщо про це дізнається Пилат, то ми вмовимо його не карати вас».

Воїни взяли гроші і вчинили так, як були навчені. Багато юдеїв повірили їхнім словам і сказали: «Ісус ніколи не воскрес з мертвих, Його тіло викрали Його учні».

З'явлення Христа своїм учням

Луки 24:14–35, Ів. 20:19–22

«Цей день створив Господь: радіймо та втішаймося ним!» — Пс. 117:24.

Неділя, день, коли Ісус піднявся з мертвих, була радісним днем для багатьох людей. Передусім це була радість для Марії Магдалини, іншої Марії і Соломії. Потім це була радість і для Петра та Івана, хоч вони на власні очі і не бачили Ісуса, але почули від ангелів про Його воскресіння. Ця радість наповнила і серця інших жінок, котрі бачили двох ангелів. Нарешті і серце Петра втішилося тим, що після зречення Ісус з'явився і йому.

А зараз я розповім вам ще про одну подію, яка відбулася в день воскресіння. Ввечері того самого дня двоє учнів Ісуса простували до одного поселення, що називалося Еммаусом. Вони обмірковували події минулого тижня і були вельми зажурені. В дорозі до них приєднався Сам Ісус, але вони Його не впізнали, хоч до розпінання часто бачили Його. Ісус запитав їх, чому вони так сумують. І один з них, іменем Клеопа, відповів: «Невже ти, прочанин, що прямуєш до Єрусалиму, не знаєш, що трапилося цими днями?» Ісус відповів: «Що ж саме?» Вони відповіли: «Що трапалося з Ісусом Назарянином, сильним пророком, сильним ділами і словом перед Богом та всім народом, як Його розіп'яли

первосвященики і начальники наші? Знайшлися жінки, що здивували нас дуже: вони були вранці біля гробу Його, але тіла Його не знайшли, та прийшовши до нас, сказали, що вони бачили ангелів, котрі запевняли їх, що Ісус живий».

Тоді Ісус сказав їм, що це нерозумно не вірити тому, що передбачали пророки про Господа Ісуса, Котрого називали Месією; і Він розтлумачив їм багато місць Святого Письма. Так вони непомітно бесідуючи, дійшли до поселення Еммаус, де вони жили. І прохали Ісуса залишитися з ними, кажучи: «Залишайся з нами, тому що вже сутеніє». Господь зайшов з ними до господи. Під час вечері Він взяв хліб, благословив, переломив та й подав їм. Тієї ж миті впізнали Його учні, але Він став для них невидимим.

Коли вони залишилися насамоті, то почали пригадувати, як палали їхні серця, коли Ісус йшов з ними по дорозі та тлумачив їм Святе Письмо. Того вечора вони не спали в своїх домівках, але повернулися до Єрусалиму, що знаходився на відстані восьми миль від Еммауса.

Вони прибули до Єрусалиму туди, де збиралися апостоли, де любив з ними бесідувати і Сам Ісус. Та не встигли вони розповісти всім про з'явлення Христа по дорозі до Еммауса, як і апостоли сказали їм радісно: «Господь справді воскрес та з'явився Петрові».

Тоді ці два учні стали розповідати, як вони впізнали Ісуса під час трапези в домі, як Він поламав хліб. Нам відомо, що одного учня називали Клеопа. Коли вони радісно обговорювали воскресіння Ісуса, то раптом Він Сам став посередині кімнати і сказав їм: «Мир вам!» Від несподіванки учні збентежилися і настрашилися, гадаючи, що вони бачать духа. Тоді Він сказав їм: «Чому ви такі збентежені і чому такі думки виникають у вас? Подивіться на мої руки і ноги: це Я Сам». Він наказав їм доторкнутися до Нього, щоб вони переконалися, що це таки справді Він; також показав їм руки і ноги Свої. Учні побачили на руках і ногах Ісуса рубці від ран, спричинених цвяхами, побачили рану на ребрі, пробитому списом і переконалися, що це тіло Ісуса. Тоді їхні серця переповнилися радістю. Ісус запитав їх: «Може ви маєте що-небудь їсти?» Вони пригостили Його рибою та стільниковим медом. Господь смакував цією їжею. Потім Він довго бесідував з ними; Він сказав одинадцятьом апостолам, що Він посилає їх благовістити; сказавши це, Ісус подув на них і сказав: «Прийміть Духа Святого».

Так проминув недільний день — перший день тижня, найвеличніший зі всіх днів, які лише були на землі. Цей день Бог показав нам, щоб з'явити Своє вічне спасіння і подарувати нам вічне Своє блаженство.

Наступні з'явлення Христа

Івана 20:24–29, 21:1–17, Марка 16:14

«Ми були свідками слави Його, як Однородженого від Отця» — Ів. 1:14.

У неділю ввечері, коли Христос з'явився вперше Своїм апостолам, поміж ними не було тоді Хоми. Інші учні розповіли йому, що вони бачили Господа, але він сказав їм: «Якщо я не побачу на руках Його рубці від ран і не закладу руки своєї між ребра Його, то я не повірю». Хома забув, що Сам Господь Ісус прорік, що Він має воскреснути третього дня. Ісус почув ці слова, промовлені Хомою, тому що Він завжди чує все, що ми говоримо. Так минув весь тиждень, на протязі якого ми не бачимо, щоб наш Господь з'являвся кому-небудь. Ввечері, на другу неділю, апостоли знову раділи з присутності Господа в тому домі, де вони збиралися. І Хома там був. Ісус увійшов до кімнати, де сиділи учні, пройшов скрізь зачинені двері і сказав їм: «Мир вам!» Потім звернувся до Хоми і сказав: «Простягни руку свою і поклади межі ребрами Моїми, і не будь невіруючим, але віруючим». Хома зрозумів, що всі його сумніви і помисли відомі

Ісусові, і він вигукнув: «Господь мій і Бог мій!» Він вже пожалкував, що раніше не повірив у воскресіння Ісуса. Ісус сказав йому: «Ти повірив лише тому, що побачив Мене, але блаженні ті, котрі не бачили Мене і повірили».

Невдовзі після цього Ісус з'явився сімом учням на морі Тиверіадському в Галілеї. День схилявся до вечора. Учні були на тому самому місці, де колись Ісус нагодував хлібом цілий натовп. Після невдалої риболовлі учні сиділи на березі і раптом вони побачили Ісуса. За Його велінням вони знову закинули сіті і вже не змогли витягнути їх від надміру риби. Тоді Петро стрибнув у воду і поплив до берега, а інші учні пливли в човні. Всі вони дуже стомилися після нічної ловлі риби. Зійшовши на берег, учні побачили, що Ісус Сам розпалив вогонь, але вони все ще не були впевненими, що це Господь Ісус. Він звелів їм принести риби, яку вони зловили. Симон Петро витяг сіть на берег і виявилось в ній сто п'ятдесят три рибини; і від такої кількості риби сітка не розірвалася. Ісус сказав їм: «Сідайте та їжте». І поділив їжу між ними — рибу і хліб.

Коли ж вони обідали, то Ісус запитав Симона Петра: «Симоне, чи ти любиш Мене?» Петро відповів: «Так, Господи! Ти

знаєш, що я люблю Тебе». Ісус сказав йому: «Паси Моїх ягнят». Це означає: «Навчай інших людей вірити в Мене і любити Мене; розповідай їм про те, що Я помер за них». Три рази Господь запитував Петра це саме і три рази Він чув одну лише відповідь. Запитуючи Петра три рази, чи він любить Його, Ісус нагадав Петрові, що він тричі зрікався Господа, кажучи: «Не знаю я цю людину». Це вже тричі Ісус з'являвся Своїм учням після воскресіння. «А потім з'явився нараз більше як п'ятистам братам, що більшість із них живе й досі, а дехто й спочили» (Кор. 15:6).

Настане світлий день, коли вже не тисячі, а мільйони людей будуть радісно вітати повернення Господа Ісуса на землю, і ця радість наповнюватиме серця спасених повіки віків.

Вознесення

Лук. 24:49–53, Мтв. 28:19, Марк. 16:15–20, Дії 1:1–12

«Коли б ви Мене любили, то ви раділи б, що Я сказав вам: Я йду до Отця» — Ів. 14:28.

Ви вже знаєте, діти, що по воскресінні Ісус з'являвся Своїм учням: в Єрусалимі, де вони були всі зібрані в одному домі, в Галілеї, на березі озера, а потім і на вершині гори.

Деякий час Ісус залишався там, де Він багато проповідував до розп'яття, де Він молився, де зробив так багато чудес. Але, прийшов час і Він повернувся до Єрусалиму; слідом за Ним пішли і Його учні. Тепер Він не перебував з ними, як раніше, але часто приходив до них.

Якось, бесідуючи з ними, Ісус звелів їм залишатися в Єрусалимі, доки, за обітницею Богою, на них не злине сила з небес. Мабуть ви пригдуєте, що Господь Ісус сказав їм задовго ще до Своїх страждань: «Отець Мій пошле вам іншого Утішителя — Духа Святого». Тепер Ісус Христос звелів Своїм учням йти і проповідувати людям про Нього, коли на них злине з небес Дух Святий, в першу чергу тим, котрі нещодавно кричали розлючено: «Розіпни Його!» Апостолам належало звістити їм, що, коли вони повірять в Господа, то Він прстить їм всі гріхи.

Потім Ісус наказав учням проповідувати Євангелію і за межами Єрусалима. Ісус сказав: «Йдіть і проповідуйте всьому світу, проповідуйте всьому живому». Звідси витікає, що Ісус бажав спасти кожну душу. Всіх, хто вірили в Ісуса, апостоли хрестили на ознаку того, що вони вірили в Отця, Сина і Духа Святого, Котрі є Свята Трійця.

А ще Господь Ісус сказав апостолам: «Належить Мені всяка влада, як на небі, так і на землі. Хто повірить і хреститься, той буде спасений. Тих, хто повірить, будуть супроводжувати такі ознаки: в ім'я Моє будуть виганяти демонів, будуть говорити новими мовами, будуть брати змії і, якщо вип'ють що-небудь отруйне, то це не зашкодить; знесуть руки над хворими і ті будуть uzдоровлені!»

Сорок днів залишався Ісус на землі після Свого воскресіння. Якось Він вийшов разом із Своїми учнями з Єрусалима і вони підійшли до гори Оливної. Тут Ісус зупинився і підняв руки Свої до неба, благословив Своїх учнів і, коли благословляв їх, то став віддалятися, піднімаючись в небо. Апостоли поклонилися Йому і ще довго дивилися на небо під час Його вознесення. Але, незабаром хмара заховала Його і вони вже не змогли побачити, як Він сів на престолі праворуч Бога. Він перебуває там і тепер — наш благословенний Господь. Коли Його учні стояли і дивилися на небо, раптом перед їхніми очима постали два мужі у блискучих одежах і сказали: «Мужі Галілейські! Чому ви стоїте і дивитесь на небо? Цей Ісус, вознесений на небо, злине так само назад».

Тоді учні з радістю пішли до Єрусалиму і зайшли до храму, де прославили живого Бога.

Хоч Господь Ісус вже давно злинув на небо, але Він ще не повертався на землю; та Він прийде ще раз на гору Оливну із святими ангелами в повноті слави Своїї. Прийди, прийди, Господи Ісусе! Гряди, гряди, Господи Ісусе!

Дванадцять апостолів

Дії 1:21–26

Я гадаю, діти, що ви бажаєте дізнатися, що ж робили апостоли після піднесення Господа на небо. Про це нам розкаже книга, яка називається «Дії святих апостолів».

Вона була написана євангелістом Лукою, котрий і написав ще й Євангеліє згідно Луки. Лука не належав до числа дванадцяти апостолів, але він знав багато про Ісуса та Його апостолів, і Дух Святий навів йому все, що він написав.

Ви пригадуєте, що одинадцять апостолів бачили Господа. Котрий підносився в небо. І два ангели сказали їм: «Цей Ісус, піднесений на небо, злине так само назад» (Дії 1:11). Ця обітниця наповнила радістю серця апостолів. Учні Господа знаходилися на горі Оливній, коли перед їхніми очима Господь Ісус полинув в небо. Пройшовши відстань шляху близько однієї милі, вони

повернулися до Єрусалиму і там залишалися. В Єрусалимі поміж фарисеями і священниками було багато вороже настроєних людей, які замишляли умертвити учнів Христа. Проте, незважаючи на це, вони залишалися в цьому місті, тому що Господь Ісус звелів їм, щоб вони чекали, коли злине на них Дух Святий. Часто вони збиралися в світлій горниці, благаючи Господа послати їм обіцяного Духа Святого. Збиралися там не лише одинадцять апостолів, але й інші учні Христові; була там також і мати Ісуса, та інші жінки, котрі вірили в Господа і служили Йому, а ще були і святі мужі, котрі очікували на злинення Духа Святого. Кількість людей, які збиралися в просторій горниці, становила близько ста двадцяти чоловік.

Якось апостол Петро звернувся до присутніх з промовою. Він запропонував всім учням Ісуса вибрати замість Юди іншого апостола, щоб їх знову було дванадцять. При цьому апостол Петро вказав на 108 псалом (вірш 8), в якому сказано так: «Його місце займе інший»: ці слова вказували на те, що замість Юди потрібно вибрати іншого апостола. «Ви знаєте, — сказав апостол Петро, — що за гроші, які Юда отримав, зрадивши Господа, служителі купили поле і що на дереві цього поля Юда зачепився, тобто повисився, так що ця земля називається „землею крові“». У псалмі Господь каже: «його сан привласнить інший». Петро запропонував вибрати такого чоловіка, котрий добре знав Ісуса Христа і був свідком Його воскресіння.

Таких людей в горниці виявилось двоє: Йосиф, котрого називали Ісусом, і Матвій. Обоє вони були гідними мати сан апостола, тому апостол Петро не знав, кого ж вибрати. Апостоли звернулися в молитві до Господа, благаючи вказати, котрого вибрати.

Для вирішення цього питання учні кинули жеребок. Який саме жеребок вони кидали — невідомо. Можливо, що вони написали імена обох мужів на дощечках, а потім вони вийняли якусь з них. Жеребок випав Матвієві. Йому пощастило доповнити число апостолів. Однак його ім'я ніде вже більше не згадується. Не дивлячись на це, Матвієві належатиме один з дванадцяти престолів у майбутньому віці, обіцяних Господом Ісусом Христом.

Запитання:

- 1) Хто написав книгу «Дії святих апостолів»?
- 2) Чи був Лука в числі апостолів?
- 3) Що він написав ще окрім «Дії»?
- 4) Яку обітницю залишили ангели, коли Ісус піднявся на небо?
- 5) З якої гори Він полинув?
- 6) Чому апостоли залишалися в Єрусалимі?
- 7) Навіщо вони збиралися в горниці?
- 8) Хто звернувся до присутніх з промовою?
- 9) Що він запропонував?
- 10) Як могли дізнатися присутні, кого саме вибрав Господь?

Отримання обіцяного дару

Дії 2:1-5,22,24,32-38

Минуло десять днів від того дня, коли Господь Ісус піднявся на небо. Після воскресіння Ісус залишався на землі сорок днів, а всього минуло п'ятнадцять днів від дня воскресіння Його.

Наближалось юдейське свято «приношення початків плоду», коли юдеї того часу присвячували перші снопи жнив Господеві. Тисячі юдеїв надходили до Єрусалиму на свято. Свято це називали також П'ятидесятницею — це був п'ятидесятий день після Пасхи. Учні Ісуса зібралися того дня у світлиці для молитви. «І нагло зчинився шум із неба, ніби буря раптова зірвалася, і переповнила весь той дім, де сиділи вони. І з'явилися їм язики поділені, немов би огненні, та й на кожному з них по одному осів. Усі ж вони сповнились Духом Святим, і почали говорити іншими мовами, як їм Дух промовляти давав» (Дії 2:2,3,4).

Всі мешканці Єрусалима чули цей шум, що наповнив дім, і великий натовп оточив це місце, учні, котрі знаходилися в домі, вийшли до людей — вогняні язики палали над ними. І юдеї, котрі прийшли до Єрусалиму святкувати, і погани, всі чули, як апостоли говорили їхніми рідними говірками. Вони здивовано запитували один одного: «Як це так, що галілеяни розмовляють зрозумілими для нас мовами?» Дехто впевнено говорив, що це сила Божа, а інші запитували: «Може вони напивилися солодкого вина?» Тоді Петро голосно і виразно сказав всім оточуючим: «Ці мужі зовсім не п'яні, як ви собі гадаєте, та і рано-вранці люди не п'ють. Це Бог вилив на них Свого Духа Святого, бо Він так обіцяв. Послухайте, що казатиму: Ісус Назорей, Котрий так багато чудес творив та являв вам ознаки, був розіп'ятий вами на хресті. Та Бог воскресив Його і підніс на небеса, де Він і сидить праворуч Отця; Він і злив те, що ви нині бачите і чуєте».

Всі присутні бачили сяйво слави Духа Святого і повірили, що Ісус — Син Божий, та й почали тужити, що вони розіп'яли Його. Відчуваючи муки совісті, вони запитували апостолів: «Що ж нам робити, мужі-браття?»

Петро сказав їм: «Покайтеся і нехай хреститься кожий з вас в ім'я Ісуса Христа для прощення гріхів і ви отримаєте дар Святого Духа». Того дня хрестилося близько трьох тисяч душ. Так справдилося передбачене Іваном Хрестителем: «Я хрещу вас у воді для спокутування гріхів, але Крокуючий за мною... хреститиме вас Духом Святим та вогнем» (Матв. 3:11).

Запитання:

- 1) Через скільки днів після вознесення Христа злинув Дух Святий?
- 2) Скільки минуло днів після воскресіння?
- 3) Яке юдейське свято припадало на той день?
- 4) Чому воно називалося П'ятидесятницею?
- 5) Як злинув Дух Святий?
- 6) Які чудеса могли творити люди силою Духа Святого?
- 7) Чи залишалися вони у світлиці?
- 8) Хто почав проповідувати народіві?
- 9) Скільки душ хрестилося того дня?

Коли ж почався день П'ятдесятниці, всі вони однодушно знаходилися вкупі.

І нагло зчинився шум із неба, ніби буря раптова зірвалася, і переповнила весь той дім, де сиділи вони.

І з'явилися їм язики поділені, немов би огненні, та й на кожному з них по одному осів.

Усі ж вони сповнились Духом Святим, і почали говорити іншими мовами, як їм Дух промовляти давав.

Дії Святих Апостолів 2:2-4.

Кривий

Дії 2:41–47, 3:1–26

Три тисячі навернених у віру жили в мирі та спокої, вони часто відвідували один одного для того, щоб прославити Господа спільною молитвою. Одні були вбогими, інші багатими. Багаті продавали свої маєтки та сади і допомагали вбогим грошми. Апостоли творили багато чудес. Зараз ви почувєте, любі дітки, яке саме чудо вони зробили.

Якось Петро та Іван йшли в храм разом. Була вже третя година, коли люди приносили жертви. Проминаючи мідні ворота, які називали «Червоними», апостоли побачили там кривого чоловіка. Він був кульгавим від дня народження і не міг ходити зовсім. На той час йому вже було сорок років і він вже втратив будь-яку надію на uzдоровлення. Щодня його друзі приносили цього нещасного, щоб він просив милостиню, а увечері його занесли додому. Побачивши Петра та Івана, кривий почав просити в них милостиню. Вони зупинилися і сказали йому: «Поглянь на нас!» Жебрак уважно подивився на апостолів, бо мав надію щось отримати від них. Проте Петро сказав: «Срібла і золота я не маю, але те, що маю, те тобі даю; іменем Ісуса Христа Назорея, встань та ходи!» І, взявши кульгавого за праву руку, Петро підняв нещасного. Хворий, котрий навіть не міг встати раніше без сторонньої допомоги, легко піднявся з землі, тому що його коліна і ступні відразу зміцнилися. Зцілений кривий пішов разом з Петром та Іваном до храму: він йшов, підстрибуючи здоровими ногами, прославляючи Свого Господа. На храмовому подвір'ї знаходилося багато людей, всі зібралися на молитву; і раптом вони побачили того кривого, котрого вони знали, як каліку від самого народження. Їхньому здивуванню не було межі! А той чоловік так полюбив Петра та Івана, що ні на мить не залишав їх. Зібралось багато людей, котрі почули, що кривий зцілюється. Всі здивовано дивилися на Петра та Івана, прославляючи їхню силу. Побачивши все це, Петро звернувся до людей такими словами: «Мужі ізраїльські! Чому ви так здивовано розглядаєте нас, начебто це ми власною силою та добродієністю своєю все це зробили: що кривий ходить! Він зцілюється вірою в Господа нашого Ісуса Христа. Ви прохали Пилата розп'яти Ісуса, а розбійника Варавву звільнити. Але Бог воскресив Сина Свого з мертвих і підніс Його на небеса, де Він і перебуватиме, доки не виповниться все, передбачене пророками Божими. Отже, покайтеся та наверніться, щоб вирівнялися гріхи ваші!»

Запитання:

- 1) Кого зцілили Петро та Іван біля дверей храму?
- 2) Хто почав проповідувати народові?
- 3) Що апостол Петро сказав народові?

Перше ув'язнення

Дії 4:1–31

Апостол Петро закінчив свою другу проповідь. Першого разу він свідкував за Христа на вулиці, а тепер — в храмі. В храмі були священники, котрі ненавиділи нашого Господа Ісуса Христа і не могли спокійно слухати, що Він воскрес з мертвих. Вони схопили Петра та Івана і віддали під варту до ранку: вони не могли судити їх відразу, бо вже стемніло. І ось апостолам потрібно було перебути ніч в тісному приміщенні в'язниці — це була перша, але не остання ніч перебування в в'язниці.

Судова рада називалася синедріоном: це було приміщення, котре було розташоване неподалік від храму. На світанку Петра та Івана повели до синедріону. Серед членів синедріону був і злісний ворог Христа — Кайяфа. На цьому судовому засіданні були відсутні Никодим та Йосиф Арімафейський. Прийшли поглянути на апостолів і друзі Кайяфи. Поблизу Петра та Івана стояв вбогий чоловік, обличчя якого світилося радістю. Це був вчорашній жебрак, зцілений апостолами. Пронизуючи лютими поглядами цього нещасного, судді запитали Петра та Івана: «Якою силою та чиім іменем ви зробили це?», або, інакше кажучи: «Як ви уздоровили цього кривого?»

Тоді Петро, наповнившись Духом Святим, почав відважно говорити: «Нехай буде відомо вам і всім ізраїльтянам, що ми зробили це іменем Ісуса Назорея, Котрого ви розп'яли, але Котрого Бог воскресив з мертвих. Іменем Ісуса ми підняли на ноги цього кривого. Бо нема іншого імені під небесами, даного людям, котрим належить нам спасатися». Цими словами апостол Петро бажав виявити ту правду, яка не лише уздоровлює кульгавого від народження, але й те, що це дорогоцінне ім'я може врятувати нас від смерті. Високий суд дивувався, чуючи такі відважні слова Петра про свого Вчителя.

Проте судді, навіть побачивши це велике чудо, зроблене в ім'я Ісуса, не наважувалися вірити самі і не дозволяли іншим, щоб повірили. Коли ми самі бачимо істину, але іншим перешкоджаємо побачити її, то грішимо проти Духа Святого: фарисеї були свідками всіх чудес, які творив наш Господь, але, для того, щоб перешкодити іншим повірити в Нього, вони

обмовляли Христа і казали, що Він це творить силою демонською. Це гріх, якому нема прощення. Те саме зробили і юдейські священики, вони заборонили Петрові та Іванові навіть і згадувати ім'я Ісуса. Звичайно, що судді хотіли покарати апостолів, але вони боялися людей, котрі бачили це чудо зцілення кульгавого. Тому вони лише одне зробили: заборонили апостолам проповідувати ім'я Христове. Але Петро та Іван відважно відповіли: «Судіть справедливо: кого нам більше слухати — вас чи Бога?» Бог звелів їм говорити і вони відважились на це. О, як залюбки судді умертвили б їх! Та вони боялися людей і лише тому відпустили їх на волю. Петро та Іван повернулися до своїх друзів і все їм розповіли, що з ними трапалося ввечері і вранці. Потім молилися Богу, прославляючи Його за чудеса в ім'я Ісуса. Коли вони закінчили молитися, то захиталося це місце, де вони зібралися, і вони ще раз наповнилися силою Духа Святого для мужнього свідкування про нашого Господа Христа.

До свого розпинання Ісус все це прорік Своїм апостолам, кажучи їм: «Якщо світ ненавидить вас, то знайте, що Мене світ зненавидів раніше за вас» (Ів. 15:18).

З а п и т а н н я :

- 1) Де Петро та Іван перебули ніч?
- 2) Хто судив їх наступного дня?
- 3) Чому їх не покарали?
- 4) Що судді сказали апостолам?
- 5) Що відповіли сміливо апостоли?

Двоїста неправда

Дії 4:32–37, 5:1–11

Кількість душ, котрі повірили в Ісуса Христа, збільшувалася. Після першої проповіді Петра до Господа навернулося три тисячі чоловік, а після другої проповіді — вже п'ять тисяч. І ці вісім тисяч, котрі повірили, мали одне серце і одну душу, і нічого із свого добра не називали своїм, але вони мали спільне. Вони продавали свої землі, а гроші розподіляли поміж убогими.

Якийсь багатий чоловік іменем Варнава продав всю свою землю, а гроші приніс апостолам, поклав їх до ніг апостолів, щоб вони користувалися ними на власний розсуд. Пізніше ви ще багато чого почуете про вірного Господеві нашому Варнаву. Проте серед віруючих були і такі люди, котрі не були відданими Богу повністю. Вони то бажали потрапити на небо, але не любили Господа Ісуса від усієї душі. Вони лише вдавали із себе благочестивих і любили, щоб їх хвалили. Таким був один багатий

чоловік на ім'я Ананія. Його жінку називали Сапфірою. Вони бажали бути такими ж добрими, як і Варнава, але не хотіли втрачати свого багатства. І вони так гадали: «Продамо нашу землю, а гроші роздамо вбогим, але не всі, лише частину, а решту залишимо собі. Тоді і ми будемо такими, як Варнава; апостоли будуть думати про нас, як про щедрих, бо ж звідки їм знати за скільки ми продали нашу землю; вони повірять нам, що ми все віддали».

І ось Ананія поклав частину грошей до ніг апостолів, гадаючи, що вони повірять йому, що це всі гроші. Але, о, який жах, що ж чує Ананія від апостола Петра? «Ананіє, навіщо ти дозволив сатані заволодіти твоїм серцем, навіщо ти сказав на правду Духові Святому і затаїв частину грошей? Хіба те, чим ти розпоряджався, не було твоїм?... Ця неправда твоя, не для людини, а образа Господеві». Слова апостола Петра виявляють нам, що Господь наш — Бог Всевидящий; Він бачить гріх людський і ненавидить його.

Почувши такі слова, Ананія відразу впав неживий на землю. Юнаки, які були там, підняли тіло, замотали його в полотно та й поховали. І всі, хто бачив наглу смерть Ананія, дуже налякалися.

Однак, Сапфіра, ще нічого не знала про це. Три години по тому вона, нічого не підозрюючи, прийшла до господи, де перебували апостоли; вона вже леліяла таку думку, що зараз їх будуть хвалити за їхню щедрість. Петро вирішив перевірити її, чи вона була учасницею неправди. Він запитав Сапфіру: «Скажи мені, скільки вам заплатили за землю?» Вона відповіла: «За стільки-то». Тоді Петро заперечив їй: «Навіщо ж ви погодилися спокушувати Духа Господнього? Поглянь, ось заходять до господи ті, хто поховав твого чоловіка і тебе винесуть». Сапфіра раптом впала мертвою до ніг апостолів і юнаки, котрі нещодавно поховали її чоловіка, поховали і Сапфіру біля нього. Всі, хто чув про смерть Ананія, налякалися ще більше, побачивши і смерть його жінки. Тоді всім відкрилася правда Господня, і ненавиділи неправду. В Об'явленні ми читаємо такі слова, що виявляють нам справедливе покарання за неправду: «А всіх неправдомовців доля — озеро вогню та сірки» (Об. 21:8).

З а п и т а н н я :

- 1) Який добросердечний вчинок зробив Варнава?
- 2) Хто бажав лише удавати такого самого щедрого?
- 3) Як Ананія надумав обманути апостола Петра?
- 4) Що сказав Петро Ананії?
- 5) Що запитав Петро Сапфіру?
- 6) Що сталося з Сапфірою?

Друге запроторення до в'язниці

Дії 5:12–42

Смерть Ананія та Сапфіри викликала ще більшу повагу у всіх оточуючих до апостолів. Вони приносили до них хворих, благаючи зцілити їх; клали їх край дороги, щоб хоча б тінь Петра отіняла їх. Приходили до Єрусалиму також з навколишніх сіл та міст, приводили з собою хворих та біснுவатих — і всіх Господь через апостолів уздоровлював.

Ці чудеса підтверджували справедливість апостола Петра, посвідчуючи, що Вчитель його був таки справді Сином Божим. Первосвященик із своїми друзями лютували, що народ слухає апостолів і поважає їх: вони задумали запроторити їх у в'язницю. Там, звичайно, були злочинці — злодії та вбивці. Разом з ними знову довелося апостолам перебути ніч.

Правда, невідомо, скільки апостолів було цього разу. Вони залишалися там всю ніч; вночі ангел Господній відчинив тихенько двері, так що навіть вартові не почули нічого. І апостоли вийшли на волю. А сторожі Господь, мабуть, послав міцний сон.

Коли ангел вивів апостолів з темниці, то він сказав їм: «Йдіть до храму та й кажіть людям всі ці слова, що дарують життя». Апостоли негайно поспішили виконувати Господнє веління.

Однак, ні первосвященик, ні інші судді ще нічого не знали про звільнення апостолів. На світанку вони скликали раду старійшин, а було там багато людей. Але служителі, не знайшовши апостолів, повернулися назад, кажучи: «Ми не знайшли ув'язнених. Темниця зачинена і вартові стоять на своїх постах, але апостолів немає». Судді слухали здивовано цю новину, не розуміючи, де ж поділися апостоли. Аж ось надійшов якийсь чоловік, котрий бачив їх в храмі. Він сказав суддям: «Ті мужі, котрих ви запроторили до в'язниці, стоять посередині храму і повчають народ». Ця новина здивувала первосвященика вкрай. Він і гадки не мав, що апостоли відважаться знову проповідувати вчення Христа. Судді дуже розлютувалися, але, побоюючись гніву народного, наказали привести апостолів без примусу.

Коли апостолів привели, то первосвященик запитав їх: «Хіба я не заборонив вам навчати людей науці Христовій? Ви наповнили вашим вченням весь Єрусалим і хочете звинуватити нас в смерті того Чоловіка».

Запитання:

- 1) Яке враження викликала смерть Сапфіри та Ананія?
- 2) Що зробили первосвященик і його друзі, коли почули про чудеса, які вони творили?
- 3) Хто звільнив апостолів?
- 4) Де знайшли апостолів служителі?
- 5) Як вони їх покарали?
- 6) Чому вони випустили їх на волю?

Сім дияконів

Дії 6:1–7

Кількість віруючих вже досягла декількох тисяч. Поміж ними було багато вдів. Апостоли мали багато грошей, які вони роздавали бідним. Частина цих грошей вони витрачали на їжу, яку вони щодня роздавали бідним вдовам. Це була клопітлива справа і нелегка. І бувало таке, що не всі вдови отримували допомогу. Більшість цих вдів мешкали в Єрусалимі і належала до народу єврейського, а інші прийшли здалеку і розмовляли лише грецькою мовою. Ось ці останні частенько ображались, що вони не мають на прожиття. Обміркувавши все, апостоли зібрали всіх учнів і запропонували їм таке: «Ми не можемо, — сказали вони, — клопотатися за розподіл їжі, тому що нам належить проводити весь час в молитвах та благовіщенні Слова Божого. Виберіть собі із свого середовища сім чоловіків, наповнених Духом Святим і мудрістю і призначте їх робити це». Учні ухвалили таке рішення і вибрали сім чоловіків, глибоко віруючих і досвідчених. На чолі цієї групи диякоїв стояв Степан. Це був муж, відомий святим життям і глибокою вірою. Ви ще почувете про нього. Ще одного учня звали Пилипом, і про нього ми ще будемо згадувати.

Всіх вибраних почали називати дияконами, тобто служителями (прислужниками), тому що вони повинні були допомагати апостолам. Як ви вже знаєте, одного диякона звали Пилипом, так як і одного апостола. Апостоли почали молитися за цих дияконів, поклавши руки на них, які пішли голосити Слово Боже. Невдовзі повірили в Христа і деякі священики. Навернення священиків до Христа сталося внаслідок тих чудес, які апостоли творили іменем Господнім, бо так і передбачав Сам Господь, кажучи їм: «По правді кажу вам: віруючий в Мене, творитиме те, що і Я творив, і ще більше сотворить, тому що Я йду до Свого Отця» (Ів. 14:12).

Члени синадріону ледь стримували себе, слухаючи промову Степана: його слова викривали їхні злі справи, однак, вони не покаялися. Від гніву та люті вони скреготали зубами. Степан, піднявши очі, поглянув на небо і побачив славу Божу і Господа Ісуса, Котрий знаходився праворуч Свого Отця. І він вигукнув: «Я бачу небо розкрите і Сина Людського, праворуч Бога!» Та вони почали кричати, закривати свої вуха, щоб не чути слів Степана, а тоді схопили його і вивели за місто до потоку Кедронського, там вони почали кидати в нього камінням. А для того, щоб їм зручніше було кидати каміння, то всі познімали верхню одягу і доручили стерегти її юнакові, котрого звали Савлом. Цей юнак не вірив в Господа Ісуса і теж бажав смерті Степана.

Збитий камінням, Степан не переставав молитися, кажучи: «Господи Ісусе! Забери мій Дух!» Коли ж муки переповнили чашу його страждань, тоді він схилився на коліна і вигукнув гучним голосом: «Господи прости їм цей гріх!» Так, вмираючи, Степан молився до Бога, щоб Він простив його жорстоких катів. Сказавши це, він помер.

Так помер перший страдник. Тисячі мучеників померли за Христа так само, як і Степан, прославляючи Бога та благаючи в молитвах за прощення своїх ворогів. Всі вони будуть царювати з Ісусом в славі Його. Це за них сказано в Об'явленні: «Вони перемогли його (сатану) кров'ю Ягняти і словом свідчення свого і не полюбили душі своєї, навіть незважаючи на смерть» (Об. 12:11).

З а п и т а н н я :

- 1) Ким був Степан?
- 2) На який суд його привели?
- 3) В чому його обвинувачували?
- 4) Як його вбили?
- 5) Хто стеріг верхній одяг тих, котрі кидали каміння?
- 6) Про що молився вмираючий Степан?
- 7) Як називають Степана, померлого за Ісуса?

«Первомученик»

Дії 6:7–15

Степан був найкращим дияконом. Наповнений живою вірою, він творив чудеса в народі. І саме за це його і ненавиділи його вороги. Вчені юдеї намагалися сперечатися з ним, але він був мудрішим за них. Тоді вони вирішили обвинуватити його за допомогою кривоприсяжників перед синадріоном. З такою метою вони і намовили деяких юдеїв лжесвідчити на нього. Якось вони

напали на Степана, схопили його та й повели до синадріону, що був неподалеку від храму. Там вони почали його звинувачувати в тому, що Степан запевняв нібито, що Ісус Назорей зруйнує храм. Степан ніколи не говорив такого. Храм мав бути зруйнованим, але римлянами.

Коли кривоприсяжники почали звинувачувати Степана, то всі присутні раптом побачили, що обличчя його почало промінитися, як обличчя ангела: воно було таким світлим тому, що відбиток небесної святості і слави перебував на ньому. Але це не розтопило серця жорстоких суддів. Вони продовжували звинувачувати його. Первосвященик був головним суддею. Вислухавши всі обвинувачення, він запитав Степана: «Це справді так чи ні?» Тоді Степан почав доводити, що все це лжесвідчення. Він говорив довго і нагадав також своїм суддям, що вони засудили на смерть Сина Божого.

Перший місіонер

Дії 8:1–13

Віруючі друзі Степана дуже тужили, коли ховали його тіло. А юдеї почали дуже переслідувати учнів Господа Ісуса в Єрусалимі, так що ті були змушені шукати притулку в інших містах. Найжорстокішим гонителем Єрусалимської церкви був Савл, котрий стеріг одержу вбивць. Він вдирався до хатин віруючих людей і запроторював до в'язниці чоловіків і жінок.

Апостоли не залишили Єрусалим, але продовжували ще з більшою силою звіщати спасіння вбивцям Ісуса, закликаючи їх покаятися. Одного диякона звали Пилипом. Він пішов проповідувати в Самарію, але не в місто Сіхар, де колись Господь Ісус мав бесіду з самарянкою, а до найбільшого міста, яке також називалося Самарією. Воно було розташоване на мальовничому горбі, а навколо простягалася родюча рівнина. Багато зла творилося в тому місті. Там знаходилися поганські храми, а деякі мешканці поклонялися навіть сатані. Тут Пилип проповідував ім'я Господа Ісуса і творив чудеса. За наказом Пилипа нечисті духи залишали тіла біснуватих, від його слова уздоровлювалися паралізовані і криві.

Народ жадібно вбирав в себе слова проповіді Пилипа, спостерігаючи чудеса, які він творив. І наповнився великою радістю весь люд того міста, тому що всі повірили в Христову науку та в Його спасіння. Поміж тими, хто повірив, був якийсь Симон, котрий продовжував займатися чаклуванням. Він був дуже шанований всіма, про нього так і говорили: «Ось цей чоловік є великою силою Божою». Весь самарянський народ поважав його і шанував. Тепер і нечестивий Симон повірив в Господа Ісуса за словом Пилипа і виявив бажання охреститися. Народ вже більш не схилився перед його силою.

Люди радісно слухали проповіді Пилипа, дивувалися всім тим чудам, які він творив. І Пилип теж гадав, що Симон щиро навернувся до Бога та від усього серця повірив в Господа Ісуса, тому він і охрестив його. Проте пізніше виявилось, що своїм серцем Симон зовсім не перемінився. Пригадайте слова Христа: «Хто не народиться згори, від води і духа, той не зможе увійти до Царства Божого» (Ів. 3:5). Симон був хрещений у воді, але не був народжений згори від Святого Духа. Серце його переповнювало зло, хоч і вірив, що Ісус Христос — Син Божий, але він Його не любив. Він весь час ходив за Пилипом, дивувався, які чудеса він творить і дуже жалкував, що він сам вже не може дивувати народ тими чудесами, які він робив силою демонською. Симон не розкався у своєму нечесті перед Богом і не звернувся до Ісуса з молитвою прощення. За таких людей у святому Письмі апостол Павло сказав так: «Хто не має Духа Христового, той і не належить йому» (Рим. 8:9).

Запитання:

- 1) Хто не залишив Єрусалима?
- 2) Де проповідував диякон Пилип?
- 3) Що це була за нечестива людина, котра лицемірно почала вірити в Ісуса Христа?

Симон — чарівник

Дії 8:14–24

Як ви пригадуєте, апостоли не злякалися жорстоких переслідувань з боку юдеїв і залишилися в Єрусалимі. З великою радістю вони прийняли звістку, що більшість жителів Самарії повірили в Господа Ісуса. І вони вирішили послати до них апостолів Петра та Івана. Ці апостоли дуже любили один одного і завжди працювали разом. Прийшовши в Самарію, вони знайшли там багато чоловіків та жінок, котрі стали віруючими і котрих Пилип охрестив. Проте ніхто з них не міг творити чудес силою Святого Духа. Апостоли поклали на них руки і помолитися, щоб вони прийняли Духа Святого. Побачивши, що завдяки покладанню рук апостольських, віруючим дається сила Духа Святого, Симон приніс гроші і сказав: «Дайте і мені таку владу, щоб той, на кого я покладу руку, отримував Духа Святого». Симон певно що так собі гадав: «Коли я матиму таку владу, то знову буду оточений пошаною і розбагатію».

Апостолів дуже засмутив вчинок Симона і апостол Петро сказав йому: «Твоє срібло стане причиною твоєї загибелі, тому що ти помислив отримати за гроші дар Божий. Твоє серце нечисте перед Богом. Отже, покайся та молись Богу, може Господь простить тобі помисли твого серця. Я бачу, що кайдани гріха та неправди ще сковують тебе».

Ймовірно, що Симон ще не звертався до Господа з відкритим серцем. Він хотів мати гроші і славу. Він кривив душею, так як і Ананія та Сапфіра, або Юда, тобто служив дияволу, бо і апостол Іван пише про це так: «Хто грішить, той від диявола, тому що напочатку згрішив диявол» (1 Ів. 3:8). Загибель чекала на нього, тому що він лише вдавав, що всім серцем навернувся до Господа, а насправді був далеко від Нього.

Запитання:

- 1) Чому апостоли Петро та Іван пішли в Самарію?
- 2) З якою метою Симон запропонував їм гроші?
- 3) Що відповів йому апостол Петро?

Покірливий вельможа

Дії 8:26–40

Невдовзі апостоли Петро та Іван знову повернулися до Єрусалиму. І скрізь, де вони проходили, проповідували Євангелію. Можливо, що вони заходили і в містечко Сіхар і там зустрілися з тією жінкою, яка колись мала бесіду з Ісусом Христом біля криниці. Пилип також пішов до Єрусалиму. Бог доручив йому важливу справу: проповідувати Євангелію в Африці. На той час були відомі три частини світу: Азія, де проповідував Ісус, Європа, де живемо ми і куди ще не проникала Євангельська звістка, і Африка, населення якої було чорношкірим. Сюди і вирішив послати Бог Пилипа.

Ангел Господній сказав Пилипові: «Іди на південь по дорозі, яка веде з Єрусалима до Гази. Місто Газа було розташоване на землі філістимлян. Пилип не пішов до міста, а до безлюдного місця, що знаходилося по дорозі в Африку. Мабуть, що Пилип здивувався, коли Бог звелів йому йти в пустелю; мабуть, Пилип запитував сам себе, кому ж він буде проповідувати в пустелі? Але він послухався Господнього наказу. Обминувши скелі, Пилип побачив багату колісницю, котра прямувала в бік Єрусалима. На колісниці сидів знаменитий вельможа цариці Кандаки. Вона була царицею Ефіопії, що знаходилася в Африці, всі її жителі були чорношкірими. Цей вельможа був хоронителем всіх царських скарбів; його ім'я невідоме для нас.

Дух Божий сказав Пилипові: «Підійди до колісниці». Пилип так і зробив. Вельможа на колісниці тримав в руках книжкового сувоя і щось читав в ньому. Пилип прислухався і почув, що той читає пророцтва Ісаї. Хоч він сам був родом з Ефіопії, але зараз повертався з Єрусалима, куди він їздив поклонитися Богові.

За юдейським законом він мав право увійти лише до першого двору Єрусалимського храму і там помолитися Господеві. І Господь почув його молитву. Слова, які він читав, містили в собі скарби дорожчі за золото та срібло. Пилип запитав його: «Чи ти розумієш прочитане?» Вельможа відповів: «Як я можу зрозуміти, якщо хто-небудь не розтлумачить мені». І він попрохав Пилипа піднятися на колісницю до нього. Потім він показав Пилипові те місце, яке читав: «Він був ведений, як ягня для заколення, і, як ягня перед стрижами, був безмовним, так що Він не відкривав Своїх вуст» (Іс. 53:7).

Прочитавши ці слова, вельможа сказав Пилипові: «Прошу тебе, скажи мені, про кого це говорить пророк? Про себе чи про когось іншого?» Пилип негайно розтлумачив йому значення цих слів: Ягня, про яке йшла мова — це Ісус, Котрий нещодавно постраждав у Єрусалимі; Він був покірним по відношенню до своїх ворогів, немов те ягня, яке ведуть для заколення. Далі він

розповів ефіопові, що Ісус воскрес і наказав Своїм учням йти по всьому світу та всім народам звіщати Євангелію і хрестити люд в ім'я Його.

Вельможа дуже уважно слухав слова Пилипа, а потім запитав того, чи може він охреститися? Саме тієї миті колісниця проминала річку. Побачивши воду, вельможа покірно запитав Пилипа: «Ось вода, що може перешкодити мені охреститися?» Пилип запитав його: «Якщо ти віриш всім серцем, то можна». І він відповів: «вірую, що Ісус — Христос, Син Божий!» Тоді Пилип погодився охрестити ефіопа. Вони зупинили колісницю і обидва зайшли у воду. Коли вони вийшли з води, то Дух Святий злинув на ефіопа, а Пилипа ангел Господній забрав і переніс до міста Азот. Мешканці цього міста служили ідолам. Пилип знову переходив від одного місця до іншого і скрізь благовістив Євангелію. Так він прибув до міста, збудованого римським імператором, яке й називалося ім'ям кесаря: це місто називали Кесарією.

Без сумніву, що вельможа дуже зажурився, коли зник його вчитель. Проте він так втішався Спасителем, що їхав додому, як на крилах, з радісним серцем, вдома повідомив про спасіння і свою царицю Кандакію і весь народ. Так досягло Євангеліє і до народів Африки, де багато душ повірили в нашого Господа Ісуса. Так справдилося слово апостола Павла: «Кожний, хто закличе ім'я Господнє, буде спасеним» (Рим. 10:13).

З а п и т а н н я :

- 1) Куди послав Господь Пилипа?
- 2) Що він там побачив?
- 3) Що робив багатий вельможа?
- 4) Що він ніяк не міг зрозуміти?
- 5) Що зробив Пилип?
- 6) Куди був перенесений Пилип з пустелі?
- 7) А куди вирушив ефіоп?

Голос з неба

Дії 9:1–9

Тепер послухайте про одну дивну подію. Як ви пригадуєте, що учнів Ісуса особливо жорстоко переслідував якийсь молодий чоловік, котрого називали Савлом. Пригадайте, як він стеріг одягу тих людей, які кидали каміння на Степана. Коли він так робив, то вважав, що це правильно, тому що був впевненим, що Ісус Христос — це ошуканець, і не визнавав Його за Сина Божого. Багато шкоди завдав Савл Єрусалимській церкві, проте він переслідував прихильників Христа і в інших містах та поселеннях.

Якось Савл зібрався йти до великого міста, що називалося Дамаском. В дорозі з ним сталася дивна пригода. Савл мандрував не сам, але в супроводі ще декількох чоловіків. Савл вирушив до Дамаску вдень, коли сонце пекло нестерпно. Раптом з неба полилося світло ще сильніше за сонце. Це сяйво було настільки сліпучим, що мандрівники змушені були закрити очі. Савл впав на землю. Тієї ж миті почувся голос з неба, промовляючий до нього: «Савле, Савле, навіщо ти переслідуєш Мене?» Савл запитав: «Хто ти, Господи?» І почув у відповідь: «Я, Ісус, Котрого ти переслідуєш». Савл, тремтячи від жаху, сказав: «Господи! Що накажеш мені зробити?» Господь відповів: «Вставай та йди до міста і там почувеш, що тобі робити». Чоловіки, котрі були разом із Савлом, заціпеніли від страху. Савл бачачи світло та не чуючи слів, що звучали з небес. Савл піднявся з землі і відкрив очі, але навколо була пітьма: від

сліпучого сяйва Савл втратив зір. Його повели за руку в Дамаск ті люди, котрі були разом з ним. Вони привели його на вулицю, що називалася «Прямою», до хатини Юди. Засліплений Савл відмовився їсти на протязі трьох днів. Він згадував свої гріхи та ненависть свою до Ісуса, як він жорстоко переслідував послідовників Ісуса. Він був таким зажуреним, що відмовлявся що-небудь їсти. Савл пригадав всіх тих людей, котрих він напраторив до темниці, а інших за його наказом жорстоко побили камінням. І Савл став почуватися найгіршим злочинцем, грішником серед грішників. Пізніше апостол Павло напише в одному із послань: «Ісус Христос прийшов врятувати грішників, і серед них я найгірший» (1 Тим. 1:15).

Коли Савл так змагавав від усвідомлення своїх гріхів, Бог втішив його. У видінні Савл побачив мужа іменем Ананія, котрий прийшов до нього і поклав на нього руки свої, щоб він став зрячим. Звичайно, що Савл цілком усвідомлював, що він заслуговує на покарання Боже, а тому навіть і не міг подумати, що Бог відновить йому зір; він лише благав Бога простити йому його гріхи. Тієї ж миті Господь з'явився у видінні Ананії, котрого побачив у видінні Савл. Ананія був людиною благочестивою; він чув, що Савл йде з Єрусалима, щоб ув'язнювати Христових учнів. Тому він дуже здивувався, коли почув веління Боже: «Встань та йди на вулицю, так звану „Пряму” і запитай в Юдиному домі про тарсянина Савла, поклади на нього руки, щоб він прозрів». Ананія відповів Господеві: «Господи! Я багато чув про цю людину, він дуже-дуже багато зла заподіяв святим Твоїм в Єрусалимі, та й сюди його послав первосвященик з уповноваженнями запроторювати до в'язниці всіх, хто закликає ім'я Твоє». Але Господь сказав йому: «Йди, бо він є Моя вибрана посудина, щоб благовістити ім'я Моє народам і царям, і синам Ізраїлевим; Я покажу йому, скільки йому належить постраждати за Моє ім'я».

Тоді пішов Ананія на вулицю Пряму, відшукав Юдин дім, зайшов у кімнату Савла, поклав на нього руки і сказав: «Брате Савле! Господь Ісус з'явився тобі в дорозі, по якій ти йшов, а тепер послав мене до тебе, щоб ти прозрів і наповнився Духом Святим». Тієї ж миті немов би луска відпала від очей Савла, і він прозрів. Потім він охрестився, трохи поїв і набрався сили. В місті Дамаск Савл залишався ще декілька днів і щиро побратався зі всіма учнями Христовими в цьому місті. Ті люди, котрих він мав намір ув'язнити, стали його найкращими друзями. і він почав проповідувати в синагогах, що Ісус Христос є Сином Божим.

Так справдилося слово, передбачене в псалмі царем-Давидом: «Господь відкриває очі сліпим, Господь вириває зігнутих».

З а п и т а н н я :

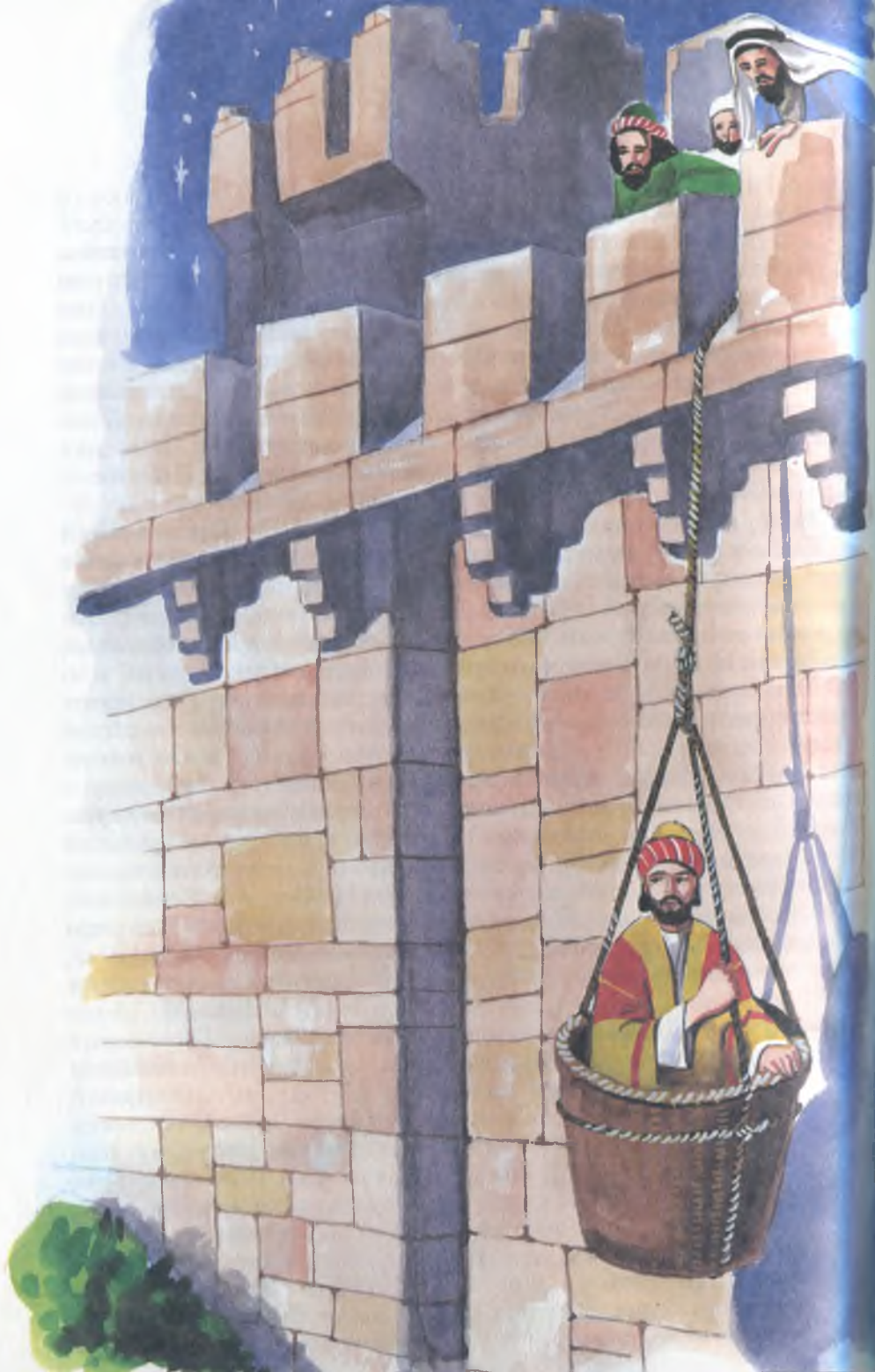
- 1) Як втішився Савл?
- 2) Яке видіння побачив Ананія?
- 3) Що він сказав Савлові?
- 4) Що робив Савл в синагогах Дамаска?

Після проповідування в синагогах Дамаска, Савл пішов в пустелю, що знаходилася неподалік від цього міста. Це була Аравійська пустеля. Ви пригадуєте, як напочатку своєї проповіді Ісус пішов в пустелю Юдейську, а Савл пішов в пустелю Аравійську. Господа Ісуса спокушав диявол в пустелі, а Савл отримав в пустелі об'явлення від Господа Ісуса. Що це дійсно так, це виявляють слова апостола Павла написані ним пізніше, коли він каже, що Євангеліє, яке він благовістить, не є людського походження, але він отримав його від Самого Господа Ісуса Христа (Гал. 1:11–12,17). Невдовзі Савл повернувся до Дамаска і почав там відважно проповідувати, доводячи всім, що Христос — це Спаситель.

Юдеї лютували, що Савл прославляв ім'я Ісуса і Його воскресіння. Вони замислили навіть вбити його. Крім того, вони знали, що управитель Дамаска був противником Ісуса. Цар Арета був володарем Аравії і Дамаск теж належав йому. Він проживав неподалік Дамаска, а в самому Дамаску жив обласний начальник царя Арети, якому були підпорядковані і солдати.

Юдеї повідомили свого управителя, що вони хочуть вбити Савла і просили його, щоб він дав їм солдат. З такою метою і була призначена варта біля міських воріт, котра і вдень і вночі готова була схопити Савла, якби він надумав наблизитися до виходу з міста. Савл дізнався про це і тому навіть не наближався до воріт. Мешканці Дамаска полюбили Савла і вони придумали, як врятувати Савла, щоб він не потрапив до рук невірних юдеїв. Вони поселили Савла в одному домі, збудованому в міській стіні, через одне вікно цього дому можна було потрапити на поле, що знаходилося за межами міста. Савла таємно перевели до цього дому; потім придбали великого кошика і вночі таємно спустили його по стіні на поле.

Відчувши під ногами землю, Савл подякував Господеві і вирішив йти до Єрусалиму, щоб там зустрітися з апостолом Петром. Він дуже хотів побачити Петра, котрий почав проповідувати відразу після воскресіння Ісуса. І ось Савл тепер йшов тією самою дорогою, якою він проходив три роки тому. Але яка велика переміна відбулася за цей час! Тоді його серце було наповнене гордощами, — тепер Савл був покірливим, як дитя; тоді всі священники були його друзями, — тепер вони стали його ворогами; тоді він ненавидів Ісуса, — тепер він любив Його сильніше, аніж свою матір. Якою ніжною вдячністю було наповнене його серце, коли він простував до Єрусалиму! Він не почував себе ні самотнім, ні нещасливим; не володіючи нічим,

він вважав себе багатим, вороги шукали його, щоб вбити, але він не страшився. Пізніше Савл так писав про своє звільнення: «Обласний управитель Дамаска, слуга царя Арети, стеріг місто Дамаск, щоб схопити мене, але я був спущений по стіні в кошику своїми друзями, і вирвався я з його рук» (2 Кор. 11:32).

З а п и т а н н я :

- 1) В яку пустелю пішов Савл?
- 2) Чому він повернувся до Дамаску?
- 3) Хто хотів вбити його?
- 4) Хто допоміг йому врятуватися?
- 5) Яким чином врятувався Савл?
- 6) Куди він пішов?

Зустріч Савла з апостолом Петром

Дії 9:26–27, Гал. 1:18–19

Пройшовши неблизький шлях дорогами Ізраїля, Савл невдовзі прийшов до Єрусалиму. Скільки зла вчинив він тут під час свого останнього перебування! Але тепер він прийшов сюди, щоб творити добро та звіщати спасіння грішникам. Передусім він хотів побачити Петра, тому що він не був особисто знайомий з ним. Він пішов спочатку до учнів і віруючих в Господа Ісуса. Їх було легко знайти, тому що кількість віруючих весь час збільшувалася. Більшість ще пам'ятала той час, коли він переслідував їх, перебуваючи свого часу в Єрусалимі, і що він приймав участь в побиванні камінням Степана. Коли Савл прийшов до них, розповідаючи їм про зміну, яка відбулася з ним, то учні не повірили йому: вони гадали, що він лише удає віруючого, щоб розвідати їхні імена і донести на них первосвященикові. Важко було на серці у Савла. Він бачив, що вівці Христові вважали його за вовка, але він сам вже став також вівцею Ісуса.

Дуже прихильно прийняв його лише Варнава. Він пожалів Савла і повірив йому на слово. Варнава також погодився допомогти йому зустрітися з Петром і вони разом пішли до апостолів. Окрім Петра там ще був і Яків, брат Юди, котрий написав послання. Привівши Савла до апостолів Петра та Якова, Варнава розповів їм, як по дорозі Савла зустрів Господь, і як він запитав Савла: «Савле, Савле! Навіщо ти переслідуєш Мене?» Потім Варнава розповів, як відважно проповідував Савл воскресіння Христове. Тоді Петро зрозумів, що Савл щиро повірив в Господа Ісуса і залишив його в своєму домі на два

тижні. Також щиро поставився до Савла і апостол Яків. Відрадно було бачити, як в цьому світі звіщається спасіння Христове апостолами і Савлом. Апостоли прихилилися до Савла за словом Господнім: «Приймайте один одного, тому що і Христос прийняв нас до слави Божої» (Рим. 15:7).

Веління Господнє

Дії 9:28–30, 22:17–21

В Єрусалимі не було щасливіших людей за апостола Петра та Якова і двох їхніх друзів, Варнаву і Савла.

Тепер послухайте, діти, дещо за Варнаву. Власне кажучи, його звали Йосія, потім до його першого імені додали ще одне — «Варнава», і його почали називати Йосія — Варнава. Ім'я Варнава означає «Син потішення». Своє ім'я Варнава повністю виправдав: він так щиро та приязно прихилився до Савла. Варнава був юдеєм, та ще й левітом. Як ви пригадуєте, Варнава продав свої поля, а гроші пороздавав вбогим, правда, не він сам, але він приніс всі гроші апостолам, щоб ті витрачали їх на власний розсуд. Звичайно, можна приносити такі жертви, але не мати в своєму серці ні милосердя, ні любові, і тоді така жертва не має ніякого значення в нашого Господа, тому що написано: «Якщо роздам все добро моє..., а любові не маю, то не матиму в тому ніякої користі» (1 Кор. 13:3–4). Але серце Варнави було наповнене любов'ю, бо це відразу відчув Савл. Дуже приємно було зустрітися Савлові і з апостолом Петром, котрий знав живого Господа на цій землі, коли Той жив, як Муж скорбот. Сам Савл знав Господа Ісуса, з'явленого йому в славі. З чотирьох учнів Господа, двоє добре знали Його, а двоє інших повірили вже після вознесення Його. Варнава повірив зовсім нещодавно, а Савла ми знали раніше, як жорстокого ворога Ісуса.

Апостола Івана на той час в Єрусалимі не було, тому Савл не зміг цього разу побачити і його. Савл не проводив свого часу в бесідах з друзями, але він всім серцем бажав проповідувати ім'я Ісуса невірющим. І він відважно проповідував в Єрусалимі, що Ісус — Син Божий. Невіруючі мешканці Єрусалима зненавиділи його за це і замірялися вбити його, але Господь визволив Савла від рук вбивць.

Якось він молився в Єрусалимському храмі і раптом побачив перед собою Господа, Котрий сказав йому: «Поквапся залишити Єрусалим, тому що тут не приймуть твого свідчення про Мене». Савл відповів: «Господи! Вони знають, що я ув'язнював тих, котрі вірили в Тебе і бив їх в синагогах, і коли лилася кров Твого свідка Степана, я теж був там, я схвалював це вбивство, коли стеріг

одежу вбивць». Господь сказав Савлові: «Йди! Я посилаю тебе до поган».

Тоді Савл повідомив своїх друзів, що йому Господь звелів залишити Єрусалим, тому що юдеї заміряються вбити його. Почувши цю грізну новину, учні вирішили негайно відправити Савла з Єрусалима до Кесарії. І Савл вирушив туди вночі, щоб вороги не змогли схопити його. В місті Кесарії мешкав відданий учень Христа дякон Пилип. Цілком можливо, що від часу побивання Степана камінням Пилип не бачив Савла. Яка разюча зміна сталася з Савлом відтоді! Жорстокий, гордий, він став тепер покірним та лагідним, але мужнім воїном Ісуса, котрий навчився переносити страждання за ім'я Христове. Можливо, що Савлові не довелося побачити Пилипа в Кесарії, тому що його друзі квапили його вирушати далі. Кесарія була розташована на березі моря. Один корабель невдовзі мав плити з Кесарії до Тарсу, рідного Савлового міста. І він вирішив теж туди плити. Йому довелося плити морем сто миль, а потім ще річкою дванадцять миль. Таким чином він прибув до Тарсу, розташованому на високій горі. Це була його батьківщина, тут він колись бавився і грався малюком на радість рідних. Як тепер поставляться до нього товариші дитячих років і ровесники його, коли дізнаються, що він повірив в Ісуса? Пізніше Савл так описував переслідування юдеїв: «Вбили Господа Ісуса, а Його пророків і нас вигнали» (1 Сол. 2:15).

Запитання:

- 1) Як звали тих мужів, котрі стали друзями в Єрусалимі?
- 2) Чому Савл залишив Єрусалим?
- 3) Куди він поплив на кораблі?

Тавіфа — Добродійна жінка

Дії 9:31–43

Залишимо тепер Савла в Тарсі, а самі повернемося до апостола Петра. Як ви пригадуєте, він був саме в Єрусалимі, коли Савл познайомився з ним. Петро не залишався довгий час в одному місті, тому що апостоли проповідували в різних місцях: і по селах, і в містах.

Якось апостол Петро пішов до одного села, розташованого на зелених горбах, на відстані двадцяти миль від Єрусалима. Це село називалося Лідда. Багато мешканців цього села вірили в Господа Ісуса і Петро любив навідуватися до них. Якийсь чоловік по імені Еней був дуже хворий. Його розбив параліч і він вже

вісім років лежав на ліжку нерухомо. Петро сказав йому: «Енеє, Ісус Христос уздоровлює тебе: підмайся з ліжка на ноги свої!» І він негайно піднявся на ноги свої. Петро не сказав: «Я уздоровлюю тебе!», тому що він знав, що лише сила Христова може це зробити. Всі, котрі знали, що Еней був довгий час хворий, намагалися побачити його, а побачивши уздоровленим, всі повірили в Господа Ісуса.

І ще одне чудо зробив Петро силою Господа Ісуса. На відстані двадцяти миль від Лідди знаходилося місто Йоппія. Мешканці Лідди розповіли в Йоппії про те, що апостол Петро зцілив паралізованого та й підняв його на ноги силою Ісуса.

Звичайно, що почувши таке, мешканці Йоппії теж забажали побачити апостола Петра, тому що на той час померла в їхньому місті одна жінка, котра була дуже добродійною. Це була Тавіфа. Вона допомагала вбогим, бідним людям і вони всі гірко плакали з приводу її смерті. Друзі обмили її тіло та й поклали в найкращій кімнаті її дому. Все віддали б вони за те, щоб віджити Тавіфу. І всі дуже журилися, що з ними немає Петра. Тоді вони вирішили послати кількох чоловік до Петра з проханням, щоб він негайно прийшов до них в Йоппію, доки Тавіфа ще не була похована. І Петро відразу пішов з посланцями. Петро зайшов до кімнати, де вже зібралися бідні вдови і віруючі друзі померлої жінки; вони плакали ревними сльозами. Бідні жінки показували апостолові Петрові одяг, який вона робила, будучи живою, і дарувала його тим, хто нічого не мав. Вони називали її «Сарною»; дуже віддано любили Тавіфу, тому що вона жертвувала для них і грішми і часом. Петро попрохав всіх присутніх залишити його на самоті і, коли залишився сам, схилив свої коліна, помолився, а потім звернувся до тіла Тавіфи з такими словами: «Тавіфо, встань!» Вона розкрила очі свої і, побачивши Петра, сіла на ліжку. Він подав їй руку і допоміг стати на ноги. Потім Петро покликав всіх назад і Тавіфа постала перед ними живою. Це була чудова мить радості! Тепер Сарна знову могла шити одягу для вбогих. Їй довелося двічі помирати, але зате повернення її до життя було причиною навернення до Господа багатьох грішників.

Петро ще довго залшався в Йоппії. Він мешкав в домі Симона-гарбарника, на березі моря. Звичайно, що Тавіфа раділа присутності апостола Петра, тому що він так багато розповідав про нашого Господа Ісуса та Його спасіння.

З а п и т а н н я :

- 1) Якого чоловіка зцілив Петро силою Ісуса?
- 2) Хто така була жінка, яку він відживив іменем Господа?
- 3) Де мешкала Тавіфа?
- 4) Де потім жив Петро?

Видіння на даху

Дії 10:8-23

Як ви пригадуєте, апостол Петро, перебуваючи в Йоппії, мешкав в домі Симона-гарбарника. Якось він піднявся на дах, щоб помолитися там, а дах був плоским. Йому так захотілося залишитися на самоті. У тій країні на дахах будинків в одному кутку робили невеличкого наметика, де можна було сховатися від спеки та від очей перехожих. Була дванадцята година дня. Петро нічого ще не їв, бо він бажав молитися та перебувати в пості. І коли він став молитися, то відчув, що зголоднів дуже. Тоді він попрохав прислужника приготувати для нього обід. Поки прислужник готував обід, Петро задрімав і побачив дивне видіння. Він побачив небо розчинене, а звідти посудину, яка поволі опускалася до нього: посудина ця мала вигляд полотна, яке наближалось до землі з відтягнутими чотирма кінцями. На цьому полотні були чотириногі земні звірі, плазуни та птахи небесні. Потім Петро почув голос з неба: «Встань, Петре, заколи та їж!» Петро дуже здивувався, почувши таке веління, тому що в євреїв були дуже суворі закони, дані Богом, заборона їсти багатьох тварин. Так, закон забороняв їм їсти м'ясо свині, зайця, коня і віслюка. Також не можна було вживати м'ясо орлів, лебедів, чорногузів і пугачів. Тому, поглянувши на цих тварин, які за законом єврейським вважалися нечистими, ап. Петро відповів: «Ні, Господи, я ніколи не їв ніякої скверни та нечистого». Проте голос з неба заперечив: «Те, що Бог очистив, не можна вважати нечистим». І тричі пролунали ці слова, а потім посуд піднявся знову на небо. Петро зачудовано стояв, не розуміючи, щоб це означало. Коли він так роздумував, Дух Святий сказав йому: «Тебе шукають три чоловіки: вставай, йди з ними, аніскільки не сумніваючись, бо це Я послав їх».

Петро спустився з даху будинку і побачив трьох чоловіків, котрі очікували на нього, так як і попередив його Дух Святий. Він сказав їм: «Ось я, кого ви шукаєте; яка у вас справа до мене?» І ті люди відповіли: «Сотник Корнелій, добродійна людина, котра шанує Бога, яку і весь народ юдейський поважає, має веління від ангелів закликати тебе до свого дому, щоб почути твої слова про спасіння».

Корнелій, та його прислужники не були євреями, вони були римлянами. Євреї поводитися зневажливо до всіх поганських народів і вважали їх нечистими. Ось тут Петро і зрозумів, що ж означає видіння, послане Богом, він усвідомив, що Бог не вважає цих людей нечистими і поганими. Враховуючи це, Петро відразу погодився йти до Корнелія. Так здійснилися слова пророка Малахії: «Величним буде Моє ім'я поміж народами» (Мал. 1:11).

Запитання:

- 1) Яке незвичайне видіння бачив Петро?
- 2) Яке дивне веління отримав він від Бога?
- 3) Хто прийшов за Петром?
- 4) Для чого Бог показав це видіння Петрові?

Петро відвідує Корнилія

Дії 10:23-48

Три посланці, котрих послав Корнилій, повідомили Петрові, що вони прибули з Кесарії. Петро запропонував прислужникам сотника заночувати в його домі; він пригостив їх і сказав їм, що наступного дня вони всі вирушать до Корнилія.

Потім Петро повідомив своїх друзів, що він вирушає до сотника Корнилія, в Кесарію. І шість мешканців Йоппії теж побажали йти разом з ним. Наступного дня Петро та шестеро друзів-юдеїв з трьома поганами-служниками сотника Корнилія, вирушили до Кесарії. Ймовірно, що в дорозі апостол Петро навчав їх Христової науки, проповідував їм Господнє спасіння.

Мандрівники вже пройшли близько двадцяти миль берегом моря, стомилися і вирішили заночувати. Наступного дня вони ще завидна прибули в Кесарію. Петро відразу попрямував до господи сотника Корнилія.

Вже чотири дні минули відтоді, як Корнилій бачив ангела у видінні. Він знав, що мандрівка його служників триватиме близько чотирьох днів туди і назад. Вже четвертого дня Корнилій зібрав всіх родичів та близьких друзів і всі нетерпляче чекали на Петра. Коли йому повідомили, що йде Петро, він побіг до нього назустріч, обняв його, а потім поклонився йому низенько-низенько. Петрові було неприємно, що він так вшанував його, тому він взяв сотника за руку, підняв його і сказав Корнилію: «Не роби цього, бо я така сама людина». Разом з Корнилієм Петро зайшов до господи, а там вже сиділи всі родичі та друзі Корнилія, колишні погани. Ніколи раніше не зайшов би Петро до кімнати, наповненої поганами. Всім присутнім він розповів бачене видіння та слова Господні: «Те, що Господь очистив, того не вважай нечистим». Закінчуючи свою оповідь, апостол запитав Корнилія: «Для чого ви поклоняли мене?» І Корнилій відповів у присутності всіх зібраних: «На четвертий день посту близько третьої години під час молитви з'явився переді мною муж в світлому одязі і звернувся до мене з такими словами: „Корниліє! Бог почув твою молитву і згадалася твоя милостина Господом. Отже, пошли в Йоппіїю і поклич до себе Симона, якого звуть Петром. Він зараз знаходиться в домі гарбарника Симона, його

Петро проповідує у домі Корнилія.

дім розташований на березі моря. Він прийде і скаже тобі все”. Тоді я негайно послав за тобою і ти добре зробив, що прийшов. Тепер ми всі стоїмо перед Богом, готові вислухати слова, які тобі сказав Господь».

І Петро став проповідувати поганам. Він натхненно говорив їм про Ісуса, про те, як юдеї засудили Його на смерть, і як Бог воскресив Свого Сина. Свою проповідь апостол закінчив такими словами: «Кожний віруючий в Господа, матиме прощення гріхів заради Його імені». Тільки-но Петро закінчив свою мову, як Дух Святий злинув на всіх присутніх поган, так як свого часу Він відвідав юдеїв. І ці навернені погани теж отримали дар від Господа: вони почали розмовляти іншими мовами і прославляти Бога. Шестеро юдеїв, котрі прийшли разом з апостолом, дуже дивувалися, що Господь подарував Свого Духа і поганам.

Тоді Петро сказав їм: «Хто може заборонити охреститися тим, які, так як і ми, отримали Святого Духа?» І наказав їм охреститися в ім'я Ісуса Христа. І ми всі теж походили з народів поганських. Яка повинна литися шана і хвала нашому Господеві за Його ласкаве серце, що Він не вбачає ніякої різниці між євреями та поганями, що Він любить всіх віруючих дітей Божих.

Тому й написано в Святому Писанні: «Спасіння поганам» (Рим. 11:11).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто пішов разом з Петром до Корнилія?
- 2) Куди він пішов?
- 3) Що Петро заборонив робити Корнилію?
- 4) Що спонукало Корнилія послати за Петром?
- 5) Як дізнався Петро, що Корнилію потрібно охреститися?

Звільнення апостола Петра

Дії 12:1-17

Апостол Петро ще довго залишався в Кесарії, навчаючи Корнелія та його друзів Господньої науки. Вони жадібно слухали його слова і Петро з радістю навчав їх. Проте прийшов час розлуки і Петро знову вирушив до Єрусалиму. В Єрусалимі апостол Петро розповів віруючим братам про сотника Корнилія; вислухавши його слова, брати вшанували Господа, кажучи: «Мабуть, і поганам Бог дає спокутування для життя».

Невдовзі в Єрусалимі знову відновилися жорстокі переслідування віруючих. Римський кесар призначив Ірода управителем Єрусалима та всіма суміжними землями. Звичайно, що це не був той Ірод, котрий наказав відрубати голову Іванові. Він був небожем того Ірода і онуком ще іншого Ірода, котрий колись умертвив маленьких дітей у Вифлеємі. Всі ці три Іроди належали до одного нечестивого роду. Новий управитель Єрусалима наказав воїнам схопити Якова, брата Івана, і відрубати йому голову. Так загинув брат апостола Івана. Обидва ці апостоли були разом з Ісусом на горі Переображення, були разом з Ним і в саду Гефсиманському. Яків був улюбленим учнем Господа. Це був перший апостол, котрий загинув заради Христа.

Побачивши, що юдеї схвалюють вбивство Якова, Ірод невдовзі наказав схопити і Петра, щоб і його вбити. Він запроторив його до в'язниці. Однак, дізнавшись, що певного разу Петро звільнився і вийшов з в'язниці, він наказав шістьнадцятьом воїнам пильно стерегти його вдень і вночі.

А як Ірод хотів його вивести, Петро спав тієї ночі між двома воїнами, закутий у два ланцюги, і сторожа пильнувала в'язницю при дверях.

Дії Святих Апостолів 12:6.

Ірод вже й визначив день смерті для Петра. Напередодні церква в Єрусалимі ревно молилася до Бога за нього. Інших апостолів на той час вже не було в Єрусалимі, вони залишили місто, щоб уникнути Іродових переслідувань. В Єрусалимі ще було багато учнів Ісуса, які і зібралися в одній жіночій кімнаті, щоб разом помолитися за Петра. Вона не була в числі тих Марій, про яких ми вже чули раніше в Євангелії. Це була Марія, сестра Варнави, котрий певного часу так прихилився серцем до Савла.

Петро мирно спав в в'язниці, його руки були закуті в кайдани, а спав він поміж двома воїнами, та ще біля дверей стояла варта. Петро спав так міцно, що проснувся лише тоді, коли ангел штовхнув його в бік і сказав йому: «Вставай негайно!» І ланцюги злетіли з рук його. Ангел наказав Петрові підперезатися, взутися і одягнутися. Воїни, які стерегли Петра, міцно спали. Ангел сказав Петрові: «Йди за мною! І Петро вийшов і пішов слідом за ним, не сприймаючи все за щось дійсне, а гадаючи, що це він бачить видіння. Проминувши сонних вартових, ангел довів Петра до залізних воріт. Ворота відчинилися самі і він вийшов з ангелом на вулицю. Проїшовши ще трохи разом з Петром, ангел раптом зник.

Тоді Петро отямився і сказав: «Тепер я таки справді бачу, що це Господь послав Свого ангела, щоб визволити мене з рук Ірода і від всього того, чого так прагнули юдеї». Потім він вирушив до того дому, де саме тієї миті молилися за нього. Коли Петро постукав в двері, то вийшла служниця Рода. Вона почула голос Петра і побігла сказати всім, забувши від радості відчинити ворота. Проте учні не повірили їй, що біля воріт стоїть Петро і сказали, що це, мабуть, ангел, якого Бог послав охороняти Петра.

Тим часом Петро продовжував стукати і нарешті вибігли друзі його, відчинили ворота і здивовано почали оглядати його, радісно вигукуючи, та Петро знаками попросив їх не галасувати, щоб не привернути уваги ворогів. Коли вони всі вгомонилися, тоді Петро розповів їм, як Господь звільнив його з темниці. І ще він сказав їм таке: «Розкажіть про це Якову та братам». Петро мав на увазі Якова, брата Юди. Петро був змушений залишити Єрусалим, щоб Ірод вже не міг знайти його.

З прочитаного ми бачимо, що Господь чує молитви тих, котрі повністю покладаються на Нього, і що Він різними способами визволяє їх з біди. Про це пише апостол Петро в посланні: «Очі Господа бачать праведних та вуха Його чують їхні молитви» (1 Петра 3:12).

З а п и т а н н я :

- 1) Який апостол постраждав за Христа першим?
- 2) Кого Ірод намагався знову вбити?
- 3) Що трапилось з Петром напередодні його смерті?
- 4) Куди він пішов після звільнення?

Смерть Ірода

Дії 12:18–23

Коли настав день, воїни пішли в в'язницю, щоб взяти Петра і вести його на смерть, але ніде не змогли знайти його. Вони дуже стурбовані.

Ірод, котрий з нетерпінням чекав на появу Петра, раптом дізнався, що апостол щез. Він негайно допитав воїнів, котрі стерегли Петра, а потім наказав повбивати їх замість Петра. Потім жорстокий Ірод вирушив до Кесарії, де мешкав Корнілій. В цьому великому місті був розташований палац царя Ірода. А ще в цьому великому місті була чудова споруда, де народ збирався на видовище, особливо ж тоді, коли люди боролися з тваринами.

Самого відданого служника Ірода називали Властом. Власт розповів Іродові, що до нього прибули посланці з міста Тира прохати в нього прощення за якусь провину. Ірод погодився прийняти їх і призначив їм день, коли він зможе вислухати їх. Великий натовп зібрався послухати промову Ірода до мешканців Тира. Зал, де відбувалося зборище, був круглий і місця для глядачів піднімалися від підлоги до стелі, а посередині був розташований вкритий червоною тканиною трон Ірода.

Ірод надумав засліпити всіх пишністю та вчистістю. Він зодягнувся в царську одіжку. Потім він почав говорити до народу і мова його була така вишукана, що натовп почав вигукувати: «Це голос Бога, а не людини!» Великим гріхом було таке порівняння людини до Бога. І, якщо Корнілій на той час був поміж галасуючими, він певно що не приєднався до такого крику. Іродові було приємно слухати, що його так шанують, називаючи богом. І тоді Господь послав Свого ангела, щоб на очах всіх присутніх вразити царя хворобою. Раптом Ірода скрутила якась невідома сила, він почав корчитися від болю так, що вже не міг сидіти на троні, і служники змушені були понести його додому. Не знайшлося лікаря, котрий зміг би полегшити його страждання, і він помер, живцем з'їдений черв'яками. Тоді всі побачили, що він анітрохи не був подібним до Бога. Бог послав цю страшну хворобу Іродові, виявляючи цим Свою ненависть до гордоців людських. Гріх Ірода полягав у тому, що йому було приємно чути, як його порівнювали з Богом, а сам він і не вважав за потрібне достойно вшанувати справжнього Бога і Господа Ісуса.

Всі три Іроди, котрі відомі нам, були нечестивими. Перший Ірод умертвив Вифлеємських дітей, другий — вбив Івана Хрестителя, третій — повстав проти віри в Господа Ісуса, вбивши апостола Якова, та ще й мав намір вбити апостола Петра, але цього Бог вже не допустив. Всі троє Іродів не любили Бога — Царя

царів. Господь звертає нашу увагу на слова, проказані до людини пихатої: «За те, що загордилося серце твоє, і ти кажеш: Я — бог і сиджу на Божому престолі..., коли ти лише людина... та ставиш свій розум нарівні з розумом Божим... ти помреш» (Єзек. 28:1–8),

З а п и т а н н я :

- 1) Що трапилося з воїнами, котрі стерегли Петра?
- 2) В якому місті Ірод вів мову з народом?
- 3) Що вигукував народ, коли Ірод говорив?
- 4) Як Господь покарав Ірода?
- 5) Яких трьох Іродів ви знаєте?

Антиохійські християни

Дії 11:19–30

Ви пригадуєте, апостол Савл, залишивши Єрусалим, пішов до свого рідного міста, яке називалося Тарсом. Тут колись він бавився маленьким хлопчиком, сидів на колінах у матері, тут він проказував свої перші єврейські молитви. Тепер він міг розповісти своїм рідним, якщо вони були ще живими, про Ісуса, міг проповідувати своїм ровесникам про Того, Кого нещодавно розіп'яли в Єрусалимі. Проте Савл знав, що він не повинен залишатися в Тарсі, тому що Бог вибрав його проповідувати про Його Сина всім народам.

Якось до Тарсу прибув один чоловік, котрий шукав Савла. Це був Варнава. Савл дуже зрадів, побачивши Варнаву, а той розказав йому багато новин. Про те, що він прийшов з великого міста, більшість мешканців якого на вернулися до Господа. Він прохав Савла йти разом з ним в Сірію, в місто Антиохію, щоб і там благовістити спасіння Господнє.

Савл охоче пішов разом з Варнавою в Антиохію. Це було велике місто, в якому поруч з гарними будинками цвіли чудові сади; в цьому місті було також багато поганських храмів. Та були місця, де збиралися таємно учні Христові, бесідували про Бога Отця і про Його Сина. В цьому місті послідовники вчення Господа Ісуса вперше почали називатися християнами. Савл і Варнава майже рік проповідували в цьому місті, навчаючи християн. Лише один раз вони ходили до Єрусалима, перебуваючи в Антиохії. Антиохійські християни посилали їх туди для роздачі грошей вбогим, бо в Юдеї був голод. Таким вчинком, вони виявляли свою любов до Господа Ісуса; вони щедро жертвували на потреби віруючим в Єрусалимі, місті, де Ісус помер і воскрес.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто забрав Савла з Тарсу?
- 2) Куди пішли Савл та Варнава?
- 3) Навіщо вони пішли туди?
- 4) Як стали називатися віруючі в Господа Ісуса в Антиохії?

Перша місія апостола Павла

Дії 13:1–12

Коли Савл і Варнава перебували в Антиохії, навчаючи народ, Дух Святий сказав християнам: «Відпустіть мені Савла і Варнаву для справи, на яку Я їх призначив». Тоді решта мучителів Господніх, помолилися і відпустили Савла та Варнаву, щоб вони могли проповідувати поганам. Вони взяли із собою юнака на ім'я Іван–Марк. Він був небожем Варнави. Передусім вони пішли на батьківщину Варнави. Його батьківщиною був чудовий острів Кіпр. Савл та Варнава вирушили до нього на кораблі. Ця мандрівка тривала майже весь день. Вони відвідали приморське місто Саламіну. Тут росли апельсинові гаї та інші фруктові дерева, але ця чудова місцевість була заселена нечестивим і злим народом. Апостоли проповідували Слово Боже по всіх юдейських синагогах. Так вони пройшли весь острів, який мав довжину близько ста миль.

На протилежному боці острова було розташоване місто Пафа, в якому перебував проконсул. Його називали Сергієм–Павлом. Він був римлянином і кесар призначив управителем або ж царем Кіпру, так як і Пилат був царем Єрусалима. Проте, Сергій–Павло був кращим і мудрішим за Пилата. Почувши про проповіді невідомих, він висловив бажання послухати Слово Боже і покликав до себе Савла та Варнаву. Вони з радістю благовістили проконсулові в його палаці Євангелію Ісуса, деліючи надію, що може він навернеться до Господа.

Але там був якийсь лжепророк, котрого називали Варісусом. Він був юдеєм і його ім'я означало «син Ісуса», а насправді він служив не Богу, а сатані. Його називали ще інакше «Єліма–чарівник», тому що він запевняв, що він знає майбутнє і міг творити чудеса. Насправді ж цей Єліма був злим ошуканцем. Лжепророк не міг байдуже слухати про ім'я Господа Ісуса і він почав намовляти проконсула, щоб той не слухав апостолів. Він протирічив їхнім словам, сіючи недовіру в серці проконсула.

Тоді Савл наповнився Духом Святим і, спрямувавши свій погляд на нього, сказав: «О, поріддя підступне і зле, сину дявола, вороже неправди, допоки ти будеш збивати з прямих шляхів Господніх? Сьогодні рука Господня проти тебе, ти

осліп і не будеш бачити сонця певний час!» І заповнив Варіант морок і п'ятьма, і він почав шукати безпомічно дорогу.

Проконсул, побачивши таке диво, повірив в Господа Ісуса. Лжецарюк був жорстоко покараний за те, що він робив все можливе, щоб проконсул не повірив в Того, Хто є Світлом світу. Він бав, щоб проконсул і надалі перебував в духовній п'ятьмі, і був заосліплений.

З а п'я н я :

1. **У** супроводжував Савла під час його першої місії?
2. **У** якого острова вони вирушили?
3. **У** такій Сергій-Павло?
4. **У** перешкоджав йому повірити в Ісуса?
5. **У** Савла покарав чарівника силою Господа?

Апостол Павло проповідує.

Непевний супутник

Дії 13:13–16; 38–50

Після відвідання Савлом острова Кіпр ви вже ніколи не почуєте цього імені: від того часу він почав називатися Павлом. Невідомо, чому йому перемінили ім'я, може бути, що ім'я «Павло» — ім'я римське і воно більше відповідало його апостольському покликанню проповідувати Євангелію римлянам та іншим поганам. Савл — це ім'я єврейське.

Невдовзі Павло та Варнава попливли в Азію. Вони зійшли поблизу міста Пергія, котре було розташоване в скелястій місцевості. Там вони побачили високі гори, вкриті блискучим снігом. В Пергії Іван-Марк об'явив засмученому дяді та апостолові Павлові, що він вирішив повернутися до Єрусалиму, де мешкала його мати Марія. Невідомо, чому він прийняв таке рішення, щоб залишити працю з апостолами. Можливо, що він не хотів відходити все далі від Єрусалима, підніматися на високі гори. Якби там не було, але залишивши апостолів, Іван-Марк повернувся до Єрусалиму. Він поплив на кораблі, який вирушав в той бік, звідки вже було близьенько до Єрусалиму. Пізніше він вже не раз пожалкував, що не поїхав разом з Павлом та Варнавою. Ми знаємо, що він зберіг віру в Господа Ісуса і написав Євангелію, відому за назвою Євангеліє згідно св. Марка. Цей Іван-Марк вважається одним з євангелістів.

Павло та Варнава вирушили в дорогу. Вони пішки обійшли всю гірську місцевість країни Пісідійської. Далі за горами вже починалася пустеля, озера і болота. Так поступово вони дійшли до Антіохії. Назву цього міста ми вже зустрічали раніше. Але тоді це була Антіохія Сірійська, а це була Антіохія Пісідійська. Перша Антіохія була приморським містом, Антіохія Пісідійська була розташована біля підніжжя гір.

В суботу апостоли зайшли до синагоги. Синагога мала форму круглої чаші, де місця для молитви були розташовані від підлоги аж до стелі. Посередині синагоги знаходився великий дерев'яний стіл, на якому (начальник) рабин синагоги розгорнув книжного сувоя і прочитав єврейською мовою кілька місць із закону Мойсея і пророків.

Присутній перекладач негайно переклав прочитане грецькою мовою. Згорнувши цей сувій і заховавши його до великого ящика, рабин запропонував апостолам сказати своє слово. Павло, показавши знака рукою, щоб всі затихли, почав проповідувати спасіння Господа Ісуса. Він розповів історію смерті і воскресіння Спасителя. Наприкінці проповіді ап. Павло сказав: «Заради Нього звіщається вам прощення гріхів». Проповідь апостола Павла не сподобалася юдеям і вони повстали проти Павла, а погани прохали його говорити про те саме і наступної суботи. Ці

погани називалися прозелітами: вони залишили своє поклоніння ідолам і шанували справжнього Бога, потребуючи, щоб хтось наставив їх в новій вірі; вони невідступно ходили за апостолами, маючи надію почути ще що-небудь про Господа Ісуса. Павло та Варнава на протязі тижня мали бесіду з прозелітами, переконуючи їх перебувати в благодаті Божій і твердо вірити в Ісуса.

Наступного разу, в суботу, чутка про апостола Павла розійшлася повсюди, так що майже все місто зійшлося послухати Слово Боже. Юдеї, побачивши такий натовп, переповнилися заздрістю та протиріччям; вони лихословили апостолів і чинили їм опір та їхнім словам. Їхній опір обурив апостолів і, залишаючи синагогу, вони сказали: «Юдеям першим належить чути Слово Боже, але так як ви відкидаєте Його і самі себе робите негідними життя вічного, то ми звертаємось до поганів».

Погани, почувши такі слова, раділи та прославляли Господа: і всі, хто чув Слово Бога, повірили і ширилося Слово по всій країні. А юдеї все більше і більше ремствували на апостолів і, нарешті, вигнали їх з міста. За це їх чекає кара в день Божого суду.

З а п и т а н н я :

- 1) Яким другим іменем почав називатися Савл?
- 2) Де знаходилася Пергія?
- 3) Хто залишив апостолів?
- 4) Хто повстав проти проповіді апостолів в Антіохії?
- 5) До кого передусім звернувся з проповіддю апостол Павло?

Задум юдеїв побити апостола Павла камінням

Дії 13:51–52, 14:1–20

Залишивши Антіохію Пісідійську, апостоли пішли до іншого міста. Їх обох — і Павла, і Варнаву — Бог призначив апостолами, хоч вони і не були в числі дванадцяти апостолів, але були вибрані Господом і помазані для служіння Духом Святим (Дії 13:2). Апостолами називалися люди, яких Сам Бог призначав для служіння, як Отець і Син, і Дух Святий.

Апостоли вирішили піти до міста Іконія. І там вони увійшли до синагоги, проповідуючи літо Господнє, і на вернулися до Господа багато юдеїв та прозелітів. Проте невіруючі юдеї намовляли поганів проти апостола Павла і проти всіх християн. Ще довго залишалися в Іконії апостоли, проповідуючи ім'я Ісуса, та стверджуючи сказане чудесами. В цьому місті відбувалися

суперечки поміж тими, хто вірив Господеві та ворогами Христового вчення. Багато переслідувань довелося витерпіти апостолам від невіруючих юдеїв, але з радісним серцем вони були готові страждати за ім'я Господнє.

Нарешті вороги замислили побити їх камінням. І апостоли залишили Іконію; пройшовши всю країну, вони милувалися чудовими пасовищами та розкішним цвітінням трав. Нарешті вони прийшли в місто Лістру. Мешканці Лістри поклонялися богам Юпітерові: на честь його вони збудували великий храм, в якому помістили зображення свого божка. В цьому місті апостоли теж проповідували добру звістку про спасіння. Слова апостола Павла слухав один чоловік, котрий від самого народження не ходив ногами своїми. Він повірив в Ісуса розіп'ятого за гріхи всього людства. Глянувши на нього і побачивши, що він має віру, щоб зцілитися, апостол Павло сказав каліці: «Стань на ноги свої твердо!» І той негайно піднявся і почав ходити.

Народ, побачивши таке чудо, вигукував: «До нас прийшли боги в людській подобі!» Вони вигукували ці слова не грецькою мовою, а місцевою говіркою, тому апостоли не розуміли їх і не могли розтлумачити їм, що вони не боги, а звичайні люди. Коли апостоли пішли відпочивати, то народ пішов до свого поганського жерця і попрохав того принести в жертву вола на честь апостолів, а ворота дому прикрасити вінками з живих квітів. Почувши таку новину, Павло та Варнава дуже засмутилися. Народ називав Варнаву богом Юпітером чи Зевсом, їхнім царем, тому що він був дуже величної постави, а Павла вони вважали богом Меркурієм або Ермієм, тому що Павло дуже гарно проповідував, а Меркурій вважався богом красномовства.

Коли апостоли почули, що на честь їх народ зібрався для приношення жертви, то вони розірвали свій одяг на знак великої зажури і почали гаряче переконувати народ: «Мужі, що ви робите? І ми такі самі люди, як і ви, ми звіщаємо вам, щоб ви залишили своїх ідолів та на вернулися до Бога живого, Котрий створив небо і землю». Ледве їм вдалося переконати людей не приносити на честь їх жертви і розійтися по своїх домівках. Та недовго шанував народ апостолів. Колишні шанувальники їхні недовго знову стали їхніми ворогами. Ось як це трапилось: із Антіохії Пісідійської та з Іконії прийшли юдеї, які ненавиділи апостолів. Вони переконували народ не шанувати апостолів, запевняючи їх, що вони не кажуть нічого істинного. Тепер мешканці Лістри замислили побити апостолів камінням. І, намовивши людей, вони вкаменували Павла, а потім винесли його за межі міста, гадаючи, що він помер. Учні зібралися біля Павла, гірко оплакуючи його смерть, але раптом Павло віджив і пішов разом з ними до міста. О, яка це була радість для Варнави. Тяжко страждав Павло, коли юдеї кидали на нього камінням. Ймовірно, що тієї миті він згадав Степана, котрого забили на

смерть камінням. Тоді він радів, бачачи страждання Степана, а тепер гірко оплакував свій гріх. Пізніше апостол Павло напише у своєму посланні, що певного разу його побили камінням (2 Кор. 11:25).

З а п и т а н н я :

- 1) Чому апостоли таємно залишили Іконію?
- 2) Яке чудо зробив Павло в Лістрі?
- 3) Що хотів зробити народ на честь апостолів?
- 4) Як вони вчинили з апостолом?

Тимчасове перебування Павла в Єрусалимі

Дії 14:20–28, 15:1–6,31

Незважаючи на те, що апостол Павло тяжко постраждав в Лістрі, він не відмовився від дальшого мандрування. З Лістри Павло з Варнавою пішли в Дервію. Там апостоли теж проповідували Слово Господнє і придбали багато учнів. Потім вони знову повенулися в Лістру, Іконію та Антіохію, підтримуючи душі учнів, умовляючи їх перебувати у вірі, тому що багатьма скорботами належить нам увійти до Царства Божого. В кожній церкві вибрали наставників та пресвітерів, а потім всі разом помолилися і апостоли доручили Господеві турботу за ці душі. Нарешті вони прибули в Пергію, де зібрали всіх християн і розповіли їм, як Господь вів їх містами поганськими. Потім вони розказали про проконсула Сергія-Павла, управляючого островом Кіпр, та за багатьох інших поган, котрі повірили в Господа Ісуса.

Деякий час апостоли Павло та Варнава залишалися в Антіохії Сирійській, проповідуючи Слово Боже. Звідти вони на дуже короткий час ходили до Єрусалиму для розв'язання однієї суперечки. Справа в тому, що деякі юдеї, котрі прийшли в Антіохію, навчали народ, доводячи, що погани, які стали християнами, повинні дотримуватися обрядів Мойсеєвого закону, наприклад, що вони повинні приносити старозаповітні жертви та здійснювати обряд обрізання. Хоч Павло та Варнава запевняли, що навернені в християнство погани не повинні дотримуватися закону Мойсея, але інші юдеї не погоджувалися з ними.

Для розв'язання цього питання Павло, Варнава і ще дехто вирушили до Єрусалиму, щоб порадитися там з апостолами та пресвітерами. Мандруючи Фінікією та Самарією, вони скрізь проповідували і розповідали про навернення поган до Господа. І такі розповіді викликали щиро радість та палкі молитви братів.

В Єрусалимі апостоли розповіли те саме всім пресвітерам, апостолам і віруючим. Петра та Якова апостол знав ще раніше, але тепер він познайомився ще й з апостолом Іваном. Їм було дуже приємно побачити того, хто під час останньої вечері лежав біля грудей Господа Ісуса.

Апостоли та пресвітери зібралися разом, щоб вирішити питання, чи повинні колишні погани дотримуватися закону Мойсея. І всі апостоли зробили висновок, що не потрібно обтяжувати прозелітів дотриманням обрядів Мойсеєвих. Потім апостоли написали листа в Антіохію, в якому і висловили свою думку. Павло та Варнава і ще деякі віруючі повернулися з тим листом до Антіохії, а там зібрали всіх людей і прочитали цього листа вголос. Цей лист дуже втішив віруючих і поділ та суперечки поміж ними припинилися. Потім апостол Павло писав в Посланні всім віруючим: «Все робіть без нарікання і сумніву» (Філ. 2:14).

З а п и т а н н я :

- 1) Чому ап. Павло знову повернувся до міста, де його переслідували?
- 2) Куди він пішов після мандрівки?
- 3) Що говорили деякі юдеї і чому їхні слова бентежили віруючих?
- 4) Чому ап. Павло пішов до Єрусалиму?
- 5) Що написали в листі до Антіохійської церкви апостоли?

Друга місія апостола Павла

Дії 15:36–41, 16:1–3

Залишаючи Єрусалим, Павло та Варнава взяли з собою деяких єрусалимських мужів-братів. Один з них був пророком і його називали Силою. Він мав дуже близькі стосунки з Павлом і перебував весь час з ним в Антіохії, коли інші брати повернулися до Єрусалиму.

Павло та Варнава довгий час мешкали в Антіохії, проповідуючи Слово Боже та повчаючи народ Божий. Через деякий час по тому, ап. Павло сказав Варнаві: «Ходімо та навідаємося до наших братів в тих містах, де ми проповідували Слово Боже». Варнава погодився. Потім постало питання, кого ж їм взяти з собою. Варнава хотів взяти свого небожа Івана, званого Марком, але Павло був проти цього, тому що під час першої місії він залишив їх в Пергії і відмовився тоді допомагати їм розповсюджувати Слово Боже.

Кожний з них залишився при своїй думці і повинні були розлучитися. Варнава взяв Марка і поплив на батьківщину на острів Кіпр, де він свого часу вже звіщав Євангелію.

Павло вибрав Силу—пророка і вирушив разом з ним до міста Тарса, де він теж колись проповідував Слово Господа. Пройшовши високими засніженими горами, він прийшов до Лістри, де його свого часу побити камінням. Проте апостол відважно йшов туди: це вже третій раз він вирушав до цього міста. Цього разу мешканці Лістри не приносили на його честь жертви, але і камінням теж не побивали. В Лістрі він знайшов якогось юнака на ім'я Тимофій. Апостол Павло дуже полюбив його. Мати Тимофія була юдейкою. Коли її син був ще маленьким хлопчиком, вона часто читала йому Святе Письмо. Разом з нею Святе Письмо тлумачила підліткові і бабуся Лоїда. Проте про Господа Ісуса Тимофій дізнався лише тоді, коли там, в Лістрі, благовістив ап. Павло, а потім його побити камінням; Тимофій повірив нашому Господеві. Апостол Павло вже не раз чув добрі відгуки про Тимофія, тому він вирішив взяти його з собою. Тимофій з радістю погодився. Вони полюбили один одного від усього серця. Апостол Павло дуже радів такій дружбі з Тимофієм, часто у своїх листах він називає його «улюбленим сином», тому що рідного сина в апостола не було.

Отже, вдруге апостол Павло вирушив для благовістя разом з Силою і Тимофієм. У своєму Посланні, написаному набагато пізніше, Павло нагадує Тимофію за «переслідування і страждання, які спіткали їх в Антіохії, Іконії і Лістрі», окрім того він ще додає: «Такі переслідування я витерпів, але від усіх мене визволив Господь» (2 Тим. 3:11).

З а п и т а н н я :

- 1) Чому ап. Павло не пішов знову проповідувати разом з Варнавою?
- 2) Кого Павло взяв для благовіщення?
- 3) Кого він зустрів в Лістрі і хто ще приєднався до нього?

Лідія — жінка молитви

Дії 16:8–15

Апостол Павло і Тимофій пройшли багатьма країнами Азії і проповідували здебільшого в тій її частині, яка називалась Малою Азією. Якось вони прибули до морського міста Троади. І вночі там Павло бачив видіння: постав перед ним хтось і сказав: «Прийди в Македонію і допоможи нам!» Павло негайно розповів про це видіння Силі та Тимофію. Саме на той час Павло вперше

зустрівся з Лукою, котрий написав «Євангелію згідно св. Луки», окрім того, він ще написав книгу «Дії Апостолів», яку ви зараз і вивчаєте. Лука був людиною розумною і освіченою, він був лікарем.

Чотири проповідники продовжували разом мандрівку в Македонію. Вони відвідали місто Филипи, розташоване на родючій рівнині біля річки. Там вони знайшли декілька жінок, які молилися в невеличкому домі, тому що синагоги в цьому місті не було, там було дуже мало юдеїв. Четверо служителів Божих зайшли в Дім молитви суботнього дня. Вони почали проповідувати Євангелію; особливо уважно слухала їхні слова одна жінка на ім'я Лідія. Вона торгувала багрянницею, тобто тканиною, з якої шили царську одягу. Ця жінка прийшла торгувати з Азії, але тут вона знайшла те, що дорожче за царську одягу, — вона знайшла Господа Ісуса Христа. Коли апостол Павло звіщав любов Божу, то Господь відкрив її серце і вона з радістю повірила в Ісуса. Вийшовши з молитовного дому, Лідія висловила бажання охреститися. Охрестилася не лише вона сама, але і її рідні та служники. Потім вона почала прохати служителів Божих виявити їй велику честь — поселитися в її домі. Учні Христові погодилися лише тому, що вони бачили її щире і радісне бажання хоч якось допомогти їм під час їхнього перебування в Филипах. Пізніше у своєму Посланні до Филип'ян ап. Павло писав: «Ви втішаєте моє серце» (Филип. 1:7).

З а п и т а н н я :

- 1) Яке видіння бачив Павло в Троаді?
- 2) Хто ще приєднався до Павла?
- 3) До якого македонського міста вони пішли разом?
- 4) Яка жінка повірила в Господа Ісуса?

Филипи. Бичування ап. Павла

Дії 16:16–24

На перших порах Павло, Сила і Тимофій жили мирно і тихо: ніхто їх не переслідував. Лідія намагалася у всьому допомогти їм, але невдовзі все перемінилося.

Проповідники часто відвідували Молитовний будинок, де вони весь час сіяли Слово Боже в серця людей. Якось, коли вони знову йшли туди, по дорозі їх зустріла одна служниця, котра йшла за апостолом Павлом і вигукнула: «Ці люди — раби Всевишнього Господа, вони вказують нам шлях до спасіння!»

Ця служниця була вбогою дівчиною, але нею володів дух пророкування: іменем диявола вона чаклувала і передбачала людям майбутнє. Її пани мали чималий прибуток від того, що вона займалася пророкуванням і ворожінням. Звичайно, що ці вигуки засмутили служителів Божих, але вони спочатку нічого не казали їй. Та ця служниця не давала їм спокою і багато днів підряд ходила слідом за ними і вигукувала ті самі слова.

Павло врешті–решт обурився і звернувся до духа пророчого, наказуючи: «Іменем Ісуса Христа наказую тобі залишити її!» І пророчий дух негайно вийшов геть. І це було добре, що вбога дівчина звільнилася від духа, котрий мучив її. Правда, те, що вона говорила про апостола Павла і його супутників, було істиною, але дуже часто вона говорила неправду, щоб заробити якнайбільше грошей. Але пани цієї служниці розгнівалися на Павла і Силу, тому що вони втратили таке джерело прибутку; вони схопили апостола і Силу та й повели їх на площу, де виявили свою справу управителям, кажучи: «Ось ці люди, юдеї, підбурюють наш народ і проповідують такі звичаї, які зовсім не потрібні нам, римлянам».

І народ повстав проти служителів Божих: всі розлютувалися, що служниця вже не може передбачати майбутнє. Судді, бажаючи догодити людям, не намагалися навіть дізнатися в чому суть справи, але відразу звинуватили благовісників, наказавши бити їх. З них поскидали верхній одяг і почали бити палицею. Ймовірно, що кожного з них вдарили сорок разів, тому що погани мали такий звичай. Побитих і закривавлених Павла та Силу жорстокі судді кинули в в'язницю, наказавши сторожі дуже пильно вартувати цих в'язнів. Сторож теж виявився людиною безсердечною, таким самим як і судді, не об'язав їхніх ран, а навпаки запроторив благовісників до внутрішньої в'язниці — до підземелля і ноги їхні забив в колодки. Павло та Сила могли тепер лише сидіти, тому що колодки утруднювали їхні рухи і вони були позбавлені можливості піднятися чи прилягти.

Лука і Тимофій залишалися на волі. Яка журба налягла на їхні серця, коли вони почули, що трапилося з їхніми братами. Особливо ж сумував Тимофій, коли він згадував свого духовного батька в Господі. Згодом апостол Павло писав у своєму посланні, що вони «постраждали і були зневажені у Филипах» (1 Сол. 2:2).

Запитання:

- 1) Чому розгнівалися на Павла злі люди у Филипах?
- 2) Як засудили Павла та Силу?
- 3) Яке було відношення в'язничного сторожа до благовісників?

Із внутрішньої в'язниці, де перебували Павло та Сила, десь опівночі почулися якісь дивні звуки. Служителі Божі не нарікали, не ридали, хоч їм і було важко від заподіяних ран: вони вголос молилися, прославляючи Бога та складаючи подяку Йому за все. Вони дякували Господеві за те, що Він дозволив їм терпіти муки заради Ісуса, знаючи, що вони будуть втішені з Ним, коли Він прийде у славі Своїй.

Цей спів та молитви їхні почули інші в'язні, це були справедливо покарані злодії та вбивці. Можливо, що ці хвалебні гімни були причиною навернення деяких з них до Господа.

Раптом пролунав жахливий гуркіт, земля задвигтіла і захиталися стіни в'язниці, негайно відчинилися двері і кайдани позлітали з в'язнів. Павло та Сила відчули, що вони звільнені від колодок. Вони могли тепер легко втікати, але не зробили цього, знаючи, що на це не було вказівки Божої.

В'язничного сторожа теж розбудив землетрус, він побачив, що всі двері в'язниці відчинені і лише одна думка, що як блискавка пронизала його свідомість: «В'язні втікли!» Він добре знав, що не мав права спати і дуже настрахався, що буде покараний. Він негайно витяг меч і хотів умертвити себе, аж раптом почувся голос позаду нього: «Не чини собі ніякої шкоди, бо ми всі на місці». Сторож розпалив вогонь, забіг до в'язниці і, тремтячи від страху, впав долілиць перед Павлом та Силою, припав до їхніх ніг, котрі нещодавно забивав у колодки, кажучи: «Пани мої ріднесенькі! Що я повинен зробити, щоб мати спасіння?» Тієї миті він думав лише про спасіння своєї душі.

Вони відповіли йому: «Май віру в Господа нашого Ісуса Христа і матимеш спасіння ти та увесь дім твій». Потім вони благовістили йому Слово Господнє і не лише йому, але всім, хто був у його домі. Сторож вирішив відразу охреститися, але передусім він помив ноги страдальникам та перев'язав рани їм; потім він забрав їх до себе додому і нагодував. І радів він та втішалася вся родина його, що вони повірили Господеві слави.

Це була радісна трапеза, тому що учасниками її були всі ті, хто любив Господа. Апостол Павло і Сила тріумфували, що Господь дозволив їм бути «учасниками Христових страждань» (1 Петра 4:13).

Запитання:

- 1) Що трапилось у в'язниці опівночі?
- 2) Що захитало фундамент в'язниці?
- 3) Хто дуже злякався?
- 4) Що намірився зробити сторож?
- 5) Про що він запитав Павла та Силу?
- 6) Що він почув у відповідь?
- 7) Яка зміна сталася зі сторожем?

Апостол Павло палав бажанням йти проповідувати в Македонію. Вранці міські управителі послали чоловіка до в'язничного сторожа з наказом звільнити Павла та Силу.

В'язничний сторож був дуже здивований, бо якраз напередодні ті самі судді наказали йому: «Дуже пильно стережіть їх!» Землетрус, що стався вночі, вплинув, мабуть, на їхнє рішення. Погани вірили, що землетруси є проявленням гніву Господнього. Судді відразу нагадали, що вони несправедливо засудили служителів Божих, а тому, звільняючи їх, вони мали надію, що гнів Божий не досягне їх, а також промине їх і гнів римського імператора.

В'язничний сторож об'явив Павлові та Силі, що вони вільні, і сказав їм: «Військові начальники наказали відпустити вас: отже, тепер йдіть в мирі». Проте апостол Павло відмовився виконати це веління. Справа в тому, що хоч Павло і був юдеєм, походженням з Тарсу, він був також і римським громадянином. Люди, котрі мали римське громадянство, перебували під захистом римських законів. Ніякий суддя не мав права засудити такого чоловіка без справедливого суду. Лише тоді, коли провина римського громадянина була доведена на підставі свідчень декількох свідків, римські судді мали право засудити його до ув'язнення. Всі ці умови не були дотримані при покаранні Павла і Сили, тому римський імператор міг звинуватити таких суддів у свавіллі і покарати їх за це. З огляду на це ап. Павло сказав: «Нас, римських громадян, привселюдно, без суду, били, а потім запроторили до в'язниці. І тепер ви хочете відпустити нас таємно? Ні. Нехай прийдуть сюди і випустять нас власноручно».

Місцеві служителі переказали ці слова начальникам і ті налякалися, почувши, що це римські громадяни. Хоч їм було дуже неприємно йти до в'язниці та перепрошувати Павла і Силу, але вони боялися гніву імператора, тому й пішли туди, пробачились перед в'язнями, а потім вивели і благали залишити їхнє місто.

Дивне це було явище, коли поважні судді перепрошували Павла та Силу вийти з в'язниці і залишити їхнє місто.

В'язні залишили Филипи, перемагаючи біль від заподіяних їм ран, але їх втішило те, що до Господа навернувся в'язничний сторож. Вони знову повернулися до господи Лідії, де вони мешкали напередодні свого ув'язнення. Там вони знайшли Тимофія і Луку. Друзі Павла та Сили дуже страждали за них всю ніч, але на світанку Господь втішив їх.

Всі учні Господа зібралися в домі Лідії, розпитуючи Павла та Силу про все, що трапилось з ними в в'язниці. Дуже прикро було

їм чути, що на прохання місцевих служителів ап. Павло і його супутник змушені були залишити Филипи. Проте Лука і Тимофій вирішили залишитися з филип'янами для того, щоб навчати молодих віруючих.

Трохи згодом ап. Павло написав: «Я ношу рани Ісуса Христа на своєму тілі» (Гал. 6:17).

З а п и т а н н я :

- 1) З яким наказом послали служника в в'язницю?
- 2) Чому ап. Павло відмовився залишити в'язницю?
- 3) В чому судді перепрошували в'язнів?
- 4) Куди знову повернулися апостоли?

Апостол Павло в Салоніках

Дії 17:1–10

Незважаючи на страждання від заподіяних ран, Павлові та Силі довелося пройти близько ста миль. Відомою дорогою вони мандрували до головного міста Македонії — Салоніки. Це місто було засноване знаменитим полководцем і було названо ім'ям його дружини, Фессалонії. Близько трьох днів подорожували благовісники.

Нарешті перед їхніми очима постало велике місто, розташоване на березі моря, сюди на кораблях привозили різноманітний крам з далеких країн. Місто було наповнене торгуючими розкішними тканинами та гарними домашніми знаряддями. В цьому місті також була синагога. Туди, як звичайно, пішли в суботу Павло та Сила, намагаючись довести юдеям, що всі пророки наперед прорекли прихід Господа Ісуса на землю. Були такі слухачі, які повірили сказаному, приєдналися до Павла та Сили, і вже не поклонялися ідолам. Апостол Павло збирав їх в тих домах, де мешкали християни і там навчав їх Словам Божим. Але нелегким було життя його, тому що він не бажав прохати що-небудь або брати які-небудь подарунки, бо він знав, що знайдуться такі люди, які будуть звинувачувати його, що Павло проповідує за гроші. Ще змалку він був звиклий до праці. Взагалі, у юдеїв існував такий звичай, що навіть в багатих сім'ях дітей привчали до праці і навчали якій-небудь професії, щоб вони могли самі собі заробляти на хліб на випадок втрати своїх статків.

Павло вмів ткати тканину із козячої шерсті, з цієї тканини шили намети (палатки). Такою працею Павло та Сила займалися по вечорам і вночі, щоб заробити собі на прожиття. Проте для

них це було нелегкою справою, і тому вони були щиро вдячні друзям з Филип, котрі прислали їм трохи грошей. Може це була Лідія, а може це потурбувався за них в'язничний сторож. Гроші ці передали за допомогою Тимофія, котрий і відвідав невдовзі Павла та Силу. У Салоніках мешкало багато нечестивих людей, вони повстали проти Павла та Сили і, підмовивши декількох чоловік, які на той час були на площі, вирішили затримати проповідуючих. Почувши, що вони якраз перебували в домі однієї щирої людини на ім'я Ясон, зловмисники намагалися увійти туди. Ясон, побачивши, що його друзям загрожує небезпека, негайно заховав їх. Тоді ці ненависники схопили Ясона і ще декількох друзів його та й повели до управителя, обвинувачуючи того в переховуванні людей, які, мовляв, підбурюють мешканців міста до повстання. Судді, вислухавши все, переконалися, що Ясон людина добра та незлобна, і відпустили його додому.

Повернувшись додому, Ясон запропонував Павлові та Силі залишити Салоніки вночі; хоч їм було жаль розлучатися, але залишатися в місті було дуже небезпечно: їх могли вбити ненависники Христового вчення. Глухої ночі, коли і місяць заховався за хмарами, ап. Павло та Сила змушені були розлучитися зі своїми друзями із маленького містечка, розташованого на зеленій низині.

Невідомо, чи пішов разом з ними Тимофій чи він пізніше наздогнав їх. Залишаючи християн Салоніки, служителі Божі доручили їх Божій опіці і ревно прохали Господа, щоб Він дозволив їм ще раз відвідати своїх братів. У своєму Посланні ап. Павло писав до них: «Ви пригадуєте, любі друзі, нашу працю та знеможення наше, ми працювали і вдень, і вночі, щоб не обтяжувати вас, ми благовістили вам Слово Боже» (1 Сол. 2:9).

З а п и т а н н я :

- 1) До якого морського порту прибули Павло та Сила, залишивши Филипи?
- 2) Що це за людина був Ясон?
- 3) Чому Ясон заховав Павла та Силу?
- 4) Чому благовісники змушені були залишити Салоніки вночі?

Перебування апостола у Верії

Дії 17:10–15

Пройшовши близько п'ятидесяти миль, Павло та Сила прийшли нарешті до невеличкого містечка, яке називалося Верією. Це була чудова місцевість: мальовничі горби, квітучі сади, говіркі струмочки і тіністі гаї. Сюди не часто навідувалися

мандрівники; населення не мало особливих достатків, але і тут була юдейська синагога, куди в суботу вирушили Павло та Сила. Вони вже наперед приготувалися до гострих суперечок та образ, але слухачі Верії виявилися поміркованішими за слухачів Салоніки. Вони дуже уважно слухали проповіді Павла про Ісуса, разом з ними охоче вивчали книги старозаповітних пророків і знаходили в них пророцтва про Ісуса Христа. Йдучи таким шляхом, вони переконалися у справедливості слів ап. Павла та Сили. В одній пророчій книзі вони прочитали, що Ісус мав народитися у Вифлємі, в інші, — що Він, як «Ягня, був ведений для заколення». Ап. Павло розтлумачив їм, що Ягням, розп'ятим за гріхи наші, є Господь Ісус.

Багато юдеїв міста Верії повірили в Господа Ісуса, разом з ними повірили і погани, мешканці цього містечка. Апостоли дуже раділи, бачачи таке пробудження, але невдовзі радість їхня перетворилася на сумування. Юдеї Салоніки дізналися, що благовісники знаходяться у Верії. Незважаючи на чималу відстань, вони прийшли туди і почали підбурювати місцевих жителів проти Павла та Сили. Мешканці Верії, котрі стали християнами, так настрахалися, що вирішили відпустити Павла таємно, вночі, а Сила та Тимофій ще залишалися деякий час у Верії. Сумною була розлука ап. Павла з Силою і Тимофієм, але мешканці Верії так потребували батьківських настанов проповідників.

Мешканці Верії не відпустили ап. Павла одного, вони провели його аж до Афін, на берег моря. Там вони знайшли корабель і попливли разом з ним. Потім ап. Павло попрощався із своїми провідниками і наказав їм передати Силі і Тимофії, що він буде чекати на них в Афінах. Звичайно, що він нетерпляче очікував на їхнє прибуття, але й розумів, що їм необхідно бути в місті Верії, щоб повчати віруючих. Тимофій змалку знав Святе Письмо і міг тлумачити деякі пророцтва Старого Заповіту про Ісуса Христа. Вивчення Святого Писання і корисно, і необхідно кожній душі, тому що у Євангелії написано: «Досліджуйте Святе Письмо, бо ви думаєте завдяки йому мати життя вічне, а Святе Письмо свідкує про Мене» (Ів. 5:39).

З а п и т а н н я :

- 1) Як називалося містечко, куди прийшли ап. Павло та Сила з Тимофієм?
- 2) Як переконалися верійці у справедливості слів ап. Павла?
- 3) Звідки прийшли до Верії вороги Павла?
- 4) Куди відправили ап. Павла і провели його верійці?

Апостол Павло в Афінах

Дії 17:2,16,34

Вперше ап. Павло залишився сам від самого початку своєї другої місії. Місто Афіни було розташоване в Греції, яка називалася тоді Ахайєю. В Ахайї було багато визначних місць і Афіни було містом дуже знаменитим.

Ні в якому іншому місті не було стільки статуй, картин, храмів і жертovníків. Павло дуже засмутився, побачивши таку велику кількість зображень поганських богів та присвячених їм храмів.

В місті була синагога, де поклонялися справжньому Богові, та не було жодного місця, де шанували б Ісуса, як Сина Божого. В суботу ап. Павло проповідував в синагозі, а на протязі інших днів — на площі.

Вчені погани, так звані філософи, збиралися на площі, вели бесіди і навчали народ в тіні дерев або поміж мармуровими колонами будівель. Апостол Павло теж пішов туди, щоб поговорити з філософами і благовістити спасіння Ісуса Христа. Поганські мудреці зустріли ап. Павла насмішкувато, кажучи: «Що хоче сказати для нас це базикало?» Інші відповідали: «Здається, що він хоче сказати щось про своїх богів».

І афіняни, і чужоземці, котрі перебували там, нічим іншим не займалися, як тільки балаканиною та слуханням інших балакунів. Вони зацікавилися вченням, що його проповідував ап. Павло. Мешканці міста повели його на підвищення, де звичайно збиралися судді, засідаючи на високих кам'яних сидіннях. На цьому підвищенні також був розташований храм бога Марса, якому афіняни поклонялися. Рада суддів на цьому горбі називалася «Аеропагом». І ось на цьому горбі, присвяченому богові війни Марсові, ап. Павло почав говорити про Ісуса Христа, «Князя світу». Передусім він почав говорити про Бога істини, Котрий створив світ і все що на світі, доводячи при тому, що це великий гріх поклонятися ідолам. Потім він закликав до покаяння, кажучи, що судного дня Він буде судити весь світ за допомогою вибраного Мужа, Котрого Бог воскресив з мертвих. Такі слова говорив ап. Павло афінянам. Почувши про воскресіння мертвих, одні почали глузувати з ап. Павла, а інші казали: «Щодо цього послухаємо тебе іншим разом». Коли б то справді цих людей цікавило спасіння душ, вони попрохали б ап. Павла негайно розказати їм про все.

Правда, кілька чоловіків повірили в Господа Ісуса: суддя або ж Аеропагіт Діонісій, жінка Дамар та інші.

Господь звелів Павлові залишити місто, в якому глузували над ним. Люди, котрі глузують із святого, не дбають про свої душі. Багато людей були позбавлені духовних благ своїм

несерйозним відношенням до Божих істин. З огляду на це цар Соломон пише в Приповідках так: «Допоки невігласи любитимуть своє неуцтво? Допоки буйні будуть насолоджуватися своїм буйством? До яких пір нерозумні будуть ненавидіти знання?» (Прип. 1:22).

З а п и т а н н я :

- 1) Де знаходиться місто Афіни?
- 2) Як афіняни любили проводити свій вільний час?
- 3) Чому афіняни повели Павла на «Горб Марса»?
- 4) З чого вони глузували?

Апостол Павло в Корінфі

Дії 18:1–5

Сам Господь керував апостолом Павлом; коли йому потрібно залишити те чи інше місто і куди йому належить йти. Недовго залишався Павло серед глузуючого натовпу, його проповідь могла бути більш дієвою в іншому місці. Він вирушив до міста Корінф. Він йшов туди морським берегом; море невпинно шуміло, здіймаючи високі хвилі та навіюючи глибокі роздуми про могутність Господню. Корінф був ще пишнішим за Афіни і вважався столицею Греції (Ахайї). В Афінах мешканці особливо любили говорити та слухати що-небудь новеньке, а в Корінфі полюбляли різноманітні святкування. Раз на три роки в Корінфі збиралися мешканці навколишніх та далеких міст для участі в іграх.

Корінфяни любили добре попоїсти, випити вина та повеселитися. Жінки потопали в марнослів'ї та розбещеності, але серед мешканців Корінфу не було таких любителів посперечатися, як в Афінах.

Прийшовши до Корінфу, ап. Павло зустрів там двох чоловіків, котрі займалися таким самим ремеслом, як і він. Він поселився в них, щоб їм разом робити одну справу. Це були чоловік і жінка, Акила і Прискилла, обоє юдеї. Втрьох вони ткали шерсть для виготовлення наметів.

Акила і Прискилла вперше почули від ап. Павла про Спасителя, розіп'ятого за гріхи всього людства. Вони почули про Господа Ісуса і повірили в Нього, намагаючись догодити Йому.

Щосуботи ходив Павло до синагоги, проповідуючи там, що Ісус був Христос, обіцямим Спасителем світу. Акила та Прискилла також були в синагозі, уважно слухаючи проповіді ап. Павла. Невдовзі Господь втішив ап. Павла побаченням із своїми друзями — Силою і Тимофієм, котрі прийшли з Македонії. Вони

приходили до Павла ще раніше, коли він був в Афінах, але тоді Павло послав їх назад в Македонію. Тепер вони прийшли до нього в Корінф. Правда, вони не по своїй волі повернулися до нього раніше: Павло написав їм, щоб вони ще побули у Салоніках, а потім відвідали ті місця, де навернені християни так потребували повчання та духовної підтримки. Апостол писав до солунян: «Ми вирішили залишитися в Афінах самі і послали нашого брата і служителя Божого Тимофія, благовісника Христового, щоб ствердити віру вашу, щоб ніхто не захитав вас в печалях ваших: ви ж добре знаєте, що так мусить бути. Бо і тоді, коли ми були з вами, то прорікали вам, що ми будемо страждати, і це все трапилось, як ви і знаєте. Тому, не відкладаючи більш, послав я Тимофія, щоб дізнатися про віру вашу, щоб не спокусив вас спокусник, та наша праця не виявилася марною. Тепер, коли прийшов Тимофій, та приніс добрі новини про вашу віру і любов вашу і що ви завжди пам'ятаєте про нас та бажаєте бачити нас, як і ми вас, то ми, незважаючи на смуток і нужду нашу, втішилися вами, любі брати, та вашою вірою» (1 Сол. 3:17).

Павло дуже зрадів поверненню Тимофія, котрий приніс для нього добрі новини з Македонії. Він тоді написав великого листа до солунян: він називається «Посланням ап. Павла до солунян». Такої, як в наш час, тоді не існувало пошти, а тому ап. Павлові доводилося посилати цього листа до солунян одним відданим чоловіком, котрий пообіцяв занести листа особисто в руки.

Відтоді ап. Павло написав багато листів своїм учням, які мешкали в різних містах та країнах і більшість цих листів ми можемо знайти в Біблії. Коли Сила і Тимофій прийшли до ап. Павла в Афіни, то він дуже бідував і не мав засобів для прожиття. Хоч він і наполегливо працював, але зароблених грошей ледве вистачало на їжу, тому що в країні був голод і харчі коштували шестеро дорожче, ніж часами спокійними.

Від корінф'ян ап. Павло не взяв грошей, щоб вони не думали, що він проповідує за гроші. Сила і Тимофій принесли для нього подарунки із Филип. Филип'яни були найщедрішими і шклувалися про всіх учнів ап. Павла. П'ятеро друзів — ап. Павло, Сила і Тимофій, Акила та Прискилла — ще довго перебували в Корінфі, працюючи в згоді та мирі, прославляючи Господа, незважаючи на «працю виснажливу та знеможення, жертвуючи сном, голодуючи та знемагаючи від спраги, часто в пості, в холоді, в благенькому одязі» (2 Кор. 11:27).

З а п и т а н н я :

- 1) Як проводили свій час корінф'яни?
- 2) Де мешкав ап. Павло?
- 3) Чому він вирішив жити в Акили та Прискилли?
- 4) Хто прийшов до Павла в Корінф?
- 5) Звідки принесли подарунки для нього його друзі?

Як ви пригадуєте, ап. Павло дуже втішився приходом Сили і Тимофія до нього. Він продовжував ревню проповідувати про Ісуса в синагозі, але тільки деякі юдеї повірили в Ісуса, як в Сина Божого.

Більшість юдеїв чинили опір Павлові і лихословили його. Побачивши це, ап. Павло обтрусив одяг свій і сказав їм, що тепер його провини в тому не буде, коли юдеї всі загинуть, і додав ще: «А тепер я йду до поганів». Відтоді Павло вже не проповідував в синагозі, хоч він ще залишався в цьому місті. Всі, хто повірив в Господа Ісуса, збиралися послухати слів Павла в домі Юста, котрий також шанував Бога. Цього разу зі всіма в домі Юста перебував і начальник синагоги Крісп, котрий повірив в Господа Ісуса разом зі своєю сім'єю. Також було багато і колишніх поганів — коринф'ян, кількість християн в Коринфі збільшувалася.

Проте вороги Христового вчення почали дуже повставати проти Павла так, що апостол вже почав побоюватися за своє життя. І Господь зміцнив його уві сні через видіння: «Не лякайся, але говори і не мовчи, тому що Я з тобою і ніхто не заподіє тобі ніякого зла; Я маю багато своїх людей в цьому місті». І Павло зрозумів, що багато людей стануть віруючими в Коринфі і ніхто йому нічим не зашкодить. І він ще залишався в Коринфі один рік і шість місяців, навчаючи людей науки Христової.

На той час приїхав до Коринфу новий проконсул на ім'я Галліон. І юдеї негайно напали на Павла і привели його до нового управителя, звинувачуючи апостола в тому, що він вчить людей шанувати Бога всупереч законам. Павло ще нічого не встиг сказати для свого виправдання, як Галліон вигукнув: «Коли б цей чоловік зробив щось погане, то судив би його я; проте, я бачу, що справа в іменах та вченні вашого закону, — це мене не стосується. Я не хочу цим займатися, це ваша справа». Проте юдеї продовжували обвинувачувати Павла, тоді Галліон вигнав їх із судилища. Таким чином, Павло знову став вільним і він нагадав обітницю Божу, що ніхто в Коринфі не зможе вчинити йому ніякого зла.

Проїшов деякий час і ап. Павло вирішив залишити Коринф. Йому належало проповідувати Слово Боже ще в інших поганських країнах, тому він не міг бути довго на одному місці. Акила та Прискилла теж вирішили супроводжувати його. Всі п'ятеро служителів Божих задумали попливти в Сірію. Передусім вони вирішили пристати в Кенхреї. Тут також зійшов і ап. Павло, щоб виконати обітницю назорейства; суть її полягала в тому, що людина не стригла собі волосся голови і бороду на

протязі місяця, а також не пила вина. Апостол Павло склав обітницю перед Господом, коли проконсул Галліон випустив його на волю; роблячи так, він нібито хотів показати юдеям, що він не порушує їхніх звичаїв, хоч він і вірив в Господа Ісуса. В Кенхреях мешкала одна добра жінка на ім'я Фіва, котра віддала свій дім в розпорядження апостола і як могла клопоталася про нього під час його перебування в Кенхреях. Фіва завжди була готова допомогти й іншим учням Ісуса Христа (Рим. 16:1–2).

Потім ап. Павло поплив далі кораблем і прибув до малоазійського міста Ефес. Це було велике і чудове місто, в якому був пишний храм. Тут і почали мешкати Акила та Прискилла, а також разом з ними декілька днів перебули ап. Павло та його супутники. І тут Павло проповідував в синагозі. Ті юдеї, котрі слухали його слова, прохали Павла залишитися в них надовше. Та Павло не погодився, тому що він поспішав до свят потрапити до Єрусалиму. На прощання він сказав юдеям: «Якщо Бог дозволить, то повернуся до вас знову». Він попрощався з Акилою та Прискиллою, а також із щирими ефесянами, і вирушив в дорогу. Проминувши Кесарію, ап. Павло попрямував до Єрусалиму; там він зустрівся зі своїми друзями, з іншими апостолами, розповів їм про свої мандри. Невдовзі і Єрусалим, наповнений людським гамором, залишився позаду; ноги ап. Павла простували до Антіохії Сірійської.

Так закінчилася друга місія ап. Павла. Це були справді благословенні мандри. Тисячі і тисячі поган навернулися до Господа. На той час в Європі вперше проповідувалося Євангеліє, тому що Македонія і Греція розташовані на території Європи. В своєму Посланні ап. Павло пише: «Мені... дарована ця благодать — благовістити поганам невичерпне багатство Христове» (Еф. 3:8).

З а п и т а н н я :

- 1) Чому апостол Павло перестав проповідувати в Коринфі в синагозі?
- 2) В чиєму домі він проповідував?
- 3) Як потішив його Господь?
- 4) Якою людиною виявився проконсул Галліон?
- 5) Хто поплив з Коринфа на кораблі?
- 6) Чому ап. Павло причалив в Кенхреях?
- 7) Яку добру жінку він там знайшов?
- 8) Чому він розлучився з Акилою та Прискиллою?
- 9) Що ап. Павло пообіцяв ефесянам?
- 10) До якого міста ап. Павло повернувся на закінчення своєї другої місії?

Красномовний проповідник

Дії 18:24–28

Залишимо Апостола Павла в Антіохії Сирійській, а самі повернемося, любі діти, до Ефесу.

Невдовзі, після відходу Павла з Ефесу, в місцевій синагозі з'явився новий проповідник. Він також був євреєм, народженим в Єгипті, в Олександрії. Він теж багато подорожував і до Ефесу прийшов з Риму. Акила та Прискилла, слухаючи його, були вражені його красномовством та чудовим знанням Святого Письма. Він був добре обізнаним не лише із Писаннями Старого Заповіту, але й добре тлумачив пророцтва, ба навіть знав проповідь Івана Хрестителя та вчення Предтечі Господнього про прихід Ісуса. Але про розпінання Господа Ісуса та Його воскресіння, а також про Духа Святого, Котрий злинув на віруючих в Нього, цей новий проповідник не знав нічого.

Після проповіді, Акила та Прискилла запросили проповідника до свого дому і розповіли йому про Христа, Котрий дав Себе розп'яти за всі наші гріхи. Звичайно, що вони самі дізналися про все це від ап. Павла, коли разом з ним працювали в Коринфі.

Проповідника звали Аполлосом. Він з радістю прийняв слова Акили та Прискилли і вирішив йти в Грецію, щоб проповідувати там в синагогах, тому що його красномовність приваблювала багато слухачів. Проте він побоювався, що проживаючи в Греції учні Христа, не відаючи, що він теж християнин, не приймуть його. Тоді Акила та Прискилла і ще деякі віруючі написали листа в Грецію до братів по вірі, котрих вони знали. В цих листах вони писали про віру Аполлоса і прохали їх прийняти його, як брата.

Взявши ці листи, Аполлос пішов у Грецію і показав їх місцевим братам. Там він багато проповідував в синагогах, навчаючи учнів Христових. Невіруючим людям він доводив на підставі Священних Писань, що Ісус це Христос, так що багато їх навернулися до нашого Господа Ісуса.

Головними містами Греції або ж Ахайї були Коринф і Афіни. Передусім Аполлос проповідував в Коринфі, де йому багато розповідали про ап. Павла, але він його там не зустрів, тому що на той час Павло перебував в Антіохії Сирійській. Звичайно, що Павло був радий чути, що послідовників Ісуса Христа повчас служителі Божий Аполлос. Пізніше апостол писав: «Хто такий Павло? Або ж Аполлос? Вони лише служителі, завдяки яким ви повірили» (1 Кор. 3:6).

Запитання:

- 1) Назвіть ім'я нового проповідника в Ефесі.
- 2) Про що він ще ніколи не чув?
- 3) Хто сказав йому про нашого Господа Ісуса?
- 4) Для чого він взяв листи до учнів Христових в Греції?

Третя місія апостола Павла

Дії 18:23, 19:8–12

Ми вже чули, любі діти, про дві місії ап. Павла. Першого разу Павло мандрував разом з Варнавою та його небожем Марком. Другого разу він взяв із собою Силу. Дві місії закінчилися щасливо, хоч і довелося йому багато постраждати та бути переслідуваним за ім'я Ісуса Христа.

Палаючи бажанням проповідувати поганам знову, Павло заходився організувати третю місію. Цього разу його супроводжував юнак на ім'я Тит. Він був греком, народженим в одному з найголовніших міст Ахайї — Коринфі. Павло любив Тита і називав його своїм сином. Проте Тимофія він, мабуть, любив сильніше, тому що називав його «своїм улюбленим сином». Невідомо, чи супроводжував Тимофія Павла під час третьої місії; ймовірно, що Сила залишався в Єрусалимі. Цілком можливо, що цього разу разом з Павлом пішли і деякі македонські віруючі.

Апостол мандрував Малою Азією, що складалась з кількох провінцій. Одна провінція називалася Кілікією. Місто Тарс було розташоване в Кілікії. Там народився ап. Павло, там мешкали і його родичі. Мабуть, що Павло відвідав знову своє рідне місто. Потім він вирушив до Галатії, де був свого часу декілька років тому. Галати спочатку сприйняли вчення Павла та його самого з любов'ю, але потім туди прийшли лжевчителі і підбурили галатів проти Павла. Проте галати виконали прохання Павла зібрати для братів в Єрусалимі грошей, тому що вони дуже бідували. Як ви пригадуєте, діти, на той час в багатьох країнах лютував голод, а брати в Єрусалимі ще й страждали від переслідувань та утисків.

З провінції Галатії апостол пішов до інших куточків Малої Азії, відвідав Лістру, що була йому така рідна, як батьківщина Тимофія. Правда, невідомо, чи на той час ще була живою мати Тимофія, Євніка.

Проминувши Фрігію, Павло знову вирушив до міста Ефес. Адже він пообіцяв ефес'янам невдовзі туди повернутися: і ось тепер він виконав свою обіцянку, прийшовши туди пішки. Тут

він знайшов багато друзів. Він знову зустрів Акилу та Прискиллу, котрих залишив під час другої місії в Ефесі. Вони знову могли втрюх ткати із козячої шерсті тканину, заробляючи таким чином собі на прожиття і своїм супутникам, та ще й відкладати для потреб бідуючих братів.

І Тимофій, і Тит, і інші македонські брати, — всі вони тепер були разом з ним. Всі вони тепер разом трудилися, разом проповідували, разом славили Бога за рясні благословення. Про це так пише ап. Павло: «Самі знаєте, що ці руки мої послужили потребам моїм та отих, хто був зі мною» (Дії 20:34).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто супроводжував Павла під час третьої місії?
- 2) До яких провінцій Малої Азії пішов апостол?
- 3) До якого міста він повернувся знову, так як і обіцяв?

Учні Івана Хрестителя в Ефесі

Дії 19:1–12

Прийшовши в Ефес, ап. Павло не знайшов там Аполлоса, тому що той ще перебував в Коринфі. В Ефесі він знайшов дванадцять чоловік, котрі нічого не чули про Господа Ісуса. Мабуть, що вони не знали ні Акили та Прискилли. Павло бачив, що вони вірили в Святий Заповіт, вірили в істинного Бога і чули про проповідь Івана Хрестителя, про воскресіння Ісуса Христа вони не знали нічого. Апостол Павло запитав їх: «Чи прийняли ви Святого Духа, коли повірили?» Вони відповіли: «А ми навіть і не чули, що є Святий Дух!» Павло знову запитав: «В ім'я чого ви охрестилися?» Вони відповідали: «В Іванове хрещення». Павло сказав: «Іван хрестив хрещенням покаяння, кажучи, щоб ви вірили в Грядущого за ним, тобто в Ісуса Христа». Почувши таке, ці дванадцять чоловік охрестилися в ім'я нашого Господа Ісуса. Коли ж Павло поклав на них руки, то злинув тоді Дух Святий на них і вони почали тоді говорити іншими мовами та пророкувати. А ці дари могли передавати лише апостоли.

Потім апостол знову пішов до синагоги. Ті, хто вже чув його під час першої місії, приймали з радістю слова його, але було багато й таких, які чинили опір Павлові, підбурюючи інших проти вчення Ісуса Христа.

Три місяці проповідував апостол, не боячись в синагозі. Нарешті, він змушений був перестати проповідувати, тому що юдеї дуже розлютувалися і підбурили народ проти нього. Почувши про це, якийсь чоловік на ім'я Тиран, запропонував

Павлові проповідувати у великому приміщенні, де здебільшого влаштовували читання з приводу різноманітних наукових питань.

Приміщенні училища Тирана апостол проповідував на протязі декількох років і щоразу його слухав величезний натовп. Таким чином, всі жителі Малої Азії, юдеї та греки (тоді греки називалися еллінами), всі чули благовістя про нашого Господа Ісуса.

Ще багато чудес творив Господь руками апостола Павла. Він зціляв хворих не лише торкаючись до них, чи кажучи слова, але навіть, якщо він торкався до хустини чи до пояса, а потім ці речі клали на хворих, то вони ставали здоровими. Так справдилася обітниця дана Христом апостолам: «По правді, по правді кажу вам: віруючий в Мене та в справи, які Я творю, той теж творитиме, і більше цього вчинить, тому що Я вже йду до Отця Мого» (Ів. 14:12).

З а п и т а н н я :

- 1) Чи зустрів в Ефесі Аполлоса ап. Павло?
- 2) Яких людей він там зустрів?
- 3) Де проповідував апостол, коли перестав відвідувати синагогу?
- 4) Які чудеса він творив?

Зустріч апостола Павла з Аполлосом

(1 Кор. 16:1, та інші місця обох Послань до Коринф'ян)

Нарешті і ап. Павло втішився, і радість наповнила його серце, в Ефесі він зустрівся з Аполлосом. Давно вже він чув про нього, а тепер і сам побачив цього красномовного чоловіка і благословенного проповідника. Аполлос прибув з Коринфа до Ефесу, де саме на той час був і Павло. Багато доброго почув апостол Павло, але ще більше й поганого. Павло так засмутився від його розповіді, що коли прибув до Коринфу, то гіркота і журба ще більше заповнили його: все те, про що говорив Аполлос, було правдою. Одні коринф'яни любили говорити: «Я учень Аполлоса», інші — «А я Павлів», але як перші, так і другі не робили того, що навчали їх Аполлос та Павло.

Невдовзі Павло повернувся до Ефесу, але вирішив послати в Коринф для потішення Тимофія та Ераста, котрий за походженням був з Коринфу. Він наказав їм йти Македонією, збираючи по дорозі гроші для віруючих братів в Єрусалимі. Тимофій та Ераст також повинні були відвідати Филипи, Салоніки і Верію.

За відсутності посланців ап. Павло написав листа коринф'янам або ж Послання. Писав він того листа із сльозами на очах, страждаючи душевно, що вони виявилися хиткими, невірними перед Господом. І ця зажура була для нього важчою, аніж добування собі хліба власними руками. Закінчивши свого довжелезного листа, він відіслав його разом з посланцем Титом, котрий був родом з Коринфу. Тит побоювався, що його погано приймуть коринф'яни, котрі похитнулися у вірі, проте він послухався ап. Павла і пішов у супроводі Трохима. Та коринф'яни зустріли Тита з любов'ю та ласкою, вони щиро розкаювалися і ладні були у всьому слухатися Тита. Листа ап. Павла вони прочитали вголос і він справив на них сильне враження. Коринф'яни прийняли до серця написане слово Павла, аніж те, що він їм говорив раніше.

Не швидко повернувся до Павла вірний Тит; турбота про духовний рівень коринф'ян змушувала Павла нести гіркоту розлуки із вірним в Господі Титом, котрого він називав своїм «товаришем та співпрацівником» в Коринфі (2 Кор. 8:23).

З а п и т а н н я :

- 1) Якого відомого проповідника зустрів Павло в Ефесі?
- 2) Що розповів він апостолові?
- 3) З якою метою пішов ап. Павло до Коринфу?
- 4) Кого він послав туди із своїм листом?
- 5) Як поставилися до його листа коринф'яни?

Заклиначі

Дії 19:15–20

Були такі мешканці Коринфу, які любили займатися наукою, інші захоплювалися іграми, але ще був відомий Коринф своїми заклиначами. Місто було наповнене цими ошуканцями. Вони були прислужниками диявола, котрий і помагав їм вводити народ в оману удаваними чудесами. Таких дурисвітів називали заклиначами.

Почувши, що ап. Павло творить чудеса, заклиначі вирішили зробити те саме. Був там якийсь старий первосвященик на ім'я Скева. Він мав сім синів. Замість того, щоб зробити їх служителями Божими, він допустив таке, що вони стали заклиначами. Не маючи віри Божої, вони хотіли творити такі самі чудеса, як і апостоли. Був там також один чоловік біснуватий, одержимий злим духом. Сім братів-заклиначів задумали вигнати з нього злого духа. Підійшовши до хворого,

вони сказали: «Заклинаємо тебе Ісусом, Котрого проповідує ап. Павло, вийди геть з цього чоловіка!» Але, замість того, щоб підкоритися їм, злий дух відповів їм: «Я знаю Ісуса і Павло мені відомий, а хто такі ви?» По цих словах біснуватий несподівано кинувся на заклиначів, розірвав їхні одежі і побив їх. Нагі та побиті вибігли вони з того дому. І про це стало відомо всім мешканцям Ефесу і піднесене було ім'я Господа, котрим і творив чудеса ап. Павло.

В Ефесі знаходилися й інші заклиначі, але після того випадку всі вони повірили в Господа Ісуса і розповіли ап. Павлові про свої ошукування і неправду свою. Вони зібрали всі свої книги чародійні, склали їх у велику купу та й спалили перед всіма людьми. Залишивши свої ворожіння та заклинання, вони не бажали продавати кому-небудь свої книги, тому що полюбили свого Господа Ісуса сильніше від всякого золота та срібла. Іще багато душ навернулися до Господа, побачивши, що трапилося із заклиначами. Апостол Іван так говорив про тих, хто вводить людей в оману та ображає Бога: «А розпусникам, і чарівникам, і тим, хто поклоняється ідолам, і всім неправдомовцям — всім участь в озері, що горить вогнем та сіркою» (Об. 21:8).

З а п и т а н н я :

- 1) Яке зло було поширене в Ефесі?
- 2) Хто такий Скева?
- 3) Що зробив злий дух з його синами?
- 4) Як довели своє покаяння інші чародії?

Обурення народу в Ефесі

Дії 19:23–40

В місті Ефесі знаходився великий чудовий храм, для побудови якого був використаний білий мармур. Храм був оточений зеленими мармуровими колонами. Він був присвячений богині Діані. Богиню Діану часто зображали у вигляді гарних статуй.

Зі всіх усюди надходили до Ефесу люди для поклоніння богині Діані, а також для участі в святах на честь цієї богині. На пам'ять про своє відвідування всі купували для своїх дітей маленькі копії храму. Ці копії робили із срібла. Вони являли собою маленькі храми із зображенням Діани всередині. Якийсь майстер на ім'я Дмитро, котрий виготовляв срібні копії храму Артеміді (Діани), надбав собі великі статки і таким чином дуже розбагатів. Невдовзі цей Дмитро помітив, що народ все менше і менше купує ці маленькі храми. Він знав, що ап. Павло багатьох

відвернув від такого поклоніння ідолам. Це дуже дратувало його, тому що прибутки його зменшувалися. І Дмитро замислив перешкодити Павлові проповідувати Євангелію. З такою метою він і зібрав своїх ювелірів та художників і обурено розповів всім присутнім, що ап. Павло своїми проповідями відвертає людей від поклоніння великій богині Артеміді, а це пов'язано з тим, що маленькі копії храму не будуть більше купувати, і всі майстри зубожіють. Вислухавши слова Дмитра, слухачі розлютились і почали кричати несамовито: «Велика Артеміда Ефеська!» Народ, почувши ці крики, повстав проти Павла і схопив двох македонців, Гая та Арістарха, Павлових супутників. Розлючені ремісники потягли їх до будівлі, в якій був розташований міський театр.

Павло почув цей гамір і хотів піти слідом за своїми супутниками, але і учні, і деякі ефеські начальники, друзі Павла, вблагали його не йти, побоюючись, що народ пошматує їх.

Дві години чувся несамовитий крик у приміщенні театру: «Велика Артеміда Ефеська!!!» Нарешті охоронці порядку звернулися до народу з промовою. Вони говорили дуже розумно, вмовляючи людей розійтися по своїх домівках. Народ заспокоївся і супутники Павла, Гай та Арістарх, були звільнені. Таким чином, і тут проявилася ласка Господа, Котрий визволив їх з рук ще більш жорстоких, ніж дикі звірі. В листі до Корінф'ян ап. Павло писав, що він «боровся із звірами в Ефесі» (1 Кор. 15:32).

З а п и т а н н я :

- 1) На чю честь був побудований храм Ефеський?
- 2) Яке було зайняття Дмитра?
- 3) Хто підбурих ефеських ювелірів?
- 4) Що вони кричали?
- 5) Хто втихомирив це народне повстання?

Прибуття Тита

Дії 20:1–6

Після втихомиріння повстання, ап. Павло вирішив залишити Ефес. Він зібрав своїх учнів, наставив їх і щиросердно попрощався з ними. Обурення народу, бачене ним, так вплинуло на нього, так він був вражений тим, що трапилося, що він написав у листі до Корінф'ян: «Над міру й над силу ми були обтяжені, так що вже втратили надію на життя» (2 Кор. 1:8).

У супроводі кількох учнів він залишив Ефес. Тимофія разом з ним вже не було, тому що той ще раніше пішов до Македонії, і

тепер туди вирушав і ап. Павло. По дорозі він зайшов до Троади, маючи надію зустріти там Тита, але Тита там не було. Він дуже бажав зустрітися з Титом, щоб почути від нього, як вплинув на корінф'ян його лист, чи залишили вони свої гріховні вчинки. Не дочекавшись Тита, Павло пішов до Филип, в цьому місті він вже раніше проповідував Слово Боже. Він навідався там до своїх друзів, котрі так ревно допомагали йому в його нуждах. Але і там не виявилось Тита. Нарешті Тит прийшов і приніс дуже втішні новини: корінф'яни розкаялися у своїх вчинках. Тоді Павло написав їм другого листа, в якому підбадьорив їх. І цього листа ап. Павло послав до Корінфу Титом. Серце молодого служителя Божого тепер палало любов'ю до корінф'ян і він з радістю поніс листа апостола; в цьому листі ап. Павло прощав їм їхні провини.

Він писав їм так: «Я писав вам..., що виявилася наша турбота за вас перед Богом. Тому ми потішаємося вашою втіхою, а ще більше ми зраділи радістю Тита, що Господь заспокоїв вашого духа» (2 Кор. 6:12–13).

Павло продовжував мандрувати дорогами Греції та іншими навколишніми країнами, все ще збираючи гроші для потреб зубожілих братів в Єрусалимі. Тепер вже багато братів супроводжували його. І настав час, коли ап. Павло вирішив повернутися до Єрусалиму, а тому він разом з братами відплив з Троади.

З а п и т а н н я :

- 1) До якого міста вирушив Павло з Ефесу?
- 2) Хто прийшов туди і чому Павло з нетерпінням чекав на нього?
- 3) Що втішного розповів він Павлові?
- 4) Що збирав Павло під час своїх мандрів?

Сонливий слухач

Дії 20:7–12

Тепер в Троаді зібралися дев'ять віруючих братів: Павло, Тимофій, Лука, Трохим, Гай, Арістарх, Сосипатр і Секунд. Вони перебували там сім днів.

Останнім днем їхнього перебування в місті була субота. Увечері того дня вони зібралися у світлиці на третьому поверсі Будинку. Кімната була гарно освітлена світильниками. Під час довгої проповіді ап. Павла, яка тривала аж до півночі, якийсь юнак на ім'я Євтих, котрий сидів на підвіконні, поринув у глибокий сон, втратив рівновагу і сонний випав із вікна. Всі присутні побачили це і швидко побігли донизу. Засмучені учні

побачили, що Євтих розбився і помер. Павло перервав свою бесіду і теж зійшов вниз. Він обняв померлого і сказав заплаканим друзям його: «Не хвилюйтеся, бо душа його в ньому». І юнак справді віджив і всі надзвичайно зраділи з такої події. Ніч швидко промайнула і почало розвиднятися, настав ранок неділі. На світанку радісні християни розламали хліб на згадку про смерть розіп'ятого Христа і ще довго бесідували про Нього. Коли сонце зійшло, Павло та вісім супутників його попрощалися зі своїми друзями і залишили Троаду. Вісім братів сіли на корабель і відпливли до міста Асс. Павло вирішив йти туди пішки один, прославляючи Бога, «воскресаючого з мертвих» (2 Кор. 1:9).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто випав з вікна під час проповіді Павла в Троаді?
- 2) Як потішив Павло всіх присутніх, засмучених смертю юнака?
- 3) Скільки учнів супроводжувало тепер Павла?

Прощання Павла з ефесянами

Дії 20:13–38

Супутники Павла попливли кораблем, а сам він пройшов пішки близько двадцяти миль. Шлях петляв через дубові гаї, що ховали ап. Павла від палючих променів сонця. Гаї жили веселим співом птахів та ніжним шелестом листочків. Тимофій, Лука та інші учні радісно йшли з апостолом, бесідуючи про Господа Ісуса, проте Павлові хотілося залишитися наодинці із Своїм Отцем Небесним. В Ассі він приєднався до своїх друзів і вже поплив далі разом з ними.

Проминувши Ефес, корабель поплив далі, до Меліта. Дізнавшись, що корабель буде довгий час в Меліті, Павло послав до Ефесу посланців за пресвітерами та вчителями церкви. Від Меліта до Ефесу було близько тридцяти миль, але це не перешкодило пресвітерам прийти до Павла. Вони дуже зраділи, побачивши Павла та своїх земляків — Тихіка і Трохима. І Павло зустрів їх з великою любов'ю. Він сказав їм, що ведений Святим Духом, він прямує до Єрусалиму і знає, що там його мають ув'язнити. «Але я ні на що не зважаю і нічим не ціную, тільки б мені з радістю завершити мій шлях та служіння», — сказав він, а потім додав: «Я знаю, що ви вже не побачите мене». Він нагадав потім ефесянам, як він на протязі трьох років проповідував їм Євангелію вдень та вночі; потім всі стали на коліна і молилися. Ефесяни ридали, як маленькі діти, обнімали Павла та цілували

його, сумуючи від того, що вже не побачать його обличчя. Вони ж бо всім серцем полюбили апостола. На прощання вони провели його аж на палубу корабля, а потім із сльозами на очах повернулися назад до Ефесу.

З а п и т а н н я :

- 1) Чи поплив ап. Павло на кораблі?
- 2) Де він таки сів на корабель?
- 3) Чому він не зійшов у Ефесі?
- 4) Де він зупинився?
- 5) За ким він послав своїх посланців?
- 6) Чому так зажурилися ефесяни?

Павло в домі Пилипа

Дії 21:1–13

По дорозі ап. Павло пересів до іншого корабля і поплив у Фінікію, до міста Тира. Ця місцевість межувала з Ханааном. Звідти якогось разу приходила жінка прохати допомоги в Ісуса Христа.

Павло та його супутники були в Тирі майже сім днів. Мешканці цього міста вже не раз чули про Господа з вуст жінки, яка так щиро повірила в Нього; можливо, що на той час її вже не було живої.

В Тирі мешкали декілька пророків, які звіщали апостолові, щоб він не йшов до Єрусалиму, тому що там на нього чекають переслідування та утиски, але Павло наполегливо йшов туди, готовий і постраждати за Христа. Сім днів потому Павло та його супутники вирушили за місто, де на них вже чекав корабель. Віруючі мешканці Тира прощалися з ним. На березі вони всі схилилися на коліна, помолилися і попрощалися з ап. Павлом, а потім повернулися до своїх домівок. Невдовзі корабель досягнув кінцевої мети свого курсу — гори Кармел, де свого часу пророк Ілля прохав Господа скинути вогню на жертвоприношення.

Далі корабель вже не плив. Павло та його супутники вирушили до міста Кесарії пішки, йдучи берегом моря. Там близько двадцяти літ тому мешкав сотник Корнилій, перший поганин, на якого злинув з неба Дух Святий. Тепер, мабуть, його не було в Кесарії, тому що воїни довгий час на одному місці не перебували.

Однак, тут Павло зустрів якогось чоловіка, вже похилого віку, чотири дочки якого пророкували. Це був Пилип — один із числа семи дияконів. Павло з радістю зупинився в домі цього відданого проповідника.

Якось до господи Пилипа прийшов пророк на ім'я Агав. Він взяв у Павла його пояс, зав'язав ним свої руки і ноги, і сказав: «Так каже Дух Святий: цього мужа, власника пояса, зв'яжуть в Єрусалимі юдеї і поведуть, і передадуть до рук поганів». Почувши таке, друзі Павла почали прохати його не йти до Єрусалима, але Павло сказав у відповідь заплаканим братам: «Що ви робите? Чому плачете та засмучуєте серце моє? Я бажаю бути не лише в'язнем, але і готовий померти за ім'я Господнє».

Відчуваючи, що вони не можуть відмовити Павла, друзі його заспокоїлися, кажучи: «На все воля Господня!», сам ап. Павло написав потім у листі до Филип'ян, що для нього «Життя — Христос, а смерть — надбання» (Фил. 1:21).

З а п и т а н н я :

- 1) Що сказали Павлові християни Тира?
- 2) Куди відплив Павло?
- 3) Кого він зустрів в Кесарії?
- 4) Що зробив пророк Агав з поясом Павла?
- 5) Про що так прохали Павла його друзі?
- 6) Що відповів ап. Павло?

Радість в Єрусалимі

Дії 21:15–18

Разом з ап. Павлом Кесарію залишили ще деякі учні, так що кількість супутників його знову збільшилася. Християни любили ап. Павла і ладні були йти з ним куди-завгодно. Окрім того, вони бажали святкувати П'ятидесятницю в Єрусалимі.

Свої речі вони послали наперед до Єрусалиму і самі вирушили туди, несучи гроші, котрі вони зібрали для допомоги бідуючим єрусалимським братам. Прийшовши до Єрусалиму, ап. Павло зупинився в домі Мнасона, котрий нещодавно повірив у Господа Ісуса. Єрусалимські брати були раді знову побачити Павла, а також і Луку, котрий на той час вже написав свою Євангелію.

Невідомо, чи були тоді ще інші апостоли в Єрусалимі. Був там, звичайно, і ап. Яків, котрий очолював Єрусалимську церкву. Знаючи наперед, що всім буде цікаво послухати, де проходили стопи ап. Павла, він детально розповів їм, що робив Бог, коли він там проповідував.

Віруючі Єрусалима дуже уважно слухали його, вшановуючи Господа за чудеса та ласку Його. Павло також передав їм зібрані гроші для бідуючих братів. Ці гроші давали на верненні до віри в

Господа погани, виявляючи таким чином свою християнську любов. Ап. Павло так пише про це: «А про братолюбство немає потреби писати вам, бо ви самі навчені Богом любити один одного» (1 Сол. 4:9).

З а п и т а н н я :

- 1) Де зупинився Павло, прибувши до Єрусалиму?
- 2) Що втішило всіх єрусалимських братів?

Обурення в храмі

Дії 21:18–33

Наступного дня, після прибуття до Єрусалиму, зібралося багато віруючих в певному місці. Цим зібранням керував ап. Павло, прийшли також і всі пресвітери.

Деякі пресвітери сказали Павлові, що за свідченням юдеїв він навчає поганів відступати від закону Мойсея. Потім вони дали таку раду йому: «Покажи, що ти поважаєш закони та звичаї країни, зробивши те, що ми тобі скажемо. Маємо ми чотирьох чоловіків, котрі склали обітницю перед Господом. Ти разом з ними виконай все написане в законі, і відшкодує всі витрати для жертвоприношення на них. Тоді тисячі юдеїв, котрі несправедливо обвинувачують тебе, впевняться, що ти не вчиш поганів відступати від закону».

Павло послушався їхньої поради. Він привів тих мужів до храму, бо будучи юдеями, вони мали право увійти до нього. Однак, бажаний спокій не настав. Люди, які склали обітницю перед Богом, на протязі семи днів здійснювали очищення. На той час прийшли до Єрусалиму юдеї з Малої Азії. Побачивши Павла в храмі, вони схопили його, кажучи: «Мужі ізраїльські! Цей чоловік повсюди підбурює народ не дотримуватися закону, а зараз він привів до храму еллінів (тобто греків) і цим опоганив храм».

Звичайно, що це була неправда. Злі юдеї бачили перед цим на вулиці Павла з Трохимом — ефесянином, але він не вів його до храму. Проте більшість людей повірила цим юдеям. Вони схопили Павла, знайшовши його біля жертовника храмового, потягли його за собою і наказали левітам зачинити за ним великі мідні ворота. Вороги Павла вивели його за ворота на вулицю і вже приготувалися побити його камінням, як і двадцять років тому вони побити камінням Степана, але їхнім задумам перешкодив тисячник. Він мешкав якраз навпроти храму в

башті. Він почув, що в місті якась колотнеча. Він взяв своїх воїнів і прибув на те місце, де знаходився Павло. Юдеї, які раз по раз били Павла, перелякалися, побачивши тисячника, тому що без суду вони не мали права бити його. Тисячник наказав зв'язати Павла, так як колись був взятий і ап. Петро. Ліворуч і праворуч нього знаходилися воїни.

Так справдилися слова ап. Павла: «Дух Святий по всіх містах свідкує, кажучи, що кайдани та скорбота очікують на мене» (Дії 20:23).

З а п и т а н н я :

- 1) Яку пораду дали Павлові єрусалимські пресвітери?
- 2) Як саме підбурили народ юдеї з Малої Азії?
- 3) Хто заважав їм бити Павла?

Обурення народу на сходах укріплення

Дії 21:1-40; 22:1-23.

Закувавши Павла в кайдани, тисячник почав розпитувати людей, що він зробив, що всі так обурилися. Але всі так галасували, перекикуючи один одного, що він нічого не зміг зрозуміти. Щоб нарешті покласти край цій смуті, наказав тисячник повести Павла до фортеці. Тоді воїни повели в'язня по сходах, що вели до укріплення, але народ почав так сильно тіснити їх, що воїни змушені були нести апостола. Натовп несамовито волав: «Смерть йому!»

Тисячник увійшов до фортеці раніше за Павла. Побачивши його, Павло поштиво звернувся до нього, кажучи: «Прошу тебе, дозволь мені звернутися до народу». Начальник запитав його, хто він такий. Апостол відповів: «Я — юдей, походженням з Тарсу, що в Кілікії». Очевидно, що вигляд Павла викликав довір'я, і тому він дозволив йому звернутися до народу.

Павло став на сходах, подав знак рукою, що він зараз буде говорити. Здивований натовп замовк і в напруженій тиші зазвучав голос Павла єврейською мовою. Він розповів людям історію свого навернення до Господа Ісуса, як він і сам переслідував свого часу християн, та як певного разу він побачив велике сяйво з неба і почув голос Ісуса, як він втратив зір, а потім Господь зцілив його руками Ананії, як він потім проповідував ім'я Ісуса в Єрусалимі, доки не почув веління Боже: «Или. Я посылаю тебе до поган».

Почувши такі слова апостола, народ знову почав кричати, вигукуючи: «Він не повинен жити, його потрібно вбити!» Потім вони поскидали з себе верхній одяг, намагаючись побити Павла камінням, та люто кидаючи вгору жменями пилюку. В Посланні ап. Павло писав так щодо цього: «Забороняють нам говорити поганам, щоб ті не врятувалися» (1 Сол. 1:16).

З а п и т а н н я :

- 1) Де став апостол, щоб звернутися до народу?
- 2) Що ще сильніше обурило слухаючих?

Апостол Павло уникає покарання

Дії 22:24

Тисячник гадав, що Павло чинив якийсь тяжкий злочин, тому що народ був сильно розлютований. З огляду на це, він і наказав повести Павла до укріплення і там бити його, поки він не визнає свою вину. Проте вини ніякої не було. Його могли б забити на смерть, коли б він не згадав, що він є римським громадянином. Воїни прив'язали Павла пасками і вже ладнались шмагати його батогами; поруч стояв сотник, котрий спостерігав за цими приготуваннями. І Павло звернувся до цього сотника: «Хіба ви маєте дозвіл бити римського громадянина, та ще й без суду?»

Почувши таке, сотник наказав почекати воїнам, а сам доповів тисячникові почуте: «Поглянь, що ми робимо? Цей муж — римський громадянин». Тисячник злякався і підійшов до Павла, запитуючи: «Скажи, чи ти римський громадянин?» І Павло відповів: «Так!» Тоді тисячник додав: «Я заплатив багато грошей, щоб придбати це громадянство». Павло ж відповів: «А я народився в ньому». Тоді тисячник наказав припинити тортури, але вирішив залишити Павла ночувати в укріпленні, побоюючись, що розлючені юдеї розірвуть його на шматки. Цю ніч Павло перебув у фортеці, хоч, згідно римського громадянства, він спав окремо від інших в'язнів. Проте він був закутий в кайдани, тому що в тюрмі і римські громадяни змушені були носити їх.

Тривожною була ніч для друзів Павла: Тимофій, Лука, Трохим та інші дуже журилися за ним, перебуваючи в невідомості.

З а п и т а н н я :

- 1) Як повинні були покарати Павла?
- 2) Як Павло уникав покарання?
- 3) Де перебув цю ніч Павло?

Блаженна ніч за мурами

Дії 22:30, 23:1–11

Тисячник вирішив вчинити щодо Павла не так, як того вимагав римський закон. Він хотів, щоб Павла судив його ж народ. З огляду на це, він звелів зібратися всім первосвященникам та синедріонові і наступного дня послав туди Павла. Сімдесят два представники синедріону зібралися, щоб судити апостола. Воїни

зняли з Павла ланцюги і він став перед суддями. Тепер синедріон зібрався в іншому місці, так що туди могли зайти і римські воїни—погани.

Першими словами апостола Павла такі були слова: «Мужі—брати! Я з чистою совістю ходив перед Богом аж до цього дня». Первосвященникові Ананії це дуже не сподобалося, що Павло сам себе виправдує, тому він наказав оточуючим бити його по губах. Тоді Павло сказав йому: «Бог буде тебе бити, стіна підбілена!» Так апостол назвав Ананію, тому що той удавано творив справедливість, а сам, всупереч законові, наказав воїнам бити його. Юдеї, котрі стояли поруч з Павлом, сказали йому: «Ти повстаєш проти Божого первосвященника?!» Павло відповів: «Я не знав, брати мої, що це первосвященик, тому що в Біблії написано: „Начальника народу твого не лихослов”».

Відомо, що Ананія потім помер страшною смертю: він змушений був втікати від своїх ворогів, але його знайшли та й розірвали його на шматки.

Павло завжди був готовий визнати свою провину, якщо його совість судила його, тому що він не був таким невинним, як Ісус. Те, що апостол сказав потім, викликало ще більшу суперечку поміж суддями. Одні з них були фарисеями, а інші саддукеями. Фарисеї вірили у воскресіння мертвих, а саддукеї — такого не приймали. Ап. Павло сказав їм: «Мужі—брати! Я — фарисей, із сім'ї фарисейської, мене судять за надію на воскресіння мертвих».

Фарисеї зраділи, почувши такі слова, а саддукеї, котрі заперечували воскресіння, наявність ангелів, духа, повстали проти Павла. Вони так почали кричати, що тисячник побоювався, щоб вони не напали на Павла і не розірвали його. Щоб уникнути такого, він наказав воїнам забрати його з синедріону і повести у фортецю. Таким чином, і другу ніч провів Павло за мурами укріплення, але це була ніч блаженна. Господь з'явився йому і сказав: «Будь мужнім, Павле! Так як ти свідкував за Мене в Єрусалимі, так належить тобі свідкувати за Мене в Римі».

Таким чином, Павло дізнався, що його вороги нічого не вдіють йому, що його поведуть до Риму, найбільшого міста тодішнього світу, до столиці римського імператора.

Видіння Господнє втішило Павла так, що він писав потім в Посланні: «Благословенний Бог милосердя та всякого втішення, Котрий потішає нас під час журби» (2 Кор. 1:3).

З а п и т а н н я :

- 1) Куди повели Павла наступного ранку?
- 2) Що відповів Павло первосвященникові?
- 3) Про що засперечалися судді між собою?
- 4) Що сказав Павлові Господь у видінні?

Наступного ранку до укріплення прийшов якийсь юнак. Він звернувся до сотника з проханням дозволити йому побачитися з Павлом. Сотник дозволив.

Цей юнак був сином однієї віруючої сестри, теж християнин. Він розповів Павлові, що сорок юдеїв змовилися вбити його. Вони навіть обітницю склали, що не їстимуть та не питимуть до того часу, поки не в'ють Павла. Вони прийшли до первосвященика і вмовили його, щоб він звернувся до тисячника викликати ще раз Павла до синедріону начебто для більш детального розгляду справи. Самі вони задумали таке, що коли він наблизиться до суддів, вони відразу умертвлять його. Хоча Бог і сказав Павлові, що йому не зроблять ніякого зла, що він побачить Рим, проте Павло вирішив розповісти про цю змову своєму начальникові. Він сказав сотникові: «Поведи цього юнака до тисячника, він хоче дещо сказати йому».

Сотник повів юнака до тисячника і той запитав його: «Що ти бажаєш сказати мені?» І юнак розповів йому все, що знав. «Коли ти почувеш, що юдеї прийдуть викликати Павла до синедріону, не слухай їх, тому що вони змовилися вбити Павла». Тисячник сказав юнакові: «Тепер йди та нікому не розповідай про те, що ти повідомив мені».

Юнак охоче пообіцяв мовчати, знаючи, що якби юдеї дізналися про те, що він відкрив їхню змову, то вони розірвали б його на шматки. Таким чином, небіж Павла допоміг йому уникнути смерті. Щодо нього справдилося пророцтво словами псалма: «Душа моя, як пташина, врятувалася із сільця птахолова» (Пс. 123:7).

З а п и т а н н я :

- 1) Що це був за юнак, котрий прохав дозволу побачитися з Павлом?
- 2) Яку змову він викрив Павлові?
- 3) До кого відіслав його Павло?
- 4) Що прохав юнак тисячника не робити, коли прийдуть знову юдеї?

Тисячник вирішив врятувати Павла, відправивши його до іншого міста. Він вибрав Кесарію, що була розташована на відстані тридцяти миль від Єрусалима. Там на той час мешкав римський управитель. Тисячник хотів передати йому суд над Павлом, тому що Павло був римським громадянином. Але цей план необхідно було тримати в тайні, щоб єрусалимські юдеї не здогадалися. З огляду на такі обставини, вирішили вивести Павла з укріплення вночі, приставивши до нього охорону.

Покликавши таємно двох сотників, тисячник сказав їм: «Підготуйте дві сотні піших воїнів, сімдесят вершників та дві сотні стрільків. О третій годині вночі вирушайте до Кесарії. Приготуйте також віслюка для Павла, щоб перевезти його до управителя Фелікса».

Сказавши наказові розпорядження, тисячник написав листа до управителя Фелікса, повідомляючи його: «Клавдій Лісій, вельмишановному управителю Феліксу, бажаю радості». Потім він писав у листі, що Павло не зробив нічого вартого покарання чи ув'язнення, що юдеї обвинувачують його в недотриманні їхніх законів. На закінчення Клавдій Лісій написав так: «Я дізнався, що юдеї змовилися вбити цього чоловіка, тому я негайно посилаю його до тебе, наказавши обвинувачам теж прийти туди і сказати своє обвинувачення. Залишайся здоровим!» Цього листа тисячник віддав сотникові, наказавши вручити його особисто в руки управителю Кесарії.

Глухої ночі загін воїнів залишив Єрусалим і вирушив до Кесарії. Пройшовши вісімнадцять миль, вони зупинилися на нічліг в Антипатріді. Наступного дня чотириста воїнів повернулися до Єрусалиму, а сімдесят вершників залишилися супроводжувати Павла далі. Весь день їхав верхи Павло і нарешті вони досягнули приморського міста Кесарії. Сотник повів Павла до чудового палацу управителя, викладеного з білого мармуру.

Павла провели до великої зали: тут знаходився сам Фелікс. Він був людиною недоброю, колись він був рабом, але став вільним і зазнав такої шани. Фелікс сидів на престолі в багрянці. Павло стояв перед ним, закутий в ланці.

Сотник передав Феліксу листа Клавдія Лісія. Прочитавши цього листа, управитель запитав Павла, звідки він родом. Коли Павло сказав йому, що за походженням він із Тарсу Кілікійського, то Фелікс сказав: «Я вислухаю тебе, коли прийдуть твої обвинувачі». І він наказав повести його в преторію, де відбувалося судилище, приставивши сторожу до нього. Цю ніч апостол перебув не в в'язниці, а в домі, що був розташований

навпроти палацу управителя. Знаючи, що все це йому чинять заради імені Ісуса, ап. Павло дуже втішався таким перебігом обставин. Ап. Павло писав так: «Якщо хто—небудь страждає, як християнин, то не соромся, але прославляй Бога за таку участь» (1 Петра 4:16).

З а п и т а н н я :

- 1) Як тисячник вимислив спасіння для Павла?
- 2) Кому він доручив охорону для Павла?
- 3) До кого він написав свого листа?
- 4) Яким чином Павло мандрував до Кесарії?
- 5) Куди відіслали Павла?
- 6) Хто був управителем Кесарії?
- 7) Де Павло перебував ту ніч?

Павло в в'язниці Кесарії

Дії 24:1–23

П'ять днів потому, коли ап. Павло вже залишив Єрусалим, до Кесарії прибули його вороги — первосвященик Ананія із старійшинами і з якимось ритором Тертуллом, щоб оскаржувати Павла.

Якось вранці ап. Павла, закутого в кайдани, повели на суд до Фелікса. Вороги, котрі очікували на появу Павла, зустріли його злісними вигуками.

Тертулл почав обвинувачувати Павла: «Скрізь і всюди ми визнаємо, вельмишановний Феліксе, що завдяки тобі панує мир та добробут нашого народу». Потім він почав всіляко обвинувачувати невинного ап. Павла. Він говорив, що це гнойна виразка на тілі народу, збудник непокори між юдеями по всій імперії та представник назарейської єресі, що він опоганює храм. І всі обвинувачі погодилися з такою мовою, кажучи, що це правда. Коли Фелікс дозволив говорити Павлові, то він сказав так: «Знаю, що ти вже багато років справедливо управляєш народом, тому я з більшою впевненістю буду захищати мою справу; ти можеш дізнатися, що дванадцять днів тому я прибув до Єрусалиму для поклоніння. І ніде я ще не встиг побувати: ні в синагогах, ні в святиниці, ні в храмі мене ніхто не бачив, щоб я сперечався з ким—небудь або підбурював народ». Павло пояснив, що те вчення, яке Тертулл називає єрессю, воно справді від Бога, також багато говорив він за воскресіння мертвих — і праведних, і неправедних. Павло говорив далі, що його судять лише за одне слово: «Мене судять за вчення про воскресіння мертвих». Вислухавши все це, Фелікс відклав цю справу до приходу

тисячника Лісія. Сотникові він наказав стерегти Павла, але не пригнічувати його і не забороняти близьким приходити до нього, отже, і цього разу не вдалося служителям заподіяти зла Павлові.

З а п и т а н н я :

- 1) Хто прийшов до Кесарії обвинувачувати Павла?
- 2) В чому полягала провина Павла?
- 3) Що Павло сказав для свого виправдання?

Наляканий суддя

Дії 24:24–26

Кілька днів потому Фелікс прийшов до ап. Павла із своєю гарною дружиною, на якій нещодавно оженився, щоб послухати його слова про вчення Ісуса Христа. Дружина його була юдейкою, звали її Друзілла.

Звичайно, що ап. Павло дуже зрадив, що є така нагода сказати про свого Господа такому грішникові. Він чудово знав, що має справу з поганським управителем і з двоєдушною невірною юдейкою, котра залишила Бога свого, вона була дочкою того Ірода, котрий свого часу запроторив до в'язниці ап. Павла, а потім його живого з'їли черви. Незважаючи на молоді літа, Друзілла вже була заміжньою, але покинула свого чоловіка, щоб стати дружиною Фелікса.

Павло говорив про свого Спасителя не лише як про Спасителя світу, але і як за Суддю, змальовуючи їм суворе покарання, що спіткає певного часу нерозкаянного грішника дня судного.

Коли Павло розповідав про Суддю небесного, то земний суддя вже налякався. Коли б Фелікс продовжував далі слухати Павла, то, ймовірно, що він впав би ницьма перед Небесним Суддею, і подібно до Павла, запитав би Господа: «Господи! Що накажеш мені чинити?» Але, відчувши страх перед Богом, цей закостенілий грішник наказав Павлові вийти геть: «Тепер вийди, а коли я матиму час, то покличу тебе».

Потому Фелікс ще декілька разів кликав Павла і розмовляв з ним насамоті, гадаючи, що Павло дасть йому грошей, щоб той звільнив його.

Так проминули два роки і до Кесарії прибув новий управитель, призначений римським імператором. Від'їжджаючи, Фелікс залишив Павла у в'язниці, щоб догодити юдеям. Так він ще збільшував свої згрішення. Невідомо, якою смертю він помер, але відомо, що його дружина Друзілла загинула разом із сином

під час землетрусу. Такий кінець всіх грішників, які заперечують покаяння. А за людину, котра покладає свою надію на Господа, цар Давид каже так: «Господь і спасіння праведників, Він захист їхній в час скорбний; і допоможе їм Господь та визволить їх, звільнить їх від нечестивих і врятує їх, бо вони всю надію покладають на Нього» (Пс. 36:39–40).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто така була Друзілла?
- 2) Що відчував Фелікс, коли Павло говорив про Христа?
- 3) З якою метою він час від часу кликав Павла до себе?
- 4) Чому він залишив Павла в темниці?

Обмануті сподівання юдеїв

Дії 25:1–12

На місце Фелікса до Кесарії прибув новий управитель: його звали Фестом. По трьох днях після приїзду до Кесарії він вирушив до Єрусалиму. В Кесарії він був такий короткий час, що не встиг побачити Павла, тому його здивувала така обізнаність первосвящеників та інших юдеїв, котрі відразу доповіли Фестові, що в кесарійській в'язниці перебуває чоловік на ім'я Павло. Вони доводили, що він є причиною неспокою, тому що підбурює народ проти римського імператора та примушує їх виконувати закони Ісуса Назорея, котрий був розіп'ятий і Котрого він вважає істинним Царем. Вони прохали нового управителя Кесарії, кажучи: «Будь ласкавий, відправ його до Єрусалиму. А самі вони вже замислили вбити Павла по дорозі до Єрусалиму. Так говорили ті сорок юдеїв, котрі ще раніше замислили вбивство, діючи так спільно з Ананієм та іншими обвинувачами Павла.

Фест не розумів, чому вони вимагають привезти в'язня до Єрусалиму, проте він відхилив їхнє прохання, вважаючи нерозумним рішення повертати Павла до Єрусалиму. Фест відповів юдеям так: «Я повертаюсь до Кесарії. Хто може, нехай йде зі мною, якщо вони мають що сказати проти того чоловіка, нехай доведуть його провину». І хоч юдеї були невдоволені таким рішенням Феста, та змушені були підкоритися йому.

Фест перебував в Єрусалимі близько десяти днів, а потім повернувся до Кесарії. Слідом за ним пішли первосвященик та інші недруги Павла. І наступного дня Фест, сівши на місце судді, наказав привести ув'язненого. Ще раз побачив Павло своїх лютих ворогів, котрі так бажали його смерті. Щоправда, цього разу вони вже не привели разом із собою такого красномовного обвинувача,

як минулого разу, але, оточивши Павла, почали зводити на нього страшні обвинувачення, і ніякого з них не могли довести.

Павло, отримавши дозвіл, сказав на своє виправдання: «Я не вчинив ніякого злочину ні проти закону юдейського, ні проти храму, ані проти кесаря». Визнавши, що таки справді Павло не зробив ніякого зла, але бажаючи догодити юдеям, Фест запитав Павла: «Може ти бажаєш, щоб я вершив суд над тобою в Єрусалимі?» І юдеї, котрі так хотіли саме такого повороту справи, аж подих затамували від радості, слухаючи слова управителя. Та Павло відповів йому: «Я перебуваю на суді кесаря, де мені і належить бути. Я нічим не образив юдеїв. Вимагаю суду кесаря!»

Павло мав рацію, не бажаючи йти до Єрусалиму. Фест не мав права відхилити прохання Павла, тому сказав йому: «Ти вимагаєш суду кесаря, отже, до кесаря будеш і відправлений». Потім управитель наказав повернути Павла назад до в'язниці, доки не буде слушної нагоди відправити в'язня на кораблі до Риму.

Роздратовані юдеї поверталися назад до Єрусалиму, жалкуючи, що їм так і не вдалося побити Павла камінням або розіп'яти його. Про них Павло писав так пізніше: «Ті, котрі вбили Господа Ісуса та Його пророків, і нас вигнали, і Бога забули» (1 Сол. 2:15).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто був управителем Кесарії після Фелікса?
- 2) Де він вперше почув про Павла?
- 3) Що хотіли вчинити юдеї по відношенню до Павла?
- 4) Чи погодився Фелікс на таку пропозицію?
- 5) Що відповів Павло на питання Феста?

Цар Агріппа в гостях у Феста

Дії 25:13–26

Павло перебував в в'язниці до того часу, коли мав прибути корабель, щоб відвезти його до Риму.

Саме тоді Феста відвідав цар Агріппа, син Ірода, котрий помер від страшної хвороби. Власне кажучи, його звали Іродом Агріппою, але звично називали просто Агріппою. Він мав більше влади, ніж Фест, тому що був царем, а Фест був лише управителем. Цар Агріппа прибув до Кесарії із своєю сестрою Веренікою. Як ви пригадуєте, він мав ще одну сестру — Друзіллу, котра стала дружиною Фелікса. Всі члени цього сімейства були відомі своєю розбещеністю. Будучи юдеєм,

Агріппа мав більше знань щодо релігії та законів юдейських, аніж римлянин Фест.

Агріппа певний час гостював в домі Феста. Якось Фест сказав йому: «Тут є одна людина, котру ще Фелікс ув'язнив, на ім'я Павло. Юдеї ненавидять його, а я вбачаю в ньому людину несправедливо обвинувачену. Обвинувачі здебільшого ведуть суперечку за якогось Ісуса померлого, щодо якого Павло запевняє, що Він живий. Я запитав його, чи не бажає він йти до Єрусалиму і там стати на суд, але він почав вимагати суду кесаря. Я наказав тримати його у в'язниці до того часу, коли трапиться нагода відправити його до Риму».

Агріппа сказав Фестові: «Я маю бажання послухати цього чоловіка». «Ти завтра почувеш його, — сказав Фест. Наступного дня Агріппа та Вереніка прибули до судової палати в розкішному одязі. Там вже знаходився управитель Фест та його тисячники і знамениті громадяни Кесарії. За наказом Феста привели Павла. Він був із зав'язаними руками, вигляд був покірливий, а серце палало любов'ю до Христа.

З огляду на те, що обвинувачів цього разу не було, Агріппа дозволив Павлові сказати промову на своє оправдання. І апостол почав говорити, поштиво звертаючись до Агріппи, котрого він називав царем. Він розповів історію свого життя, сказав, що він фарисей і за вказівкою первосвященника спочатку діяв проти Ісуса, жорстоко переслідуючи його учнів. Далі апостол розповів, що йдучи в Дамаск сонячної днини, він раптом побачив сліпуче сяйво з неба, яке затьмарило сонце, і почув голос, промовляючий єврейською мовою: «Савле, Савле! Навіщо ти переслідуєш Мене?» Свою промову Павло закінчив такими словами: «І я на цьому впевнився, проповідуючи і дорослим і дітям про те, що пророки говорили, про що Мойсей сказав, що Цей, тобто Христос, постраждає і першим воскресне з мертвих, і проллється світло спасіння як юдеям, так і поганам».

Почувши про воскресіння мертвих, Фест голосно заперечив: «Божеволієш, Павле! Велика вченість доведе тебе до безумства!» «Ні, високоповажаний Фесте, — сказав Павло, — я не безумствую, але кажу слова істини та здорового глузду, бо знає про це цар, перед яким я стою та й сміливо промовляю». Потім апостол запитав Агріппу: «Чи вірить цар Агріппа пророкам? Знаю, що вірить». І тоді Агріппа сказав до Павла: «Ти ледь не переконуюєш мене стати християнином». На це Павло відповів йому з любов'ю: «Я благав би Бога, щоб не лише я, але всі слухаючі мене, зробилися такими, як я, правда, без пут». Апостол мав на увазі своє становище в'язня.

Коли він сказав це, тоді цар, управитель, Вереніка та інші присутні, піднялися і перейшли до іншої кімнати, розмовляючи між собою: «Ця людина не вчинила нічого достойного смерті чи ув'язнення». Агріппа сказав до Феста: «Коли б він не вимагав

суду кесаря, то можна було б звільнити його». Проте, Агріппа не наслідував приклад в'язничного охоронця міста Филип, хоч і побачив, що істина у вірі в Христа.

Того дня здійснилося ще одне пророцтво, сказане Господом Ісусом: «Приведуть вас до управителів і царів заради Мене, щоб засвідчити (спасіння) їм та поганам» (Матв. 10:18).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто прибув до Феста?
- 2) Як дізнався цар Агріппа за Павла?
- 3) Чому Фест назвав Павла безумним?
- 4) Що сказав Павлові Агріппа?
- 5) Якою була відповідь Павла?

Початок подорожі до Риму

Дії 27:1–12

Нарешті до Кесарії прибув корабель і Павло міг вирушити на ньому до Риму. На цьому кораблі можна було пропливти лише частину шляху, а потім належало пересісти до іншого.

Доглядати за Павлом доручили сотникові Юлію. Павло вирушав до Риму не сам: разом з ним плвли Арістарх Македонський і Лука, котрий написав історію життя Павла. Ймовірно, що вони частенько зустрічалися під час багаторічного ув'язнення Павла в Кесарії. Лука дуже багато розповідав апостолові Павлові про Ісуса. Звичайно, що на кораблі знаходилися капітан і матроси, а також сотник і воїни, котрі стерегли Павла та двох його друзів. Були там ще інші в'язні, ровість котрих була обтяжена страшними злочинами. Всіх їх везли на суд до кесаря.

З Кесарії корабель поплив вздовж берега до міста Сидона, далі корабель не плыв. Павло мав багато друзів в Сидоні. Юлій поводився дуже по-людяному до Павла: він дозволив йому зійти на берег і навідатися до своїх друзів, котрі дуже зраділи від такої зустрічі, і, звичайно, що допомогли йому грішми та провізією. Як приємно було йти Павлові рука об руку із своїми друзями Арістархом та Лукою! Давно він вже так вільно не йшов, але і тут його супроводжував воїн-охоронець, щоб в'язень не міг нікуди втекти. Дорога стелилася під ногами зеленим трав'яним килимом. І зір Павла милували квітучі сади, виноградники, апельсинові дерева.

Втішившись спільною молитвою із своїми друзями в Сидоні, Павло повернувся на корабель. Далі корабель поплив вздовж

берега Малої Азії до міста Міри Лікійської. Там сотник із в'язнями пересіли на іншого корабля, що вирушав до Італії. Вітер був зустрічний, тому корабель рухався дуже повільно. Пропливаючи біля острова Крит, мандрівники причалили до одного місця, яке називалося «Зручні пристані».

Літо вже минало, тому плавання стало дедалі небезпечнішим. На кораблі зібрали раду, щоб вирішити, що їм робити далі. Одні радили не пливати далі, інші вважали за краще продовжувати рухатися до іншої гавані.

Хоч Павло був в'язнем, але він також висловив свою думку, кажучи: «Мужі! Я передбачаю, що плавання буде небезпечним, не лише для корабля і вантажу, але і для нашого життя». Але сотник більше довіряв стерновому і начальникові корабля, аніж словам Павла. Були такі моряки, ба навіть воїни, котрі радили за краще пливати до гавані Критської, розташованої на відстані близько сорока миль від цього міста, і там перезимувати. Супутники не відали, що Павло — пророк Божий, і що поради він дає з Божої волі. Але саме на той час вітер перемінився, вітрила наповнилися вітром і начальник корабля наказав вирушати. Він втішався злими думками, що не потрібно слухатись порад Павла. Всі вже мали таку надію і були цілком певними, що через декілька годин корабель досягне протилежного боку острова Крит. Вони наповнили вітрила надією лише на власний розум і не звернулися за допомогою до Господа. Слово Боже каже: «Якщо кому—небудь не вистачає мудрості, прохай у Бога, Котрий дає всім просто і без докорів» (Як. 1:5).

З а п и т а н н я :

- 1) Кому доручили доглядати за ап. Павлом?
- 2) Хто з друзів був разом з ним?
- 3) Чи були на кораблі ще й інші в'язні?
- 4) Де корабель зробив першу зупинку?
- 5) Чому Павлові довелося пересісти до іншого корабля?
- 6) Чому корабель рухався так повільно?
- 7) Про що попередив Павло старшин корабля і що він порадив їм?

Буря

Дії 27:13-26

Невдовзі легенький південний вітер змінився на рвучкий північний. Корабель шарпало так, що він не міг протидіяти поривам вітру, і його носило по морю, яке перекидало величезні хвилі.

Матроси поквапливо відправилися до невеличкого острівця Клавда, ледве стримуючи човна, що був прив'язаний канатами до корабля. Напружуючи всі сили, човна затягнули на палубу на випадок катастрофи, вітрила опустили і корабель був повністю відданий стихії.

І наступного дня шторм не вщухав, так що довелося скинути за борт корабля частину вантажу. Багато цінних речей поглинуло море, проте становище супутників не покращало, тому що вітер не вщухав. Невдовзі щезла будь-яка надія на врятування.

Апостол знав, що він особисто не може загинути, тому що Господь сказав йому наперед, що він обов'язково побачить Рим. Проте любляче серце тривожилося і жадало спасіння всім, хто був разом з ним на кораблі. Він ревно молився за кожного окремо. І Господь відповів йому, пославши ангела Свого, щоб підбадьорити апостола Павла.

Тривалий час не було видно ні сонця вдень, ні зір вночі: небо було затягнуте зачорненими хмарами. Ніхто на кораблі нічого не їв: втома, страх і неспокій гнітили всіх людей; страх смерті холодив серця. Павло звернувся до моряків з такими словами: «Мужі! Даремно ви не послухали моєї поради, щоб не залишати Критський берег, ми могли б уникнути всіх цих нещасть; тепер я запевняю вас, що жодна душа не загине, лише корабель. Будьте мужніми! Ангел Господній, котрому і я підкоряюсь та служу, з'явився мені цієї ночі і сказав: „Не страшися, Павле! Ти мусиш стати на суд кесаря в Римі, тому Бог помилує всіх твоїх супутників”. Зміцніться, мужі, тому що я вірю Господеві, що буде так, як Він сказав: нас викинуть хвилі на якийсь острів». Що це був за острів, того Павло не знав.

Завивання вітру і гуркіт розлютованих хвиль глушили слова Павла, але тепер всі жадібно ловили кожне слово, бо повірили пророчим висловам Павла. Звичайно, що Павло говорив і про розп'ятого і воскреслого Ісуса, тому що Павло ніколи не забував, що він передусім — служитель Божий і свідок Господа.

Яких тільки переживань довелось зазнати бідним мандрівникам! Опис подібного шторму ми знаходимо в одному псалмі: «Він промовляє — і піднімається бурхливий вітер і високо здіймаються морські хвилі, аж до небес, та й пропадають в безодні; душа їхня скіє в нещасті» (Пс. 106:25–26).

З а п и т а н н я :

- 1) Що трапилось на морі, коли мандрівники попливли далі?
- 2) Що робили матроси, щоб виправити становище?
- 3) Як дізнався Павло, що він не загине?
- 4) Що належало зробити мандрівникам за словом Павла, щоб уникнути катастрофи?
- 5) Звідки Павло знав, що ніхто не загине?

Остання ніч на кораблі

Дії 27:27–38

Ще довго морські хвилі перекочувалися палубою корабля, зовсім не підвладного рукам стернового. Вже чотирнадцять днів минуло відтоді, як корабель залишив гавань «Зручні пристані» на острові Крит. Не раз моряки міряли глибину за допомогою виска. Це такий інструмент, що складався з довгого каната та прив'язаного важкого каменя. Моряки знали, що з наближенням до суші глибина Адріатичного моря буде меншати.

В ніч на чотирнадцятий день моряки побачили, що корабель заплив на мілину. Моряки здогадалися, що корабель наближається до якоїсь землі. Вони, начебто і зраділи, але побоювалися потрапити на підводне каміння. Коли б корабель потрапив на такі місця, то від одного удару днищем на кам'яний виступ судно перетворилося б на купу трісок. Тому вони вирішили за краще зупинитися. З такою метою вони викинули за борт чотири якорі, щоб зупинити судно. Один якір не утримав би корабля, тому що море було неспокійне. Потім вирішили дочекатися світанку.

Тієї ночі моряки задумали здійснити згубний для інших супутників план: вони замислили втікати на маленькому човні з корабля. Коли б це їм вдалося, то всі, хто залишився б на кораблі, загинули б, тому що вони не вмiли управляти кораблем.

Хоч штормова ніч була дуже темною, що й зіроньок не було видно, але Павло якимось чином дізнався про те, що замислили моряки. Він сказав сотникові і воїнам: «Якщо моряки не залишаться на кораблі, то ви (воїни) не врятуєтесь». Тоді воїни вирішили запобігти втечі моряків: вони пообтинали мотузки, що утримували човна, той впав у воду і вітром його понесло далеко в море. Таким чином, цей задум морякам не вдався, вони змушені були залишитися на кораблі. Нічний морок став ще густіший. Налякані супутники почали з нетерпінням чекати, коли розвидніється. Тоді Павло звернувся до всіх, вмовляючи їх поїсти, тому що вже чотирнадцять днів вони нічого не їли і знемогли. Мабуть, що поспіхом люди трохи підтримували себе яким куснем хліба, але ще ні разу вони не їли за цей час людському. Тоді апостол потішав їх, кажучи: «Ні в кого з вас і волосинка з голови не пропаде». Звідки це знав Павло? Йому виявив це Бог. Сказавши так, Павло взяв хліб, поламав його, подякував Господеві перед всіма і почав їсти. Набравшись сили, моряки почали викидати за борт корабля пшеницю, щоб трохи полегшити його.

Таким чином, вони намагалися врятувати корабель, хоч Павло і попередив їх, що судно загине. Даремно намагалися моряки дізнатися про своє місцезнаходження: це був листопад і сонце сходило не раніше половини сьомої години.

З а п и т а н н я :

- 1) Для чого моряки міряли глибину моря?
- 2) Чому вони закинули відразу чотири якорі?
- 3) Що замислили моряки, щоб врятувати лише себе?
- 4) Хто став їм на перешкоді?
- 5) Як довго моряки обходилися без їжі?
- 6) Хто вмовив їх поїсти?
- 7) Скільки людей було на кораблі? (На кораблі було двісті сімдесят шість чоловіків і всі вони підкріпили себе їжею).

Катастрофа

Дії 27:39–44

Нарешті розвиднілося. Змучені супутники побачили раптом землю. Берег був скелястий, так що корабель не міг пристати. Але поміж скелями прозирала зручна затока.

Моряки вирішили направити корабель туди. Підняли якорі, розв'язали стерна, і напнули маленьке вітрило. Потихенько почали спрямовувати корабель в затоку. Вони не знали, що при

вході до затоки була підступна мілина. Корабель потрапив на мілину, а потім загруз в піску; корму розбило сильною хвилею. Тоді воїни вирішили здійснити такий жорстокий план. Вони сказали сотникові: «Деякі в'язні, потрапивши на берег, зможуть повстати проти нас, то чи не краще для нас зараз умертвити їх, щоб в Римі нас не покарали, коли вони втечуть».

Окрім Павла на кораблі були ще інші в'язні. Хоч вони і були злочинцями, але закон не дозволяв вбивати їх, не довівши їхньої вини. Сотник не підтримав їхнього плану тому, що він любив Павла і бажав врятувати його. А може бути, що він був вдячний Павлові за те, що той викрив плани моряків.

Сотник не дозволив воїнам умертвити в'язнів, але наказав всім, хто вмів плавати, стрибати у воду і пливати до берега. Ті, хто не вмів плавати, спасалися на дошках та інших уламках корабля. Врятувалися всі двісті сімдесят чоловік і волосинка не впала ні в кого з голови. Всі були мокрі і тремтіли від холоду, але були здоровими і неущкодженими. Лише корабель загинув.

Так оправдалися слова Павла, і, можливо, що вони стали причиною навернення сотника до віри в нашого Господа Ісуса Христа. По відношенню до ап. Павла здійснилися слова псалмоспівця Давида: «Всі Твої води і хвилі Твої пройшли над моєю головою» (Пс. 41:8).

З а п и т а н н я :

- 1) Що побачили на світанку мандрівники?
- 2) Куди вирішили пливати моряки?
- 3) Що перешкодило їм пристати до берега?
- 4) Що було причиною загибелі корабля?
- 5) Що замислили зробити воїни?
- 6) Хто не дав своєї згоди на таке рішення?
- 7) Як всі потрапили на берег?

Єхидна (гадюка)

Дії 28:1–6

Потрапивши на берег, врятовані люди побачили місцевих жителів острова Меліт (зараз він називається Мальтою).

Жителі цього острова були дикунами. Вони не були ані греками, ані римлянами, тому і ті, і ті називали їх варварами. Вони були людьми неосвіченими, зодягненими в прості одяги, але серця мали добрі. Побачивши нещасних, голодних і мокрих чужинців на березі, вони негайно розпалили багаття і дали мандрівникам все необхідне. Моросив дощик і потерпілим

корабельну катастрофу потрібен був одяг. Замість того, щоб пошвидше зігрітися самому, Павло пішов назбирати хмизу, щоб підкинути в багаття. Незважаючи на те, що він був великим апостолом, Павло сам пішов збирати сухі гіллячки, щоб інші могли на той час посушитися. Маючи серце покірне, Павло ладен був виконувати будь-яку роботу. Він приніс повний оберемок хмизу, поклав його на вогонь і раптом з багаття виповзла гадюка та й зависла на руці у Павла. Збираючи хмиз, Павло захопив її разом з гіллячками; гадюка або спала, або просто заціпеніла від холоду. Вогонь відживив її і вона виповзла з багаття.

Місцеві жителі побачили, що гадюка вже намірилася вкусити своїм отруйним жалом Павла. Коли б це трапилося, то апостол негайно помер би, тому що гадюка була дуже отруйною. Вони розмовляли поміж собою: «Мабуть, що ця людина — вбивця, тому що вона врятувалася від гніву моря, але Бог вершить свій суд». Вони гадали, що боги прогнівалися на нього і тепер хотіли покарати його. Але укус ехидни не причинив ніякого зла Павлові: він спокійно струсив її назад до багаття. Тубільці чекали, що незабаром рука Павла розпухне і запалиться, та й він сам раптово впаде мертвим. Але з Павлом нічого не трапилося і вони змінили свої думки, кажучи, що ця людина — Бог.

Звичайно, що Павло не допустив, щоб ці люди поклонялися йому. Ви пригадуєте, діти, як Павло заборонив поклонятися йому і Варнаві в Лістрі. Єдиним бажанням його було навернення поганів до справжнього Бога, Батька Господа нашого Ісуса Христа. Найкращою подякою Павла було його слово до цих тубільців, щодо їхнього спасіння Ісусом Христом. Того дня здійснилась обітниця Господня щодо послідовників його: «Тих, хто повірив, будуть супроводжувати такі ознаки... будуть брати гадюк... і не пошкодить їм» (Марка 16:17–18).

З а п и т а н н я :

- 1) На який острів потрапили потерпілі аварію?
- 2) Хто був на тому острові?
- 3) Яким було відношення місцевих жителів до чужинців?
- 4) Що робив апостол, прислуговуючи іншим?
- 5) Що виявилось у вогні?
- 6) Чому тубільці гадали, що Павло це Бог?

Прибуття до Італії

Дії 28:7–15

Неподалік від місця загибелі корабля мешкав багатий чоловік на ім'я Публій. На острові йому належали великі маєтки. Він був управителем острова Меліт. Цей острів належав римлянам, тому його призначив сюди імператор. Але, будучи римлянином-поганином, Публій дуже доброзичливо повівся з Павлом: запросив його і друзів його до себе на три дні до маєтку. Незвично почувався Павло в такому чудовому палаці та ще й оточений пошаною. Там були Лука, Арістарх, а також, цілком ймовірно, і сотник Юлій. Звичайно, що він міг лише добре сказати Публію про Павла, що вини його ніякої нема, щоб ув'язнювати його.

І це було добре, що Публій покликав Павла до себе в гості, батько Публія був хворий на пропасницю і його дуже лихоманило. Дізнавшись про це, Павло зайшов до кімнати хворого, помолився, поклав свої руки тому на голову і той негайно став здоровим.

Звістка про зцілення батька Публія швидко поширилася між тубільцями. Всі хворі йшли до Павла і справді Бог зціляв їх руками апостола. Коли апостол залишив дім Публія, всі запрошували його до себе, всі бажали мати у своєму домі такого благословенного гостя.

Три місяці Павло перебував на острові. На протязі цього часу він багато проповідував, молився, показуючи поганам шлях до спасіння. По трьох місяцях настала весна і море вщухло. Сотник знайшов корабель, що плів до Риму, в Італію. Павло попрощався зі всіма новими друзями на острові Мальта. Вони виявилися людьми добродійними і забезпечили Павла, Луку та Арістарха всім необхідним в дорогу. Їм потрібний був одяг, їжа; бо все поглинуло море під час шторму. Все їм дали нові друзі: одяг, сушні, апельсинів і іншої смачної їжі. Звичайно, що Господь таку ласку їхню ніколи не забуде.

Попутний вітер наповнив вітрила і корабель поплив в напрямку берегів Італії. Наступного дня вони зупинилися в зручній гавані Пуतेолі, на відстані ста миль від Риму. Гавань була заповнена кораблями, що припливли сюди зі всіх усюд. Гарні береги милували око пишно квітучими садами. Тут і зійшли Павло та воїн, до якого був прикований апостол. Разом з Лукою та Арістархом вони пішли, з ласкавого дозволу сотника Юлія, навідатися до своїх друзів — християн. Сім днів потому, вони вирушили до Риму. Назустріч їм вийшли попрощатися їхні друзі. На Аппієвій площі, біля Трьох Гостинниць, вони подякували Господеві за все. Павла єднала з ними палка братерська любов. У своєму Посланні апостол Іван пише так: «Улюблені! Любіть одне одного, тому що любов від Бога, і кожен, хто любить, народжений від Бога і знає Бога» (Ів. 4:7).

З а п и т а н н я :

- 1) Хто запросив Павла до свого дому?
- 2) Хто вздоровив батька Публія?
- 3) Чому всі жителі острова запрошували Павла до своїх домівок?
- 4) Як довго перебували мандрівники на острові?
- 5) Як вони виїхали звідти?
- 6) Де вони зупинилися?
- 7) Що сотник дозволив Павлові?
- 8) Як Павло вирушив до Риму й що його потішило по дорозі?

В Римі

Дії 28:16–31

Прибувши до Риму, Павло був позбавлений нагляду сотника і йому дозволили жити окремо разом з воїном, котрий стеріг його. Інші в'язні знаходилися разом з воїнами в невеличкій будівлі, на просторій площі, оточеній глибоким ровом.

За згодою доброго сотника Юлія, Павло мешкав окремо. Звичайно, що Господь обдарував Юлія за його любов до в'язня Христового. Павло міг заплатити за те приміщення, в якому він мешкав, тому що йому допомагали його римські друзі, яких було так багато в Римі.

Три дні потому, Павло запросив до себе всіх знаменитих юдеїв цього міста. Вони всі охоче прийшли, тому що багато-багато і часто чули про нього, хоч і не знали його особисто. Звичайно, що їм було цікаво познайомитися із своїм, адже Павло був юдеєм.

Гадаючи собі, що вони могли чути про нього, чому його закували в кайдани, Павло розповів їм, що він нічого поганого не зробив, що юдеї повстали проти нього за його віру у воскресіння

мертвих. Юдеї бачили перед собою слабку, стомлену і знеможену тілом людину, рука якого була прикована до руки воїна, але серце його не було сковане нічим: воно було наповнене щирою любов'ю до присутніх.

Юдеї попрохали Павла викласти саму суть того вчення, що він проповідує, тому що вони багато чули лише суперечливого. Апостол призначив для них день, коли він зможе все їм викласти.

Юдеї прийшли насвітанку, щоб послухати слів Павла про Царство Боже, пророцтва за Господа Ісуса. Павло вказав їм на слова пророка Ісаї про Ягня, ведене для заколення. Згадав також і пророцтва царя Давида, котрий передбачив розпінання Ісуса на хресті.

З ранку до вечора проповідував апостол Павло про Ісуса. Юдеї вели розмови поміж собою про вчення, що його викладав апостол. Одні говорили: «Павло проповідує істину. Я вірю, що Ісус помер і воскрес». Інші, навпаки, зовсім не вірили. Коли юдеї почали розходитися, тоді апостол Павло сказав їм, що спасіння Боже не лише для юдеїв, але в нього повірять і погани. Два роки мешкав апостол Павло в Римі, проповідуючи всім спасіння Господнє. Хоч він не мав права проповідувати в синагогах, на вулицях, та він повчав народ у своєму домі. Ніхто не забороняв йому робити це і люди постійно йшли до нього слухати добру новину про спасіння.

Більше за апостола Павла в Біблії не написано нічого, нічого більше не написав Лука про нього. Але інші книги повідомляють нам, що Павлові відрубали голову в Римі. Він палав великим жаданням постраждати за Господа Ісуса і його бажання здійснилося.

В призначений Богом час Павло обов'язково воскресне і перебуватиме разом з Христом у Його славі. Завдяки йому на вернулися до Господа тисячі душ, тому щодо нього виповниться передбачене пророком Даниїлом: «Ті, хто на вернули до правди багатьох, будуть сяти, як зорі повіки, назавжди» (Дан. 12). Апостол Павло написав 14 листів або ж Послань.

- 1 Послання до Римлян,
- 2 і 3 — Два послання до Коринф'ян,
- 4 — Послання до Галатів,
- 5 — до Ефесян,
- 6 — до Филип'ян,
- 7 — до Колосян,
- 8 і 9 — Два послання до Солунян,
- 10 і 11 — Два послання до Тимофія,
- 12 — до Тита,
- 13 — до Филимона,
- 14 — до Євреїв.

Запитання:

- 1) Де Павлові дозволили мешкати в Римі?
- 2) Кого Павло запросив до себе?
- 3) Чому Павло запросив їх зібратися в нього знову?
- 4) Чи повірили юдеї словам Павла?
- 5) Скільки років мешкав Павло в Римі?
- 6) Звідки нам відомо, що Павлові відрубали голову?
- 7) Скільки листів або ж Послань написав апостол Павло і кому він писав?

Славне видіння апостола Івана

Книга Об'явлення Апостола Івана

В останній книзі Біблії, яка називається «Книгою об'явлення», йде мова про видіння, що їх бачив в похилих роках (на схилі років) апостол Іван.

По смерті кесаря Нерона, в Римі царював нечестивий кесар Доміціан. Він заслав апостола Івана на маленький скелястий острівець поблизу Греції. Він називався островом Патмосом. Туди засилали лише страшних злочинців. Там їх примушували важко працювати в копальнях.

Острів Патмос вчетверо менший за острів Мальту, його можна обійти за один день. На острові було більше каміння, аніж дерев. Було там багато похмурих печер, куди ховалися змії. Ось на такому непривітному острові і знаходився апостол Іван. Якогось недільного дня він почув позаду себе громовий голос, як звук труби: Іван обернувся і побачив Спасителя і Господа Ісуса Христа. Вигляд Він мав зовсім не такий, коли перебував свого часу на цій землі, і Його тіло було зовсім не тим тілом, до якого припадав колись під час останньої вечереї апостол Іван.

Побачивши Господа Ісуса, Іван впав, як мертвий до ніг Його. Тоді Ісус поклав на нього свою дісницю (праву руку) і сказав: «Не лякайся: Я є Перший і Останній, і Живий, і був мертвий, і ось Я Живий повіки віків, Амінь». Потім Господь Ісус наказав Івану написати сім листів християнам, які жили по різних містах Азії. Першого листа Іван написав в Ефес, де, як ви пригадуєте, любі діти, тривалий час мешкав та проповідував ап. Павло. В цьому короткому листі Господь хвалив християн Ефесу за їхній труд і терпіння, але в той самий час виказував їм, що вони вже не люблять Господа Ісуса так, як вони любили Його спочатку.

Коли Іван написав, натхненний Господом Ісусом, всі сім листів, тоді він побачив відчинені двері на небо і почув голос, проказуючий йому: «Увійди сюди і Я покажу тобі, що має статися після цього».

Іван в Силі Духа Святого побачив на небі престол, а на престолах в сяйві слави Бога, і райдуга була навколо престолу. Посеред престолу знаходився Агнець, неначе заколений, навколо престолу апостол Іван побачив багатьох святих в славі та ангелів, співаючих пісню хвали Богу—Отцю та Сину.

Вони славили Бога за те, що Він створив все існуюче, славили Сина, тому що Кров'ю Своєю Він викупив Свій народ.

Далі апостол Іван бачив ще багато страшних видінь. Він бачив град, кров, вогонь і дим, дощ сірчаний, виразки, що покривали все живе на землі, громи, блискавки і землетруси.

Нарешті він побачив Господа, зодягненого в закривавлений одяг; Він сидів на білому коні, а за Ним слідом йшли воїнства небесні, теж на білих конях, зодягнені у віссон (тоненьке полотно) білий та чистий.

Іван бачив диявола, закутого в кайдани в безодні на тисячу років, щоб на протязі цього часу віддані Господеві душі віджили і царювали разом з Ісусом.

Потім Іван побачив, що сатана знову був звільнений на деякий час, а по тому вкинутий до озера сірчаного, палаючого вогнем.

Далі апостол знову побачив великий білий престол та всіх людей, що повставали із могил, стоячи перед ним, чекаючи на суд Сидячого на престолах. І бачив Іван нове місто, що спускалося від Бога на землю, воно сяяло, як дорогоцінне каміння. Апостол чув, що всі ті, чиї імена записані в книзі життя Ягняти, житимуть в цьому місті.

Все це показав Іванові ангел, виявляючи зміст цих видінь. Чув він також і слова Самого Господа Ісуса, промовляючого до нього: «Я є Альфа і Омега, початок і кінець; спрагненому дам напитися з джерела води живої задаром; перемагаючий успадкує все, Я буду Його Богом і він буде Моїм сином; боягузливих і непевних, і нечистих, і вбивць, і перелюбників, і чаклунів та ідолослужителів, і всіх неправдомовців — всіх участь в озері, палаючому вогнем та сіркою».

Останніми словами Господа Ісуса були слова: «Так, гряди швидко!» І апостол відповів: «Так, гряди, Господи Ісусе!»

За майбутній прихід Господа Ісуса сказано: «Ось йде на хмарах і побачить Його кожне око, і ті, котрі прокололи Його, і заплачуть перед Ним всі племена землі» (Об. 1:7).

Книга «Об'явлення св. Івана» є останньою книгою Біблії. Слово «Біблія» означає «книга». Всі книги Біблії розподілені на дві частини: книги Старого та Нового Заповіту. Слово «Заповіт» означає «союз». Старий Заповіт є союз Бога з людиною від створення світу до приходу на світ у плоті Господа Ісуса Христа: цей союз ґрунтується на виконанні людиною законів і велінь Божих, викладених в книгах Мойсея.

Новий Заповіт — це Заповіт благодаті, завдяки пролитій крові Господа Ісуса за гріхи всього людства.

В Новому Заповіті всі події викладені в 27 книгах: Євангеліє згідно Матвія, Євангеліє згідно Марка, Дії Святих Апостолів, Євангеліє згідно Луки, Євангеліє згідно Івана, Соборне Послання св. ап. Якова, Перше соборне послання св. ап. Петра, Перше, друге і третє послання св. апостола Івана Богослова, Соборне послання св. ап. Юди, Послання св. апостола Павла, Об'явлення св. Івана Богослова.

Запитання:

- 1) Куди був засланий на схилі років апостол Іван?
- 2) Хто його туди заслав?
- 3) Кого бачив Іван на острові Патмос?
- 4) Яким побачив Іван Господа Ісуса?
- 5) Що зробив Іван, побачивши Господа Ісуса?
- 6) Що сказав Ісус, скиленому Іванові?
- 7) Що звелів Господь Іванові?
- 8) Що побачив Іван і що він почув, любі діти, після цього?
- 9) Кого побачив Іван на небі?
- 10) Кого побачив Іван перед білим престолом?
- 11) Для чого були зібрані ці люди перед білим престолом?
- 12) Яким побачив Іван місто, що спускалося від Бога на землю?
- 13) Хто житиме в тому місті?
- 14) Кого вкинуть до сірчаного озера?

Мир з Богом

1. Мати мир з Богом, це надзвичайна подія в житті людини. І першим кроком до цього миру є ознайомлення з *Божим планом спасіння*, котрий приносить повний мир людині.

Бог любить вас і Він хоче, щоб ви мали мир і життя вічне.

У Біблії сказано:

«...Ми маємо мир з Богом через Господа нашого Ісуса Христа».

Римлян 5:1.

«Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне».

Івана 3:16.

«...Я прийшов, щоб ви мали життя, й подостатком щоб мали».

Івана 10:10.

Бог хоче, щоб люди мали мир і повне життя, але багато людей живуть таким способом життя, котрий не приносить їм миру.

2. Людина повинна усвідомити свою *проблему розлуки з Богом*. Бог створив чоловіка за образом і подобою Своєю і дав йому чудове життя. І Бог не створив чоловіка роботом, котрий автоматично любив би Бога, безвільно виконуючи Його волю. Бог дав людині вільний вибір між добром і злом.

Людство вибрало собі шлях непослуху Богові й живе без Бога. Людина завжди мала і тепер має цю можливість вибору між добром і злом. А вибір злого шляху веде до *розлуки з Богом*.

ЧОЛОВІК
(грішний)

БОГ
(святий)

У Біблії сказано:

«Бо всі згрішили й позбавлені Божої слави».

Римлян 3:23.

«Бо заплата за гріх — смерть, а дар ласки Божої — вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім».

Римлян 6:23.

Люди всіх часів намагались перекрити цю безодню розлуки з Богом, але їм не вдалося зробити цього.

ЧОЛОВІК
(грішний)

добрі діла
релігія
філософія
мораль

БОГ
(святий)

У світі є лише одна розв'язка цієї проблеми розлуки з Богом.

3. Усвідомити Божий спосіб — Голгофський хрест.

Ісус Христос є єдиним виходом із цього згубного положення розлуки з Богом. Ця розлука лежить безоднею між Богом і людиною. Христос, віддав Себе для визволення всіх, вмер на хресті, але воскрес із мертвих і тим саме перекинув безодню між Богом і чоловіком. Його смерть і воскресіння дає нове життя всім, хто вірить в Нього.

Бог стоїть на одній стороні цієї безодні, а все людство — на другій. Ісус Христос, Богочоловік, є мостом через цю жахливу безодню, і Він Своїм посередництвом відновлює порушений зв'язок між Богом і людиною.

У Біблії сказано:

«А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками». Римлян 5:8.

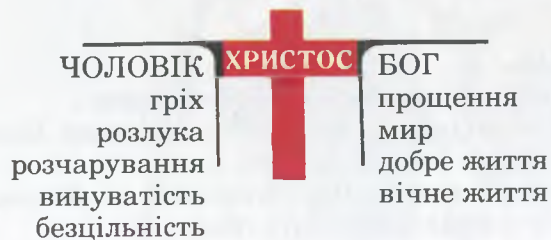
«Промовляє до нього Ісус: „Я — дорога, і правда, й життя. До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене”». Івана 14:6.

«Бо спасені ви ласкою через віру, а це не від нас, то дар Божий, не від діл, щоб ніхто не хвалився». Ефесян 2:8,9.

Бог дає нам лише *єдину можливість*, і кожна людина повинна вирішити сама: що її зробити з Христом?

4. Ви мусите тепер зробити своє рішення: прийняти або відкинути Ісуса Христа. Ми мусимо довіритися Христові і особисто прийняти Його в наше серце.

Ви тут _____ або тут?

У Біблії сказано:

«Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною». Об'явлення 3:20.

«А всім тим, що Його прийняли, дало міць дітьми Божими стати, тим, що вірять у ймення Його». Івана 1:12.

«Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа й будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся». Римлян 10:9.

Що вам заважає зараз прийняти Ісуса Христа, як вашого особистого Спасителя?

Що вам треба робити:

1. Усвідомити, що ви грішник.
2. Покаятися.
3. Повірити, що Христос умер за вас на хресті і воскрес із мертвих.
4. Прийняти Христа, як особистого Спасителя.

Про що молитися:

Дорогий Господе,

Я знаю, що я заблудний грішник і потребую Твого прощення моїх гріхів. Я вірю, що Ти помер за мої гріхи. Я хочу перестати грішити і прошу Тебе ввійти в моє серце, і змінити моє життя. Я вірю, що Ти мій Спаситель і Господь, і я хочу прославляти Тебе разом з іншими членами Твоїї Церкви.

Божа гарантія спасіння в Його Слові.

Чи ви молитесь цією молитвою?

У Біблії сказано:

«Бо кожен, хто покличе Господнє ім'я, буде спасений». Римлян 10:13.

Чи ви запросили Христа стати вашим Господом і Спасителем? В якому ви тепер знаходитесь положенні?

У Біблії сказано:

«Хто має Сина, той має життя; хто не має Сина Божого, той не має життя. Оце написав я до вас, що віруєте в ім'я Божого Сина, щоб ви знали, що ви маєте вічне життя, й щоб ви вірували в ім'я Божого Сина!». Івана 5:12,13.

Десять Божих Заповідей

I

Хай не буде тобі інших богів
передо Мною!

II

Не роби собі подоби Бога.

III

Не призывай Імення Господа,
Бога твого, надаремно.

IV

Пам'ятай день суботній (недільній),
щоб святити його!

V

Шануй свого батька та матір свою.

VI

Не вбивай!

VII

Не чини перелюбу!

VIII

Не кради!

IX

Не свідкуй неправдиво
на свого ближнього!

X

Не заздри!

Блаженні справедливі

Блажен муж, що за порадою
несправедливих не ходить, і не стоїть на
дорозі грішних, і не сидить на сидінні
злоріків, та в Законі Господнім його
насолада, і про Закон Його вдень та вночі
він роздумує!

І він буде, як дерево, над водним потоком
посаджене, що родить свій плід своєчасно,
і що листя не в'яне його, — і все, що він
чинить — щаститься йому!

Не так ті безбожні, — вони як солома, що
вітер її розвіває!

Ось тому то не встоять безбожні на суді,
ані грішники у зборі праведних, — дорогу
бо праведних знає Господь, а дорога
безбожних загине!

Псалом 1.

Пасторський псалом

Господь — то мій Пастир, тому в недостатку не буду, — на пасовиськах зелених оселить мене, на тихую воду мене запровадить!

Він душу мою відживляє, провадить мене ради Ймення Свого по стежках справедливості.

Коли я піду хоча б навіть долиною смертної темряви, то не буду боятися злого, бо Ти при мені, — Твоє жезло й Твій посох — вони мене втішать!

Ти передо мною трапезу зготовив при моїх ворогах, мою голову Ти намастив був оливою, моя чаша — то надмір пиття!

Тільки добро й милосердя мене супроводити будуть по всі дні мого життя, а я пробуватиму в домі Господньому довгі часи!

Псалом 23.

Блаженства

Блаженні вбогі духом, бо їхнє Царство Небесне.

Блаженні засмучені, бо вони будуть утішені.

Блаженні лагідні, бо землю впадкують вони.

Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагодовані будуть.

Блаженні милостиві, бо помилувані вони будуть.

Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога.

Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть.

Блаженні вигнані за правду, бо їхнє Царство Небесне.

Блаженні ви, як ганьбити та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати всяке слово лихе ради Мене.

Радійте та веселіться, — нагорода бо ваша велика на небесах! Бо так гнали й пророків, що були перед вами.

Матвія 5:3-12.

Господня молитва

Отче наш, що єси на небесах!

Нехай святиться Ім'я Твоє, нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі.

Хліба нашого насущного дай нам сьогодні.

І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим.

І не введи нас у випробовування, але визволи нас від лукавого.

Бо Твоє є царство, і сила, і слава навіки.

Амінь.

Матвія 6:9-13.

А найбільша любов

Коли я говорю мовами людськими й ангельськими, та любові не маю, — то став я як мідь та дзвінка або бубон гудячий!

І коли маю дара пророкувати, і знаю всі таємниці й усе знання, і коли маю всю віру, щоб навіть гори переставляти, та любові не маю, — то я ніщо!

І коли я роздам усі маєтки свої, і коли я віддам своє тіло на спалення, та любові не маю, — то пожитку не матиму жадного!

Любов довготерпить, любов милосердствує, не задрить, любов не величається, не надимається, не поводить нечемно, не шукає тільки свого, не рветься до гніву, не думає лихого, не радіє з неправди, але тішиться правдою, усе зносить, вірить у все, сподівається всього, усе терпить!

Ніколи любов не перестає! Хоч пророцтва й існують, — та припиняться, хоч мови існують, — замовкнуть, хоч існує знання, — та скасується.

Бо ми знаємо частинно, і пророкуємо частинно; коли ж досконале настане, тоді зупиниться те, що частинне.

Коли я дитиною був, то я говорив, як дитина, як дитина я думав, розумів, як дитина. Коли ж мужем я став, то відкинув дитяче.

Отож, тепер бачимо ми ніби у дзеркалі, у загадці, але потім — обличчям в обличчя; тепер розумію частинно, а потім пізнаю, як і пізнаний я.

А тепер залишаються віра, надія, любов, — оці три. А найбільша між ними — любов!

1 Кор. 13:1-13.

З М І С Т

Створення світу	9
Гріхопадіння Адама	9
Каїн і Авель	16
Історія Еноха	18
Праведник, який жив до потопу	18
Потоп	20
Вавілонська башта	24
Грішники після потопу	24
Історія Авраама	27
Обітована земля	27
Обіцяний син	29
Випробовування Авраамової любові до Бога	31
Історія Агарі	33
Втеча з дому	33
Вигнання з дому	34
Історія Лота	38
Чудова країна	38
Битва царів	39
Наполегливе прохання	42
Дивовижний порятунок	43
Жахлива руйнація	45
Історія Якова	47
Сон Якова	47
Довгі мандри	50
Зустріч Якова з Ісавом	52
Глибока яма	54
Неволя	56
В'язниця	58
Чашник і пекар	60
Звільнення	63
Управитель землі єгипетської	66
Банкет	69
Прощання братів	73
Син, який давно пропав	76
Історія Мойсея	80
Кошичок з очерету	80

Вибір Мойсея	83
Палаючий терновий кущ	85
Перші покарання	88
Останні покарання	90
Червоне море	94
Манна і скеля	97
Гора Сінайська	99
Золоте теля	102
Скінія	105
Священики	107
Мандрівка Ізраїля	109
Дванадцять спостерігачів	110
Ізраїльтяни в пустині	113
Мідний змій	116
Смерть Мойсея	117
Історія Ісуса Навина	120
Рахав	120
Ріка Йордан	123
Єрихонські стіни	126
Смерть Ісуса Навина	128
Сміливий Гедеон	129
Сильний Самсон	132
Самсон і філістимляни	135
Рут, жінка з країни Моав	137
Історія Самуїла	140
Благочестива мати	140
Юний пророк	143
Здобуття ковчегу філістимлянами	146
Бог Дагон	148
Непослух Ізраїля	149
Невдячність Ізраїля	150
Цар	151
Історія Саула	154
Непослух	154
Покарання	154
Історія Давида	156
Пастушок	156
Арфа	158
Велетень Голіаф	160
Переможна віра	162
Спис	164
Печера	167
Примирення	170
Смерть Саула	172
Здійснення обітниці	173
Давид в Єрусалимі	174
Благочестиве бажання	177

Дружина Урія	177
Відвідини Давида Нафаном	179
Покарання	180
Давидове терпіння	182
Дуб	183
Два вісники	184
Повернення до Єрусалиму	185
Прощання з народом	187
Історія Соломона	188
Мудрий вибір	188
Мудрий суд	189
Храм	191
Відвідини Соломона царицею Шеви	193
Ідоли	195
Історія Єровоама	196
Кара Господня	196
Історія Іллі	198
Круки	198
Вдова	201
Дивовижна зустріч	203
Два жертovníки	205
Доц	206
Покликання Єлисея	208
Виноградник Навота	210
Смерть царя і цариці	212
Три військових начальники	213
Вогняна колісниця	215
Історія Єлисея	219
Ведмеді	219
Горішня кімната	220
Дівчатко	223
Останній цар ізраїльський	226
Історія Єзекії	227
Цар, котрий покладав надію на Господа	227
Останній цар юдейський	229
Цариця Естер	229
Історія Йова	232
Духовний ворог	232
Чотири несподіваних нещастя	234
Жахлива хвороба	235
Тиждень мовчання	237
Нерозважливі друзі	238
Щасливий порятунок	240
Історія Даниїла	242
Золотий ідол	242
Валтасар: напис на стіні	244
Лев'ячий рlv	245

Бог посилав Йону в Ніневію	248
Повернення до Єрусалиму	251
Цар Кір	251
Головні запитання для повторення прочитаного	252
Новий Заповіт	255
Старенький священик	257
Різдво Спаса	259
Дитя в яслах	261
Дитина в храмі	262
Мудреці	263
Жорстокий цар	264
Книжники в храмі	266
Проповідник в пустелі	268
Спокуса	269
Послідовники Агнця	270
Добродушна людина	271
Нічний відвідувач	273
Жінка з містечка Сіхар	277
Ісус Назорей	278
Рибальські сіті	279
Суботній день	283
Уздоровлення хворої дитини	281
Розслаблений і четверо його друзів	284
Купальня «Віфезда»	286
Одужання сухорукого	288
Проповідь на горі	289
Уздоровлення слуги римського воєначальника	292
Воскресіння сина вдови в Наїні	294
Воскресіння дочки Яіра	294
Дванадцять апостолів	298
Ув'язнення Івана	300
Учні Івана	300
Ірод — вбивця	301
Розлютовані злі люди	303
Поява апостольського благовістя	304
Як Ісус нагодував п'ять тисяч людей	305
Ходіння по воді	308
Хліб життя	310
Жінка — язичниця	311
Дивне змінення	313
Злість сатани	314
Покора Господа Ісуса	314
Вороги і друзі Ісуса	316
Молитва Господня	317
Прозріння сліпого в Єрусалимі	320
Пастир добрий	322
Ласка Господа Ісуса	324

Невдячні прокажені	325
Багатий юнак	326
Прохання матері	327
Прозріння сліпого в Єрихоні	329
Приповідки	330
Покута митника	345
Вечеря у Віфанії	347
В'їзд Ісуса в Єрусалим	350
Христос в храмі Єрусалимському	351
Останній день в храмі	353
Вечір на горі Оливній	254
План вбивці	354
Обмивання ніг	355
Як викрилися злі помисли Юди	357
Попередження Ісусом Петра	358
Нова Заповідь Ісуса Христа	359
Страждання Ісуса в Гефсиманському саду	360
Ісус серед ворогів	362
Ісус, осміяний юдейськими служителями	363
Зречення Петра	365
Засудження Ісуса на смерть	365
Смерть Юди	366
Пилат та Ірод	367
Ісус чи Варавва	369
Ісус, зневажений римськими солдатами	370
Розп'яття	371
Обмовлення розп'ятого Христа	372
Смерть Ісуса	373
Сім висловів Ісуса на хресті	375
Тіло на хресті	375
Поховання	376
Варта біля гробу. Печать	377
Перше відвідання гробу Господнього	378
Перше з'явлення Христа	380
Друге з'явлення Ісуса	381
Непростима неправда	382
З'явлення Христа своїм учням	383
Наступні з'явлення Христа	385
Піднесення	387
Дванадцять апостолів	390
Отримання обіцяного дару	392
Кривий	394
Перше ув'язнення	395
Двоїста неправда	396
Друге запроторення до в'язниці	398
Сім дияконів	399
«Первомученик»	400

Перший місіонер	402
Симон — чарівник	403
Покірливий вельможа	404
Голос з неба	406
Потішення	408
Втеча Савла з Дамаску	409
Зустріч Савла з ап. Петром	411
Веління Господнє	412
Тавіфа — Добродійна жінка	413
Видіння на даху	415
Петро відвідує Корнилія	416
Звільнення ап. Петра	418
Смерть Ірода	421
Антиохійські християни	422
Перша місія ап. Павла	423
Непевний супутник	425
Задум юдеїв побити ап. Павла камінням	426
Тимчасове перебування Павла в Єрусалимі	428
Друга місія ап. Павла	429
Лідія — жінка молитви	430
Филипи. Бичування ап. Павла	431
Землетрус	433
Звільнення ап. Петра	435
Ап. Павло в Салоніках	436
Перебування апостола у Вірії	437
Ап. Павло в Афінах	439
Ап. Павло в Коринфі	440
Кінець другої місії ап. Павла	442
Красномовний проповідник	444
Третя місія ап. Павла	445
Учні Івана Хрестителя в Ефесі	446
Зустріч ап. Павла з Аполлосом	447
Заклиначі	448
Обурення народу в Ефесі	449
Прибуття Тита	450
Сонливий слухач	451
Прощання Павла з ефесянами	452
Павло в домі Пилипа	453
Радість в Єрусалимі	454
Обурення в храмі	455
Обурення народу на сходах укріплення	456
Ап. Павло уникає покарання	458
Блаженна ніч за мурами	458
Викрита змова	460
Подорож до Кесарії	461
Павло в в'язниці Кесарії	462
Наляканий суддя	463

20-00

Обмануті сподівання юдеїв	464
Цар Агриппа в гостях у Феста	465
Початок подорожі до Риму	467
Буря	468
Остання ніч на кораблі	470
Катастрофа	472
Єхидна (гадюка)	473
Прибуття до Італії	475
В Римі	476
Славне видіння ап. Івана	479
Мир з Богом	483

